This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

[redacted]

[redacted]

[redacted]

BIBLIOTHECA

CRITICA.

VOL. II. PARS I.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

ASTOR LIBRARY
NEW-YORK

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXX.

quid eum laborem defugiamus, qui, cum ad communem omnium doctrinae fructum ſpectet, a civibus etiam expetatur? Neque vero ita hoc accipi volumus, ac ſi conſtituiſſemus civibus noſtris prae ceteris favere, eorum laudes celebrare, ſupra exteros extollere, reticere errores aut excuſare. Quamquam hoc non infrequens est vitium eorum, qui cenſuras novorum librorum ſcribunt. Rempublicam literariam ita in claſſes deſcribunt, non ut ingenii et doctrinae, ſed nationum ac regionum, cenſum ſequantur. Hinc est, quod haud raro videamus, hunc in modum ab iis pronunciari: *ita ſolent v. c. Britanni, ita Galli: nos melius.* Qui puerilis est error, neque aliunde profectus, quam ex rerum humanarum & communis vitae ignoratione. Sunt enim apud omnes nationes, qui melius & qui pejus artem tractent: ſunt vel principes, vel ſecundarii, vel tertiani, vel inferiores. Igitur claſſium ratio habenda est, non populorum: neque videndum, cujas quisque ſit, ſed quid dicat. Fuit hic quondam Spartanorum mos, ut, ſi in conventu ſociorum a legato ignobilis civitatis optima dicta eſſet ſententia, eam continuo quidem negligerent, poſtea vero a Spartano iterum proponi juberent, & ita probarent; ut prudentiae opinione auctoritatem patriae conciliarent. Vaelat haec rivalitas in aliis rebus: a literis & doctrinarum ſtudiis abſit. Una est & communis bono-

rum

rum Scriptorum civitas: cujus quidem jus non a vulgi opinione tribuitur, ſed pariter doctrina diligenti, ejusque prudenti diſertaque explicatione. Quibus virtutibus ut quisque maxime excellit, ita quemque nobiscum maxime conjunctum & civem noſtrum arbitramur.

Sed habet provincia, quam ſuſcepimus, non unam difficultatem, & paratam multorum vel invidiam vel reprehenſionem. Quae a nobis antea diluendae ſunt, quam ad rem veniamus. Eſt enim genus hominum, non quidem abhorrentium ab Antiquarum literarum ſtudio, ſed qui res, non verba, conſectari ſe profiteantur, & totum illud, quod Critica vocatur, ad inane ſyllabarum aucupium rejiciant. Huic ea diſplicuit operae noſtrae pars, quae in verbis interpretandis & lectione conſtituenda verſatur. Eſt vero huic contrarium aliud genus eorum, qui verborum criſin ſolam quaerant, & eam partem ſupervacaneam cenſeant, quae rerum judicio cernitur. Et meminimus, de librorum argumentis & cenſurarum exordiis tam varie ab utroque hominum genere exiſtimatum eſſe, ut ab his vana haec & inutilis loquacitas haberetur, *illi jucundos in primis* & utiles hos locos judicarent. Enimvero affirmare poſſumus, hanc ipſam partem longe plurimo nobis conſtitiſſe labore. Nam in verborum emendatione & interpretatione plurimum valet linguae ſcientia & uſus, ac

felicitas quaedam vel ingenii vel temporis. In libri argumento deſcribendo & Auctoris conſilio explicando, longiore opus est tempore, diligente meditatione, & comparatione rerum in utramque partem, ac ſententiae ſollicita tamquam per vestigia indagatione. Quid igitur fecimus? Nimirum, mediam tenuimus viam. Non quidem nos eo conſilio, ut ſtuderemus utrisque, & apud neutros malam gratiam iniremus: longe enim ab iſta calliditate abſumus: ſed, quod ipſa res & veritas ita poſtularet. Nam, cum Critices ea ſit ratio, ut a verborum intelligentia ad rerum ſcientiam pergat, qui ſolas res conſectantur, veluti aedificium ſine fundamentis quaerunt: qui unice in verbis haerent, hi vero ita fundamenta curant, ut aedificium iis nullum ſuperſtruant. Quare viam, quam haud temere ingreſſi ſumus, eandem haud temere perſequamur:

Αὐτὰρ ἐγὼν βασεῦμαι ἐμὰν ὁδόν·

Sequitur, ut eos placemus, ſi qui forte putent ſe iniquius a nobis habitos esſe. Quos nec nominare, nec peculiariter quemque compellare, attinet. Univerſe dixisſe ſatis est. Nos, quum ad hanc Bibliothecam ſcribendam animum adjiceremus, legem nobis diximus, ut de laudibus & vitiis librorum exponeremus libere, vere, & accurate. Quam legem ut ſancte

ſer-

ſervaremus, omni quidem opera efficere ſtuduimus? an effecerimus, non est noſtrum ſtatuere, neque eorum, qui de nobis queruntur. Integros & prudentes appellamus judices. Horum ſententiae, ſi quid inique aut falſo ſcripſimus,

— ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώνια θεῖεν.

Quoad vero nec illi contra nos judicaverint, & ipſi nobis testes ſimus, omnia, quae diximus, ex veritatis ſtudio profecta eſſe, non est quod perperam nos feciſſe fateamur. Sed ejusmodi est plerorumque ingenium, ut ſua maxime mirentur, neque vel bene factorum laudem ſatis amplam tributam ſibi facile arbitrentur, vel aequiſſimam ſecus factorum reprehenſionem leniter ferant. Hinc est, quod vir quidam doctus moleste tulit, vitia quaedam libri ab eo editi commemorata eſſe: quamquam, & ipſius viri, & libri, laudes lubenter & honorifice praedicavimus. Sed, & hic, & reliqui, deſinent nobis iraſci, quum intellexerint, nil a nobis temere aut malevole, omnia veritatis & literarum cauſſa, dicta eſſe. Quod profecto intelligent, ſi cenſuras noſtras accurate relegerint, neque ipſi ſe nimium amaverint. Et quandoquidem ita fieri ſolet, ut in reprehendendis vitiis, praeſertim ſi gravia ſint &

frequentia, & cum vanitate ſcribentis conjuncta; acrius vehementiusque ſententia ſignificetur; dabimus operam, ut, quod adhuc efficere ſtuduimus, omnis a noſtra reprehenſione abſit acerbitas. Ceterum, ut hujus conſilii animique noſtri documentum exhibeamus, primum, hoc profitemur, non esſe uberiorem fructum, quem ex hac ſcriptione capiamus, niſi ut aliorum admonitione noſtros ipſi errores corrigamus: deinde, in ipſo ingresſu hujus Voluminis ita Veritati litabimus, ut, ſi qui prioris Voluminis loci correctione opus habeant, eam nunc ipſi expromamus.

PART. I. p 19. In Cicerone de Or. I, 17. — *non ſane, quemadmodum, ut in clypeo idem ille artifex, minora illa opera facere diſcat, laborabit.* Recte, ut adhuc nobis videtur, locum interpretati ſumus: *non laborabit, quemadmodum minora illa opera facere diſcat: ut nec Phidias laboravit, quemadmodum minora illa ſigna in clypeo Minervae efficeret.* At vero neglexìmus locum ſimilem, quo conſtructionis hujus auctoritas confirmatur: is est N. D. I, 2. *In ſpecie autem fictae ſimulationis, ſicut reliquae virtutes, ita pietas inesſe non poteſt.* Est vero hujus loci plane ſimilis ratio: *ut nec reliquae virtutes, ita nec pietas, in ſpecie fictae ſimulationis inesſe poteſt.*

P. III. p. 19. In Cicerone de N. D. I, 1. *De qua* (ſc. Natura Deorum) *tam variae ſunt doctiſſimo-*

ſimorum hominum tamque discrepantes ſententiae; ut magno argumento eſſe debeat, cauſſam, id est principium Philoſophiae, eſſe inſcientiam, prudenterque Academicos a rebus incertis aſſenſionem cohibuiſſe. Locum ſanitati reſtituimus ejiciendo gloſſemate; *id est principium Philoſophiae.* Neque tum in mentem nobis veniebat Sexti Empirici, cujus ſimilis plane ſententia est, Adv. Mathem. L. IX, 29. qui cum varias Dogmaticorum opiniones de notione Dei propoſuiſſet, addit: *eas non opus habere confutatione; quippe inſcientiam totius, ſeu de hac re nil ſciri, ſatis apparere ex opinionum varietate:* Τὰ μὲν οὖν λεγόμενα παρὰ τοῖς Δογματικοῖς Φιλοσόφοις περὶ τῆς τῶν θεῶν ἐννοίας ἐστὶ τοιαῦτα· οὐχ οἰόμεθα δὲ αὐτὰ χρείαν ἔχειν ἀντιρρήσεως· τὸ γὰρ πολύτροπον τῆς ἀποφάσεως τὴν ἀγνωσίαν τοῦ πάντος ἀληθοῦς ἐπισφραγίζεται·

P. III. p. 20. Ciceron. N. D. II, 16. *Ordo autem ſiderum & in omni aeternitate conſtantia, neque naturam ſignificat; est enim plena rationis: neque fortunam, quae, amica varietati, conſtantiam reſpuit.* Non contemnenda videtur Daviſii ratio, qua vocem *naturam* tuetur: cum ait, Lucilium ea, non ex interioris Stoicae conſuetudinis, ſed communis ſermonis, vi uſum eſſe. Atque dubium tollit Sextus Empiricus L. IX, 111-115, ubi eandem Stoicorum ſententiam exponit, qua

qua ita concluditur: ὁ κόσμος —— ἤτοι ὑπὸ Φύσεως κινεῖται, ἢ ὑπὸ προαιρέσεως, ἢ ὑπὸ δίνης καὶ κατ' ἀνάγκην: ultimum tollitur; unde relinquitur, mundum non φύσει ἀφαντάςῳ i. e. *bruta*, ſed νοερᾷ i. e. *ſapiente*, gubernari. Praeterea, in Cicerone *naturam* ita eſſe accipiendam, ſuadet cum ſequens pars disputationis, tum uſus Veterum, qui his tribus cauſſis omnia fieri ſtatuebant, *natura*, *caſu*, *arte*. Ex his *natura* idem valet ac *neceſſitas*: *ars* idem ac *prudentia*, *ratio*, *voluntas*. Plato Leg. X. p. 665. H. λέγουσί που τινὲς, ὡς πάντα ἐςὶ τὰ πράγματα γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα, τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην. Haec nobis obſervatio in mentem revocat locum Ariſtotelis, ubi Φύσις reponendum est, Art. Poet. cap. 1. χρώμασι καὶ σχήμασι πολλὰ μιμοῦνταί τινες ἀπεικάζοντες, οἱ μὲν διὰ τέχνης, οἱ δὲ διὰ συνηθείας, ἕτεροι δὲ δι' ἀμφοῖν: legendum ἕτεροι δὲ διὰ φύσιν quod & ipſa ostendit verborum ſententia, & confirmatur ex Metaphyſ. I, 1.

P. III. p. 24. Ciceron. Off. II, 10. *Nam & voluptates, blandiſſimae dominae, majores partes animi a virtute detorquent.* Correximus: *meliores partes animi.* Neque nos adeo poenitet hujus conjecturae. Verumtamen non minus veriſimilis nobis videtur haec correctio: *molliores partes animi.* Ita est in Tuscul. II, 20. *Hujus animi pars illa mollior rationi*

literas tractant. Altera continet auctoris, nomine tantum nobis cogniti, conjecturas aliquot ad Callimachum; quae cum doctrinae haud vulgaris indicium haberent, noluimus iis locum in hoc libello negare.

Denique varietatis & novitatis causſa, retinuimus *Breviores Relationes:* hac tamen lege, ut integrum nobis ſervaremus, de quibusdam libris alia deinceps Bibliothecae parte latius exponere. Ita valete, Bonarum Literarum Amantes, nobisque favete.

B I.

uſum conferre: & habent ſingula ea munera hanc vim, ut ſine iis Critices laus intelligi nequeat. At vero niſi certa lectio conſtituta ſit, eique, tamquam fundamento, ſuperſtruatur omnis illa interpretatio; neceſſe est, quod ſaepius fieri videmus, opiniones informari eas, quae, licet opera & artificio exornatae, tamen, reprehenſa una alteraque ſyllaba, veluti ſomnia evaneſcant.

At, quod diximus, idem verae lectionis conſtituendae munus, unum omnium eſt longe difficillimum. Et primum quidem adſit oportet doctrina prope infinita, Linguae & totius Antiquitatis accurata ſcientia, uſus ipſius Auctoris, ejuſque ingenii, morum, conſuetudinis, & vitae rerumque certa cognitio: tum judicio acri opus eſt, quo vera ſecernantur a falſis &, veluti aurificis ſtatera, expendantur: denique felicitas quaedam ingenii accedere debet, quae, quid res poſtulat, ita celeriter ſubjiciat, ut non humana diligentia excogitatum, ſed divino motu expromtum, videatur. Haec erat illa veteris Grammatices profeſſio, cujus nunc, turpi hominum ignorantia, nomen in contemtu jacet.

Quod ſi quis eorum, quae de illius muneris difficultate diximus, documenta quaerat; excitamus Graecos Bucolici carminis poetas. Hi propter miram dulcedinem ac ſuavitatem, ex eo inde tempore, quo Veterum monumenta inſtaurari coeperunt, apud om-

maretur. Quamquam paratas jam habebat in Bionem & Moſchum luculentisſimas animadverſionum copias. Et poterat profecto eadem ubertate ornare Theocritum: quod illuſtri oſtenderat documento in ejus Adoniazuſis, quas a Toupio ſingulari opera tractatas ita retractaverat', ut non ſpicas legere ſed meſſem facere videretur.

Ne vero univerſe tantum de hac editione dixisſe videamur, peculiariter eam ſpectemus, & criticae rationis ſpecimina ex Bione & Moſcho proferamus.

BIONIS ID. I. v. 7.

Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ' ὤρεσι, μηρὸν ὀδόντι
Λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπεὶς, —

Elegans memoratur correctio Jo. Ruardi:

Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ' ὤρεσι, μηρὸν Ἄδωνις
Λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπείς.

Ib. v. 60, 61.

——— τί γὰρ τολμηρὲ κυνάγεις;
Καλὸς ἐὼν τοσσοῦτον ἔμηνας θηρσὶ παλαίειν;

Est oratio Veneris ad mortuum Adonin. Pro ἔμηνας, quod ſenſu neutro non dicitur, Brunckius V. Cl. ediderat ἔμαινας, & propoſuerat aliam quoque

Ibid. v. 77.

Ῥαῖνε δέ μιν μύρτοισιν, ἀλείφασι, ῥαῖνε μύροισι.

Lectio vitioſa eſt: neque ſibi conſtant libri. Brunckius ex Cod. Pariſ. ediderat: ῥαῖνε δέ νιν καλοῖσιν ἀλείφασι. Hoc a correctore profectum judicat Valckenarius, & recte probat elegantem Ruhnkenii correctionem:

Ῥαῖνε δέ μιν Συρίοισιν ἀλείφασι ——.

IX. Tres hi verſus exſtant:

Οὐ καλὸν, ὦ φίλε, πάντα λόγον ποτὶ τέκτονα φορτῆν,
Μηδέ τι πάντ' ἄλλου χρέος ἴσχεμεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Τεχνᾶσθαι σύριγγα· πέλει δέ τοι εὐμαρὲς ἔργον.

In verſu ſecundo, cui ſenſus non conſtat, ſanando duo ex ſuperiori ſeculo principes literarum operam poſuerunt, Grotius & Salmaſius. Ille conjecerat: Μηδ' εἰ παντελέως χρέος ἴσχεμεν, ἀλλα καὶ αὐτόν. Hic Μηδέτι πάντ' ἄλλω. At leviſſima mutatione veriſſimam lectionem reſtituit Valckenarius:

Μηδ' ἐπὶ πάντ' ἄλλω χρέος ἴσχεμεν·

Id est: *neque ad omnia alterius opera indigere.*

XV,

Ibid. Ultimus Idylli verſus,

Καὶ Κρονίδῃ τέκνα τίκτε, καὶ αὐτίκα γίνετο μήτηρ.

hic igitur verſus, ut indignus Auctore hujus carminis, uncinis incluſus est.

ID. III, v. 7.

Νῦν ὑάκινθε λάλει τὰ σὰ γράμματα, καὶ πλέον αἶ αἶ
Βάμβαλε σοῖς πετάλοισι· καλὸς τέθνακε μελικτάς.

Veriſſima correctione reſtitutum est Βάμβαλε pro vulgato Λάμβανε.

ID. IV. v. 88.

Νῦν δέ μοι οἴχεται υἱὸς ἐπ' ἀλλοτρίης νέον ἆθλον
Ἐκτελέων.

Est Alcmenae oratio de filio Hercule; ut ſponte intelligatur, certiſſimam eſſe conjecturam Valkenarii, eamque jure receptam in contextum, υἱός pro οἶος.

ID. V. v. 1.

Τὰν ἅλα τὰν γλαυκὰν ὅταν ὤνεμος ἀτρέμα βάλλῃ,
Τὰν φρένα τὰν δειλὰν ἐρεθίζομαι, οὐδ' ἔτι μοι γᾶ
Ἐντὶ φίλα, ποτάγει δὲ πολὺ πλέον ἁμὲ γαλάνα.

Ver-

II.

PANEGYRICI VETERES, *Quos ex Codice MS. Librisque collatis recenſuit, ac notis integris, iisque partim ineditis, Chriſtiani Gottlibii Schwarzii, & excerptis aliorum, additis etiam ſuis, inſtruxit & illuſtravit.* WOLFGANGUS JAEGERUS. *Philoſoph. in Academia Altdorf. Prof. Publ. Tomi II. Norimbergae.* 1779. 8.

Qui bonas literas ita colunt, ut earum fructum prudentia & virtute aeſtiment, eos decet in iis quidem maxime verſari & quaſi habitare Auctoribus, qui principes ſunt ingenio ac doctrina, neque tamen eos negligere, qui ſecundo, tertio, vel poſteriore ſunt loco. Habet enim variarum aetatum claſſiumque cognitio magnam vim ad intelligendas cauſas converſionis & in utramque partem conditionis literarum. Veluti, ut hoc utamur, orationes Demoſthenis, Ciceronis, eorumque aequalium, abundant exemplis in omni genere eloquentiae; ut non ſit quod, praeter illa, ejus laudis ſtudioſi alia requirant. Et tamen eorum, qui poſtea fuerunt, orationes lectionem habent magno-

recti, novum & mirabilius quaererent genus. Quod genus quum in publicum proderetur, patronam invenit multitudinem, ut imperitam ita novitatis admiratricem. Hoc est illud acuminis & argutiarum ſtudium, quod Florum aliosque cepit, quod prudentes etiam viros, Vellejum, Senecam, & utrumque Plinium infecit. Atque bene habebat, ſi, quo deflexerat, conſtitiſſet eloquentia. Nunc, quod modo celebrabatur orationis genus ipſum tempore vileſcere coepit, & novum deinceps pejus inductum est. Ita, quum ſemel ſtatu mota eſſet eloquentia, tantum abfuit ut eum reciperet, ut potius jam non ſenſim laberetur, ſed praeceps in pejus rueret quaque deinceps aetate, & ita quidque pulcherrimum haberetur, ut quidque longisſime a naturae ratione abesſet. Ad hanc morum ſenſuumque labem quum alia pestis accederet, infelix adulandi necesſitas, noli quaerere, quae monſtra nata ſint orationum. Hinc intelligitur, quantam ad bene dicendum vim adferat libertas civilis. Nam quum ſubinde exiſterent, qui corruptas ſeculi ſui aures negligerent, & recta ratione ad eloquentiam eniti ſtuderent: quum frequentes esſent officinae rhetorum, qui hunc veluti incudem dies noctesque tunderent, ut ad Antiquorum exempla ipſi ſua opera conformarent; quis non putet, unum aliquod excuſum esſe opus, quod exempli formam expleret? Nunc vel perfectisſimum opus tale fuit, ut, cum multas dicendi

vir-

dem. *Incertorum Auctorum* duae panegyricae: altera, Maximiano & Conſtantino dicta, altera eidem Conſtantino. *Nazarii* Panegyrica in Conſtantinum Augustum. *Mamertini*, junioris, Gratiarum actio ad Julianum Augustum. *Pacati* Panegyrica oratio in Theodoſium Augustum. Et fuerunt fere rhetores, atque in *Gallia*, quae tum eloquentiae ſtudiis florebat, oratoriam factitabant: ejusque artis commendatione nonnulli eorum ad ſummos honores, ipſum etiam Conſulatum, pervenerant. Quo magis intelligitur, quum ne praemia quidem ſua Eloquentiae defuerint, plus ad ejus detrimentum valuiſſe ſeculi labem, quam ad florem reliqua omnia adjumenta.

Sed exponamus de nova editione. Quum Chr. G. Schwarzius, inſigni vir doctrina, in Plinil Panegyrico eximiam operam navasſet, ſpem conceperant harum literarum ſtudioſi, fore ut reliquos Panegyricos ad eandem rationem ederet. Nam & exempla eorum in eodem, ex quo Plinium emendaverat, vetere codice extabant, & ſingularibus diſſertationibus corruptos eorum locos ſanaverat. Quam ſpem quum Schwarzii obitus praevertiſſet, ſcriptae ejus animadverſiones & vetus codex in Moerlii, Antiſtitis Rev. Miniſterii Norimbergenſis & Profeſſoris primarii, manus inciderunt: qui eas copias Jaegero tradidit, eumque ad conficiendam novam Panegyricorum editionem hortatus est. Quae quidem minime vulgaris fuit copiarum Schwar-

zia-

„ ducta ſit, & quibus quaſi gradibus ad eam, quam
„ habet, formam textus pervenerit, intelligatur.
„ In adjumentis interpretandi obſervationes Schwar-
„ zii, quibus utrumque Mamertini Panegyricum illu-
„ ſtravit, V Diſſertationibus Academicis publice
„ olim propoſitis, nec non eas, quas ad quartum
„ Panegyricum Eumenii, in uſum praelectionum
„ conſcripſit, nondum adhuc editas, nec tamen
„ auctore ſuo indignas, edere integras, ex adno-
„ tatione reliquorum dilectum facere viſum eſt.
„ Quotiescumque enim rem unam eandemque a duo-
„ bus pluribusve, quod haud raro accidit, propo-
„ ſitam fuisſe vidi, illius tantummodo notam, quam
„ vulgo dicunt, ſelegi, qui vel primus eam rem
„ tetigit, vel omnium optime explicavit: qua ra-
„ tione id me conſecutum esſe ſpero, ut nil omnino
„ ex iis, quae illuſtrandis orationibus hisce inſer-
„ viant, deſiderari posſit, neque tamen ſupervaca-
„ nea legantur. Mea animadverſione tum demum
„ opus esſe judicavi, cum variae lectionis ratio red-
„ denda erat, vel quaedam uberius & liberalius
„ declaranda, vel ſententiae aliorum dubiae aut falſae
„ esſe videbantur, cet."

Ita Editor univerſe rationem conſilii ſui exponit. Nos peculiariter cognoscamus, propoſitis ſpecimi-nibus, quomodo eam re & facto perſecutus ſit. Atque ex primo quidem volumine ſpectemus animad-verſiones ad Mamertinum: quarum longe maxima

pars

pugnares, ipſe omnibus locis totaque acie dimicares? ipſe hosti undique, & qua cederet & qua fugeret, occurreres? errorem que adverſariis pariter ac tuis faceres — Toto quippe praelio ferebare; non aliter quam magnus amnis ſolet, hibernis imbribus auctus & nivibus, pasſim fluere, qua campus est. Haec de Maximiano dicuntur contra Chaibones & Herulos pugnante. Quo loco interpretum, quod ſciamus, nemo notavit hanc imaginem ex Homero ductam esſe. Et vero haud poſtremum est intrepretis officium, exempla imitationis notare. Sed ita de Diomede canit Homerus Il. E, 85.

Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,
Ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἢ μετ' Ἀχαιοῖς.
Θῦνε γὰρ ἀμπεδίον ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς,
Χειμάῤῥῳ, ὅτ' ὦκα ῥέων ἐσκέδασσε γεφύρας,
Τὸν δ' οὔτ' ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
Οὔτ' ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος.

Hinc quoque colorem duxit Panegyricus Incertus de Conſtantino Aug. IX, 5. *Toto quippe impetu ferebare, torrenti ſimilis amni, quem abruptae radicitus ſylvae & convulſa funditus ſaxa ſequerentur.* Sed uterque verborum ornatum ex Latinis asſumſit poëtis qui Homericam imaginem expresſerant: veluti Lucretio I, 287. Virgilio Aen. II, 496.

XII.

pugnares, ipſe omnibus locis totaque acie dimicares? ipſe hosti undique, & qua cederet & qua fugeret, occurreres? erroremque adverſariis pariter ac tuis faceres — Toto quippe praelio ferebare; non aliter quam magnus amnis ſolet, hibernis imbribus auctus & nivibus, passim fluere, qua campus est. Haec de Maximiano dicuntur contra Chaibones & Herulos pugnante. Quo loco interpretum, quod ſciamus, nemo notavit hanc imaginem ex Homero ductam esſe. Et vero haud poſtremum est intrepretis officium, exempla imitationis notare. Sed ita de Diomede canit Homerus Il. E, 85.

Τυδείδην δ᾽ οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη,
Ἠὲ μετὰ Τρώεσσιν ὁμιλέοι ἢ μετ᾽ Ἀχαιοῖς.
Θῦνε γὰρ ἀμπεδίον ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς,
Χειμάῤῥῳ, ὅς τ᾽ ὦκα ῥέων ἐσκέδασσε γεφύρας,
Τὸν δ᾽ οὔτ᾽ ἄρ τε γέφυραι ἐεργμέναι ἰσχανόωσιν,
Οὔτ᾽ ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων
Ἐλθόντ᾽ ἐξαπίνης, ὅτ᾽ ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος.

Hinc quoque colorem duxit Panegyricus Incertus de Conſtantino Aug. IX, 5. *Toto quippe impetu ferebare, torrenti ſimilis amni, quem abruptae radicitus ſylvae & convulſa funditus ſaxa ſequerentur.* Sed uterque verborum ornatum ex Latinis asſumſit poëtis qui Homericam imaginem expresſerant: veluti Lucretio I, 287. Virgilio Aen. II, 496.

XII.

est, noſtra ſententia, & probabilis correctio Schwarzii, pro *conjuncta* legentis *convicta*.

Ib. 4. Exemplum proferre juvat adulatoriae eloquentiae: *Bona venia Deûm dixerim, ne Jupiter quidem ipſe tanta celeritate faciem caeli ſui variat, quam facile, tu, Imperator, togam praetextam ſumto thorace mutasti, hastam poſito ſcipione rapuisti, a tribunali temet in campum, a curuli in equum tranſtulisti, & rurſus ex acie cum triumpho rediisti; totamque hanc urbem, repentina tua in hostes eruptione ſollicitam, laetitia & exſultatione & aris flagrantibus & ſacrificiis & odoribus, & accenſis numini tuo luminibus implesti. Ita utroque illius diei ſupremo tempore, bis divina res pari religione celebrata est: Jovi, dum pro futuris fovetur: tibi, dum pro victoria ſolvitur.* Quis non egregiam dicendi facultatem in hoc loco agnoscat? Quo magis dolendum est, haec ingenii & doctrinae bona turpis adulationis argumento ſubjecta fuisſe. Ceterum Jaegerus docte *aris flagrantibus*, pro *fragrantibus*, tuetur.

VII. Tale quoque est illud exemplum, quod quin apponamus, facere non posſumus, cum expresſam istius eloquentiae ſignificationem habeat: *Tale igitur auſpicium illius anni quid ſequebatur, niſi novum aliquod & ingens miraculum? Quod autem majus evenire potuit illa tua in Germaniam transgresſione? qua tu, primus omnium Imperatorum pro-*

lasti,

gurgitibus, ſed nominis tui terrore munimur. Quam libet ille aut areſcat aeſtu, aut reſiſtat gelu, neutro hoſtis audebit uti vado. Colorem duxerunt ex Cicerone: veluti Orat. de Provinc. Conſul. XIV. *Alpibus Italiam munierat ante natura, non ſine aliquo divino numine. Nam ſi ille aditus Gallorum immanitati multitudinique patuisſet: numquam haec urbs ſummo imperio domicilium ac ſedem praebuisſet. Quae jam licet conſidant. Nihil enim eſt ultra illam altitudinem montium uſque ad Oceanum, quod ſit Italiae pertimeſcendum.* Orat. in L. Piſonem XXXII. *Cujus (Caeſaris) ego imperio non Alpium vallum contra adſcenſum transgresſionemque Gallorum, non Rheni foſſam gurgitibus illis redundantem, Germanorum immanisſimis gentibus objicio & oppono. Perfecit ille, ut, ſi montes reſedisſent, amnes exaruisſent, non naturae praeſidio, ſed victoria ſua rebusque geſtis Italiam munitam haberemus.* Sed imitationis mentionem nullam fecit Editor, niſi Homericae illius notisſimae, quae apud Virgilium eſt Aen. X, 115.

Annuit & totum nutu tremefecit Olympum.

VIII, 1. *Illa quondam Romanae potentiae aemula & inimica Carthago.* Dictio eſt Salluſtiana, Catil. 10. *Carthago, aemula imperii Romani.* Vellej. II, 1. *— remoto Carthaginis metu, ſublataque imperii aemula:* ubi vid. Ruhnkenius.

XI,

vem, nec facile verbum absque animadverſione praetermiſſum eſt. Multae ſunt vel pervulgatae, vel comparatae ad reprehenſionem disceptationemque variae lectionis quamvis manifeſto falſae & dudum exploſae. Paucae aliquid habent quod a vulgari cognitione paulo ſit remotius. In his ſunt v. c. *Majestati vestrae laudes canunt*, pro *majestatis*. De *quirquennalibus Imperatorum*. De verbo *vovere*. Neque tamen hoc in eam partem accipi volumus, ac ſi nil fere exquiſitioris doctrinae esſet in Schwarzii animadverſionibus: nam quae ad ſequens caput pertinent, quamquam & ipſae ſunt decem paginarum, habent haud pauca cum ad Latinitatis tum ad rerum obſervationem utilia: v. c. de dictionibus, *Sui majestate*, pro *ſua majestate*. *Perſtringere*, *Praeſtinguere*, *Praeſtringere*, *oculos*: *Approbare*: *Discurſus* pro *curſus*.

III, 5. *Jupiter* — *in adverſa coeli nitentem impetu rapit ſolem*. Docta est explicatio Jaegeri, de conjuncto Jovis & Solis numine, ex ſententia Platonicorum & Orphicorum recentiorum. Commode ad verborum vim ostendendam adfertur locus Ovidii Met. II, 72.

> *Nitor in adverſum, nec me, qui cetera, vincit*
> *Impetus: & rapido contrarius evehor orbi.*

III, 6. *Hercules, tuus auctor, dum inter homines erat*,

ne ipſa quidem victoriarum veſtrarum laetitia, remoratur. Elegans locus, quem cum exemplo, unde ductus eſt, conferri haud inutile erat. Cicero Pro Leg. Manil. XIV. *Unde illam tantam celeritatem & tam incredibilem curſum inventum putatis? Non enim illum eximia vis remigum, aut ars inaudita quaedam gubernandi, aut venti aliqui novi, tam celeriter in ultimas terras pertulerant: ſed hae res, quae ceteros remorari ſolent, non retardarunt: non avaritia ab inſtituto curſu ad praedam aliquam devocavit, non libido ad voluptatem, non AMOENITAS ad delectationem, non NOBILITAS URBIS ad cognitionem, non denique labor ipſe ad quietem.* Ita Rhetor Ciceronianam ubertatem ad breviorem orationem contraxit: &, quod de ſuo adjecit, ſi quidem proprium ejus ſit, *ne ipſa quidem victoriarum veſtrarum laetitia*: hac igitur figura ſententiae vim mirifice auxit.

VI, 6. *Vobis Rhenus, & Iſter, & Nilus, & cum gemino Tigris Euphrate, & uterque, qua Solem accipit & reddit, Oceanus, & quidquid eſt inter iſta terrarum & litorum, tam facili ſunt aequanimitate communia, quantum ſibi gaudent eſſe communem oculi diem.* Prior periodi pars ad poeticum ſpiritum adſurgit. Comparatio ab *oculis* ducta quamquam veriſſima, tamen haud ſcio an hoc loco minus apte poſita ſit & frigeat. Pro *qua Solem* veteres editiones habuerunt *qualem*; unde Gruterus fecit *qua Lucem*: quam correctionem receperunt Cellarius, & ſequentes Editores.

accepto, omnibus oppidis matres Italae penſa e manibus abjecerunt: parvos liberos abreptos ad templa traxerunt: ibi aedes ſacras paſſo capillo ſuo quaeque verrebat; vario planctu ploratuque futuris cladibus omina dabant: Thraſymenum & Cannas dolore praeſago praecinebant. Hactenus egregie & ad ſenſum animi mirifice: qui quidem ſenſus neſcio quomodo evaneſcit, quum continuo in comparationem hanc incidimus: *Nunc autem, ut primum ex utriſque Alpium jugis veſtrum numen effulſit, tota Italia clarior lux diffuſa: omnibus, qui ſuſpexerant, aequa admiratio atque dubitatio injecta, quinam de illis* (lege cum Grutero *Dei illis*) *montium verticibus orirentur? an his gradibus in terras coelo deſcenderent? Ut vero propius propiusque coepti eſtis agnoſci; omnes agri oppleti, non hominibus modo ad viſendum procurrentibus, ſed etiam pecudum gregibus remota paſcua & nemora linquentibus: concurſare inter ſe agricolae, nunciare ignotis viſa: arae incendi, thura poni, vina libari, victimae caedi, cuncta gaudio calere, Diis immortalibus laudes grateſque cantari: non opinione traditus, ſed conſpicuus & praeſens Jupiter cominus invocari: non advena, ſed Imperator Hercules adorari.* Et habet iſta quoque deſcriptio ſuas laudes, quamquam adſperſas illas adulationis & frigidae comparationis labe. Sed nimirum non ingenio tantum opus eſt ad inveniendum, ſed judicio quoque ad collocandum & limandum. Et quoniam de Hannibale men-

conata, quo ſe vultibus Veſtris propius expleret, ad intuendum cominus, quantum potuit, acceſſit. Lumina ſiquidem Senatus ſui miſit, beatiſſimae illi per eos dies Mediolanenſium civitati ſimilitudinem majeſtatis ſuae libenter impertiens, ut ibi tunc eſſe ſedes imperii videretur, quo uterque venerat Imperator.

XV, 4. *Ubi ſylvae fuere, jam ſeges eſt: metendo & vindemiando deficimus.* Apparet Ovidianus color ex Heroid. I, 53.

Jam ſeges eſt ubi Troja fuit, reſecandaque falce
Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.

Ceterum, verbo ſignificandae ſunt in illa Panegyrici parte praeſtantiores quaedam Schwarzii animadverſiones, quibus vel Latinitatis vel rerum ratio exponitur. Veluti, VII, 7. *Sic vos eſtis juniores, ambo ſeniores:* egregie reſtituitur codicis lectio, *Sic vos fortis quaſi ambo juniores, ambo ſeniores*: ejusque dictionis probitas docte confirmatur. VIII, 3. *Quid ſimile concitus equus aut velivola navis:* ita ex codice, ante erat *concitu.* IX, 3, Vocis *inacceſſibilis* pravitas notatur. Ib. *Eant nunc rerum veterum praedicatores.* X, 5, *ignotus* pro *ignarus.* XIII, 3, *vacare* pro *carere.* XVII, nomina barbararum gentium ex Geographiae monumentis illuſtrantur.

Ex ſecundo Volumine item ſpectabimus MA-

MER-

XIII. Cum multa habet haec oratio verborum ſententiarumque lumina, tum locum quo honesta atque eadem efficaciſſima Juliani laudatio continetur, quam orator ſub aliorum perſona elegantiſſime conficit: *Multi post exactos reges imperium univerſae reipublicae ſolitarium cupierunt. Nota ſunt recordantibus nomina eorum, videlicet qui, in propria furentes, adfectati regni ſupplicia pependerunt. Mitto veteres, qui ſaxo praecipites dati, quorum bona publicata, domus erutae, interdicta poſteris nomina: non paucos hujusmodi furore vecordes & noſtra aetas tulit, qui propter caecam imperandi libidinem in ferrum ruerunt. Si hos Deus paullisper vitae redditos adloquatur: „Heus, „verbi gratia, Nepotiane atque Sylvane, per infestos gla„dios praeſentesque mortes imperium petivistis. At nunc „ultro vobis potestas regnandi datur, ut ea, qua Julianus, „conditione regnetis: ut pro omnium otio die noctuque „vigiletis: &, cum domini vocemini, libertati civium „ſerviatis: ſaepius praelium quam prandium capeſſatis: „nihil cuiquam auferatis, & ultro omnibus largiamini: „nulli gratificemini: in neminem ſaeviatis: toto orbe „terrarum nullius virginis fama violetur: ſit lectulus, „etiam ſine conceſſis ac legitimis voluptatibus, Vesta„lium toris purior: aeſtate Alamannicum pulverem, „hieme pruinam Thraciae, intectis verticibus perferatis". Profecto verborum ipſorum molestiam delicatae aures non poterunt ſuſtinere: tantis negotiis territi, non modo imperium ſed etiam vitam peroſi, ad inferiores aliquos in-*

feros

omnibus est *evexerit:* ſed Jaegerus correctionem veram aliorum, *evexerat*, recepit. Ceterum hic non omittenda erat Arntzenii animadverſio ad Diſſ. de Vit. Scaev. p. 23. qui primum notat, in Excerptis Voſſii eſſe *extulit*, cum ipſe Voſſius conjeciſſet *erexit.* Deinde ex codice Guelpherbitano legit *officium* pro *artificium.* Denique pro *Manlios* probat ex Voſſii excerptis *Manilios:* de quo Valer. Max. V, 8, 3.

XXVIII, 4. *Illic, pro ſancta divinitas! gaudentibus cunctis, quo ore, qua voce, Ave, inquit, Conſul ampliſſime. Dignatus oſculo oris illius, divinis adfatibus conſecrati, dexteram dedit, illam dexteram, immortale pignus virtutis & fidei.* Jaegerus, quod raro facit, correctionem expromit: neque adeo infeliciter. Nam quum in codicibus Moerl. & Gud. ſit: *Dignatus oſculo illis divinis affatibus conſecrari*, corrigit, *Dignatus oſculo & illis divinis affatibus conſecrare:* & opportune excitat locum Pacati XX, 2. *Ille cohoneſtatus affatu, ille menſa beatus, ille oſculo conſecratus est.* Moneri quoque poterat de imitatione ducta ex Cicerone Ep. ad Div. VII, 5. *hominem tibi trado in manum tuam istam, & victoria & fide praeſtantem.*

Jam defungi liceat hac cenſura, ex qua, ſperamus, apparuiſſe, haud exiguam operam Panegyricis nova hac editione praeſtitam eſſe. Nam & menda frequenter ſanata ſunt, & loci difficiles ex-

explicati. Animadverſiones Jaegeri magis quidem illae commendantur delectu illuſtrationis & judicio diligentique commemoratione variarum lectionum, quam inventione aut exquiſita doctrina: ſunt tamen perutiles ad intelligendos Scriptores quibus adjectae *ſunt*. Quae profecto haud minima laus eſt.

III.

EURIPIDIS MEDEA. *ex duabus recentisſimis editionibus:*

altera

SAM. MUSGRAVII, *in Operibus, quae extant, omnibus Euripidis. Oxon. Voll. IV,* 4. *maj.* 1778.

altera

R. FR. PH. BRUNCKII, *in libro, cujus haec est inſcriptio: Aeſchyli Tragoediae, Prometheus, Perſae, & Septem ad Thebas: Sophoclis Antigone: Euripidis Medea. Ex optimis exemplaribus emendatae. Argentorati.* 1779. 8. *min. pagg.* 400.

Quanta ſit vis ac praeſtantia operae, quam in Euripide exornando navavit Musgravius, V. Cl., ex ſuperiore noſtra cenſura ſuſpicari magis quam intelligere licet. Est enim tanta ejus operae copia & varietas, ut, ſi quidem accurate de ea exponere velimus, ſingulis fere tragoediis ſingulae disputationes dandae ſint, certe, non niſi pluribus cen-

Musgravius, bonas lectiones haud paucas protu-liſſe ſe affirmat Brunckius.

Sed Euripidis Medea cum ſit una ex primariis Graecorum tragoediis, fuerunt haud pauci, qui ejus imitatione idem argumentum tractarent: ex Graecis Neophron, cujus fragmentum opportune attulit Brunckius: ex Latinis, Ennius, Attius, Pacuvius, Ovidius, quorum fabulae perierunt, & Seneca, cujus cum aliis tragoediis ad noſtram aetatem pervenit Medea. Ovidius etiam partem argumenti ornavit in Epiſt. Her. IX, & Metamorphoſeon libro VII. Horum locos fragmentaque non fere commemorarunt neque ad Euripidis comparationem adhibuerunt Editores noviſſimi, cum de induſtria & brevitatis cauſa uterque, tum Brunckius etiam caſu, quippe qui ad hanc fabulam ſimiles Terentii ſententias aliquoties attulit. Et hic quidem ſubitaneo edendi conſilio obſecutus, orationis emendandae praecipuam habuit curam: ceterum ingenio indulgens non ſere ad legis alicujus neceſſitatem ſe adſtrinxit.

Prologum agit nutrix Medeae, eumque celebratiſſimis illis verſibus orditur;

Εἴθ' ὤφελ' Ἀργοῦς μὴ διαπτάσθαι σκάφος
Κόλχων ἐς αἶαν —— ——,

qui

πολίταις: Pierſonus, φυγὰς πολίταις: Musgravius, Ὀργῇ πολίταις, *placens*, *ingenio & moribus*, *civibus iis ad quorum terram venit*: Brunckius locum reſtituiſſe ſibi videtur, corrigendo πολίτας, quod in contextum adeo recepit, & φυγῇ, quod, ut ait, perperam ſuperiores cum ἁνδάνουσα conjunxerant, refert ad ἀφίκετο, *placens civibus*, *ad quorum regionem fugiens venerat*. Quae nobis correctio duabus de cauſſis diſplicet: altera, quod conſtructionem duram habet: altera, quod ἁνδάνειν τινὰ *placere alicui* non Graecum videtur. Nam quod ejus uſûs probitatem repetit ex Oreſt. 1634. οὐ γάρ μ' ἁνδάνουσιν αἱ κακαὶ, ibi μ' inſertum est a Kingio; & ſi ab Euripide eſſet, valeret μοὶ, quod in μ' contrahi ſolet, ut ipſe Brunckius bene animadvertit alio hujus fabulae loco v. 40. Et, quod ἀρέσκειν τινὰ *placere alicui* frequentatur, minime valet eo, ut ἁνδάνειν τινὰ probum ſit. Nobis aliquando in mentem venerat φύσει *ingenio* pro φυγῇ. Neque tamen repugnamus, ſi quis vulgatam tueri velit; quippe quam & libri omnes retinuerunt, & haud indocte vindicavit Aem. Portus, cujus notas ab Editoribus neglectas miramur.

Pergit Nutrix: „ At nunc in contrarium omnia converſa ſunt. Jaſon ad regias nuptias animum adjiciens Creontis, Corinthiorum regis, filiam ducit. Miſera Medea Deos teſtatur & ſacramenti religionem,

„ Timeo” inquit Nutrix „ quorſum haec evadant: tale ingenium est Medeae, ut injuriam haud inulta ferat, nec laceſſita vinci ſe patiatur; v. 44.

Δεινὴ γάρ· οὔτοι ῥᾳδίως γε συμβαλὼν
Ἔχθραν τις αὐτῇ καλλίνικον οἴσεται.

Emendationem Mureti V. L. III, 11. καλλίνικον ᾄσεται, *victoriae hymnum canet*; hanc igitur emendationem cum probabilem, tum probatam Cantero & Musgravio, ſilentio praeteriit Brunckius.

Paedagogus, duos Medeae filiolos ex ſtadio domum reducens, eam alloquitur verbis iis, quae ex Ennio ſervavit Nonius.

Antiqua herilis fida custos corporis,
Quid ſic extra aedes exanimata eliminas.

Cujus reſponſio, v. 56, extat apud Ciceronem Tusc. III, 26.

Cupido cepit miſeram nunc me, proloqui
Coelo atque terrae Medeäi miſerias.

Ἐγὼ γὰρ εἰς τοῦτ᾽ ἐκβέβηκ᾽ ἀλγηδόνος,
Ὥσθ᾽ ἵμερος μ᾽ ὑπῆλθε γῇ τε κοὐρανῷ
Λέξαι, μολούσῃ δεῦρο, Μηδείας τύχας.

Pro μολούσῃ Musgravius ex duobus codicibus μολούσαν

μοι τοιοῦτο. Aeſchines Epist. V. p. 124. ὅταν δ᾽ αὖ πάλιν ὑπέλθῃ μοι λογισμὸς. Julianus Imp. Or. VIII. p. 252. D. & Miſopogone p. 353. D. ὕπεισι δέ μοι ἐκ τῶν Πλάτωνος ὅσα ὁ Ἀθηναῖος διεξῆλθε ξένος. Apud Herodotum I, 30. ἵμερος ἐπείρεσθαι με ἐπῆλθέ σε: veriorem lectionem codices habent μοὶ, quam probat Valckenarius ad VII, 46. p. 531.

Paedagogus narrat, novum acceſsiſſe Medeae malum; quippe Creontem conſtituiſſe, Medeam cum filiis in exilium expellere. In hujus mali commiſeratione ſermo eorum conſumitur: in quo haec animadvertenda est Paedagogi dictio, v. 84:

ἄρτι γινώσκεις τόδε,
Ὡς πᾶς τις αὑτὸν τοῦ πέλας μᾶλλον φιλεῖ,
Οἱ μὲν δικαίως, οἱ δὲ καὶ κέρδους χάριν,
Εἰ τούσδε γ᾽ εὐνῆς οὕνεκ᾽ οὐ στέργει πατήρ;

Musgravius memorat emendationem J. Gulielmii, Veriſ. I, 16, pro δικαίως legentis διὰ κλέος, *gloriae cauſſa*: ipſe, cum nil definiat, in eam partem pronior est, ut ei verſus intercidiſſe videatur. In Supplemento T. III. p. 341. tamen acutam & ſpecioſam proponit correctionem:

Οὐ μὴν δικαίας οἶδε Κύπριδος χάριν,

Atqui

ejus oratione haec est dictio; quae nonnihil difficultatis habeat.

Δεινὰ τυράννων λήματα, καί πως
Ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες
Χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσι.
Τὸ γὰρ εἰθίσθαι ζῆν ἐπ' ἴσοισι
Κρεῖσσον· ἔμοιγ' οὖν, εἰ μὴ μεγάλως
Ὀχυρῶς τ' εἴη καταγηράσκειν·
Τῶν γαρ μετρίων, πρῶτα μὲν, εἰπεῖν
Τοὔνομα νικᾷ, χρῆσθαί τε μακρῷ
Λῷστα βροτοῖσι· τὰ δ' ὑπερβάλλον —
Τ' οὐδένα καιρὸν δύναται θνατοῖς,
Μείζους δ' ἄτας, ὅταν ὀργισθῇ
Δαίμων οἴκοις, ἀπέδωκεν.

Verſum ſecundum ita Musgravius interpretatur: *pauca aliorum voluntate, pleraque ſuâ agentes.* Scholiastes duas adfert rationes interpretandi; alteram, illam a Musgravio probatam; alteram, non minus probabilem, certe memoratu dignam, *ira regum a parvis initiis profecta, ipſorum potestate & licentia, augetur ac radices agit*: atque ſententiam videtur Euripides Homericam ſecutus eſſe Il. A, 80. Mox Musgravius post ὀχυρῶς delet τ': Brunckius recte corrigit ὀχυρῶς γ', & τὸ δ' ἄρ' εἰθίσθαι, ut nobis quoque in mentem venerat. Tum Musgravius conjicit:

ſicit: οὐδένα καιρὸν ἀδείματα θνατοῖς, *Nullo tempore timoris vacua ſunt.* Brunckius bene monet καιρὸν hoc loco non eſſe *tempus*, ſed *opportunitatem.* Poterat quoque notari elegans uſus verbi δύνασθαι, pro *efficere*, *praeſtare.* Thucydides VIII, 36. αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται, *haec est vis rumorum.* Demoſthenes Pro Corona. p. 233. τί δὲ τοῦτ' ἠδύνατο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ διδάξω. Ceterum Grotius, quamquam pervulgatam interpretationem ſecutus, eleganter hunc locum vertit:

Effera regum pectora, pauca
Cogi, multum cogere ſueta,
Iras aegre ponere norunt.
Ego, ſi magnas non detur opes
Ad ſupremum perferre diem,
Aequo discam ſub jure pati.
Rebus modicis, primum nomen
Dulcius ipſum est: deinde & melius
Durare datum: nequit aetatem
Perferre, modum quidquid ſuperat.
Quin clade premit graviore domos,
Simul ut fortuna reflavit.

Progreditur Chorus mulierum Corinthiarum, Medeae familiarium & amicarum; quaerit ex Nutrice, qui ſint ejulatus Medeae qui audiantur: jubet advocari Medeam, ut ejus dolorem verbis & colloquio leniat.

leniat. „ Ad verſum 148 non erat negligenda Scholiaſtae animadverſio; quae eo valet, duplicem antiquitus fuiſſe hujus loci interpunctionem, alteram Didymi, eamque hodieque pervulgatam, qua uterque horum verſuum Choro tribuitur:

Ἄϊες ὦ Ζεῦ, καὶ γᾶ, καὶ φῶς
Ἰαχὰν, οἵαν ἁ δύστανος
Μέλπει νύμφα·

alteram Apollodori Tarſenſis, qua prior verſus ad Medeae orationem refertur. Neque caret haec ratio ſua ſpecie; cum ob cauſſas a Scholiaſte explicitas, tum quod ita Chorus orditur v. 208. Ἰαχὰν ἄϊον πολύστονον γόων: & 132. Ἔκλυον φωνὰν, ἔκλυον δὲ βοὰν, τᾶς δυστάνου Κολχίδος. Ceterum, hac ratione probata, et ipſe Apollodorus, & qui eum ſequuntur, probaſſe oportet correctionem ſecundi verſus hanc:

Ἰαχὰν ἄϊον, τὰν δύστανος. ——

Porro v. 158. Κείνῳ τόδε μὴ χαράσσου. *Ne irascaris propterea Jaſoni.* Musgravius acute corrigit Δεινῶς τόδ' μ. χ. quod vix aequum erat exigere a Medea, ut omnino non irasceretur. Brunckius, conjecturam ſuam ipſe veram judicans, eam in contextum recipit: Κείνῳ λίαν μὴ χαράσσου. Nutricis

cis verba, 173:

> Οὐκ ἔστιν ὅπως ἐν τινι σμικρῷ
> Δέσποινα χόλον καταπαύσει;

Eadem expreſſit Seneca Med. 393:

> *Non facile ſecum verſat aut medium ſcelus*
> *Se vincet: irae novimus veteres notas.*
> *Magnum aliquid inſtat, efferum, immane, impium.*

Mox v. 215. Chorus ait, *Medea invocat Jovis Themidem, quae eam in Graeciam advexit* Δι' ἅλα νύχιον, Ἐφ' ἁλμυρὰν πόντου κλῇδ' ἀπέραντον. Quae Musgravius ita interpretatur: *diurna nocturnaque per mare navigatione ad numquam clauſa Bosphori clauſtra.* Magis nobis placet Brunckii interpretatio; *per mare occidentale ad difficile tranſitu Bosphori clauſtrum.*

Jam prodit Medea & Choro calamitatem exponit ſuam, ſedata quidem oratione, ſed tamen ad ejus ingenium ſignificandum & miſericordiam commovendam efficace. Ejus hic eſt exitus, ut a Choro petat, ne ipſi ſilentium vel officium ſuum deneget, ſi rationem ulciſcendae injuriae reperisſet. Chorus recipit ei, nil ſe hujus conſilii patefacturum. Illius orationis initium variis laborat difficultatibus, ex quibus ſe interpretes expedire non potuerunt:

leniat. „ Ad verſum 148 non erat negligenda Scholiaſtae animadverſio; quae eo valet, duplicem antiquitus fuiſſe hujus loci interpunctionem, alteram Didymi, eamque hodieque pervulgatam, qua uterque horum verſuum Choro tribuitur:

Ἄϊες ὦ Ζεῦ, καὶ γᾶ, καὶ φῶς
Ἰαχὰν, οἵαν ἁ δύστανος
Μέλπει νύμφα·

alteram Apollodori Tarſenſis, qua prior verſus ad Medeae orationem refertur. Neque caret haec ratio ſua ſpecie; cum ob cauſſas a Scholiaſte explicitas, tum quod ita Chorus orditur v. 208. Ἰαχὰν ἄϊον πολύστονον γόων: & 132. Ἔκλυον φωνὰν, ἔκλυον δὲ βοὰν, τᾶς δυστάνυ Κολχίδος. Ceterum, hac ratione probata, et ipſe Apollodorus, & qui eum ſequuntur, probaſſe oportet correctionem ſecundi verſus hanc:

Ιαχὰν ἄϊον, τὰν δύστανος. ——

Porro v. 158. Κείνῳ τόδε μὴ χαράσσυ. *Ne iraſcaris propterea Jaſoni.* Musgravius acute corrigit Δεινῶς τοδὲ μ. χ. quod vix aequum erat exigere a Medea, ut omnino non irasceretur. Brunckius, conjecturam ſuam ipſe veram judicans, eam in contextum recipit: Κείνῳ λίαν μὴ χαράσσυ. Nutricis

cis verba, 173:

> Οὐκ ἔστιν ὅπως ἐν τινι σμικρῷ
> Δέσποινα χόλον καταπαύσει;

Eadem expreſſit Seneca Med. 393:

> *Non facile ſecum verſat aut medium ſcelus*
> *Se vincet: irae novimus veteres notas.*
> *Magnum aliquid inſtat, efferum, immane, impium.*

Mox v. 215. Chorus ait, *Medeā invocat Jovis Themidem, quae eam in Graeciam advexit* Δἰ ἅλα νύχιον, Ἐφ’ ἁλμυρὰν πόντου κλῇδ’ ἀπέρατον. Quae Musgravius ita interpretatur: *diurna nocturnaque per mare navigatione ad numquam clauſa Bosphori clauſtra.* Magis nobis placet Brunckii interpretatio; *per mare occidentale ad difficile tranſitu Bosphori clauſtrum.*

Jam prodit Medea & Choro calamitatem exponit ſuam, ſedata quidem oratione, ſed tamen ad ejus ingenium ſignificandum & miſericordiam commovendam efficace. Ejus hic est exitus, ut a Choro petat, ne ipſi ſilentium vel officium ſuum deneget, ſi rationem ulciscendae injuriae reperiſſet. Chorus recipit ei, nil ſe hujus conſilii patefacturum. Illius orationis initium variis laborat difficultatibus, ex quibus ſe interpretes expedire non potuerunt:

[redacted]

Κορίνθιαι γυναῖκες, ἐξῆλθον δόμων,
Μή μοί τι μέμφησθ᾽. οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
Σεμνοὺς γεγῶτας, τούς μεν ὀμμάτων ἄπο,
Τούς δ᾽ ἐν θυραίοις· οἱ δ᾽ ἀφ᾽ ἡσύχου ποδὸς
Δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥαθυμίαν.
Δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν,
Ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμαθεῖν σαφῶς,
Στυγεῖ δεδορκὼς, οὐδὲν ἠδικημένος.

Musgravius primum in Notis locum non male explicat: ſi hoc eſt non male explicare, ex verbis corruptis ſinceram ſententiam extorquere. Deinde in Supplemento correctionem adhibet verſui tertio, τούς μεν ἐργμάτων ἀπὸ, & quarto, οἵ τ᾽ ἀφ᾽ ἡσύχου ποδὸς: hoc ſenſu, *Novi multos mortalium, alios ob facinora egregia, alios vero ob rerum externarum copiam, honore dignos, qui ab ignavo pede & ſocordia infamiam conſecuti ſunt.* Brunckius vero locum ad ſanitatem & ſententiae perſpicuitatem revocaſſe ſibi videtur, ſcribendo ὀμμάτων ἔπι: atque, post Musgravium, haec a poëta ad ſignificandos Athenienſium mores referri arbitratus, ita ſenſum exponit: *alii ſunt oratores & demagogi, qui domi tractant rempublicam, in civium conſpectu*, ὀμμάτων ἔπι: *alii claſſium & exercituum praefecti, procul ab urbe*, ἐν θυραίοις, *rem gerentes: qui nullam partem reipublicae ſuſcipiunt*, ἀφ᾽ ἡσύχου ποδὸς, *otio contemtum ſibi conciliarunt.*

runt. In qua quidem criſi partem veri vidit Brunckius, non intercedere diſtinctionem inter τοὺς ὀμμάτων ἄπο & τοὺς ἐν θυραίοις. Sed cum alibi ſuavis & jucunda, tum hoc loco utilis & fructuoſa eſt Ennii comparatio. Locus hic ex ejus verſione laudatur a Cicerone Ep. ad Div. VII, 6. *Hoc tibi tam ignoſcemus nos amici, quam ignoverunt Medeae; quae Corinthum, arcem altam, habebant matronae opulentae, quibus illa manibus gypſatisſimis perſuaſit, ne ſibi vitio illae verterent, quod abesſet a patria:*

Nam multi ſuam rem bene gesſere, & poplicam, patria
procul.
Multi, qui domi aetatem agerent, propterea ſunt im-
probati.

Non eſt, quod virorum doctorum conjecturas referamus, quorum alii aliter hunc locum in verſuum modos redigere tentarunt. Illud potius agendum, ut ex Ennianis veſtigiis Euripidis lectionem indagemus. Igitur nobis videtur ita in exemplo ſuo habuisſe Ennius:

—— οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
Σεμνοὺς γεγῶτας, τούς τε δωμάτων ἔπι,
Τούς τ' ἐν θυραίοις. ——

Multos enim novi, qui patria procul rem ſuam bene gesſerunt, auctoritatem & opes adepti ſunt: Ennius addi-

Κορίνθιαι γυναῖκες, ἐξῆλθον δόμων,
Μή μοί τι μέμφησθ'. οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
Σεμνοὺς γεγῶτας, τοὺς μὲν ὀμμάτων ἄπο,
Τοὺς δ' ἐν θυραίοις· οἱ δ' ἀφ' ἡσύχου ποδὸς
Δύσκλειαν ἐκτήσαντο καὶ ῥαθυμίαν.
Δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν,
Ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμαθεῖν σαφῶς,
Στυγεῖ δεδορκὼς, οὐδὲν ἠδικημένος.

Musgravius primum in Notis locum non male explicat: ſi hoc eſt non male explicare, ex verbis corruptis ſinceram ſententiam extorquere. Deinde in Supplemento correctionem adhibet verſui tertio, τοὺς μὲν ἐργμάτων ἄπο, & quarto, οἵ τ' ἀφ' ἡσύχου ποδὸς: hoc ſenſu, *Novi multos mortalium, alios ob facinora egregia, alios vero ob rerum externarum copiam, honore dignos, qui ab ignavo pede & ſocordia infamiam conſecuti ſunt.* Brunckius vero locum ad ſanitatem & ſententiae perſpicuitatem revocaſſe ſibi videtur, ſcribendo ὀμμάτων ἔπι: atque, post Musgravium, haec a poëta ad ſignificandos Athenienſium mores referri arbitratus, ita ſenſum exponit: *alii ſunt oratores & demagogi, qui domi tractant rempublicam, in civium conſpectu*, ὀμμάτων ἔπι: *alii claſſium & exercituum praefecti, procul ab urbe*, ἐν θυραίοις, *rem gerentes: qui nullam partem reipublicae ſuſcipiunt*, ἀφ' ἡσύχου ποδὸς, *otio contemtum ſibi conciliarunt.*

runt. In qua quidem criſi partem veri vidit Brunckius, non intercedere distinctionem inter τοὺς ὀμμάτων ἄπο & τοὺς ἐν θυραίοις. Sed cum alibi ſuavis & jucunda, tum hoc loco utilis & fructuoſa est Ennii comparatio. Locus hic ex ejus verſione laudatur a Cicerone Ep. ad Div. VII, 6. *Hae tibi tam ignoscemus nos amici, quam ignoverunt Medeae; quae Corinthum, arcem altam, habebant matronae opulentae, quibus illa manibus gypſatiſſimis perſuaſit, ne ſibi vitio illae verterent, quod abesſet a patria:*

Nam multi ſuam rem bene gesſere, & poplicam, patria procul.
Multi, qui domi aetatem agerent, propterea ſunt improbati.

Non est, quod virorum doctorum conjecturas referamus, quorum alii aliter hunc locum in verſuum modos redigere tentarunt. Illud potius agendum, ut ex Ennianis vestigiis Euripidis lectionem indagemus. Igitur nobis videtur ita in exemplo ſuo habuiſſe Ennius:

— οἶδα γὰρ πολλοὺς βροτῶν
Σεμνοὺς γεγῶτας, τούς τε δωμάτων ἔπι,
Τούς τ' ἐν θυραίοις.—

Multos enim novi, qui patria procul rem ſuam bene gesſerunt, auctoritatem & opes adepti ſunt: Ennius

 addi-

addidit *patria procul*, quod in Graecis non quidem diſerte expreſſum est, ſed tamen ex antecedentibus intelligitur: horum alii *rem ſuam* bene geſſerunt & δωμάτων ἔπι σεμνοὶ evaſerunt, alii *publicam*, & ἐν θυραίοις clari fuerunt. Θυραῖα ſunt *res exter*nae, & hoc loco *res publica*, quae *rei familiari* opponitur: vox est Euripidi frequens v. c. Electra 291. θυραῖοι ſunt alieni, nulla nobis cognatione conjuncti: Alcestide 814: Menalippe ap. Stob. Grot. p. 331. Denique verſu ſexto legendum δ᾽ ἄρ᾽ pro γὰρ:

Δίκη δ᾽ ἄρ᾽ οὐκ ἔνεσ᾽ ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν.

Neque enim cauſſa exponitur antecedentium, ſed ſequentia iis ſimpliciter ſubjiciuntur. Bene totam ſententiam & ad Ennii exemplum vertit Grotius, una hac parte deceptus, quod ὀμμάτων ἄπο ex abundanti retinuit: Excerpt. p. 138:

Ne quaeſo vitio vertite, Ephyreae nurus,
Patria quod abſum. Rem ſuam multi bene
Et publicam geſſere peregrino in ſolo
Proculque ab oculis: deſides alios domi
Inertis oti caeca caligo tegit.
Reſpectus aequi nullus apud illos ſedet,
Qui quempiam, non ante perſpecta indole,
Odere, nulla vulnerati injuria.

Medea

Medea doloris ſui primariam exponit cauſſam, ℣. 232:

> Ἐν ᾧ γὰρ ἦν μοι πάντα γιγνώσκειν καλῶς
> Κάκιστος ἀνδρῶν ἐκβέβηχ' οὑμὸς πόσις.

Nam maritus meus, in quo mihi erant omnia γιγνώσκειν καλῶς, *peſſimus virorum factus eſt.* Haec verba Graeca, quum ſenſu prorſus careant, Canterus corrigit, γιγνώσκω καλῶς, Var. Lect. IV, 11. eamque correctionem opportune ſimillimis locis ex Euripide confirmat. Musgravius haud longe diſcedit, conjiciendo, γιγνώσκεις καλῶς. Reiskio placebat γίγνεσθαι καλῶς. Enimuero, ut Canteri rationem maxime probamus, ita utramvis reliquarum praeponimus Brunckii conjecturae γιγνώσκειν καλὰ, *in quo ſitum erat, ut bona omnia experirer:* quod vix Graecum eſſe judicamus. Ceterum eadem uſus eſt ſententia Ovidius in Ep. Med. ad Iaſ. v. 161:

> *Deſeror, amiſſis regno patriaque domoque,*
> *Conjuge: qui nobis omnia ſolus erat.*

Medea ad commiſerationem ſexus muliebris pergit, quo nil infelicius eſſe affirmat, 236:

> Ἃς πρῶτα μὲν δεῖ χρημάτων ὑπερβολῇ
> Πόσιν πρίασθαι, δεσπότην τε σώματος

 Λα-

Λαβεῖν· κακοῦ γὰρ τοῦδ' ἔτ' ἄλγιον κακόν,
Κἂν τῶδ' ἀγὼν μέγιστος, ἢ κακὸν λαβεῖν,
Ἢ χρηστόν.

Verſu tertio Musgravius edidit — τοῦτο γ' ἄλγιον, ex duobus codicibus: Brunckius, τοῦτ' ἔτ' ἄλγιον. Nobis vulgata placet, & pro γὰρ legendum videtur γ' αὖ vel δ' αὖ; neque enim cauſſam, ſed connexionem requirit ſententia: quod vidit etiam Grotius, qui eam ita vertit:

Primum neceſſe est, dotis impenſa gravi
Virum parare, corporis dominum tui:
Malo huic deinde gravius affine eſt malum,
Nam commodo durove jungaris viro,
Quantum est pericli?

Creon ſuperveniens Medeam inclementer alloquitur, eamque cum liberis regno ſuo excedere jubet. Illa reſpondet primum gemitu & commiſeratione calamitatis ſuae, deinde Creontem interrogat, quae ſit cauſſa tam inhumani mandati: v. 284.

Ἐρήσομαι δὲ, καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως,
Τίνος μ' ἕκατι γῆς ἀποστέλλεις, Κρέον.

Brunckius conjicit:

— καὶ ξένη περ οὖσ' ὅμως,

Quam-

Quamvis peregrina, tamen interrogabo: quod no quidem haud magis probamus atque vulgatum. Seneca hunc locum ita tractavit, ut, quid in Euripidis textu habuerit, non appareat: v. 192.

> Med. *Quod crimen, aut quae culpa multatur fuga?*
> Cr. *Quae cauſſa pellat, innocens mulier rogat.*

Mox Creon reſpondet: Δέδοικά σ', οὐδὲν δεῖ παραμπίσχειν λόγους: ubi Brunckius παραμπέχειν recepit, vulgatum tamquam mendoſum rejiciens: vellemus etiam addidisſet, quid illud esſet mendi. Porro est in Creontis resſponſione, Κλύω δ' ἀπειλεῖν, ὡς ἀπαγγέλλουσί μοι: ubi Musgravius, δ' ἀπειλεῖν σ' ὡς α. μ. Brunckius ex conjectura recepit, χόλω δ' ἀπειλεῖς: — acute quidem & accommodate ad tollendam tautologiam, *audio, ut mihi narrant, te minari*, quae tamen an ejusmodi ſit, ut ferri nequeat, non ſtatuimus.

Tum vero callida oratione & precibus Creontem adgreditur Medea, eique tandem perſuadet, ut unum hunc ei concedat diem, quo profectionis & exilii necesſaria ſibi paret ſubſidia. Initium ducit a ſententia, qua queritur, ſaepius damno ſibi fuisſe ſapientiae opinionem: v. 299.

> Χρὴ δ' οὔποθ' ὅστις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνὴρ,
> Παῖδας περισσῶς ἐκδιδάσκεσθαι σοφούς.

D 4 Χωρὶς

Λαβεῖν· κακοῦ γὰρ τοῦδ' ἔτ' ἄλγιον κακὸν,
Κἂν τῷδ' ἀγὼν μέγιστος, ἢ κακὸν λαβεῖν,
Ἢ χρηστόν.

Verſu tertio Musgravius edidit — τοῦτο γ' ἄλγιον, ex duobus codicibus: Brunckius, τοῦτ' ἔτ' ἄλγιον. Nobis vulgata placet, & pro γὰρ legendum videtur γ' αὖ vel δ' αὖ; neque enim cauſſam, ſed connexionem requirit ſententia: quod vidit etiam Grotius, qui eam ita vertit:

Primum neceſſe est, dotis impenſa gravi
Virum parare, corporis dominum tui:
Malo huic deinde gravius affine eſt malum,
Nam commodo durove jungaris viro,
Quantum est pericli?

Creon ſuperveniens Medeam inclementer alloquitur, eamque cum liberis regno ſuo excedere jubet. Illa reſpondet primum gemitu & commiſeratione calamitatis ſuae, deinde Creontem interrogat, quae ſit causſa tam inhumani mandati: v. 284.

Ἐρήσομαι δὲ, καὶ κακῶς πάσχουσ' ὅμως,
Τίνος μ' ἕκατι γῆς ἀποστέλλεις, Κρέον.

Brunckius conjicit:

— καὶ ξένη περ οὖσ' ὅμως,

Quam-

Quamvis peregrina, tamen interrogabo: quod no quidem haud magis probamus atque vulgatum. Seneca hunc locum ita tractavit, ut, quid in Euripidis textu habuerit, non appareat: v. 192.

Med. *Quod crimen, aut quae culpa multatur fuga?*
Cr. *Quae cauſſa pellat, innocens mulier rogat.*

Mox Creon reſpondet: Δέδοικά σ', οὐδὲν δεῖ παραμπίσχειν λόγους: ubi Brunckius παραμπέχειν recepit, vulgatum tamquam mendoſum rejiciens: vellemus etiam addidiſſet, quid illud eſſet mendi. Porro est in Creontis reſſponſione, Κλύω δ' ἀπειλεῖν, ὡς ἀπαγγέλλουσί μοι: ubi Musgravius, δ' ἀπειλεῖν σ' ὡς ἀ. μ. Brunckius ex conjectura recepit, χόλῳ δ' ἀπειλεῖς: — acute quidem & accommodate ad tollendam tautologiam, *audio, ut mihi narrant, te minari*, quae tamen an ejusmodi ſit, ut feiri nequeat, non ſtatuimus.

Tum vero callida oratione & precibus Creontem adgreditur Medea, eique tandem perſuadet, ut unum hunc ei concedat diem, quo profectionis & exilii neceſſaria ſibi paret ſubſidia. Initium ducit a ſententia, qua queritur, ſaepius damno ſibi fuiſſe ſapientiae opinionem: v. 299.

Χρὴ δ' οὔποθ' ὅστις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνὴρ,
Παῖδας περισσῶς ἐκδιδάσκεσθαι σοφούς.

Χωρὶς γὰρ ἄλλης, ἧς ἔχουσιν, ἀργίας,
Φθόνον πρὸς ἀςῶν ἀλφάνουσι δυςμενῆ·
Σκαιοῖσι μὲν γὰρ καινὰ προςφέρων σοφὰ,
Δόξεις ἀχρεῖος κ' οὐ σοφὸς πεφυκέναι·
Τῶν δ' αὖ δοκούντων εἰδέναι τι ποικίλον
Κρείσσων νομισθεὶς ἐν πόλει, λυπρὸς φανῇ.

In primo verſu mendum haeret. Adſentimus Brunckio in reprehenſione vulgatae, quid enim ſit ἄλλη ἀργία, non videmus: laudamus etiam diligentiam, qua ex codice Pariſino notavit lectionem ἀλκῆς pro ἄλλης. Quod autem veram eam & ſenſum abſolvere affirmat, in hoc vero ab eo diſſentimus: neque facile nobis probetur illa interpretatio: *Nam, ſi nullo valeant robore, in reprehenſionem otii iucurrent apud cives*; quippe quae ſequuntur non ad otii, ſed ipſius ſapientiae, reprehenſionem pertinent. Nobis aliquando in mentem venit:

Χωρὶς γὰρ ἄλλης, ἧς ἔχουσιν, αἰτίας,

Nam praeter aliam, in quam incurrunt, reprehenſionem, invidiam ſibi contrahunt. Et vero Poëta reſpicere videtur ad ſeculi ſui mores, ut communia quaedam eſſent omnium philoſophorum crimina: veluti apud Platonem Apol. Socr. p. 361. D. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν ἀπορεῖν, τὰ κατὰ πάντων τῶν φιλοσοφούντων πρόχειρα ταῦτα λέγουσιν, ὅτι τὰ με-

μετέωρα καὶ τὰ ὑπὸ γῆς ζητεῖ, καὶ θεοὺς μὴ νομίζει, καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖ. Hinc Ruhnkenius lucem attulit Xenophonti Mem. Socr. I, 2, 31. — οὐκ ἔχων ὅπῃ ἐπιλάβοιτο, ἀλλὰ τὸ κοινῇ τοῖς φιλοσόφοις ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπιτιμώμενον ἐπιφέρων αὐτῷ καὶ διαβάλλων πρὸς τοὺς πολλούς. Ne cui vero ſcrupulum injiciat, αἰτίαν ἔχειν ſimpliciter dici; tritus eſt hic uſus bonorum Scriptorum conſuetudine. v. c. Thucydid. VI, 46. πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν ϛρατιωτῶν. Lyſias Or. contr. Frumentar. p. 165. πολλῶν ἤδη ἐχόντων ταύτην τὴν αἰτίαν. Iſaeus Or. de Aſtyphil. p. 76. τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θυδίππȣ. Xenophon Cyropaed. V, 3, 18. διὰ τὸ σὺν πολλοῖς αἰτίαν ἔχειν. Atque ita Latini dicunt, *crimen habere*: vid. Burmannus ad Phaedr. I, 3, 11. Grotius difficultatem contextus interpretando lenire tentaverat:

Prudens parentum liberos nemo ſuos
Velit eminere literarum laudibus;
Quippe otioſo deditos negotio
Infeſta ſimul invidia popularis premit.
Nam docta quisquis promit in vulgus nova,
Famam occupantis vana, non docti, refert:
Idem putatus ceteris ſapientibus
Plus ſapere, fieri non poteſt quin ſit gravis.

His Medea continuo addit, v. 302:

Ἐγὼ δὲ κ' αὐτὴ τῆσδε κοινωνῶ τύχης·
Σοφὴ γὰρ οὖσα, τοῖς μὲν εἴμ' ἐπίφθονος,
Τοῖς δ' ἡσυχαία, τοῖσδε θατέρου τρόπου,
Τοῖς δ' αὖ προσάντης· εἰμὶ δ' οὐκ ἄγαν σοφή.

Tertium verſum Musgravius, post Pierſonum, tanquam ſpurium e contextu ejecit, quippe ex v. 813. a mala manu invectum; huc accedit, quod in optimo codice Pariſienſi non in oratione exſtat, ſed margini adſcriptus est. Quarto verſu Musgravius ejusdem Pierſoni correctionem, eamque plurium librorum ſcriptorum auctoritate confirmatam, probat, Τοῖς δ' αὖ, & vulgatum temere in contextu relictum esſe notat. Porro meliorem judicat lectionem eam, quam Scholiastes ſecutus videtur, προσάντης εἰμὶ κ' οὐκ ἄγαν σοφή. Atque ita exhibuit etiam Brunckius, omittens tertium quoque verſum, criſin tamen Pierſoni & Musgravii non commemorans. Ceterum Musgravius, cujus ſenſum offendit duobus deinceps verſibus εἰμὶ repetitum, acute, ut omnia, corrigit:

Τοῖς δ' αὖ προσάντης λῆμα, κ' οὐκ ἄγαν σοφή.

In Creontis oratione v. 325:

Ἀλλ' ἔξιθ' ὡς τάχιστα, μὴ λόγους λέγε.

Mus-

Musgravius correctionem Valckenarii ad Phoen. p. 181. μὴ λόγους πλέκε; ſilentio praetermiſit: eandem in textum revocavit Brunckius.

Medea contra inſtat, v. 328:

Μή πρός σε γονάτων, τῆς τε νεογάμου κόρης.

Sententiam oratorie exornavit Seneca, Med. v. 285:

Per ego auſpicatos regii thalami toros,
Per ſpes futuras, perque regnorum ſtatus,
Fortuna varia dubia quos agitat vice,
Precor brevem largire fugienti moram,
Dum extrema gnatis mater infigo oſcula
Fortaſſe moriens.

Verſu 337:

ΚΡ. Ἕρπ', ὦ ματαία, καί μ' ἀπάλλαξον πόνων.
ΜΗΔ. Πονοῦμεν ἡμεῖς, κ' οὐ πόνῳ κεχρήμεθα.

Medeae dictum, ex quo commodus ſenſus elici nullus poteſt, ita refinxit Musgravius:

Πόνος μὲν· ἡμεῖς δ' οὐ πόνῳ κεχρήμεθα;

Moleſtia quidem eſt: at nos nonne in moleſtiis verſamur? Correctionem laudat Brunckius, eamque in contextum recipit, & opportune confirmat ſimili

ex

ex Tragico dictione, Orest 1639.

Tandem Creon Medeae unum concedit diem: Ἥκιϛα τοὐμὸν λῆμα ἔφυ τυραννικὸν, inquit, concedo tibi quod petis: πρoυννέπω δέ σοι, Εἴ σ᾽ ἡ ᾽πιοῦσα λαμπὰς ὄψεται θεοῦ, καὶ παῖδας ἐντὸς τῆσδε τερμόνων χθονὸς, θανῇ: haec Seneca fabulae ſuae accommodavit, veluti v. 252:

Non eſſe me, qui ſceptra violenter geram,
Nec qui ſuperbo miſerias calcem pede,
Teſtatus equidem videor haud clare parum.

Et v. 294:

Etſi repugnat precibus infixus timor,
Unus parando dabitur exilio dies.
— Capite ſupplicium lues,
Clarus priusquam Phoebus attollat diem
Niſi cedes Iſthmo.

Medea, poſtquam discesſisſet Creon, Chorum alloquitur v. 364. „ Undique miſera ſum, inquit, quis neget? neque tamen usque adeo miſera, ut mihi ratio deſit, qua inimicos meos ulciscar. Quid enim? putesne me adeo esſe abjectam animo, ut ſupplex esſem Creonti, niſi hac una ſpe, ut eum perderem." Nil poteſt efficacius excogitari oratione Medeae, ad ſignificandum affectum mulieris incenſae dolore injuriae & cupiditate vindictae. Hinc Seneca prologum

logum ſuum adumbravit: quem ſi quis ad Euripidis comparationem adhibeat, intelliget profecto, quid interſit inter duos Tragicos. Apud Graecum omnia veriſimiliter dicuntur ex ingenio & moribus Medeae, quae naturae impetu auferetur: apud Latinum *ſub Medeae* perſona neſcio quis ſubest ſonus Rhetoris ampullantis.

Venit Jaſon, Medeam iratam verbis lenire tentans, novas nuptias neceſſitate atque utilitate communium liberorum excuſans, eique exilii vitaeque ſubſidia promittens. Illa, indignatione & odio, ejus beneficia repudians, omnibus eum modis exſecratur: Jaſon ſe meditata oratione defendit: quam confutat Medea. *Hoc est illud* Euripidis artificium, quod in contrariis orationibus cernitur, quarum utraque tam probabiliter exornata est, ut quamcumque audias ea probanda videatur. Bona cum mala cauſſa in certamen componitur: illam ſophiſtarum more tuetur & omnibus artis rationibus exornat Jaſon; ut vix Medea reperire poſſe videatur, quid ei opponat. Haec vero ſimplici reſponſione, & naturae veritate, facile illam ſolvit. Sed ad Jaſonis alloquium ita infit Medea v. 470:

Ὦ παγκάκιστε, τοῦτο γάρ σ' εἰπεῖν ἔχω,
Γλώσσῃ μέγιστον εἰς ἀνανδρίαν κακόν,
Ἦλθες πρὸς ἡμᾶς, ἦλθες —

Me-

Medium verſum ſpurium judicat Brunckius: rationem in primis hanc ſecutus, quod εἰπεῖν γλώσσῃ frigeat. Atque haec non conjunguntur; quippe ſecundus verſus, per ſe habet ſententiam, & levi mutatione ita corrigendus:

Γλώσσῃ μέγιστον εἰς ἀναιδείαν κακόν;

O peſſime omnium! hoc enim vere te appello, o nequiſſime! qui adjutricem impudentiae habes linguam, auſus es in conſpectum venire meum? auſus es? Nam de impudentia hic agi, apparet ex iis, quae continuo ſequuntur:

Οὔτοι θράσος ἐστὶν, οὐδ' εὐτολμία,
Φίλους κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν;
Ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων
Πασῶν, Ἀναίδει' ——

Proclivis est librariorum negligentia ad confundendas has voces, eandemque medicinam Philoſtrato Vit. Ap. V, p. 203, adhibuit Wyttenbachius Epist Crit. p. 60. Et hominum error ipſas res confundit, neque raro ἀναίδεια cohonestatur ἀνδρείας nomine; unde invaluit ille euphemismus quem notat Plato Rep. VIII. p. 498. D. ὑποκορίζόμενοι, ὕβριν μὲν παίδευσιν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρίαν. Plutarchus

Medium verſum ſpurium judicat Brunckius: rationem in primis hanc ſecutus, quod εἰπεῖν γλώσσῃ frigeat. Atque haec non conjunguntur; quippe ſecundus verſus, per ſe habet ſententiam; & levi mutatione ita corrigendus:

Γλώσσῃ μέγιστον εἰς ἀναιδείαν κακόν;

O *peſſime omnium! hoc enim vere te appello, o nequiſſime! qui adjutricem impudentiae habes linguam, auſus es in conſpectum venire meum? auſus es?* Nam de impudentia hic agi, apparet ex iis, quae continuo ſequuntur:

Οὔτοι θράσος ἐστὶν, οὐδ' εὐτολμία,
Φίλους κακῶς δράσαντ' ἐναντίον βλέπειν;
Ἀλλ' ἡ μεγίστη τῶν ἐν ἀνθρώποις νόσων
Πασῶν, Ἀναίδει' ——

Proclivis est librariorum negligentia ad confundendas has voces, eandemque medicinam Philoſtrato Vit. Ap. V, p. 203, adhibuit Wyttenbachius Epist Crit. p. 60. Et hominum error ipſas res confundit, neque raro ἀναίδεια cohonestatur ἀνδρείας nomine; unde invaluit ille euphemismus quem notat Plato Rep. VIII. p. 498. D. ὑποκοριζόμενοι, ὕβριν μὲν παίδευσιν καλοῦντες, ἀναρχίαν δὲ ἐλευθερίαν, ἀναίδειαν δὲ ἀνδρείαν. Plutarchus

T. II. p. 46. C. οὐ καλὴν οὐδ' ἀληθῆ διδόασιν ἀπόδειξιν ἀνδρείας τὴν ἀναισχυντίαν. Quibus addatur Thucyd. III, 82.

Mox v. 477:

εὖ δ' ἐποίησας μολών.
Ἐγώ τε γὰρ λέξασα, κουφισθήσομαι
Ψυχὴν, κακῶς σε, καὶ σὺ λυπήσῃ κλύων.

Commode monet Brunckius, hinc profeciſſe Terentium Andr. IV, 1, 6. *Atque aliquis dicat, nihil promoveris. Multum. Moleſtus certe ei fuero, atque animo morem geſſero.* Poterat eadem opera moneri de imitatione Ovidii, Ep. Med. ad Jaſ. v. 21:

Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.
Hac fruar: haec de te gaudia ſola feram.

Verſ. 507:

Νῦν ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρὸς δόμους;
Οὓς σοι προδοῦσα, καὶ πάτραν, ἀφικόμην·
Ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας; καλῶς γ' ἂν οὖν
Δέξαιντό μ' οἴκοις, ὧν πατέρα κατέκτανον.

Brunckius verſu tertio, quamquam ex codice, tamen deterius recepit καλῶς τ' ἂν οὖν: illud tamen recte probaverat Valkenarius ad Hipp. p. 259, & ſecu-

ſecutus erat Musgravius. Ceterum duo verſus Enniani, ex hoc loco ſumti, extant apud Ciceronem de Orat. III, 58:

Quo nunc me vertam? quod iter incipiam ingredi?
Domum ne paternam? anne ad Peliae filias?

Longe ab Euripidis ſimplicitate abit Seneca v. 451:

Ad quos remittis? Phaſin & Colchos petam,
Patriumque regnum, quaeque fraternus cruor
Perfudit arva? Quas peti terras jubes?
Quae maria monſtras? Pontici fauces freti?
Per quas revexi nobiles regum manus,
Adulterum ſecuta per Symplegadas?
Parvamne Jolcon, Theſſala an Tempe petam?
Quascunque aperui tibi vias, cluſi mihi.

Totam orationem Jaſonis una interrogatione confutari dicit Medea v. 590: — ἓν γὰρ οὖν κτενεῖ σ' ἔπος, quod ſatis bonum efficit ſenſum: ſed cum libri fere habeant ἓν γὰρ ἐκτενεῖ σ' ἔπος, Brunckius induxit ἐκκτενεῖ, cujus verbi uſum vellemus idoneis auctoritatibus probasſet.

Forte Aegeus, Athenarum rex, Corinthum tranſiens, ad Medeam venit. Hic, postquam Delphicum oraculum de librorum prole ſuſcipienda conſuluisſet, ad Pittheum, Troezenes regem, contendebat, ut ab eo interpretationem oraculi peteret. Medea cala-

calamitates ſuas, injuriasque a Jaſone illatas, ei narrat: rogat, ut ſe exulem Athenis ſuſcipiat: ſpem ei oſtendit ſuſcipiendae prolis. Hac ſpe inductus Aegeus recipit Medeae quod petit, ejusque juſſu religioſiſſimam ſacramenti fidem adjicit, ſe Medeam ab *omni vi tutam praeſtiturum*, ſi Creontis aut aliorum ſatellites eam Athenis repeterent atque abducere conarentur. His confectis, Aegeus Troezenen abit. Tum vero Medea gaudio exſultans, opinione ſua vindictam praecipit: triumphat, portum ſibi aperiri, malorum conſilia rata inſtructaque esſe, eorumque rationes exponit Choro. Arcesſam, inquit, Jaſonem, eique blandis verbis affirmabo, me omnia ejus facta & novas nuptias probare; hoc unum orabo, ut liberos nostros ipſe apud ſe retineat. Non quidem ego, ut eos hostibus ludibrio relinquam, ſed ut hostes ipſa meos hac fraude perdam. Nam vestitum ſponſae per liberos meos mittam, ut eorum exilium a patre deprecetur. Illa, quum vestitum induerit, & ipſa continuo peribit, & quisquis eam tetigerit. Tum vero impium committendum est ſcelus: liberos interficiam; ita ſuadet neceſſitas" Frustra eam ab hoc propoſito dehortatur Chorus, cujus ſuaviſſimum ſubſequitur melos ad laudes Athenarum compoſitum.

V. 681, ubi Medea ex Aegeo quaerit" quid ei Apollo reſponderit.

Θέμις δ' ἂν ἡμᾶς χρησμὸν εἰδέναι θεοῦ;

 Brunc-

Brunckius ex codice Pariſ. & editione Laſcaris recepit: Θέμις μὲν ἡμᾶς χ. ε. θ quod hoc loco vix ſanum eſſe poteſt. Nobis aut nil mutandum videtur, aut pro δ' ἂν legendum δ' ἄρ'·

V. 746. Aegeo perſuadet Medea, ut ei ſacramenti religione affirmet; numquam ſe eam traditurum hostibus, ſi quando eam Creontis aut Peliae cognati ad poenam expetant:

Πελίου δ' ἐχθρὸς ἐστι μοι δόμος,
Κρέων τε· τούτοις δ', ὁρκίοισι μὲν ζυγεὶς
Ἄγουσιν οὐ μεθεῖς ἂν ἐκ γαίης ἐμέ·
Λόγοις δὲ συμβὰς, καὶ θεῶν ἀνώμοτος,
Φίλος γένοι' ἂν, κἀπικηρυκεύμασι
Οὐκ ἂν πίθοιο·

Tractaverat hunc locum M. A. Muretus V. L. VII, 3. (non VIII, 3, ut est apud Musgravium) qui recte correxit v. 3. μεθῆς ἂν pro μεθεῖσαν, & v. 4. ἀνώμοτος pro ἐνώμοτος. Musgravius ita edidit ut exhibuimus; &, quod Muretum latuerat, vidit mendam inſidere in Οὐκ ἂν πίθοιο, pro quo reponere tentavit, Ὦκ' ἂν πίθοιο, *celeriter obtemperes*. Brunckius verſu tertio ex conjectura recepit μεθεῖ' ἂν, cujus formae bonitatem vellemus uſu Graecorum confirmaſſet. Verſu ultimo idem recepit ex conjectura, Σύ γ' ἂν πίθοιο, quod non repudiamus. Nobis aliquando in mentem venit, verſum

ſum

Οὔτοι ποτ' ἔςαι τοῦθ', ὅπως ἐχθροῖς ἐγὼ
Παῖδας παρήσω τοὺς ἐμοὺς καθυβρίσαι·

Sed hoc loco ad ſententiae abſolutionem neceſſarius est ille verſus, & fortaſſe leni mutatione corrigatur:

Ἐχθροῖσιν αὐτοὺς τοῖς ἐμοῖς καθυβρίσαι·

Locum vitioſum in Cantu Chori v. 851, Musgravius ita conſtituit, niſi vere, certe acute & probabiliter:

Πῶς οὖν ἱερῶν ποταμῶν
Ἢ πόρος, ἢ φίλων
Πόνιμος σε χώρα
Τὰν παιδολέτειραν ἕξει,
Τὰν οὐχ ὁσίαν κατ' ἄλλων·

Verſu primo vulgatur, Ἡ πόλις, ἢ φίλων: tertio, Πόμπιμόν σε χώρα: quinto — ὁσίαν; μετ' ἄλλων—. Est haec quidem melior aliis aliorum correctionibus, neque tamen ſatis ad locum perſanandum, in quo nobis gravius mendum ſubeſſe videtur. Brunckius recepit πόρος: ceterum nil animadverſionis adjecit. In ſequente Antiſtrophe, cum in verbis, tum interpunctione, Musgravius aliquid correctionis expromit, quod Brunckius in contextum recepit: veluti

Paedagogus redit cum pueris, nuntians herae, eos impetraſſe quod petiisſent: ſponſam lubenti animo dona accepisſe. Medea, inſtantis facinoris horrore perculſa, cum gemitu eum excipit: mox, causſam doloris disſimulans, eum cum pueris ad conſueta penſa redire & domum ingredi jubet. Tum ipſa liberorum caedem reputans, in diverſas distrahitur partes: modo inimicorum vindicta eam ad ſcelus incitat, modo naturae affectus ab eo revocat: tandem ira & injuriae dolore victa, in pejorem decernit partem. Hic est ille nobilisſimus locorum, ſaepius a philoſophis in exemplum poſitus animi a ſe disſidentis & ratione cupiditateque ſecum pugnantis. Ovidius eum tranſtulit ad illud argumentum, quo Medea in Colchide Jaſonis amore capta ſecum deliberat de fuga ex patria, ac vicisſim deinceps amore & pietate ad contraria conſilia impellitur, Metam. VII. Seneca, non ſatis habens in ipſa re & ingenio Medeae ad eam partem exornandam, Furiarum ſubſidium adhibuit. Neophron, propius ad Euripidem accedit. Egregia est hoc Actu Musgravii emendatio, v. 1022, ubi Paedagogus, Medeae gemitu perculſſus, eam conſolatur:

Paed. Θάρσει, κρατεῖς τοι καὶ σὺ πρὸς τέκνων ἔτι·
Med. Ἄλλους κατάξω πρόσθεν ἡ τάλαιν' ἐγώ·

Priorem verſum, ex quo nulla ratione commodus ſenſus

ſubinde a veriſimilitudine loci temporisque abhorrere videantur, ea tamen ſolertia eoque artificio ab Euripide compoſitae ſunt, ut res abſentes manifesta efficaceque oratione repraeſententur, & fere oculorum ſenſui ſubjiciantur. Medea, conſiliorum ſucceſſu laeta, jam ad liberorum caedem adgreditur, neque illa effuſo animo, ſed reluctanti: tamen ſtat ſententia: v. 1242:

> Ἄγ' ὦ τάλαινα χεὶρ ἐμὴ, λάβε ξίφος,
> — — ἀλλὰ τήνδε γε
> Λαθοῦ βραχεῖαν ἡμέραν παίδων σέθεν,
> Κἄπειτα θρήνει·

In quibus paucis verbis verior certiorque est ſignificatio affectus Medeae, quam in omnibus Senecae ampullis.

Verſus 1190, vel mendo vel difficultate loborat:

> Ἤδη δ' ἀνέλκων κῶλον ἔκπλεθρον δρόμου
> Ταχὺς βαδιστὴς τερμόνων ἀνθήπτετο·

Jamque tantum temporis praeterierat, quanto curſor ad calces ſtadii perveniat: haec est ſententia, quae ex his verbis extorqueatur, ſed qua ἔκπλεθρον omittatur. Musgravius, post Reiskium & Tyrwhittum, corrigit ἐκπλέθρου δρόμου: & pro ἀνέλκων malit ἀνεικῶς, ut ἀνιέναι κῶλον ſit *crus laxare*, *celeriter*

ſaevitati ſponſae & Creontis, ad Medeam properat; non tam ad eam puniendam, quam ad liberos ſervandos, ne ipſi cum matre caedis regiae ſupplicium luerent. Fores clauſas necquicquam perfringere conantem Medea ex alto aedium mordaci acerbaque reprehenſione excipit, liberos ſimul interfectos narrans. Hinc alternae exprobrationes & crimina, Jaſon, ad omnium rerum deſperationem adductus, ſolus relinquitur. Medea, peracto dramate, alato curru aufugisſe fingitur. Chori est exordium v, 1260:

> Ἰὼ γᾶ τε, καὶ παμφαὴς
> Ἀκτὶς ἀελίου, κατίδετ',
> Ἴδετε τὰν ὀλομέναν
> Γυναῖκα, πρὶν φοινίαν
> Τέκνοις προσβαλεῖν χέρ' αὐτοχθόνον.

Ita locum conſtituit Musgravius, quem ſequitur Brunckius: ante quatuor verſibus continebatur: eratque — κατείδετ' εἴδετε, pro quo Reiskius malebat κατείργετ', εἴργετε. At Ennius, cujus verſio extat in Fragmentis, receptam lectionem tueri videtur, quamvis multis partibus ab Euripidis oratione diſcrepet: ſive exemplum habuerit libri tam diverſum ab iis, quae hodie ſunt: ſive ingenio ipſe ſuo obſecutus ſit:

Jup-

Fuit igitur, quod poſt Muſgravium egregiam Euripidi navaret operam Brunckius. Quorum in eodem genere, eadem animadverſionis brevitate, eadem Graecae linguae ſcientia, aequali denique venuſtatis ſenſu, diſſimilis tamen est via & ratio. Muſgravii plures ſunt locorum corruptorum emendationes: pauciores Brunckii. Ille in notis eas memorat, hic in contextum recipit. Ille frequentius doctrinae copias expromit: hic ad confirmandam correctionem ſatis habet, eam vel explicaſſe, vel cum ſimili Tragici loco contuliſſe. Ille tempore hanc operam confecit: hic paucis menſibus, &, haud diſſimilis Reiskio, morae impatiens eodem editionis conſilio cum tribus Tragicis Ariſtophanem quoque complexus est: ſuaeque in Comicum operae ſpecimen brevi ſe proditurum pollicetur. Nam quod de multitudine vitiorum chalcographicorum ait Brunckius, emendationem Muſgravii laudans, v. 1022. κατάξῃ, *tales correctiones Oxonienſibus operis duodecim circiter millium mendorum veniam impetrare* : hoc igitur durius quam verius ab eo dictum videtur.

IV.

IV.

DE PALAESTRA NEAPOLITANA *Commentarius in Inſcriptionem Athleticam, Neapoli A.* 1764. *detectam*, &c. *Accedit de Buthyſiae Agone Puteolano Diſſertatio. Neapoli A.* 1770. 4. *ex Typographia Donati Campi.*

Nulla temere gens est, quae majorem, quam Itali, de antiquitate bene merendi opportunitatem habeat, & ſtudioſius conſtantiusque in hoc genere elaboret. Verum, quantum animus fructum capit ex monumentis antiquis, quae per illos in lucem proferuntur, tantum taedii & offenſionis devorat legendis verboſis, jejunis, & temere corraſis explicationibus, quae his monumentis adjunguntur. Etenim illi, relictis fontibus, unde Sigonii, Manutii, Victorii, & ſimiles ſeculo XVI fluxerunt, id est, neglectâ Veterum Scriptorum aſſidua lectione, rivulos, eosque turbidiſſimos, & multum ſordium trahentes, conſectari coeperunt. Saepius igitur ab illis testes citantur Roſinus, Knippingius, Pitiscus, quos nemo Batavorum, ne refellendi quidem cauſſa, nominare audeat, quam Cicero, Livius, Plinius; aut ſi forte horum quoque testimonia afferun-

tur,

tur, facile patet, alienâ fide laudari. In horum Antiquariorum numerum, tantum abest, ut Nicolaus Ignarra, V. C., de cujus libro ſententiam dicimus, referendus ſit, ut potius cum Fabretto, Maffeo, & Corſino, quibus elegantiores lapidum vetustorum interpretes vix tulit Italia, comparandus videatur. Magistro uſus est Alexio Symmacho Mazochio, viro doctisſimo, cui librum inſcripſit. Sed acrior in discipulo vis judicandi est, major etiam rerum delectus. Saepe ille quidem a re propoſitâ digreditur. Sed hanc evagationem tantâ eruditione compenſat, ut longisſimam quamque digresſionem lectu dignisſimam eſſe, fateare. Scribendi occaſio ipſi nata est ex Inſcriptione Athleticâ, quae multa ſingularia, nec aliunde cognita, complectitur, effoſſa Neapoli A. 1764. Hanc parte aliqua mutilatam mira ſagacitate ſupplevit, & pererudito commentario illustravit. Initio conſilium erat, nihil, niſi quod ad hujus Inſcriptionis explicationem pertineret, in medium afferre. Sed mox patriarum rerum amore invitatus, omnia Neapolitanorum ſtudia palaestrica, inde ab Augusto, usque ad Commodum complexus est, & per hanc occaſionem multas antiquitatis partes e tenebris in lucem vocavit. Denique adjecit disſertationem de Buthyſiae agone Puteolano. Inſcriptionem, quam diximus, Flavio Archibio dedicavit ἡ Φιλοσέβαστος καὶ φιλορώμαιος Ἀλεξανδρέων περιπολιστικὴ εὐσεβὴς σύνοδος. Hic

Cl.

Cl. *Ignarra* p. 20. docet, Alexandrinos tam devotos fuiſſe numini majeſtatique Auguſti, ejuſque ſucceſſorum, ut urbem ſuam de illorum nominibus appellarent. Quam in rem affert Stephan. Byz. v. Ἀλεξάνδρεια ἐκλήθη δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν Σεβάστη, καὶ Ἰουλία, καὶ Κλαυδία, καὶ Δομιτιανὴ, καὶ Ἀλεξυντηρία. In poſtremo nomine, quod manifeſte vitioſum eſt, ſic ingenium experitur: καὶ ἄλλ᾽ ἐξ εὐετηρίας; hoc eſt, ipſo interprete: *& alia nomina, pro temporum opportunitate.* Sed primum conſtructio ἄλλως, non ἄλλα, poſtulat: deinde εὐετηρία non *temporis opportunitatem*, ſed *felicem annonae proventum* ſignificat: vide Perizon. ad Aelian. V. H. II. 17. Alia igitur medicina depravato loco quaerenda. Tum forma non aliunde nota, περιπολιστικὴ σύνοδος, ut bene comparatur cum Latino *circumforaneus*, ſic minus recte a περιπολέω ducitur. Non ſuccurrebat viro doctiſſimo locus Phrynichi apud Pollucem VII. 203. Ὦ κάπραινα, καὶ περίπολις, καὶ δρομάς. ubi περίπολις eſt meretrix περιπολιστικὴ, *circum oppida vagans*, quam περίδρομον vocat Theognis v. 581. Nollem etiam huc trahi corruptam gloſſam Heſychii: Πολιστὴν Σικελίαν· ἀντὶ τοῦ, νῆσον. quam viri docti veriſſime ſic correxerunt: Πόλιν· τὴν Σικελίαν· Mox p. 25. athletas περιπολιστικοὺς comparat cum νικηφόροις περιαγειρομένοις apud Platonem

tonem Polit. X. p. 521. neſcio, an bene. Nam σύνοδος περιπολιστικὴ est, quam Galli dicunt, *une troupe ambulante*. At νικηφόροι περιαγειρόμενοι ſunt victores ludorum, qui munuscula exigunt a ſpectatoribus; de quibus quae Ruhnkenius ad Timaei Lex. Platon. p. 153. diſputat, non videtur legiſſe.

P. 32. in tranſitu ſic corrigit Pauſaniam VI. 13. ut pro Ἥρᾳ τῇ Λακεδαιμονίᾳ legat Ἥρᾳ τῇ Λακινίᾳ. Nihil verius.

P. 35. bene illuſtrat rariſſimam vocem, quae in hoc marmore occurrit, παραδοξονίκης, eamque vindicat Plutarcho in Cimon. p. 521. Nec minus erudita est annotatio de formula laudandi hyperbolica, πρῶτος ἀνθρώπων, quae ſaepe in hoc lapide repetitur: quam cum recte cepiſſet, non debebat ad argutias delabi, & πρῶτον ἀνθρώπων explicare athletam, qui in primo pari decertarat.

P. 52. Docta est digresſio de Inſcriptione Panormitana, ubi jocularem prodit Inſcriptionem, ex tabula aerea descriptam: ῬΩΜΗ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΘΑΡΟΥ. qua Graeculus Latinae linguae imperitus exprimere voluit Latinum: *Roma caput mundi.*

P. 55. Praeclare demonſtrat, τὰ ἐν Ἡρακλείᾳ ἐπινίκια Τραϊάνου, quae in hoc marmore commemorantur, esſe illos ipſos *quinquennales agonas*, *qui Trajani appellantur*, apud Plinium X. Ep. 79. post iſelasticos factos a Trajano, apud eundem X. Ep.

119.

119. Ex qua animadverſione, neſcio, pluſne lucis Plinius, an marmor vetus capiat. Verum quod in priore Plinii loco *Tianorum* pro *Theanorum* repoſuit, id dudum legitur in bonis Editionibus. Aliis quoque indiciis deprehendimus, nihil doctiſſimo *Ignarrae* tum defuiſſe, quam bonorum librorum copiam.

P. 62. docet, πενταετηρίδα & *quinquennalia* non ſemper quinque annorum ſpatium ſignificare, ſed interdum καταχρηστικῶς poni pro quovis ſacro conventu, ſive, quod idem est, vocabula πενταετηρὶς & πανήγυρις ſynonyma esſe. Qua palmaria animadverſione, nemini dubium ſit, quin multae Chronologorum rixae componi posſint.

P. 76. erudite diſputat de ſacro agone Epheſino, qui in lapidibus apud Gruterum Βαλβίλλεια; ſed in hoc Neapolitano Βαρβίλλεια dicitur rectius, a Barbillo, Aſtrologo, cujus mentionem facit Dio Casſius L. LXVI. p. 1084.

P. 80. In marmore haec erat lacuna: Ἐχί ...... Ἄργους ἀσπίδα· quam Cl. Ignarra ſagacisſime explevit, *hoc modo*: Ἐχελίδας τὴν ἐξ Ἄργους ἀσπίδα· confirmans conjecturam ex Stephano Byz. v. Ἐχελίδαι.

Haec omnia ex commentario in Inſcriptionem athleticam delibavimus. Sequitur p. 89. diatriba de Palaestra Neapolitana, ex qua longam adverſus vanisſimum nugatorem, Martorellium, diſputationem

nem ſubaltam vellemus. Melius enim est, abſurde dicta ridere, & contemnere, quam ſerio refellere.

P. 102. Longiuscula eſt disputatio de *Ephebeo*, cujus tectum V. C. in abſidem curvatum fuisſe putat, inductus loco minus intellecto 2. Maccab. IV. 12. Ἀσμένως γὰρ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν γυμνάσιον καθίδρυσε, καὶ τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων, ὑπὸ πέτασον ἦγεν· quod interpres vulgatus ſic vertit: *Etenim auſus est ſub ipſâ arce gymnaſium conſtituere, & optimos quosque Ephebeorum in lupanaribus ponere.* Hic vir doctus πέτασον accipit pro aedificio ad petaſi formam testudinato, ereditque, eam vocem ab interprete vulgato, cum *fornicem* vertere debuisſet, *lupanar* verſam esſe, contumeliae causſâ. Sed haec ratio contorta est, & a vero aliena: πέτασος eſt, τὸ τῶν ἐφήβων φόρημα, ut recte explicat Heſychius, & ὑπὸ πέτασον ἄγειν ſignificat *ad certamina gymnica vocare.* Latini locutione non prorſus diſſimili dicunt, *ſervos ad pileum vocare*, pro excitare ad ea agenda, quaè liberi homines agere ſolent, ſive ad libertatem vocare. Illud miror, nec Cl. Ignarram, nec quemquam alium vidisſe, verbum ὑποτάσσων in illo Maccabaeorum loco expungendum esſe, tanquam variantem lectionem vocum ὑπὸ πέτασον.

P. 117. Varias vocis γυμνάσιον notiones exponit, in primis illam minus tritam, qua pro *balneò* dicitur.

P. 132.

P. 132. Ex occaſione diſſerit de *faviſſis templorum*, easque in lapidibus antiquis *loca abdita*, & *loca obſcura* dictas oſtendit. Quae tam ſimilia ſunt iis, quae de his *faviſſis* ad Liv. V. 50. ſcripſit Drakenborchius, ut inde ſumta putares. Sed illum plagii ſuſpicione abſolvit ſumma, de qua ante diximus, bonorum librorum inopia. Eodem modo an excuſari poſſit Jacobus Rhoerius, illa ipſa de faviſſis tradens, Fer. Daventr. Cap. 2. p. 16. viderint alii.

P. 167. Profert marmor Graecum ex Ducis Nojae *muſeo, in quo hoc diſtichon ſcriptum eſt;*

ΣΗΜΑ ΦΙΛΕΙΝΩ
ΤΟΥΤΟ ΦΙΛΩ ΔΕΙ ΜΕΝ
ΘΕΡΑΠΟΝΤΙ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΠΑΣΗΣ
ΕΙΝΕΚΕΝ ΕΥΝΟΙΑΣ

Quod Cl. Ignarra minus feliciter ſic diſtinguit:

Σῆμα Φιλείνῳ (τοῦτο φίλῳ δεῖ μὲν θεράποντι)
Ἱπποκράτης πάσης εἵνεκεν εὐνοίας.

Scribendum:

Σῆμα Φιλείνῳ τοῦτο φίλῳ δεῖμεν θεράποντι
Ἱπποκράτης πάσης εἵνεκεν εὐνοίας.

Incertus Poëta Anthol. III. p. 300. Αὐτῷ καὶ τεκέεσσι γυναικί τε τύμβον ἔδειμεν Ἀνδροτίων. Atque ita, his ſcriptis, correxisſe video virum elegantiſſimum, V. M. Giovenazzium ad Livii Fragm. p. 44.

Nunc venimus ad locum hujus Diatribes maxime memorabilem, p. 182. ubi de Petronio Arbitro multa nova, nec ante cuiquam cognita, traduntur. Satis conſtat, Scriptorem Satyricôn, qui confiĉto ex Taciti Annalibus nomine T. Petronius Arbiter dicitur, a viris ſummis, fratribus Valeſiis, multo recentiorem, quam vulgo putetur, habitum esſe: cum quidem Henricus illum ad tempus Gallieni, Hadrianus ad Antoninorum, neuter ſatis certis argumentis, referret. Tandem exortus est Cl. Ignarra, qui idoneis, nec facile convellendis, rationibus, id quod tantum ſuſpicatus erat Hadrianus Valeſius, demonſtraret, Satyricôn Scriptorem extremo Antoninorum tempore vixisſe. Disputationis ſumma haec est: Vix potest dubitari, quin Petronius in illa ipſâ urbe, in qua Trimalchionis coenam inſtruxit, hoc est, Neapoli, libros Satyricôn conſcripſerit, & Neapolitanorum in primis mores perſtrinxerit. Nec tantum multi Graecismi, ſed etiam idiotismi, quorum nonnulli adhuc plebis Neapolitanae ore frequentantur, illum in hac urbe vel natum, vel educatum arguunt. Jam temporis, quo vixit, indicium ipſe praebet

Cap.

Cap. 44. 57, 76. aliisque locis, Coloniam appellans Neapolim, colonicosque Magiſtratus commemorans. Quod facere nullo modo potuit, niſi ſub extremis Commodi temporibus, quibus demum Neapolim coloniam factam esſe, Cl. Ignarra p. 220. tam accurate demonſtravit, ut nihil dubitationis ſuperesſe videatur. Denique Petronius Cap. 76. mentionem facit Mathematici, Serapionis. Atqui hunc ſub Antonino Caracallâ vixiſſe, ſcimus ex Dione Casſio LXXVIII p. 1313. Mittimus alia, quibus vir doctisſimus uſus eſt, argumenta; quae ſingula & ſola etſi non multum ponderis habent, tamen in unum collata Petronium ex optima aetate, in qua illum *Burmanni* aliorumque admiratio collocarat, ad hanc deteriorem facile detrudunt. Sed erunt fortasſe, qui dicant, fieri non posſe, ut Petronius, qui vulgo *Latina Siren*, ſi Dis placet, appellatur, aetate vixerit in barbariem inclinante. Eſt ſane ejus oratio elegantisſima: ſed eadem multis maculis inquinata. Placetque nobis judicium eruditiſſimi Ignarrae, Petronium elegantiam habere ab asſidua veterum lectione & imitatione; ſordes a ſeculi *Antoniniani* contagione. Sic Lactantius, Scriptor diſertisſimus, elegantiam a Ciceronis ſtudio traxit, barbarismos ex aetate, qua vixit, Conſtantini.

P. 192. erudite demonſtrat, Pinacothecam, quam Petronius Cap. 83. commemorat, non eſſe diver-

 ſam

ſam ab ea, quam Philoſtratus vidit, atque enarravit. Verum non ſequimur ejus opinionem, e quatuor Imaginum libris, quos Suidas a Philoſtrato ſcriptos tradit, duos intercidiſſe. Omnes ſane Imagines ſuperſunt: ſed quae nunc in duo libros, olim in quatuor dividebantur. Vidimus Pariſiis in bibliothecâ regiâ Imaginum codicem Ms. in quo L. II. Cap. 11. notatur: Φιλοςράτυ εἰκόνων γ. & L. II. Cap. 27. Φιλοςράτυ εἰκόνων δ. Talis igitur codicis fidem Suidas ſecutus est.

P. 230. Sequitur docta & copioſa Diſſertatio de Buthyſiae agone Puteolano, qua multum lucis affunditur marmori Graeco apud Gruterum p. 1105. Nollemus tamen, vir eruditus p. 247. 264. ad ludibria originum orientalium delapſus esſet, imitatione magistri Mazochii, quem, conſtat, omnia Graeca & Latina ex Hebraïca linguâ repetiisſe, & his nugis Vosſii Etymologicon, quod nuper Neapoli recuſum est, referſisſe.

P. 243. non vulgari eruditione disputat de Numis Graeciae Italicae, & Siculae, in quibus Achelous, ubertatis agrorum ſymbolum ſignatus est.

P. 286. Per occaſionem profert Epigramma Graecum, marmori inſcriptum, quod ipſi *elegantisſimum*, nobis nec elegans, nec valde vetustum videtur:

Πατρίδος ἐκ Σμύρνης βροτοὶ μ' Εὐθάλεα καλέεσκον,
Εἵνεκ' ἐμῆς ὥρης, καὶ μεγέθυς ἐρατοῦ.

Ἀλλά

'Αλλά με μοῖρ' ὀλοὴ, πρὶν ἰούλοις πλῆσαι παρειὰς,
Ἥρπασε πὰρ φιλίων, οὓς τοκέας ἐκάλουν.

In quo cum Diphthongi οι in βροτοὶ, & αι in πλῆσαι ante conſonantem corripiantur, hinc vitioſae *proſodiae* praeſidium petit. Sed, quid hac de re in Angliâ & Belgio, patrum memoriâ, disputatum ſit, vir egregius neſcivisſe videtur. In tertio autem verſu nihil est, quod hanc opinionem confirmet, ſi levi mutatione ſcribas: πρὶν ἰούλοις πλῆσα παρειάς.

Ex his ſpeciminibus, quantum bonae frugis Cl. Ignarrae libro inſit, ſatis ſuperque, arbitramur, intelligi posſe.

V.

XENOPHONTIS HISTORIA GRAECA.

Recenſuit, Animadverſiones & Indicem adjecit Sam. Frid. Nathan. MORUS. Gr. & Lat. Lingu. Profesſor Lipſ. Accedit Leunclaviana Verſio. 8 maj. Lipſiae. Sumtibus E. B. Schwickerti. 1778.

Ex quo tempore Jo. Aug. Ernestus, vir egregius, Xenophonteos Memorabilium Socratis libros edidit, latius paulatim per Germaniam ſerpere coepit Graecae venuſtatis ſtudium, ejus in primis quae a Socratico fonte manavit: neque defuerunt Lipſienſes docti ex disciplina Ernestina, qui legentium ſtudiis & magistri exemplo excitati operam ſuam in edendis compluribus Xenophonteis ſcriptis ponerent. Primum, Jo. Aug. Bachius uno volumine minores aliquot vulgavit libellos, Oeconomicum, Apologiam Socratis, Sympoſium, Hieronem, Ageſilaum: docte, profecto, & eleganter. Quem virum niſi praematuri acerbitas fati abſtulisſet, haberet profecto Jurisprudentia, qui antiquos illos Cujacios & Gothofredos referret. Deinde, Car Aug. Thiemius univerſa Xenophontis opera quatuor voluminibus formae octavae ex Welſiano exemplo repetiit. Et invenit illa editio multos emtores: non quidem illa propter

propter aliquam criticam dotem, quae nulla fuit: ſed propter commendationem praefationis Erneſtinae, qua promittebatur quintum volumen, quo & indices & ſuperiorum Editorum aliorumque virorum doctorum animadverſiones, & omnino critica ſilva, *continerentur*. Qua ſpe qui ad librum emen*dum* inducti ſunt, qui profecto multi ſunt, aegre ferunt fidem nondum liberatam: ſive culpa ea ſit librarii, ſive Editoris. Itaque partem illam ſi quis expleat, non quidem vanitate tituli, ſed ex re atque vero, is & magnam apud veteres emtores *gratiam ineat*, & editioni novos emtores conciliet. Sed eorum, qui poſtea ſingulos libros ederent, memorandus eſt Zeunius, de quo poſtea referetur, & is, de quo nunc dicere conſtituimus. S. Fr. N. *Morus*, vir accuratae doctrinae & ſingularis modestiae.

Et in adornanda hac editione tria ſibi propoſita fuisſe, ait: primum, ut Hiſtoriae ſtudioſis intellectus rerum, temporum, locorum, causſarum, omnisque nexus, facilior redderetur: alterum, ut Critices ſtudioſis indoles textus Xenophontei & causſae lectionum dijudicandarum exponerentur, quantum quidem a ſe, codicibus deſtituto, fieri potuisſet: tertium, ut tironibus exhiberetur aliquid adminiculi ad dictionem Xenophontis ſubtilius intelligendam. Itaque triplex factum eſt Animadverſionum genus. Primum, quod quavis pagina ſubjectum eſt

Graecae orationi, ad conſtituendam lectionem pertinet: ad quod quidem explendum munus, libris caruit ſcriptis, ſed prudenter diligenterque uſus est editis. Huic deinceps infima paginae parte ſubditum est alterum genus Animadverſionum, quibus res Historicae, Geographicae, & ſententiae obſcuritas, illustrantur: quo in genere locis, qui copioſius tractandi viderentur, qui numero fuerunt novem, peculiares disputationes ſeorſim datae ſunt novem: prima est, de annis belli Peloponneſiaci numerandis: ſecunda, de decem praetoribus Athenienſibus, qui ad Arginuſas pugnarunt: tertia, de Pſephismate Canoni: quarta, de nomine *Dariaei*, regis Perſarum, & genealogia tradita L. II, 1, 6: quinta, de Theramenis cognomine, *Cothurnus*: ſexta, de Scriptore Anabaſeos, ſeu librorum de Expeditione Cyri, utrum is fuerit Xenophon, an Themistogenes: ſeptima, de Dercyllidae cognomine *Siſyphus*: octava, de Inſulis *Sphagiis*: nona, de *Pallene* aut *Pellene*, Arcadiae aut Laconicae oppido. Tertium denique Animadverſionum genus refertur ad Graecae dictionis vim explicandam, & continetur *Indice Graecitatis* ad calcem ſubjecto.

Jam vero laus Editoris cenſenda est mediocritate, diligentia, brevitate. Res obſcurae haud paucae illustrantur, non quidem adhibitis interioris doctrinae copiis, ſed tamen utiliter ex obſervatione rerum Geographicarum & Historicarum. In ver-

verborum autem corruptela ſananda magis judicio & Grammatica ratione, quam ingenii felicitate valuit; ut, quamquam palmarias correctiones nullas protulerit, tamen levius adfectis locis levi ſaepius mutatione conſuluerit. Denique animi mo eratio ubique apparet; quippe raro ipſe decernit ſtatuitque, plerumque ſententiam aliorum judicio relinquit: porro in aliis reprehendendis modestiam ac lenitatem ſequitur, & in locis deſperatis ignorantiam ipſe ſuam ingenue profitetur. Atque ejusmodi fere criſis est Mori, non ſolum in hoc Xenophontis libro, ſed in reliquis etiam, quas quidem vidimus, ab eo factis Veterum Auctorum editionibus. Sed univerſae huic deſcriptioni ſubjungamus indicia ſingularium locorum.

Initium operis Xenophon ab eo duxit loco, in quo Thucydides ſubſtiterat. Alcibiades exul, ab exercitu receptus, fractas Athenienſium opes inſtaurat, atque in Helleſponto compluribus praeliis navalibus Lacedaemonios vincit. Chalcedonem quoque oppugnat. I, 3, 3. ἀπετείχιζε τὴν Χαλκηδόνα παντὶ τῷ ϛρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάτ]ης ἐς θάλατ]αν, καὶ τοῦ ποταμοῦ ὅσον τ᾽ ἦν, ξυλίνῳ τείχει. Leniſſima correctione, quae nobis qnoque in mentem venerat, ſententiam conſtituit Morus, legendo ὅσον γ᾽ ἦν.

Dum Byzantium obſidebant Athenienſes, ib, 13, Clearchus Lacedaemoniorum praefectus ad Pharnabazum

bazum contendit, ſtipendium petiturus militibus; *καὶ ναῦς ξυλλέξων, αἳ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλλαι, καταλελειμμέναι Φρουρίδες* —— Morus quoque orationis difficultatem percepiſſe videtur, qui eam interpretatione lenire voluit. Nos olim correximus — *ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ πάλαι καταλελειμμέναι φρουρίδες.*

Alcibiades cum victrice claſſe Athenas rediens faustis acclamationibus plebis excipitur, aliis aliter ejus & male facta excuſantibus, & bene facta laudantibus, 4, 6: hoc etiam dicebant, *ejus inimicis contingere τοιούτοις δοκεῖν εἶναι, οἵοις περ πρότερον.* Ita recte Morus edidit ex conjectura, in quam nos etiam aliquando incidimus, pro lectione omnium librorum *τοιοῦτος* & *οἷος*.

Reliqua pars hujus libri ſpecimen habet inſigne levis & ingrati Athenienſium animi. Alcibiades, parva accepta clade, imperio ſubmovetur, & in ejus locum decem ſufficiuntur duces. Hi, victis gravi praelio Lacedaemoniis ad Arginuſas, domum reduces, non praemiis & honoribus, ut meriti erant, afficiuntur, ſed capitis damnantur, quod naufragos ex praelio non ſustuliſſent. Hic est locus ille nobilitatus Socratis conſtantia, qui, quo die praeſes fuit concionis, noluit populum in ſuffragia mittere. Sed plus valuit apud concitatam plebem calumnia malevolorum, quam vel Socratis conſtantia, vel amicorum defenſio. Ex his Euryptolemus

caus-

cauſam dixit pro ducibus: cujus oratio, ut reliqua loci pars, multas ſuſcepit corruptelas. Veluti, 7, 11: Οὐκ' ἂν ὑμεῖς γέ μοι πείθοισθε, τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες· Καὶ ὅθεν μάλιςʼ ἀληθῆ πεύσεσθε, καὶ οὐ μετανοήσαντες ὕςερον εὑρήσετε σφᾶς αὐτοὺς ἡμαρτηκότας ἐς τὰ μέγιςα θεοὺς τε καὶ ὑμᾶς αὐτούς· Morus, vitium ſubodoratus, corrigere tentavit transponendo: Ὅθεν καὶ — & ἡμαρτηκότας τὰ μέγιςα ἐς θεούς τε κ· ὑ· α· Gravius ſubest mendum, quod nobis ita ſuſtuliſſe videmur, ut legeretur: —— ποιοῦντες· Καὶ οὐχ' ὕςερον, ὅταν μάλιςα τ'ἀληθῆ πεύσεσθε, μετ' εὐς——· Simile mendum est infra, in eadem Euryptolemi oratione—: μεταμελήσει δὲ ὕςερον· ἀναμνήσθητε, ὡς ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελὲς ἤδη ἐςί· πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ θανάτυ ἀνθρώπυς ἡμαρτηκότες· Recte judicavit Morus, corruptam eſſe orationem, ac duas memorat conjecturas, alteram Stephani, Leunclavii alteram: de quibus ipſe non ſtatuit. Nos aliquando ita locum conſtituimus: —— μεταμελήσει δὲ ὕςερον, ἂν μνησθῆτε, ὅτ' ἀλγεινὸν ἤδη πρὸς δ' ἔτι καὶ ἀνωφελές ἐςι, περὶ θανάτυ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἡμαρτηκότες· i. e. *poenitebit vero postea, recordantes, quum nil proficietis dolendo, vos peccaſſe viro bono capitis damnando.*

Liber II. converſionem Athenarum continet. Lyſander Athenienſium claſſem ad Aegospotamos funditus perdit: mox Athenas ipſas diuturna obſidione ad

brone, deinde Dercyllida; &, re bene geſta, pacem cum regiis praefectis conſtituunt. In Europa bellum Eleis inferunt Lacedaemonii, & civium quorumdam conjurationem mature opprimunt. Deinde bellum contra Tisſaphernem inſtaurant, &, duce Ageſilao, feliciter gerunt. Interea Tithrauſtis, qui Tisſapherni ſuccesſerat, artibus, Thebani, Argivi, & Corinthii, arma contra Lacedaemonios capiunt. Locri, Thebanorum ſocii, Phocenſes invadunt: quibus auxilio veniens Lyſander ad Haliartum interficitur.

Dercyllidas perſequens Pharnabazum & Tisſaphernem, 2, 12, ipſe quoque Maeandrum trajicit, πορευομένοι δὲ καὶ οὗτοι οὐδέν τι συντεταγμένῳ τῷ ϛρατεύματι — ἐξαίφνης ὁρῶσιν ἐκ τοῦ ἀντιπέρας σκοποὺς ἐπὶ τῶν μνημάτων· Recte, poſt Palmerium, Morus σκοποὺς recepit, pro vulgato σκοποῦ· Sed initio vitium reſedit, quod orationem impedit, nec tollitur ſublato καὶ, quod Moro videtur. Neque οὗτοι de Dercyllidae copiis accipi commode poteſt. Nobis placet, πορευομένȣ δὲ αὐτοῦ. Similiter infra, 4, 13, Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀσφαλῶς διεπορεύετο· οὐ πόῤῥω δ᾽ ὄντος Δασκυλίου προϊόντος αὐτοῦ, οἱ ἱππεῖς ἤλαυνον ἐπὶ λόφον τινὰ, ὡς προΐδοιεν τί τἄμπροσθεν εἴη· Ubi non cum Moro probem lectionem Steph. προϊόντες αὐτοῦ οἱ ἱππεῖς.

Agis

Agis rex, moriens fratrem reliquit Ageſilaum & filium Leotychidem, qui de regno contenderunt, 3, 2. Reſponſio Ageſilai haec exſtat: καὶ ᾧ βασιλεύοι, ἐμὲ ἂν δέοι, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος· Haec Morus acute ad ſanitatem & ſententiam redegit legendo: *καὶ ὅς, βασιλεύειν οὖν ἐμὲ ἂν δέοι, ἐ. ὁ. Ἀγ.* Ita enim Attici formulam, καὶ ὅς, in Dialogis frequentant. Mox corruptisſima verba, quae ſunt in alio dicto Ageſilai ad Leotychidem, quo eum ſpurium eſſe ſignificat, Ἀλλ' ὁπότε δ' ἂν ὡς μάλα σοὶ ψευδομένῳ κατεμήνυσεν: haec igitur corriguntur ex palmaria Valckenarii conjectura, propoſita in Diatr. ad Eur. p. 291: Ἀλλ' ὁ Ποτειδὰν ὡς μάλα σεῦ ψευδομένω κατεμάνυσεν: *ſed Neptunus certo ſignificavit, te mentiri.* Eamque correctionem ingenue laudat Morus, cum ait: *Huic tam felici conjecturae, quam a me ipſo inventam vellem, plane adſentior.*

Conjurationem unus ex ſociis ad Ephoros defert 3, 7: a quibus interrogatus, ἐν τίνι χρόνῳ ταῦτα μέλλει πράττεσθαι, dixit, ὅτι ἐπιδημεῖν οἱ παρηγγελμένον εἴη· Cui reſponſo minime convenit cum interrogatione. Morus quidem vulgarem vim verbi ἐπιδημεῖν tuetur, *in urbe manere, non peregre abire.* Nos ἐπιδημίων ſcriptum fuiſſe putamus, ita ut χρόνῳ ſubintelligatur, ac *festi* genus ſignificetur.

De oppreſſa conjuratione, ejusque ſociis punitis, inquit Xenophon, 3, 11. fin. καὶ οὗτοι μὲν διττῆς δίκης ἔτυχον. Praeferimus vulgatae lectioni διττῆς,

 con-

conjecturam Brodaei δὴ τῆς· Nos antea conjeceramus δὴ ταύτης· Vulgatam, quamquam a Moro defenſam, minime probamus.

Ageſilaus, in Aſiam proficiſcens, nuncios miſit ad ſocias civitates, qui dicerent, ὅσους τε δέοι ἑκασταχόθεν πέμπεσθαι, καὶ ὅσους παρεῖναι· 4, 3. Non latuit Morum corruptela, quae est in poſteriore ὅσους: pro quo, quaerit, an ὅταν ſive ὅπου legendum ſit. Nobis non dubium est, quin ὅπου verum ſit.

Lyſander, Ageſilai legatus, in Aſia magnam clientum turbam habebat: quod & aliorum ei invidiam conciliavit, & ipſi Ageſilao diſplicuit, 4, 8: ὅτι μὲν οὖν ἔμεινε καὶ τὸν Ἀγησίλαον ταῦτα, ἐδήλωσεν ὕστερον. Pro ἔμεινε, quod, procul dubio, in mendo jacet, quae feruntur aliae lectiones, ἐλύπει, ἐμηνία, ἔμηνιε, ex conjectura virorum doctorum profectae, nobis non ſatisfaciunt. Et Morus asſenſum cohibet. Videtur vel ἐκίνει vel ὑπηνία a Xenophonte ſcriptum fuisſe. Mox recte Morus ejicit duas voces a mala invectas manu: §. 14. Περσῶν; & § 17. τὴν Ἔφεσον.

Thebani, territi Pauſaniae adventu, 5, 14: πάλιν αὖ ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ ἡγοῦντο εἶναι, καὶ πολλὴν ἔφασαν σιωπήν τε καὶ ταπεινότητα ἐν τῷ στρατεύματι εἶναι αὐτῶν. Non poſſumus facere, quin ſententiam de hoc loco noſtram expromamus. Videtur enim nobis Xenophon ſcripſisſe: ——

καὶ

καὶ πολλὴ ἀφασία τε καὶ ταπεινότης· ἐν τῷ στρατεύματι ἦν αὐτῶν. Primum, nulla cauſſa est, quare hoc unum, tamquam ab aliis acceptum, referat Scriptor, cum alia omnia ex ſua ipſe perſona narret. Deinde ἀφασία melius convenit huic loco, quam σιωπή. *Hoc* illius interpretamentum, margini adſcriptum, temere in orationem invectum est. Postea fuit alius, qui ἀφασίαν in ἔφασαν mutaret. Atque ex *hoc* duplici fonte labes manaſſe videtur.

L. IV. Ageſilaus, in *Aſia* contra Perſas rem proſpere gerens, revocatur a Spartanis ad bellum, quod contra *ipſos* moverant Thebani cum Athenienſibus atque Corinthiis aliisque ſociis, propulſandum. *Redux hostes in* Theſſalia vincit. Sed eodem tempore Piſander, ejus ex ſorore nepos, navali praelio funditur ad Cnidum, copiis Pharnabazi, ductu Cononis: qui, Athenas inde profectus, muros inſtaurat, & maris imperium patriae reſtituit. Interea progrediens Ageſilaus ſocios fundit ad Coroneam. Corinthiorum pars cum Spartanis pacem meditatur; unde, illa urbe ab Argivis occupata, belli *ſedes* circa eam conſtituitur. Varia fortuna pugnatur. Iphicratis etiam virtus inclaruit, qui Lacedaemoniorum Moram conficit, ab eorumque vi Corinthios defendit. Ceterum ex Aſiae quoque urbibus expelluntur Laecedaemonii, opera Cononis: &, variis affecti cladibus navalibus, tandem Teleutia duce rem maritimam ex parte recuperant. A-

 the-

thenienſes Thraſybulum, eoque interfecto, Iphicratem cum imperio ad Helleſpontum mittunt: & multas urbes ſibi cum ſubjiciunt, tum adjungunt.

Qui memorantur, 4, 9, οἱ περὶ Φιλοκράτη μισθοφόροι, ſemper nobis negotium fecerunt; ita enim ponitur Philocratis nomen tamquam ſatis notum, ut inde, qui fuerint illi mercenarii, ſignificentur. Igitur haud abhorruimus ab ea opinione, ut putaremus, illum librariorum incuria ortum eſſe, vel ex Ἰφικράτη, cujus in hac expeditione celebratum est nomen: vel ex Πολύστρατον, quem bello Corinthio mercenariorum ducem fuiſſe conſtat ex Demosthene Phil. I, p. 17. A. & Harpocratione, V. Πολύστρατος.

L. V. Athenienſes, rebus eorum in pejus ruentibus, cum quod receptis Aeginetis Teleutias Piraeum infestaret, tum quod eorum claſſis ad Abydum capta eſſet ab Antalcida Lacedaemoniorum duce: Athenienſes igitur accipiunt pacis conditiones, quas Artoxerxes Rex, eodem Antalcida auctore, dudum propoſuerat: eosque reliqui Graeci, exceptis Thebanis, ſequuntur. Conditionum illud erat conſilium, ut Perſarum opibus Lacedaemoniorum potentia augeretur: ſumma haec erat, ut Graeci Aſiatici ſub Perſarum cederent imperium, reliqui omnes libertati reſtituerentur, exceptis Lemno, Scyro, & Imbro, quae in Athenienſium ditione remanerent. Igitur Lacedaemonii denuo Graeciae dominatum aſ-

affectant, & cum alia imperioſe faciunt, tum arcem Thebanam per inſidias occupant. Hinc ejecti a Thebanis, bellum iis inferunt. His in auxilii ſocietatem ſe adjungunt Athenienſes, qui Lacedaemoniorum claſſem bis ſuperant, primum Chabriae, deinde Timothei, *ductu.*

Pulſi a Derda & Lacedaemoniis Olynthii, muris ſe continuerunt, 3, 2, καὶ τῆς χώρας ὀλίγην γῆν παντελῶς εἰργάζοντο. Non est dubium, quin γῆν temere ortum ſit ex proxime antecedente voce. In ſententia haud diſſimili fuit confuſio in Cyropaed. III, 2, 19. *notante* nuperrimo Editore. Atque γῆ recte omittitur a Xenophonte, ib. 7. ἡ χώρα αὐτοῖς ὀρεινή τέ ἐστι, καὶ ὀλίγη ἡ τὰ χρήματα ἔχουσα.

Ageſilaus, 4, 30, filio Archidamo precanti, ut Sphodriam crimine abſolvat, reſpondet: *Ego vero numquam a civitate veniam ad ignoſcendum impetrem,* ἄνδρα μὴ καταγιγνώσκων ἀδικεῖν, οἷς ἐχρηματίσατο ἐπὶ κακῷ τῆς πόλεως. Morus, repudiata Stephani & Leunclavii correctione ἐχρήσατο, locum interpretatione expedire conatur. Nos quidem arbitramur, pro οἷς legendum esſe ὅς.

Ibid. 38. — ἐδῄου τῆς χώρας τὰ πρὸς ἑαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων. Morus acute vidit, legendum esſe — τὰ πρὸς ἕω τ. σ. Quam veriſſimam lectionem, quamquam ipſe invenerat comparatione ſequentium § 49: tamen ejus inventae gloriam li-

beraliter concedit viro docto, qui eam antea pro-
poſuerat in Obſ. Miſc. Vol. III. p. 430.

Magna eſt Mori in judicando modeſtia. Veluti, 4, 40, certisſimam Camerarii emendationem ita proponit, ut, quamquam eam probet, non tamen ei asſentiri videatur: οἱ μέντοι τῶν Θηβαίων ἱππεῖς ἐῴκεσαν ὑποπεμπλωκόσι που ἐν μεσημβρίᾳ· Atqui legendum erat ὑποπεπωκόσι, *aliquantum ebriis.* Verbi vim docte declaravit, laudatus Moro, P. Leopardus Emend. IX, 23, qui & hoc loco corrigit ὑποπεπωκόσι, & alios locos profert, in quibus earum vocum fuit confuſio. Quibus addatur Plato Lyſid. p. 114. D. ἀλλ᾽ ἐδόκουν ἡμῖν ὑποπεπωκότες ἐν τοῖς ἑρμαίοισι. Vulgo eſt ὑποπεπτωκότες·

L. VI. Tria ſunt in primis memoratu digna. Bellum Athenienſium cum Lacedaemoniis de inſula Corcyra, quod feliciter adminiſtratur a Timotheo & Iphicrate. Locus de Jaſone, Theſſaliae tyranno, ejus potentia & auctoritate apud Graecos, tum de ſuccesſoribus ejus. Pax Athenienſium cum Lacedaemoniis: quam ſequitur horum gravisſima clades, qua Thebani eos ad Leuctram afficiunt; qui quidem agrum Laconicum invadunt, nequicquam Lacedaemonios adjuvantibus Athenienſibus, duce Iphicrate.

Xenophon, 2, 27. laudat Iphicratis conſilium, qui expeditionis Corcyrenſis ſocios ſibi adjunxerat Calliſtratum, οὐ μάλα ἐπιτήδειον ὄντα, & Chabriam μάλα

μάλα ϛρατηγὸν νομιζόμενον· Videtur nobis ϛρατηγικὸν ſcriptum fuiſſe: id eſt, *peritum artis imperatoriae.* Pergit Xenophon. *Sive enim*, inquit, *prudentes eos exiſtimavit; ipſe prudenter egit, ejusmodi ſibi ſocios adjungens:* εἴτε ἀντιπάλυς νομίζων, οὕτω θρασέως μήτε καταῤῥαθυμῶν μήτε καταμελῶν φαίνεσθαι μηδὲν, μεγαλοφρονοῦντος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι· Recte ſuſpicatus eſt Morus, locum eſſe corruptum. Quod vero putat, Xenophontem forte ſcripſiſſe: —— οὕτω θρασέως, ὡς μήτε —. in hoc vero ab eo diſſentimus. Legimus: — οὕτως ἐθάρσει, ὡς μήτε —. Senſus eſt: *ſive adverſarios eos eſſe arbitratus, tantopere ſibi confidit, numquam ſe ignaviter negligenterve aliquid adminiſtraturum; hoc vero jam ejus viri videatur, qui, conſcientia virtutis fretus, adverſarios non timeat.*

Trium, qui ab Athenienſibus Spartam miſſi erant, Legatorum orationes referuntur, ita ut uniuscujusque ingenium & mores ex ipſa orationis forma cognoſcantur. Callias generis antiquitate ac divitiis inflatus, ceterum ineptus homo, declamationem tanquam ex rhetoris ſchola adfert 3, 4. *Injuſtum eſt*, inquit, *& vos, qui a nobis fruges accepiſtis, noſtros agros populari: & nos, qui eas vobis tradidimus, nolle, apud vos earum proventum eſſe largum.* Morus leuem quidem, ſed labem tamen, uſtulit, pro δίκαιον ἢ legendo δίκαιον εἴη·

In oratione Patroclis Phliaſii ad Athenienſes, 5, 38, haec ſunt verba: συμφορώτερόν γε μέντ' ἂν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσετε, ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἱ σύμμαχοι ἄν. Ultimam verborum partem acute correxit Morus, legendo: — οἱ συμμαχοῖεν.

Liber VII, qui est ultimus, deſinit in pugna Mantineenſi. Nam Thebani rurſus Peloponneſum ingrediuntur, ſociisque Arcadibus, Argivis, & Elienſibus, Spartanos oppugnant: qui ſe contra eorum vim aegre tuentur Athenienſium aliorumque ſubſidiis. Postea Arcades, Elei, & Achaei, Thebanorum imperium pertaeſi, iis relictis, ad Lacedaemonios & Athenienſes ſe adjungunt. Igitur Thebani Epaminondam cum exercitu in Peloponneſum mittunt, qui repentino incurſu Spartam tantum non capit. Hinc hostibus appropinquantibus obviam it, atque ad Mantineam, cum iis confligens, victor cadit.

Interfectores Euphronis, qui Sicyoniorum tyrannidem affectaverat, a magiſtratu ſuo capitis accuſantur apud Thebanos, qui tum fere dominatum Peloponneſi obtinebant. Unus ex interfectoribus factum confitetur, juste ſe fecisſe affirmans, & cum alia Euphronis tyrannice facta, tum hoc etiam referens, 3, 7: παραλαβὼν μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μετὰ καὶ χρυσῶν τούτων καὶ ἀργυρῶν ἀναθημάτων, κενὰ πάντων ἀπέδειξε. Morus τούτων delendum cenſet. Omnino ſtare nequit hoc loco.

Sed

Sed aliud quid ſubeſt. Nam, ut orationi ſua reſtituatur ſanitas, legendum: παραλαβὼν μὲν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ἀναθημάτων, κενὰ τούτων πάντων ἀπέδειξε·

Lycomedes Arcas, conciliata civibus ſuis Athenienſium ſocietate, domum proficiſcitur nave conducta, καὶ συνθέμενος τοίνυν ἀποβιβάσαι ὅποι αὐτὸς κελεύοι· Miramur, Morum non offendiſſe illud τοίνυν: cujus loco nobis quidem Xenophon ſcripſiſſe videtur, vel αὐτὸν, vel τοῖς ναύταις· Ceterum Lycomedes interficitur ab exulibus: κἀκεῖνος μὲν οὕτως ἀποθνήσκει· ἡ μέντοι συμμαχία οὕτως ἐπεραίνετο· Pro poſteriore οὕτως alii libri habent ὄντως· Morus vulgatum tuetur. Nobis legendum videtur ὅμως, *tamen*. Haud raro particulas has confuſas reperimus. Veluti Cyropaed. II, 3, 22. Plutarch. de Superſtit. p. 171. A. οὐ γὰρ ἐν οὐρανῷ τι μεμπτὸν —— ἐνιδόντες, ὅμως ἀθεότητα τοῦ παντὸς κατέγνωσαν: ita legendum pro οὕτως.

Eodem capite recte vidit Morus §. 14, Ἀκρωρείων eſſe nomen proprium, quod perperam Interpretes pro *montanis* acceperant. Porro §. 38. leve mendum reſedit in προσκαλοῖτο, pro quo legendum προκαλοῖτο·

De Epaminonda Spartam oppugnante dicitur, 5, 11: eum non in eos locos moviſſe exercitum, ὅπου γε μηδὲν πλείονες μαχεῖσθαι τῶν ὀλίγων πολλοὶ

ὄντες· Morus pro πλείονες probat Leunclavii correctionem πλέον· Sed ita μαχεῖσθαι prorſus otioſum est. Nobis corrigendum videtur: — μηδὲν πλέον ἔμελλον ἔχειν τῶν ὀλ· π· ὄντες·

Epaminondas ad Mantineam ſingulari prudentia inſtruit aciem, §. 5. Primum phalangis in modum eam extendit: tum eam in cunei formam redigit, atque ita praelium committit. Haec est loci ſententia: quae quo minus appareat, obſtant verba, παραγαγὼν τοὺς ἐπὶ κέρως πορευομένους λόχους εἰς μέτωπον· Igitur transponendum, παραγαγὼν ἐπὶ κέρως τοὺς εἰς μέτωπον πορευομένους λόχους·

Sed, quamquam utilem in primis operam in hoc libro navavit Morus, tamen praeter eos, quos memoravimus, multi ſunt alii vel obſcuri vel corrupti loci. Quibus quidem ut lux & ſanitas restituatur, a Valckenario exſpectamus novam libri editionem: cujus ſpem, ut diu aluimus, ita brevi expletum iri auguramur.

L. C.

L. C. VALCKENARII OBSERVATIO, *quae exſtat in H. Venemae V. R. Comm. in Danielis C. I, v. 7-9. p. 40-42.*

At Plutarchus (ſunt verba Venemae) in concordiam cum Appiano qua ratione redigi queat? equidem non perſpicio: ſed ejus auctoritas quare Appiano praeferatur, nulla eſt ratio. Phylarchi teſtimonium magis officeret, ſi caſus, quem narrat, contingere non potuiſſet, antequam Ptolemaeus Epiphanes Laodicen in poteſtatem acceperit, & occiderit. Quod etſi cum Athenaei verbis recte conſiſtere obſervavi, in verum tamen eorum conſpectum, qui hypotheſin noſtram confirmat, penetrare non potui. Conſului itaque Valckenarium noſtrum, principibus in hoc ſtudiorum genere Viris adnumerandum, qui, pro humanitate & amicitia ſua, in haec verba, quae illum locum praeclara perfundunt luce, & propterea, bona viri amiciſſimi venia, in publicum profero, mihi reſpondit."

„ Phylarchi locus apud Athenaeum, XIII. p. 593. C. D. eo mihi notior erat, quod inde mendam dudum ſuſtuleram. De Laodice ſi diverſa traderet ab aliis, Phylarcho tamen auſcultandum eſſe cenſerem; nam, quod e quadraginta fragmentis ejus Hiſtoriarum apud Athenaeum aeſtimare licet, veri fuit ſtudioſus, & multo, quam verborum delectus, diligen-

tior;

tior; praeterea proximus abſuit ab' his temporibus. Sed hac quidem in parte cum aliis conſpirat; non nulla tamen tradidit, quae abſque eo prorſus ignoraremus. Epicureae Leontii filiam, Danaën, quis tandem alius Veterum commemoravit? Ter ejus meminit Menagius, & hoc ſolo tamen loco nititur, in Hist. mulierum Philoſ. § 71. & in Laërtii X § 4. & 139. ubi levis notari poterit elegantisſimi viri lapſus. Palmerium, in Exercit. p. 155. ubi perperam Danaën vocat uxorem Sophronii, qui Epheſum ad defectionem impulerat, Phylarchi locum haud ſanequam intellexisſe, minime miror, ſiquidem ipſe Caſaubonus in Animadv. p. 879. humani quid fuerit pasſus: nec enim Sophronis uxor fuit Laodice, neque Laodicae ſuccuba Danaë,' quod ſtatuebat Caſaub. Nunc reſpice mihi quaeſo Phylarchea. Phylarchi Laodice eadem illa est, quae ſecundum Appianum in Syr. p. 130. D. maritum Antiochum τὸν θεὸν veneno ſustulerat. Sophron, Epheſo praefectus, ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου, olim amaſiam habuerat Danaën, ſed haec, Σώφρονος γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη, tum temporis erat a conſiliis & acceptisſima Laodicae, la Favorite, πάρεδρος (non certe ſuccubam notat) τῆς Λαοδίκης, πιστευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα· Jam viam esſe planam arbitror, & rem hoc modo digerendam. Quum ſcelus perpetrasſet, ſola Danaë conſcia, Laodice, ut regni ſucceſſionem in filium ſuum Seleucum derivaret, (legiti-

cimus enim haeres erat filiolus Berenices) Artemonem quemdam, Antiocho facie & voce ſimillimum, in lectulo collocavit, qui, Antiochum aegrum mentitus, Laodicen & natos populo ad lectum admiſſo commendavit. Sceleris praemio potita Laodice, priusquam *matris* hortatu Berenicem cum filiolo Seleucus interfici curaſſet, & aliis forte, certe Sophroni, tum temporis in aula Syriaca verſanti, Epheſi praefecto, ſtruxit inſidias; hac quidem re, nec mirum, cum ſua Danaë non communicata. Sed decipi non poterat Danaë, quae, quid Laodice moliretur, *cum e ſervulo* intellexiſſet (παῤ ἀκολούθυ μαθοῦσα· ſic corrigendum cenſeo pro παρακολυθοῦσα· quod ſenſu vacat in loco Phylarchi) amoris pristini memor, Sophroni, primum nutu, deinceps clarius indicavit, quid agitaret regina. Decepta Laodice, Sophron ſequente nocte profugit Epheſum. Tum illa, ereptam ſibi praedam indignata; dilectam ante Danaën de rupe juſſit praecipitari. Haec jam jam praecipitanda, prima, ni fallor, Laodicae ſcelus publicavit. Sed Danaës verbis, quae ſcholam ſapiunt Epicuri maternam, levis inſidet menda, talis tamen, quae ſententiam prorſus corrumpit, Pro ἐγὼ τὸν γενόμενον —— corrige, ſodes, ἐγὼ τὸν οὐ γενόμενόν μοι ἄνδρα (Sophronem) σώσασα' τοιαύτην χάριτα παρὰ τοῦ δαιμονίυ λαμβάνω· Λαοδίκη δὲ, τὸν ἴδιον (Antiochum) ἀποκτείνασα, τηλικαύτης τιμῆς ἀξιοῦται. Syllaba praecedens τὸν voculam οὐ eliſerat.

ſerat. Ex uno Athenaeo viginti loca mihi ſunt ad manum; in quibus etiamnum mendae latent, eodem fonte derivatae: vin' loca quaedam deſignem? Si vacat, inſpice L. III. p. 102. E. IV. p. 130. A. V. p. 195. B. VI. p. 235. C. 265. D. IX. p. 400. D. XI. p. 489. F. XII. p 521. C. D. XIII. p. 543. A. p. 558. B. 564. C. 594. F. 597. A. 609. C. XIV. p. 616. E. XV, p. 677. F. Quod ſi forſan hic illic in eadem mecum incideris cogitandi veſtigia, Tuus ille conſenſus mihi iucundus erit veritatis index.

Ex eodem Vol. Nota, quae legitur p. 44.

„Et hic ſuccurrit mihi Valckenaerius noster, cujus verba, ad historiam illustrandam egregia, haec ſunt." Athenaeus, quem memorabas, vix dubito quin ſcripſerit L. XIII. p. 593. A. de Ptolemaeo, praeſidiariis Aegyptiacis Epheſi praefecto, υἱὸς ὢν νόθος τοῦ Φιλαδέλφου βασιλέως· (affinitas literarum vicinarum vocem νόθος expulit). Philadelphus enim praeter uxorem meretriculas aluit minimum octo, apud eundem Athen. XIII. p. 576. enumeratas, has inter amantisſimam Bliſtichin, Clementi memoratam in Protrept. p. 42. lin. 31. in cujus honorem templum Ἀφροδίτης βληστίχης conſecratum fuisſe Alexandriae e Plutarcho didici T. II. p. 713. E. Liberi autem e tali concubitu

Re-

Regum ſuſcepti raro memorantur. Ex gr. primi Ptolemaei Lagidae liberos nothos, filiam certe e meretrice natam Trenen, nuptam Eunosto Cyprio Regulo, ſolius cognoſcimus Athenaei teſtimonio p. 576. E.

CALLIMACHI

Epigrammata duo emendata. (*).

I.

In Epigr. LXIII. pag. 328. ed. Erneſt.

Ver. 2, pro corrupto illo λευκάρεται μανῶν legendum videtur λευκαδιεροτομανῶν — „ eorum qui dignam Leucade amoris inſaniam, ſ. Leucadio ſaltu exſtinguendam, inſaniunt."

II.

Epigramma LXV. pag. ſeq. ſic conſtituo:

Αἶνιε, καὶ σὺ γὰρ ὧδε, Μενέκρατες, οὐκ ἐπὶ πουλὺ
Ἦσθα· τί σε, ξείνων λῷστε, κατειργάσατο;
Ἡ ῥα τὸ καὶ Κένταυρον; — Ὅ μοι πεπρωμένος ὕπνος
Ἦλθεν, ὁ δὲ τλήμων οἶνος ἔχει πρόφασιν·

V. I.

(*) De auctore harum emendationum nil nobis conſtat. niſi quod ipſe ſignificavit verbis huic ſcriptiunculae adjectis: *Callimachi Epigrammata duo emendata, Viris Erudit. & Cell. Bibliothecae Criticae Auctoribus D. Jo. Chr. Frid. Zedelius, V. D. M. in pago Waddens, Ducat. Oldenburg.* Dignas eas judicavimus, quas cum harum literarum amantibus communicaremus. Utraque acuminis indicium habet. De prioris veritate non ſtatuimus. De poſteriore non videtur dubitandum. Ibi λῷστε pro ὥστε, in mentem quoque venerat E. H. Eldikio.

V. 1. pro ἔτι πουλὺς, cum ſenſus eſſe debeat, „Non diu fuiſti nobiſcum", lego οὐκ ἐπὶ πουλὺ, non οὐκέτι πουλύς· Etſi enim οὐκέτι ſaepius pro ſimplici negatione occurrere, & elegantem phraſin eſſe πολὺν εἶναι, non ignoro: hoc tamen eo ſenſu, qui hic requiri videtur, vix uſurpari potuiſſe puto.

V. 2. tantummodo ὥστε mutavi in λῶστε.

V. 3. in ἤρατο, verbum ſane h. l. ſicut aliud quoduis, quod grammatici verbum dicunt, propter ea quae praecedunt quaeque conſequuntur, incommodum: tres particulae orationis mihi conflatae eſſe videntur: ἦ ῥα τὸ —— „num idem te, quod Centaurum olim, necavit?" ἦ ῥα, ut interrogandi quaedam formula, occurrit apud ipſum Callimachum H. in Del. 114: Epigr. XIV, 1: XXXII, 3.

CALLIMACHI

Epigrammata duo emendata. (*).

I.

In Epigr. LXIII. pag. 328. ed. Erneſt.

Ver. 2, pro corrupto illo *λευκάρεται μανῶν* legendum videtur *λευκαδεξωτομανῶν* — „ eorum qui dignam Leucade amoris inſaniam, ſ. Leucadio ſaltu exſtinguendam, inſaniunt."

II.

Epigramma LXV. pag. ſeq. ſic conſtituo:

Αἴνιε, καὶ σὺ γὰρ ὧδε, Μενέκρατες, οὐκ ἐπὶ πουλὺ
Ἦσθα· τί σε, ξείνων λῷστε, κατειργάσατο;
Ἦ ῥα τὸ καὶ Κένταυρον; — Ὅ μοι πεπρωμένος ὕπνος
Ἦλθεν, ὁ δὲ τλήμων οἶνος ἔχει πρόφασιν·

V. I.

(*) De auctore harum emendationum nil nobis conſtat. niſi quod ipſe ſignificavit verbis huic ſcriptiunculae adjectis: *Callimachi Epigrammata duo emendata*, *Viris Erudit. & Cell. Bibliothecae Criticae Auctoribus D. Jo. Chr. Frid. Zeſelius*, *V. D. M. in pago Waddens*, *Ducat. Oldenburg.* Dignas eas judicavimus, quas cum harum literarum amantibus communicaremus. Utraque acuminis indicium habet. De prioris veritate non ſtatuimus. De poſteriore non videtur dubitandum. Ibi λῷστε pro ὅστι, in mentem quoque venerat E. H. Eldikio.

V. 1. pro ἔτι πουλὺς, cum ſenſus eſſe debeat, „Non diu fuiſti nobiſcum", lego οὐκ ἐπὶ πουλὺ, non οὐκέτι πουλύς· Etſi enim οὐκέτι ſaepius pro ſimplici negatione occurrere, & elegantem phraſin eſſe πολλὸν εἶναι, non ignoro: hoc tamen eo ſenſu, qui hic requiri videtur, vix uſurpari potuiſſe puto.

V. 2. tantummodo ὥστε mutavi in λῶστε.

V. 3. in ἤρατο, verbum ſane h. l. ſicut aliud quoduis, quod grammatici verbum dicunt, propter ea quae praecedunt quaeque conſequuntur, incommodum: tres particulae orationis mihi conflatae eſſe videntur: ἦ ῥα τὸ —— „ num idem te, quod Centaurum olim, necavit?" ἦ ῥα, ut interrogandi quaedam formula, occurrit apud ipſum Callimachum H. in Del. 114: Epigr. XIV, 1; XXXII, 3.

RELATIONES BREVIORES.

I. SOPHOCLIS *Electra*, & EURIPIDIS *Andromache*: *ex optimis exemplaribus emendatae. Argentorati. 8. min. Ex officina Jo. Henr. Heitz., Univerſitatis Typographi.* 1779. Quum Jo. Schweighaeuſer., V. Cl., Graecae & Orient. Ling. in Univerſitate Argentoratenſi Profeſſor, diſcipulis Graecas Tragoedias interpretari conſtituiſſet, neque illorum numero ſuppeteret exemplorum copia; Brunckius, vir humaniſſimus effecit, ut duae duorum Tragicorum fabulae nitide & charta & typis ederentur. Praeterea ad Andromachen animadverſiones adjecit. Nam Electram emendatiorem quidem, nullis vero auctam animadverſionibus dedit; quod illas animadverſiones majori Sophoclis editioni, in qua nunc occupatus est, reſervaret. Ex obſervationibus ad Andromachen hae nobis commemorandae videntur. V. 23. legit ἄρσενα γόνον pro ἀ· χόρον: quod vulgato magis Euripideum putamus. V. 253 & 254, 850, 1259, ex codice Pariſino meliores lectiones profert, quae Musgravii diligentiam fugerant. V. 593. acuta est conjectura, ἀβούλως δῶμαθ' ἑςίας λιπών· ſed vulgatum ἄδυλα bonum est: ſunt enim *aedes, in quibus non ſunt ſervi*: vid. Ruhnk. ad Vell. Pat.

Pat. p. 131. laudatus a nobis Bibl. Crit. Vol. I. P. IV. p. 65. V 874. σπουδῇ πρὸς ἡμᾶς δωμάτων πορεύεται corrigit: σ· π· ἡ βηματῶν π· V. 1118. pro ἐξέλκει malit ἐξέρπει· De omiſſione augmenti apud Atticos, quam recentiorum plerique negant, ſubtiliter disputat, ad v. 955. Sed ex his exemplis intelligitur, haud mediocrem commendationem huic libello acceſſiſſe. Neque opus eſt plura adferre, quippe ſupra in Medea peculiariter ſpectavimus Brunckii criſin.

II. SOPHOCLIS *Oedipus Tyrannus*, & EURIPIDIS *Orestes: ex optimis exemplaribus emendati. Argentorati. Ex off. Jo. Heitz., Univ. Typogr.* 8. *min.* 1779. Vix duo menſes praeterlapſi erant poſt ſuperioris libelli editionem, cum hic prodiret: qui quidem ex eodem conſilio profectus & ad eandem rationem conformatus eſt. Igitur ob eandem cauſſam nullae ad Sophoclis fabulam adjectae ſunt animadverſiones. Sed ex iis, quae ad Oreſtem ſunt, in primis excellunt, v. c. ea qua V. 329. Chorus feliciter conſtituitur. V. 426. acute corrigitur, ἀληθὴς δ' εἰς φίλους ἔφυν φίλος, pro ἀ· δ· ἐ· φ· ἔφυς κακός· V. 908 tautologia tollitur, pro ἰδόντ' ſubſtituendo λέγοντ'· V. 1237. Docte ſimul ac modeste reprehenditur Racinius, qui *famuli* loco Pyladem Oreſti addidit. V. 1251. reprehenduntur ii, qui ſtatuunt, Tragicos a ſenarii paribus regionibus anapaestum conſtanter repudiasſe. V. 1302,

1302, tota Electrae oratio bene reſtituitur ex membranis. Atque ſufficiunt hae animadverſiones, ſpeciminis loco: quamquam multo plures ſunt, quibus huic fabulae profuit Brunckius.

III. AESCHYLI *Tragoediae*, *Prometheus*, *Perſae*, *& Septem ad Thebas.* SOPHOCLIS *Antigone.* EURIPIDIS *Medea:* *ex optimis exemplaribus emendatae. Argentorati. Ex off. J. Heitz., Univ. Typogr.* 8. 1779. Hic quoque liber brevi eum, de quo diximus, ſubſecutus est; ut nemo facile ſit, quin magnopere ſtudium atque efficaciam Brunckii miretur. Sed de Medea ſupra expoſuimus. Et Sophoclis fabula nullas habet animadverſiones. Igitur ne quis putet, minus praeſtitum esſe in Aeſchylo, paucas obſervationes notasſe ſufficiat. Veluti Prometh. v. 389. pro κρατοῦντι ἕδρας ex libro ſcripto reponitur θακοῦντι ἕδρας. V. 420. vindicatur ἄνθος Ἀραβίας, pro ἔθνος Ἀραβίας. V. 438. Bona est obſervatio de Spiritu aſpero, qui apud Antiquos vim habuit literae. V. 503. verum est judicium de Aeſchyli editione Hagana, in ea, futili & taedioſo commentario, praeſtantisſimi libri molem auctam esſe. Bene correctum est v. 772 θεμιτὸν pro ῥητὸν: neque minus bene v. 1021. μεῖον pro μεῖζον· Jam ex his facile quis conjecturam faciat de ratione ac praeſtantia obſervationum, quae ad alteram Aeſchyli fabulam adjectae ſunt.

IV.

IV. EURIPIDIS *Tragoediae quatuor: Hecuba Phoeniſſae, Hippolytus, & Bacchae: ex optimis exemplaribus emendatae. Argentorati.* 8. *min. Ex off. J. Heitz., Univ. Typogr.* 1780. In Phoenisſis & Hippolyto minus relictum erat Brunckii diligentiae, post egregiam Valckenarii operam: plus erat in Hecuba: plurimum in Bacchis, quae nondum peculiarem alicujus Editoris curam expertae erant. Ceterum de his & aliis Brunckianis Tragoediarum editionibus integrum nobis ſit in posterum fuſius disputare. Nunc de una Hecuba videamus, an forte nostrae animadverſiones, quas hujus Bibliothecae Vol. I. P. IV. prodidimus, Brunckii criſi vel confirmatae vel reprehenſae ſint. Atque cognovimus, eum non habuisſe nostrum libellum: ſive quod eo tempore nondum ad eum delatus esſet, ſive quod ipſe non curet, quid de opera ejus judicent Ephemeridum ſcriptores. Et vero, ut alia omittamus, nil dixit, de verſu 799 & 807, in quibus nobis quidem vel plurimum vitii inesſe videbatur: quin alterum adeo, in quo est comparatio pictoris, tamquam ſanum adhibuit ad explicationem verſus impediti, Hippol. 1089. Quod nos quidem ſimpliciter & in neutram partem dicimus; ut et a Brunckii reprehenſione longe abſimus, nec nostram ipſi mutemus ſententiam: ſed, cum ut aliorum disſenſum ne videamur disſimulare, tum, ut qui haec legerint, eo liberius certiusque judicare posſint.

Ceterum loci Euripidis, qui apud Stobaeum Serm. LXXXVIIII & XC, tamquam ex Hecuba deſumti exſtant, quibusque in ea fabula ſedes fuisſe nequit, opportune, indicio Stobaei ſcripti ex bibliotheca regia Pariſienſi, ad Danaen, deperditam Tragoediam, referuntur.

V. APOLLONII RHODII *Argonautica: e ſcriptis octo veteribus libris, quorum plerique nondum collati fuerant, nunc primum emendate edidit Rich. Fr. Phil. Brunck, Regiae Inſcriptionum & Humaniorum Litterarum Academiae ſocius. Argentorati.* 8. *apud ſocios bibliopolas Bauer. & Treuttel.* 1780. Multum quidem bonae frugis, idque brevi tempore, per Tragoediarum editiones praeſtitum est a Brunckio: plus etiam frugis, idque tempore breviore, per hanc Apollonii editionem. Multum ad eam ex codicibus ſcriptis ſubſidii, multum diligentiae & curae adhibitum est; ut facile quivis augurari posſit, quantum a Brunckii doctrina perſpicaciaque ornamenti Apollonio accesſerit. Scholiastem noluit adjicere Editor; quod libri volumen facile tractatu esſe vellet. Itaque, ut audivimus, quae ad Scholiastem emendandum ſubſidia librorum ſcriptorum habuit, ea Heynio tradidit: a quo viciſſim lectiones accepit duorum codicum, Medicei & Guelferbytani. Et nos nunc quidem breviori hunc librum commemoramus relatione; quo citius, quoad ejus a nobis fieri potest, ad hominum notitiam perve-

niat.

niat. Proxima hujus Bibliothecae parte, peculiari de eo cenſura exponemus.

VI. Hac mentione Scholiastae Apollonii invitati, non poſſumus facere, quin cum harum literarum amantibus notitiam communicemus novae editionis *Apollodori*, ad quam illius Scholiastae ſubſidio utitur Heynius, vir egregius. Hujus editionis aliquot paginae, non ſine chalcographica venuſtate, expreſſae, ad nos delatae ſunt. Animadverſiones ad calcem ſubjicientur: quibus quidem multum lucis & medelae Apollodoro factum iri exſpectamus, cum a praeſtanti doctrina viri & in primis fabularis hiſtoriae ſcientia, tum a libris ſcriptis iisque & multis & bonis.

VII. ΠΕΝΤΑΛΟΓΙΑ, *ſive Tragoediarum Graecarum Delectus: cum adnotatione Jo. Burton. Editio altera. Cui obſervationes, Indicemque Graecum longe auctiorem & emendatiorem adjecit Thomas Burgeſs, A. B. l. C. C. C. Tomi II.* 8. *Oxonii, E typograph. Clarendon.* 1779. Fabulae ſunt, Sophoclis uterque Oedipus & Antigone, Euripidis Phoeniſſae, Aeſchyli Septem ad Thebas. Editor, elegantis doctrinae juvenis, operam in his tragoediis navavit minime contemnendam. Primum, Obſervationes addidit paginarum 142, in quibus & conjecturae quaedam ſunt, & indicia ingenii, doctrinae, & ſcientiae linguae Graecae, in primis ex Tragicorum lectione ductae. Reiskii quidem &

 Abre-

Abreſchii non vidit Animadverſiones: ceterum a librario acceptas ſuis interpoſuit notas viri docti, qui nomen ſuum latere maluit, acutas & ad ſententiae interpretationem utiles. Deinde Indicem Graecitatis multis partibus auxit, multumque attulit adjumenti ad intelligentiam orationis tragicae. Alium quoque libellum a ſe ſcriptum brevi edere conſtituit, cujus hunc poſuit titulum: *Auctarium Obſervationum in Sophoclem, ejusque Scholiaſtem: & in aliquot loca utriusque linguae Scriptorum, in primis Ariſtotelis & Propertii.*

VIII. Quo majorem percepimus voluptatem ex criſi Musgraviana, cujus ſpecimina & ipſi expoſuimus, & per has Tragoediarum editiones frequenter commemorari vidimus, eo nobis acerbior accidit Viri mors, de qua nunc demum ad nos allatum est. Nos vero quoties in Euripide verſabimur, toties Musgravii memoriam cum benivolentia & grato animo uſurpabimus. Et profecto tale opus reliquit, cui, quoad Graecis literis aliquid tribuetur, ſuus conſtabit honor. Non ille inglorius obiit,

Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

IX. ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν. PLUTARCHI *Commentarius, Quomodo adoleſcens poetas audire debeat: Graece, & Latine ex interpretatione Xylandri. Secundis curis re-*

cens

cenſitus, emendatus, & multis animadverſionibus novis illuſtratus: opera Jo. Tob Krebſii, Illuſtris Moldani Rectoris. 8. maj. Lipſiae. 1779. Novas libellorum Plutarcheorum editiones eo libentius commemoramus, quo magis ipſi eorum ſtudio dediti ſumus, quoque majorem lectio eorum vim habet ad mores ac doctrinam. Et in illarum editionum relationibus univerſa defungimur deſcriptione; quod eam huic conſilio ſatisfacere judicamus, & quod peculiarem criſin in aliud tempus aliumque locum rejicimus. Jam hic, de quo agitur, liber, quum inſignem *habeat utilitatem* ad inſtitutionem puerilem, ſeparatim aliquoties editus est. Nam, ut omittamus alios, *Grotius* eum cum Baſilii M. de eodem argumento libello adjecerat Florilegio Poetarum. Atque cum ejusdem notis & verſione & ſuis animadverſionibus utrumque libellum Oxonii 1694. repetiit Jo. Potterus: cujus opera, quamvis jejuna, magni habita est ab hominibus imperitis, quorum oculos Archiepiscopi dignitas, qua postea condecoratus est Potterus, praeſtinxisſet. Postea *A.* 1746. nova editione operae pretium fecit J. T. Krebſius, multumque adjumenti attulit legentibus ad ejus libri intelligentiam. Nam dicta Poetarum & aliorum Scriptorum, quae in primis in hoc libello ſunt frequentia, ad ſuos plerumque Auctores ſuosque locos retulit. Praeterea rerum obſcuritatem ex doctrina illuſtravit, & orationis

difficultatem ex conſuetudine Plutarchea expedivit. Unam partem, ſed eam primariam, levius tractaverat, quae cernitur in ſcripturae vitiis corrigendis: quippe nec ſcriptum librum adhibuerat, nec ingenium ad conjecturam converterat; unde factum est, ut haud raro in locis corruptis interpretatione abuteretur. Quamquam emendationem egregiam unam protulerat, qua, cap. 10. in fine, pro ἑκάστου veriſſime conjecit ἐκ λόγου. Ceterum ex his ſpeciminibus augurabamur, a viro, qui aetatem in his literis conſumeret, triginta annorum intervallo, per ſecundam editionem veteri acceſſionem factam eſſe inſignem, cum illustrationis, tum correctionis corruptelarum. Sed, ut verum fateamur, eventus ſpem noſtram deſtituit. Sed tamen, & novae animadverſiones, & veterum correctiones acceſſerunt; ut eorum modus dimidio major factus ſit, & habeant quoque plus adjumenti ad intelligentiam Auctoris.

X. PLUTARCHI *Inſtituta & excerpta Apophthegmata Laconica. Recenſuit, animadverſionibus illuſtravit, indiceque verborum Graecorum inſtruxit, Theophil. Erdmann. Gierig. Scholae Lennep. ad Rhen. Rector deſign.* 8. *Lipſiae.* 1779. Haud injucunda nobis accidit hujus libelli editio; ex qua Editorem cognovimus, de cujus ingenio doctrinaque & nunc bene judicare, & in poſterum melius ſperare poſſimus. Apophthegmata & Inſtituta Laconica,

quamquam non ſunt ab ipſo Plutarcho conſcripta, ſed ab aliis conſarcinata ex ejus ſcriptis, habent tamen lectionem utilem & accommodatam tironum ingeniis. Ceterum interpretationem poſtulant eam, quae proficiscatur ab interiore ſcientia linguae Graecae, Historiae, & Antiquitatis; ut oſtendatur, quae cujusque dicti ſit vis ac ſententia, quoque referatur; ne, quod ſaepius fieri videmus, ejus acumen lateat, & pro venusto frigidum potius habeatur. In Laconicis praeterea dictis ea est difficultas, ut, niſi Laconica Dialecto bene cognita, eorum non modo acumen percipi, ſed ne ſenſus quidem intelligi posſit. Inſtituta quidem Laconica non praecipuam aliquam, ſed communem habent cum reliquis Antiquorum ſcriptis difficultatem, eam, quae a verborum corruptione existit; rerum quidem obſcuritas multa habet ad explicandum ſubſidia in libris de eodem argumento, cum Veterum, tum recentiorum. Atque in hac interpretatione ita verſatus est Editor, ut non ſolum tironibus, ſed profectioribus quoque, utilem navaret operam. Nam, & doctrina apparet in rerum illustratione, & judicium uſusque Linguae in conſtituenda lectione, & Latinae orationis bonitas haud vulgaris. In praefatione quidem abuſus est opera: quum longa diſputatione ostendere conaretur, duos hos libellos non esſe a Plutarcho ſcriptos, & alteram tamen Apophthegmatum collectionem ipſi tribueret

difficultatem ex conſuetudine Plutarchea expedivit. Unam partem, ſed eam primariam, levius tractaverat, quae cernitur in ſcripturae vitiis corrigendis; quippe nec ſcriptum librum adhibuerat, neo ingenium ad conjecturam converterat; unde factum eſt, ut haud raro in locis corruptis interpretatione abuteretur. Quamquam emendationem egregiam unam protulerat, qua, cap. 10. in fine, pro ἑκάςῳ veriſsime conjecit ἐκ λόγου. Ceterum ex his ſpeciminibus augurabamur, a viro, qui aetatem in his literis conſumeret, triginta annorum intervallo, per ſecundam editionem veteri acceſsionem factam esſe inſignem, cum illustrationis, tum correctionis corruptelarum. Sed, ut verum fateamur, eventus ſpem noſtram deſtituit. Sed tamen, & novae animadverſiones, & veterum correctiones accesſerunt; ut eorum modus dimidio major factus ſit, & habeant quoque plus adjumenti ad intelligentiam Auctoris.

X. PLUTARCHI *Inſtituta & excerpta Apophthegmata Laconica. Recenſuit, animadverſionibus illustravit, indiceque verborum Graecorum inſtruxit, Theophil. Erdmann. Gierig. Scholae Lennep. ad Rhen. Rector deſign.* 8. *Lipſiae.* 1779. Haud injucunda nobis accidit hujus libelli editio; ex qua Editorem cognovimus, de cujus ingenio doctrinaque & nunc bene judicare, & in poſterum melius ſperare poſſimus. Apophthegmata & Inſtituta Laconica, quam-

quamquam non ſunt ab ipſo Plutarcho conſcripta, ſed ab aliis conſarcinata ex ejus ſcriptis, habent tamen lectionem utilem & accommodatam tironum ingeniis. Ceterum interpretationem postulant eam, quae proficiscatur ab interiore ſcientia linguae Graecae, Historiae, & Antiquitatis; ut ostendatur, quae cujusque dicti ſit vis ac ſententia, quoque referatur; ne, quod ſaepius fieri videmus, ejus acumen lateat, & pro venusto frigidum potius habeatur. In Laconicis praeterea dictis ea est difficultas, ut, niſi Laconica Dialecto bene cognita, eorum non modo acumen percipi, ſed ne ſenſus quidem intelligi posſit. Inſtituta quidem Laconica non praecipuam aliquam, ſed communem habent cum reliquis Antiquorum ſcriptis difficultatem, eam, quae a verborum corruptione existit; rerum quidem obſcuritas multa habet ad explicandum ſubſidia in libris de eodem argumento, cum Veterum, tum recentiorum. Atque in hac interpretatione ita verſatus est Editor, ut non ſolum tironibus, ſed profectioribus quoque, utilem navaret operam. Nam, & doctrina apparet in rerum illustratione, & judicium uſusque Linguae in conſtituenda lectione, & Latinae orationis bonitas haud vulgaris. In praefatione quidem abuſus est opera: quum longa disputatione ostendere conaretur, duos hos libellos non esſe a Plutarcho ſcriptos, & alteram tamen Apophthegmatum collectionem ipſi tribueret

difficultatem ex conſuetudine Plutarchea expedivit. Unam partem, ſed eam primariam, levius tractaverat, quae cernitur in ſcripturae vitiis corrigendis; quippe nec ſcriptum librum adhibuerat, nec ingenium ad conjecturam converterat; unde factum est, ut haud raro in locis corruptis interpretatione abuteretur. Quamquam emendationem egregiam unam protulerat, qua, cap. 10. in fine, pro ἑκάστȣ verisſime conjecit ἐκ λόγȣ. Ceterum ex his ſpeciminibus augurabamur, a viro, qui aetatem in his literis conſumeret, triginta annorum intervallo, per ſecundam editionem veteri accesſionem factam esſe inſignem, cum illustrationis, tum correctionis corruptelarum. Sed, ut verum fateamur, eventus ſpem noſtram deſtituit. Sed tamen, & novae animadverſiones, & veterum correctiones accesſerunt; ut eorum modus dimidio major factus ſit, & habeant quoque plus adjumenti ad intelligentiam Auctoris.

X. PLUTARCHI *Inſtituta & excerpta Apophthegmata Laconica. Recenſuit, animadverſionibus illustravit, indiceque verborum Graecorum inſtruxit, Theophil. Erdmann. Gierig. Scholae Lennep. ad Rhen. Rector deſign.* 8. *Lipſiae.* 1779. Haud injucunda nobis accidit hujus libelli editio; ex qua Editorem cognovimus, de cujus ingenio doctrinaque & nunc bene judicare, & in posterum melius ſperare posſimus. Apophthegmata & Inſtituta Laconica, quam-

quamquam non ſunt ab ipſo Plutarcho conſcripta, ſed ab aliis conſarcinata ex ejus ſcriptis, habent tamen lectionem utilem & accommodatam tironum ingeniis. Ceterum interpretationem poſtulant eam, quae proficiſcatur ab interiore ſcientia linguae Graecae, Hiſtoriae, & Antiquitatis; ut oſtendatur, quae cujusque dicti ſit vis ac ſententia, quoque referatur; ne, quod ſaepius fieri videmus, ejus acumen lateat, & pro venuſto frigidum potius habeatur. In Laconicis praeterea dictis ea eſt difficultas, ut, niſi Laconica Dialecto bene cognita, eorum non modo acumen percipi, ſed ne ſenſus quidem intelligi poſſit. Inſtituta quidem Laconica non praecipuam aliquam, ſed communem habent cum reliquis Antiquorum ſcriptis difficultatem, eam, quae a verborum corruptione exiſtit; rerum quidem obſcuritas multa habet ad explicandum ſubſidia in libris de eodem argumento, cum Veterum, tum recentiorum. Atque in hac interpretatione ita verſatus eſt Editor, ut non ſolum tironibus, ſed profectioribus quoque, utilem navaret operam. Nam, & doctrina apparet in rerum illuſtratione, & judicium uſusque Linguae in conſtituenda lectione, & Latinae orationis bonitas haud vulgaris. In praefatione quidem abuſus eſt opera: quum longa diſputatione oſtendere conaretur, duos hos libellos non eſſe a Plutarcho ſcriptos, & alteram tamen Apophthegmatum collectionem ipſi tribueret

tribueret Plutarcho. Quis enim hac aetate doctus homo dubitet, quin tres illi libelli postea demum ex Plutarchi libris compilati, ejusque nomine perperam inſcripti ſint.

XI. PLUTARCHUS περὶ δυσωπίας καὶ περὶ τύχης, *Graece & Latine, nunc primum ſeparatim prodiit cum animadverſionibus Reiskii, Salmaſii & Xylandri. Varias lectiones duorum codd. MSS. Mosquenſium & ſuas animadverſiones adjecit, Christianus Fridericus Matthaei, Univerſitatis Caeſareae Mosquenſis Profeſſor. Accedunt Plutarchi fragmenta quaedam. Impenſis Chr. Rudigeri, Univ. Caeſ. Mosqu. Bibliopolae. Proſtat etiam Lipſiae apud Jo. Frid. Junium, & Amſtelodami apud viduam H. Merkus, Typis Univ. Mosqu.* 8. 1777. Et antea Matthaei V. Cl. doctrina laudata est a nobis, & nunc ex novis ſpeciminibus cognita atque perſpecta. Pergit enim eadem, qua coeperat, ſedulitate Graecos ſubinde libellos vulgare, eosque exornatos varietate lectionis codicum Mosquenſium. Veluti nunc ex duobus libris ſcriptis Operum Moralium Plutarchi haud parum bonae frugis protulit, vel ad veram lectionem confirmandam, vel ad falſam confutandam. Porro ipſe doctrinam expromſit eam, qua, cum locos Auctorum & omnino Historiae ex fontibus, unde ducti esſent, illustraret, tum orationis difficultatem ex ſcientia Graecae linguae expediret. Salmaſii notae ſunt eae, quas Reiskius jam in Animadver-

verſionibus ad Plutarchum ediderat. Fragmenta vero exſtant in ſcripto Arſenii Violeto, quod est in bibliotheca Mosquenſi: eaque deſumta ſunt ex libris Plutarchi partim reliquis, partim ex perditis.

XII. PLUTARCHI *Libellus de Superſtitione.* Et DEMOSTHENIS *Oratio Funebris.* — *Graece & Latine; cum integris notis, Reiskii, Sallierii, Taylori, Wolfii, & Xylandri: denuo recenſuit, varias lectiones trium codd. MSS. & ſuas animadverſiones adjecit, Christ. Frid. Matthaei, Lit. Hum. in Univ. Caeſ. Mosqu. Profesſor publicus ordinarius. 8. Typis Caeſ. Mosqu. Univerſitatis. Proſtat Mosquae ap. Chr. Rudiger. Lipſiae, ap. J. Junium: Amſtelodami, apud viduam H. Merkus.* 1778. Quod judicium modo tulimus, idem ferimus de hujus voluminis ea parte, qua Plutarchi liber continetur. Est vero liber de Superſtitione, ut in primis commendatus ab argumenti gravitate & disputationis praeſtantia, ita, magis fere quam reliqui, ſcripturae vitiis depravatus. Nos quidem, qui ex plerisque corruptelis ſatis bene nos expediiſse videmur, in una tamen haeſimus: neque adhuc, vel ex conjectura, vel ex libris ſcriptis, medicinam expromere potuimus: neque nunc ex libris Mosquenſibus quidquam ſanitatis allatum reperimus. Locus exſtat in ed. Matthaei §. 20. & in ed. Xylandri T. II. p. 170. Et quod eo conſilio monemus, ut viros doctos ad eum

eum emendandum invitemus. Ad calcem adjecta eſt verſio Germanica disputationis Sallierii de hoc libro, prodita in Memoriis Academiae Inſcriptionum Pariſinae: quae disputatio parum habet adjumenti ad eluendas ſcriptionis labes. Ad Orationem Funebrem, quae perperam Demoſthenis nomine fertur, edendam, & cum hoc Plutarchi libello conjungendam, magis caſu, quam conſilio, ſe delatum ait Editor. Ceterum ad ejus illustrationem & emendationem uſus eſt copiis editionis Reiskianae & codice ſcripto Mosquenſi.

XIII. *Arſenii* Violetum bibliothecae Mosquenſis multo eſt plenius atque uberius quam exemplum Aldinum, quod unicum adhuc editum eſt. Quare haud temere illius edendi conſilium cepit Matthaeus. Et vero etiam ab harum literarum amantibus magnam gratiam inibunt viri docti, qui aliorum hujus Violeti ſcriptorum codicum collationes cum Matthaeo communicaverint. Quod ut faciant ii, qui ejus rei copiam habent, bonarum literarum cauſſa vehementer rogamus.

XIV. *Chriſtiani Frid. Matthaei, Univ. Caeſ. Mosqu. Profesſoris, & Gymnaſ. ejusd. Univ. Rectoris, Lectiones Mosquenſes, Voll. I & II.* 8. *Lipſiae: ſumtu E. R. Schwickerti.* 1779. Haud facile operam navare poterat utiliorem Antiquis literis Matthaeus, quam eam, de qua nunc dicimus. Haec ejusmodi eſt, ut ex bibliotheca Mosquenſi, vel inediti libelli,

belli, vel editorum variae lectiones proferantur. Primo Volumine continentur, Joannis Chryſoſtomi Homilia: Specimen Catenae ineditae ad quatuor Evangelistas: Excerpta ex Anonymi libello medico: Excerpta ex Grammatica Georgii Lecapeni: Notitia codicis Columellae, & ad ejus lib. X. ex eodem variae lectiones: Variae lectiones ad Aratum: Variae lectiones ad Cleomedis lib. I. de meteoris. In ſecundo volumine haec ſunt: Severiani Gabalenſis Episcopi oratio de Theophaniis: Gregorii Theſsalonicenſis Dialogus, qui inſcribitur Theophanes: Scholium Theodori Studitae: Fragmentum Gregorii Naz: Specimen Scholiorum in Pſalmos: Interpretatio Symboli: Gloſſarium parvum in Epistolas Apostolorum: Variae lectiones ad Plutarchi libros de Placitis Philoſophorum. Animadverſionum farrago ad gloſſarium in Epistolas Apostolorum. Atque haec quamvis bona ſunt & utilia, tamen ea, quorum ſpem facit Matthaeus, multo ſunt majora atque uberiora. Quod ut intelligatur, ipſum referemus Indicem, quem primo Volumini praemiſit Matthaeus: „Nomina Auctorum, quorum ſcripta in hoc libello ex codicibus MSS. emendabuntur: Aeſchines Orator: Aeſchylus: Alexander Trallianus: Aratus: Ariſtophanes: Ariſtoteles: Ariſtides rhetor: Athenaeus: Callimachus: Cleomedes: Demoſthenes: Diogenes Laertius: Dionyſius Periegeta: Euripides: Euſtathii fabula: *Galenus*:

lenus: Poetae Gnomici: Gregorius Naz: Hermogenes: Heſiodus. ejusque Scholiasta: Homerus, ejusque Scholiasta: Juſtinus Martyr: Libanii Orationes & Epiſtolae: Lycophron: Moschopulus: Nicander: Oppianus: Origenis Hexapla: Orphei Argonautica: Pauſanias: Pindarus: Plutarchus: Sophocles: Strabo: Syneſius: Test. Vet. Graecum: Test. Nov. Lat. verſionis vulgatae: Theocritus: Thomas Magister: Thucydides." Hoc igitur ut ſedulo agat Matthaeus, & ut cum animi alacritate corporis ei ſuppetat firmitas, magnopere optamus.

XV. Catalogi codicum ſcriptorum bibliothecae Mosquenſis, cujus primam partem dudum commemoravimus, adhuc partes reliquas, cupide quidem, ſed frustra tamen, exſpectavimus. Nunc audivimus, ejus editionem, quibuscumque tandem cauſſis, vel retardari vel impediri. Quo major est habenda gratia viro illustri, Sergio Geraſinidi a Domaſchnew, S. Caeſ. Majestatis Camerario, & Academiae Petropol. Scient. Directori, cujus in bonas literas ſtudio beneficium hoc debetur, ut Matthaeus doctorum hominum deſideriis ſatisfacere & inſtitutum opus breviore indice perficere poſſit: qui brevi Petropoli prodibit.

XVI. XENOPHONTIS *Opuscula Politica, Equestria, & Venatica: cum Arriani libello de Venatione; recenſuit & explicavit Jo. Car. Zeunius. Prof. Gr. Litt. Viteb.* 8. *Lipſiae*, 1778. In eorum numero, qui

qui edendis Xenophonteis libris bene de literarum ſtudiis merentur, locus non est denegandus Zeunio. Nam, licet nondum ea in eo inest doctrinae perfectio, qua interpretis officium expleatur; multum tamen adjumenti attulit tironibus ad intelligentiam horum librorum, & ſpecimina prodidit haud obſcura, ex quibus bene de eo in posterum auguremur. Libri ſunt, de Republica Lacedaemoniorum, de Rep. Athenienſium, de Vectigalibus Athenienſium, de Re Equestri, de Magisterio Equitum, de Venatione; ut, cum Bachii editione, jam omnes minores Xenophontis libros duobus peculiaribus voluminibus habeamus. Atque haec praecipua cauſſa fuisſe videtur, quare Zeunius hanc editionem ſusciperet. Nam & argumentum difficilius plerumque est, quam ut ingeniis tironum, quibus haec opera comparata est, accommodatum esſe videatur: & corruptelae ſunt plures gravioresque, quam in reliquis Xenophonteis ſcriptis. Neque vero ad lectionis ſanitatem reſtituendam Editor habuit vel ſcriptos codices, vel ſubſidia ea, quae a doctrinae copia & ingenii exercitatione proficiscuntur. At editis libris diligenter uſus est, & haud raro impeditos locos Atticae conſuetudinis & Grammaticae rationis obſervatione expedivit. Ceterum in Politicis libellis facilior erat rerum explicatio; quod plures de eodem argumento Veteres Recentioresque vel prodidisſent, vel data opera ſcripſisſent. Difficilior erat

 Rei

Rei Equeſtris & Venaticae illuſtratio, propter antiqui moris & verborum obſcuritatem. Sed tamen Zeunius iis, quae habuit, ſubſidiis opportune uſus eſt, veluti Lexicographis, Grammaticis, & ſimilibus. Denique laudabili conſilio Indicem Graecitatis adjecit.

XVII. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Κύρου παιδείας, βίβλια ὀκτώ: *recenſuit & explicavit Jo. Car. Zeunius, Prof. Gr. Litt. Vitteb.* 8. *Lipſiae.* 1780. Hujus libri editione aliquanto plus, quam ſuperiorum, operae praeſtitum eſt. Et vero plura ſubſidia ad conſtituendam lectionem habuit Zeunius. Nam, praeter copias editionum ſuperiorum omnium, in primis Hutchinſonianae, codicem ſcriptum ex bibliotheca Guelferbytana nactus eſt. Quem codicem, cum Zeunius ait, optimis lectionibus refertum eſſe, hoc ejusmodi eſt: ut plerumque cum lectionibus melioribus, quae ſunt vel in margine Stephani notatae, vel in Philelphi verſione expresſae, vel in aliis libris proditae, conſentiat, easque adeo ſua confirmet auctoritate: non ut ipſe, quod nos quidem cognoverimus, in locis deſperatis, ubi reliqui libri nil adferunt ſubſidii, novam aliquam & certam praeſtet medicinam. Ceterum, hac variarum lectionum ſylva diligenter uſus eſt Editor; ut in earum judicio & locorum difficilium explicatione ſequeretur Grammaticam ſubtilitatem, adhiberetque ſcientiam Atticae dictionis & conſuetudinis Xenophonteae

teae

teae. Neque in rerum illuſtratione inutil:m poſuit operam: cujus ea nobis pars in primis placuit, qua Socraticae diſciplinae veſtigia notantur, praeceptaque ipſa memorantur, quae in aliis Xenophonteis libris ſub Socratis perſona traduntur, in hoc ad Cyrum accommodantur. Alia porro ratione tironum ingeniis conſultum eſt, ut capitibus argumenta praefigerentur, & verborum ſignificationes in Indice Graecitatis exponerentur. Sed, quandoquidem de laudibus libri diximus, dicamus etiam de vitiis ejus, ſeu, certe, de iis, quae nobis in eo diſplicent. Primum, in variarum lectionum commemoratione ac judicio diligentia quidem eſt, ſed obſcura illa & nimis verboſa, quae & legentibus taedium adferat, & libri molem praeter modum augeat. Deinde, correctiones ex ingenio doctrinaque inſigniores nullas expromtas eſſe, etſi in vitio non ponimus, tamen in laude ponere non poſſumus. Porro vulgatae, quamvis corruptae, tenacior eſt Editor; ut multas easque felices Mureti conjecturas repudiaret. Idem, contra, lectiones codicis Guelferbytani, modo non ſint manifesto falſae, lubenter in orationem recipit. Ceterum, ne quis noſtram reprehenſionem perverſe accipiat, affirmamus, multum hanc editionem utilitatis habere, & profectioribus ad reminiscendum, & tironibus ad cognoscendam Atticae dictionis & Xenophonteae conſtructionis proprietatem.

XVIII. CHRISTOPH. SAXI. *Onomaſticon Literarium; ſive, Nomenclator Historico-Criticus, praeſtantisſimorum omnis aetatis, populi, artiumque formulae Scriptorum, item monumentorum maximè illuſtrium: ab orbe condito usque ad ſeculi quod vivimus tempora digestus, & veriſimilibus quantum fieri potuit annorum notis accommodatus. 8. pagg. 660. Pars Tertia. Trajecti ad Rhenum* 1780. Quum libri hujus ratio & praeſtantia dudum ad hominum notitiam celebrata ſit; ſatis est verbo a nobis commemorari editionem Tertiae Partis. Haec pertinet ab initio Sec. XVI. usque ad Seculi XVII, annum quintum & octogeſimum.

XIX. JO. CHRISTIANI BIEL. *Paſt. quond. ad D. Ulric & Joann. Brunsvic. Novus Theſaurus Philologicus: ſive, Lexicon in LXX & alios Interpretes & Scriptores Apocryphos Veteris Teſtamenti. Ex B. Auctoris Mſcto edidit E. H. Mutzenbecher, V. D. M. Eccl. Luth. Haganae. 8. Hagae Comitum Sumtibus J. A. Bouvink. P. II. Z—O.* 1779. *P. III.* Π.— Ω. 1780. De argumento & ratione libri ſuperiore Parte nostram diximus ſententiam, quam nunc quoque tenemus. Hoc unum adjungimus: Editorem, depoſito Hagano munere, Amſtelodamenſe munus ſuſcepisſe. Quod quidem hujus urbis incolae magnopere laetantur, propter dotes viri haud vulgares, cum animi ac morum, tum facundiae atque elegantis accurataeque doctrinae.

XX.

XX. *Collectio nova Claſſicorum Romae antiquae Scriptorum: Tomus Primus, quo continentur* CORNELII NEPOTIS *Vitae excellentium Imperatorum, cum notis lectiſſimis: Curat J. S. Ith. Bibliothecae Reip. Praefectus.* 8. *Bernae atque Lauſannae: ap. Societatem typographicam.* 1779. Haud exiguam liber commendationem habet a chalcographica arte, majorem etiam ab Editoris conſilio & ratione. Conſilium in primis est laudandum, quod ſpectat ad Antiquarum Literarum ſtudium augendum ac frequentandum. Ratio vero ejusmodi est, ut ex animadverſionum delectu judicium & doctrina Editoris appareat.

XXI. *Decretum Lacedaemoniorum contra Timotheum Mileſium: e Codd. Mſt. Oxonienſibus, cum commentario:* 8. *pagg.* 54. *Oxonii* 1777. Decretum illud, quo Lacedaemonii in Timotheum, propter innovatos Muſicae modos, animadverterunt, exſtat in Boëthii libro de Muſica, & paſſim a viris doctis proditum est. Libelli hujus auctor, cujus nomen ignoramus, operae pretium judicavit, Decretum illud peculiari editione frequentare. Jam licet vel ex codicibus ſcriptis, vel ex ſua ipſe doctrina, nil magnopere novae lucis attulit, tamen & diligentiam nobis ſuam & rerum linguaeque ſcientiam probavit.

XXII. SEX. AURELII PROPERTII *Elegiarum libri IV, cum Commentario perpetuo Petri Burmanni*

Secundi, & multis doctorum notis inediti. Opus Burmanni morte interruptum Laurentius Santenius J. C. abſolvit. 4. pagg. 990. *Trajecti ad Rhenum, ap. Barth. Wild.* 1780. Libri boni peculiariter explicabimus proxima hujus Bibliothecae parte. Nunc noluimus committere, quin eum, verbo quidem, tamen commemoraremus; quo magis bonarum literarum intereſt, ut primo quoque tempore ad hominum notitiam perveniat.

BIBLIOTHECA

CRITICA.

VOL. II. PARS II.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXI.

Sequendi, *& multis doctorum notis inſtruxit.* *Opus Burmani morte interruptum Laurentius Santenius J. C. abſolvit.* 4. *pagg.* 990. *Trajecti ad Rhenum*, *ap. Barth. Wild.* 1780. Libri boni peculiariter explicabimus proxima hujus Bibliothecae parte. Nunc noluimus committere, quin eum, verbo quidem, tamen commemoraremus; quo magis bonarum litterarum intereſt, ut primo quoque tempore ad hominum notitiam perveniat.

BIBLIOTHECA

CRITICA.

VOL. II. PARS II.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXI.

BIBLIOTHECAE CRITICAE

PARS SEXTA.

I.

SEX. AURELII PROPERTII *Elegiarum Libri IV. Cum commentario perpetuo* PETRI BURMANNI SECUNDI, *& multis doctorum notis ineditis. Opus Burmanni morte interruptum* LAURENTIUS SANTENIUS, I. C. *abſolvit. Trajecti ad Rhenum, apud Barth. Wild.* 1780. 4.

Quum ante hos tres annos de obitu Petri Burmanni Secundi referremus, optabamus, atque adeo ſperabamus, fore, ut editio Propertii, quam affectam reliquerat, ne in imperitas incideret manus, ſed conficeretur a viro in his literis exercitato. Haud vana fuerunt vota noſtra, haud irritae ſpes. Venit opus, quaſi orbum parente, in tutelam Laurentii Santenii, eleganti ingenio doctrinaque viri, ac disciplinae Burmannianae alumni: qui illud bene in-

inſtitutum & liberali cultu veſtitum ornatumque in hominum oculos educeret. Cui quidem eo major habenda est gratia, quod non tam ſpe laudis quam pietate erga magiſtrum hanc ſuſcepit operam: quae profecto ejuſmodi erat, ut patientiam laboremque improbum in colligendis conſtituendisque ſchedis Burmannianis exigeret, voluptati vero in proferendis propriis ingenii ſpeciminibus locum praeberet exiguum. Tres enim erant hujus operae partes: prima, conſcribendae praefationis: ſecunda, illuſtrandae ultimae Elegiae, quam intactam reliquerat Burmannus: tertia, eaque longe maxima moleſtisſimaque, conquirendae digerendaeque partis reliquae commentarii Burmanniani, quae typis nondum erat deſcripta. Enimvero Santenius tres illas partes ita explevit, ut non tantum ultimam Burmanni manum deſiderari ne pateretur, ſed etiam ſua ipſe doctrina elegantiaque haud vulgarem commendationem huic operi adjungeret.

Primum igitur praefatione docte ac prudenter ſcripta exponitur de ſubſidiis, quae ad hanc editionem adhibita ſunt: quorum recenſio non parum difficultatis Editori praebuit, quod ea ipſe Burmannus non peculiari quodam indice deſcripſerat, cum tamen et multa et varia esſent. Nam, praeter collationes codicum regiorum Pariſienſium, Colbertinorum, Borrichiani, ex quibus post Broukhuſium nova haud pauca protulit: praeter has igitur, lectiones

nes habuit codicum duorum Leidenſium, quatuor Voſſianorum, duorum Dorvillianorum, duorum quos ipſe poſſidebat, tum Aſkeviani & Groningani, cum ſpecimine Harlejani. Huc acceſſerunt opes Heinſianae, quae potiſſimum continebantur duobus exemplis *editis*, quibus N. Heinſius multorum ſcriptorum librorum lectiones adnotaverat. Alterum erat exemplum editionis Gryphianae, quod habebat collationem Angeli Colotii, & quinque codicum Vaticanorum, uniusque Neapolitani: alterum Aldinae ſecundae, emendatum a J. Perrejo ad aliquot vetuſtorum codicum ſcripturam. Sed de his aliisque ſcriptis editisque exemplis Propertii, quibus uſus eſt *Burmannus*, nobis quidem haec retuliſſe ſufficiat: qui plura de illorum fontibus & auctoritate cognoscere cupit, ipſam adeat praefationem Santenii. Ceterum ad conſtituendam lectionem acceſſerunt alia quaedam adjumenta, ex veteribus Criticis atque Grammaticis petita, qui Propertii locos exſcriptos in ſuos tranſtulerunt commentarios: in quibus fuerunt, quos primus ad partes vocaret Burmannus, veluti Neſtoris Vocabularium, Alberti de Eyb Margarita poëtica, Mirandulae Viridarium, Latini Latinii variae lectiones. Porro magna huic editioni laus ac praeſtantia acceſſit ab obſervationibus & conjecturis virorum doctorum, vel uberius quam antea editis, vel nunc primum editis: in quibus

in primis ſunt Tib. Hemſterhuſii, ex epiſtola ad Vlamingium ſcripta: & Jer. Marklandi, adnotatae ad editum exemplum, quod ex Britannia miſit Burmanno Dorvillius filius. Alii quoque fuerunt docti viri, qui ſua de Propertianis locis obſervata vel per epiſtolas, vel per colloquia, cum Burmanno communicarent, veluti Ruhnkenius, Schraderus, Cannegieterus, Eldikius, ipſe Santenius, & alii.

Sed his copiis quomodo uſus ſit Burmannus, videamus. Primum in variis lectionibus librorum recenſendis eam Criticorum religionem ſecutus est, ut omnino omnes commemoraret, ne iis quidem exceptis, quae manifesto falſae abſurdaeve esſent; quod judicaret, in iis quoque verae ſcripturae ſemina latere posſe. Eadem diligentia adhibita est enumerandis ſuperiorum Editorum & aliorum doctorum emendationibus atque obſervationibus, quae non quidem integrae exhibentur, ſed tamen ſuo quaeque loco commemorantur. Porro criſis additur lectionibus & emendationibus, qua expenduntur vel ad conſuetudinem poëticam, vel ad alias rationes. Atque hac occaſione ſubinde expromitur interpretatio, qua Burmannus ita uſus est, non ut ad eam tamquam propoſitum finem omnia referret, ſed ut advocaret eam, ſi quando videretur opus, tamquam inſtrumentum conſtituendae lectionis. Tum loci ſimiles aliorum poëtarum, qui in eodem argumento verſati ſunt, adferuntur, neque tantum Veterum, ſed recentiorum

rum

rum quoque ac noviſſimorum, qui Propertium imitati ſunt. Neque omnino neglectus eſt ille fons, qui poſitus eſt in comparandis locis veterum Scriptorum Graecorum, quos Propertius imitando expreſſit. Immo ſtudioſe Burmannus aliorum interpretum in hoc genere obſervationes collegit: & ipſe adeo ex veteribus poëtis, Theocrito, Callimacho, Epigrammaticis, conquiſivit locos, quorum in haud paucis veſtigia imitationis appareant. Quod ſi igitur reputemus, in lectione Propertii tantam eſſe diverſitatem, ut vix unus reperiatur verſus, quin vel librorum ſcriptura, vel doctorum conjectura, in contrarias distrahatur partes: quod ſi porro reputemus, omnem hanc varietatem a Burmanno diligenter eſſe enumeratam, & reliquas etiam, quascumque ad Propertium congeſſerat, copias largiter effuſas eſſe; haud ſane miremur, librum ad mille circiter paginarum volumen excreviſſe. Poterat quidem haec moles judicio ac delectu cum ad brevius ſpatium redigi, tum ad majorem perſpicuitatem & legentium voluptatem componi. Sed nos non reprehendimus copiam, cum habeat novarum rerum commendationem: potius Burmanni liberalitatem grato animo interpretamur. Atque ut intelligatur, quantum Propertio hac editione novae lucis ac medelae impertitum ſit, ab hac univerſa deſcriptione ad peculiarium ſpeciminum commemorationem deſcendamus.

 LIB. I.

LIB. I.

I, 33, 34.

In me noſtra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo vacuus tempore deſit amor.

Burmannus ad hunc locum adfert dictum Poſidippi ex Anthol. VII, 122:

Λήγω δ' οὔποτ' ἔρωτος· ἀεὶ δέ μοι ἐξ Ἀφροδίτης
Ἄλγος ὁ μὴ κρίνων καινὸν ἄγοντι πόθος.

Sed in ſecundo verſu ſenſus, qui nullus est, ita refingatur:

Ἄλγος· ὁ μὴ κραίνει καινὸς ἀλόντι πόθος.

II, 3-5.

Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
Teque peregrinis vendere muneribus?
Naturaeque decus mercato prodere cultu?

In hac lectione quamquam nil magnopere deſiderari queat, Burmannus tamen non acquievit, ſed maluit *medicato*, vel *mercato perdere vultu:* porro de utraque dicendi forma fuſius disputat, allatis ſimilibus Scriptorum locis. Hoc ſpeciminis causſa notamus, ut intelligatur ista ratione notas longiores factas esſe.

V, 15.

V, 15.

Et tremulus maeſtis *oritur fletibus horror.*

Frigent ſine dubio *maeſti fletus* : neque habet vim hoc attributum, quum *fletus* non niſi maeſti eſſe queant. Placet igitur Burmanni ratio, corrigentis *mixtis*, idque more ſuo docte ac fuſe confirmantis.

Ib. 17.

Et quaecunque voles, *fugient tibi verba querenti.*

Levi ſed verisſima correctione Santenius reſtituit ſententiam, pro *voles* legendo *volet* : ut dixerit Propertius, *Gallum querentem omnia dicturum ac promisſurum, quaecumque voluerit Cynthia.* Recte explicatur *fugient tibi verba*, per *cadent tibi verba*, *eloquêris*, ex notisſimo illo Homerico, quod et alibi eſt, et Il. Δ, 350, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

VIII, 7.

Tu pedibus teneris poſitas fulcire *pruinas?*
Tu potes inſolitas, Cynthia, ferre nives?

Adjecta est obſervatio Tib. Hemſterhuſii, qui *fulcire* accipit pro *calcare*, nititurque Graecorum conſuetudine, qui ἐρείδειν tali ſenſu dicunt. Alii conjecerant *ſulcare.* Burmannus, post longam disputationem, duas ipſe proponit correctiones minime abſur-

ſurdas, *ſuperare*, vel *ſuper ire*: atque utriusque uſum confirmat exemplis.

Ib. 15.

> *Et me defixum vacua patiaris arena*
> *Crudelem* infesta ſaepe *vocare manu.*

Burmannus, cui *ſaepe* displicet, malit *ſaeva*, vocandi caſu. Nos hac in particula non offendimur. Pro *infesta* Livinejus malebat *infecta*, recte quidem ille, niſi male expoſuiſſet *ſanguinaria.* Hoc quum ipſe retulerit Burmannus, miramur, eum non incidiſſe in eam rationem, quae nobis placet, ut *infecta* legatur, & active pro *irrita* accipiatur. Ita Graecis, quos perpetuo ſequitur Propertius, ἄπρακτος dicitur is, *qui nihil efficit.*

IX, 7.

> *Me dolor & lacrimae* merito *fecere peritum.*

Licet *merito* hac ſententia & conſtructione Propertio uſitatum ſit, tamen hoc loco frigere videtur Burmanno, qui malit *veri*, quia ſe vatem profitetur Propertius. Hic multis exemplis probatur, *verus* frequenter de vatibus dici. Nobis correctio magis acuta quam necesſaria videtur. Et haud ſcio an color ductus ſit ex Euripidis dicto apud Plutarchum, T. II. p. 90. A. αἱ τύχαι δέ με — σοφὴν ἔθηκαν.

Ib.

Ib. 28.

Nullus amor cuiquam faciles ita praebuit alas,
Ut non alterna presſerit ille manu.

Diſſentiunt in hoc loco explicando interpretes, quorum ſententias postquam retulisſet Burmannus, in eam discedit partem, ut *presſerit* accipiat de *amante*, vel pro *manu* ſubſtituat *mora*. Nos nil mutamus, ſed locum ita interpretamur: *nullus amor cuiquam amanti tam faciles praebuit alas, eumque ita libere volare pasſus est, ut non ei alas modo hac, modo illa manu comprimeret.* Amatori alas tribui notisſimum est, & post auctorem Platonem Phaedr. p. 344, a multis frequentatum. Jam ipſa imago dulcisſima est, ductaque a puerorum luſu, qui avem filo conſtrictam evolare ſinunt altera manu, & vicisſim retrahunt altera. Talis est ille μηλολόνθης, ſeu ſcarabaei luſus apud Polluc. IX, 124. Ad quem luſum reſpexit Ariſtophanes Nub. 759, & Herodes in Hemiamb. ap. Stob. LXXVI. p. 453, cujus verba emendatiora dedit H. Grotius Dict. Poët. p. 333.

XVII, 1.

Et merito, quoniam potui fugisſe puellam,
Nunc ego deſertas adloquor Alcyonas.
Nec mihi Casſiope ſolito viſura carinam est,
Omniaque ingrato litore vota cadunt.

verſatum eſſe, quod apud Veteres proverbii vim habuit: Βραχεῖα σοφῷ παρεμπίπτει τύχη. Vid. Diog. Laërt. X, 144. & J. Davis. ad Cic. Fin. I, 19.

Ib. 37.

Et circum irriguo ſurgebant lilia prato
Candida purpureis mixta papaveribus.
Quae modo decerpens tenero pueriliter ungui,
Propoſito florem praetulit officio.

Recte Burmannus Hylam Propertianum cum Theocriteo comparat Id. XII. Ceterum nobis haec quidem pars ex Euripide adumbrata videtur, ex cujus deperdita fabula Hypſipyle ſimilem imaginem ludentis pueri memorat Plutarchus T. II. p. 93. C. & 661. F.

Εἰς τὸν λειμῶνα καθίσας
Ἔδρεπεν ἕτερον ἐφ᾽ ἑτέρῳ
Αἰρόμενος ἄγρευμ᾽ ἀνθέων
Ἁδομένᾳ ψυχᾷ,
Τὸ νήπιον ἄπληστον ἔχων.

De quo fragmento adeundus est Valckenarius Diatr. Fragm. Eur. XX. p. 212.

LIB. II.

II, 11.

Ac veluti primo taurus detrectat aratro,
Mox venit adſueto mollis ad arva jugo:

Sic

Sic primo juvenes trepidant *in amore feroces*,
Dehinc domiti posthaec *aequa & iniqua ferunt.*

Duae ſunt notandae animadverſiones. Altera Eldikii, corrigentis *fortes* pro *poſthaec*: quod vulgato praeferendum videtur. Alera Marklandi, qui pro *trepidant* malit *turbant*, vel *ſtrepitant*: quae Burmannus repudiat, vere ac docte vulgatum vindicans. Ceterum, ut Latini *trepidare*, ita Graeci σφαδάζειν dicunt de iis, qui indignantes terram pedibus percutiunt: atque de hoc verbo egregia est disputatio Ruhnkenii ad Tim. p. 173. Quod non animadverſum a Marklando, viro Graece doctisſimo, miramur. Et Propertius ſecutus videtur Euripidis dictum, quod exſtat ap. Galenum Dogm. Plat. & Hippocr. IV, p. 152. Εἰκὸς σφαδάζειν ἣν ἂν ὡς νεόζυγα Πῶλον, χαλινὸν ἀρτίως δεδεγμένον.

Ib. 61.

Qualis & Iſchomache, Lapithae genus heroinae,
Centauris medio grata rapina mero:
Mercurio et ſanctis *fertur Boebeïdos undis*
Virgineum Brimo compoſuiſſe latus.

Docta est conjectura Burmanni legentis, *Mercurio Osſaeis fertur Boebeïdos undis*; quippe ad Osſam montem ſita erat Boebeïs unda. Nobis locus in ea parte laborare videtur, qua Iſchomache a Brimo non ſe-

ſecernitur. Quare tenemus lectionem quorundam librorum, *Mercurio qualis fertur Boebeïdos undis.* —

IV, 2, 3.

Haec merui ſperare? dabis mihi, perfida, poenas;
Et nobis Aquilo, *Cynthia, ventus erit.*

Mirum est quantas hic Aquilo interpretibus turbas excitaverit. Vera lectio reſtituta est a Burmanno, *Et nobis alio, Cynthia, ventus erit.* Loquendi forma multis exemplis confirmatur.

V, 24.

Ah gemat, in terris iſta qui protulit arte
Jurgia *ſub tacita condita laetitia.*

Vere & eleganter corrigit Ruhnkenius *Orgia* pro *Jurgia.* Ita enim exquiſite concubitus dicitur.

Ib. 25-28.

Non iſtis olim variabant tecta figuris,
Tum paries nullo crimine pictus erat.
Sed non immerito *velavit aranea fanum;*
Et mala deſertos occupat herba Deos.

Lectionem verſus 27, in quo ſententia laborabat, ſanitati reddit Burmannus docta correctione, *Sed nunc emeritum velavit aranea fanum.*

VII,

VII, 25.

At poſtquam ſera captiva est reddita poena,
Fortem illum Haemoniis Hectora traxit equis.
Inferior multo quum ſim, vel matre, vel armis,
Mirum ſi *de me* jure *triumphat Amor?*

Burmannus v. 28. pro *ſi* legi poſſe notat *ni*, quia utrumque dicatur tali conſtructione. Nobis alia pars laborare videtur, et pro *jure*, quod prorſus friget, cum Petro Fonteinio, malumus *Tulle*; nam ad amicum ſcriptam eſſe Elegiam, e verſu 2, apparet.

Ib. 69.

Sed vobis facile est verba & componere fraudes,
Hoc unum didicit foemina ſemper opus.

Pervulgata ſunt apud Veteres mulierum vituperia, quorum bene magnum numerum collegit Stobaeus, S. LXXII. In his reliquos reprehenſores facile ſuperavit Euripides: & colorem duxiſſe videtur Propertius ex Med. 409.

πρὸς δὲ καὶ πεφύκαμεν
Γυναῖκες ἐς μὲν ἔσθλ' ἀμηχανώταται,
Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται.

VIII, 33.

Omnia, crede mihi, ſecum uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.

Et

Et tua tranſibit contemnens oſſa viator;
Nec dicet; Cinis hic docta puella fuit.

Burmannus memorat duos poëtas recentiores, qui ultimum horum verſuum imitando expreſſerunt: Janum Secundum & Janum Lernutium. Praeſtiterat utique exemplum notaſſe, ex quo ipſe hanc imaginem duxit Propertius, quod est in loco Sapphus celebratiſſimo:

Κατθανοῖσα δὲ κείσεαι,
Οὐδέ τι μναμοσύνα σέθεν
Ἔσσεται, οὐδέ ποχ᾽ ὕστερον.
Οὐ γὰρ πεδέχεις ῥόδων
Τῶν ἐκ Πιερίας· ἀλλ᾽ ἀφανὴς
Κὴν Ἀΐδα δόμοις φοιτάσεις.
Οὐδεὶς δέ σε βλέψει παῖδ᾽ ἀμαυρῶν
Νεκύων ἐκπεποταμέναν.

Apud Plutarch. T. II. p. 146. A. Stob. IV. p. 52. Brunck. Analect. T. I. p. 57.

XVIII, 17, 18.

Unicuique dedit vitium natura creato:
Mi natura aliquid *ſemper amare dedit.*

Variae ſunt conjecturae, quibus viri docti hunc locum tentarunt. Nobis ex parte placet Burmanni ratio, ſecundum verſum ita corrigentis, *Mi fortuna*
aliud

aliud ſemper amare dedit. Nam profecto *aliquid amare* non in vitio poni debebat. Ceterum ſententia prioris verſus a Philoſophis ducta eſt. Crantor ap. Plutarch. T. II. p. 104. C. Φυομένοις τε μίγνυται ἐν πᾶσι κακοῦ μοῖρα. Plura notavit Wyttenbachius ad Plutarchum de Ser. Num. Vind. p. 34. Igitur tuemur in ſecundo quoque verſu *Natura.*

Ib. 35, 36.

Adſpice uti coelo modo Sol, modo Luna, miniſtret:
Sic etiam nobis una puella parum eſt.

Bene Santenius notat imitationem Euripidis Phoen. 549. Propertius, Comicorum exemplo, Tragici φυσιολόγημα ad rem ridiculam accommodavit.

Ib. 67.

Quam care ſemel in toto nox vertitur *anno?*
Ah pereant, ſi quos janua clauſa juvat.

Varie hunc locum, et in primis *vertitur*, tentant Interpretes. Heinſius malebat *ſtertitur:* Marklandus, *perditur.* Sed recte veriſſima judicatur T. Hemſterhuſii emendatio, *venditur.*

XIX, 47.

Et ſi ſecla forent antiquis grata puellis,
Eſſem ego, quod nunc tu: tempore vincor ego.

Haeſerunt viri docti in hujus loci interpretatione. Burmannus corrigere tentavit: — *antiquis aequa puellis.* Recte quidem, quod in voce *grata* mendum reſidere ſuſpicatus est: ceterum non ſatisfacit haec medicina. Nobis in mentem venit: *Et ſi ſecla forent antiquis* nata *puellis.*

XX, 23.

> *Non ſi* Cambyſae *redeant et flumina Croeſi,*
> *Dicat; De noſtro ſurge poëta toro.*

Egregia est emendatio Burmanni, *Non ſi jam Gygae redeant*: ſed ejus inventionis laus communicanda est cum J. Schradero, V. Cl., qui eam Em. II, 6. propoſuit. Suo enim uterque ingenio in eandem incidit conjecturam.

Ib. 27, 28.

> *Multum in amore fides, multum conſtantia prodest:*
> *Qui dare multa potest*, multa et amare *potest*

Sententia laboranti varie ſuccurrere ſtuduerunt viri docti. Marklandus conjiciebat, *multa negare potest*: Burmannus, *ſtulte et amare potest*: meliori ratione Santenius, *non et amare potest.*

XXIII, 87, 88.

> *Tyndaris externo patriam mutavit amore,*
> *Et ſine* decreto *viva reducta domum.*

Acu-

Acuta eademque veriſsima eſt Santenii correctio: *Et ſine dedecore eſt viva reducta domum.*

XXV, 31.

Tu ſatius Muſis meliorem imitere Philetam,
Et non inflati ſomnia Callimachi.

Longa expromitur animadverſio, ex qua duo tantum commemorabimus. Alterum eſt, Hemſterhuſii obſervatum de Callimachi Αἰτίοις, ad quem librum reſpicit Propertius. Alterum, Santenii ſagax inventum, niſi vitium in *ſatius* remanet: *Tu ſatius Muſam leviorem imitare Philetae.*

Ib. 49, 50.

Nec tu tam duros per te patieris amores.
Trux tamen a nobis ante domandus eris.

Burmannus pro *ante* reponit *arte*, acute, et, ut videtur, vere. Marklandus pro *amores* malit *labores.* Sed aliud quid requirit loci ſententia, quam ita reſtituendam arbitramur: *Nec tu tam durus per te potieris amore. Trux ante a nobis arte domandus eris.* *Potiri amore* dicitur more Graecorum, pro *potiri re amata.* *Tamen* friget hoc loco, qui non oppoſitionem ſed conjunctionem poſtulat; itaque *ante* conjecimus. In *arte* conſentimus cum Burmanno, qui Terentium quoque laudare poterat, Heaut: II, 3, 125.

125 *miſerum quendam offendi ibi militem, Ejus noctem orantem; haec arte tractabat virum, ut illius animum cupidum inopia incenderet.*

Adhuc duos tantum percurrimus libros, et jam prope juſtae explevimus modum cenſurae. Quare, ne omnino intactos relinquamus duos poſteriores libros, ſatis erit pauca quaedam excitasſe ſpecimina.

LIB. III.

I, 61, 62.

Aut illis flamma aut imber ſubducet honores,
Annorum aut ictu pondera victa ruent.

Burmannus tuetur correctionem ſuam, propoſitam Anthol. Lat. I. p. 315. *Annorum aut ictu, pondere victa, ruent.* Nobis placet Santenii emendatio, *Annorum aut ipſo pondere victa ruent.*

VII, 25.

Vel tibi Medorum pugnaces ire per hostes,
Atque onerare tuam fixa per arma domum.

Vera est Burmanni correctio, *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hastas.* Atque ita Marklandum quoque correxisſe, poſteà ex ejus libro cognovit.

X, 25.

Caſtra decem annorum, et Ciconum mons, Ismara, Calpe,
Exuſtaeque tuae mox, Polypheme, genae.

Pro *Calpe*, Burmannus *Cyclops* corrigit: quod ferri nequit, quum proxime Polyphemi mentio ita fiat,

ut aliud Ulyſſis factum ſignificetur. Neque probamus Santenii *Cacre*, quod una, nec ſatis firma, Tzetzae auctoritate nititur. Praeferimus correctionem, quam nobiscum communicavit P. Fonteinius, vir doctiſſimus: „ Forte legendum: *Ciconum manus*, *Ismara capta*, *Ciconum manus*, ut apud Tibull. IV, ad Mesſall. vs. 54. *Ismara capta*, ut, eleg. ſuper. vs. 60, *Bospora capta*. De utraque re, Odysſ. I. 39-61. Verſu ſeq. *mox* idem est quod *paullo post*. Nempe paullo post captam Ismarum, unde vinum illud habuit Ulysſes, quo Polyphemum conſopivit, oculum ejus *exusſit*; ut ex eodem Homeri libro notum est. Itaque ipſo illo *mox* etiam confirmatur lectio *Ismara capta*; ſicut haec viciſſim oſtendit, illud mutandum non esſe."

L I B. IV.

IV, 53.

Sic hospes, pariamne tua regina ſub aula,
Dos tibi non humilis prodita Roma venit.

Senſum, qui manifesto laborat, leni manu reſtituit Burmannus, legendo: *Sis ſospes*, *pariamque tua regina ſub aula*.

IX, 35.

Fontis egens erro, circoque *ſonantia limphis*.

Rejectis aliorum conjecturis, Burmannus ſententiam certe, forte etiam ipſam poetae manum, reſtituit in-

ingenioſa correctione: *Fontis egens erro* circum antra *ſonantia limphis.*

Jam videamus de ultima Elegia, quae continet orationem mortuae Corneliae ad ſuperſtitem maritum Paulum, atque inter reliquas Propertianas poeticis laudibus praecipua judicatur. Hanc, ut diximus, ſine commentario relictam a Burmanno, ſuis animadverſionibus ornavit Santenius, atque cum ingenio tum doctrina vacuam hanc partem ita explevit, ut, quoad ejus fieri posſet, Burmanni rationem ſequeretur, neque ultimam ejus manum deſiderari pateretur. Ceterum ex magna copia quum difficilis ſit delectus, et alia ex alia animum alliciat animadverſio, ſequamur nos brevitatis legem, atque ex multis paucisſimas, vel ſpeciminis causſa, proponamus.

v. 45, 46.

Nec mea mutata est aetas: ſine crimine tota est.
Viximus inſignes *inter utramque facem.*

Santenius memorat elegantem Burmanni correctionem, *inſontes*, quae confirmatur ex Ovidio Met. IX, 373. *Patior ſine crimine poenam, Viximus innocuae.* Tum docte notat, *facem utramque* esſe *nuptialem* et *rogalem.* Atque ita reliquis in animadverſionibus verſatus est, ut interpretationem, fere a Burmanno neglectam, frequentius ad illuſtrationem

nem rerum obſcurarum adhiberet. Et recte quidem.

v. 61.

Et tamen emerui generoſos vestis *honores*,
Nec mea de ſterili facta rapina domo.

Interpretes, quorum opiniones recenſet Santenius, varie ſe torquent in exponenda illa *veste*: neque tamen quidquam ſatis probabile adferunt. Ipſe igitur probabilem adfert correctionem, *ſtirpis.* Porro verſu ſecundo prudenter interpretatur *rapinam* ita, ut Cornelia dixerit, *ſe matrem liberorum immatura morte abripi.*

v. 69, 70.

Et ſerie fulcite genus: mihi cymba volenti
Solvitur, aucturis *tot mea fata* malis.

Primum recenſentur lectiones librorum, et doctorum conjecturae: tum ex his una, reliquis veriſimilior, proponitur editoris Electorum Etonenſium: *Solvit, lucturis tot mea fata meis*; ut Cornelia dicat, *ſe lubenti animo mori, quum ipſius mortem tot cognati lucturi ſint.* Santenius, quum ipſe hanc correctionem probare videatur, ex nobili Solonis dicto apud Stob: CXXI. p. 610, quod vertit Cicero Tuſc. I. 49. *Mors mea ne careat lacrimis: linquamus*

mus amicis Moerorem, ut celebrent funera cum gemitu: tamen aliam ex ſuo ipſe ingenio profert correctionem, *Solvit vecturis tot mea fàta vadis*: quam, niſi veram, certe veriſimilem et acutam, putamus.

V. 93, 94.

> *Discite venturam jam nunc* ſentire *ſenectam*,
> *Coelibis* ad curas nec *vacet ulla* via.

Priori verſu ſenſus laborat in verbo *ſentire*. Hinc variis conjecturis locum tentarunt viri docti. Aliis placuit *lenire*: Heinſio, *ſarcire*, *fulcire*, *ſepire*: quae Santenius comparat cum Lucretiano IV, 1250, *gnatis munire ſenectam*. Wasſenbergio V. Cl. in mentem venit, *Discite venturae jam nunc ſervire ſenectae*. Altero verſu tenebras disjecit Santenius ingenioſa correctione, *Coelibis a cura ne vacet ulla dies*.

Atque ſperamus jam ſatis intelligi posſe ex hac enarratione, magnam inesſe Burmanniano operi commendationem, cum a correctione locorum corruptorum, tum ab explicatione eruditionis. Correctiones memoravimus eas, quae, noſtra ſententia, ceteris praeſtarent. Nam ſunt etiam, quas minus probemus: quas peculiariter notare non opus erat. Speciminibus, quae a nobis allata ſunt, noſtram adjecimus, vel animadverſionem, vel obſervationem Graecorum exemplorum, ex quibus imitationem duxis-

duxiſſe videatur Propertius. Quae obſervatio in hoc praecipue poëta, qui totus a Graeco fonte fluxit, utilis et jucunda est. Ceterum ordinem transpoſitionemque Elegiarum a Scaligero factam ſecutus est Burmannus, in eoque acquiescendum putavit; quod hic ſemel ordo libros fere occupavit, et doctorum hominum conſuetudine pervulgatus est. Quamquam eum, in progresſu operis, adeo hujus inſtituti poenituit, ut ſaepius fateretur Santenio, ſe, ſi res integra esſet, libenter mutaturum esſe conſilium. Orationem ipſam poetae ſecundum Broukhuſianam recenſionem exhibuit, a qua quidem raro discesſit: et, cum illius cum Heinſii & Scaligeri admiratione ductus, eas in contextu reliquit lectiones, quae non niſi ex illorum conjectura natae erant; atque nonnumquam ejusmodi in locis, ubi codicum ſcriptura, ipſo judice Burmanno, praeſtaret receptae lectioni. Verum tamen cavit Burmannus ne in errorem inducerentur legentes, ac doctorum hominum conjecturas pro librorum ſcriptura haberent; quippe in commentario lectionis cujusque ratio reddita explicitaque est.

II.

APOLLONII RHODII *Argonautica, e ſcriptis octo veteribus libris, quorum plerique nondum collati fuerant; nunc primum edidit* RICH. FR. PHIL. BRUNCK, *Regiae Inſcriptionum et Humaniorum Literarum Academiae Socius. Argentorati, apud ſocios bibliopolas Bauer. et Treuttel.* 1780. 8.

Quamquam permulti fuerunt inter veteres Graecos poetae heroici carminis, tamen non ſunt niſi duo quorum in hoc genere opera hodieque exſtent. Alter est princeps ingenio & aetate, Homerus. Alter, proximus ab illo, ſed longo tamen intervallo cum ingenii tum aetatis, Apollonius Rhodius. Nam nec Heſiodi quae ſuperſunt, juſtam hujus generis magnitudinem habent: et, qui poſtea fuerunt, Coluthus, Tryphiodorus, Quintus Calaber, quique Orphei et Muſaei nominibus feruntur, tantum diſtant ab Apollonio, vel carminis laude vel aetate, ut neque tertio, neque quarto, loco ponendi videantur. Et de Homero quidem non est, quod multa dicamus. Quis enim adeo remotus est ab humanitate, ut nesciat, eum unum omnes heroici carminis laudes complexum esſe? Illud intelligi volumus, Apollonium ita ſecundas obtinere partes, ut

ut multis tamen virtutibus excellat. Homerus in omni eloquentiae genere valet. Modo enim dulcis et jucundus, modo gravis, modo ſublimis et acer, legentis animum in medias res rapit et in omnes partes trahit, neque langueſcere umquam ſinit: porro varietate ac distributione argumenti occurrit ſatietati, ſemperque novus et recens aliud deinceps ex alio inducit ſpectaculum. Apollonius, narrationi quam actioni propior, nec ſpiritu vehementiaque, nec rerum varietate, nec affectuum frequentia, cum Homero comparandus, tamen ipſa narrationis dulcedine legentium animos tenet, atque, judice Quinctiliano, aequali ſe mediocritate tuetur. Et vero ex ejus virtutibus una est, qua cum Homero contendere posſit, imaginum veritas et efficacia. Itaque Virgilius, qui ſolus ex Antiquis proxime accesſit ad Homeri praeſtantiam, quique ejus exemplum, cum in deſcriptione argumenti, tum in ornamentis et omni carminis cultu, ſecutus est, multas tamen easque elegantisſimas imagines ex Apollonio asſumſit. Quis est quin miro quodam modo afficiatur hac Didonis deſcriptione? Aen. IV, 522:

Nox erat, et placidum carpebant feſſa ſoporem
Corpora per terras, ſilvaeque et ſaeva quierant
Aequora: quum medio volvuntur ſidera lapſu:
Quum tacet omnis ager: pecudes pictaeque volucres,
Quaeque lacus late liquidos, quaeque aſpera dumis

Ru-

Rura tenent, ſomno poſitae ſub nocte ſilenti
Lenibant curas, et corda oblita laborum.
At non infelix animi Phoeniſſa, neque umquam
Solvitur in ſomnos, oculisve aut pectore noctem
Accipit.

Quis adeo ferreus reperiatur, quin ſenſu ſuo in placidum noctis ſilentium, et Didonis commiſerationem, deducatur? Sed idem, cum ſummum Virgilii artificium miratus fuerit, magis etiam Apollonium, auctorem imaginis, miretur: qui Medeam ita informaverat, III, 744:

Νὺξ μὲν ἔπειτ' ἐπὶ γαῖαν ἄγε κνέφας. οἱ δ' ἐνὶ πόντῳ
Ναῦται εἰς Ἑλίκην τε καὶ ἀστέρας Ὠρίωνος
Ἔδρακον ἐκ νηῶν· ὕπνοιο δὲ καί τις ὁδίτης
Ἤδη, καὶ πυλαωρὸς ἐέλδετο· καί τινα παίδων
Μητέρα τεθνεώτων ἀδινὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυπτεν·
Οὐδὲ κυνῶν ὑλακὴ ἔτ' ἀνὰ πτόλιν, οὐ θρόος ἦεν
Ἠχήεις· σιγὴ δὲ μελαινομένην ἔχεν ὄρφνην·
Ἀλλὰ μάλ' οὐ Μήδειαν ἐπὶ γλυκερὸς λάβεν ὕπνος·

Jam ex eodem fonte ducta eſt efficaciſſima illa deſcriptio animi curarum fluctibus aeſtuantis, Aen. VIII, 18:

Laomedontius heros
Cuncta videns, magno curarum fluctuat aeſtu:
Atque animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc,

In

In partesque rapit varias, perque omnia verſat.
Sicut aquae tremulum labris ubi lumen ahenis
Sole repercuſſum, aut radiantis imagine Lunae,
Omnia pervolitat late loca; jamque ſub auras
Erigitur ſummique ferit laquearia tecti:

Nam ita, eodem loco, Apollonius Medeae depingit aeſtus:

Πυκνὰ δὲ οἱ κραδίη στηθέων ἔντοσθεν ἔθυιεν,
Ἠελίου ὥς τίς τε δόμοις ἐνιπάλλεται αἴγλη,
Ὕδατος ἐξανιοῦσα, τὸ δὴ νέον ἠὲ λέβητι,
Ἠέ που ἐν γαυλῷ κέχυται· ἡ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὠκείῃ στροφάλιγγι τινάσσεται ἀΐσσουσα·
Ὣς δὲ καὶ ἐν στήθεσσι κέαρ ἐλελίζετο κούρης.

Quid? Cyclopes, et fulmen ab iis fabricatum, ita depinguntur, Aen. VIII, 424, non ut deſcriptio, ſed ad vivum expreſſa tabula, oculis ſubjecta videatur:

Ferrum exercebant vasto Cyclopes in antro,
Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon.
His informatum manibus jam parte polita
Fulmen erat; toto genitor quae plurima coelo
Dejicit in terras: pars imperfecta manebat.

Sed auctor exempli laudandus est Apollonius, I, 730:

'Ε,

Ἐν μὲν ἔσαν Κύκλωπες ἐπ' ἀφθίτῳ ἥμενοι ἔργῳ,
Ζηνὶ κεραυνὸν ἄνακτι πονεύμενοι, ὃς τόσον ἤδη
Παμφαίνων ἐτέτυκτο, μιῆς δ' ἔτι δεύετο μοῦνον
Ἀκτῖνος, τὴν οἵγε σιδηρείης ἐλάασκον
Σφύρῃσιν, μαλεροῖο πυρὸς ζείουσαν ἀϋτμῇ.

Ecce! canem, qui feram inſequitur, non videre tantum, ſed audire quoque, nobis videmur, Aen. XII, 749:

Incluſum veluti ſi quando flumine nactus
Cervum, aut puniceae ſeptum formidine pennae,
Venator curſu canis et latratibus inſtat:
Ille autem inſidiis & ripa territus alta,
Mille fugit refugitque vias: at vividus Umber
Haeret hians, jam jamque tenet, ſimiliſque tenenti
Increpuit malis, morſuque eluſus inani est.

Item apud Ovidium, qui eandem imaginis partem dilatavit, Metamorph. I, 533:

Ut canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo
Vidit, et hic praedam pedibus petit, ille ſalutem.
Alter, inhaeſuro ſimilis, jam jamque tenere
Sperat, et extento ſtringit veſtigia roſtro:
Alter in ambiguo est, an ſit deprenſus, et ipſis
Morſibus eripitur, tangentiaque ora relinquit.

At inventionis laus debetur Apollonio, II, 278:

Ω's

Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἐνὶ κνημοῖσι κύνες δεδαημένοι ἄγρης
Ἢ αἶγας κεραοὺς, ἠὲ πρόκας ἰχνεύοντες,
Θείωσιν, τυτθὸν δὲ τιταινόμενοι μετόπισθεν
Ἄκρης ἐν γενύεσσι μάτην ἀραβῆσαι ὀδόντας·

Et haec quidem pauca ex plurimis exempla indicium habent, unde de Apollonii ingenio exiſtimari poſſit. Nam vere, neque ex proverbii conſuetudine, dicere videamur, plures esſe quam ſexcentos apud Virgilium locos ex Apollonio vel adumbratos vel expreſſos: Neque vero unus fuit, qui ab hoc fonte hauriret, Virgilius: fuerunt reliqui poetae, cum Latini, tum Graeci inferioris aetatis. Neque, vel minus apud poſteritatem laudis tulit Apollonius, vel minora legentium ſtudia invenit, quam ejus aequales, Callimachus, Aratus, Theocritus, et alii. Quo magis mirandum erat, tam praeclarum carmen tam paucis editionibus frequentatum fuisſe. Quamquam ante H. Stephanum quinque factae erant editiones. Sed is postquam illud carmen vulgasſet Pariſiis anno 1574, nemo fuit intra centum annos qui denuo ei manus adhiberet. Exſtitit tandem Jeremias Hoelzlinus, qui hoc Apollonium munere feriret, eumque non quidem emendaret, vel ex veteri libro vel ex ingenio, quorum quippe neutrum habebat; ſed oneraret eum verſione Latina et commentario; ex quibus hoc nil jejunius, illa nil inficetius, excogitari posſe videatur. Tamen cen-

centum item annis poſtea ortus eſt, qui, in eadem provincia, ſtupore ignorantiaque Hoelzlinum ſuperaret, Joannes Shawius, Oxonienſis Artium magiſter; de cujus editione Apollonii breviter retulimus parte tertia hujus Bibliothecae. Sed interea, dum ſperamus hanc provinciam primo quoque tempore expletum iri ab Heynio, ecce Brunckius eam occupat: non quidem ille, ut eam Heynio praeriperet, ſed ut multum ad eam promeret adjumenti, ac ſtudioſos harum literarum ſibi devinciret, cum emendatione carminis, tum libri forma habili et exornata typographico artificio. Sunt igitur duae partes hujus voluminis; quarum prior ipſum habet carmen Graecum, paginis ducentis et quatuordecim: altera animadverſiones Editoris, paginis ducentis et quadraginta. Nam verſionem latinam omiſit, prudenti conſilio. Neque Scholia vetera adjecit; quo tractabilior eſſet libri moles. Et in Animadverſionibus quamquam nec obſcurorum locorum illuſtratio negleĉta eſt, et diligenter obſervatae ſunt imitationes Virgilii aliorumque poetarum, tamen ſumma et praecipua fuit cura expurgandi a corruptelarum labe Graeci carminis. Cujus curae quae fuerit vis, jam peculiariter exponamus.

Habuit ergo Brunckius egregia librorum ſubſidia: editorum quidem omnium: ſcriptorum vero octo, quinque ex regia bibliotheca Pariſienſi, unius ex Caeſarea Vindobonenſi; porro, ab Heynio Guelferby-

bytani & Helmſtadienſis. Huc quum acceſſerit Editor, qui ſubſidiis uti poſſet, quique valeret ſcientia egregia cum linguae, tum poëticae conſuetudinis & rationis metricae, ſalutaris profecto praeſtita eſt opera Apollonio. Nos primum recenſebimus correctiones, quae in centum prioribus primi libri verſibus factae ſunt, omnes; ut de reliquarum numero & ratione exiſtimari poſſit. Deinde, reliquas ex hoc et ſecundo libro praeſtantiores memorabimus emendationes, quo magis utilitas atque momentum hujus editionis intelligatur.

V. 8. pro τεὴν κατὰ βάξιν, reponitur θεὴν κ. β. ex veriſimili conjectura Gisb. Cuperi. V. 15. τόν γ' pro τόν δ' ex codicibus. V. 17. Ἠέ κεν ex conjectura, pro Ἠὲ καὶ. V. 18 & 59. ἐπικλείουσιν pro ἔτι κλείουσιν, ex Schol. Hom. ad Il. A, 264. V. 37. Πειρεσίας ex codicibus pro Πιρεσίας. V. 39. ἀπόπροθι item ex codicibus pro ἀπόπροθεν. V. 48. acute explicatur quid interſit inter πηοσύνη et κῆδος. V. 49 et 54. ex codice reponit εὐρήνεσσιν et Ἀμφρύσοιο, non geminatis literis σ et ρ: idque aliis locis abſque librorum auctoritate facit, ſolis ductus metricis rationibus. V. 61. ἀριστεύων ex libris ſcriptis pro ἀριστήων. V. 6 et 63, ἀγκλῖναι et ἐδύσατο ex Schol. Hom. l. c. pro ἐγκλῖναι et ἐδύσετο. V. 74. ἧκεν ex codd. pro ᾔεν. V. 76. κλί-

νειε item ex codd. pro κλίνωσι. V. 82. κακὸν pro κακῶν ex codd. V. 98. ἔχε pro ἔχειν, ultima per caeſuram producta, quam rationem conſtanter ſequitur Brunckius, vel abſque librorum auctoritate. V. 103. κοινὴν ὁδὸν codicum indicio pro κείνην ὁδόν.

Atque haec quidem presſo veſtigio lecta ſunt ſpecimina: reliqua liberiori manu delibemus.

L. I.

V. 234. ἐπάρμενα recipitur ex veriſimillima emendatione, pro ἐπάρτεα. V. 285. κενεοῖσι λελείψομαι ἐν μεγάροισιν, emendatio Huetii, ad marginem libri ejus in bibliotheca regia, ſcripta: vulgo perperam κεν ἑοῖσι. V. 492. προτέρω δέ κε νεῖκος ἐτύχθη ex codicibus, pro vitioſo προτέρωσε δὲ ν. ἔ. V. 515. ex libris ſcriptis: τοίην σφιν ἐνέλλιπε θελκτὺν ἀοιδῆς· pro mendoſo vulgato: τοῖόν σ. ἔ. θέλκτρον ἀοιδήν· V. 734. ex codice reſtituitur ſana lectio ἀϋτμῇ, pro vitioſa ἀϋτμήν. V. 947. ex vera conjectura ponitur ἀμπεδίον, pro αὖ πεδίον. V. 1059, σὺν τεύχεσι ex codicibus, pro δίχα τ. V. 1082, item ex libris ſcriptis λόχος pro λέχος· V. 1132. ἐριωλάς, veriſſima correctio virorum doctorum ad Heſychium, recipitur in locum corruptae lectionis vulgatae ἐργώλας.

L. II.

L. II.

V. 31. λεπτόμιτον exquiſitius, pro λεπτάλεον: et v. 35; παπτήναντες verius, pro τιχτήναντες, revocatur, utrumque ex veteribus libris. V. 234. rotundior efficitur ſententia et numerus ex codice Vindobonenſi: Ἀλλά με πικρὴ δῆτα κατίσχει δαῖτος ἀνάγκη. Verſus 382 et 383 ſpurii judicantur, tamquam perperam invecti ex 1016. V. 558. elegantior ponitur ex ſcriptis libris lectio, ἀϋτῇ, pro ἀρωγῇ. V. 806: ex margine ſcripti codicis, loco δι' ἐξ ἁλός, revocatur διαμπερές. Verſus ineptus 1119, Νῆσόν τ' ἤπειρόντε περαίης ἀγχόθι νήσου, ſex codicum auctoritate e contextu ejectus est. Verſus item 1130, qui ſententiam turbat, litura inductus est, quamquam libris ſcriptis non approbantibus. Et verſus 1149 πεπλάμενον λαοῖσιν ἑ. δ. α., ſpurius judicatur, ſed in ſede tamen ſua relinquitur: V. 1184. ex veriſſima correctione ponitur ἠδὲ δίκαιοι, pro οὐδὲ δίκαιοι· V. 1190: vitioſa lectio μετὰ Φθίην locum ceſſit elegantisſimae correctioni, μετ' ἀφνειὴν·

Ceterum, quominus alias etiam obſervationes excitaremus, factum est quod judicaremus in his, quae jam expoſitae ſunt, ſatis exſtare indicii, unde Brunckianae operae praeſtantia intelligatur. Sed quando-

quidem cognovimus, hanc operam a nonnullis mutatatae lectionis nomine reprehenſam eſſe, dicamus libere noſtram de hac reprehenſione ſententiam. Et primum quidem ſuperſtitioſus magis quam religioſus videatur, qui non in magna Editori laude ponat, novas melioresque ex codicibus recepiſſe lectiones. Sed abſque codicum auctoritate vulgatam ſcripturam mutare, hoc vero Criticae lex vetat. Quam nos legem, ut univerſe probamus, ita non adeo late patere judicamus, quin aliquando cum venia migrari poſſit. Nam, ſi vulgata lectio manifeſta falſitatis indicia, alia per conjecturam inventa omnes numeros veritatis habere, videatur; licet profecto hanc in ſedem illius reponere. Atque ita Brunckius fecit, qui multas lectiones ex conjectura, cum ſua, tum Ruhnkenii, Pierſoni, et aliorum, in contextum induxit. Sed nimirum verendum est, ne, ſi ſemel aliquid a ſeveritate hujus legis remiſſum ſit, continuo janua aperiatur non ſolum correctoribus, ſed corruptoribus etiam, et, graſſante licentia, nemo tandem Auctorum manum ſuam obtineat. Et fatemur, non vanum eſſe hunc metum. At vero nulla est lex, quin ab univerſa formula ad certam quandam et ſingularem traducta rem, ſi quidem utiliter ac prudenter exerceri debet, aliquantum circumſcribenda et mutanda ſit. Nolumus hanc libertatem omnibus concedi. Verum

enim,

enim, ſi quis eam ſumat vir excellenti rerum ſcientia et judicio, eaque prudenter utatur, ut in Animadverſionibus veterem lectionem memoret, et mutationis justas reddat rationes, quod in Analectorum editione minus diligenter factum notavimus, in Apollonio autem diligentisſime praeſtitum cognovimus; non videmus quare hoc factum reliquas ejus laudes obruere, neque ab aequis judicibus veniam impetrare, debeat.

III.

SOPHOCLIS *Tragoediae Septem, cum interpretatione Latina, et Scholiis veteribus ac novis. Editionem curavit* JOANNES CAPPERONNIER, *regiae bibliothecae cuſtos, regiae Inſcriptionum Academiae Socius, regius Lector, et Graecae Linguae Profeſsor. Eo defuncto edidit, Notas, Praefationem et Indices adjecit* JOANNES FRANCISCUS VAUVILLIERS, *regius Lector, et Graecae Linguae Profeſsor. Tom. II.* 4. *Pariſiis.* 1781.

Ergo tandem prodiit Sophocles Capperonnerianus, cujus exſpectatio jam fere diuturnitate ſua evanuerat. Nam complures ſunt anni, cum Capperonnerius rogatus a bibliopolis, provinciam ſuſceperat repetendae editionis Oxonienſis, quae cum veteribus nova quaedam ſcholia habet. Et tum quidem opus continuo aggreſſus, brevi abſoluturus erat; ſcholiis novis in ordinem digeſtis, et veteribus ſubinde correctis. Haec enim primi conſilii ſumma erat. Interea fama novae editionis divulgata, et prodeuntibus Criticorum quorumdam animadverſioni-

nibus in Sophoclem, Capperonnerius, ut exſpectationi doctorum hominum ſatisfaceret, notas ipſe in difficiliores Tragici locos conſcribere inſtituit. At vero inſtitutam operam obitus ejus praevertit. Res a bibliopolis ad Vauvillerium defertur; qui eos ad Capperonnerium filium ablegat. Redeunt, dicentes, nil in ſchedis patris animadverſionum ad Sophoclem reperiri, neque ſe dilaturos editionem in illud tempus, cum ejus curam agere filius aut poſſet aut vellet. His rationibus expugnatus Vauvillerius relictam provinciam ſuſcepit.

Igitur lecto, ut ait, bis ter Sophocle, primum animadverſiones virorum doctorum collegit et ſub examen revocavit. Tum ad excutiendos codices ſcriptos bibliothecae regiae ſe accingens, propoſito fruſtratus est; quod eos Brunckius, conſilii Vauvilleriani ignarus, Argentoratum abſtuliſſet. Haud ita multo post prodiit volumen Brunckii formae octavae, cujus pars erat Oedipus Tyrannus. In quo cum animadverteret Vauvillerius multa loca eadem ratione conſtituta esſe atque ipſe fecerat, testem ejus rei advocavit Rochefortium V. Cl., Academiae Inſcriptionum ſocium; ne qua ipſi ex conſenſu animadverſionum invidia nasceretur. Ceterum ſi quando a Valckenarii, Toupii, Musgravii, Brunckii, aliorumque, a quibus egregia Tragicis navata est opera, ſententia discedit, et ipſe ſibi rem melius egiſſe videtur, modeste diſſenſum excuſat ſuum. Quae ſit

illa Oxonienſis editio, cujus exemplum expreſſerunt Pariſini bibliopolae, ignorare ſe fatetur. Nobis non alia esſe videtur niſi Johnſoniana, quae anno hujus ſeculi quinto prodiit.

Sed quandoquidem primum nunc ſpecimen doctrinae Vauvillerianae in publicam exterorum notitiam exit, faciundum nobis est, ut illud ad aliorum intelligentiam peculiarius explicemus. Nam, quae dicit a ſe antea esſe edita, Specimen Pindaricum et Epistolam de Horatio, nec nos vidimus, nec noſtratibus cognita esſe videntur. Animadverſiones, minuta literarum forma expresſae, ad primum volumen explent paginas ſexaginta, ad ſecundum ſeptuaginta et quatuor: comparatae ſunt ad interpretationem ſententiae et dictionis. Itaque verſio Latina et ſcholia ſaepius reprehenduntur; et ſenſus indagatur comparatione ſimilium locorum Sophoclis et aliorum Tragicorum, ſubinde quoque Gallica dictione exprimitur. Saepe ad metricas egreditur animadverſiones, et, quod fieri ſolet in hoc genere, leges vel novas inducit, vel ab aliis conſtitutas reprehendit. Saepius etiam divagatur ad explicandam temporum conſecutionem. Qua quidem in parte magis dialecticam ſubtilitatem quam uſum oſtendit. Neque enim ejusmodi quid recte fieri potest, niſi adſit copia exemplorum fere infinita, ex quibus accurate expenſis et ad rationem revocatis certa lex conſtituatur. Ad emendandum quoque accedit, modo per-

perperam, modo probabiliter et cum acumine judicii. Fontes ex quibus, confirmandae ſententiae cauſſa, doctrinam hauſit, ſunt Suidas et Heſychius, non item Grammatici egregiis virorum doctorum obſervationibus illuſtrati, Ammonius, Timaeus, Moeris, Gregorius, Thomas Magiſter: ex recentioribus frequenter ad partes vocantur Daweſius, Heathius, Toupius, Valckenarius, Musgravius Brunckius: ex poetis Graecis haud mediocriter tractasſe videtur Homerum, Pindarum, Tragicos, Ariſtophanem. Rara ſunt quaedam vestigia lectionis Scriptorum, Herodoti, Xenophontis, Demosthenis: frequentiora Thucydidis, in cujus lectione ſe occupatum fuisſe ait, quum ad Sophoclem vocaretur. Atque haec peculiarius retulimus, ut, quoad ejus fieri posſet, univerſa operis forma cognosceretur. Nunc per partes eamus, et Editoris operam ſingularibus in locis ſpectemus.

IN AIACE.

V. 23. Ad dictionem ἔχει περάνας adjecit notam, non ut ejus vim exponeret et confirmaret exemplis, quod jam actum erat a Valckenario ad Eurip. Phoen. 712, de quo nihil monet: ſed ut huc traheret alienum locum Longi I, p. 19, et arriperet occaſionem reprehendendae correctionis, quae illi loco facta est in editione Villoiſoni. Mox longam

et inanem conſumit diſputationem a Valckenario diſſentiens, cujus ſententiam non cepiſſe videtur. Hic enim ad Phoen. 1069, monuerat, εἴργασμαι et εἰργασάμην ſaepe promiſcue uſurpari ab Atticis et Jonibus. At vero Vauvillerius contendit, differre quid inter Aoriſtum et Perfectum, et diverſam eſſe utriusque temporis vim.

V. 167.

Ἀλλ' ὅτε γὰρ δὴ τὸ σὸν ὄμμ' ἀπέδραν,
Παταγοῦσιν, ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι
Μέγαν αἰγύπιον ὑποδείσαντες·
Τάχ' ἂν ἐξαίφνης εἰ σὺ φανείης,
Σιγῇ πλήξειαν ἄφωνοι.

Expoſitis ac dijudicatis ſententiis Daweſii, Heathii, et Toupii, tandem ita locum conſtituit Editor, ut verba ὅτε γὰρ —— ὑποδείσαντες parentheſi notet, et post αἰγύπιον particulam γ' interjiciat. Quae ratio nobis dura et contorta videtur. Facilior est medicina, qua legatur verſu penultimo, τάχα δ' ἐξαίφνης, et antepenultimo, ex Toupii correctione, post αἰγύπιον interjiciatur σ' *te*, hac ſententia: *ſed postquam e conſpectu tuo ſe ſubduxerunt, ſtrepunt et exſultant, timentes te, veluti magnum accipitrem columbae: at cito, ſi derepente apparueris, taciti contremiscant.* Ceterum hoc loco iterum aliquot paginae implentur in vera ſignificatione Aoriſti in-

interpretanda. Quae quidem diſputatio neque accurata, neque docta, neque hujus loci est. In eodem genere, ſed verior, est animadverſio ad v. 183., qua docetur, Indicativum absque ἂν pro Optativo poni. Longa explicatio correctionem habet duorum locorum: Euripidis El. 873, ubi pro ἀμπλυχαὶ, haud abſurde, legi vult ἀμψυχαὶ: Amipſiae ap. Suid. V. Ἀναψυχῆναι, qui locus ita conſtituitur: Καὶ ὀψὲ μὲν ἦλθες, κἄβαλες τριώβολον, Κᾀμαρτύρησας ψεῦδος, ὥστ᾽ ἀνεψύχης Τί που. Poterat eadem opera reponi κἄλαβες et ἀνέψυχες.

V. 400. Οὔτε γὰρ θεῶν γένος, οὔθ᾽ ἀμερίων ἔτ᾽ ἄξιος βλέπειν τιν᾽ εἰς ὄνησιν ἀνθρώπων. Dormitavit Editor, perperam componens verba, et accipiens ἄνθρωποι εἰς ὄνησιν pro *hominibus frugi*. Atqui εἰς ὄνησιν conjungendum erat cum βλέπειν. Poterat etiam pro γένος legi τινός. Senſus est: *Neque enim dignus ſum, qui auxilium exſpectem a quoquam vel Deorum vel mortalium hominum.* Verſu 504, denuo longisſima fit digresſio Grammatica, de uſu Futuri pro Praeſente. Verſu 608. εὐνώμα χρόνῳ τρυχόμενος, corruptum nomen corrigitur ἐν νομᾷ χρόνου, *temporis depastione.* Nobis in mentem aliquando venit ἐν ὠμῷ χρόνῳ: ut ap. Hom. Od. Ω, 356, est ὠμῷ γήραϊ. Sed utraque correctio ejusmodi est, ut eam nec probemus nec repudiemus.

V. 686.

Ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
Ἐγὼ δ᾽ ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι,
Ὅτ᾽ ἐχθρὸς ἥμιν, ἐς τοσόνδ᾽ ἐχθαρτέος
Ὡς καὶ φιλήσων αὖθις· ἔς τε τὸν φίλον
Τοσαῦθ᾽ ὑπουργῶν ὠφελεῖν βουλήσομαι,
Ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα.

Hanc orationem ita conſtituendam judicat Vauvillerius:

Ἡμεῖς δὲ πῶς οὐ γνωσόμεσθα σωφρονεῖν;
Ἐγὼ δ᾽. ἐπίσταμαι γὰρ ἀρτίως ὅτι
Ὅ τ᾽ ἐχθρὸς ἢ μὴν ἐς τοσόνδ᾽ ἐχθαρτέος
Ὡς καὶ φιλήσων αὖθις, ἔς τε τὸν φίλον
Τοσαῦθ᾽ ὑπουργεῖν, ὄφελος εἰ βουλήσομαι,
Ὡς αἰὲν οὐ μενοῦντα.

Et vertit: *Quomodo ergo nos non discemus moderatos ſenſus accipere? Ego vero* (ſcilicet *discam*). *Jam nunc enim intelligo, inimicum omnino ita odio perſequendum eſſe, quaſi qui amicus rurſus fieri poſſit; quoad amicum autem utile fore, ſi voluero ita juvare, ut amicum non perpetuo manſurum.* Atqui, ut verſio inficeta est, ita correctio dura et abhorrens a ratione Graecae dictionis. Nos hanc emendandi libidinem eo magis reprehendimus, quod conjuncta est cum novitatis ſtudio. Nam dudum Kuſterus ad Suidam,

ab

ab ipſo commemoratus Vauvillerio, locum perſanaverat, leni correctione, verſu tertio pro ἥμιν refingens ἡμῖν. Ceterum notandum est, neglectam eſſe a Vauvillerio eam interpretandi partem, qua ſententia illuſtratur vel ex fontibus unde ducta est, vel ex imitationibus poſteriorum Scriptorum. Quae quidem pars cum ad alios locos, tum ad hunc, utiliter atque jucunde adhiberi poterat. Nam Sophocles expreſſit Biantis effatum, quod exſtat apud Ariſtotelem Rhet. II, 15: ἀλλὰ, κατὰ τὴν Βίαντος ὑποθήκην, καὶ φιλοῦσιν ὡς μισήσοντες, καὶ μισοῦσιν ὡς φιλήσοντες· Hoc monitum Scipio exſecrari ſolebat, ut prodit Cicero de Amicit. 16: *Negabat ullam vocem inimiciorem amicitiae potuisſe reperiri, quam ejus, qui dixisſet, ita amare oportere, ut ſi aliquando esſet oſurus: nec vero ſe adduci posſe, ut hoc, quemadmodum putaretur, a Biante esſe dictum crederet, qui ſapiens habitus esſet unus e ſeptem, ſed impuri cujusdam, aut ambitioſi, aut omnia ad ſuam potentiam revocantis esſe ſententiam.* Forte colorem hinc duxit Plato Rep. V. p. 465. A. quum admonuit Graecos, *ita bellandum esſe* ὡς διαλλαγησομένων καὶ οὐκ ἀεὶ πολεμησόντων. — Καὶ ὡς διαλλαγησόμενοι ἄρα διοίσονται.

V. 930. Ajacem deſcribit Sophocles ſuo ipſum vulnere ſaucium:

Φυσῶντ' ἄνω πρὸς ῥῖνας, ἔκ τε φοινίας
Πληγῆς, μελανθὲν αἷμ' ἀπ' οἰκείας σφαγῆς·

Edi-

Editor corrigit — πρὸς ῥινὸς ἔκ τε φωνίας πηγῆς; *ex naribus et fonte vocali*, id est, *ore*. Primum advocat locum Oed. Tyr. 1400, ubi πήγη ἀκούουσα dicitur *auditus*. Deinde Suidas excitatur V. Φῶνος, quam vocem Editor in Φώνος commutare malit; ut nimirum correctioni auctoritatem conciliaret. At nec probabilis haec est ratio, nec ſenſum loci meliorem facit. Inferius v. 1041. defendit vulgatam πᾶυρα δ' ὠφελήσιμοι, ratione ab hoc loco aliena et absque ulla auctoritate.

Sed ut modo notavimus fontem ſententiae Sophocleae; ita nunc; antequam progrediamur ad alias fabulas; notemus imitationem ductam ex loco Sophocleo Aj. 1161:

> Ἤδη ποτ' εἶδον ἄνδρ' ἐγὼ γλώσσῃ θρασὺν,
> Ναύταις ἐφορμήσαντα χειμῶνος τὸ πλεῖν;
> Ὦι φθέγμ' ἂν οὐκ ἂν εὗρες ἡνίκ' ἐν κακῷ
> Χειμῶνος εἴχετ', ἀλλ' ὑφ' εἵματος κρυβεὶς
> Πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλων·

Non dubium est, quin hanc imaginem expreſſerit Plato Theaetet. p. 135. A. ἐὰν δὲ πάντῃ ἀπορήσωμεν, ταπεινωθέντες οἶμαι τῷ λόγῳ παρέξομεν; ὡς ναυτιῶντες πατεῖν τε καὶ χρῆθαι ὅ τι ἂν βούληται. Ipſo verſu hoc eleganter uſus est Syneſius Ep. IV. p. 163. D. μεθῆκεν οὖν ἐκ τῶν χειρῶν ὁ κυβερνήτης τὸ πηδάλιον, ἐπειδὴ τὸν ἥλιον εἴκασεν ἀπολελοι-

πε-

πεῖναι τὴν γῆν· καὶ καταβαλὼν ἑαυτὸν, πατεῖν παρεῖχε τῷ θέλοντι ναυτίλῳ.

IN ELECTRA.

Duae continuo ſe nobis offerunt animadverſiones longae ac verboſae: altera ad v. 21, qua poſt Muſgravium et alios docetur, ἴσμεν breviter uſurpari; altera v. 57, ὅπως φέροιμεν vindicatur contra Daweſium, qui tali conſtructione conſtanter Subjunctivum voluerat.

V. 453. δὸς αὐτῷ τήνδ' ἀλιπαρῆ τρίχα: hanc ſcripturam Editor tuetur contra Heathium et Brunckium, qui correxerunt, τήνδε γ' ἀλιπαρῆ τρίχα. Videamus rationes: Λιπαρὴς, inquit, *longum est, utpote ortum a* λίαν παρεῖναι: *vid. Etym. M. in voce.* Hoc breve dictum duos graves habet errores. Et primo quidem, Λιπαρὴς, uſu optimorum poetarum, primam habet brevem. Deinde analogiam atque origines Graecorum verborum prorſus ignorare ſe oſtendit, qui his Grammaticorum ineptiis decipiatur. Hi quidem plerumque origines ex pluribus vocibus repetunt, et ejusmodi fabricantur etymologias, quae, liberaliter repetitae a Schrevelio aliisque, pueros et imperitos in errorem inducunt. Enimvero Graecarum vocum ortus fit ad ſimplicitatem naturae, ex una origine, per varias terminationes. Ita λιπαρὴς fit a λιπάω, λίπα, λίπος, λὶψ, λίβω ſeu λείβω.

Plu-

Plurima ſunt in veteribus Grammaticis bona, ſunt etiam quaedam vitia. Critici eſt, eos ad certum uſum adhibere, ac recta a pravis ſecernere.

IN ANTIGONE.

Verſu 4, οὔτ' ἄτης ἄτερ, primo mutare tentat in οὔτ' ἀτηρὸν ἔν: poſtea vulgatum interpretatione vindicat; ut ſenſus ſit, *nec ipſam Aten excipio.* Neutra nobis ratio placet. Magis probetur v. 132: ὑπεροπλίαις pro ὑπεροπλίας. Majorem etiam veri ſpeciem correctio habet, qua verſu 610 emendatur; κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν νερτέρων ἀμᾷ κόπις: vulgo legitur κόνις: ſed ita jam Reiskius emendaverat, probante Valckenario Diatr. Fragm. Eurip. p. 225.

Verſu 733:

Φήμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολὺ
Φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων·
Εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτῃ ῥέπειν,
Καὶ τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν.

Editor verſu tertio corrigit Εἰ δ' οὐ, *ſin vero minus*: Non opus est mutatione. Vulgata lectio habet particulae negantis ellipſin, frequentem illam Graecis. Poterat hic quoque notari, quod nec Scholiastes praetermiſit, exemplum imitationis Heſiodeae Ἐργ. 290:

Οὖ-

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ὃς δέ κε μήθ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὅδ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ.

Sententia est plurimorum imitatione nobilitata: ex quibus duos excitaſſe ſatis est. Cicero Orat. pro Cluentio. 31: *Sapientisſimum esſe dicunt eum, cui quod opus ſit ipſi veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.* Livius XXII, 29: *Saepe ego audivi, milites, eum primum esſe virum, qui ipſe conſulat, quid in rem ſit: ſecundum eum, qui bene monenti obediat: qui nec ipſi conſulere, nec alteri parere ſciat, eum extremi ingenii esſe.*

IN TRACHINIIS.

Oratio turbata reſtituitur probabili transpoſitione verſus 84, vel ejus omisſione:

ἡνίκ' ἢ σεσώσμεθα
Κείνου βίον σώσαντος, ἢ οἰχόμεθ' ἅμα
Καὶ πίπλομεν.

V. 423, responſio Lichae ad Dejaniram, κάτοισθα δήπου; Λ. Φημί: convertitur ex ajente in negantem, ratione acuta quidem, ſed non item necesſaria; κάτοισθα δῆτ'; Λ. Οὔ φημι. Idem judicamus de eo-

conjectura, qua verſus 443, Νοσοῦντι ληρεῖν, ἀνδρὸς οὐχὶ σώφρονος, ita conſtituitur, Νόσφ' ὄντι δηρεῖν, ἀ. οὐ σ: bonitatem verbi δηρεῖν evincere conatur ex δῆρη ap. Heſychium, et ex δηρήσαντοιν in vetuſtisſimis editionibus Theognidis v. 989. Non majorem veri ſpeciem habet, quod verſu 661, ἀμμένουσαι χρόνον πελάγιον ἴδριες οὐδέν, corrigitur, ἀ. χ. μηδὲ βαιὸν ἴ. οὐ.: nam πελάγιον ad Herculem refertur, qui ſubinde mari navigabat; ut recte monet Scholiastes. Aliae ſunt quaedam in hac fabula correctiones, quas non magis atque illas probare posſimus: veluti 870, pro θεὰν legit θωὰν, quae vox nova est atque inaudita: 1194, νόμον κάλλιστον ἐξεύροντα, corrigit ἐξείροντα, ut ſit *exerere*, *peragere*, atque huc arripit Ariſtophanis dictionem Equ. 377, τὴν γλῶτταν ἐξείραντες, quae prorſus aliena est a loco Sophoclis, in quo nos nil requirimus, aut, ſi quid mutandum fuisſet, praeſtiterat ἐκπληροῦντα. Duo aliorum Scriptorum loca infeliciter tentantur. Ad v. 780: Ariſtoph. Equ. 428., ubi pro καθιεὶς recte Daweſius correxerat κατταεὶς, Vauvillerius malit κατιεὶς. Ad v. 1036, loco Euripidis non ſignificato, qui est Phoen. 373, tuetur vulgatam lectionem, δι' ὄσσων ὄμμ' ἔχων δακρυῤῥοοῦν, atque ὄμμα accipit pro *ſpectaculo*.

OE-

IN OEDIP. COL.

V. 143. μοίρας πρώτης, mutare velit in μ. πρωτῆς, *fortis deſtinatae*: nobis mutatio non videtur neceſſaria: perperam advocatur Alberti animadverſio ad Heſychium Voc. πέπρωται, in qua nil eſt, quod ad vocem πρωτὸς pertineat. Verſu 311 tuetur vulgatum βραδὺς εὕδει, nec memorat correctionem ab Eldikio propoſitam Specim. Suſpic. p. 8. βραδὺς σπεύδει. Verſum 803, Καί μάνθανον τὸν θυμὸν ἐκδραμόντα μοι, temere huc invectum judicat, et repetitum ex 451: in qua ei criſi non repugnamus. V. 1140, αὐτῶν δ' ἀγώνων θεωρήσασα τοὐμὸν ὄμμα, donec ab aliis melior proferatur lectio, duplicem Vauvillerius proponit correctionem, ut in re incerta, haud contemnendam: altera eſt, αὐτῶν δ' ἀγώνων θεᾶς ῥ' ἄσασα τοὐμὸν ὄμμα: altera, α. δ. ἀ. θεωρί' ἄσαι τ. ὄ: prior melior eſt. Verſus 1226 ſententia reſtituitur veriſimili conjectura, qua μολόντ' mutatur in μόνον. Placuit nobis etiam criſis, qua v. 1626 ſtrophe conſtituitur et lacuna expletur.

IN OEDIP. TYR.

Quae nobis in hac fabula ſe obtulerunt animadverſiones tres priores, eas probare non poſſumus: v. 238, ἄλλον οἶδεν ἐξ ἄλλης χθονός, corrigitur, ἀστὸν οἶδεν ἢ 'ξ ἀ. χ: v. 337, vulgata vindicatur contra

Brunckium ſcribentem ταῦμ' ἐξενείπω: v. 550, pro χρήμασιν conjicitur χάρμασιν. Sequuntur duae correctiones, quae nobis acumine et veriſimilitudine blandiuntur: v. 609, Ἀλλ' οὔτ' ἐραστὴς τῆσδε τῆς γνώμης ἔφυν· Brunckius cum Heathio maluerat, Ἀλλ' οὔτε πλαστὴς: Vauvillerius conjecit, Ἀλλ' οὔτε ῥαπτὴς: v. 670, pro τὸν ἐναγῆ φίλον, corrigitur τ. ἐναργῆ φ. Animadverſio ad v. 708 contra Brunckium valet; nam et hoc loco ἅπαξ μόνον, et Euripid. Androm. 24, ἄρσενα κόρον defenditur: in ejusdem Oreste 346, οἶκον ἄλλον ἕτερον, ultima vox mutatur in μᾶλλον: nobis non perſuaſit Vauvillerius. Magis placet correctio verſu 1080, ἅλις νοσοῦσ' ἐγὼ, *ſatis est, me unam esſe miſeram;* vulgo legitur ἅ. ν. ἔχω. V. 1266, quo Jocaste deſcribitur capillos lacerans, ἀμφιδεξίοις ἀκμαῖς, *unguibus utriusque manus*, ſupervacanea est correctio ἅμαις, *falcibus*. V. 1525, νῦν δὲ τοῦτ' εὔχεσθέ μοι, niſi manus, certe ſententia, poëtae reſtituitur hac mutatione, ν. δ. τ. εὐχή 'στ' ἐμοί, *nunc ego illud opto.*

IN PHILOCTET.

V. 46. Quum Aldina pro λαβεῖν habeat μολεῖν, Editor verba ita conſtituit, Ἕλοιτό γ' ἢ τοὺς πάντας Ἀργείους μ' ὀλεῖν, *Me potius quam omnes Argivos perdere velit.* Ad v. 231 diligenter ac vere mo-

monetur, quum *καλεῖσθαι* ſignificet *εἶναι*, hoc non ſimpliciter fieri, ſed ita ſi quaedam notio famae ac celebritatis in ſententia loci contineatur. Longae et verboſae diſputationes Grammaticae expromuntur, in quibus, ut vere dicamus, plus eſt obſcurae diligentiae quam certae doctrinae: altera eſt v. 295, de vi ac permutatione particularum *αὖ* et *ἂν*: altera, v. 374. contra Lennepii ſententiam de Aoriſto ſecundo ad Imperfectum revocando. Melius Editori ſucceſſit correctio verſus 434, qui probabili ratione ita conſtituitur, Ὀδυσσεὺς δ' ἐστὶν αὖ κἀνθεῖ δ' ἵνα χρῆν ἀντὶ τούτων αὐτὸν αὐδᾶσθαι νεκρόν: *Ulyſſes vero vivit ac floret adeo ibi, ubi debebat in mortuis numerari:* vulgo legitur Ὀδ. δ' ἐ. α. κἀνταῦθ' ἵνα χ. ἀ τ. α. α. ν.

Alia eſt conjectura, niſi vera, certe acuta, v. 482, τοῖσι γενναίοισί τοι τό τ' αἰσχρὸν ἐχθρὸν, καὶ τὸ χρηστὸν εὐκλεές· pro ultima voce Vauvillerius malit εὐφιλές. Hac nobis occaſione in mentem venit locus valde ſimilis apud Xenophontem Oecon. VIII, 4: καὶ στρατιά γε — ἄτακτος μὲν οὖσα ταραχωδέστατον, καὶ τοῖς μὲν πολεμίοις εὐχειρότατον, τοῖς δὲ φίλοις ἀκλεέστατον ὁρᾶν: cum nullam ſententiam habeat, *amicis eſt indecorum viſu*, dudum eſt quod conjecimus, φίλοις ἀηδέστατον ὁρᾶν. Confirmatur opinio noſtra oppoſitione ſubſequente §. 6: τεταγμένη δὲ στρατιὰ κάλλιστον μὲν ἰδεῖν τοῖς φίλοις, δυσχερέστατον δὲ τοῖς πολεμίοις: ubi ſententia laborans in conſenſum

redigenda videtur cum priore dicto, ſi pro δυσχειρέστατον legatur δυσχειρότατον. H. Stephanus quidem Theſ. L. Gr. T. IV. p. 442. formam εὐχειρότατον mutare voluit in εὐχειρωτότατον, ut in ea comparativus adjectivi εὐχείρωτος exſtaret. Nobis vero forma εὔχειρος, rarior et vulgo non obſervata, retinenda videtur. Haec proprie est activa, et ſignificat eum *qui facile capere potest:* illa paſſiva, notat eum *qui facile capitur.* Sed tamen uſu haec quoque forma tranſiit ad paſſivam potestatem: et videtur frequentata eſſe ad ingratum ſuperlativi ſonum vitandum. Veluti pro εὐφωρατότατος, a pervulgato εὐφώρατος, dixerunt εὐφωρότατος ab εὔφωρος. Ita in Plutarcho de Amic. et Adulator. p. 63. C. retinendum est εὐφωροτάτην, quod confirmatur duobus libris ſcriptis Pariſienſibus et uno Moſcuenſi, cujus lectiones debemus humanitati Matthaei Viri Cl. In eodem Plutarchi commentario p. 61. F. pro δυσφώρατος, unus valde antiquus Pariſienſis habet ſuperlativum δυσφωρότατος. Et p. 51. D. eundem ſuperlativum habent tres Pariſienſes: nec minus p. 64. F. Ex aliis tribus Pariſienſibus reſtituendum est, p. 49. C. περίφωρος pro περίφορος. Ita Strato Epigr. LXXXVIII. T. II. p. 379, Ed. Brunck. χρωτὸς ἀκηροτάτου, ubi debebat eſſe ſuperlativus adjectivi ἀκήρατος, ab eadem origine fecit ἄκηρος: quamquam ſimul alludere potuit ad ſignificationem *cerae.* Ceterum in

Tra-

Tragici dictione non audemus condemnare vulgatam ſcripturam.

Verſu 654, quamquam ipſa loci ratio pro λαβών flagitet dualem λαβόντ', Editor tamen vulgatum tuetur: ceterum, jure reprehendit eos, qui locos corruptos anacoluthiae commentis vindicare ſolent. Haud diſplicet verſu 694, νόσον pro στόνον: at 708, ἐμπήρου ποδὸς non praeponimus vulgato ἀθήρου ποδός.

Igitur Vauvillerius haud inutilem operam navavit Sophocli, quem pluribus locis vel explicuit vel emendavit. Quae quidem opera utilior etiam atque praeſtantior futura erat, ſi ei per feſtinationem licuiſſet majora contrahere ſubſidia doctrinae atque uſus: quorum nunc penuriam Grammaticis diſputationibus compenſare voluit. Quo magis tenemur deſiderio Brunckianae editionis; quae cum aliis ingenii doctrinaeque ſubſidiis exculta erit, tum iis quibus Vauvillerius caruit: veluti, lectionibus librorum ſcriptorum: comparatione locorum Sophoclis, quos poſteriores Scriptores vel in ſuos libros tranſtulerunt, vel imitando expresſerunt: denique diligenti collectione fragmentorum, quae ex deperditis fabulis per Veterum libros ſparſa ſunt.

IV.

C. CORNELII TACITI *Opera, cum Varietate lectionum ſelecta, noviſque Emendationibus: Accedunt Notae et Index Hiſtoricus, Studiis Societatis Bipontinae. Editio accurata.* 1779. 8.

Utile profecto, et laudabile, eſt eorum conſilium, qui veterum Auctorum exempla editionibus frequentant ut eorum ne deſit copia, ſed minimo ſumtu in multorum manus perveniant. Sed laudabilius etiam atque ad plurimorum utilitatem accommodatius eſt idem conſilium, ſi a viris peragatur in hoc literarum genere verſatis, qui aliquid ipſi animadverſionis adferant, quo legentium ſtudium et intellectus adjuventur. Neque enim facile reperitur veteris Auctoris opus, quin multi ſint in eo loci obſcuri, multi corrupti: de quibus niſi moneantur legentes, non ſolum tirones ſed provectiores etiam, necesſe ſit eos diu deſudare, ſaepius quoque taedio defatigari. Nos quidem meminimus, quum primo ad Veterum lectionem ingresſu incideremus in editiones ab omni animadverſione vacuas, corruptos locos frequenter pro ſanis accipere. Ex quibus locis quum nulla nos opera expedire posſemus, cauſſam irriti conatus in no-

noſtram ignorantiam, non in Editoris negligentiam, conjiciebamus. Hae igitur editiones ſi quid annotationis aut interpretationis habuisſent, ſtudium noſtrum non diu eluſum atque retardatum vano labore, ſed celeriori jucundiorique progresſu auctum atque incenſum fuisſet. Itaque, ut volumus tironem continuo ad ipſam Auctoris intelligentiam contendere, neque in notis oberrare, neque editionibus uti larga doctrinae copia inſtructis; ita nolumus, in manus ei tradi exempla, in quibus nil ſit admonitionis de corruptelis aliisque difficultatibus. Quo magis probamus Bipontinorum inſtitutum, qui aliquot jam veteres Auctores accurata deſcriptione repetiverunt, eo quidem conſilio, ut exempla et parabilia esſent parvo pretio, et brevitate annotationis utilia ad intelligentiam tironum. Sunt vero hujus inſtituti auctores atque opifices cum alii quidam Bipontini Profesſores, tum princeps G. Chriſtianus Crollius. Quorum opera ut recte cenſeatur, ſpectandum est qua ratione quove modo ſatisfecerint propoſito conſilio: quod nos in Tacito ſpectabimus, a quo edendi factum est initium.

Primum igitur in praefatione Crollius exponit de fide, auctoritate, et aliis historicis Taciti laudibus; porro, ſtudia erga eum poſteritatis per temporum ſeriem jucunda brevitate perſtringit. Et nobis quidem, qui primum ex hac praefatione Crollium cognovimus, placuit et prudentia rationis et bonitas

orationis. Sequitur index editionum Taciti, per aetatum ſucceſſionem digeſtus ab Erneſto in Bibliotheca Latina Fabriciana T. II. p. 393 et ſequ: et aliquot locis auctus a Bipontinis. Ipſa deſcriptio diligenter curata eſt et expurgata a vitiis operarum; eſt quoque probabilis bonitate chartae ac typorum. Orationi Auctoris eadem pagina ſubjectae ſunt notulae breves, ad locos difficiliores et corruptos in primis; quas age perluſtremus in primo volumine, quod ſex libros Annalium continet.

L. I.

Cap. X. *Qui Atedii et Vedii Pollionis luxus.* Editores breviter notant: *Al. Tedii et Vedii.* Atque hanc brevitatem plerumque tenent; niſi ubi plus varietatis est in libris, aut judicium additur. Ceterum hoc loco proponenda erat, niſi vera, certe melior, ratio, qua corrigatur *Q. Atedii.*

Cap. LIII. *Post interfectum Posthumum Agrippam, omnis ſpei egenam (Juliam) inopia ac tabe longa peremit: obſcuram fore necem longinquitate exilii ratus.* Ut aliis locis lectiones correctionesque probabiles memorantur, ita hic Gronovii emendatio memorari poterat, qua pro *exilii* legitur *exitii.*

Cap. LVII. *Nam barbaris, quanto quis audacia promtus, tanto magis fidus, rebusque motis, potior habetur.* Diligenter vitatum est vitium editionis Er-

Erneſtinae, *quando quis aud.* Eandem diligentiam aliis quoque locis, quibus illa editio vitium ſuſcepit, a Bipontinis tacite adhibitam reperimus; velut recte exhibuerunt II, 48, *Florae*, pro *Flore*: 83, *Epidaphne* pro *Epitaphne*. IV, 53, *fama* pro *forma*, quod Gronovium atque Erneſtum turbaverat. Simile vitium operarum Erneſtus obſervaverat IV, 69. *Quanto maeſta, ubi ſemel proripuere, difficilius reticentur.*

Cap. LXV. *Nox per diverſa inquies: cum barbari festis epulis, laeto cantu, aut truci ſonore, ſubjecta vallium ac reſultantis ſaltus complerent: apud Romanos invalidi ignes, interruptae voces, atque ipſi pasſim adjacerent vallo, oberrarent tentoriis, inſomnes magis quam pervigiles.* Hoc loco Interpretes disſentiunt de *interruptis vocibus*: Lipſius eas vigilibus tribuit, Gruterus et Ernestus univerſe militibus. Recte fecerunt, certe brevitatis conſilio obtemperarunt, Bipontini, qui hanc interpretandi disſenſionem ſilentio praetermiſerunt. Ceterum, quum Lipſius huic deſcriptioni aliam adfert ſimilem ex Xenophonte Anabaſ. III, 1, 3: potius excitandum erat Homeri exemplum Il. K, 11, quod imitatus esſe videtur Tacitus.

Cap. LXXII. *Cui nomen apud veteres idem, ſed alia in judicium veniebant: ſi quis proditione exercitum — minuisſet.* Ernestus notaverat: „ Cicero, opi-

„ opinor dixiſſet, *ſed vis alia.* Itaque venit in men„ tem corrigere; *ſed alia vis*, ſive, *vi. In judicium* „ *veniebat*." Quam correctionem cum ipſe repudiaverit Erneſtus, non eam referre debebant Bipontini.

Cap. LXXIV. *Permotus his, quantoque incautius efferbuerat, poenitentia patiens, tulit, abſolvi reum criminibus majeſtatis.* Memorant conjecturam, quamquam dubitanter ab Erneſto prolatam, *quandoque incautius*, ut *quando* accipiatur pro *quia.* Atqui ſolemnis Taciti forma non erat ſollicitanda; niſi quis operarum vitia, modo ad cap. LVII notata, tueri malit. Potius Interpretum conjecturae referendae erant de dictione *poenitentia patiens.* Cujus quidem loco nobis ſcribendum videtur *poenitentiae patens.*

L. II.

Cap. VIII. *Claſſis Amiſiae relicta, laevo amne; erratumque in eo quod non ſubvexit: transpoſuit militem, dexteras in terras iturum.* Adfertur Ernesti correctio delentis *transpoſuit*: quam non probant Bipontini, vulgatam lectionem ita accipientes, ut *dupliciter erratum fuerit*, primum, *quod non ſubvexit militem*, tum quod *non transpoſuit militem.* Ab hac nos disſentimus ſententia, quamquam ipſi quoque retinentes vulgatam, ſecundum interpunctionem

quam

quam exhibuimus; ut ante *tranſpoſuit* ſubintelligatur *igitur*; cujus particulae omiſſio non abhorret a Taciti oratione.

Cap. XV. *Pars onuſta vulneribus tergum, pars fluctibus et procellis fractos artus, infenſis rurſum hostibus, adverſis diis objiciant, nulla boni ſpe.* Erneſtus dubitaverat de Latinitate dictionis *ſpes boni*, malueratque *bona ſpe*. Cujus opinionem quum vere repudiasſent Bipontini, debebant vulgatam tueri, neque ad contortam ratiunculam confugere, qua *boni* ſumatur in nominativo pluralis.

Cap. LVI. *Ceteri venerantes regem, Artaxiam conſalutavere, quod illi vocabulum indiderant ex nomine urbis.* Locus ab aliorum criſi vindicatur opportuna animadverſione, qua post Freinshemium ad Curt. VIII, 12, monetur, populis Aſiaticis hunc fuiſſe morem, ut regibus ſuis ab urbe primaria nomen adderent.

L. III.

Cap. XVI. *Biduum ſuper haec, imagine cognitionis, abſumtum.* Recte explicatur *ſuper haec* pro *post haec*: atque ita correctiones aliorum circumſcribuntur.

Cap. XXXV. *Reſpondit Blaeſus, ſpecie recuſantis, — et conſenſu adulantium haud jutus est.* Librorum ſcriptorum lectio habet *haud justus est*: unde

unde alii fecerunt *auditus est;* melius Gronovius et Erneſtus, *haud jutus est*: in quo nos acquieſcimus. Bipontini tamen ipſi quoque promunt conjecturam ſuam, *haud niſus est.*

L. IV.

Cap. II. *Vim praefecturae, modicam antea, intendit, disperſas per urbem cohortes una in caſtra conducendo; ut ſimul imperia acciperent; numeroque et robore et viſu inter ſe, fiducia ipſis, in ceteros metus crederetur.* Alienum ab hoc loco verbum *crederetur* varie correxerunt Interpretes, *dideretur, dederetur, oriretur, crearetur:* quorum poſtremum nobis placet. At Bipontini corrigunt *inderetur*, idque adeo in contextum recipiunt.

Cap. V. *Dehinc initio ab Syria usque ad flumen Euphratem, quantum ingenti terrarum ſinu ambitur, quatuor legionibus coercita.* Haeſerunt Interpretes: Erneſtus *initio* inducere malebat: Bipontini modeſta criſi *regio* corrigunt, nec tamen ſtatuere volunt. Nobis in mentem venit, *ditio.*

Cap. XXVIII. *Reus pater, accuſator filius, nomen utrique Vibius Serenus, in ſenatum inducti ſunt: ab exilio retractus, illuvieque ac ſqualore obſitus, et tum catena vinctus, perorante filio. Praeparatur adoleſcens multis munditiis, alacri vultu.* Aſſumta Pichenae correctione, qua *ſunt* mutatur in *ſenex*, totum locum

cum ita conſtituunt novi Editores: —— *in ſenatum inducti. Senex ab exſilio retractus, illuvieque ac ſqualore obſitus, et tum catena vinctus, peroranti filio praeparatur. Adolescens multis munditiis, alacri vultu, cet.* Probabilis correctionis ratio uberius explicatur in notis adjectis ad calcem ſecundi voluminis. Dubitatio de verbo *perorare* ita tollitur, ut docte oſtendatur, illud nonnumquam idem valere ac ſimplex *orare.*

Cap. LI. *Ubi tandem coacta deditio, et proxima ſponte incolarum recepta.* Scripti libri habent *incorum* pro *incolarum*, editi veteres *inimicorum;* unde Muretus fecit *incolarum:* quod nobis placet prae Bipontinorum conjectura, *iſtorum.*

Cap. LXVII. *Sed tum Tiberius, duodecim villarum nominibus et molibus inſederat.* Acquieveramus, cum Gronovio et Erneſto, in voce *nominibus*, ut esſent villae celebres priſtinis posſesſoribus vel nominibus deorum. Neque tamen abſurde Bipontini reponere tentant *montibus.*

Cap LXIX. *Non alias magis anxia et pavens civitas, egens adverſum proximos: congresſus, colloquia, notae ignotaeque aures vitari.* Tuentur *egens* contra interpretum correctiones. Nobis quoque retinendum videtur. Tacitus Graecam dictionem ſecutus est, qua ἀπορεῖν πρός τινα, est *anxium esſe quomodo te erga aliquem geras.*

L. V.

Cap. IV. Lacunam explere ſtudent novi Editores. Sed melius erat, manum abſtinere ab inveterato vulnere.

L. VI.

Cap. VIII. *Non enim Sejanum Vulſinienſem, ſed Claudiae et Juliae domus partem* ——, *colebamus.* Veteres libri habent *et* pro *ſed*, quod a correctione recepta est. Hinc Bipontini fecerunt *at*, et in contextum receperunt.

Cap. XX. *C. Caeſar* — *immanem animum ſubdola modeſtia tegens, non damnatione matris, non exſilio fratrum rupta voce, qualem diem Tiberius induisſet, pari habitu, haud multum diſtantibus verbis.* Non ſatis percepisſe videntur elegantiam J. F. Gronovii, qui hanc ſcripturam tuetur obſervatione imitationis Homericae, qua Tacitus expresſit nobile illud dictum Od Σ, 135, Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγησι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. *Induisſet*, quod nos quidem non repudiamus, non tamen repugnamus ſi quis, ad exemplum Homericum, mutet in *induxisſet.*

Cap. XXVIII. *Sacrum Soli id animal* (*Phoenix*), *et ore ac diſtinctu pinnarum a ceteris avibus diverſum, conſentiunt, qui formam ejus definiere.* Pichena pro de-

definire tentabat *effinxere:* Bipontini addunt, melius forte fuerit *depinxere.* Melius quidem correctione Pichenae, non item lectione vulgata. *Definire* eſt deſcribere, ſecernere ab aliis rebus.

Cap. XXXV. *Modo equeſtris praelii more, frontis et tergi vices, aliquando ut conſerta acies, corporibus et pulſu armorum, pellerent, pellerentur.* Non male tuentur *vices* contra Mureti correctionem *vice.* Ceterum in *pellerent pellerentur*, cum reliquis Interpretibus, non attenderunt ad formae efficaciam, cujus exemplum Tacitus ſumſit ex Xenophonte Cyropaed. VII, 1, 18: καὶ προσπεσόντες ἐμάχοντο· ἐώθουν, ἐωθοῦντο· ἔπαιον, ἐπαίοντο. Hellenic. IV, 3, 12: ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον: ubi eandem formam reponere voluit Jer. Marklandus ad Euripidis dictum, Suppl. 699: Καὶ συμπατάξαντες μέσον πάντα στρατὸν, Ἔκτεινον, ἐκτείνοντο. Non neglexit hanc elegantiam diligens Veterum imitator, Dio Casſius XLVII, 45. T. I, p. 522: ἐτίτρωσκον, ἐτιτρώσκοντο· ἐφόνευον, ἐφονεύοντο. Ad hanc rationem, tamen de forma nil monens, Suidam correxit V. Προέσθαι Jo. Toupius Emend. T. III. p. 80. Ceterum non repugnamus Jac. Geddeſio, qui in libro, *De Veterum et in primis Platonis ſtilo*, I, 3, 2, hanc formam fluxiſſe putat ex fonte Homerico Il. Δ, 450:

Ἔνθαδ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων. ῥέε δ' αἵματι γαῖα.

Est enim locus a multis animadverſus: veluti Philoſtrato, Vit. Apollon. II p. 76. μετὰ γὰρ καὶ ταῦτα ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων. et V. p. 209. Heliodoro, I. p. 57. δοῦπός τις πρὸς τὸν ἀέρα συμμιγὴς ᾔρετο — ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, αἵματι τὴν λίμνην φοινιττόντων. et ibid. p. 45. Themiſt. Or. XV. p. 184. C. Ἡσιόδῳ δὲ τῷ Ἀσκραίῳ δόρατα μὲν φρίττοντα, καὶ ἀσπίδας συνερειδούσας, καὶ ὀλλύντας καὶ ὀλλυμένους, καὶ αἵματι ῥεομένην τὴν γῆν οὐκ ἐδόκει εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν ποίησιν. Julian. Imp. Or. I. p. 27. D. κύκλῳ τὸ τεῖχος ἐπήχουν οἰμωγαὶ βαρβάρων, ὀλλύντων μὲν οὐδαμῶς, ἀπολλυμένων δὲ πολυτρόπως. Libanio Orat. Funebr. in Julian. p 321. D. et ap. Fabric. B. G. T. VII. §. 128. οἰμωγὴ δὲ ἠκούετο τετρωμένων, τιτρωσκομένων, μελλόντων, ἀπολλυμένων: ubi non repugnemus, ſi quis μελλόντων mutet in ὀλλύντων.

Propoſuimus ſpecimina, ex quibus appareat; ſatis ineſſe Criticae facultatis Editoribus, ad explendam ſuſceptam provinciam. Nam et in notis, adjectis ad calcem ſecundi voluminis, de aliis locis etiam uberior disputatio expromitur non ſine judicio atque doctrina. Sed tamen locos animadvertendos haud paucos ſilentio praeterierunt, de quibus ratio operis po-

poſtulabat, ut non magis negligerentur, quam ii de quibus notatum erat. Veluti in uno libro tertio: Cap. VI. *abſtruſerint triſtitiam*, Acidalius correxerat, *abſterſerint* t. VIII. *praeſcripta ei a Tiberio;* librorum lectio erat *et*, quod Lipſius mutavit in *ei*. XIV. *inter aliena ſervitia, et adſtantium viſu:* Heinſius legebat *viſus*. XLIII. *Cruppellarios*, Lipſius *Clibanarios*. XLVI. *Incenſa ſuper villa omnes cremavit*, varietas est ſcripturae et interpretum. LVII. *tantum infamia uſurus:* Heinſius, *auſurus*.

Atque haec de officio editionis illo notavimus, quod pertinet ad conſtituendam lectionem. Nondum diximus de eo, quod ad interpretationem locorum, quamquam ſanorum, tamen obſcurorum, refertur: quod officium adhuc prorſus neglectum est a Bipontinis: et eo minus negligi debuerat, quo magis neceſſarium est ad uſus tironum, aliorumque, quorum in gratiam hae editiones inſtitutae videntur. Poſſit quidem vacua illa pars expleri Indice cum verborum tum rerum: ſed veremur, ut locorum obſcurorum interpretatio commode includatur Indici. Ceterum Editores in titulo de uno tantum Indice hiſtorico profitentur: quem nondum vidimus; quippe ultima hujus editionis volumina nondum prodiisſe dicuntur: quamquam interea alii Auctores ex eadem officina vel editi, vel edi coepti, ſunt. Nos, ut ex animo favemus operae ad literarum incrementum

 ſu-

ſuſceptae, ita optamus ut Bipontini eam non modo afficiant, ſed etiam conficiant. Quod quidem ita perficietur, ſi et interpretationi conſuluerint, et in ratione inſtituta ſibi conſtiterint, modumque animadverſionis, nunc ſubinde neglectum, fideliter tenuerint, neque commiſerint, ut videatur amphora inſtituta eſſe, currente vero rota urceus exiiſſe.

V.

V.

C. JULII CAESARIS *Commentarii de Bello Gallico et Civili. Accedunt Libri de Bello Alexandrino, Africano, et Hiſpanienſi. E recenſione Francisci Oudendorpii. Curavit editionem* SAM. FR. NATHAN. MORUS, *Gr. et Lat. Lingu. Prof. Lipſ.* 1780. *Lipſiae.* 8.

Si quis ex hac inſcriptione ſuſpicetur de ratione et argumento libri, is fortasſe in eam inducatur opinionem, nil eo contineri niſi ſcripta Caeſaris, neque etiam animadverſionis quidquam adjectum esſe. Atqui habet haec editio animadverſiones cum Cellarii, tum Mori minime ſpernendas, cum aliqua novitate, tum majore etiam utilitate. Nam bibliopola, qui ſaepius antea repetivisſet exemplum Cellarianum, tandem conſilium ceperat ejusdem ita denuo repetendi, ut ei ex copiis Editorum, qui post Cellarium fuisſent, aliquid novae dotis adjungeretur. Quam provinciam et ſuſcepit Morus, et prudenter adminiſtravit ad utilitatem non modo tironum et magiſtrorum, quorum uſibus haec editio comparata est, ſed aliorum etiam antiquae doctrinae ſtudioſorum. Etenim

nim ex apparatu ſuperiorum Interpretum, et obſervationibus aliorum doctorum, qui vel peculiaribus libris vel obiter Caeſaris locos tractarunt, notas concinnavit breves quidem, ſed perſpicuas et ad Auctoris intelligentiam in primis fructuoſas. Hae, quamquam una deinceps ſerie contextui ſubjectae ſunt, complectuntur tamen omnia genera animadverſionis, quibus boni editoris officium cenſetur. Primum genus refertur ad conſtituendam lectionem: quod modeſte, nec niſi ad locos difficiles aut corruptos, adhibetur. Secundum ſpectat ad interpretationem verborum: quae repetitur ex Latinitatis ſcientia, conſuetudine Auctoris, et accurata locorum comparatione. Tertium verſatur in explicatione rerum: quae ducitur cum ex monumentis Hiſtoricis et Geographicis, tum ex ſcriptis recentiorum in primis Guiſchardi, cognomine Quinti Icilii, de re militari Antiqua. Ceterum fragmenta dictaque Caeſaris, quae apud veteres Auctores exſtant, abſunt ab hac editione; quod nil ad ejus conſilium pertinere viderentur. At vero Indices adjecti ſunt rerum et verborum, accommodati legentium ſtudiis. Nos animadverſionum ſpecimina exponamus, unde opera Editoris aeſtimari posſit. Primum igitur, ut intelligatur quae ſit ratio quis modus animadverſionum, memorabimus omnes ad primum caput libri primi de Bello Gallico additas, ipſis Mori verbis; ut ex iis, tamquam exemplo, de forma et copia reliquarum conjectura ducatur.

Gal-

„ *Gallia.* Intelligit eam duntaxat Galliae partem, quae nondum a Romanis erat debellata. Allobroges enim et Galliam provinciam, ne de Ciſalpina dicam, omittit. *Davis.*

Quaedam ex hoc capite excerpſit Ammianus Marcell. 15, 11.

Celtae. Nomen hoc Galliae Narbonenſis incolis proprium, etiam ita uſurpatum eſſe, ut ad omnes Gallos transferretur, atque adeo interdum Germanos comprehenderet, oſtenderunt Perizonius ad Ael. V. H 12, 23. et Frickius de Druidis p. 23, qui multos alios ſcriptores de ampliore nominis Celtarum ſignificatione enumerat.

Provinciae. Est ea pars Galliae, quae illo tempore jam in Romanae provinciae formam redacta erat.

Helvetii. Et hi Galli erant, quippe intra Rhenum contenti. *Cellar.*

Eorum. i. e. Belgarum, Gallorum, Aquitanorum. *Oudendorp.* Monuerat etiam Ciacconius. *Spectat inter.* Videtur *in* pro *inter* legendum, ut paulo ante. Legerim etiam, *et ſpectat.*"

Neque vero ſunt reliquae omnes in hac brevitate ac tenuitate notulae. Subinde uberior expromitur doctrina, prouti locorum difficultas modum explicandi poſtulat. Itaque ſpecimina excitabimus ex reliquis libris, in primis in eo genere, quod ad conſtituendam lectionem pertinet.

Lib. I, 1. *Aquitania a Garumna flumine ad Py-*

ranaeos montes et *eam partem Oceani, quae est ad Hiſpaniam, pertinet, ſpectat inter occaſum ſolis et ſeptemtriones.* Probamus correctionem Mori — *pertinet, et ſpectat in occaſum ſolis et ſeptemtriones.*

Ib. 6. *Erant omnino itinera duo, quibus itineribus (Helvetii) domo exire posſent: unum per Sequanos, anguſtum et difficile, inter montem Juram et flumen Rhodanum.* Quum alterum iter, de quo proxime dicitur, fuerit inter fines Allobrogum et Rhodanum, facile intelligitur, *Rhodanum* hoc loco ſtare non poſſe. Itaque recte Morus probat Chr. Cruſii obſervationem, qui cum R. Stephani editione et Metaphraſte Graeco legit *Rhenum.* Miramur ſane, hoc ſuperiorum Editorum diligentiam fugisſe.

Ib. 8. *Interea ea legione, quam ſecum habebat, militibusque, qui ex provincia convenerant, a lacu Lemanno, qui in flumen Rhodanum influit, ad montem Juram, qui fines Sequanorum ab Helvetiis dividit, millia pasſuum decem novem, murum in altitudinem pedum ſedecim, fosſamque perducit.* Primum bonitas dictionis, *lacu Lemanno, qui in flumen Rhodanum influit*, vindicatur poſt Oudendorpium. Deinde longiori disputatione loci difficultas et Interpretum variae ſententiae exponuntur: quibus modeste ac dubitanter Morus ſuam ipſe correctionem ſubjicit, qua, ejectis aliquot verbis, orationem ita conſtituit: *a lacu Lemanno, qui in flumen Rhodanum influit, ad montes, millia pasſuum decem novem, murum in altitu-*

tudinem pedum ſedecim, foſſamque perducit. Atqui, ſi haec vera est lectio, nulla fuerat ratio, quare Caeſar pontem ad Genevam reſcinderet, immo magno ſuo damno hoc fecerat: quod jam Oudendorpius monuit. Nobis vulgata lectio ita interpretanda videtur; ut Caeſar Helvetios duobus modis arcuerit: primo, ut pontem reſcinderet ad Genevam, ne illo ponte in Allobroges tranſirent; ſecundo, ut murum duceret a Jura ad Rhodanum, ne per eam regionem in provinciam irrumperent.

Ib. 40. *Factum ejus hostis periculum patrum noſtrorum memoria, quum Cimbris et Teutonis a C. Mario pulſis, non minorem laudem exercitus, quam ipſe imperator meritus videbatur.* Morus malit *videatur*; propterea quod etiamnum rem judicantibus ita videatur. Nos, ut hoc loco non repudiamus ejus correctionem, ita mallemus aliis locis abſtinuisſet manum a corrigenda temporum modorumque ratione; quam quidem nemo adhuc accurate tradidit. Memor eſſe debebat judicii, quo ipſe aliorum in hoc genere correctiones reprehendit, I, 3.

Lib. II, 10. *Optimum eſſe, domum ſuam quemque reverti, et, quorum in fines primum Romani exercitum introduxisſent, ad eos defendendos undique convenirent; ut potius in ſuis quam in alienis finibus decertarent.* Morus particularum *et* atque *ut* tranſpoſitione ſententiam planiorem facit: *ut, quorum in fines primum Romani exercitum introduxisſent, ad eos de-*

ſendendos undique convenirent, *et potius in ſuis*, *quam in alienis finibus decertarent*.

Lib. III, 22. De *Solduriis* exponitur ex recentiorum obſervatione, Wachteri, Bergeri, et Ritteri.

Lib. IV, 2. *Quin etiam jumentis*, *quibus maxime Gallia delectatur*, *quaeque impenſo parant pretio*, *Germani importatis his non utuntur*. Morus delet *his*. Non erat reticenda Oudendorpii emendatio *importatitiis*.

Ib. 3. *Ubii* —— *paullo quam ſunt ejusdem generis et ceteris humaniores*. Locum corruptum ita corrigit Morus: *paulo*, *quam qui ſunt ejusdem generis*, *humaniores*. Neque tamen cauſſa erat, quare aliorum correctiones non memorarentur.

Ib. 6. —— *cognovit*, *misſas legationes ab nonnullis civitatibus ad Germanos*, *invitatosque eos uti ab Rheno discederent*; *omniaque quae poſtulasſent*, *ab ſe fore parata*. Levi, ſed veriſimili, correctione pro *omniaque* probatur *omnia*.

Ib. 27. — *principesque undique convenere*, *et ſe civitatesque ſuas Caeſari commendare coeperunt*. Verbo ſignificat Morus, malle ſe *convenire*. Poterat addere, hanc eſſe veterum librorum ſcripturam.

Lib. V, 17. *Neque post id tempus umquam ſummis nobiscum copiis hostes contenderunt*. Pro *ſummis* malit *omnibus*; tamen videtur in Indice vulgatum tueri auctoritate J. F. Gronovii ad Liv. XXXVIII, 50.

Ib. 28. — *quamtasvis magnas etiam copias Germa-*

horum ſuſtineri poſſe. Delere ſtudet *magnas etiam*, ut explicationem vocis *quantasvis*, ab aliena manu inſitam. Oudendorpius tamen vulgatam vindicaverat.

Lib, VI; 13-28. Ad totum hunc locum de moribus Gallorum et Germanorum, breves atque perſpicuae adjiciuntur illuſtrationes, petitae ex Scriptoribus hujus argumenti, cum veteribus tum recentioribus; neque vacua relicta est ea pars, quae ad naturae et animalium rationem pertinet.

Lib. VII. 11. — *praeſidium Genabi tuendi cauſa, quod eo mitterent, comparabant.* Verba illa, *quod eo mitterent*, tamquam inſititia notantur.

Ib. 35. Duobus hujus capitis locis adeo turbata est veterum librorum lectio, ut vulgata, licet probum habeat ſenſum, vix a Caeſaris manu profecta videatur. Igitur Morus operam dat conſtituendae verae lectioni, quam tamen vulgata probabiliorem extundere nequit. Nobis illa criſis ab hujus editionis conſilio aliena videtur.

Ib 45. *Prima luce magnum numerum impedimentorum ex caſtris mulorumque produci, eque iis ſtramenta detrahi, mulionesque cum casſidibus, equitum ſpecie ac ſimulatione, collibus circumvehi jubet.* Morus judicat, veram lectionem, reſectis additamentis, hanc reſtare; *magnum numerum impedimentorum ex caſtris produci, mulionesque cum casſidibus, cet.* Quae ratio et probabilitatis commendationem, et Interpretis Graeci auctoritatem, habet. Ib. 46.

Ib. 46. *Oppidi murus a planitie atque initio adſcenſus, recta regione, ſi nullus anfractus intercederet, MCC pasſus aberat.* Voces *recta regione*, tamquam ſupervacaneae, atque interpretamentum ab aliena manu adjectum, repudiantur. Nobis illa redundantia non abhorrere videtur a conſuetudine Caeſaris.

Ib. 55 *Si ab re frumentaria Romanos excludere, aut adductos inopia ex Provincia excludere posſent.* Huic quoque loco Morus ſuccurrere conatur ejiciendis ſupervacaneis verbis, ut legatur: *ſi re frumentaria Romanos excludere posſent.* Lenior fuit medicina D. Vosſii: *Si aut re frumentaria Romanos, aut adductos inopia ex Provincia excludere posſent:* vel Jo. Davisii: *Si ab re frumentaria Romanos excludere, et adductos inopia in provinciam repellere posſent:* quae quidem nobis adhuc prae ceteris arriſit, quamquam Oudendorpius vulgatae patrocinium ſuscepit.

Cap. 69. Aleſiae oppugnatio illuſtratur ex disputatione Guischardi, allata quoque loco viri interpretatione.

Satis est ſpeciminum. Nos, quamvis haud uno in loco a Mori ſententia diſcesſimus, tamen ejus rationem univerſe probamus, atque in exemplum commendamus iis, qui, veluti Bipontini, veteres Auctores in communem multorum uſum edere inſtituunt.

VI.

VI.

Griechenlands erſte Philoſophen : oder Leben und Syſteme des Orpheus, Pherecydes, Thales und Pythagoras : von Dieterich Tiedemann.

i. e.

Vitae et Placita Vetuſtisſimorum Graeciae Philoſophorum, Orphei, Pherecydis, Thaletis, Pythagorae : auctore Dieterico Tiedemann. Profesſore Antiquitatum et veterum Linguarum in Collegio Carolino, et ſocietatis Antiquariorum Casſellanae Collega. 8. Lipſiae. 1780.

Magnum et difficile est libri argumentum, docta et diligens argumenti explicatio. Cujus explicationis vis et ratio ut ex brevi noſtra enarratione intelligatur, dicemus primum de conſilio Scriptoris, deinde de modo quo conſilium peregit. Et de conſilio quidem, quod in ipſa libri inſcriptione expoſitum est, quaerere quis posſit, quid cauſſae ſit, quod in primis vetustisſimisque Graeciae Philoſophis hi duntaxat quatuor ponantur, neque alii, vel an-

antiquiores, vel inter Orphei et Pythagorae tempora interjecti. Atque huic dubitationi ipſe occurrere voluisſe videtur Scriptor in praefatione, cum ait: „ omnes in eo conſentire, Philoſophiam, proprie ita dictam, primo tractatam eſſe a Pherecyde, Thalete, et Pythagora; ante hos enim argumentum quidem Philoſophiae a Theologis et Mythologis tractatum fuisſe, ſed ratione poetica aut religioſa et fanatica, non philoſophica, nulla in ſubſidium vocata disſerendi arte ac ſubtilitate: his ſe adjunxisſe quartum Orpheum, non adeo propter veritatem rei, quam propter famam hominis, ad cujus auctoritatem poſterior aetas plurima Philoſophiae inventa et decreta retulerit."

Igitur ex tribus partibus, in quas Antiqui Philoſophiam diſtribuebant, ſola Phyſica proprie Philoſophia dici debet? Nos vero non videmus, quare duae reliquae partes, Moralis et Dialectica, non eodem jure eademque proprietate Philoſophiae nomine appellentur, aut quare negligantur in ea disputatione, cui explicatio initiorum univerſi hujus ſtudii propoſita ſit; praeſertim, quum arcto inter ſe vinculo connexae ſint. Esto: Scriptor de Phyſica voluit agere, non de reliquis partibus.

At nobis alia oritur dubitatio de hominibus. Quid enim causſae est, quod Phyſica Antiquiorum a Philoſophia excluditur? An vero illi tres demum diligentiam in disſerendo ſecuti ſunt, Antiquiores hoc in-

inſtrumento caruerunt; ut illi Philoſophi nominandi ſint, hi non item? Atqui veremur, ne in verbo fallacia ſit. Nam, ſi prae illis tribus Antiquiores non habendi ſunt Philoſophi, ita nec illi tres habendi erunt Philoſophi prae poſterioribus, veluti Platone, Ariſtotele, et aliis, qui accuratius demum disſerendi diligentiam ad phyſicam rationem adhibuerunt. Itaque hac in parte gradu differunt Philoſophi, non genere. Est enim Philoſophus is, qui res divinas humanasque exquirit et ad rationes exigit: ſive has rationes corporeis imaginibus complectatur, quod ſolent Poëtae: ſive eas ex interiore natura repetitas pedestri ac ſimplici oratione enunciet. Atqui, ut omnis hominum cognitio a ſenſibus corporis proficiscitur, ita in omnibus gentibus primi Philoſophi fuerunt Poëtae; cum ob alias causſas, tum in primis propterea quod Poetarum artificium proxime conjunctum est cum ſenſuum officio. Quod ſi porro hiſtoria Philoſophiae ad ingenii fructum referenda est, nemo eorum negligi debet, qui aliquam artium doctrinarumque partem tractarunt; quo magis illius ſtudii incunabula et incrementa cognoſcantur. Et, ſi in primis Graeciae Philoſophis numeratur Orpheus, addantur ei alii non magis fabuloſi nominis, Dardanus, Amphion, Muſaeus, Linus: addantur Homerus, Heſiodus, et alii Theogoniarum ſcriptores. Verum enim, quum talis deſcriptio vetustisſimae Graecorum Philoſophiae latius pateret quam pro Auctoris

ris conſilio, ex reliquorum numero quatuor hos elegit, quorum vitas et placita enarraret. Quae enarratio argumenti est ampli ſimul ac gravis et difficilis. Satis diximus de conſilio Scriptoris: videamus de ratione, qua conſilium tractavit ac peregit.

Et primum quidem admonendi ſunt harum literarum ſtudioſi, ne iniquius agant cum Scriptore hujus libri, et omnia nova poſtulent in explicatione argumenti multis multorum disputationibus tractati. Satis enim laudis habet ejusmodi ſcriptio, ſi materia ex diligentisſimis recentiorum Scriptorum collecta, in ſuos locos digesta, et ad cognitionem interpretationemque antiquorum testium exacta ſit. Quam quidem laudem Tiedemannus ita conſecutus est, ut ad hanc ſcriptionem adferret ſcientiam Antiquitatis et Philoſophiae haud contemnendam, ingenii naturaeque humanae obſervationem, modestiam diligentiamque cum judicii tum orationis. Sed quandoquidem totius libri enarratio atque cenſura non cadit in fines provinciae noſtrae, ſpectabimus operam Scriptoris in prima libri parte, quae est de Orpheo.

Sect. I. *de Vita Orphei.* Demonſtratur conſenſu Antiquitatis, fuisſe Orpheum, neque perſonam ejus a posteris demum confictam esſe. Quo minus ita ſtatuatur, una ex veteribus, ſed gravis, obesſe videtur auctoritas Ariſtotelis: cujus ex libro nunc deperdito ſententiam Cicero memorat N. D. I, 38: Or-

Orpheum poetam docet Ariſtoteles numquam fuiſſe, et hoc Orphicum carmen Pythagorei ferunt cujusdam fuiſſe Cercopis. Hanc dubitationem Tiedemannus, poſt alios, vera interpretatione tollit: qua primum repudiatur, tamquam contraria menti Ciceronis, eorum ratio, qui hanc volunt eſſe illius loci ſententiam, *fuiſſe quidem Orpheum, ſed eum non fuiſſe poetam:* deinde Ariſtotelis dicto talis tribuitur ſenſus, *Orpheum non fuiſſe auctorem carminum, quae ipſius nomine ferrentur.* Recte reprehenditur Huetius, qui dubitationi iſti robur addere ſtudebat ex loco Suidae, V. Ὀρφεὺς Ὀδρύσης, ubi memoratur Dionyſii cujusdam judicium, *illum numquam fuiſſe.* Vere monet Tiedemannus, non illud ſibi voluiſſe Dionyſium, *nullum umquam Orpheum fuiſſe*, ſed hoc, *Orpheum Odryſium, cui poemata quaedam tribuebantur, non fuiſſe.* Hoc ſatis debebat eſſe ad refellendum Huetii errorem. Nam, quae continuo additur alia ratio, *ipſum Suidam plures memorare Orpheos*, nullam habet vim; quippe Suidas non unus quidam eſt Auctor, qui ex ſua ipſe perſona teſtimonium dicat, ſed compilator variorum Auctorum, quorum ſententias, modo conſentientes modo repugnantes, peculiaribus locis refert. In eodem genere eſt alia Suidae reprehenſio p. 106, quod ex uno Thalete duos fecerit. Sunt enim illa loca duo duorum Scriptorum excerpta, quorum disſenſus non Suidae imputandus eſt. Et quod in priori illorum Thales va-

variis temporibus vixiſse dicitur ab Auctore hujus excerpti; neque hic est error Auctoris, ſed diſſenſus Historicorum, qui memorantur, Herodoti et Phlegontis. Ceterum *Dionyſius* qui de Orpheo prodidit, videtur fuisſe vel Scriptor Cyclicae Hiſtoriae, de quo notavit P. Wesſelingius ad Diodor. Sic. I, 52. p. 220: vel *Dionyſius Phaſelites* in opere de Poetis, quem memorat Jonſius de Scriptor. H. Phil. IV, 19.

Sequitur acuta obſervatio, de cauſſâ quare apud Homerum et Heſiodum nulla exſtet Orphei mentio, cum tamen alii ejus fere aequales nominentur. Nimirum Orphei nomen demum ab Atticis Poetis per myſteria cognitum, ad aliorum hominum notitiam celebratum videtur. Porro, cum nonnulli abutantur Androtionis auctoritate, qui, teste Aeliano V. H. VIII, 6, prodiderat, *Thraces rudes et contemtores fuisſe literarum, ac propterea vanam et fictam videri famam de ſapientia Orphei:* haec igitur dubitatio tollitur obſervatione naturae humanae; quippe apud Graecos et alias gentes prius fuerunt Poetae, quam literarum aut ductus invenirentur aut monimenta proderentur.

Qui Orpheum non Thracem ſed Aegyptium faciunt, temeritatis arguuntur; quippe qui vel ſono vocis et vana etymologia nominis decipiuntur, vel nullam rationem fidei historicae habent. Eum tamen in Aegypto fuisſe, manifesta produnt veſtigia My-

Myſteriorum ; quae ab Aegyptiis profecta videntur. Hoc in loco ſatis modeste verſatur Tiedemannus: neque, ut alii multi, affirmat ; Mysteriorum origiginem ſolis deberi Aegyptiis ; a quibus Orpheus illa acceperit. Quorum ſententia nobis quidem ſemper temeraria viſa est : cum haud levia ſint argumenta, quibus efficiatur, Mysteria diu ante Orpheum in Samothracia viguisſe. Nam Dardanus multo antiquior Argonautis ; quorum ſocius perhibetur Orpheus ; ex Tyrrhenia oriundus, Samothraciam veniens ; Myſteria jam tum ibi coli ſolita ad certam religionis rationem redegisſe videtur : ſi quidem conferatur cum Virgilio Aen. VIII ; 207. Diodorus Sic. V, 49: et recte aeſtimentur, quae de illo viro collegerunt Simſonus Chron, A. M. 2526. Fabricius B. G. Vol. I. p. 25. et Heynius Excurſ. VI. ad Virgil. Aen. III, 167.

Loco Herodoti celebrato, II, 53, omnis ab Orpheo et reliquis, qui ante Homerum et Heſiodum fuisſe perhibentur, Poetis abjudicari videtur disciplina et inſtitutio rerum divinarum. At Tiedemannus, post alios, eam rationem ſequitur, ut Orpheum vindicet, cum Veterum conſenſu, tum Herodoti reprehenſione, qui hac in parte ſummam Antiquitatis ignorantiam prodiderit. Melius fuerat Wesſelingium ſequi, qui reprehenſionem iſtam interpretatione confutaverat. Dicit Herodotus, *Homerum et Heſiodum esſe* οἱ ποιήσαντες θεογονίην

 Ἑλ-

Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες, καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες, καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες· οἱ δὲ πρότερον λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον, ἐμοί γε δοκέειν, ἐγένοντο τούτων. Igitur, ſi cum Weſſelingio, ex Graecorum exquiſito uſu, ποιήσαντες accipiatur de iis *qui argumentum verſibus conſcripſerunt*, ſententia Herodoti probabilis exſtabit haec: *ex iis, quae tum temporis ferebantur ſcriptis de Theogonia carminibus, antiquisſima esſe carmina Homeri et Heſiodi, in quibus Deorum cognomina, honores, munera, artes, et ſpecies, deſcribantur: quae vero ferrentur alia, tamquam antiquiora, aliorum carmina, eorum auctores post Homerum & Heſiodum fuisſe.* Et Homerus quidem haud temere ad θεογονίην refertur: non quod hoc nomine carmen ſcripſerit: ſed quod de hoc argumento cum in Hymnis prodidit, tum multis locis Iliadis et Odysſeae.

Excitabimus ex hac Sectione tres obſervationes, quae nobis placuerunt; non quidem illas ex reconditis Antiquitatis monimentis, ſed ex prudenti naturae obſervatione, ductas. Prima est de opinione immortalitatis animorum apud Graecos, quae opinio recte judicatur domeſticum potius quam peregrinum et Aegyptiacum fontem habere: quippe quae, ſola monente natura, apud plerasque incultas et rudes viguerit nationes. Altera est de antiquitate famae, qua Orphei ad inferos deſcenſus celebratur: quae fabula ex vetustisſima aetate repetitur, qua prae-

praeſtantisſimis heroum deſcenſus ad inferos, tamquam praecipua laus, adjungi ſolebat. Tertia in eo verſatur, ut oſtendatur, Orpheum ſumma carminis facultate valuiſſe minime ex eo conſequi, quod admirabilem ejus cantus vim habuerit ad hominum animos deliniendos; nam in Muſica, ut in reliquis artibus quibus ſenſus motusque animi propoſitus est, effectum non exiſtere ex ſolo artis opere, ſed ex natura et varietate animorum, ad quos illud opus adhibeatur; ut mediocri etiam cantu rudes et incultae aures incredibiliter moveri posſint.

Sect. II. *De Placitis Orphei.* Conſtat, jam antiquisſimis temporibus carmina ſub nomine Orphei extitiſſe, vel a Pythagora vel ab Onomacrito ſuppoſita: quae quidem triplicis generis fuiſſe videntur, *Hymni*, Τελέται ſeu *Initiationes*, *Theogonia*: de quibus probabiliter disputat Tiedemannus, eorumque indicem ſubjicit ex Fabricio aliisque repetitum. Porro conſtituit leges, ad quas exigatur judicium de placitis Orphei. Nam cum ejus placita, primum Pythagoras, deinde juniores Platonici ad ſuam doctrinam accommodarent, factum est ut difficile esſet ad judicandum, quid vere Orphicum esſet, quid ſecus. Itaque leges judicii conſtituuntur: *Ut Orphica habeantur ea placita, ſub Orphei nomine commemorata a Scriptoribus, qui aetate Alexandrinos praecesſerunt, quae placita repugnant doctrinae Pythagoricae* : tum, *in fabulari ratione ea, quae ab iisdem Scriptoribus tam-*

 quam

quam antiquisſima referuntur, *neque Heſiodea ſunt*: denique *res ab iisdem proditae*, *quae*, *quamvis ſilentio praetermiſſae ab Homero et Heſiodo*, *tamen non niſi in rudem incultamque Orphei aetatem convenire videantur*. Habent omnino hae leges aliquam notam, ad quam judicium regatur; ſed tamen potius pertinent ad judicandum quid non ſit Orphicum, quam quid ſit Orphicum. Ceterum Alexandrinorum illa univerſa appellatio, quid ſibi vult? Sunt ne ii, qui Alexandriae floruerunt ante Chriſtum natum, quum a Ptolemaeis in ea urbe ſedes doctrinarum conſtituta eſſet, ſub quibus regibus in primis invaluit fraus illa librorum veteribus Auctoribus ſubjiciendorum? an ii, qui ſeculo demum post Chriſtum tertio Alexandriae floruerunt in Philoſophia ea, quae vulgo Eclectica vocatur. Priores profecto intelligendi ſunt. Sed, ſecundum has leges, Orpheo tribuit haec placita, apud Platonem et Ariſtotelem prodita: *Oceani et Tethyos* (non *Thetidis*, ut ſcriptum eſt, quod operarum vitiis tribuimus haud infrequentibus illis in hoc libro,) *connubium*, *et ex eo rerum procreatio. Elementa principiaque rerum eſſe Deos* : *Sidera eſſe Deos* : *Deum complecti univerſam naturam* : *Deos habere hominum et animalium figuras* : *Univerſum natum eſſe ex nocte* : quod non repugnat primo placito de Oceano et Tethye, quippe quod valet de Terra rebusque terrenis, cum hoc pertineat ad Univerſum : *Noctem*, *Coelum*, *Chaos et Oceanum di-*

diverſis deinceps temporibus imperium rerum obtinuiſſe. Haec omnia placita non nominatim ad Orphei, ſed univerſe ad Antiquisſimorum, auctoritatem refert Ariſtoteles: non tamen dubitat Tiedemannus ea ipſi vindicare Orpheo. His denique adjungit ſententiam ejusdem, apud Plutarchum, *de ortu rerum omnium ex ovo.* Et in toto quidem hoc loco agnovimus Scriptoris acumen et ſubtilitatem: quamquam est ubi ab eo disſentiamus: veluti ubi dicit, opiniones, *de corpore animi ſepulchro et carcere*, et, *animum per reſpirationem ex aere duci ac trahi in corpus*, has igitur, quamvis ab Ariſtotele in opinionibus vetustisſimorum Phyſicorum numeratas, doctiores esſe quam pro aetate Orphei. Nobis vero illa cum Myſteriorum inſtituto convenire, illa ab reliquis placitis Orpheo tributis non abhorrere, videtur. De *ortu rerum ex nocte*, poterat laudari Eudemi auctoritas, qui opinionem illam diſerte Orpheo tribuit apud Damascium in Excerptis editis a Wolfio Anecdot. Gr. T. III. p. 256. Porro locus Ariſtotelis Metaph. XIV, 4, qui est in aliis editionibus XII, 4, non quidem est corruptus, ſed tamen paulo difficilior quam reliqua oratio. Senſus ejus hic est: *Quidam theologorum hac aetate ſtatuunt, pulchrum et bonum non prima esſe, ſed apparuisſe demum, postquam rerum natura orta esſet: — Veteres autem poetae cum illis conveniunt hac in parte, qua regnum et principatum tribuunt non primis, veluti Nocti, Coelo, Chao,*

 vel

vel Oceano, ſed Jovi: quamquam hi quidem in eam ſententiam inducuntur per hanc rationem, quod eorum opinione regnum et principatus ab uno deinceps ad alium venit. Igitur Ariſtoteles hoc placitum non tribuit veteribus Theologis, ſed veteribus Poetis, quos a junioribus Theologis diſtinguit.

His aliud ſubjungitur placitum, quo *rerum procreatio ex aqua* per fabulam explicatur. Qui eam ſcripto mandarunt inter ſe comparantur, Athenagoras Leg. 15, 5. et Damascius in Exc. a Wolfio editis Anecdot. Gr. p. 252. Recte concludit Tiedemannus ex eo quod illud placitum abhorret a ratione Pythagorica, *non omnia ficta esſe a Pythagoricis, quae poſteriori aetate ſub Orphei nomine ferebantur.* Sed quandoquidem Damascii locus ita turbatus est, ut ejus ſententia vix appareat, age, eam conſtituamus. Capite XIII, primum, ex Rhapſodiis Orphicis, quae tum ferebantur, memoratur fabula de ortu rerum ex ovo: atque haec dicitur *conſueta* ſeu *pervulgata Orphica Theologia.* Deinde alia de hoc argumento fabula, ſ. Theologia, Orphica excitatur ex Hieronymo et Hellanico, quorum nominibus Damascius adjicit haec verba, εἴπερ μὴ καὶ ὁ αὐτός ἐςιν, ut ſignificet Hieronymum hanc rem ex Hellanico ſumſisſe, atque adeo ambos non niſi unam habere auctoritatem. Et Hellanicus quidem de Orphica Theologia prodidisſe videtur in libro qui Νόμοι βαρβαρικοὶ inſcriptus erat, quem laudat Ety-

Etymol. M. V. Ζάμολξις: cui adjungendus est J. Jonſius de Scriptor. Hiſt. Phil. I, 10, 2. In hac igitur Theologia rerum ortus ducebatur *ex aqua et materia*, ex quibus tertium principium, *Draconis formâ*, natum esſet. Nam p. 254. lin. 3. pro φημὶ legendum est φησὶ, ut non Damascius, ſed Orphicus Auctor apud Hellanicum, loquatur. Sequitur Damascii interpretatio hujus fabulae. Capite XIV, tertia excitatur Orphica fabula ex Eudemo, qua *rerum principium tribuitur Nocti*. Verba haec ſunt Damascii: Ἡ δὲ παρὰ τῷ Περιπατητικῷ εὐδήλως ἀναγεγραμμένη ὡς τοῦ Ὀρφέως οὖσα θεολογία πᾶν τὸ νοητὸν ἐσιώπησεν· ὡς παντάπασιν ἄρηκτόν (leg. ἄῤῥητόν, cum Wolfio) τε καὶ ἄγνωστον τρόπον, κατὰ διέξοδόν τε καὶ ἀπαγγελίαν· ἀπὸ δὲ τῆς νυκτὸς ἐποιήσατο τὴν ἀρχήν. Manifestum est, Orphicam ſententiam ex Eudemo proferri, qui eam in *Aſtrologumenis* prodidisſe videtur: de quo opere videndus est J. Jonſius de Scriptor. Hiſt. Phil. I, 15, 1. Hoc igitur nomen Damascio reſtituendum, et reliqua loci pars ita conſtituenda est: Ἡ δὲ παρὰ τῷ Περιπατητικῷ Εὐδήμῳ ἀναγεγραμμένη —— ἄῤῥητόν τε καὶ ἄγνωστον τόπον, κατὰ cet. Senſus est: *Quae vero apud Peripateticum Eudemum traditur, tamquam Orphei, Theologia, omne Intelligibile ſilentio praetermiſit; utpote locum incognitum et inexplicabilem cum tractatione tum oratione: initium vero a Nocte fecit.* Pergit Da-

Damaſcius, ex ſua ipſe perſona loquens: ἀφ' ἧς (νυκτὸς) καὶ Ὅμηρος, εἰ καὶ μὴ συνεχῆ πεποίηται τὴν γενεαλογίαν, ἵστασιν· οὐ γὰρ ἀποδεκτέον Εὐδήμου λέγοντος, ὅτι ἀπὸ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἄρχεται. Φαίνεται γὰρ εἰδὼς, καὶ τὴν Νύκτα μεγίστην οὕτω θεὸν, ὡς καὶ τὸν Δία σέβεσθαι αὐτήν· Ἅζετο γὰρ μὴ νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ῥέζοι. Cujus loci haec est ſententia: *a qua (Nocte) Homerus quoque initium duxit, quamquam non continuam Genealogiae deſcriptionem tradidit. Non enim probandus est Eudemus, qui ait, Homerum ab Oceano et Tethye initium duxiſſe. Apparet enim, eum Noctem pro maxima Dearum acce-piſſe, adeo ut ipſe Jupiter eam revereretur: quum ita de eo canit: „ Verebatur enim, ne ingrata faceret „ Nocti celeri."* Ἵστασιν vel abesſe potest, ſalva ſententia, vel mutandum in ἵστησιν, quod apud ejus aevi Scriptores tali conſtructione et ſenſu non infrequens est. Locus vero Homeri, quem laudat Damascius, est Il. Ξ, 261.

Progreditur Tiedemannus ad judicium de antiquitate vel novitate carminum, quae ſuperſunt, nimirum Fragmentorum et Hymnorum; nam Argonautica nullam habent conjunctionem cum conſilio hujus ſcriptionis, quod pertinet ad phyſicam rationem. Et primum de Fragmentis, quae in Gesneriana editione exſtant, judicatur; cum ex legibus ſupra memoratis, tum ex colore orationis et ratione carminis.

Pri-

Primum et ſecundum recte rejicitur ad fraudes Ariſtobuli Judaei: quamquam notandum erat, nonnullos iis admixtos esſe antiquos verſus; veluti II, 1: Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί· θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις: qui est apud Platonem Symp. p. 334. C: et in eodêm fragmento verſus 36, qui repetitus est VI, 10. Sextum et ſeptimum vindicantur antiquiori aetati, cum ex colore carminis, tum ex veſtigiis Pythagoreae doctrinae.

De Hymnis ex eadem obſervatione ſtatuitur: ſimul acute animadvertitur, eos non esſe unius generis, alios referri ad *Initiationes*, alios ad *Incantationes*, alios ad *laudes Deorum*: itaque eos nec aetatis nec Auctoris ejusdem esſe. Hoc loco reprehenduntur V. V. Cl. Meinerſius, eumque ſecutus Schneiderus, qui Analect. Crit. p. 58, Orphicos, qui ad noſtram aetatem venerunt, Hymnos recentisſimis demum temporibus confictos esſe ſtatuit. Recte Tiedemannus monet, jam antiquisſimis temporibus, Deorum nomina tributa esſe rebus naturalibus, et vetuſtisſimos etiam poetas haud uno loco Allegoriam ſecutos, neque eam demum inventum poſterioris aevi esſe. Ceterum, ut ipſe fatetur, probabilius de Hymnorum auctoritate disputaturus erat, ſi Antiquorum testimonia, quibus Hymni illi memorentur, ei cognita fuisſent. Ex quo quidem genere aliquid propediem novi prolatum iri ſperamus a Ruhnkenio in nova editione Epiſtolarum Criticarum. Finis impo-

ponitur huic parti conſtituenda forma Cosmogoniae Orphicae : quae, praetermiſſis ob incertam auctoritatem Hymnis et Fragmentis, ex Athenagora et Damascio colligitur, et judicatur fons extitiſſe Heſiodeae Theogoniae.

Tali nobis argumenti explicatione Tiedemannus V. Cl, probavit dotes, quas ſupra memoravimus. Nam, ut fontes ſubinde accuratius tractandi fuerint, tamen quae antea disperſa erant, nunc in unum locum congesta, et ad rationem digesta ſunt, cum ſcientia Philoſophiae et Antiquitatis, tum judicio et ſubtilitate.

VII.

VII.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ περὶ Ἑρμηνείας Βιβλίον. DEMETRII *de Elocutione Liber. Curavit* JOHANN. GOTTLOB. SCHNEIDER. 8. *Altenburgi, ex bibliopolio Richterio.* 1779.

Libellus, quamquam non ex ejus, cujus vulgo fertur, Demetrii Phalerei profectus est capitali ingenio, valde tamen est commendandus, cum a praeceptorum diligentia et brevitate, tum ab exemplorum ſuavitate ac varietate; ut haud parum gratiae apud elegantioris doctrinae ſtudioſos iniiſſe videatur Schneiderus V. Cl, qui eum novo cultu et typographico et critico ornatum denuo edidit. Hujus critici cultus quae ſit vis et ratio ſpectabimus, primum ex praefatione Editoris, tum praecipue ex ejus Animadverſionibus.

Igitur priore praefationis parte disputatur de libelli Auctore: qui, cum aliis Interpretibus ex ſententia Mureti, ſtatuitur fuiſſe Demetrius Alexandrinus, cujus aetatem in Marci Antonini tempora retulit Th. Galeus. Poſteriore parte exponitur de ſubſidiis, quae ad hanc editionem adhibita ſunt. In his ſcriptus quidem liber nullus, ceterum editi omnes ſunt. Caſelii quoque liber de Eloquentia, *Phalereus* in-

inſcriptus, ad partes vocatus est; cum neglectus fuisſet a ſuperioribus Editoribus, et haberet tamen multa ad emendandum illuſtrandumque Demetrium adjumenta. Quod vero Capperonnerii correctiones, adſcriptae ab eo ad marginem exempli Galeani, magnifice praedicantur, magis ex liberalitate Schneideri, quam rei veritate, accipiendum est; quippe ſunt et leves et paucisſimae.

Ad haec ſubſidia quum accederet Editor, qui haberet uſum et ſcientiam Graecarum literarum; non temere quis exſpectaverit, et nos quidem exſpectavimus, inſignem in hac editione navatam esſe operam. Et erat ampla hujus libri materies ad omne Criticae munus exercendum: ſive in comparatione, cum Ariſtotelis, ex quo maximam doctrinae partem hauſit Demetrius, tum aliorum, qui in eodem argumento verſati ſunt, veluti Ciceronis, Dionyſii Halicarnasſenſis, Quinctiliani, Ariſtidis, Hermogenis, Longini: ſive in cognitione Auctorum, ex quibus exempla deſumta ſunt: ſive in emendatione orationis Graecae. Nunc animadverſiones adjectae ſunt non quidem contemnendae illae, ſed tamen ejusmodi in quibus haud raro Interpretis officium deſideretur, praeſertim in praeceptis illuſtrandis per comparationem aliorum Auctorum, et explicandis ad ſuasque ſedes referendis ac notandis exemplis. In quo genere quosdam commemorabimus locos.

Sect. VI. Xenophontis dictum de fluvio, Teleboa,

boa, οὗτος δὲ ἦν μέγας μὲν οὔ, καλὸς δέ, est in Exped. Cyri, non libro ſexto, ut Galeus notaverat, ſed quarto, 4, 2. S. X. Auctor, ex quo locus excitatur, est Demosthenes initio orationis contra Leptinem, quod vel Galeus monuerat. S. XXV. Poetae locus est Homeri Il. I, 522, laudatus in eodem argumento ab Ariſtotele Rhet. III, 9, 4: quod idem jam notaverat Galeus. S. LI. Platonis verba ſunt Rep. III. p. 442. C. S. LVI. Ejusdem Platonis dictum, ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεύς, in Phaedro exſtare, a Victorio monitum erat: ſedes ejus est p. 344. H. S. CXLVI. Sapphus dictum notandum erat alterum, πέρροχος, ὥσπερ ἡ Σελήνη τῶν ἄλλων ἄστρων. Comparatio, frequens apud alios Auctores, ad Sapphus auctoritatem refertur ab Juliano Ep. XIX. p. 387. A. Σαπφὼ ἡ καλὴ τὴν Σελήνην ἀργυρέαν φησὶ καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀποκρύπτειν τὴν ὄψιν. Idem eam transtulit ad Euſebiam, Conſtantii Imperatoris uxorem, Or. III. p. 109. C. Horatius vero ad Jul. Caeſarem, Carm. I, 12, 47: *micat inter omnes Julium ſidus, velut inter ignes Luna minores.* Libanius quoque imagine uſus est Or. VIII. p. 231. C. Ex Philoſtrato vero Ep. XXXIII, colligatur, Sapphus fuiſſe alium etiam locum, quo Sol in eadem comparatione poneretur. Poetriae verſus memorat Tollius ad Longin. XVII, 7, nec monet unde eos habue-

buerit. S. CLI. Ad Sophronis locum laudanda erat correctio P. Leopardi Emend. X, 22.

Et haec quidem exempli cauſſa notaſſe ſatis est. Neque enim ita judicamus, ac ſi hanc partem plerumque neglexiſſet Editor. Immo, et in hac et in reliquis partibus, multum attulit adjumenti ad intelligentiam hujus libri, cum ex ſuperiorum Interpretum copiis, tum ex ſua ipſe obſervatione. Atque, ut nil dicamus de aliis animadverſionibus, quae recte et utiliter expromtae ſunt ad explicationem emendationemque rerum et verborum, proponamus eas quae in primis indicium doctrinae et acuminis habent. Sect. LVI. Xenophontis orationem reddit efficaciorem, inſerta particula δὴ initio Memorabilium Socratis: Πολλάκις ἐθαύμασα τίσι δὴ ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν: ita enim locum exhibet Gregorius in Commentario ad Hermogenem p. 906, apud Reiskium Orat. Gr. Vol. VIII. Sect. LVII. non indocta est obſervatio de Praxiphane, cujus auctoritate utitur Demetrius. S. LXXXV. Θέογνις παρατίθεται, recte explicatur ſenſu paſſivo, *Theognis adfertur*, nimirum ab Ariſtotele, qui eundem locum propoſuerat Rhet. III, 11, 4, omiſſo Auctoris nomine. S. LXXXIX. Complures loci Xenophontis, in libello de Venatione, vindicantur a criſi nuperrimi Editoris, Zeunii, et rectius explicantur. S. CX. et alibi monetur, Scholiastem Hermogenis multa ex De-

Demetrio ſumſiſſe: atque hac comparatione utrique ſubinde lux accenditur. S. CVIII. Πεϱφύϱα πλατεῖα vere exponitur *latus clavus Romanorum*; unde quoque argumentum ducitur de aetate recentiore Demetrii. S. CCXLIII. idem ducitur argumentum ex voce ἀλληγοϱία, cujus uſus poſterioribus demum temporibus invaluit, pro ὑπόνοια, quod Veteres hoc ſenſu frequentaverant. S. CCCIV. locus Clitarchi de *Tenthredone* animali, poſt Victorium, comparatur cum Diodoro Siculo, qui exſcripſit illum T. II. p. 218: tum opportune obſervatur, ex eodem Clitarcho ſumtam eſſe hujus animalis deſcriptionem a Scholiaste Nicandri Alexiph. 183; cujus comparatio multum valet ad pleniorem et Diodori et Demetrii intelligentiam.

Nos, quo magis has obſervationes probamus, eo magis dolemus, non plus etiam diligentiae temporisque in hac editione conſumtum fuiſſe; ſive ea feſtinatio fuerit ipſius Editoris, ſive bibliopolae. Utile quoque fuerat Indices adjicere, Rerum, Auctorum, et Verborum. Nunc nullum omnino haec editio Indicem habet, nec ad ipſum Demetrium, nec ad Animadverſiones Editoris. Nam quod Latina verſio abeſt, non reprehendimus. Neque vitia typographica, haud infrequentia illa, Editoris potius quam bibliopolae tribuimus negligentiae.

VIII.

ΓΑΛΗΝΟΥ Προτρεπτικὸς ἐπὶ τέχνας. GALENI *Admonitio ad Literas addiſcendas. Primum Graece ſeparatim edidit; Editiones principes inter ſe contulit; Locos quam plurimos emendavit, explicavit, illuſtravit; Jani Cornarii celeberrimi olim Jenenſium Medici correctiones adjecit; Indices locupletisſimos addidit, Joannes Georgius Guilielmus Koehlerus, A. M. Ordinis Philoſophici in Acad. Jenenſi Adjunctus, Societatis Latinae Jenenſis et Marchico-Badenſis Coll. Honorar: et apud Colmbergenſes prope Onoldum V. D. Miniſter.* 8. *Lipſiae.* 1778.

Quum ſaepius in manus noſtras incideret hic libellus, factum est ut, quoties argumenti praeſtantia nos ad ejus cenſuram alliceret, toties ab ea nos averteret editionis futilitas. Tandem valuit apud nos Galeni auctoritas et mira doctrinae ſuavitas; ut, ſi operam Editoris laudare non posſemus, vacuam hanc partem ſuppleremus animadverſionibus, quibus libelli intelligentia aliquot locis planior faciliorque redderetur. Sed

Sed tamen de ipſa quoque editione dicendum est, licet injucundum ſit. Et primum quidem inſcriptio plena est vanitatis, quae cum per ſe ipſa in legentium oculos incurrit; tum magis etiam apparet ex ſingularum ejus partium cognitione. Eamus igitur per partes, ut videamus.

Quid dignum tanto ferat hic promisſor hiatu.

Primum Graece ſeparatim edidit.) Quam ſententiam tribuat Editor his verbis, ipſe viderit. Nam etſi Fabricius in Bibliotheca Graeca nullas memoraverit peculiares hujus libelli editiones: tamen *ſeparatim* a reliquis Galeni ſcriptis editus est aliquoties. Meminimus nos videre duas editiones in Britannia factas: et credibile est alias praeter has prodiisſe, libri in primis ad ſtudia juventutis accommodati. Sed hunc errorem ut facile condonamus Editori, ita vanitas tamen ejus inde cognoſcitur.

Editiones principes inter ſe contulit.) Has ſunt Aldina, Baſileenſis, et Charteriana. Nos hoc quidem munus non ſevere ab Editore exigebamus. Sed tamen, quia ipſe illud profesſus est, notamus, eum hanc comparationem ſubinde neglexisſe: veluti, Capi XII. τῶν μελῶν τὶ, ubi τὶ omittitur in Baſileenſi: ibidem pro εὐτυχεῖται eadem editio habet εὐτύχηται: Cap. XIII, dedit κονεῖσθαι, pro vera lectione editionum κονίεσθαι· Verum, quod diximus, illas duas profesſionis partes ne memorasſemus quidem,

 ſi

ſi in reliquis vel mediocriter verſatus esſet. Has age videamus.

Locos quam plurimos emendavit.) Dubii ſumus, impudentiamne an ſtuporem Editoris magis miremur. Impudens ſit, qui profiteatur ſe plurima praeſtitisſe in eo genere, in quo nihil omnino praeſtitit: ſtupidus, qui ſperet neminem fore, qui hanc vanitatem animadvertat. Sed malumus lenius judicare, ac potius hoc ignorantiae tribuere Editoris, qui plane ignorasſe videtur, quid ſit *emendare*. Nam locos corruptisſimos, non tantum ſilentio praeteriit multos, ſed multos etiam tamquam ſanos vindicavit. Itaque Cap. VII. Καλὸς οὖν, ᾗ, φησὶν ὁ Πλάτων, θησαυρὸς αἱ τῶν πατέρων ἀρεταί· reprehendit Charterium, qui dedit ᾗ loco vitioſi ἦ, quod est in Aldina et Baſileenſi, et ipſe verum judicavit Koehlerus accipiens pro ἀληθῶς, ὄντως: neſcius ᾗ dici pro ὡς. Igitur ne exſpectandum quidem erat, ut quid corrupti emendaretur ab eo, qui vel haec pervulgatisſima neſciret et ſana adeo corrumperet: neque etiam poſtulandum, ut locum dicti Platonici notaret, quod exſtat in Menexeno p. 408. C., et repetitum est in libro, qui ſub Plutarchi nomine fertur, de Liberorum Educatione p. 1. B. Porro Cap. IX. πεττευριπλεῖν, quod vix puer ignoret esſe εὖ ῥίπτειν τοὺς πεττοὺς, *bene jacere talos*, novus Interpres nova ratione ducit ex πέταυρα *bellica machina*. Ad ſummum

mum ſtuporem accedit etiam puerilis vanitas: *De vocabulis*, inquit, πέταυρα, πέταυρον et πέτευρον *quaedam habet Heſychius ejusque interpretes T. II. p. 947. ſeq. quaedam etiam Hemſterhuſius ad Pollucem X, 156. p. 1342: plura vero Jo. Matthias Geſnerus, gentilis meus, in Theſ. Ling. et Erud. Rom. T. III. p. 855.* Ita ſolent pueri, quum ipſi nequeunt aliquid facere, jactare ſe habere vel fratrem vel cognatum, qui egregie hoc facere poſſit, ejusque commemoratione laudem quaerunt. Atqui Koehlero, qui tam hebes ſit, gentilitas Gesneri quam laudem habeat non intelligimus. Ceterum non deerat materia ad emendandum: et multi erant in hoc libello loci, quorum vitium mediocri acumine Interpres vel corrigere, vel certe animadvertere, poterat. Veluti Cap. I. πρόδηλον ἡμῖν ἐστὶν, ὁρῶσι τό γε πλῆθος τῶν τέχνων ὧν μεταχειρίζεται τὸ ζῶον τοῦτο, καὶ ὅτι μόνος ἄνθρωπος ἐπιστήμης ἐπιδεκτικός, cet: una litera mutata, conſtituitur oratio, pro γε repoſito τε. Cap. II. de Fortuna dicitur, eam πλουτίζειν τοὺς ἀναξίους· οὐδὲ τούτους βεβαίως, ἀλλ' ὅσον πάλιν οὕτως ἀφαιρεῖσθαι τὰ δοθέντα. Nemo facile ſit, cui non displiceat οὕτως: nobis legendum videtur αὐτῶν, *dona rurſus ab iis auferri.* Cap. III. Mercurii imago ab Antiquis deſcribitur diverſa ab imagine Fortunae: Τόν δ' Ἑρμῆν — ἐξ ὑπεναντίου τὴν Τύχην, κεκοσμήκασι πάλιν οἱ γρά-

φοντες τε καὶ πλάτλοντες: corrigendum —, ἐξ ὑπεναντίυ τῇ Τύχῃ κεκοσμήκασι πάλαι —. Mercurius fingitur: Νεανισκός ἐϛιν ὡραῖος, οὐκ ἐπίκλητον οὐδὲ κωμμωτικὸν ἔχων κάλλος, ἀλλ' εὐθὺς ὥϛε συνεμφαίνεσθαι τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν δι' αὐτοῦ. Omnia ſunt plana, excepto εὐθύς: ſenſus etiam apparet, *Mercurii pulchritudinem eſſe nativam.* Nos, quum αὐτοφυὲς remotius ſit a veſtigiis vulgatae, corrigimus ἐμφυές, quae vox eo facilius obliterari potuit, quo eſt exquiſitior: altera uſus eſt Galenus in ſimili comparatione, cap. X. Ceterum in hac editione cum alia ſunt operarum vitia, tum hoc loco τύχης pro ψυχῆς. Cap. IV. Fortunae ſocios dicit ὀχυμένυς δ' ἐξ ἐλπίδων ἀεὶ, quod nullum habet ſenſum, niſi ἐξ mutetur in ἐπ'; ita Graeci dicunt ὀχεῖσθαι ἐπ' ἐλπίδος, *vehi ſpe tamquam navi*: vid. Valckenarius Diatr. Eur. Fragm. p. 240. Ibid. Ὄψει δὲ καὶ Πρίαμον καθειργμένον: forte ſint qui de Priamo *oppugnato* accipiant: qui acutiori ſint ſenſu, eam interpretationem repudient, et legant καθηρημένον, *ſublatum.* Sed pergamus ad aliam partem.

Explicavit). Et hoc quid esſet ignoravit Editor. *Explicare* dicitur, qui locum ſanum quidem, ſed tamen impeditum vel difficilem, ad ſententiae rationem redigit et interpretatur. Atque, ut fere *illuſtratio* ad res, ita *explicatio* ad verba refertur. Et ad ſingularia quidem verba explicanda frequenter adhibet

bet Lexicographos veteres, Heſychium, Pollucem, Etymologicum: dubium, majorine vanitate an inſcitia. Atque hac quoque in parte ſimilis eſt pueris, qui opifices, v. c., fabros, imitari cupiunt, et majoribus malleis ac forcipibus ferrum tundere aggrediuntur, ut ipſi quoque nimirum viri videantur; at vero imbecillae manus nequeunt ſuſtinere pondus, inſtrumentum e manibus excidit, forte quoque miſellos aliqua corporis parte laedit. Ita Koehlerus, quum non caperet vim ac momentum veterum Lexicographorum, iis adhibendis non tantum operae pretium non fecit, ſed in errorem inductus eſt. Igitur non percepit venuſtatem comparationis, cap. VI: οὐδ' ὁ ταῖς κρήναις τοὺς τοιούτους εἰκάσας ἄμουσός τις ἦν· καὶ γὰρ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κρηνῶν ὑδρευόμενοι πρόσθεν, ἐπειδὰν μηκέτ' ἔχωσιν ὕδωρ, ἀνασυράμενοι προσουροῦσι. Senſus eſt: *haud invenuſtus fuit homo, qui divites ad paupertatem redactos comparavit fontibus; nam et ii, qui antea aquati ſunt ex fontibus, in eosdem exſiccatos immingunt ſublatis veſtibus.* Adeo pervulgatam ſignificationem verbi ἀνασυράμενοι ignoravit, ut ei hanc notulam adjiceret: „ *prae* „ *pudore*, vel etiam *diſſimulandi cauſa*, *obducta* „ *veſte*. Heſych. Ἀνεσύρατο· ἄνω τὰ ἱμάτια „ ἔσυρεν. Ἀνασῦραι· ἀποκαλύψαι, ἢ περιποιῆσαι" Ergo ne Heſychium quidem intellexit. Sed haec notula, quamvis plena ſtuporis, acuta eſt prae altera, quae deinceps ſequitur, ad verbum προσουροῦσι. Ea

vero tam excellens est in hoc genere, ut male de legentium ſtudiis mereri nobis videamur, niſi eam commemoremus: „ προσουρέω, proprie *ſecundo* „ *vento utor*: hoc loco, *celeriter*, *quemadmodum* „ *navis*, *quae ſecundo vento utitur*, *praeterire*" Doctus profecto ſit vir, qui perſpiciat mentis acie quod nemo mortalium perſpexit, προσουρεῖν non eſſe *adningere*, ſed *ſecundo vento navigare*. In eodem capite aliud exſtat acuminis documentum. Galenus dixit: *Turpe eſſe*, *ſervum drachmas valere decem mille*, *dominum vero ejus non unam drachmam*: Interpres docet, „ *de drachmis Aegyptiis hoc loco non accipien-* „ *dum; quippe Galenus ſcriptor Atticus*." Cap. XIII: διηγησαίμην ὑμῖν τὸν μῦθον ἐκεῖνον, ὃν τῶν οὐκ ἀμούσων ἀνδρῶν τις ἐντείνας ἔπεσι διεσκεύασε. Reprehendit Charterium, qui recte ceperat ἐντείνας. Sententia haec est: *narrarem vobis fabulam illam*, *quam vir quidam haud invenustus in verſus redegit*, *ac tractavit*. At noſter Interpres docet, „ *hoc verbum*, „ *ſi in participio alii verbo jungatur*, *ſignificare ani-* „ *mi aut vocis contentionem*, *vim*, *gravitatem*." Nos nolumus abuti opera colligendis exemplis illius ſignificationis, quae ſatis frequentia ſunt. Potius verbum reſtituamus Auctori de Vita Arati ap. Petavium Uranolog. p. 148. Narrat, Antigonum Macedoniae regem Arato dediſſe Eudoxi librum et petiviſſe, τὰ ἐν αὐτῷ καταλογάδην λεχθέντα περὶ τῶν φαινομένων μέτρῳ ἐντεῖναι: vulgo legitur εἶναι.

Vi-

Videamus aliud Explicationis officium, quod verſatur in locis aliunde excitatis ad ſuos Auctores referendis. Quo quidem in genere vix unum et alterum locum notavit Editor, pleroſque ignoravit, quosdam etiam falſa Explicatione pervertit. Cap. VII, laudatur haec ſententia:

Οὐδ' εὐγενεία σ' ἦξεν εἰς ὕψος μέγα,
Κακὸν τὸ μὴ ἔχειν, τὸ γένος οὐκ ἔβοσκέ με.

Addit Interpres: „*Ex quo poëta Comico ſumtum ſit* „*hoc diſtichon, dicere equidem nequeo. Qua de re* „*etiam ne ex verborum quidem comprehenſione ſenſum* „*expedire posſum.*" Igitur ad emendandum accedit: et quandoquidem graviora eſſe pro manuum imbecillitate expertus erat Lexicographorum veterum inſtrumenta, ecce confugit ad leviora, et ex angulo eruit puerile inſtrumentum, Lancilloti cujuſdam ſuperiori ſeculo Gallice ſcriptum, *Novam Methodum discendae linguae Graecae*; atque hujus ope fabricatur novam lectionem verſu ſecundo: Κατὰ τὸ μὴ ἔχειν, ſc. ἐστι. Deinde probat *ingenioſam conjecturam Seyboldi ſui, Viri clarisſimi, qui pro* κατὰ *maluerit* καὶ, *utpote metrò convenientius, et* ἔβλαψε pro ἔβοσκε. Dignum diſcipulo magiſtrum! Coecus coecum ſi ducet, ambo in foveam cadent: ita vanus vanum ſi ducet, ambo in inſcitiam incident. Atqui locus non opus habebat iſta medicina,

vero tam excellens est in hoc genere, ut male de legentium ſtudiis mereri nobis videamur, niſi eam commemoremus: „ προσουρέω, proprie *ſecundo* „ *vento utor*: hoc loco, *celeriter*, *quemadmodum* „ *navis*, *quae ſecundo vento utitur*, *praeterire*" Doctus profecto ſit vir, qui perſpiciat mentis acie quod nemo mortalium perſpexit, προσουρεῖν non esſe *admingere*, ſed *ſecundo vento navigare*. In eodem capite aliud exſtat acuminis documentum. Galenus dixit: *Turpe esſe, ſervum drachmas valere decem mille, dominum vero ejus non unam drachmam*: Interpres docet, „ *de drachmis Aegyptiis hoc loco non accipien-* „ *dum; quippe Galenus ſcriptor Atticus*." Cap. XIII: διηγησαίμην ὑμῖν τὸν μῦθον ἐκεῖνον, ὃν τῶν οὐκ ἀμούσων ἀνδρῶν τις ἐντείνας ἔπεσι διεσκεύασε. Reprehendit Charterium, qui recte ceperat ἐντείνας. Sententia haec est: *narrarem vobis fabulam illam, quam vir quidam haud invenustus in verſus redegit, ac tractavit*. At noſter Interpres docet, „ *hoc verbum*, „ *ſi in participio alii verbo jungatur*, *ſignificare ani-* „ *mi aut vocis contentionem*, *vim*, *gravitatem*." Nos nolumus abuti opera colligendis exemplis illius ſignificationis, quae ſatis frequentia ſunt. Potius verbum reſtituamus Auctori de Vita Arati ap. Petavium Uranolog. p. 148. Narrat, Antigonum Macedoniae regem Arato dedisſe Eudoxi librum et petivisſe, τὰ ἐν αὐτῷ καταλογάδην λεχθέντα περὶ τῶν φαινομένων μέτρῳ ἐντεῖναι: vulgo legitur εἶναι.

Vi-

Videamus aliud Explicationis officium, quod verſatur in locis aliunde excitatis ad ſuos Auctores referendis. Quo quidem in genere vix unum et alterum locum notavit Editor, pleroſque ignoravit, quoſdam etiam falſa Explicatione pervertit. Cap. VII, laudatur haec ſententia:

Οὐδ' εὐγενεία σ' ἦγεν εἰς ὕψος μέγα,
Κακὸν τὸ μὴ ἔχειν, τὸ γένος οὐκ ἔβοσκέ με.

Addit Interpres: „ *Ex quo poëta Comico ſumtum ſit* „ *hoc diſtichon, dicere equidem nequeo. Qua de re* „ *etiam ne ex verborum quidem comprehenſione ſenſum* „ *expedire posſum.*" Igitur ad emendandum accedit: et quandoquidem graviora eſſe pro manuum imbecillitate expertus erat Lexicographorum veterum inſtrumenta, ecce confugit ad leviora, et ex angulo eruit puerile inſtrumentum, Lancilloti cujuſdam ſuperiori ſeculo Gallice ſcriptum, *Novam Methodum discendae linguae Graecae*; atque hujus ope fabricatur novam lectionem verſu ſecundo: Κατὰ τὸ μὴ ἔχειν, ſc. ἐστι. Deinde probat *ingenioſam conjecturam Seyboldi ſui, Viri clarisſimi, qui pro* κατὰ *maluerit* καὶ, *utpote metro convenientius*, *et* ἔβλαψε pro ἔβοσκε. Dignum discipulo magiſtrum! Coecus coecum ſi ducet, ambo in foveam cadent: ita vanus vanum ſi ducet, ambo in inſcitiam incident. Atqui locus non opus habebat iſta medicina,

 quip-

quippe ſaniſſimus. Exſtat apud Euripidem Phoeniſſ. 407: prior verſus ex Jocaſtae, alter ex Polynicis perſona dicitur. Et hi tamen ſunt magiſtri Aeſthetici, qui ſibi ſoli ſapere videntur, reliquos diligentioris ſtudioſos doctrinae, tamquam operarios, contemnunt. Operae pretium est cognoscere vanitatem Seyboldi, qui de Aeſthetica ſua ita profesſus est, ut non Profesſor ex cathedra pronunciare, ſed praeſtigiator in foro multitudinem ad ſpectaculum artificii convocare videretur. In Commentatiuncula de Eloquentia Homeri, Jenae A. 1771. edita, ut alia omittamus, ita effatur: „ In iis quae ad αἰσθητικὰ „ pertinent, nondum exhauſtus est fons artis Ho„ mericae. Cum enim Critici ſuperiorum tem„ porum vix aliud quidquam in iis, quae nobis re„ ſtant, monumentis Graecorum ſpectarent, quam „ varios verborum uſus, lectiones in variantibus „ probabiliores, ſignificationes rariores, prae his in „ ingenium ſcriptorum inquirere, idque ex tempo„ rum, gentis, et patriae ratione colligere, ut „ mitius dicam, obliti ſunt. Quod cum cogito, et „ cur Critica per ducentos amplius annos, non eos, „ quos aliae ſcientiae, breviori longe temporis ſpa„ tio, progresſus fecerit, inquiro, ratio maxime „ probabilis videtur mihi haec, quod Philoſophia „ contemtum ſui ita ſit ulta, ut Kuſteros Bentlejos„ que ad ſteriliorem rerum, quae ad ſolam Gram-

„ ma-

„ maticam pertinerent, indagationem condemnaret,
„ marmoreamque illis Muſae Graecae imaginem vita
„ carentem, pro vera illa, tota vivente, tota Gra-
„ tias ſpirante, daret amplectendam. Ex quo enim
„ Critica ſcholas frequentavit Philoſophiae, et Baum-
„ gartenii τὰ αἰσθητικὰ docuere, Homii fontes
„ ejus, quod pulchrum et ſublime est, ex naturae
„ noſtrae ingenio eruerunt, Herderi locum, (Stand-
„ punkt) ut ita dicam, unde circumſpiciendum est
„ in agmina Scriptorum, monſtrarunt, ex illo tem-
„ pore laetior mihi facies illuxiſse videtur Criticae".
Qui de Bentlejis et Kuſteris ita pronunciet, is pro-
fecto, ut nos quoque mitius dicamus, eo loco est,
ut de tantorum virorum magnitudine ne ſuſpicari
quidem poſſit. Et dubii ſumus, petulantiamne an
inſcitiam prius miremur iſtius doctoris. Qui, ſi an-
tea humi pennas inſtruxisſet, quam *ſublime* evolas-
ſet: ſi non ex *loco* et longinquo *in Scriptorum agmi-
na circumſpexisſet*, ſed eos e propinquo et interius
inſpexisſet; non adeo turpiter lapſus esſet, ut et igno-
raret Graecum verſum esſe Euripidis ex pervulgata
et a pueris adeo lectitata fabula, et eum contra
ſententiae ac metri rationem corrumperet. Sed age,
relicta paulum injucunda illa errorum notatione, ad
ipſum digrediamur Galenum, et ejus quosdam in
hoc genere locos ad ſuos Auctores referamus.

Cap. I. Diſtributio λόγυ in προφορικὸν et ἐνδιά-
θετον,

quippe ſanisſimus. Exſtat apud Euripidem Phoeniſſ. 407: prior verſus ex Jocaſtae, alter ex Polynicis perſona dicitur. Et hi tamen ſunt magiſtri Aeſthetici, qui ſibi ſoli ſapere videntur, reliquos diligentioris ſtudioſos doctrinae, tamquam operarios, contemnunt. Operae pretium est cognoſcere vanitatem Seyboldi, qui de *Aeſthetica* ſua ita profesſus est, ut non Profesſor ex cathedra pronunciare, ſed praeſtigiator in foro multitudinem ad ſpectaculum artificii convocare videretur. In Commentatiuncula de Eloquentia Homeri, Jenae A. 1771. edita, ut alia omittamus, ita effatur: „ In iis quae ad αἰσθητικὰ „ pertinent, nondum exhauſtus est fons artis Ho„ mericae. Cum enim Critici ſuperiorum tem„ porum vix aliud quidquam in iis, quae nobis re„ ſtant, monumentis Graecorum ſpectarent, quam „ varios verborum uſus, lectiones in variantibus „ probabiliores, ſignificationes rariores, prae his in „ ingenium ſcriptorum inquirere, idque ex tempo„ rum, gentis, et patriae ratione colligere, ut „ mitius dicam, obliti ſunt. Quod cum cogito, et „ cur Critica per ducentos amplius annos, non eos, „ quos aliae ſcientiae, breviori longe temporis ſpa„ tio, progresſus fecerit, inquiro, ratio maxime „ probabilis videtur mihi haec, quod Philoſophia „ contemtum ſui ita ſit ulta, ut Kuſteros Bentlejos„ que ad ſteriliorem rerum, quae ad ſolam Gram-

„ ma-

„ maticam pertinerent, indagationem condemnaret, „ marmoreamque illis Muſae Graecae imaginem vita „ carentem, pro vera illa, tota vivente, tota Gra- „ tias ſpirante, daret amplectendam. Ex quo enim „ Critica ſcholas frequentavit Philoſophiae, et Baum- „ gartenii τὰ αισθητικὰ docuere, Homii fontes „ ejus, quod pulchrum et ſublime est, ex naturae „ noſtrae ingenio eruerunt, Herderi locum, (Stand- „ punkt) ut ita dicam, unde circumſpiciendum est „ in agmina Scriptorum, monſtrarunt, ex illo tem- „ pore laetior mihi facies illuxiſſe videtur Criticae". Qui de Bentlejis et Kuſteris ita pronunciet, is pro- fecto, ut nos quoque mitius dicamus, eo loco est, ut de tantorum virorum magnitudine ne ſuspicari quidem poſſit. Et dubii ſumus, petulantiamne an inſcitiam prius miremur iſtius doctoris. Qui, ſi an- tea humi pennas inſtruxiſſet, quam *ſublime* evolaſ- ſet; ſi non ex *loco* et longinquo *in Scriptorum agmi- na circumſpexiſſet*, ſed eos e propinquo et interius inſpexiſſet; non adeo turpiter lapſus eſſet, ut et igno- raret Graecum verſum eſſe Euripidis ex pervulgata et a pueris adeo lectitata fabula, et eum contra ſententiae ac metri rationem corrumperet. Sed age, relicta paulum injucunda illa errorum notatione, ad ipſum digrediamur Galenum, et ejus quosdam in hoc genere locos ad ſuos Auctores referamus.

Cap. I. Diſtributio λόγȣ in προφορικὸν et ἐνδιά- θετον,

ϑετον, quorum hic tribuitur etiam brutis, ſumta eſt ex Stoica disciplina. Comparandus eſt Porphyrius de Abſtin. III, 2, cujus locus huic adeo ſimilis eſt, ut ex eodem fonte hauſtus videatur.

Ibid. Ἀλλὰ καὶ τὰ γῆς νέρθεν καὶ τὰ ὕπερθε τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ Πίνδαρον, ἐπισκοπεῖ. Locus Pindari exſtat apud Platonem Theaetet. p. 127. F. ἡ δὲ διάνοια - πανταχῆ φέρεται, κατὰ Πίνδαρον, τά τε γᾶς ὑπένερθε καὶ τὰ ἐπίπεδα γεωμετροῦσα· Platonem imitatus videtur Galenus. Nam ex eodem ſunt proxima: ἐξεπορίσατο δ' ὑπὸ φιλοπονίας καὶ τὸ μέγιστον τῶν θείων ἀγαθῶν, φιλοσοφίαν. Platonis ſententia, celebrata frequenti poſteriorum imitatione, exſtat in Tim. p 533. D: ἐξ ὧν ἐπορισάμεθα φιλοσοφίας γένος, οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτ' ἦλθεν, οὔθ' ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν.

Cap. VI. Καλῶς οὖν καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Διογένης· ὁ μὲν χρυσᾶ πρόβατα καλῶν τοὺς πλουσίους καὶ ἀπαιδεύτους· ὁ δὲ ταῖς ἐπὶ τῶν κρημνῶν συκαῖς ἀπεικάζων αὐτούς· ἐκείνων τε γὰρ τὸν καρπὸν, οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ κόρακας καὶ κολοιοὺς ἐσθίειν· τούτων δὲ τὰ χρήματα μηδὲν μὲν εἶναι ὄφελος τοῖς ἀστείοις, δαπανᾶσθαι δὲ ὑπὸ τῶν κολάκων. Demoſthenis ſententia in ejus, quae ſuperſunt, ſcriptis non eſt. Sed in apophthegmatum auctoritatibus mire turbatur. Diogeni tribuitur apud Diog. Laërt. VI, 47: τὸν πλούσιον ἀμαθῆ, πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον.

Si-

Simile dictum Socratis memoratur a Stobaeo S. IV. p. 56: Σωκράτης ἰδὼν μειράκιον πλούσιον καὶ ἀπαίδευτον, ἴδε, ἔφη, χρυσοῦν ἀνδράποδον. Ab eodem exemplo ducta eſſe videtur Propertii admonitio ad Cynthiam, de emungendo amatore divite, II, 16, 7: *Quare, ſi ſapis, oblatas ne deſere meſſes, Et ſtolidum pleno vellere carpe pecus.* Alterum dictum item ad Diogenem refertur a Diog. Laërt. VI, 60: τοὺς ἀσώτους εἶπε παραπλησίους εἶναι συκαῖς ἐπὶ κρημνῷ πεφυκυίαις, ὧν τοῦ καρποῦ μὲν ἄνθρωπος οὐκ ἀπογεύεται, κόρακες δὲ καὶ γύπες ἐσθίουσι. Auctius refertur a Stobaeo S. XC. p. 506. ſub nomine Diogenis: et S. XV. p. 152, ſub nomine Cratetis. Sententiam expresſit Strato, ut docte obſervavit Eldikius Suſp. Spec. p. 31. Epigramma emendatius editum est a Brunckio Analect. T. II. p. 365.

Verum ne plura notemus dicta, quorum Auctores ab ipſo Galeno ſignificati ſunt: videamus de iis ſententiis, quae, omiſſo Auctorum nomine, in rem ſuam vocavit aut imitatus est Galenus. Cap. X. cum ait: *In omni re graviore peragenda, homines non ſolere ſequi opinionem multitudinis, ſed ſententiam unius peritisſimi:* haec tam ſimilia ſunt iis, quae apud Platonem disputantur Alcib. I. p 28; ut inde ſumta eſſe appareat. Cap. XI. ὡς ἐν βορβόρῳ πολλῷ τὴν ψυχὴν ἑαυτῶν ἔχουσι κατεσβεσμένην, ductum est

ex

ex celebrata Platonis ſententia Rep. VII. p. 488. A. ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινὶ τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατωρορυγμένον: de qua ſententia plura notavit Wyttenbachius ad Plutarch. Ser. Num. Vind. p. 95. Ibidem de Athletarum corporibus dicitur: τὰ δὲ λυγισθέντα τῶν ἄρθρων ἀσθενῆ πρὸς πᾶσαν τὴν ἔξωθεν βίαν γίνεται, καὶ πᾶν ῥῆγμα καὶ σπάσμα ῥαδίως κινεῖται: expreſſum est ex nobili dicto Demoſthenis Olynth. II. p. 7: B. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, τέως μὲν ἂν ἐῤῥωμένος ᾖ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαστα σαθρῶν· ἐπὰν δὲ ἀῤῥώστημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα, κἂν στρέμμα, κἂν ἄλλό τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ. Sed jam redeundum ad Editorem, ejusque profesſiopis alia deinceps pars ſpectanda est.

Illuſtravit.) Forte hac in parte melius res gesta est, quippe quae magis Historiae et Antiquitatis ſcientia continetur quam Grammatica ratione? Quod qui cognoscere cupiunt, ſatis exiſtimare poterunt ex duobus ſpeciminibus: neque praeterea quidquam requirent. Cap. VII mentio fit Chryſippi et Arati, qui doctrina et ingenio famam addiderunt patriae ſuae, *Solis*. Hanc igitur, quam vix puer ignoret celebrem fuisſe Ciliciae urbem, in Siciliam transponit, et *Soluntem* facit, ignobile oppidum prope Panormum. Deinceps ad *Hyperboli* mentionem, notat:

tat: „*de Hyperbolo Athenienſi plane nihil mihi notum.*" Nuſquam verior eſt Koehlerus, quam in ignorantiae confeſſione. Nos, ut confeſſionem laudamus, ita ignorantiam ejusmodi reprehendimus in eo qui jactet, *ſe plurimos Auctoris locos emendasſe, explicasſe, illuſtrasſe.* Atqui Hyperboli nomen pervulgatisſimum eſt apud Ariſtophanem, cum in reliquis fabulis, tum in Nubibus, quae a pueris adeo lectitatur, in eorumque uſus ſaepius edita eſt.

Jani Cornarii, celeberrimi olim Jenenſium Medici, correctiones adjecit.) Habuit has correctiones ex bibliothecae Jenenſis exemplo Aldino, cui eas Cornarius adſcripſerat. Magnam partem ad operarum vitia referuntur: quaedam tamen ſunt vetuſtiorum vitiorum emendationes. Veluti Cap. IX. ἐν κύκλῳ περιδινεῖσθαι μὴ σκοπούμενον, Cornarius, et poſtea Charterius, recte correxerunt σκοτούμενον; eſt enim *ſine vertigine in orbem circumvolvi:* at Koehlerus vulgatam et tuetur, et exponit *in circulo clauſis oculis circumire:* quae expoſitio ſummam Graecitatis ignorantiam prodit. Reliquis Cornarii emendationibus Editor, tamquam judex, ſuum *bene!* vel *male!* adjungit. Ceterum puerilis vanitas in eo apparet, quod Cornarium *Jenenſium Medicum* facit. Nam is, quamquam Jenae mortuus eſt, tamen in aliis quoque Germaniae urbibus medicinam vel docuerat vel factitaverat, a quibus ei eodem jure

co-

cognomen addi poterat. Sed nimirum, ut Cornarius ſummae doctrinae laude ornamentum addidit Jenenſium Academiae, ita Koehlerus ornamentum ab illa petit Academia, et Cornarii appellatione ipſe ab ejus viri laude particulam in ſe derivare voluit.

Indices locupletisſimos addidit.) Verius dixisſet, *indices vanisſimos.* Primus est, *Auctorum, qui laudantur, explicantur, illuſtrantur, notantur:* ſecundus, *Verborum, quae explicantur, illuſtrantur:* tertius, *Rerum.* Jam, cum in ipſis Animadverſionibus ea ſit vanitas illuſtrationis et explicationis, quam vidimus; intelligitur, earum Indicem niſi vanum esſe non posſe.

Si qui forte mirentur, quid causſae fuerit quod in levisſimae et contemnendae editionis deſcriptione tantum operae conſumſerimus, his affirmare posſumus, nos unice bonarum literarum ſtudioſis conſulere voluisſe; quibus eo magis ab hujus editionis uſu cavendum duximus, quo magis ipſum libellum eorum ſtudiis accommodatum judicavimus, ejusque probabilem utilemque editionem diu optavimus. Sint forte etiam, qui putent, nos Editoris tantum errores notasſe, recte dicta praeteriisſe. Atqui nos multo plures errores notare poteramus. Et ex ignorantia inſcitiaque, quae ex erroribus apparet, facile exiſtimari potest, quale quantumve illud debeat esſe, quod non male ab Editore dictum ſit. Et

vero

vero hoc ejusmodi est, ut magis neſcire turpe ſit, quam glorioſum ſcire. In puero ſcholaſtico talia et recte dicta laudem, et errata veniam, habere poſſint: non in *Verbi Divini Miniſtro*, quorum neminem tam parum a Graecis literis inſtructum eſſe decet: nedum in eo, qui ſe profiteatur, *plurimos locos emendaturum, illuſtraturum, expliciturum:* non denique in eo, qui, expoſitis omnibus honoribus, gloriolam captet, quique ſit et haberi velit, *Ordinis Philoſophici in Academia Jenenſi Adjunctus, Societatis Latinae Jenenſis et Marchico-Badenſis Collega honorarius, et apud Colmbergenſis, prope Onolduin, Verbi Divini Miniſter.*

RELATIONES

BREVIORES.

I. *Joannis Caroli Zeunii Prof. Gr. Litt. Viteb. Animadverſiones, in Franciſci Vigeri de praecipuis Graecae dictionis Idiotiſmis librum, ad juſtam examinis lancem revocatae ab Henrico Hoogeveen.* 8. *pagg.* 176. *Lugduni Batavorum.* 1781. Inſignem utilitatem praeſtiterat ſtudioſis Graecae linguae Hoogeveenus, vir doctisſimus, repetendo et novis animadverſionibus locupletando Vigeri commentario de Idiotiſmis. Quem librum quum denuo ederet Zeunius A. 1777, ſatis magnam apud cives ſuos, et exteros quoque, gratiam inire poterat; ſi, vel, nullis additis animadverſionibus ſuis, copiam exemplorum auxisſet: vel diligenter accurateque ſcriptas adjecisſet. Nunc ita verſatus est in hac editione, ut in juſtam Hoogeveeni reprehenſionem incurreret. Cujus nos reprehenſionis capita ſummatim perſtringamus. Et primum quidem, multis locis, ubi ſatis erat exemplorum, alia ipſe addidit exempla, nulla habita ratione brevitatis; cui Hoogeveenus in primis ſtuduerat, eoque conſilio multa, quae parata habebat, omiſerat, ne tironum ingenia multitudine et varietate animadverſionum obruerentur. Sed poterat iſta profuſio excuſari, vel adeo liberalitatis

no-

nomine laudari, ſi quidem non ſociam habuisſet vanitatem ac temeritatem. Ille vero multos locos veterum Scriptorum ſublegit ex libro Hoogeveeni de Particulis, nulla facta mentione Auctoris. Deinde animadverſiones multis locis adjunxit alienas ab eorum argumento, quod non ſatis perceperat. Porro vanitas apparet in reprehendendo Hoogeveeno, in quem frequenter invehitur, nullo quidem certo conſilio niſi ut eum reprehenderet, et ſaepius quid ipſe ſibi vellet ignorasſe videretur. Denique multos commiſit errores, qui in eo, qui non ſit tiro, ſed tirones ipſe doceat, gravem offenſionem habeant. Atque iſtorum criminum documenta in hoc libello manifeſta propoſuit Hoogeveenus, haud mediocri doctrina et Grammatica ſubtilitate, minore tamen orationis elegantia et perſpicuitate. Nos mallemus, Zeunius, cujus ſtudium aliis locis agnovimus et probavimus, in hoc libro magis diligentiam et modeſtiam quam temeritatem et edendi cupiditatem ſecutus esſet, neque ita in publicam et juſtam reprehenſionem incidisſet.

II. *XENOPHONTIS Memorabilium Socratis dictorum Libri quatuor: recenſuit et Erneſti Aliorumque et ſuis notis explicavit Jo. Car. Zeunius. Prof. Gr. Litt. Viteb.* 8. *Lipſiae.* 1781. Non eſt repetitio Erneſtinae editionis, ſed nova editio ab ipſo Zeunio facta ad eam rationem, quam in aliis Xenophonteis libris ſecutus erat. Praeſtiterat utique Erneſti-

 num

num exemplum diligenti chalcographica deſcriptione fideliter reddi, et, quas Zeunius habebat, novas animadverſiones ita ei exemplo adjungi, ut ne cum ſuperiorum Interpretum notis confunderentur. Nunc omnes ſub contextum conjectae ſunt notae, quod non reprehendimus, ſed non integrae neque omnes adjectae ſunt Erneſti, Ruhnkenii, Valckenarii; quae ſaepius tantum memoratae ſunt a Zeunio et ita cum ſuis notis commixtae, ut, quid cujusque ſit, non ſatis appareat. Ceterum, Zeunius, quamquam in annotando nimium frequens et verboſus fuit, tamen paululum novae utilitatis attulit, cum veterum editionum comparatione, tum obſervatione dictionis et rerum. Quod fortasſe alio tempore uberius explicabimus, magis Xenophontei operis, quam hujus editionis, causſa.

III. *De l'Etat et du Sort des Colonies, des anciens Peuples.* —— 8. *a Philadelphie.* 1779. i. e. *De Statu et Conditione Coloniarum apud Antiquos.* Conſilium ſcriptionis pertinet ad disceptationem contentionis, quae nunc agitatur inter Britannos eorumque Colonos Americanos: de qua quidem Auctor ſecundum Americanos judicat. Sed haec pars non ita est conjuncta cum noſtro inſtituto atque altera, quae continetur ipſo argumento ejusque explicatione; quae profecta est, non ex compilatione aut levi rerum cognitione, ſed ex uſu ſcientiaque veteris historiae ejusque prudenti interpretatione. Et an-

antea prodidit Auctor haud vulgarem doctrinam aliis ſcriptis, in quibus etiam est *Cenſura Scriptorum de vita et rebus geſtis Alexandri Magni*; de qua diximus parte hujus Bibliothecae ſecunda.

IV. *Exercitationes in Appiani Alexandrini Romanas Hiſtorias: praeſide Jo. Schweighaeuſer. Gr. et Orient. Litt. Prof. Publ. Ord. Univ. h. t. Rectore.* 4. *Argentorati.* 1781. Est haec prima pars Scriptionis, quae ad argumentum diſputationis Academicae in plures partes diſtributa videtur: et ſubſidiis, cum doctrinae, tum librorum veterum haud vanam nobis ſpem facit egregiae editionis Hiſtoriarum Appiani. Hujus conſilium ante Schweighaeuſerum, V. Cl., ceperat Musgravius et cum Brunckio communicaverat, petens ab eo, ut, ſi fieri posſet, operam interponeret ſuam, qua nancisceretur collationem codicis Auguſtani, ex quo Davides Hoeſchelius olim Appiani Hiſtoriam Illyricam ediderat. Brunckius cum Schweighaeuſero egit: qui continuo, pro ſua humanitate, gratificatus Musgravio, codicem per amicos Auguſtanos Argentoratum arcesſivit, ad eumque cum editis exémplis comparandum aggresſus est: mox literis ad Musgravium ſcriptis ei ſignificavit, in codice illo tantum esſe medicinae ad ſanandum Appianum, ut niſi edendi provincia jam occupata esſet, ipſe eam lubens ſuſcepturus fuisſet. Cui Musgravius perhumaniter reſpondit,

gratias agens et ſimul ſignificans, ſe libenter hanc provinciam Schweighaeuſero concedere, misſurum etiam annotata, quae admodum pauca haberet; quippe ingravescentem corporis infirmitatem eum ab edendi conſilio rejecisſe, et nimis etiam efficaciter de vitae brevitate admonuisſe. Haud ita multo post Musgravius diem obit. Schweighaeuſerus de illius annotatis ad Tyrwhittum, V. Cl., ſcribit: qui reſpondet, omnes Musgravii ſchedas ex ipſius Auctoris voluntate, paulo post ejus obitum flammis traditas esſe, praeter paucisſimas in ipſo testamento expresſis verbis ſignificatas, quae nil continerent, quod ad Appianum pertineret. Igitur ſuo ipſe Marte rem perſecutus, plures etiam libros ſcriptos et Pariſienſes et italicos, et alia interpretationis ſubſidia, ad novam editionem inſtituendam adhibuit: cujus per has Exercitationes ſpecimen propoſuit. Harum pars ea, quae adhuc prodiit, ſex continetur ſectionibus: Prima est, *de perſona et aetate Appiani.* Secunda, *de ratione, quam in conſcribenda Romana historia ſecutus est.* Tertia continet *ſeriem librorum, per quos diſtributa erat haec historia.* Quarta complectitur, *aliorum veterum Scriptorum cum teſtimonia de Appiano, tum excerpta ex ejus libris.* Quinta recenſentur *libri ex univerſo illo opere hodie ſuperſtites.* Sexta demonſtratur, *Parthicum librum, qui inter Appiani ſcripta fertur, nihil ad Appianum pertinere, in quem falſo plagii culpa collata ſit.*

Nos

Nos hanc materiam ad duo revocabimus capita, de quibus verbo ſententiam noſtram ſignificemus: alterum complectitur judicium de opere Appiani, alterum emendationem ſcripturae. Et in laudibus hiſtoricis Appiani explicandis, ipſoque a plagii pervulgato crimine vindicando, reperimus Schweighaeuſerum non ductum eſſe vulgari eorum conſuetudine, qui, quos Auctores edere conſtituunt, eos prius laudant, ut nimirum ab eorum gravitate ipſi ſuae operae pondus addant: ſed ſecutum eſſe diligentem Antiquitatis ſcientiam, prudentemque criticam rationem. Neque minus operae pretium facturus videatur Editor in emendanda ſcriptura, quae, tribus adhuc editionibus prodita, et ex uno eodemque vitioſiſſimo codice expreſſa, plurimis obſita eſt labibus. Cujus quidem rei certam nobis fecit ſpem per ſpecimina emendationum, ex quibus et Editoris facultas, et Auguſtani codicis bonitas, cognoſcitur. Itaque Bell. Punic. L. I. p. 6. Ed. Toll. Regulus dicitur Carthaginem rediiſſe: ἐπανῆλθεν εἰς λίμνην ἕτοιμος, Editor acuta elegantique conjectura corrigit, ἐπ. εἰς λύμην ἕτοιμος, *promptus abiit ad cruciatum.* Ib. p. 59. κοινὸς δ' ἦν ἐπιτολὴ, καὶ τὸ Κηνσωρίνου στρατόπεδον ἐνόσει: priora verba, quae ſententiam prorſus turbant, egregie reſtituuntur, partim ex ingenio, partim ex codice Auguſtano, κυνὸς δ' ἦν ἐπιτολὴ, *erat vero Cani-*

culae ortus. Bell. Syr. p. 205. lin. 4. vera lectio ex ſcriptis revocatur ἐπιθυμίας; pro vulgata ἐπιμελείας. Ib. p. 206. τὸ κακὸν ἐπικρύπτοντα καὶ προτιμότερον αὐτῷ θανάτου, item ex ſcriptis veriſſime corrigitur προτιμώμενον, *qui morbum celet et mori velit.* Haec ſatis manifesta ſunt indicia egregiae operae, quam uberius explicabimus, quum ipſa prodierit editio. His ſcriptis, adfertur ad nos altera hujus Scriptionis pars, cujus hic est titulus: *De Impreſſis ac Manuſcriptis Hiſtoriarum Appiani Alexandrini codicibus, Commentatio Hiſtorico-Critica: Accedit novae Editionis ſpecimen.* Et affirmare posſumus, ſpem noſtram magis etiam auctam incenſamque esſe, cum ſpeciminibus doctrinae et criticae facultatis, tum elegantia et nitore operae chalcographicae. Quo lubentius Editoris preces ad eruditos viros repetimus, eosque ipſi rogamus, ut ejus inſtitutum juvent, vel librorum ſubſidiis, vel conſilio, vel animadverſione, vel quacumque opera et ratione.

V. *PLATONIS Dialogi IV, Meno, Crito, Alcibiades uterque: cum Animadverſionibus Virorum clariſſimorum, Gedike, Gottleber, Schneider, priorumque Editorum, curavit Bieſter.* 8. *Berolini.* 1780. Cum Borusſiae Rex, prudentisſimus idemque doctisſimus regum, verisſime judicaret, ad praeſtantis firmaeque doctrinae fructum ex reliquis inſtitutionis puerilis partibus eam plurimum valere, quae verſaretur in

im-

imbuendis ingeniis diligenti veterum Auctorum lectione; ex eorum numero ipſe gravisſimos elegit, eosque frequentius accuratiusque in Gymnaſiis tractari jusſit. Igitur Ill. Zedlizius, Academiarum Scholarumque Borusſicarum Curator, vir de tuendis provehendisque doctrinarum ſtudiis meritisſimus, operam dedit, ut ſalutare conſilium prudenti ratione conficeretur, neque tantum ad verborum cognitionem, ſed, quod in primis Rex ſpectaverat, ad rerum ſcientiam et vitae uſum converteretur. Et provinciae hujus partes inter doctos viros complures diſtribuit; ut alii in conſcribendis libris ſcholaſticis, alii in edendis Auctoribus, alii in vertendis, alii in explicandis, alii denique in deſignanda explicationis via et ratione, operam collocarent. Ceterum, explicationis eam rationem conſtituit, auctore Engelio, viro venuſtisſimae doctrinae, ut cum verborum linguaeque cognitione rerum ſcientia conjungeretur. Itaque doctisſimus Gedikius, Gymnaſii Fridericiani Director, cum alios Auctores ad alias doctrinae partes addiſcendas tironibus explicuit, tum Platonis interpretationem ejusmodi aggresſus est, quae ad facultatem disſerendi, ſeu, Logicam, conſequendam accommodata esſet. Cui inſtituto ne deesſet exemplorum copia, Bieſterus, vir elegantis doctrinae idemque Zedlizio ab epiſtolis, hos quatuor Dialogos edidit. De cujus editionis ratione fortasſe alio tempore copioſius exponemus. Nunc univerſe

ſignificamus, eam nobis probari, cum rerum verborumque interpretatione diligente et perſpicua, tum obſervatione viae artisque disſerendi. Gedikii animadverſiones ad Menonem pertinent, et habent indicia eruditionis haud vulgaris accuratique judicii. In eodem numero ponimus Gottleberi annotationes ad reliquos Dialogos. Schneideri paucae ſunt. Bieſtero quoque laus elegantis doctrinae debetur.

VI. *Verſuch einer Methode, die Vernunftlehre aus Platoniſchen Dialogen zu entwickeln.* —— i. e. *Periculum conſtituendae Methodi, qua Dialectica ex Platonicis Dialogis explicetur: auctore J. J. Engel.* 8. *Berolini.* 1780. Libellus elegantisſime ſcriptus refertur ad conſilium conjungendae una inſtitutione disciplinae linguarum et rerum. Nos, ut ejusmodi Dialogorum interpretationem plurimum valere judicamus ad uſum exercitiumque Dialecticae facultatis, ita eam non ſatis valere putamus vel ad Dialecticam vel ad Graecam linguam addiscendam, niſi ſi harum peculiaris inſtitutio praecesſerit. Et quod ad linguam attinet, ſatis ipſe perſpexit Auctor, juvenum ingenia diſtrahi inter verba et res, niſi prius Dialogi orationem Graecam accurate intellexerint, aut Germanice verterint. Dialectica vero interpretatio necesſe est lente ac difficulter procedat, niſi praeparati ſint discentes aliqua, univerſa ſaltem, cognitione materiae Dialecticae, veluti Enunciationum, Notionum, Definitionum, Diviſionum, Argumentationum.

num. Quae cognitio niſi adferatur ad interpretationem, ſed ex ipſis Dialogorum exemplis investiganda colligendaque ſit, nae pro faciliori breviorique via longior difficiliorque oſtenditur. Et vero praecepta univerſa illa materiae cognitione, non modo non perit inventionis lenocinium, quod in primis Socratica ratio habet, ſed augetur etiam facilitate celeritateque inveniendi. Ceterum, ut Regis ac Zedlizii cura providit ſtudio Graecae linguae per ejus peculiarem inſtitutionem, ita credibile est Dialecticae initiis discendis peculiarem disciplinae partem datam esſe.

VII. *Dan. Wyttenbachii Praecepta Philoſophiae Logicae.* 8. *Amſtelaedami.* 178[illegible]. Liber, quum ſit conjunctus cum Veterum doctrina, commemorandus est a nobis. Scriptio ejus, in tanta compendiorum Logicorum multitudine, apud pleroſque aliquid reprehenſionis, vel certe admirationis, habere videatur. Igitur Scriptor conſilii rationes exponit. Prima repetitur a necesſitate. Nam quum munere fungeretur eo, cujus pars esſet Logicae inſtitutio, neque ſuppeditaret compendium Latinum ad veterum rationem compoſitum, quodque haberet conjunctam et rerum et orationis bonitatem, ipſe ſe dedit ad ſcribendum. Neque vero ejus conſilio accommodati erant compendia ab Ernesto et Facciolato ſcripta; quod hic ſcriptionem inferiori cuidam juvenum aetati accommodasſet: ille Peripateticam doctrinam unice ſpectas-

ſpectasſet: uterque haud una in parte cum formae tum materiae a Scriptoris conſilio discesſisſet, quod ſubinde aliam rationem, locorumque ab illis viris praetermisſorum tractationem poſtularet. Altera ratio, ducta ab utilitate compendiorum, pertinet ad eorum inſtitutum, qui Logicam non ex compendiis, ſed ex interpretatione Socraticorum Dialogorum, disci volunt. Quorum inſtitutum Scriptor, ut magnopere laudat, ita magis ad exercendam, quam discendam, Logicam valere judicat. Materia libri diſtributa est in quatuor partes. Prima est de Vero generatim, Enunciationibus, et Ideis. Secunda, de facultatibus hominis, quibus maxime continetur Logicae officium, Cognitione et Oratione: quarum haec, ſaepius praetermisſa in compendiis, ex Dialecticis fontibus ducitur, et ad Grammaticae inſtitutionem accommodatur. His duabus partibus, asſumtis ex Metaphyſica doctrina, et ſubſtratis veluti fundamentis, tertia ſuperſtruitur pars, quae est de Methodo, propriumque ipſius Logicae officium continet: hujus initium ducitur ab explicatione variorum generum Methodi, et a disputatione de Nota Veri: quae doctrina potisſimum ad Veterum intelligentiam refertur, ex eorumque fontibus hausta est: ſequuntur reliqua ejus partis capita, de Verborum uſu, de Definiendo, Dividendo, et Argumentando in utroque genere Evidentiae, Mathematico et Morali. Quarta pars totum illum apparatum componit

ponit et convertit ad finem Logicae, qui poſitus eſt in doctrinae praeſtantia: et ſunt hujus partis duo capita, alterum de ingenio acuendo, alterum de fontibus doctrinae, Experientia, Lectione, Meditatione: quibus, velut admonitionis loco tertium ſubjicitur de Fontibus Errorum. Rationem vero eam ſecutus eſt, ut ita rem quamque primo loco poneret, prouti vel natura ſua vel mentis cogitatione prior eſſet: et ut, Platonis exemplo, utriusque Methodi uſum exprometeret, ad eumque omnes Dialecticas leges revocaret. Porro, vetera cum novis ita conjunxit, ut ex utrisque optima quaeque aſſumeret, ac diſcentes, cum ad recentiorum Logicorum praecepta cognoſcenda, tum ad antiquorum Dialecticorum intelligentiam vocaret. In oratione vero ſecutus eſt Latinitatem et perſpicuitatem; ita quidem, ut rudioribus etiam ſuccurreretur, addendis ſubinde notandisque nominibus ſcholaſticis iis, quae vulgari ac diuturno uſu eam auctoritatem nacta ſunt, ut non niſi cum obſcuritatis periculo negligi queant. Atque compendio ejusmodi conſcribendo arbitratus eſt Scriptor, ſe operam ſuſcepturum haud inutilem, cum diſcipulis ſuis, tum aliis elegantis accurataeque doctrinae ſtudioſis.

VIII. *Franciſci Volkmar. Reinhard., Phil. Prof. Publ. Extraord. Oratiuncula, de Ratione docendi Socratica in inſtitutis Philoſophiae Academicis imitanda. Cum Additamento de Methodo docendi Socratica.*

tica. 8. *Vitebergae.* 1780. Brevis libellus magnopere nos cepit, cum elegantis doctrinae ſuavitate, tum ipſa novitate Auctoris, qui nobis hac ſcriptione primum innotuit. Duae ſunt ejus partes Prior continetur Oratione publice habita, qua hoc argumentum tractatur, et diſerte, et accommodate ad audientium perſuaſionem. Altera habet argumenti ſubtiliorem Explicationem, quae in Orationis formam et conſilium non congruebat. Nos, quantum probemus eos, qui Philoſophiae inſtitutionem ad Socraticam rationem revocare ſtudent, ſupra et aliis locis ſignificavimus. Sed eorum in primis eos probamus, qui ad hanc rationem ipſi adferunt uſum Antiquitatis et literarum. In quibus est Reinhardus. Nam, ut omnia breviter complectamur, est in eo cum ſcientia argumenti, non illa ex recentiorum rivulis aut verſionibus, ſed ex intelligentia fontium et uſu veterum Socraticorum, Platonis atque Xenophontis, ducta: tum orationis est elegantia et perſpicuitas, collecta ex Ciceronis lectione diligenti et cogitata.

IX. *Fragment d'un Ouvrage Grec d'Anthemius* —. i. e. *Libri Graeci de Paradoxis Mechanicis ab Anthemio ſcripti Fragmentum: recenſuit et emendavit ad exempla ſcripta quatuor, Gallicam verſionem et Notas adjecit Dupuy, Academiae Inſcriptionum Pariſienſis Scriba perpetuus.* 4. 1777. *pagg.* 41. Anthemius, a ſcientia Mechanices et Architecturae celebratus, et a Juſtiniano in primis adhibitus ad aedificiorum con-

conſtructionem, librum ediderat *Paradoxa Mechanica* inſcriptum: cujus fragmentum nunc primum editur ex ſcriptis exemplis quatuor: tribus Pariſienſibus bibliothecae regiae, et Vaticano uno. Sunt vero ejus fragmenti Problemata quatuor, eorumque Explicationes. Primum est: Ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκλινῆ καταπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ. i. e: *Efficere, ut certo loco incidat radius ſolis, in eoque conſtanter maneat omni hora ac tempestate.* Gallicus Editor haec ad majorem perſpicuitatem dilatavit, ita reddens in praefatione: *faire tomber conſtamment et invariablement a toute heure et en toute ſaiſon ſur un point donné et fixe les rayons ſolaires, qui entrent par un trou, ou par une petite ouverture, de maniere que ce point ſoit toujours le ſeul eclairé par le Soleil.* Atque eadem ratione in reliquis verſionis partibus perſpicuitati operam dedit. Secundum est: Πῶς ἂν εἰς τὸν δοθέντα τόπον ἀφεστῶτα οὐκ ἔλαττον ἢ τόξου βολὴν κατασκευάσομεν ἔξαψιν γενέσθαι διὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων; i. e. *Quomodo efficiamus, ut ex ſpatio, quod non ſit minus jactu ſagittae, incendium exiſtat per radios Solis.* Pröemio Explicationis affirmatur auctoritas Hiſtoricorum, qui hujus artificii facultatem Archimedi tribuerunt; et ſimul negatur, illud effici potuiſſe ſecundum Antiquorum Explicationem. Igitur Anthemius novam ipſe proponit: quae ejusmodi

modi eſt, ut oſtendatur, Archimedem ex tanto ſpatio naves Marcelli ad Syracuſas incendiſſe ope complurium ſpeculorum planorum hexagonorum. Quam rationem, Anthemianae ignarus, poſtea denuo invenit Buffonus. Tertium eſt: Πρὸς τῷ δοθέντι σημείῳ ἐπιπέδου ἐσόπτρου θέσιν εὑρεῖν, ἥτις κατὰ πᾶσαν θέσιν ἐρχομένην ἐπὶ τὸ εἰρημένον σημεῖον ἡλιακὴν ἀκτῖνα ἐπὶ ἕτερον ἀνακλᾶσθαι σημεῖον. Niſi lacuna Mſti inter ἥτις et κατὰ explenda ſit verbo ποιήσει, corrigendum erit ἀνακλάσει, *reflectet*: alterum θέσιν vix ſanum eſt: locus forte ita vertendus: *Dato certo puncto, invenire poſitionem ſpeculi plani, quae radium Solarem, ex quacumque regione in illud punctum incidentem, reflectat in aliud punctum.* Quarti Problematis, non quidem ipſa formula, ſed Explicatio tamen exſtat. Argumentum ejusmodi eſt: *Dato diametro et puncto, in quo conveniant radii ſolares, invenire conſtructionem ſpeculi parabolici.* Ceterum illuſtrando Fragmento doctam utilemque navavit operam Editor. In praefatione de ipſo Anthemio pauca dicuntur, argumentum vero Fragmenti fuſius exponitur. Graecis ab altera pagina addita eſt verſio: ſubjectae ſunt notae criticae, ſeu tales quae lectionis varietatem continent. Ad calcem libri accedunt delineatae Explicationum figurae, et Obſervationum duo capita. Primum, valde breve, pertinet ad primum Problema. Secundum duas habet partes. In prio-

priore, doctrina Anthemii de Speculis Archimedeis comparatur cum deſcriptione Jo. Tzetzae in Chil. II, 35, qui temere omnia turbavit. In poſteriore, comparatur Anthemii ratio cum explicatione Vitellonis, Mathematici ex Seculo XIII: qui libros decem De Re Optica compoſuit, et libri quinti propoſitione 65 ita retulit Anthemii ſententiam, ut eam non recte deſcriberet, et a tradita in hoc Fragmento ratione aberraret. Itaque notat Editor, non mirandum eſſe, Carteſium et Keplerum falſam judicaſſe Archimedis rationem; quippe qui de ea, non ex Anthemio, ſed ex Vitellone, exiſtimaverint.

X. *Selecta quaedam* THEOCRITI *Idyllia. Recenſuit, Variorum Notas adjecit, ſuaſque Animadverſiones, partim Latine partim Anglice ſcriptas, immiſcuit Thomas Edwards, S. T. P. In uſum juventutis Academicae.* 8. *Cantabrigiae.* 1779. *pagg.* 388. Idyllia ſunt, I, IV, VI, VIII, IX, X. De ratione editionis, ipſum audiamus Editorem, „Animadverſioni„bus fere integris, J. J. Reiskii, et viri ſummi J. „Toupii, et ſelectis Scholiaſtarum, Stephani, Sca„ligeri, Caſauboni, Palmerii, Heinſii, Wartoni, „hancce noſtram editionem inſtruxi. Quas autem „ex Heinſio ſelegi animadverſiones, eae admodum „ſunt paucae. Heinſius in Theocrito explicando „paſſim aberrat: et nunc ſubtilia nimis et exquiſita, „nunc dura plane et contorta interpretamenta le„ctoribus propinat." Hoc judicium, a Reiskio ſum-

tum, minime decebat novum Editorem, qui novi ipſe nil attulit praeter temeritatem et inſcitiam. Videamus reliquam praefationis partem. „ Sed „ nonnullas immiſcui obſervationes, quas pro ſingu- „ lari ſua humanitate mecum per literas communi- „ cavit *Toupius ille magnus*, literatae Britanniae de- „ cus. Quod ad meas ipſius ubique fere interſper- „ ſas Adnotationes attinet, multa Theocriti loca „ novâ, ni fallor, luce perfundunt. Et ne forte „ mireris, amice Lector, eas partim Latino ſermo- „ ne partim Anglicano esſe conſcriptas, ſcire te o- „ portet, — Me aliquot abhinc annis Animadver- „ ſiones in omnia Theocriti Idyllia horis ſubſecivis „ ſcripſisſe; modo Latina lingua, modo vernacula, „ prout mihi venit in mentem, prout fors tulit, „ adhibita: neque me poſtea vidisſe, quum jam No- „ tas meas recenſueram et ſelecta quaedam Idyllia „ edere decreveram, cui bono esſet futurum, vel „ Anglicas Latine vel Latinas Anglice reddere." Hoc igitur videtur Editoris fuisſe conſilium, ut nullum conſilium ſequeretur, et temere, quidquid in buccam veniret, effutiret, neque tam esſet pervulgatum quidquam, quin illud arriperet et *lectoribus propinaret*. Itaque ad Idyll. I. v. 1. de conſtructione particularum μὲν et δὲ, quam nemo puer ignorat, obſervatio longisſima, tamquam ex interiore doctrina, expromitur, et referuntur duae paginae ex Hoogeveeni libro de Particulis, cum honorificentisſima

ejus·

ejus viri commemoratione. „ Vir incomparabilis
„ Hoogevenus copioſam et luculentam explicatio-
„ nem protulit de vera origine, propria poteſtate,
„ varioque uſu nobilis hujus particulae, in libro De
„ doctrina Particularum, ad quem lectorem ablego.
„ Initium tamen ejus ſectionis ea est praeſtantia, et
„ tam illuſtre habet documentum magnae ſagacitatis
„ et rarae diligentiae celebratisſimi hujus Auctoris,
„ ut nequeam facere, quin illud hoc loco referam.
Nos hoc per cavillationem dictum putabamus, antequam cognovisſemus tantam esſe Editoris ignorantiam, ut pervulgatisſima quaeque ei nova et miranda videantur. Erat illud, *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus*. Mox docet, τῇδε dici per ellipſin nominis χώρα. In hoc genere ſunt illae animadverſiones, quibus profesſus est ſe novam lucem allaturum Theocrito. At vero, dicat quis, Toupii obſervationibus haec editionis penuria compenſatur. Poterat omnino Toupius operae pretium facere. Nunc vero non niſi quatuor locis eas adjectas deprehendimus: et ſunt ex ejus viri conſuetudine et Laconica brevitate: veluti: *Interpretes nil viderunt: Senſus est, quem demonſtravi*: nimirum, quem demonſtraverat jam antea in editione Wartoniana, vel aliis ſcriptis; ut adeo nil habeant Toupii adjectiones, niſi veteris ſuae ſententiae repetitionem. Neque, profecto, eo erat ſtomacho Toupius, ut cum novo hoc Editore bonas horas perderet. Varietas lectionis ex Wartoniano exem-

 plo

plo repetita est. Ad Id. VIII. nova collatio facta est codicis Cantabrigienſis, qui duo nec ea integra Idyllia habet, nec novae correctionis quidquam praebet. Ceterum Editor Valckenarianam adeo editionem ignoravit. Narrat etiam ſe *Miſcellanea Critica* parata habere et aliquando editurum eſſe. Quae antequam nobis *propinet*, ipſe Veterum fontes adeat, ex iisque accuratiorem doctrinam petat: nec nobis nauſeam faciat *propinanda* turbida rivulorum aqua.

XI. *Anecdota Graeca, e regia Pariſienſi, et e Veneta S. Marci, bibliothecis depromta, edidit Johannes Baptiſta Caſpar d'Anſſe de Villoiſon, regiae Academiae Pariſienſis Inſcriptionum Socius: cet. Tomi II. Anno 1781. Venetiis, typis et ſumptibus fratrum Coleti.* 4. Villoiſonus, V. Cl., qui jam tertium annum Venetiis occupatur in eruendis ex S. Marci bibliotheca reconditis Graecae doctrinae monumentis, hujus operae fructum in communem uſum edere aggresſus est. Et de aliis quidem hujus fructus partibus, et vetuſtisſimo Homeri praeſtantisſimique in eum Commentarii codice, tum dicemus, quum editus fuerit a Villoiſono: quod brevi futurum ſperamus. De argumento Anecdotorum, nunc univerſe ſignificamus, et proximâ hujus Bibliothecae parte uberius exponemus. Primo igitur Tomo continetur ex Pariſina bibliotheca nunc primum editum opus Eudociae, Auguſtae Conſtantinopolitanae ex Seculo XI, inſcriptum Ἰωνιά, *Violarium*, ad literarum ſeriem digestum, de

de Diis, Deabus, Heroibus, et hominibus artium doctrinarumque laude claris. Hiſtoria, cum partim aliunde, partim ex iisdem fontibus ducta ſit ex quibus Suidas hauſit, ad ejus emendationem multum adfert adjumenti; multa etiam habet nova, et antea non ſatis cognita. Paginis conſtat 442, nulla verſione, nec animadverſione, adjecta. Secundo Tomo varia exſtant. Deſcriptio diligens Ῥοδωνιᾶς, ſeu Florilegii, Macarii Chryſocephali, ex bibliotheca S. Marci: quo libro continentur ſententiae variorum Auctorum, Syneſii, Dionis Chryſoſtomi, Plutarchi, Ariſtidis, Herodiani, Aeſchinis Oratoris, Luciani, Demoſthenis, Libanii, Choricii, cujus inedita oratio funebris in Mariam, matrem Marciani Gazae et Anaſtaſii Eleutheropolis Epiſcoporum, vulgatur ex codice Pariſino. Hac occaſione invitatus Editor profert ineditam orationem Procopii Gazaei ex codice bibliothecae S. Marci: ſubjunguntur reliqua Macarii ex Choricio excerpta, et Declamatio ejus inedita ex codice Pariſino: porro excerptorum ex aliis apud Macarium Auctoribus notatio, Xenophonte, Stobaeo, Joſepho, Euſebio, Nicephoro Chummo, Germano, Gregorio, Conſt. Manasſe, Pindaro, Homero, Theocrito, Luciano, Heſiodo, Ariſtophane, Phocylide. Sequuntur inedita ex aliis codicibus bibliothecae S. Marci: opusculum de Atticiſmis: Heliae Monachi, περὶ τῶν ἐν τοῖς στίχοις παθῶν: Herodiani varii libelli Grammatici: Dionyſii Thracis

matica cum codice ſcripto collata: Porphyrii de Proſodia: Scholia inedita in Dionyſii Grammaticam: in eandem ex commentario Diomedis Scholaſtici excerpta. Denique duae praeſtantisſimae partes hujus voluminis, Jamblichi tertius liber de Pythagorica diſciplina, et Plotini duae disſertationes. Ceterum ex ipſa disputatione Villoiſoni apparet magna ſcientia cum Graecae linguae, tum rei antiquae literariae et Palaeographiae.

XII. Περὶ Λίθων. *De Lapidibus Poëma, Orpheo a quibusdam adſcriptum, Graece et Latine: ex editione Jo. Matthiae Gesneri. Recenſuit notasque adjecit Th. Tyrwhitt. Simul prodit Auctarium Disſertationis de Babrio. 8. Londini.* 1781. Hujus quoque libri uberior enarratio exſtabit proxima Bibliothecae parte. Nunc facere non potuimus, quin ejus mentionem injiceremus; ut editionis praeſtantia, per nos quidem, ne diutius a noſtratium notitia cohiberetur. Atque duae ſunt hujus praeſtantiae partes, quarum utraque commendationem habet et novitatis, et Criticae facultatis egregiae. Altera pertinet ad deſcriptionem, conſilium, ſeu oeconomiam, aetatem et auctorem, carminis: de quibus ante Tyrwhittum nemo probabiliter expoſuerat. Altera verſatur in conſtituenda ſcriptura, quae per hanc editionem multis partibus melior emendatiorque exhibetur. Auctarium Babrianum quinque tantum conſtat paginis: habet tamen, praeter correctiones aliaque additamenta, Fabulas novas duas.

XIII.

XIII. Γεωπονικά. *Geoponicorum, ſive, De Re Ruſtica Libri XX. Caſſiano Baſſo Scholaſtico, collectore: antea Conſtantino Porphyrogenneto a quibusdam adſcripti. Graece et Latine, post Petri Needhami curas, ad MSS. fidem denuo recenſi et illuſtrati ab. Jo. Nicolao Niclas. IV. Voll. 8. Lipſiae.* 1781. Opus hoc, vulgo *Geoponicorum* nomine appellatum, magna habet praeſidia cum ad Antiquitatis tum ad Agriculturae cognitionem. Continet enim ejus artis praecepta ex optimis veterum Auctorum collecta et in certos locos digesta a Caſſiano Baſſo, docto homine ex aetate Conſtantini Porphyrogenneti. Igitur magna erat habenda gratia Niclaſio, ſi nil niſi editionem Needhamianam, cujus exempla in dies rariora fiebant, repetivisſet. Nunc non modo reddita est editio Needhamiana, ſed multis etiam aucta dotibus, cum emendatae ſcripturae, tum doctrinae illuſtratae atque explicitae. Et collationem quidem Editor habuit quatuor librorum ſcriptorum, trium Palatinorum et unius Gottorpiani, factam olim a Marq. Gudio: a quo primum pervenit ad J. A. Fabricium, deinde ad J. Matthiam Gesnerum, qui ipſe aliquando hujus operis edendi conſilium ceperat, poſtea vero transtulerat in discipulum Niclaſium. Hic ad ſusceptam provinciam attulit Graecae dictionis ſcientiam, qua et ſubſidiis librorum recte uteretur, et errores multos cum librariorum tum priorum Editorum, atque in primis Needhami, corrigeret. Attulit quoque

que argumenti ſcientiam ex Veterum lectione hauſtam, Theophraſti, Catonis. Varronis, Columellae, Plinii, aliorum, quorum dicta frequenter ad partes vocavit. Atque his inſtructus ſubſidiis editionem confecit Needhamianae multum anteponendam: addidit quoque, utilisſimo conſilio, Indicem Graecitatis. Ad has dotes accedit externus cultus, literarum forma et chartae bonitate probandus.

XIV. *Scriptores Phyſiognomoniae Veteres: ex recenſione Camilli Peruſci et Frid. Sylburgii, Graece et Latine: recenſuit, animadverſiones Sylburgii, et Dan. Guil. Trilleri V. Ill. in Melampodem emendationes, addidit, ſuasque adſperſit notas Johannes Georgius Fridericus Franzius. 8. Altenburgi.* 1780. Quatuor ſunt Scriptores. Princeps Ariſtoteles. Secundus Polemo, non quidem ille Xenocratis in Academia ſuccesſor, ſed recentior, antiquior tamen idem Origene, qui ejus mentionem fecit. Tertius Adamantius, qui Honorii, ut videtur, aetate novum de hoc argumento compoſuit opus, cum ex ſuis obſervatis, tum ex Ariſtotelis ac Polemonis præceptis. Quartus eſt Melampus, qui ad Ptolemaeum Aegypti regem ſcripſit *de Divinatione ex Palpitationibus*: cui ſcripto aliud ſubjungi ſolet, ejusdem Auctoris nomine, *de Naevis oleaceis humani corporis.* Horum tres posteriores primus conjunctim edidit Camillus Peruſcus Romae A. 1545, forma quarta, cum Aeliani Variis Hiſtoriis et Heraclide de Rebus publicis: poſtea eos Frid. Syl-

Sylburgius adjunxit editioni operum Ariſtotelis. Ab eo inde tempore quum Phyſiognomici Graeci nulla peculiari editione repetiti fuerint, videbatur novus Editor facturus rem plurimis gratam; cum propter Scriptorum praeſtantiam, quae poſita est in Antiquitate et jucunda varietate doctrinae: tum propter commendationem ipſius argumenti, quod ab aliquot annis multorum ſtudia tenuit, atque ita decantatum est, ut omnibus et lippis et tonſoribus notum ſit. Igitur laudanda est Editoris opera hoc nomine, quod exempla librorum frequentiora reddidit. Quantum ob adjectas ſuas animadverſiones laudandus ſit, alii judicent. Nos quidem eum in doctrinae interpretatione parum, minus etiam in orationis vitiis emendandis et difficultatibus expediendis, poſſe reperimus.

XV. *Faſtorum Anni Romani a Verrio Flacco ordinatorum reliquiae, ex marmorearum tabularum fragmentis Praeneste nuper effosſis collectae et illuſtratae. Accedunt Verrii Flacci Operum fragmenta omnia quae extant, ac Fasti Romani ſingulorum menſium ex hactenus repertis Calendariis marmoreis inter ſe conlatis expreſſi, cura et ſtudio P. T. Fogginii. Fol. maj. Romae.* 1779. Verrius Flaccus nobilis Grammaticus, aetate Augusti ac Tiberii, Fastos a ſe ordinatos et marmoreo parieti inciſos Praeneste publicavit: ut est apud Suetonium de Grammaticis cap. 17. His monumentis collapſis et humo obrutis, quum Romae A. 1547 Fasti Capitolini effoderentur, non defuerunt

runt viri docti, qui Faſtos Praeneſtinos et Capitolinos pro iisdem haberent, atque adeo in Suetonio, pro *Praeneſte*, legere mallent *prope Veſtae*. Tandem noſtra aetate Faſti a Verrio publicati Praeneſte detecti atque eruti ſunt, multis quidem partibus mutilati, non tamen ſine fructu eruditae Antiquitatis. Sed hoc quale ſit, exponetur uberiori enarratione: quae, ut ſperamus, proxima hujus Bibliothecae parte exſtabit.

XVI. *Elogium Danielis Wyttenbachii, S. Theol. D. et Prof. ſcripſit J. C. Bang. A. M. et V. D. M.* 8. *Bernae.* 1781. Libellus ratione et oratione ita compoſitus eſt ad Veterum elegantiam, ut eum ſilentio praeterire nullo modo posſimus. Complures anni ſunt, cum Bangius duo ſcripta Academica edidit Marburgi, alterum de Stilo Novi Teſtamenti, alterum de Uſu Patrum, utrumque plenum elegantis doctrinae; ut hac laude vix esſet, qui propius ad Erneſti exemplum accederet, et videretur brevi fore, ut hujus laudis commendatione ad munus profesſorium eveheretur. At vero eventus ſpem deſtituit. Bangius in obſcuro manſit, ſive caſu, ſive hominum errore: et cum hac doctrina ad ruſticanum ſacerdotium in agro Marburgenſi ſecesſit: ibique tempus, quod vacuum relinqueretur a muneris adminiſtratione, in literis tranſegit. Ceterum Vir, in cujus vita enarranda libellus hic verſatur, clarum in Theologia nomen adeptus, eaque Profesſione functus, primum

Ber-

Bernae, deinde Marburgi, ibique mortuus A. 1779: hic igitur in paucis erat, qui vere de Bangii doctrina exiſtimarent, eoque familiariter utebatur. Quo magis intelligitur, Bangium, qui, cum ſcientia argumenti et orationis Latinae facultate, interiorem quoque uſum haberet illius Viri, ejus Elogio ſcribendo operae pretium feciſſe. Igitur ſcriptio non conſumitur univerſa quadam laudatione, neque panegyrico genere, quo vulgo abutuntur in Elogiis; ſed verſatur in diligenti explicatione argumenti, ratione historica et ſimplici, qua oſtenditur quibus initiis et gradibus a prima inde aetate animus Viri ad virtutum ſtudium conformatus, et ingenium doctrinis excultum ſit, et quid quantumque in quoque laudum genere ſecutus asſecutusve ſit. Porro utilem jucundamque varietatem habent ſpecimina ex dictis factisque Viri, quae cum ſignificatione ingenii morumque ejus conjuncta ſunt. Doctae quoque animadverſiones ſubinde adſperguntur, quae valent vel ad animorum recesſus explicandos, vel ad fructum doctrinae intelligendum. Quo in genere praecipua est ea, qua exponitur de uſu Philoſophiae et Literarum in Theologia. Nos, ut ſententiam breviter complectamur, ita judicamus: Bangium, ut prioribus ſcriptis alio in genere, ita per hoc ſcriptum in Elogiorum genere ad Erneſti ſimilitudinem accesſisſe.

XVII. Hac nos *Ernesti* mentione admonemur, ne antea finem imponamus huic parti, quam de illius obitu dixisſemus: non quidem, ut referamus de

de eo, tanquam de re nova; quippe diu est, quod percrebuit tristis nuncius: ſed, ut dolorem noſtrum prodamus, ad ejusque ſocietatem bonarum literarum amantes vocemus; neque, reticendo ſenſu noſtro, aliis videamur carere ſenſu, quo praeditos esſe decet cultores earum literarum, quarum praecipuus antistes fuit *Erneſtus*, quae molliunt mores nec ſinunt esſe feros. Ergo vana fuerunt vota nostra, quae pro vitá ejus fecimus in cenſura operis Ciceroniani. Jam enim eo tempore inſtabat fatalis hora, qua primo corpus labefactaretur, mox illud ingenii literarumque lumen exſtingueretur. Nos, quo minus in laudes Viri digrediamur, prohibemur et loco et facultate. Et ſperamus non defuturum idoneum laudatorem ejus viri, qui per Elogia tot alios immortalitati commendavit, quorum nemo fuit, qui uberiorem quam ipſe materiam Elogii praeberet. Verum tamen quod Romanus Poëta de ſe ipſe gloriatus est, ſe opus exegisſe, quod

nec ignes,
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.

quid impedit, quo minus augurio nos quodam ad *Erneſtum* referamus? Venit quidem illa dies, quae nil niſi corporis hujus jus habet, et incerti finivit ſpatium aevi. Ille vero parte ſui meliori ſuperſtes, et indelebile nomen asſecutus, legetur quacumque humanior patebit orbis, non quidem a populo, qui literas ad ludicram oblectationem referat, ſed ab iis qui antiquam venuſtatem retineant, quique fructum ejus metiantur doctrina, cum eleganti, tum accurata.

BIBLIOTHECA

CRITICA.

VOL. II. PARS III.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXII.

BIBLIOTHECAE CRITICAE

PARS SEPTIMA.

I.

ANECDOTA GRAECA *e Regia Pariſienſi & e Veneta S. Marci Bibliothecis depromta edidit Johannes Baptista Caspar d'Anſſe de Villoiſon, Regiae Inſcriptionum Academiae Pariſienſis, Regiae nec non & Antiquariae Societatum Londinenſium, cet. Socius. A.* 1781. *Venetiis. II Voll.* 4. *Typis & ſumtibus fratrum Coleti.*

Tomus Primus, quo continetur EUDOCIAE VIOLETUM, *paginis* 442.

Ad hominum opinionem, cum de aliis rebus, tum de libris novis, multum in utramque partem valet exſpectatio. Nam, ut eos quos nil poſſe putavimus, probamus & laudamus adeo, ſi mediocre quid effecerint, ita eos, de quorum facultate egregie exiſtimavimus, non modo laudamus, ſed reprehendi-

mus etiam, cum quidem operae pretium fecerint, nec tamen ſpem noſtram ſuperaverint. Ita fit, ut & legentes perperam de libris ſtatuant, & optimus quisque Scriptor ad iniquisſimas laudis conditiones redigatur. Et haud ſcimus an hic error mentibus plerorumque offecerit in hujus libri exiſtimatione. Complures ſunt anni, quum ejus editionem pollicitus est Villoiſonus: continuo rumor per totum orbem literatum percrebreſcebat: ferebatur praeſtantia operis, quod contineret hiſtoriam Deorum, Heroum, & hominum doctorum: ſpes exiſtebat, multas ex eo incognitas Antiquitatis partes in lucem prolatum iri: erant, qui cogitatione informarent Lexicon frequens perditorum Scriptorum locis: erant, quibus obverſaretur *Auctoris* cum ſexus tum regia dignitas, in quibus doctrina quamvis mediocris, tamen quo est rarior, eo majorem habet commendationem: huc accedebat exſpectatio eruditionis Villoiſonianae, qua opus ad aliorum intelligentiam explicaretur. Atque tot tantasque libri dotes qui opinione praecepisſent ac devorasſent, ita paulatim ſuam ipſi ſpem augebant atque incendebant, ut ſatisfieri ei nullo modo posſet. Igitur, libro edito, imperiti in externo ejus habitu offendere, majus volumen, Editoris commentarium, & neſcio quid, deſiderare: peritiores, leviter tractato libro, non tamen de momento ejus ſtatuere, ſed incidere partim in res cognitas, partim in incognitas, nec recordari

aut

ſunt indagare, utrum novae eſſent, an eodem vel alio modo in editis Antiquitatis monumentis proditae: pauci, diligenter excuſſo & cum editis monumentis collato libro, vere de ejus vel novitate vel utilitate judicare. Quo magis illud nobis agendum est, ut alii ex noſtra cenſura operam laudemque cum Auctoris tum Editoris intelligant.

Eudocia, cognomine Macrembolitiſſa, complures filios ſuscepit ex priore marito Conſtantino Duca, qui Byzantinum imperium ab anno 1060 ad 1067 tenuit. Hoc mortuo, quo melius res publica gereretur, in matrimonium & regni ſocietatem asſumſit Romanum Diogenem, virum ſtrenuum. Ceterum Eudociae ex Conſtantino filii Romanum anno 1071 interficiunt, regno ipſi potiuntur, matrem in monaſterium relegant. Ipſa quidem Violetum vivo & imperante Romano compoſuit, eidemque praemiſſâ praefatione dedicavit; quâ doctrinas laudat & earum ſtudium profitetur, rationemque hujus operis exponit. Operae pretium est hanc praefationis partem referre, ut ejus & orationis forma & conſilium intelligatur: —— ταυτηνὶ τὴν παῖδα ἐκ ςέρων ἐγεννησάμην, παντοίαις ἱςορίαις, καὶ γενεαλογίαις Θεῶν τέ καὶ Νύμφων, Ἡρώων τε καὶ Ἡρωΐνων πεποικιλμένην, ἅτε τινὰ Ἰωνιὰν ἀκμὴν ἐξηνθηκυῖαν· περιέχει γὰρ καὶ πολλοὺς σοφοὺς, κατὰ διαφόρους χρόνους ἀνθήσαντας, μύθους τε καὶ ἀλ-

 ληγορίας,

ληγορίας, καὶ ἐξηγήσεις αὐτῶν, κατὰ τὴν τῶν παλαιῶν δόξαν, χρησίμους ὄντως τοῖς φιλολόγοις, καὶ ἄλλα τινὰ οὐχ ἧττον χρήσιμα, οἵπερ ἐσπαργανώθη ἐκ τῆς τιμαλφεστάτης ἡμῶν βιβλιοθήκης ἐρανισαμένη· ἥτινι καὶ πολλὰ τῶν βιβλίων προσέθηκα ἐκ διαφόρων μοι χωρῶν συναθροισθέντα μελέτῃ καὶ δαπάνῃ πολλῇ· βασιλικὸν ἡγησαμένη τὸν νοῦν ἔγγραφον ἀνθρώπων συναγείρειν, καὶ μὴ καταλιπεῖν ἀκηδίᾳ διαφθαρῆναι. Τῆς σῆς τοίνυν βασιλείας κρινάσης ἐκδοθήσεται, καὶ μετὰ τῶν ἀδελφῶν παρέσεται· Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τοῦ μύθου τῆς Ἀθηνᾶς, ἐπεὶ καὶ ἔφορος σοφίας, ὡς οἱ πάλαι τροπικώτερον ἐφιλοσόφησαν· καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ στοιχεῖον ἀπογράψομαι.

Verbis μετὰ τῶν ἀδελφῶν παρέσεται ſubjecta est animadverſio veteris cujusdam Annotatoris, quâ reliqua Eudociae ſcripta recenſentur: λέγει, ὅτι καὶ ἄλλα τινὰ συνέθετο ἡ ἀοίδιμος βασίλισσα, τόν τε Πλόκαμον τῆς Ἀριάδνης ἐπικῶς, καὶ τὰς τῶν Γυναικῶν Χρείας, καὶ Τί δεῖ τὰς βασιλίδας ἀσκεῖν, ἐν πεζῷ λόγῳ, χρήσιμόν τι χρῆμα· καὶ Περὶ διαίτης μοναζουσῶν, ὅπερ καὶ νῦν καθ' ἡμᾶς ἐν τῷ τῆς Προκοννήσου σεμνείῳ σώζεται. Προκόννησος, ὁ νῦν Μαρμάρας. Quae ſcripta vel perierunt vel alicubi terrarum in bibliothecarum angulis latent. Hanc animadverſionem ex Ducangio & Montfau-

cono,

cono, indicem vero locorum Violeti ex Bandurio, repetiit J. A. Fabricius B. G. VI p. 563. ſeq.

Jam ſi quis ab Eudociae praefatione ad ipſum accedat opus, miretur profecto diverſitatem orationis; adeo illa poſterioris aevi pravitate laborat; haec bonitate & antiquitate commendatur. Quo vel uno argumento quivis continuo intelligat, totum opus ex veteribus Scriptoribus confectum eſſe; quod cum ipſa profiteatur Eudocia, tamen nusquam memorat Auctores, quorum locos exſcripſit. Satis habuit Villoiſonus univerſe in praefatione nominaſſe Scriptores, ex quibus Eudocia materiam operis ſumſerit; nec notavit, quid quoque loco cujusque veteris Auctoris ſit: quippe ſolum opus Graecum ſine animadverſione aut verſione reddidit. „ Pleraque
„ ex iisdem hauſit fontibus" inquit Cl. Editor Praef. p. 10. „ ex quibus Suidas, qui illius collatione non
„ ſemel emendari poteſt; nonnullorum Philoſopho-
„ rum ac Sophiſtarum vitas e Diogene Laërtio &
„ e Philoſtrato habuit; quaedam Mythologica, &
„ ea praeſertim, quae ad Heroum effigiem ſpectant,
„ ex ejusdem Philoſtrati Heroicis; cetera Mytho-
„ logica ex omnibus Interpretibus omnium Poëta-
„ rum Graecorum, Homeri, Heſiodi, Theocriti,
„ Lycophronis, Apollonii Rhodii, Arati, cet. imo
„ ex Argumentis, quae Tragicorum Graecorum
„ fabulis praefixa ſunt, ex editis a Richardo Mon-
„ tacutio Etonae 1610. 4. in duas S. Gregorii Na-

 „ zian-

„ zianzeni, & ex ineditis in multas alias ejusdem S. „ Patris Orationes Commentariis, ſive Συναγωγῇ „ καὶ ἐξηγήσει ἱστοριῶν, quae est ejusdem Nonni „ Monachi; e Cornuti aliisque Mythographis & „ Scholiastis editis ac ineditis, mutuata est, ſparſa, „ collegit, dispoſuit, & in ordinem alphabeticum „ redegit." Haec Villoiſonus.

Ceterum, ut harum literarum ſtudioſi ex noſtra cenſura hujus libri vim ac rationem plenius cognoſcerent, ſumſimus totam primam literam, quae paginis 86 fere quintam operis partem continet, atque operam dedimus, ut quemque locum ad Auctorem, unde deſcriptus esſet, referremus. Itaque reperimus, plerosque omnes Eudociae locos in editis veterum Scriptorum libris exſtare. Norunt harum rerum periti, quantum variae ſcripturae ſit apud eos, qui Antiquorum locos vel collegerunt vel laudarunt, veluti Athenaeum, Euſebium, Stobaeum, aliosque, & Lexicographos & Grammaticos: norunt etiam, quantum in iis poſitum ſit emendandi ſubſidium. Sed Eudocia quidem ejusmodi fere veterum librorum exemplis uſa videtur, ex quibus ea fluxerunt quae hodieque feruntur. Neque vero hoc ita dicimus, ac ſi nullam novitatis gratiam nec utilitatis commendationem haberet hic liber. Immo, niſi noſtra nos fefellit diligentia, habet nonnulla quae ex commentariis vel ineditis vel perditis ſumta videantur: habet etiam quaedam eorum, quae in editis

editis libris exſtent, vulgatis ſaniora & pleniora, ut ſaepius valeant ad lectionem vel vexatam vindicandam, vel corruptam emendandam. Sed hoc totum quale quantumque ſit, age videamus notatis omnibus deinceps primae literae locis.

Ἀθηνᾶ μυθικῶς Διὸς θυγάτηρ, κ. τ. λ. Totus locus iisdem verbis exſtat apud Euſtathium ad Il. A. p. 83. Nam Euſtathius & Tzetzes fuerunt quidem post Eudociam, ſed ex iisdem quibus illa Veterum fontibus commentarios hauſerunt.

Ἀθηνᾶ ἐστιν ἡ τοῦ Διὸς σύνεσις, κ. τ. λ. Ex Cornuto ſunt compilata de Nat. Deor. Cap. XX. Ne vero quis putet, ea, quae a Cornuto abſunt, ex pleniore libro petita eſſe. Nam quae de cognomine Ἀκρία interponuntur, ſunt ex Heſychio in Voc. Et quae paulo post ſunt de Ἀλαλκομενηΐ, plenius exſtant apud Etym. M. in Voc. Ex quo & Heſychio corrigenda est Eudocia: ἡ ἀλαλκοῦσα τῷ τεμένει, & legendum ἡ. ἀ. τῷ μένει.

Τοὺς δ' αὐλοὺς εὑρεῖν μὲν αὐτὴν λέγεται, κ. τ. λ. Sunt ex eodem capite Cornuti: excepta ea particula, quae est de abjectis a Dea tibiis: Λέγεται δὲ καὶ ὅτι ποτὲ τοὺς αὐλοὺς λαβοῦσα καὶ αὐλοῦσα παρῆλθε ποταμόν. [illegible] ἐξ οὗ Μαρσύας ὁ ποταμὸς λέγεται: haec igitur est Nonni ad Greg. Naz. Stel. II. Hist. 10.

Ἀθηνᾶ ἡ φρόνησις τοῖς Ἕλλησι συμμαχεῖ —— φθαρτικῷ ὄντι τῶν καρπῶν. Habet Euſtathius Il. Υ. p. 1194. Proxima verba: Ἐχόμενον δ' ἂν εἴη συγκαταριθμήσασθαι τοῖς μύθοις καὶ τοῦτον, εἰ καὶ μυσαροῦ τινὸς ἐφάπτεται, ἀλλ' ὅμως χάριν τῶν φιλολόγων καὶ περὶ τούτου διαληψόμεθα: haec igitur ipſius ſunt Eudociae; ſolet enim ejusmodi quid continuandae orationis cauſſa addere.

Τὴν Ἀθηνᾶν βουλόμενος ὁ Ζεὺς ἀποκυῆσαι, & reliqua de Minervae ex Jovis cerebro partu ac vi in Deam tentata a Vulcano, petita ſunt ex Nonno II, 21.

Ἀπόλλων υἱὸς λέγεται Λητοῦς κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Il. A. p. 22.

Ἀπόλλων ὁ ἥλιός ἐστιν. κ. τ. λ. Est Cornuti N. D. XXXII. leviſſima lectionis varietate; niſi quod verum ἄῤῥην pro Ἄρης confirmatur, in verbis Ἀπόλλων Ἄρης ἀνεπλάσθη. Porro, ἀλευρόμαντις δὲ λέγεται, διὰ τὸ καὶ ἐν ἀλεύροις μαντεύεσθαι, ex Heſychio & Etym. M. V. Ἀλευρόμαντις interjecta ſunt. Mox habet bonam lectionem ἐκμελείας pro ἐμμελείας. Ceterum conſentit in corruptela, quae quamvis levis, tamen miras Latino interpreti tenebras offudit. Dicitur de *Daphne*: τάχα δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς προτρέχον πως τῷ διαφαίνειν, ἐπιτήδειαν αὐτὴν ἐποίησε πρὸς τὰς μαντείας εἶναι

δοκεῖν·

δοκεῖν· non vidit legendum eſſe προστρέχον, nec attendit ad notationem, quum locum ita vertendo corrumperet: *Forſan Daphne, id est Laurus, propter nominis etymon, quaſi τῷ διαβαίνειν, id est, tranſiendo, oraculis dedicata est, quaſi oraculis reddendis apta ſit & conveniat.* Cornuti haec est ſententia: *Forte quoque nomen Daphne, quod ſimilitudinem habet cum verbo διαφαίνειν, effecit ut oraculis apta haberetur.* Προστρέχειν τινὶ est *cum aliquo conſentire, ſimilem alicui eſſe.*

Τὴν Ἄρτεμιν λέγουσι κ. τ. λ. Brevis, nec novi quid habens, narratiuncula de Diana & Actaeone, unde ſumta ſit, non reperimus.

Τὴν Ἄρτεμιν κυνηγέτιν κ. τ. λ. Item est Cornuti N. D. XXXIV. ſed poſtremis primo loco poſitis.

Ἄρτεμις, παρθένος οὖσα καὶ σώφρων ἔχαιρε τοῖς αἵμασι τοῖς ξενοκτονίοις τιμᾶσθαι. Verba ſunt Nonni I, 12. Similia tradit Euſtathius ad Dionyſ. Perieg. v. 307.

Ἄρης Διὸς υἱὸς εἶναι λέγεται. κ. τ. λ. Pars prior, ab ἔσχε δὲ τὴν ὀνομασίαν usque ad ἀρηίφθογγα ὄντα, est ex Cornuto N. D. XXI. Poſterioris particulae, quae de variis ſignificationibus nominis Ἄρης est, ſedem non reperimus.

Τὸν Ἄρην λέγει ὁ ποιητὴς, ὅτι ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ Διομήδους. κ. τ. λ. Apud Nonnum I, 85.

Ἀΐδης ἀδελφὸς Διὸς εἶναι μυθολογεῖται, κ. τ. λ. Conflata ſunt ex duobus Cornuti capitibus, V. et XXXV.

Ἡ Ἀφροδίτη λέγεται ὅτι ἐκ τῶν αἰδοίων τοῦ Οὐρανοῦ ἔσχε τὴν γένεσιν —— ἐτελοῦντο. Particula haec videtur referri ad Heſiodi Theog. 190. quamquam locus, ubi eadem res iisdem verbis tradatur, ſe nobis non obtulit. Reliqua in eodem capite ſunt Cornuti N. D. XXIV. non ſine inſigni varietate.

Ἀφροδίτη γυνὴ ἦν Ἡφαίστου τοῦ χαλκέως· κ. τ. λ. Est apud Nonnum, I, 86.

Ὑπὲρ χρόνον τινὰ κατὰ περίοδον τοῖς Αἰγυπτίοις ἐγεννᾶτο βοῦς, κ. τ. λ. Forte ex Scholio Nonni inedito: locum, ad quem haec referri posſint, & Eudociae caput notavit Jablonskius Panth. Aegypt. Tom. II. p. 188.

Αἴολος κ. τ. λ. Sunt partim ex Palaephato de Incredib. Cap. XVIII, partim ex fontibus unde hauſit Euſtathius ad Dionyſ. Perieg. v. 465, cujus locum notavit quoque Berkelius ad Steph. Byz. V. Λιπάρα.

Αἰολίδης, κ. τ. λ. Sunt verba Scholiaſtae Apollon. Rhod. III, 1093.

Ἀσκληπιὸς κ. τ. λ. Prima loci pars usque ad ἠπίως προσφερόμενος, compilata est ex Etym. M. Voc. Ἀσκελές. quocum conferatur Tzetzes ad Lycophr. v. 1054. ubi pro ἐπὶ Δαύνου legendum Ἐπιδαύρου. Posterior pars est ex Cornuto N. D. XXXIII.

XXXIII. in quo ἀπόσκλησις ex Eudocia reponendum pro vulgato ἀπόκλησις.

Ἀσκληπιοῦ δὲ παῖδες λέγονται κ. τ. λ. Locus, ubi haec iisdem verbis tradantur, a nobis non est obſervatus.

Ἄτλαντα τὸν οὐρανὸν βαστάζειν κ. τ. λ. Exſtant apud Cornutum N. D. XXVI.

Αἰακὸς κ. τ. λ. Hic quoque locus unde ſit depromtus, nos fugit. Ceterum de pluvia, ejus precibus a Jove impetrata, eadem fere aliis verbis tradunt Apollodorus III, 11. & Pauſanias I, 44. II, 39.

Ἀνταῖος κ. τ. λ. Habet Euſtathius ad Od. Α. p. 1700.

Ἀντιόπη κατὰ μὲν Ὅμηρον κ. τ. λ. Habet idem Euſtathius ad Od. Α. p. 1682.

Ἀντιόπη, Νυκτέως ἦν θυγάτηρ, κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Apoll. Rhod. IV, 1090. unde corrigendus hic locus.

Ἀμφίων καὶ Ζῆθος κ. τ. λ. Ex eodem Schol. Apoll. Rhod. I, 735.

Ἀλκμαίων Ἀθηναῖος ἦν τὸ γένος, κ. τ. λ. Sedem horum verborum non invenimus. Fundus historiae est apud Herodotum, V, 63.

Ἀχλαίων κ. τ. λ. De priori parte ſupra notavimus: posterior est ex Palaephato Incred. Cap. III.

Ἄβαρις κ. τ. λ. Haud ſcimus an hic locus ex ple-

pleniore vel Harpocrationis vel Suidae exemplo, vel ex deperdito Lexico in Oratores Atticos, depromtus ſit. Certe in eam cogitationem inducimur verbis Lycurgi, ab Eudocia laudatis, quae nos alibi legere non meminimus: Λυκοῦργος δὲ ὁ ῥήτωρ μέμνηται τοῦ Ἀβάριδος ἐν τῷ κατὰ Μενέσχους (lege Μενεσαίχμου) λόγῳ, λέγων· Λιμοῦ γενομένου ἐν τοῖς Ὑπερβορέοις, ἦλθεν ὁ Ἄβαρις ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐμισθώτευσεν τῷ Ἀπόλλωνι· καὶ ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὸ χρησμολογεῖν· καὶ οὕτω κρατῶν τὸ βέλος εἰς σύμβολον τοῦ Ἀπόλλωνος, τοξότης γὰρ οὗτος ὁ θεὸς, περιῄει χρησμολογῶν πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. Reliqua ſunt apud Suidam V. Ἄβαρις· Videtur ex eodem fonte hauſiſſe Scholiaſta Ariſtoph. Equ. 725.

Ἀταλάντην καὶ Μηλανίωνα κ. τ. λ. Pauca verba, exordii loco, de ſuo praemiſit Eudocia. Ipſa fabulae narratio ſumta est ex Palaephato Incred. Cap. XIV.

Ἄλκηστις ἡ Πελίου θυγάτηρ κ. τ. λ. Caput ex variis Auctoribus confectum. Prima pars usque ad ὃς ᾤκησε θανεῖν ὑπὲρ τοῦ παιδός, exſtat apud Euſtathium ad Il. B. p. 326. Mox Ἀπόλλων ᾐτήσατο παρὰ τῶν μοιρῶν, est Argumentum vulgatum Alceſtidis Euripideae. Deinceps ſequitur Argumentum ejusdem Tragoediae, a Musgravio revocatum ex Arſenio. Denique ultima pars, inde ab ἐπειδὴ

ἐπειδὴ Πελίαν ἀπέκτειναν αἱ θυγατέρες, est ex Palaephati Incredib. Cap. XLI.

Ἀλκμαίων ὁ ἐξ Ἀμφιάρεω καὶ Ἐριφύλης, κ. τ. λ. Est apud Euſtathium Od. A. p. 1697.

Ἀμφιάραος μάντις ἦν ἄριστος κ. τ. λ. Apud Euſtathium Od. A. p. 1689.

Ἀμφιάραον φιλεῖν ὁ Ζεὺς λέγεται. κ. τ. λ. Compilata ſunt e Philoſtrato Icon. I, 27.

Ἀγαμέμνων, κατὰ μὲν Ὅμηρον, Ἀτρέως τοῦ Πέλοπος κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Homeri Il. A, 7. exceptis verbis οὐδενὸς τῶν ἀρίστων ἥττων ἐφάνη· σεμνὸς γὰρ καὶ μεγαλοπρεπὴς ὁ ἀνὴρ, καὶ ὁπόσα εἰς βασιλέα ἧκε πράττων, quae confecta ſunt ex Philoſtrato Her. VI.

Ἀγήνωρ ὁ Ποσειδῶνος κ. τ. λ. Habet Scholiaſta Apoll. Rhod. III, 1185.

Ἀγκαῖος κ. τ. λ. Habet idem Scholiaſta Apoll. Rhod. I, 188.

Ἄδωνις ὁ Κύπριος κ. τ. λ. Loci hujus ſedem non meminimus nos in alio Scriptore legere. Res quidem ipſae non ſunt novae. De Priapo ſimilia produntur apud Nonnum II, 28. Etymol. M. V. Ἀβαρνίδα. Suid V. Πρίαπος. Schol. Ap. Rhod. I, 932. De Adonide quaedam ex eodem fonte habet Suidas V. Ἄδωνις.

Ἀδωνίδος κήπων, καὶ δένδρων Ταντάλου πολλὴ διαφορά· κ. τ. λ. Locus exſtat apud Euſtathium ad Od. Λ. p. 1701.

Ἀθά-

'Αθάμας ἐκ Νεφέλης δύο παῖδας ἴσχε, κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Ariſtophanis Nub. 256.

"Ακμων, ὁ τοῦ Οὐρανοῦ πατὴρ, κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Il. Σ. p. 1154. cum quo conferendus eſt Cornutus N. D. I.

Αἴαντα τὸν Λοκρὸν κ. τ. λ. Sumta ſunt ex Philoſtrato Her. VIII.

Αἴας ὁ Λοκρὸς, κ. τ. λ. Apud Tzetzem ad Lycophr. 365.

Αἴαντα δὲ τὸν Τελαμῶνος κ. τ. λ. Sunt e Philoſtrato Her. XI.

Αἰγαίωνα κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Apoll. Rhod. I, 1165.

Αἰγίοχος Ζεὺς, κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Il. A. p. 86.

Αἰγὶς τοῦ Διὸς κ. τ. λ. Sunt apud Euſtathium variis locis: veluti ad Il. E. p. 601, 602. & ad Il. O. p. 1017.

Αἰγόκερως κ. τ. λ. Eſt Eratoſthenis Cataſteriſm. XXVII.

"Αϊδος κυνέη. κ. τ. λ. Conflatum eſt, partim ex Scholio Hom. Il. E. 845, partim ex Heſychio Voc. "Αϊδος κυνέη, partim ex Diogeniano Prov. I, 39. & Proverbiis ex Suida collectis a Schotto I, 37, 50.

Αἰήτης κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Apoll. Rhod. III. 242.

Αἴση-

Αἴσημος κ. τ. λ. Est apud Tzetzem ad Lycophr. 344.

Ἄκαστος κ. τ. λ. Ex Scholiaſta Apoll. Rhod. I, 224.

Ἀκρίσιος κ. τ. λ. Ex eodem Scholiaſta Apoll. Rhod. IV, 1091.

Ἀκτορίωνες κ. τ. λ. Utraque hujus loci pars est apud Euſtathium: prior ad Il. Ψ. p. 1321: poſterior ad Il. Λ. p. 882.

Ἀλεκτρυῶνα ἄνθρωπον ὄντα κ. τ. λ. Eadem aliis verbis traduntur ab Euſtathio ad Od. Θ. p. 1598. fin.

Ἀλέξανδρος κ. τ. λ. Haec apud varios Auctores exſtant. De cauſſa nominum *Alexandri* & *Paridis*, Etym. M. Vocibus Ἀλέξανδρος & Πάρις. De nativitate ejus & reliquis infantiae rebus, eadem ſunt ap. Scholiaſtam Homeri Il. Γ, 325. De utroque apud Apollodorum III, 6. Quae ſequuntur de forma & cultu Paridis, ſumta ſunt ex Philoſtrato Her. XV. Duae ſunt particulae, quarum ſedes a nobis non ſit obſervata. Altera: τοῦτον Φιλοκτήτης τοξεύσας, βάλλει πρῶτον κατὰ χεῖρα λαιάν· εὐθὺς δὲ δεύτερον ὀϊστὸν ἀφεὶς, ἐκκόπτει τούτου τὸν δεξιὸν ὀφθαλμόν· καὶ τρίτῳ βέλει κατὰ σφυρὸν πείρας, αὐτὸν ἀναιρεῖ οὔπω τριακοντούτην· ὅτι δὲ Φιλῳδὸς ἦν ὁ αὐτὸς Ἀλέξανδρος, δηλοῖ καὶ ἡ κιθάρα, ἣν αὐτῷ Ἕκτωρ ὀνειδίζει· quae Philoſtrati redo-

redolent dictionem: apud quem diſerte illud quidem est, ἀποθανεῖν δὲ οὔπω τριακοντούτην. Altera: Ὅμηρος ἐλάφῳ μὲν αὐτὸν εἰκάζει, ὡς δειλόν· αἰγὶ δὲ ὡς ὀχευτικόν· τοιαῦτα μὲν γὰρ τὰ ζῶα. Quae vero in fine adduntur: Στησίχορος δὲ φησὶν, ὅτι διερχομένου Ἀλεξάνδρου δι' Αἰγύπτου, ὁ Πρωτεὺς Ἑλένην ἀφελόμενος, εἴδωλον Ἑλένης αὐτῷ ἔδωκε· καὶ οὕτως ἔπλευσεν εἰς Τροίαν. haec igitur exſtant apud Tzetzem ad Lycophr. 113.

Ἀλετρίδες κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Od. Υ p 1885. cum quo conferendus Scholiaſta Ariſtoph. Lyſiſtr. 644.

Ἀλκιμέδη κ. τ. λ. Habet Scholiaſta Apoll. Rhod. II, 45

Ἀλκυὼν κ. τ. λ. Partim iisdem, partim aliis verbis traduntur a Scholiaſta Apoll. Rhod. I, 1086. Euſtathio ad Il. I. p. 776. & Suida in Voc.

Ἀλιτήριοι κ. τ. λ. Est apud Scholiaſtam Ariſtoph. Equ. 443: & Suidam Voc. Ἀλιτήριος.

Ἁλοσύδνην κ. τ. λ. Exſtat apud Euſtathium ad Od. Δ. p. 1502. & ad Il. Υ. p. 1203, 1204.

Ἀλωϊάδας κ. τ. λ. Habet Scholiaſta Apoll. Rhod. I, 482.

Ἀμάδοκοι κ. τ. λ. Nonnulla varietate exſcripta ſunt ex Harpocratione V.

Ἀμαζόνες κ. τ. λ. Maxima horum pars exſtat apud Euſtathium ad Il. Γ. p. 402. Cui adjungendi

gendi ſunt Steph. Byz. V. Ἀμάζονες & Ἔφεσος. Etymol. M. iisdem vocibus & Ἄπλοῦς. Strabo XI, p. 504. Quae postremo referuntur, *Amazones non mulieres, ſed viros muliebri habitu fuisſe*, ſunt verba Palaephati Incred. XXXIII.

Ἀμαλθεία κ. τ. λ. Quatuor priores verſus compilati ſunt ex Etym. M. V. Ἀμαλθεία. Proximi totidem verſus leguntur apud Heſychium V. Ἀμαλθείας κέρας. Sequens tota pars est apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 433.

Ἀμυμώνη, θυγάτηρ ἦν Δαναοῦ. Ejusmodi breves loci fortasſe ab ipſa ſunt Eudocia. Nos unde ſumti esſent noluimus quaerere. Quod ſemel monuisſe ſatis ſit.

Ἀμφιδρόμια κ. τ. λ. Priora ſunt apud Harpocrationem, Heſychium, & Suidam V. Ἀμφιδρόμια. Postrema, καὶ ἄλλως· ſumta ſunt ex Etymolog. M. V.

Ἀλφειὸς κ. τ. λ. Haec ſimili fere modo traduntur a Suida V. Euſtathio ad Od. N p. 1746, & ad Dionyſ. Per. 410: ubi verba γλυκὺς ἐραστὴς ἀμιγὲς ἅλμῃ θαλάσσης φυλάσσων τὸ ῥεῖθρον, veteris Auctoris ſunt, qui imitatus videtur elegantiam Luciani Dial. Mar. III. — οὔτε ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ — καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπείγῃ. Vid. T. Hemſterhuſius.

 Ἀν-

Ἀντιπόποδας, χαμαιεύνας κ. τ. λ. Est apud Euſtathium ad Il. Π. p. 1058. Sequens loci pars de *Sellis* deſcripta est ex Nonno I, 20.

Ἀστρονομίαν αὐτοὶ πρῶτοι λέγονται εὑρηκέναι Βαβυλώνιοι διὰ Ζωροάστρου· κ. τ. λ. Ex Nonno I, 70, 71, 72. Particula interjecta, de Platonis loco in Phaedro, exſtat apud Euſtathium ad Od. A. p. 1397.

Ἁλουργίδα φασὶν εὑρεθῆναι ἐν Τύρῳ τῆς Φοινίκης, κ. τ. λ. Sunt verba Nonni I, 66.

Τύριοι λέγουσιν, ὡς Ἡρακλῆς ἠράσθη νύμφης ἐπιχωρίας· κ. τ. λ. Venusta haec de purpurae inventione narratio Auctorem habet Pollucem I, 45. qui fortaſſe hinc aliquot melioribus lectionibus augeri poſſit.

Οἱ Αἰγύπτιοι κ. τ. λ. Locus unde ſit depromtus, non occurrit. Oratio non est invenusta, res pervulgata. Quod ut alii intelligant, eum totum referamus: Οἱ Αἰγύπτιοι ἐσέβοντο τὰς ἴβεις, τοὺς κροκοδείλους, τοὺς ὄφεις, τὰς αἰλούρους, καί τινα τῶν ἰχθύων γένη· ἐξ ἀλόγου τιμῆς ἑαυτοῖς ἀτιμίαν πορίζομενοι· περὶ δὲ τούτων ἀκριβέστερόν φησιν ὁ Ἡρόδοτος, ὁ καὶ περὶ πάσης αὐτῶν τῆς θρησκείας, καὶ τῶν βασιλείων ἀκριβῶς καὶ διὰ πλάτος συγγραψάμενος.

Ἀνθεμόκριτος κ. τ. λ. Sunt apud Harpocrationem & Suidam in Voc.

Ἀν-

Ἀντικλείαν εἶναι τὴν Ὀδυσσέως μητέρα. Habet Euſtathius ad Od Λ. p. 1673. fin. Quae adduntur, plenius retulit idem Euſtathius ad Od. Υ. p. 1871. Unde in Eudocia pro ἄσαντος πολίτου τινὸς, corrigendum ὕσαντος πολὺ τοῦ Ζηνός.

Sequuntur breves loci ex eo genere, de quo modo monuimus, quos non tanti putavimus, ut eorum Auctores indagaremus. Argumenta eorum ſunt, de *Antinoo*, *Amphinomo*, *Alcinoo*, *Antiphate*, *Admeto*, *Amphictyone*.

Αἴσιμος, ἀδελφὸς Ἀντικλείας τῆς μητρὸς Ὀδυσσέως, γεννᾷ Σίνωνα. Plenius prolatum ſupra in V. Αἴσημος.

Ἀερόπη, γυνὴ Ἀτρέως· ἐμοιχεύθη ὑπὸ Θυέστου, καθὰ καὶ ἡ τοῦ υἱοῦ Ἀγαμέμνονος Κλυταιμνήστρα ὑπὸ Αἰγίσθου. Aliis verbis traduntur ab Euſtathio ad Od. Α. p. 1693.

Αἰνείου γενεαλογία κ. τ. λ. Conveniunt cum iis, quae Euſtathius refert ad Il. Υ. p. 1204. De Dardani genere idem conferendus est ad Il. Σ. p. 1155.

Ἄβαντος γενεαλογία. Loci ſedem non invenimus, nec eam inveniſſe magnopere refert.

Ἀντίλοχος, υἱὸς Νέστορος· κ. τ. λ. Est Philoſtrati Her. III, 2, 4.

Ἡ κατὰ τοὺς ἀπύγους ἱστορία ὧδέ πως ἔχει, κ. τ. λ. Est ex Nonno I, 38, qui hinc aliquot locis emendandus est.

Αἴγυπτος υἱὸς Βήλου ἦν, κ. τ. λ. Eadem, ſed alio ordine, exſtant apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 805.

Ἄμβραξ, υἱὸς Θεσπρωτοῦ· κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 493.

Ἄμμων Λιβυκός ἐστι θεὸς κ. τ. λ. Excerpta ſunt ex iisdem Commentariis, quibus uſus est Euſtathius ad Dionyſ. Per. 211.

ἸΑΤΡΟΙ΄.

Ἄκρων, Ἀκραγαντῖνος ἰατρὸς κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀγάπιος. κ. τ. λ. Ductum ab eodem fonte Suidae in Voce.

ἹΣΤΟΡΙΚΟΙ΄.

Ἀπολλωνίδης, ὁ καὶ Ὡράπιος ἐπικληθείς. κ. τ. λ. Forte ex pleniore Suidae exemplo ſumta ſunt. Nam ex ipſa ſede, quae est apud Theophilum ad Autolyc. II, 6, locum hunc excitatum eſſe vix putemus.

Ἀκουσίλαος, Κάβα υἱὸς, Ἀργεῖος. κ. τ. λ. Est ex Suida in Voce.

Ἀναξίμανδρος. κ. τ. λ. Compilatum ex Suida in Voce.

Ἀντίπατρος, Ἰολάου υἱὸς. κ. τ. λ. Excerptum

ptum ex Suida, Voce Ἀντίπατρος· Diſſentit in librorum numero & argumento. Apud Suidam eſt: κατέλιπεν Ἐπιστολῶν σύγγραμμα ἐν βιβλίοις δυσί· καὶ Ἱστορίαν, τὰς Περδίκκου πράξεις Ἰλλυρικάς. Apud Eudociam: ἔγραψεν Ἱστορίαν καὶ σύγγραμμα Ἐπιστολῶν ἐν βιβλίοις εἴκοσι.

Ἀπολλώνιος Ἀφροδισιεύς, κ. τ. λ. Ex Suida in Voce: ubi emendatior exſtat hic locus.

Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστορικός· διαλαμβάνει περὶ Γοργόνος. Hic locus nec apud Suidam, nec alibi, a nobis obſervatus eſt. Ceterum *Alexandri Myndii* non infrequens eſt apud Veteres mentio. Vid. Jonſius H. Ph. Scr. II, 16, 2: & Menagius ad Diog. Laërt. I, 29.

ῬΉΤΟΡΕΣ.

Ἀδριανὸς ἐκ πόλεως Τύρου κ. τ. λ. Sunt ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 10: 1, 7: & ex Suida in Voce.

Ἀθηνόδωρος ὁ Ῥήτωρ, κ. τ. λ. Ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 14. Quae adjiciuntur de alio Athenodoro: ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερος σοφιστὴς Ἀθηνόδωρος, ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ, εὖ γινώσκων τοὺς ῥητορικοὺς τῶν λόγων καὶ πολυμαθὴς περὶ τὰ ῥητορικὰ μέτρα· Haec igitur ex integriore Suidae exemplo ſumta videntur. Nam in eo, quo

 nunc

nunc utimur, exemplo non niſi haec ſunt V. Ἀθηνόδωρος. —— καὶ ἕτερος σοφιστής, ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θαυματουργοῦ.

Αἰσχῖναι γεγόνασιν ὀκτώ· κ. τ. λ. Confecta ſunt ex Diogenis Laërtii II, 60, 64.

Ἄβας σοφιστής, ἱστορικὰ ὑπομνήματα καὶ μέθοδον ῥητορικὴν πάνυ γλαφυρὰν κατέλιπεν. Suidas: Ἄβας σοφιστής, ἱστορικὰ ὑπομνήματα καὶ τέχνην ῥητορικὴν καταλιπών.

Ἀναξιμένης Ἀριστοκλέους κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀλέξανδρος ὁ ῥήτωρ, κ. τ. λ. Ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 6.

ΦΙΛΟ΄ΣΟΦΟΙ.

Ἀλκμαίων κ. τ. λ. Sunt Diogenis Laërtii VIII, 83.

Ἀνάξαρχος ὁ φιλόσοφος κ. τ. λ. Compilatus est locus ex Diogene Laërtio IX, 58-60: & Nonno I, 15.

Ἀναξαγόραι τέσσαρες γεγόνασιν· κ. τ. λ. Ex eodem Diogene Laërtio II, 6, ſequ.

Ἀγάπιος ὁ φιλόσοφος κ. τ. λ. Est apud Suidam in Voce.

Ἀναξίμανδρος Πραξιάδου κ. τ. λ. Compilata ſunt ex Diogene Laërtio II, 1: & Suida in Voce.

Ἀνα-

Ἀναξιμένης κ. τ. λ. Ex iisdem fontibus; Diog. Laërt. II, 3 & Suid. in Voce.

Ἀντισθένης κ. τ. λ. Item ex Diog. Laërtio VI, 1, ſequ., excepta notatione, *de aetate & loco ubi obiit Antisthenes*; quam aliunde petiiſſe videtur Eudocia: ἐτελεύτησε δὲ Ἀθήνησιν, ἑβδομηκοντούτης γενόμενος.

Ἀκύλας κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀλέξανδρος, Αἰγαῖος. κ. τ. λ. Est initium Gloſſae, quae apud Suidam exſtat in Voce.

Ἀλκιδάμας κ. τ. λ. Ex eodem Suida in Voce.

Ἀμμώνιος, φιλόσοφος, κ. τ. λ. Eadem, quadam varietate, ſunt apud Suidam in Voce.

Ἀπολλώνιος Τυανεύς κ. τ. λ. Excerptum eſt ex loco Suidae in Voce.

ῬΗΤΟΡΕΣ.

Ἀντιπάτρῳ πατρὶς μὲν ἦν Ἱεράπολις κ. τ. λ. E Philoſtrato Vit. Soph. II, 24.

Ἀπολλώνιος ὁ Ἀθηναῖος κ. τ. λ. E Philoſtrato Vit. Soph. II, 20.

Ἀντίοχος, ὁ ῥήτωρ καὶ σοφιστής, κ. τ. λ. Haec apud Philoſtratum non de uno Antiocho; ſed partim de hoc, partim de Athenodoro dicuntur: Vit Soph. II, 4 & 14. Eudocia fortaſſe fidem exempli ſui ſecuta eſt; quippe eam partem, quam Philoſtratus de Athenodoro habet, ipſa in loco de Athenodoro omiſit.

Ἀνδοκίδης κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀνδρόμαχος κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀνδροτίων κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀντιφῶν κ. τ. λ. Conflata ſunt ex Philoſtrato Vit. Soph. I, 15: & loco Suidae.

Ἀνδροκλείδης κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀπολλώνιος, Ἀρχεβούλου, κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀγαθίας κ. τ. λ. Compilatum ex eodem Suida in Voce. Hic & ſequentes quum fuerint poëtae, apparet inſcriptionem hujus partis omiſſam eſſe.

Ἄλεξις κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀλκαῖος κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀλκαῖος, Μιτυληναῖος κ. τ. λ. Plenius est apud Suidam in Voce.

Ἀλκμὰν Λάκων· κ. τ. λ. Est compendium Suidae in Voce.

Ἀνακρέων κ. τ. λ. Item, Suidae compendium.

Ἀναξανδρίδης κ. τ. λ. Plenius traduntur apud Suidam. Festivum est Eudociae additamentum. Nam quum ita ſit apud Suidam: καὶ πρῶτος οὗτος ἔρωτας καὶ παρθένων φθορὰς εἰσήγαγεν· Eudocia, nolens Anaxandridem impunitum dimittere, ita retulit: καὶ πρῶτος οὗτος ἔρωτας καὶ παρθένων φθορὰς ὁ παμμίαρος εἰσήγαγεν.

Ἀνάξιππος κ. τ. λ. Ex Suida in Voce.

Ἀν-

Ἀντίμαχος κ. τ. λ. Duo Suidae loci in unum conflati ſunt.

Ἀντιφάνης κ. τ. λ. Item ex duobus Suidae locis congeſtum. Quod ibi omiſſum eſt de Antiphane Caryſtio, habet Eudocia: ἔγραψε κωμῳδίας λ'· οἱ δὲ πεντήκοντα.

Proximi loci: Ἀπολλόδωρος Γελῷος, Ἀπολλώνιος, Ἀπολλοφάνης, Ἀπολλόδωρος Ταρσεὺς, Ἄρατος Σολεύς: hi igitur omnes ex Suida ſumti ſunt.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ'.

Haec tota pars quum ex Suida ſit compilata, ne de ſingulis ſingulatim notandum ſit, argumenta locorum nominaſſe ſufficiat: Ἄβρων, Ἀκύλας, Ἀλέξανδρος ὁ Μιλήσιος, Ἀλέξανδρος Αἰτωλὸς, Ἀντέρως, Ἀπίων, Ἀπολλόδωρος Ἀσκληπιάδης, Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς, Ἀρίσταρχος, Ἀριστόνικος, Ἀριστοφάνης, Ἀρκάδιος, Ἀρχίβιος, Ἀσκληπιάδης, Ἀστυάγης, Ἀριστογένης Θάσιος ἰατρὸς, Ἀριστογένης ἰατρὸς Κνίδιος, Ἀρχιγένης, Ἄψυρτος· In horum ultimo Eudocia numerum addit librorum *Operis Phyſici de Equis*: ἐν βιβλίοις τέσσαρσιν, cujus loco apud Suidam eſt, καὶ ἕτερα.

Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ κ. τ. λ. Locus ex Philoſtrato compilatus Vit. Soph. II, 9: quaedam adjecta ſunt ex Suida.

Ἀριστογείτων κ. τ. λ. Ex Suida compilatum.

Ἀπολλώνιος ὁ Ναυκρατίτης κ. τ. λ. Item compilata ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 19.

Ἀριστοκλῆς κ. τ. λ. Ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 3: & ex Suida.

Ἁρποκρατίωνες περὶ τὰ Ῥητορικὰ τρεῖς λέγονται γενέσθαι κ. τ. λ. Tres loci Suidae in unum coacti ſunt. Apud hunc est: Λέξεις ι Ῥητόρων. Ἀνθηρῶν συναγωγήν. Eudocia haec ut unum opus memorat: Λέξεις τῶν δέκα Ῥητόρων, ἀνθηρὰν συναγωγήν.

Ἀσπάσιοι τρεῖς σοφισταὶ ἐγένοντο· κ. τ. λ. Haec item ex tribus Suidae locis confecta ſunt. A quo differt Eudocia in *Aſpaſio Ravennate*; quippe nonnulla adjecit ex Philoſtrato Vit. Soph. II, 33.

Proximi loci, Ἀφαρεὺς, Ἀψίνης, Αἴσωπος, exſtant apud eundem Suidam.

Ἀρισταίνετος ῥήτωρ, ἔγραψεν ἱστορίαν Αἰγυπτίαν, καὶ περὶ τῶν τοῦ Νείλου ἀγαθῶν. Hic vero locus, qui, quod quidem ſciamus, alibi non repertus est, novae notitiae commendationem habet. Rhetorem eum vocat Eudocia, utrum vere, an confundens cum Philoſtrateo Vit. Soph. II, 11, 1, non definimus. Ceterum referendus est locus ad Aristaenetum illum, cujus Fabricius B. G. I. p. 433, memoriam excitat ex uno Nonno II, 15: ἀνέγνων δὲ παρὰ Ἀρισταινέτῳ τῷ ἱστορικῷ, ὅτι ἑορτάζουσιν Αἰγύπτιοι τῷ Νείλῳ ἑορτὴν πανδημεί κ. τ. λ.

ΠΟΙΗΤΑΙ.

ΠΟΙΗΤΑΙ΄.

Omnes hujus partis loci exſtant apud Suidam, lectionis quidem varietate exigua, ceterum auctiores plerumque. Sunt vero haec eorum argumenta: Ἀῤῥιανὸς ἐποποιὸς, Ἀρίων, Ἀριστέας, Ἀριστομένης, Ἀριστώνυμος, Ἀρχέδικος, Ἀστυδάμας, Ἄρχιππος, Ἀστυδάμας ὁ νέος, Αὔγουστος Καῖσαρ, Αὐγέας, Ἀχιλλεὺς Στάτιος, Αὐτοκράτης, Ἀχαιὸς, Αἴνικος, Αἰσχρίων.

ΦΙΛΟ΄ΣΟΦΟΙ.

Ἀρκεσίλαος κ. τ. λ. Compilata ſunt e Diogene Laërtio IV, 28, ſequ.

Ἀῤῥιανὸς κ. τ. λ. Plenius exſtant apud Suidam.

Ἀριγνώτη κ. τ. λ. Ex Suida.

Ἀριστοκλῆς, κ. τ. λ. Ex Suida.

Ἀρίστιπποι κ. τ. λ. Compilata ex Diogene Laërtio II, 65. ſeq.

Tres proximi loci ſunt Suidae: Ἀριστόξενος, Ἄρνουφις, Αἰσχίνης.

Ἀρχέλαος κ. τ. λ. Ex Diogene Laërtio II, 16, 17.

Ἀρποκρατίων Ἀργεῖος κ. τ. λ. Est Suidae in Voce.

Ἀφρικανὸς κ. τ. λ. Item Suidae in Voce.

Ἀνάχαρσις κ. τ. λ. Sunt Diogenis Laërtii, I, 101, 102.

Ἀρ-

Ἀρτεμίδωρος κ. τ. λ. Habet Suidas in Voce.

Ἀρχιμήδης κ. τ. λ. Auctior est locus quam apud Suidam, unde ſumtus est: nam, quod in noſtris exemplis non exſtat, memoratur ab Eudocia opus hujus Archimedis εἰς τινας τοῦ Πλάτωνος διαλόγους.

Ἀρχύτας κ. τ. λ. E Diogene Laërtio VIII, 79.

Ἀνδροκλείδης, κ. τ. λ. Hic quoque locus habet particulam, quae abest a Suida, ex quo haec depromta ſunt. Addit enim *Alexandriae* docuisſe Androclidem.

Ἀρίστανδρος ὁ μάντις, Ζεύθυ υἱὸς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρυ τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. ἔγραψε περὶ μαντικῆς βιβλία δέκα. Haec est prior hujus loci pars, quam alibi exſtare non meminimus. Ariſtandrum de Divinatione ſcripſiſſe, conſtat ex Plinio H. N. XVII, 25. Luciano Philopatr. 21, 22, T. III. p. 609, 610. Artemidoro, I, 33. Decem fuisſe operis libros, haud ſcimus an nemo, praeter Eudociam, prodiderit. Proxima loci pars exſtat apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 747.

Sequuntur duo loci ex alio argumento. Alter est de Festo Ἀπατυρίων, qui exſtat apud Scholiaſtam Ariſtoph. Acharn. 146: cum quo conferendus est idem Schol. ad Pac. 890, Suidas & Harpocration in Voce. Alter est de Proverbio Ἄπαγ᾽

εἰς

εἰς Μακαρίαν, qui exſtat apud Zenobium II, 61, & Scholiaſtam Ariſtoph. Pac. 1148.

Proxima deinceps in hac litera pars usque ad finem est de rebus Heroum, a quibus digreſſa fuerat Eudocia.

Αὔσονες δὲ οἱ Ἰταλοὶ λέγονται, κ. τ. λ. Est apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 78.

Αἰνείαν τὸν Ἀγχίσου κ. τ. λ. Est apud Euſtathium ad Il. Υ. p. 1209.

Ἀρχεσιλάου γενεαλογία κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Od. Π. p. 1797.

Ἀτρεὺς κ. τ. λ. Est Scholium Homeri ad Il. B. 106.

Ἀντιγόνη κ. τ. λ. Est vulgatum argumentum Antigonae Sophoclis.

Ἁρμονίαν τὴν τῷ Κάδμῳ συνοικήσασαν κ. τ. λ. Sunt apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 389.

Ἀριάδνη κ. τ. λ. Habet auctorem Nonnum II, 1.

Ἀγήνωρ κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Il. Γ. p. 385.

Ἄργος, εἷς τῶν Φρύξου παίδων, κ. τ. λ. Est Scholium ad Apoll. Rhod. II, 1125.

Ἀργὼ, ἡ ναῦς, κ. τ. λ. Conflata ſunt ex duobus Scholiis ad Apoll Rhod. I, 4, & 224.

Ἄπιδες κ. τ. λ. Habet Suidas in Voce, qui ſua ipſe compilaſſe videtur ex Nonno II, 27.

Ἄρκτος

Ἄρκτος κ. τ. λ. Sunt apud Euſtathium ad Il. Σ. p. 1156.

Ἄρνη κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Il. B. p. 270. Conferendus Steph. Byz. Voc Βοιωτία.

Ἄρπυιαι, θήλειαι δαίμονες πτερωταί, κ. τ. λ. Plenius traduntur a Tzetze ad Lycophr. 653, qui ex eodem vetere Grammatico hauſit. Conferendi ſunt Steph. Byz. Voc. Ἄπτερα & Etym. M. ibidem.

Ἀστάρτη, ἄγαλμα Ἀφροδίτης, τιμώμενον παρὰ Σιδωνίοις· τοῦ ἄστρου δὲ τύπος, αὐτὸ τὸ ἄστρον ὁ ἑωσφόρος, ὅπερ Ἀφροδίτην ὀνομάζουσι. τὸ αὐτὸ καὶ παρὰ Μωαβιτῶν ἐτιμᾶτο. Locum, ubi haec iisdem verbis traderentur, non obſervavimus.

Ἀστερία κ. τ. λ. Exſtant apud Tzetzem ad Lycophr. 401.

Ἀστυάνασσα, Ἑλένης θεράπαινα. ἥτις πρώτη ἐξεῦρεν Ἀφροδίτην καὶ ἀκόλαστα σχήματα· Eudocia honestioribus verbis reddidit gloſſam Suidae: ἥτις πρώτη τὰς ἐν τῇ συνουσίᾳ κατακλίσεις εὗρεν καὶ ἔγραψε περὶ σχημάτων συνουσιαστικῶν.

Ἀστυδάμεια, Ἀκάστου γύνη. Haec ex eo genere est gloſſa, quarum ſedem propter brevitatem non quaeſivimus.

Ἀστυόχη κ. τ. λ. Est apud Euſtathium ad Il. B. p. 315.

Ἀσ-

Ἀσφαλίων κ. τ. λ. Apud Euſtathium ad Od. Δ. p. 1492.

Αὐγείας κ. τ. λ. Prior hujus loci pars exſtat apud Scholiastam Apoll. Rhod. I. 172: posterior apud Euſtathium ad Il. Λ. p. 879.

Ἀχέρων, κ. τ. λ. Ex Etymol. M. Voc. Ἀχέρων, & Euſtathio ad Il. N. p. 938.

Αἴολος κ. τ. λ. Est Scholium Homericum Il. A, 2. Conferendi ſunt Strabo VIII. p. 383, & Pauſanias VII, 1.

Ἀρτίβιος Πέρσης, κ. τ. λ. Iisdem verbis haec alibi nos legere non meminimus. Videntur ex eodem deſcripta Commentario, quo uſus est Euſtathius ad Dionyſium Perieg. 373. Auctor notitiae est Herodotus V, 111.

Ἀχιλλέως γενεαλογία κ. τ. λ. Videtur ex pleniore Scholio ad Il. A, 7, ductum eſſe.

Γεννηθεὶς ὁ Ἀχιλλεύς, κ. τ. λ. Ex variis Auctoribus conflata ſunt, ut mox notabimus.

Ἄψυρτος κ. τ. λ. Est apud Euſtathium ad Dionyſ. Per. 488.

Enumeravimus omnes primae literae locos, verbo tantum notatis Eudociae argumentis. Ceterum, ut ii quoque, quibus liber non est ad manum, intelligant, quam rationem ſecuta ſit Eudocia in hoc opere concinnando, referamus totum caput de Achille,

Achille, notatis ejus partibus iis, quarum ſedes apud alios Auctores reperimus:

(1) Γεννηθεὶς ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ Θέτιδος παρεδόθη τῷ Χείρωνι, τροφεῖ ἅμα καὶ διδασκάλῳ τῆς τοξείας χρησόμενος· ἦν δὲ οὗτος ὁ Χείρων ἱπποκένταυρος, οἰκῶν ἄντρον τι καὶ σπήλαιον ἐν Θετταλίᾳ· Ὁ οὖν Χείρων λαβὼν Ἀχιλλέα, οὐ γάλακτι καὶ ἄρτῳ ἔτρεφεν αὐτὸν, ἀλλὰ κηρίοις τε καὶ μυελοῖς ἐλάφων καὶ ἄλλων ζώων (2) διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς ὠνομάσθη, ὁ μὴ μετασχὼν τοῦ χιλοῦ· χιλὸς γὰρ ἡ τροφή. (3) Κολακεύει δὲ αὐτὸν ὁ Χείρων οἷον λέοντα, πτῶκας ἁρπάζειν, καὶ νεβροῖς συμπέτεσθαι· (4) Εἰς ἡλικίαν δὲ ἥκοντα, ἐν ᾗ οἱ

(1) Philostr. Her. XIX, 2. ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ποιοῦνται αὐτοῦ τροφέα τὸν Χείρωνα: ὁ δὲ ἔτρεφεν αὐτὸν κηρίοις τε καὶ μυελοῖς νεβρῶν. Forte Eudocia habuit auctiorem, vel Scholiaſtam ad Il. Λ, 831, vel Commentarium ex quo hauſit Euſtathius ad Il. A, 2. Conferatur Eratoſth. Cataſter. XL. Schol. Arat. p. 55.

(2) Etym. M. V. Ἀχιλλεύς — διὰ τὸ μὴ θίγειν χείλεσι χιλῆς, ὅ ἐςι τροφῆς· ὅλως γὰρ οὐ μετέσχε γάλακτος, ἀλλὰ μυελοῖς ἐλάφων ἐτράφη ὑπὸ Χείρωνος. Conferantur Schol. Hom. Il. Π. 36. Euſtath. ad Il. A. p. 15.

(3) Philoſtr. Icon. II. 2. κολακεύει δὲ αὐτὸν ὁ Χείρων, οἷον λέοντα, πτῶκας ἁρπάζειν καὶ νεβροῖς συμπέτεσθαι.

(4) Philoſtr. Her. XIX, 2. ἐς ἡλικίαν τε ἥκοντα, ἐν ᾗ οἱ παῖδες ἁμαξίδων καὶ ἀςραγάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲ τῶν τοιούτων, ἀκοντίοις δὲ ἤθιζε καὶ παλτοῖς, καὶ δρόμοις. Icon. II,

οἱ παῖδες ἁμαξίδων καὶ ἀστραγάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲν τῶν τοιούτων· ἀκοντίοις δὲ ἤθιζε καὶ παλτοῖς καὶ δρόμοις· ἱππάζεσθαί τε καὶ κεχρῆσθαι αὐτῷ ὡς ἵππῳ. Ἐπικαθίσας οὖν αὐτὸν ὄπισθεν αὐτοῦ, κατὰ τοῦ ἱππίου μέρους, οὕτως ἐγύμναζε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν τοξικήν· καὶ οὕτω μὲν περὶ Χείρωνος μυθικῶς πως λέγεται. (5) Ἡ δὲ ἱστορία γενέσθαι αὐτὸν ἐν Πηλίῳ ἀνθρώπῳ ὅμοιον οἶδε, σοφὸν δὲ καὶ λόγους καὶ ἔργα· θήρας τε γὰρ ποικίλης ἥπτετο, καὶ τὰ πολεμικὰ ἐπαίδευε, καὶ ἰατρικοὺς ἀπέφαινε, καὶ μουσικοὺς ἥρμοττε, καὶ δικαίους ἐποίει, βιῶναί τε ἐπὶ μήκιστον· Φοιτῆσαι δὲ αὐτῷ καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ Τελαμῶνα, καὶ Πηλέα, καὶ Θησέα· θαμίζειν δὲ καὶ Ἡρακλέα, ὅτε μὴ ἀπάγοιεν αὐτὸν οἱ ἆθλοι, με-

II. 2. διδάσκει ὁ Χείρων τὸν Ἀχιλλέα ἱππάζεσθαι, καὶ κεχρῆσθαι αὐτῷ ὅσα ἵππῳ.

(5) Philoſtr. Her. IX: Χείρωνα δὲ τὸν ἐν Πηλίῳ, γενέσθαι μὲν Φησὶν ἀνθρώπῳ ὅμοιον, σοφὸν δὲ καὶ λόγους καὶ ἔργα. θήρας τε γὰρ ποικίλης ἥπτετο, καὶ τὰ πολεμικὰ ἐπαίδευε, καὶ ἰατρικοὺς ἀπέΦαινε, καὶ μουσικοὺς ἥρμοττε καὶ δικαίους ἐποίει, βιῶναί τε ἐπιμήκιστον· Φοιτῆσαι δὲ αὐτῷ Ἀσκληπιὸν, Τελαμῶνά τε καὶ Πηλέα, καὶ Θησέα· θαμίζειν δὲ καὶ Ἡρακλέα τῷ Χείρωνι, ὅτε μὴ ἀπάγοιεν αὐτὸν οἱ ἆθλοι· μετασχεῖν δὲ τῆς τοῦ Χείρωνος ὁμιλίας, καὶ αὐτός Φησι, Παλαμήδει ἅμα καὶ Ἀχιλλεῖ καὶ Αἴαντι.

μετασχεῖν τε τῆς τοῦ Χείρωνος ὁμιλίας Παλαμήδει ἅμα καὶ Ἀχιλλεῖ καὶ Ἄιαντι. Ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν προκειμένον Ἀχιλλέα ἐπανέλθωμεν. (6) Οὗτος μὲν οὖν ἐν Σκύρῳ Δηϊοδάμειαν, θυγατέρα Λυκομήδους, ἔτι ἔφηβος, γήμας, γεννᾷ Νεοπ7όλεμον, οὕτως ὀνομασθέντα διὰ τὴν νεότητα τοῦ Ἀχιλλέως, καθ᾽ ἣν εἰς τὸ πολεμεῖν ὥρμησεν· ἐνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ διαιτωμένῳ παρεγένετο ἡ Θέτις, ὡς ὁ μῦθος, καὶ ἐθεράπευε τὸν υἱὸν, ὥσπερ αἱ θνηταὶ τῶν μητέρων· (7) Ὁ δὲ Πολυξένης, τῆς Πριάμου θυγατρὸς, ἐρασθεὶς, ἐδήλωσε τῷ Πριάμῳ συμμαχῆσαι αὐτῷ, εἰ λάβοι τὴν κόρην· ὁ δὲ Πρίαμος συνέ-

(6) Philoſtr. Her. XIX, 3. 4: Δηϊδάμειαν δὲ, θυγατέρα τοῦ Λυκομήδους, ἔγημε. καὶ γίνεται αὐτοῖς Νεοπτόλεμος, ὀνομασθεὶς τοῦτο διὰ τὴν νέοτητα τοῦ Ἀχιλλέως, καθ᾽ ἣν ἐς τὸ πολεμεῖν ὥρμησεν· Ἐνταῦθα τῷ Ἀχιλλεῖ διαιτωμένῳ παρεγίνετο ἡ Θέτις, καὶ ἐθεράπευε τὸν υἱὸν ὥσπερ αἱ θνηταὶ τῶν μητέρων·

(7) Tzetzes ad Lycophr. 269 Φασὶν οἱ πολλοὶ, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἐρασθεὶς Πολυξένης, τῆς θυγατρὸς Πριάμου, ἐδήλωσε τῷ Πριάμῳ, συμμαχήσειν αὐτῷ εἰ λάβοι τὴν κόρην· ὁ δὲ συνέθετο δοῦναι· καὶ ἐλθόντων ἐν τῷ τοῦ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος ἱερῷ, Ἀλέξανδρος λάθρα τοξεύει τὸν Ἀχιλλέα· καὶ οὕτω συνέβη ἀποθανεῖν τὸν ἥρωα· λαβόντες δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ οἱ Τρῶες ἠσφαλίσαντο οὐ πρότερον δώσειν ἐπαγγελλόμενοι πρὶν ἢ τὰ δῶρα λάβωσιν ἐξοπίσω, ἃ Πρίαμος ὑπὲρ Ἕκτορος δέδωκεν, ὃ καὶ γέγονεν· λέγει οὖν, Τὸν ἀντίποινον χρυσὸν ἴσον τῷ ςαθμῷ δοὺς ὁ Ἀχιλλεὺς, ταφήσεται παρὰ τοῖς Ἕλλησι.

συνέθετο δοῦναι, ὡς τοῖς πολλοῖς ἱστόρηται· καὶ ἐλθόντων ἐν τῷ Θυμβραίῳ Ἀπόλλωνος ναῷ, Ἀλέξανδρος λάθρα τοξεύει τὸν Ἀχιλλέα· καὶ οὕτω συνέβη ἀποθανεῖν τὸν ἥρωα· Οἱ δὲ Τρῶες τὸ σῶμα αὐτοῦ τοῖς Ἕλλησιν οὐκ ἐδίδουν, ἕως ἔλαβον πάλιν τὰ δῶρα, ἃ Πρίαμος ἀκριβεῖ ζυγοσταθμήσει τρυτάνης τοῦ ζυγοῦ ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ Ἕκτορος, λάθρα τῶν Ἑλλήνων, τῆς νυκτὸς, τῷ Ἀχιλλεῖ δέδωκεν. (8) Σώστρατος δὲ ἱστορεῖ Ἀλέξανδρον Ἀπόλλωνος ἐρώμενον καὶ μαθητὴν τοξείας, ὑφ' οὗ τόξον ἐλεφάντινον σχόντα, τοξεῦσαι Ἀχιλλέα κατὰ γαστρός· Τέλης δὲ ἱστορεῖ Πενθεσιλείαν ἀνελεῖν τὸν Ἀχιλλέα· αἰτησαμένης δὲ τῆς Θέτιδος τὸν Δία, ἀναστῆναι αὐτὸν καὶ ἀντανελεῖν ἐκείνην· Ἄρεα δὲ, πατέρα Πενθεσιλείας, δίκην λαχεῖν Θέτιδι· κριτὴν δὲ γενόμενον Ποσειδῶνα, κατακρῖναι Ἄρην. (9) Μετὰ δὲ θάνατον Ἀχιλλεὺς, ὡς ληροῦσιν

(8) Euſtathius ad Od. Λ p. 1626: Σώστρατος δὲ ἱστορεῖ, Ἀλέξανδρον Ἀπόλλωνος ἐρώμενον καὶ μαθητὴν τοξείας, ὑφ' οὗ τόξον ἐλεφάντινον σχόντα, τοξεῦσαι Ἀχιλλέα κατὰ γαστρός. Τέλλης δὲ ἱστορεῖ, Πενθεσίλειαν ἀνελεῖν τὸν Ἀχιλλέα· αἰτησαμένης δὲ Θέτιδος τὸν Δία, ἀναστῆναι αὐτὸν καὶ ἀντανελεῖν ἐκείνην· Ἄρεα δὲ πατέρα Πενθεσιλείας, δίκην λαχεῖν Θέτιδι. κριτὴν δὲ γενόμενον Ποσειδῶνα κατακρῖναι Ἄρην.

(9) Scholiaſta Apoll. Rhod. IV, 814: ὅτι δὲ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον παραγενόμενος ἔγημε Μηδείαν, πρῶτος Ἴβυκος εἴρηκε, μεθ' ὃν Σιμωνίδης.

ληροῦσιν, ἔγημε Μηδείαν τὴν Αἰήτȣ παῖδα, εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον παραγενόμενος· Αἰήτης δὲ καὶ Κίρκη, καὶ Πασιφάη, Ἡλίȣ παῖδες καὶ Πέρσης τῆς Ὠκεανοῦ, Αἰήτȣ μὲν παῖδες καὶ Εἰδυίας, Μήδεια καὶ Ἄψυρτος· καὶ τοῦτο πρῶτος Ἴβυκος εἴρηκε καὶ Σιμωνίδης. Τῷ Ἀχιλλεῖ κεκλωσμένον ἦν, ἢ πολυχρόνιον γενήσεσθαι καὶ ἄτιμον, ἢ ὀλιγοχρόνιον καὶ ἔντιμον. (10) Λέγεται δὲ καὶ ὅτι ἐκέλευσε τὸ μαντεῖον Θετταλοὺς εἰς Τροίαν πλέοντας, θύειν κατ' ἔτος τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ σφάττειν, τὰ μὲν ὡς θεῷ, τὰ δε ὡς ἐν μοίρᾳ τῶν κειμένων. (11) Ἐπειδὴ καὶ οἰμωγὴ τῆς Θέτιδος, ὡς ὁ μῦθος, διεφοίτα τὸν ϛρατὸν, ἀνευφημούσης τε καὶ τὸν υἱὸν βοώσης· ἐβόα δὲ τορὸν, μέγα τε καὶ ἔναυλον, καθάπερ ἡ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἠχώ· καὶ τότε μάλιϛα καὶ Ἀχαιοὶ συνῆκαν ὅτι τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἡ Θέτις, οὐδὲ ἄλλως ἀπιϛοῦντες. (12) Τὰ δὲ

(10) Philoſtr. Her. XIX, 14. ἐκέλευσε γὰρ δὴ τὸ μαντεῖον Θετταλοὺς ἐς Τροίαν πλέοντας θύειν ὅσα ἔτη τῷ Ἀχλλεῖ, καὶ σφάττειν, τὰ μὲν ὡς θεῷ, τὰ δὲ ὡς ἐν μοίρᾳ τῶν κειμένων·

(11) Philoſtr. Her. XIX, 12 ἐπειδὴ γὰρ νὺξ ἐπέλαβεν, οἰμωγὴ τῆς Θέτιδος διεφοίτα τὸν ϛρατὸν, ἀνευφημούσης τε καὶ τὸν υἱὸν βοώσης· ἐβόα δὲ τορὸν, μέγα τε καὶ ἔναυλον· καὶ τότε μάλιϛα καὶ Ἀχαιοὶ ξυνῆκαν ὅτι τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἡ Θέτις, οὐδὲ ἄλλως ἀπιϛοῦντες.

(12) Philoſtr. Her. XIX, 14. Τὰ δὲ Θετταλικὰ ἐναγίσματα

δὲ Θετταλικὰ ἐναγίσματα οὕτως ἦν. ναῦς ἐκ Θετταλίας μέλαινα ἱςία ἠρμένη εἰς Τροίαν ἔπλει· θεωροὺς μὲν τεσσαρεσκαίδεκα ἀπάγουσα· ταύρους δὲ λευκόν τε καὶ μέλανα, χειροήθεις ἄμφω· καὶ ὕλην ἐκ τοῦ Πηλίου· ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο· καὶ πῦρ ἐκ Θετταλίας ἦγον, καὶ σπονδὰς, καὶ ὕδωρ τοῦ Σπερχείου ἀρυσάμενοι· ὅθεν καὶ ςεφάνους ἀμαραντίνους εἰς τὰ κήδη πρῶτοι Θεσσαλοὶ ἐνόμισαν, ἵνα κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι, μὴ σαπροὺς ἐπιφέρωσι μηδ᾽ ἐξώρους· νυκτὸς μὲν δὴ καθορμίζεσθαι ἔδει, καὶ πρὶν ἅψασθαι τῆς γῆς, ὕμνον ἀπὸ τῆς νεὼς ᾄδειν εἰς τὴν Θέτιν, ὧδε συγκείμενον.

Θέτι

ματα — καταρχὰς μὲν δὴ τοιάδε ἐγίνετο. ναῦς ἐκ Θετταλίας μέλαινα ἱςία ἠρμένη ἐς Τροίαν ἔπλει, θεωροὺς μὲν δὶς ἕπτα ἀπάγουσα. ταύρους δὲ, λευκόν τε καὶ μέλανα, χειροήθεις ἄμφω, καὶ ὕλην ἐκ τοῦ Πηλίου, ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο, καὶ πῦρ ἐκ Θετταλίας ἦγον, καὶ σπονδὰς, καὶ ὕδωρ, τοῦ Σπερχειοῦ ἀρυσάμενοι. ὅθεν καὶ ςεφάνους ἀμαραντίνους ἐς τὰ κήδη πρῶτοι Θετταλοὶ ἐνόμισαν, ἵνα, κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι, μὴ σαπροὺς ἐπιφέρωσι μηδ᾽ ἐξώρους. νυκτὸς μὲν δὴ καθορμίζεσθαι ἔδει, καὶ πρὶν ἅψασθαι τῆς γῆς ὕμνον ἀπὸ τῆς νεὼς ᾄδειν εἰς τὴν Θέτιν ὧδε ξυγκείμενον.

Θέτι κυανέα, Θέτι Πηλεία,
Τὸν μέγαν ἔτεκες υἱὸν Ἀχιλλέα.
Τοῦ θνατὰ μὲν, ὅσον φύσις ἤνεγκέ τοι,
Τροία λάχε.
Σᾶς δ' ὅσον ἀθανάτω γενεᾶς παῖς ἔσπασε,
Πόντος ἔχει.
Βαῖνε πρὸς αἰπὺν τόνδε κολωνὸν
Μετ' Ἀχιλλέως ἐν πυρᾷ.
Βαῖν' εὐδάκρυτος μετὰ θυηλὰς,
Θέτι κυανέα, Θέτι Πηλεία.

Προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μετὰ τὸν ὕμνον, ἀσπὶς μὲν ὥσπερ ἐν πολέμῳ περιεδουπεῖτο· δρόμοις δὲ ἐῤῥυθμισμένοις συνηλάλαζον, ἀνακαλοῦντες τὸν Ἀχιλλέα· στεφανώσαντες δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ κολωνοῦ, καὶ βόθρους ἐπ' αὐτῇ ὀρύξαντες, τὸν ταῦρον τὸν

„ Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλεία, τὸν μέγαν ἔτεκες υἱὸν
„ Ἀχιλλῆα, τοῦ θνατὰ μὲν ὅσον φύσις ἤνεγκέ τοι, Τροία
„ λάχε· σᾶς δ' ὅσον ἀθανάτου γενεᾶς παῖς ἔσπασε, πόντος
„ ἔχει· βαῖνε πρὸς αἰπὺν τόνδε κολωνὸν Ἀχιλλέως· ἐν πυρᾷ
„ βαῖν' ἀδάκρυτος μετὰ θυηλάς. Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλεία"
Προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μετὰ τὸν ὕμνον, ἀσπὶς μὲν ὥσπερ ἐν πολέμῳ περιεδουπεῖτο, δρόμοις δ' ἐῤῥυθμισμένοις συνηλάλαζον, ἀνακαλοῦντες τὸν Ἀχιλλέα. στεφανώσαντες δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ κολωνοῦ καὶ βόθρους ἐπ' αὐτῇ ὀρύξαντες τὸν ταῦρον τὸν μέλανα τεθνεῶτι ἔσφαττον. ἐκάλουν δὲ καὶ τὸν Πάτροκλον ἐπὶ τὴν ὡς καὶ τοῦτο ἐς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ πράττοντες. ἐντε-

τὸν μέλανα, ὡς τεθνεῶτι ἔσφαττον· ἐκάλυν δὲ καὶ τὸν Πάτροκλον ἐπὶ τὴν δαῖτα, ὡς καὶ τοῦτο εἰς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ πράττοντες· ἐντεμόντες δὲ καὶ ἐναγίσαντες, κατέβαινον ἐπὶ τὴν ναῦν ἤδη· καὶ θύσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, τὸν ἕτερον τῶν ταύρων Ἀχιλλεῖ πάλιν, κανοῦ τε ἐναρξάμενοι καὶ σπλάγχνων ἐπ' ἐκείνῃ τῇ θυσίᾳ, (ἔθυον γὰρ τὴν θυσίαν ταύτην ὡς θεῷ) περὶ ὄρθρον ἀπέπλεον, ἀπάγοντες τὸ ἱερεῖον, ὡς μὴ ἐν τῇ πολεμίᾳ εὐωχοῖντο· Καὶ ταῦτα περὶ Ἑλληνικοῦ Ἀχιλλέως. (13) Λέγυσι δὲ τινὲς καὶ ἕτερον γεγονέναι Ἀχιλλέα παρὰ Σκύθαις, βασιλέα τῶν τόπων· ὃς ἠράσθη τε τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἰφιγενείας πεμφθείσης ἐκεῖ, καὶ ἔμεινεν ἐπιδιώκων· ἐξ οὗ καὶ ὁ τόπος Ἀχίλλειον ὠνομάσθη, οὐ μὴν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ· οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες παραφέρυσι μάρτυρα τὸν Ἀλκαῖον λέγοντα· Ἀχιλλεῦ ὃς τᾶς Σκυθικᾶς μεδ'εις.

Hujus

μόντες δὲ καὶ ἐναγίσαντες, κατέβαινον ἐπὶ τὴν ναῦν ἤδη· καὶ θύσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τὸν ἕτερον τῶν ταύρων Ἀχιλλεῖ πάλιν, κανοῦ τε ἐναρξάμενοι καὶ σπλάγχνων, ἐπ' ἐκείνῃ τῇ θυσίᾳ, τὴν γὰρ θυσίαν ταύτην ἔθυον ὡς θεῷ, περὶ ὄρθρον ἀπέπλεον ἀπάγοντες τὸ ἱερεῖον, ὡς μὴ ἐν τῇ πολεμίᾳ εὐωχοῖντο.

(13) Eustathius ad Dionyſ. Perieg. 306: ἄλλοι δέ φασιν ἕτερον εἶναι τοῦτον τὸν Ἀχιλλέα παρὰ Σκύθαις, βασιλέα τῶν τόπων, ὃς ἠράσθη τε τῆς Ἰφιγενείας πεμφθείσης ἐκεῖ, καὶ ἔμεινεν ἐπιδιώκων· οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες παραφέρουσι μάρτυρα τὸν Ἀλκαῖον λέγοντα· Ἀχιλλεῦ ὃς τᾶς Σκυθικᾶς μεδέεις.

Hujus quamvis longae ac laborioſae cenſurae nos eo minus poenitet, quo accuratius agendum erat de libro antiquo nunc primum ad communem notitiam vulgato. Operam dedimus, ut oſtenderemus, quid in eo novum, quid vulgatum, eſſet. Vidimus, in ſatis magna parte, quam recenſuimus, perpaucos eſſe locos, quorum ſedem in Auctoribus editis non reperiremus. Qui loci utrum alibi exſtent, an noſtram diligentiam fugerint, non ſtatuimus. Sed fac, quod non eſt credibile, nil eſſe in Eudociae opere, quin idem in editis libris proditum ſit; magna profecto ei relinquatur laus criticae utilitatis ad Auctorum, ex quibus congeſtum eſt, lectionem conſtituendam. Itaque Villoiſonus, quamvis nullam adjecit animadverſionem, magnopere de Antiquitatis ſtudio meritus eſt edendo vetere monumento diu ab eruditis hominibus exſpectato.

II.

II.

GASPARIS ALOYSII ODERICI, *Patricii Genuenſis*, *Academici Etruſci*, *De Marmorea Didaſcalia in Urbe reperta*, *Epiſtola ad Cajetanum Marinium*, *Tabular. Secret. Vatic. Praefectum.* 8. *Romae* 1777. *pagg.* 115.

Eorum, qui eruditam Antiquitatem ſcriptis illuſtrant, varia ſunt genera, pro varia, quam ſequuntur, ratione ac via, varioque ingenii doctrinaeque modo. Et primum quidem ſunt, qui diligenti Veterum lectione monumenta colligant, in ſuos locos diſponant, fideliter tradant, eaque opera contenti abſtineant a diſputandi ſubtilitate: doctum & laborioſum, plerumque etiam modeſtum, hominum genus; ex quo fuit Joannes Meurſius. Alii nil adferunt novae materiae, ſed ratione & ingenio ſibi valere videntur, ipſi architecti eſſe volunt, illos laborioſos tamquam bajulos contemnunt, & ex rudi eorum indigeſtaque mole firmum & praeclarum doctrinae opus ſe exſtructuros profitentur: vanum & jejunum, & frequens noſtris temporibus, genus. Sunt vero etiam, qui non contenti materia a prioribus congeſta, eam augeant abditis Antiquitatis receſſibus perveſtigandis, eique certam judicii ra-

tionem accuratamque interpretationem adhibeant: optimum genus, ſed idem perquam rarum. His generibus interjecta ſunt alia, ita vel laudanda vel reprehendenda, ut cum horum quoque conjuncta ſunt. Atque ex medio ejusmodi genere cenſemus eſſe hujus Epistolae Scriptorem. Nam, ut Veterum aut lectione aut interpretatione nil novi protulit ad hunc locum pertractandum, tamen utraque hactenus valuit, ut materiam a prioribus congeſtam digereret, cum Antiquitatis intelligentia, tum diſſerendi diligentia.

Duae ſunt libelli partes, quarum prior eaque longior est de tempore, ratione, & legibus certaminum Tragicorum & Comicorum; altera eaque brevior, cujus cauſſa libellus editus est, continetur duobus fragmentis iisque laceris Didascaliae Marmoreae, eorumque explicatione. Nos deinceps Auctoris disputationem ſummatim referamus.

„ Ut Grammatici veteres peculiaribus ſcriptionibus, quae *Didaſcaliae* dicebantur, tempora locosque fabularum actarum prodiderunt; ita earundem rerum memoria publice lapidibus inſcripta est. Sed Grammaticorum in hoc genere libri ad unum omnes perierunt, nec niſi brevisſimae paucisſimaeque notationes in Argumentis fabularum Ariſtophanis & Tragicorum ſervata ſunt. Lapidea quoque monumenta vetustas abſumſit: nec niſi duo ad noſtrae aetatis notitiam venerunt Didaſcaliae fragmenta,

quae

quae hoc libello vulgata ſunt. Primum, in aedibus Maffejorum Romae repertum, & a Cajetano Marinio cum Oderico communicatum, antea nondum editum erat. Alterum, a Camaldulenſibus monachis antea ad calcem Syllogae Odericianae adjectum, & a quodam haud indocte illuſtratum, ſed perperam tamen ad Athletas relatum, nunc ab Oderico recte Didaſcaliis, & quidem Comicis, vindicatum est." (§. 1. 2.)

Non modo Didaſcalias, ſed nomina fabularum certi Tragici ſola, marmoribus inſcribi & poſteritati commendari moris fuisſe apud Graecos, apparet ex fragmento Inſcriptionis ap Muratorium p: 609. in quo haec nomina fabularum Euripidis exſtant. Ἄλκηστις, Ἀρχέλαος, Αἰγεύς, Αἴολος, Ἀλόπη, Ἀντιγόνη, Ἀλκμαίων, Ἀνδρομέδα, Μέσανδρος (leg Ἀλέξανδρος), Αὔγη, Ἀνδρομάχη, Ἀντιγόνη (leg. Ἀντιόπη), Αὐτόλυκος, Βάκχαι, Βελλοροφόντης, Βούσειρις, Δίκτυς, Δανάη, Εἰφιγένεια, Ἑλένη, Εἰνώ, Ἑκάβη, Ἐρεχθεύς, Εὐφυσθεύς (leg. Εὐρυσθεύς), Ἔπεος, (ſi vera est ſcriptura, novam fabulae nacti ſumus notitiam) Ἡρακλ....

Proxima est (§. 3.) disputatiuncula de aetate Thespidis, & initii certaminum Tragicorum. De qua non est quare referamus, post accuratam Bentleji disputationem in Reſponſ. ad Cenſur. Boylei

Cap.

Cap. VIII--XI: quam ſibi nequaquam videre licuiſſe, ſcribit Odericus: qui, ſi eam vidisſet, aliter de toto hoc loco judicaturus erat. Ceterum, *Tragica ne an Comica certamina ſint antiquiora*, quod ignorare ſe ingenue fatetur, cognoſcere poterat, *Comica recentiora esſe*, ex Ariſtotele Poet. Cap. V. quocum conſentit Horatius A. P. 281.

„ Conſtat quatuor fuisſe feſta quibus Scenica certamina haberentur, *Panathenaea* & *Liberalia*. Ceterum Liberalium formae tres fuerunt: *Dionyſia* per excellentiam ita dicta, quod *Majora* esſent & vocarentur: ſed in duabus reliquis formis disſentiunt eruditi; Seldenus & Corſinus Λήναια & τὰ κατ' ἀγροὺς faciunt, eaque distinguunt: Petitus, Palmerius, Spanhemius, haec unum idemque feſtum fuisſe volunt, eique *Antheſteria*, ut tertiam formam, adjungunt." Horum ſententiam ſequitur Odericus, eique confirmandae longam nec indoctam conſumit disputationem usque ad §. 10: de qua mox peculiariter exponemus.

Quare Scenica certamina Panathenaeis acta ſint, ratio redditur ex Minervae cum Baccho cognatione, quae ex Diodoro Siculo & Nonno aperitur. Sequitur (§. 12.) recenſio quarumdam legum, quibus Scenici tenebantur. *Ne quis in ſcenam prodeat minor annis triginta, vel quadraginta*, ap. Schol. Ariſtoph. Nub. 350, non minus ad actores quam poëtas; ceterum ad Comicos ſolum, pertinuisſe videtur; quippe

quippe Sophocles octavo ſupra vigeſimum anno vicit. *Ne quis Archontem in comoedia ludat*, ap. Schol. Ariſtoph. ib. 31. *Ne quis nomine quempiam in Comoedia ludat.* Illa fere ex Petito Legg. Att. I, 1. repetita ſunt. Quem ubi deſerit Odericus, & Voſſium ſecutus duas alias memorat leges ex Platone, non ſe facile expedit. Nec enim Plato eas leges Athenis valuiſſe dicit, ſed in ea, quam fingit, re publica conſtitui vult.

„ Iudices victoriae (§. 13, 14.) fuerunt numero quinque." De quibus conſulere poterat Odericus Valeſium ad Mausſaci Diſſ. in Harpocrat. p. 82, laudatum a P. Weſſelingio ad Petit. Leg. Att. p. 154, quam editionem non habuiſſe videtur. Ceterum ex Luciano in Harmonide (T. I. p. 853.) notat, numerum Iudicum non ſemper eundem fuiſſe. Recte quoque reprehendit eos, qui ex Plutarcho Cimon. p. 483. D. conficere volunt, *decem fuiſſe judices.* Nam factum illud ſingulare eſt, & ad unum certamen pertinet, quod judicum ſententias Aeſchylum inter & Sophoclem ſuſpenſas tenuit. Acuta, nec abhorrens a veriſimilitudine, eſt Plutarchi correctio, qua pro Ἔθεντο δ' εἰς μνήμην αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν τραγῳδῶν κρίσιν, Odericus legit, ἔθ. δ' εἰς γνώμην αὐτοῦ κ. τ. λ.

„ Tragici quatuor certabant fabulis (§. 15, 16.), tribus Tragoediis & Satyrico dramate, quae plerumque, nec tamen ſemper, in eodem argumento verſabantur." Hoc de loco, quae traduntur ab Oderico,

Oderico, ſatis pervulgata ſunt. Diligens eſt animadverſio erroris, in quem Corſinum induxit Dodwellus, qui Xenoclem adverſarium & victorem Euripidis in Olympionicarum numero poſuerunt, decepti falſa inſcriptione capitis apud Aelianum V. H. II, 8, quam dudum reprehenderat Kuhnius. Nam in Olympicis non fuit locus Tragicis certaminibus, quae Nero demum induxit."

„ Denique dicitur de praemiis Victorum, hirco Tragicorum, ficubus Comicorum: vino, tripode ſeu poculo, oleo ex moriis, coronis: quae an Tragicis & Comicis, & omnibus feſtis promiſcue tributa ſint, definiri nequit." In marmore Arundeliano ignoravit palmariam emendationem Bentleji Reſp. ad Cenſ. Boyl. Cap. VIII p. 112, 113: ſed, ſecutus vitioſam lectionem, perperam Comicis obtrudit praemium quod *quadrigis domum veheretur.*

Sequitur altera libelli pars, quae majorem novitatis gratiam habet; quippe continetur duobus fragmentis Didaſcaliae marmoreae, altero nunc primum edito, altero rectius explicito. Haec, quandoquidem breves ſunt Inſcriptiones, hoc loco reponamus, cum annorum notis ut ab Oderico expresſae ſunt, & adjectis ſpeciminis causſa quibusdam ejus interpretationibus.

Frag-

Fragmentum I.

Lin.

1.........ΠΙ ΑΝΤΙΟΧΙΔΟΥΚΥ Ol. 86. a. 2.
2.........ΣΚΩΜΩΙΔΙΑΙ Δ ΕΝΑ
3. ..... ΜΩΙΔΙΑΙ ΕΠΙ ΤΙΜΟΚΛΕ 84. a. 4.
4.....ΕΠΙ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΤΥΡΟΙΣ 85. a. 3.
5..... ΕΡΟΙΣ ΣΙΔΗΡΟΙΣ ΕΠΙ ΠΥ
6...... ΟΙΣ Ε̄ ΕΠΙ ΑΝΤΙΟΧΙΔΟΥ 86. a. 2.
7.......ΥΣΙΠΠΟΣ ΕΝΙΚΑΜΕΝ
8. .... ΠΟΥ ΚΑΤΑΧΗΝΑΙΣ
9....... ΑΙΣ ΑΥΤΑΙΜΟΝΑΙΣΩΙ
10. .... ΠΙΔΙΟΦΑΝΤΟΥ ΔΙΟΝΥ 96. a. 2.
11...... ΤΕΙ ΕΠΙΝΙΚΟΤΕΛΕΟΥΣ 97. a. 2.
12.......Ε ΕΠΙ ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ 86. a. 1.
13. ...... Ι ΕΠΙ ΜΟΙΡΙΧΙΔΟΥ 85. a. 1.
14...... ΥΣ ΚΟΛΕΟΦΟΡΟΙΣ

Fragmentum II.

1. ..... ΕΠΙ ΧΙΩΝΟΣ ΜΑΙ ... 103. a. 4.
2. ...... ΔΙΟΝΥΣΟΥΓΟΝΑ....
3. ..... ΑΜΠΡΑΚΙΟΓΙΔΙ Γ̄ΕΝ ...
4. ..... ΤΡΑΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΕ....
5. . . . ΛΕΙ ΕΠΙ ΧΑΡΙΣΑΝΔΡΟ ..101. a. 1.

Lin.

Lin.
6. . . . . ΠΟΔΑΜΑΝΤΟΣ ΙΟΙ Ε. Ol. 101. a. 2.
7. . . . . ΟΔΥΣΣΕΙ ΕΠΙ ΚΗΦΙΣΟΔ . . 103. a. 3.
8. . . . ΕΠΙ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΑΓ . . 107. a. 3.
9. . . . . ΞΙΠΠΟΥ ΛΗΝΑΙΑ ΕΠΙ . . .
10. . . . . ΟΙΩΙ ΕΠΙ ΝΑΥΣΙΓΕΝΟΥ . . . 103. a. 1.
11. . . . . ΝΑΣΤΕΙ ΕΠΙ ΧΙΩΝΟΣ . . . — a. 4.
12. . . . . . . ΕΙ ΕΠΙ ΑΓΑΘΟΚΛΕ . . . . 105. a. 4.
13. . . . . . . ΠΙ ΘΟΥΔΗΜΟΥ Α . . . . 106 a. 4.
14. . . . . . . ΟΥΑΝΤΕΡΩΤΙΙ . . . . .
15. . . . . ΝΙΚΑΛΗΝΑΙΑ . . . . . .
16. . . . . Ι ΕΝΑΣΤΕΙ . . . .
17. . . . . ΙΙΕΤ . . . .
18. . . . . ΑΡ . . . .

Utramque Inſcriptionem ad eandem Didaſcaliam pertinere, ejusdemque monumenti partem eſſe, contendit Odericus; marmoris enim ſpeciem & literarum formam eandem eſſe. Nomina Poëtarum, quae ab initio verſuum exſtitiſſe videntur, omnia interciderunt. Ex Archontum nominibus Odericus annos collegit ac notavit. Fabularum, quae memorantur, novas nec antea cognitas fuiſſe obſervat, Σιδήρυς, Καταχῆνας, Αὐταιμόναισον, Κολεοφόρυς, Ἀμπρακιότιδα, Ἀντέρωτα. Quae nomina an diſerte in marmore ſervata ſint, non defi-

[redacted]

deſinimus: de Αὐταιμοναίσῳ quidem dubitamus. Loco ejus quod vulgatum est Ἀντέρωτι, quid ſi Ἀντερῶντι fuit? hoc enim nomine laudatur Anaxandridae fabula Athenaeo XIV. p. 654. B.

Sed, age, ſpecimina interpretationis proponamus ex Commentario Editoris.

Ad Fragm. I. lin. 5. ;, Delphos abibis, ea ſi te „ cura mordet, Phoebi oracula ſciſcitatum, quid- „ nam Σίδηροι iſti, ex quibus Comoedia hujus „ anni nacta est nomen. Vereor enim, ne nos „ Anticyram navigare jubeas, ſi qui non ἐν ὅλμῳ „ ἐκοιμήθημεν, definire id audeamus. At quidquid „ ſit, novam habes atque hactenus ignotam Co- „ moediam. Quid illa vero ἐπὶ Πυ..? Legamne „ Πυθοδώρυ, an Πυῤῥίωνος. Nam Πυθόκριτον „ Ol. LXXXI, 3, & Πυθέαν Ol. CI, 1, epony- „ mos hinc nimium diſtare arbitror. Pyrrionem Ol. „ XCVIII, 1, Archontem refert Diodorus Sic. „ XIV, 107. Pythodoros duos reperio, quos huc „ referre poſſis, alterum Ol. LXXXVII, epony- „ mum: alterum Ol. XCIV, 1, Archontem fuiſſe „ memorant Xenophon & Lyſias (ἑλ. II, 3. Orat. „ de Sacra Oliv.) quamvis hic annus a Diodoro „ aliisque *Anarchiae* nomine deſignetur, cujus rei „ cauſſas dabit Corſinus, Faſt. Att. h. a."

Ibid. lin. 9. „ Comici nomen hic latet; an Εὔπολις, nobilis Comoediae poeta? Floruit ſane

„ per ea tempora, quae Didaſcalia haec noſtra com-
„ plectitur, atque Ol. LXXXVIII, 3, Νυμηνίαις
„ *tertias* tulit, uti in Acharnenſium Didaſcalia le-
„ gitur: Ἐδιδάχθη ἐπὶ Εὐθυδήμυ Ἄρχοντος ἐν
„ Ληναίοις διὰ Καλλιςράτυ, καὶ πρῶτος ἦν·
„ δεύτερος Κρατῖνος Χειμαζομένοις, οὐ σώζεται·
„ τρίτος Εὔπολις Νυμηνίαις. Id. Ol. LXXXIX, 3,
„ Alcaeo Archonte, Κόλακας docuit: anno au-
„ tem ſequente Αὐτόλυκον, uti leges apud Athe-
„ naeum V, 17, 18.

„ Αὐταιμοναίσῳ· tertius hic ignotae Comoediae
„ titulus, pluribus ex vocibus efformatus: non hoc
„ ſane primum Graecorum in Fabulis exemplum;
„ at quid ſibi velint, ex aliis libentius diſcam; nam
„ quod utcumque probem, non habeo.

Fragm. II. lin. 9. „ ΟΙΩΙ. Et hic Comoediae
„ nomen latet, ſed plura ſunt, quae huic trunco
„ aptari posſint capita. Legi namque posſet
„ Λυτροποιῷ, quo titulo invenio Anaxilae Fabu-
„ lam apud Pollucem VII, 167: quam ab aliis
„ Λυροποιὸν, ab aliis Μυροποιὸν, ab aliis Αὐρο-
„ ποιὸν nominatam refert Fabricius. Ἐκπωμα-
„ τοποιὸν Alexidis, Νυμφοποιὸν Sophronis, apud
„ eundem Fabricium reperio. At Sophron ſi Eu-
„ ripidis, ut fertur, aequalis fuit, huc non perti-
„ net: obiit enim Euripides, ex Arundelliano mar-
„ more, Antigene Archonte, Ol. XCIII, 2, annis
„ octo

„ octo & triginta ante Nauſigenem, quo haec Fa„ bula acta fuit, nimirum Ol. CIII, 1."

In his, quamquam paucis & brevioribus, illuſtrationibus ſatis ineſſe arbitramur indicii, unde ratio Interpretis intelligatur. Nam longiores quoque annotationes ſubinde expromſit, neque verſum intactum reliquit, exceptis tribus ultimis ſecundi Fragmenti.

Supereſt ut referamus de libelli parte, quâ de *tribus feſtis Bacchi* exponitur, & eorum ſententiâ defenditur, qui Ληναῖα ac τὰ κατ' ἀγροὺς eadem eſſe volunt. Nam, deſcripta demum hac parte, vidit Ruhnkenii de hoc argumento disputationem in Auctario Emend. Heſych. T. II. ad Voc. Διονύσια: qua disputatione, ut omnis Liberalium ratio novâ luce illuſtratur, ita extra dubitationem ponitur, Ληναῖα diverſa a τοῖς κατ' ἀγροὺς, & eadem atque *Antheſteria*, fuiſſe. Igitur Odericus, vel praejudicata opinione occupatus, vel ſtudio tenendae ſententiae incitatus, Addenda ſubjecit, quibus Ruhnkenii rationes refelleret. Nos primum ſummas referemus utriusque disputationis, Odericianae & Ruhnkenianae: deinde videbimus quae earum ad veri ſimilitudinem propius accedat.

ODERIC. §. 4. Quatuor ludis certabatur quotannis, *Panathenaeis* ac tribus feſtis *Bacchi*. Horum prima & antiquisſima *Antheſteria* celebrabantur menſe *Antheſterione*, ut Thucydides II, 94. (l. 15)

 teſta-

teſtatur, & idcirco *Antheſteria* appellata ſunt: eadem *Limnaea* dicta, quod antiquitus in Limnaei Bacchi templo agerentur, & Χύτροι ab ultimo *Antheſteriorum* die, quo celebrabantur. Secunda, quae menſe *Poſideone* habebantur, *Ruſtica*, ſeu κατ' ἀγροὺς, & *Lenaea*, dicta ſunt: illud, quod in agris agerentur: hoc vero ἀπὸ τοῦ ληνοῦ, a *torcularibus*, quorum in vindemiis uſus. Tertia tandem, quae menſe *Elaphebolione* habita ſunt, *Dionyſia* per excellentiam vocata, *Dionyſia magna*, &, quod in urbe haberentur, *Dionyſia* ἐν ἄστει. cet."

Haec ceterum nota ſunt. Illud non ita ſimpliciter poni debuerat, Ληναῖα *dicta eſſe a* ληνοῦ, *torculari.* Nam, quamquam ante inductos in urbem hos ludos *Lenaea* ac *Ruſtica* eadem fuiſſe videntur, quippe quae ruri agerentur; tamen poſtea hoc nomen retinere potuerunt a Baccho *Lenaeo*, cujus templum in Limnis erat, ut videbimus ex Heſychio. *Lenaea* vero & *Ruſtica* eadem fuiſſe, quibus rationibus efficere conetur, mox cognoſcemus.

Idem §. 5. „ Non ſatis conſtat de tempore, quo primum his feſtis Tragica & Comica certamina addita ſunt. Panathenaeis quidem ea Pericles adjecit, ut conſtat ex Plutarcho in ejus vita (p. 160. B). *Antheſteriis*, Ariſtophanis aetate, nulla fuiſſe certamina contendit Palmerius Exerc. in Gr. Auctor. p. 618. auctoritate Scholiaſtae Acharn. (503.): qui duo fuiſſe memorat, *in urbe* & *in agro*: praeterea

inductus

inductus ſilentio proœmiorum in fabulas Ariſtophanis, ubi nulla mentio fiat fabulae *Antheſteriis* actae. Sed haec levis est ratio; nec enim Didaſcalias omnes habemus; & in iis, quas habemus, festus ſaepe dies omittitur. Ceterum *Antheſteria* aliquamdiu intermiſſa, a Lycurgo Oratore reſtituta ſunt, ut est apud Plutarchum (T. II. p. 841. E.). Errat vero Petitus, cum ait Comicorum Tragicorumque fabulas *Antheſteriis* primum actas, Callia post Antigenem Archonte, Ol. 93, anno 3: falſa interpretatione verborum Ariſtotelis ap. Schol. Ar Ran. 406. deceptus, ut recte notavit Kuſterus."

Res, ut aliis in partibus, ita hac in parte, multo erit expeditior, ſi ſtatuamus *Antheſteria* & *Lenaea* fuiſſe eadem. Nam, quamquam aliis quoque locis apud Athenienſes feſta Bacchi celebrarentur Comoediis & Tragoediis, tamen, quum de Victoriis Scenicis loquuntur Veteres, duo tantum genera memorant, τὰς ἐν Ἄστει & τὰς ἐπὶ Ληνοῦ, *Urbanas* & *Lenaeas*; nec tantum in Didaſcaliarum reliquiis, ſed in ceteris ſcriptis. Plutarchus vero perperam accipitur. Nam illud dicit, *Comicorum certamina conſtituta esſe a Lycurgo* τοῖς Χύτροις: qui erant pars *Antheſteriorum*. Hoc igitur nec ad tota *Antheſteria*, nec ad omnia Scenica certamina, ſed ad ſola Comica, pertinet.

Idem §. 6. „Diſſentiunt eruditi de *Lenaeis*: Seldenus, Longoruaeus, & Corſinus volunt eadem

 fuiſſe

fuiſſe atque *Antheſteria*: Petitus, Palmerius, Spanhemius eadem fuiſſe ſtatuunt quae *Ruſtica*; quorum multo probabilior eſt ſententia. Nam primum, vox ipſa ruſticum habet Etymon: *Lenaea* quippe ἀπὸ τοῦ ληνοῦ. Deinde, ut Ariſtophanis Scholiaſtam (Acharn. 201, 503,) omittam, aperte id docet Apollodorus apud Steph. Byz. V. Ληναῖος: Ληναῖος· ἀγὼν Διονύσου ἐν ἀγροῖς, ἀπὸ τοῦ Ληνοῦ. Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ Χρονικῶν· Neque ſatis ſuadet Seldenus, verba ἐν ἀγροῖς futile eſſe, ſive Hermolai Epitomatoris, ſive alterius alicujus recentioris, gloſſema. Tertio: *Chytros* a *Lenaeis* diſtinguunt Thraſyllus apud Laërtium, Aelianus, atque Athenaeus. *Chytri* autem ultimus *Antheſteriorum* dies fuerunt. Ergo differunt *Antheſteria* a *Lenaeis*. Porro *Ruſtica* ex plauſtris data ſunt antiquitus. At *Lenaea* quoque è plauſtris acta, eſt apud Suidam V. Ἐξ ἁμάξης: quae ad ea tempora referenda, quibus rudis adhuc & imperfecta Scenica res fuit. Inſignis eſt locus Demoſthenis Or. contr. Midiam (p. 386. C.) ubi *Lenaea* ab *Antheſteriis* diſtincta ſunt, & qui Seldenum apertisſime coarguit: Εὐήγορος εἶπεν· Ὅταν ἡ πομπὴ ᾖ τῷ Διονύσῳ ἐν Πειραιεῖ, καὶ οἱ Κωμῳδοὶ καὶ οἱ Τραγῳδοί. καὶ ἐπὶ Ληναίῳ ἡ πομπὴ, καὶ οἱ Κωμῳδοὶ καὶ οἱ Τραγῳδοί. καὶ τοῖς ἐν ἄστει Διονυσίοις ἡ πομπὴ, καὶ οἱ παῖδες, καὶ ὁ κῶμος, καὶ οἱ Κωμῳδοὶ καὶ οἱ

Τρα-

Τραγῳδοὶ. κ. τ. λ. Spanhemio aſſentior, qui, ubi Theatrum in Piraeo extructum, antiquiſſimam illam Liberalium pompam, quae prius in Limnaei Bacchi templo agebatur, in Piraeum dehinc, in quem per longos muros brevis erat ex arce excurſio, tranſlatam cenſet. In Piraeo jam inde a Socratis aetate Tragicorum certamina habita eſſe teſtis eſt Aelianus V. H. II, 13. cet."

In Etymo nullum eſſe Oderico praeſidium, ſupra monuimus. Nec Ariſtophanis Scholiaſta nos moveat: qui, ubi Veterum teſtimonia profert, habet magnam auctoritatem; nullam, ubi ex ſua ipſe obſervatione loquitur. At Apollodorus, gravis auctor, non facile repudiandus eſt. Fateor: ſed, ſi nec aliorum Veterum auctoritates accedunt, & reliqua Antiquitatis ratio repugnat, ut videbimus; veriſimilis judicanda eſt conjectura Seldeni, qui ſuſpicatus eſt, verba ἐν ἀγροῖς ab aliena manu invecta eſſe. Nam Thraſylli quidem locus non recte accipitur. Diogenes Laërt. III, 56. Θράσυλλος δέ φησι, καὶ κατὰ τὴν τραγικὴν τετραλογίαν ἐκδοῦναι αὐτὸν τοὺς Διαλόγους. Hactenus pertinent Thraſylli verba: quae deinceps ſequuntur, ſunt ipſius Laërtii, vel interpolatoris: οἷον ἐκεῖνοι τέτρασι δράμασιν ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Ληναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ τέταρτον ἦν Σατυρικόν, τὰ δὲ τέτταρα δράματα ἐκαλεῖτο Τετραλογία.

 Igitur

Igitur haec pars, vel tota, vel certe nomina quatuor feſtorum, non ſunt a Thraſyllo. Neque enim Grammaticus & doctus & prudens tam inſcite nomina feſtorum eo loco ponat, quo non pro feſtis, ſed pro dramatibus, accipi debeant. Norunt qui Diogenem Laërtium diligenter tractant, eum fere conſtare, excerptis veterum Auctorum locis, ſaepius turbatis, alieno loco poſitis, interpolatis, nec continua diſputatione explicitis; ut in ejus auctoritatibus ponderandis critica diligentia opus ſit. Animadvertit quoque difficultatem in memorato Diog. L. loco T. Hemſterhuſius ad Lucian. T. I. p. 167: qui ait, parum hactenus eum intellectum eſſe. Porro quod Χύτροι a *Lenaeis* diſtinguuntur apud Aelian. H. A. IV, 43. Athen. IV, p. 130. E: probabilis est ratio Ruhnkenii, *Lenaea*, ut tamquam genus tres complectebantur formas, Πιθοίγια, Χόας, Χύτρους, ita quartam habuiſſe formam, quae per excellentiam *Lenaea* diceretur; vel Πιθοίγια, quia primo ejus feſti die celebrabantur, eximie *Lenaea* dicta fuiſſe. Ceterum recta interpretandi ratio cavet, ne continuo, ubi plura nomina ponuntur, per ea diverſas res putemus ſignificari: praeſertim ſi Scriptor non illud egiſſe videatur, ut de iis rebus de induſtria exponeret. Veluti in loco Aeliani: καὶ τί δεῖ καταλέγειν τε καὶ ἐπαντλεῖν τὸν τοιοῦτον ὄχλον; κεκήρυκται γὰρ Διονύσια, καὶ Ληναῖα, καὶ Χύτροι, καὶ

Γεφυ-

Γεφυρισμοί. Conſilium Aeliani fuit, non ut accurate recenſeret Liberalia, ſed ut celebrata quaedam feſtorum nomina poneret. Igitur, ut *Lenaea* ſunt forma Dionyſiorum, quid impedit quo minus *Chytri* ſint forma *Lenaeorum*. Nam nec *Gephyriſmi* ad Liberalia pertinent, nec peculiare feſtum, ſed pars Myſteriorum, fuerunt; licet hoc loco abſolute ponantur: Vid. Corſinus Faſt. Att. T. II, p. 319. Eadem est ratio apud Athenaeum; σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μένων, σεαυτὸν εὐδαιμονίζεις τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα καὶ εὔζωμα καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτοὺς, Λήναια καὶ Χύτρους θεωρῶν. haec igitur quum non ex Grammatici officio, ſed ex communi loquendi conſuetudine dicantur, fruſtra ſit qui ex diverſis nominibus diverſa hic festa ſignificari velit; niſi forte illud etiam, quod conſequens est, tueri audeat, hominem, ad quem haec dicuntur, nil niſi haec Athenis egiſſe. Eadem quoque est ratio apud Alciphron. II, 3. p. 230, cujus locum excitavit Ruhnkenius: τῶν κατ᾽ ἔτος Χοῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς θεάτροις Ληναίων. Habemus vero Antiquorum auctoritatem, qua hanc particulae καὶ interpretationem tueamur. Sic apud Demoſthenem Olynth. III, p. 14. B. τί ἄν τις εἰπεῖν ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις, ἃς κονιῶμεν; καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισκευάζομεν, καὶ κρήνας, καὶ λήρους. De Rep. Ordinand. p. 71. B. ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ὁδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα, καὶ

D 5 κρήνας,

χρῆνας, καὶ κονιάματα, καὶ λῆρυς. Itane *nugae* fuerunt quoddam publici aedificii genus? Plutarch. T. II. p. 258. E. ὅτε Ῥωμαῖοι καὶ Γναῖος (ita legendum ex codd. pro Γναῖοι) ἐνίκησαν μάχῃ. Atqui ipſe Cnaeus fuit Romanus. Tale est illud Petronii Sat. Cap. II. *Pindarus novemque Lyrici.* Atqui hic unus e novem erat. Sed de hoc uſu particulae videantur, quos memorat P. Burmannus. Ceterum fac, diverſa fuiſſe *Lenaea* a *Chytris*; nil profecto impediet, quominus partes ejusdem feſti *Antheſteriorum* fuerint. Neque vero Demoſthenis locus Seldenum apertisſime coarguit. Neque enim apparet, in ea lege omnia Bacchi festa enumerari: neque veſtigium exſtat, unde conſectemur, verum esſe illud, in quo Spanhemium ſequitur Odericus, *Antheſteria* ex Limnis in Piraeum translata esſe. Quamquam minime dubitamus, quin Muſica certamina in Piraeo acta fuerint. Porro in Suidae loco, V. Ἐξ ἁμάξης, nil est praeſidii Oderico; quippe haec valent de temporibus antiquisſimis, quibus feſta Bacchi tantum ruri agebantur, nec in urbem inducta erant. Alius est locus Suidae V. Τὰ ἐξ ἁμαξῶν, quo haec plenius traduntur, & Χοὲς a Ληναίοις diſtinguuntur: quem, ſi quidem novisſet Odericus non omisſurus erat: Ἀθήνησι γὰρ ἐν τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ οἱ κωμάζοντες ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν τοὺς ἀπαντῶντας ἔσκωπτόν τε καὶ ἐλοιδόρουν.

δόρπον· τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῖς Ληναίοις ὕστερον ἐποίουν. Distinguuntur haec feſta; neque tamen ita, ut negetur ea ejusdem festi partes fuisſe.

Sed, quandoquidem Seldenus quatuor Heſychii locis ſententiam ſuam tuetur, quibus locis *Ruſtica* & *Lenaea* diſerte diſtinguuntur, operam dat Odericus ut eorum auctoritatem labefactet.

Idem. §. 7. „ Quatuor ſunt Heſychii loca. Ab eo primum exordiamur, quo *Lenaea* a *Ruſticis* diſtingui videntur: Διονύσια· ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣ Διονύσῳ ἤγετο. τὰ μὲν κατ' ἀγρούς, μηνὸς Ποσειδεῶνος· τὰ δὲ κλαῖα, μηνὸς Ληναιῶνος· τὰ δὲ ἐν ἄστει Ἐλαφηβολιῶνος. Pro corrupto τὰ δὲ κλαῖα, legendum cum Palmerio τὰ δὲ ἀρχαῖα; nam aut ita ſcripſit Heſychius, aut deceptus est. Duo enim feſta, non tria, memorantur; prouti ab Ariſtophanis Scholiaſta l. c. Acharn., quem ſi ab Heſychio exſcriptum dicam, quo me teſte refellet Seldenus? *Lenaeonem* porro eundem vult esſe menſem atque *Anthesterionem*; in quo eum ſequitur Corſinius Fast. Att. T. II. p. 327. Perperam. Primum enim *Lenaea* diſtinguuntur a *Chytris*, ſeu *Antheſteriis*, apud Demoſthenem, Thraſyllum, Aelianum, Athenaeum, ut ſupra oſtendimus: quibus Lexicographum nemo prudens praelatum velit; praeſertim quum Auctoris hujus codices corruptiſſimi ſint, ut Bentlejus fatetur Ep. ad Mill. p. 39, qui mendorum quinque millia ſe correpturum olim ſpondebat,

debat. Deinde, *Antheſteria* initio veris agebantur: *Lenaea* Autumno acta docet Comici Scholiaſtes Ach. (377.) τὰ δὲ Ληναῖα ἐν τῷ μετοπώρῳ ἤγετο, ἐν οἷς οὐ παρῆσαν οἱ ξένοι, ὅτε τὸ δρᾶμα οἱ Ἀχαρνεῖς ἐδιδάσκετο. Idem ad v. 503. — τὸ δεύτερον ἐν ἀγροῖς ἐπὶ Ληναίῳ λεγομένοις, ὅτε ξένοι οὐ παρῆσαν Ἀθήνησιν, χειμὼν γὰρ λοιπὸν ἦν. Porro *Lenaea* hiberno tempore, Poſideonis initio, acta eſſe, confirmare me poſſe video Diodori Siculi auctoritate. Hic, XV, 73, 74, narrat, Dionyſium Seniorem, pactis *hieme inſtante* cum Carthaginienſibus induciis, paulo poſt, μετ' ὀλίγον χρόνον, dum epulis & compotationibus, ob relatam in *Lenaeis* victoriam indulget, in morbum incidiſſe, atque ex eo mortuum. Obiit igitur Dionyſius, cum hiems adhuc in curſu eſſet. Finge enim animo, *Lenaea*, ut Seldenus aliique volunt, XIII *Antheſterionis* habita, nuncius victoriae, ut ſecundis ventis navigaverit, non niſi *Antheſterione* cadente, Athenis Syracuſas pervenire potuit: nuncium convivia excepere, tyranni morbus, atque ex eo mors; quae, ut citius, initio *Elaphebolionis*, qui *Antheſterionem* ἀμέσως excipit, ſtatuenda erit. At hoc Diodorus non patitur, qui Dionyſium non multo poſt, induciis τοῦ χειμῶνος ἐνστάντος pactis, mortuum ſcribit. At omnia belle quadrant, ſi *Lenaea Poſideonis* initio mecum ſtatuas."

An-

Antheſteria verno tempore acta, & *Antheſterionem* vernum menſem fuiſſe, in quo longam diſputationem conſumſit Odericus, ſatis pervulgatum eſt. Modo hoc ita intelligatur, ut hiemi proximus fuerit, ac partim Februario reſponderit. In Heſychio ſequitur correctionem Palmerii, τὰ δὲ ἀρχαῖα: neque mentionem facit emendationis Ληναῖα, quam interpretes quidam protulerant. Hanc Ruhnkenius confirmavit e Lexico Rhetorico MS., in quo eadem gloſſa exſtat: Διονύσια· ἑορτὴ Ἀθήνησι Διονύσου· ἤγετο δὲ τὰ μὲν κατ' ἀγροὺς, μηνὸς Ποσειδεῶνος· τὰ δὲ Ληναῖα, Γαμηλαιῶνος· τὰ δὲ ἐν ἄστει, Ἐλαφηβολιῶνος. Quod quum tamquam nullius momenti repudiat Odericus in Addendis p. 102, cumque contendit Scholiaſtam Ariſtophanis ab Heſychio exſcriptum eſſe, cumque ejus auctoritatem univerſâ corruptelarum notatione convellere ſtudet; oſtendit profecto, exiguum ſe habere uſum in veteribus Lexicographis. Ceterum confirmat eandem lectionem MS. Scholiaſtes Platonis ad Rep. V. p. 467. Διονύσια, ἑορτὴ Ἀθήνησι Διονύσου ἤγετο, τὰ μὲν κατ' ἀγροὺς μηνὸς Ποσειδεῶνος, τὰ δὲ Ληναῖα μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, τὰ δὲ ἐν ἄστει Ἐλαφηβολιῶνος. qui, ut in nomine menſis diſſentiat ab Heſychio & Lexico Rhetorico, certe lectionem Ληναια ab omni exceptione vindicat. Jam *Lenaea* a *Chytris* diſtingui apud Demoſthenem, Aelianum, Thraſyllum,

ſyllum, Athenaeum, hoc quale ſit vidimus. Scholiaſtae quoque Ariſtophanici auctoritatem ſupra labefactavimus. Superest, ut de loco Diodori dicamus, in quo multum praeſidii paratum ſibi putavit Odericus. Hujus notitiam accepisſe videtur e Dodwello Chronol. Xenoph. Anno XLIV, quem laudat; qui ceterum *Lenaea* & *Antheſteria*, Seldenum ſecutus, pro iisdem habuit. Ratio, quam hinc Odericus ad confirmandam opinionem ſuam ducere conatur, nulla est; quippe quae eadem opera in contrariam partem converti queat. Factae ſunt induciae cum Carthaginienſibus inſtante hieme: & Dionyſius mortuus est μετ᾽ ὀλίγον χρόνον, *brevi tempore interjecto*. Atqui hoc *breve* non definitum temporis ſpatium ſignificat, ſed ad totum illud tempus referri potest, quo hiems continetur. Igitur, ſi duobus vel tribus menſibus praeterlapſis, XIII die *Antheſterionis*, qui fere Februario noſtro reſpondet, victoriam *Lenaeis* reportavit, potuit jam initio *Elaphebolionis* obiisſe. Nam Diodorus quoque diſerte monet, *nuncium ſingulari celeritate Syracuſas venisſe.*

Idem. §. 8. „ Neque magis altero Heſychii loco Seldenus proficit, qui ex eo *Antheſterionem* eundem esſe ac *Lenaeonem* evinci manifeſto putat: Ληναιὼν μὴν· οὐδένα τῶν μηνῶν Βοιωτοὶ οὕτω καλοῦσιν· εἰκάζει δὲ ὁ Πλούταρχος Βουκάτιον· καὶ γὰρ ψυχρός ἐστιν· ἔνιοι δὲ τὸν Ἑρμαῖον, ὃς κατὰ τὸν

Βουκά-

Βυκάτιόν ἐστι· καὶ γὰρ Ἀθηναῖοι τὴν τῶν Ληναίων ἑορτὴν ἐν αὐτῷ ἄγουσιν. Lego cum Bouherio ὃν ἕνα pro οὐδένα. Non aſſentiar Seldeno, ita binos Atticos & Boeotios menſes componenti, ut *Bucatius Gamelioni*, *Hermaeus Antheſterioni*, reſponderit. Et primum, valde est incertum quem menſem vocaverit *Lenaeonem* Heſiodus O. & D. 504, quo Heſychii gloſſa pertinet: hiemalem fuiſſe certiſſimum est, ex iis quae addit Heſiodus. Hinc Decembrem fuiſſe aut Januarium, non aegre aſſentior ejus interpretibus. Neque, ut *Lenaeon* vocaretur a Boeotiis, haec fuit cauſſa, quod Athenienſes in eo *Lenaea* agerent: ſed potuit ita vocari, quia apud ipſos Boeotios tunc festum Bacchi ageretur. Neque, ubi Bacchi *Lenaei* mentio fit, ſtatim de *Lenaeorum* festo cogitandum: veluti ap. Schol. Ariſtoph. Acharn. 690. *Lenaeon* menſis fuit Jonum, proximus post *Poſideonem*, ut conſtat ex Ariſtide & Cyziceno Lapide. Male igitur hinc concludatur, *Lenaeonem* Jonum convenisſe cum *Antheſterione* Athenienſium."

Igitur, ut Heſychium reprehendere poſſit, falſa Bouherii lectione eum corrumpit. Nam, ſanum eſſe locum, cum res ipſa oſtendit, tum Proclus ad Heſiod. l. l., laudans Plutarchi perditum commentarium, unde gloſſa deſumta est: Πλούταρχος οὐδὲ ἀφίησι μῆνα Ληναιῶνα Βοιωτοὺς καλεῖν· ὑποπτεύει δὲ ἢ τὸν Βυκάτιον αὐτὸν λέγειν, ὅς ἐστιν, ἡλίου

τὸν

τὸν αἰγόκερων διϊόντος —— ἢ τὸν Ἑρμαῖον, ὅς ἐστιν μετὰ τὸν βούδορα (l. Βουκάτιον), καὶ εἰς ταυτὸν ἐρχόμενος τῷ Γαμηλιῶνι, καθὸ τὰ Λήναια παρ' Ἀθηναίοις· Ἴωνες δὲ τοῦτον οὐδ' ἄλλως, ἀλλὰ Ληναιῶνα καλοῦσι. In principio hujus loci Ruhnkenius Auct. Heſych. pro οὐδὲ ἀφίησι, recte corrigit οὐδένα φησί. Menſis *Lenaeon* antiquitus fuit apud Athenienſes, certe apud Boeotios. Poſtea a Jonibus ſolis retentus, ab Athenienſibus & Boeotiis aliter vocatus est. Ergo, ſi *Lenaeon* convenit cum *Gamelione*, non efficiat Odericus, *Lenaea* fuisſe eadem ac *Ruſtica*; quippe *Ruſtica Poſideone* menſe agebantur. Porro,„ concedimus Oderico, *non continuo de Lenacis cogitandum esſe, ubi Bacchi Lenaei ſit mentio.* Sed ubi, *feſtum Bacchi Lenaei* memoratur, hoc quomodo non de *Lenaeis* accipiamus, non videmus. Nam apud Schol. Ariſtoph. Ach. 960, dicuntur *Choes* inſtituti esſe in feſto Bacchi *Lenaei*, eo tempore, quo Oreſtes Athenas venisſet. Quod, ante inductos in urbem ludos, ſed tamen de *Lenaeorum* feſto, accipiendum est.

Idem §. 9. „ Tertius Heſychii locus ille est, quo Lexicographus *Lenaea* in Limnis acta ſcribit: Λίμναι, ἐν Ἀθήνησι τόπος ἀνειμένος Διονύσῳ, ὅπου τὰ Λήναια ἤγετο· Lege mecum, ὅπου τὰ Λίμναια ἤγετο. & nihil erit in quo Seldenus, Heſychio auctore, exultet. Quartus Heſychii locus ejusmodi:

Ἐπὶ

Ἐπὶ ληναίῳ. ἀγὼν ἐστὶν ἐν τῷ ἄστει ληναῖον περίβολον ἔχων μέγα, καὶ ἐν αὐτῷ Ληναίου Διονύσου ἱερὸν, ἐν ᾧ ἐπετελοῦντο οἱ ἀγῶνες Ἀθηναίων, πρὶν τὸ θέατρον οἰκοδομηθῆναι. Si me audis, lege apud Heſychium: ἐστὶν ἐν τῷ ἀγρῷ, ſive ἐν τοῖς ἀγροῖς: atque, illa ἐν τῷ ἄστει, deleto. *Lenaeum* enim templum in agro fuiſſe docet Ariſtophanis Scholiaſtes, Ach. 201. Τὰ Λήναια λεγόμενα ἔνθεν τὰ Λήναια, καὶ ὁ Ἐπιλήναιος ἀγὼν τελεῖται τῷ Διονύσῳ. Λήναιον γάρ ἐστιν ἐν ἀγροῖς ἱερὸν τοῦ Διονύσου, διὰ τὸ πλεκτοὺς ἐνταῦθα γεγονέναι, ἢ διὰ τὸ πρῶτον ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ληνὸν τεθῆναι. Neque vero dubito, quin in agris Theatrum aliquod, quo *Lenaea* & Scenici agones agerentur, exſtructum tandem fuerit, ne Heſychio falſi crimen dicam, quod ſane non temere fortasſe facerem. Suſpicor enim Alexandrinum Lexicographum, quae (omiſit verbum quoddam Odericus) de Limnaei Bacchi templo, ubi, antequam in Piraeo Theatrum exſtructum foret, agones *Antheſteriorum* agebantur, ad *Lenaeum* templum & *ruſticos* agones transtuliſſe. Sed & Heſychium & Spanhemium & reliquos, quos nominabam, facile componi poſſe video, ſi dicas, *Lenaeis*, ubi in iis Tragici Comicique agones agi coepti, hi quidem in urbe acti, primum in *Lenaeo*, deinde in Theatro: reliqua vero, quae ad Dionyſiacam pompam ſpectabant, in agris celebrata."

Ergo, ut ſententiam ſuam tueatur, Odericus Veterum locos mutat: quod longe a Critici officio abest. Nec nobis reponatur, idem nos fecisſe probanda Seldeni conjectura, qua ex loco Stephani Byz. V. Ληναῖος verba ἐν ἀγροῖς ejiciuntur. Haec Criticae rationi conſulit, illa vim infert: haec unum mutat locum, illa quatuor. Sed Ariſtophanis Scholiaſta firmat Oderici correctionem? Primum, non videmus quare potius Heſychius ex Scholiaſta, quam Scholiaſta ex Heſychio, corrigatur. Sed ſit illa Scholiorum lectio ab ipſo eorum auctore profecta; intelligemus eum errasſe: neque hoc temere dici, mox conſtabit, quum erroris fontem oſtenderimus. Ceterum, quid opus erat Heſychium corrumpere & tantam conſumere disputationem, ſi tamen eo concesſurus erat, ut *Lenaea in agris & in Urbe acta fuisſe* ſtatueret. Quamquam hoc non ita dicimus, ut a nobis probetur. Nam nec rationibus hactenus expoſitis efficitur, *Lenaea* & *Ruſtica* eadem fuisſe: & in agris quoque Scenicos ludos actos fuisſe conſtat, v. c. ex Aeſchine contr. Timarch. p. 193. A. πρώην ἐν τοῖς κατ' ἀγροὺς Διονυσίοις κωμῳδῶν ὄντων ἐν Κολυττῷ, καὶ Παρμένοντος τοῦ Κωμικοῦ ὑποκριτοῦ εἰπόντος τι πρὸς τὸν χορὸν ἀνάπαιστον·

Expoſitis & ad Grammaticam rationem expenſis locis, quibus efficiatur *Lenaea* & *Ruſtica* eadem fuisſe, vidimus parum iis inesſe auctoritatis ad eam

causſam

cauſſam obtinendam. Sequitur, ut breviter dicamus de argumentis, quibus efficitur, *Lenaea diverſa a Ruſticis, & eadem atque Antheſteria, fuiſſe*: quam ſententiam, post Seldenum & Corſinum, ornavit Ruhnkenius in Auctario Heſychiano.

„Tria diverſis menſibus erant Liberalia: *Ruſtica*, *Poſideone*: *Lenaea*, de quorum tempore diſſentiunt libri: *Urbana*, *Elaphebolione*. Sic est apud Heſychium V. Διονύσια: apud quem lectio Ληναια vera habenda est, quippe confirmata ab Auctore Lexici Rhetorici MS, & a Scholiaſta Platonis inedito. Quare, ſi quis hanc Heſychii auctoritatem repudiare velit, oſtendat eum erraſſe. Sed eum non erraſſe, inde apparet, quod reliqui Veterum loci cum hac ſententia congruunt. Nam *Lenaea* agebantur in urbe, in Templo Bacchi *Lenaei*, quod erat in loco *Lenaeo* dicto: ut conſtat ex eodem Heſychio V. Ἐπὶ Ληναίῳ: quocum conſentiunt Etymolog. M. V. Ἐπὶ Ληναίῳ, Photius Lex. MS, & Lexicon Rhet. MS. Sed Templum *Lenaeum* fuit in Limnis; quia, ut refert idem Heſychius in V. Λιμναγενής, *Lenaea* in Limnis agebantur. Confirmatur haec concluſio argumento, ex Ariſtophanis Ranis ducto. Acta est haec fabula *Lenaeis*, ſeu ἐπὶ Ληναίῳ, ut conſtat ex veteri Didaſcalia p. 116 l. 7. At ipſe poëta diſerte prodit, Chytris actam eſſe: & haud obſcure ſignificat, Limnas fuiſſe locum, quo ageretur. Quod ſi cui obſcurius

 videa-

videatur, manifeſtius eſt argumentum in Acharnenſibus. Acta eſt haec fabula *Lenaeis*, ut conſtat ex v. 503 & 1153, & vetere Didaſcalia p. 231, 5. At ex v. 969 & 1209 patet, eam feſto Χόων actam fuiſſe: & ſub idem tempus, quum *Choës* & *Chytri* agerentur, Boeotios in Atticam incurriſſe, dicitur v. 1075. Igitur *Choës* & *Chytri* ſunt pars *Lenaeorum*. Sed *Choës* & *Chytri* ſunt pars *Antheſteriorum*, quod inter omnes conſtat. Hinc efficitur, *Lenaea* & *Antheſteria* eſſe idem feſtum. Accedit Thucydides, II, 15, memorans, Antiquiora Liberalia in Limnis acta eſſe duodecimo die *Antheſterionis*; quocum conſentit Demoſthenes Adv. Neaeram p. 591."

Huic ſententiae non eſt quod opponatur, niſi auctoritas Apollodori apud Stephan. Byz. V. Ληναῖος, & Scholiaſtae Ariſtoph. Ach. 201 & 501: qui *Lenaea* & *Ruſtica* pro iisdem habuerunt. De Apollodoro ſupra monuimus. Scholiaſtae error fluxit ex male intellecto Ariſtophane, ut Seldenus ſuſpicatus eſſe videtur, & accuratius oſtendit Ruhnkenius. „ Nam apud Comicum eſt v. 201: Ἄξω τὰ κατ' ἀγροὺς εἰσιὼν Διονύσια: & v. 251, Ἀγαγεῖν τυχηρῶς τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια. At ejusdem fabulae, v. 503, Αὐτοὶ γὰρ ἔσμεν οὑπὶ Ληναίῳ τ' ἀγών: & v. 1153, Ὅς γ' ἐμὲ τὸν τλήμονα, Λήναια χορηγῶν ἀπέλυσ' ἄδειπνον. Quis non credat,

credat, τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια & Ληναῖα ab Ariſtophane promiscue dici? Enim vero tantum abest, ut inde conficiatur *Ruralia Liberalia* & *Lenaea* idem festum fuisſe, ut illi ipſi loci accuratius excusſi discrimen, quod inter haec duo festa fuit, clarisſime demonſtrent. Scena hujus fabulae Athenis est: habentur Comitia de maximi momenti rebus: adſunt Acharnenſes, in his Dicaeopolis, qui longi belli pertaeſus, ceteris bellum praeferentibus, pacem ſibimet ſoli a Lacedaemoniis comparat. Qua impetrata, gaudio exultans, Athenis avolat in pagum ſuum Acharnam, ibique celebrat v. 200, 251, 266, τὰ κατ' ἀγροὺς Διονύσια, quae propria erant pagis: mox Athenas reverſus cum Athenienſibus *Lenaea* celebrat."

Hanc totam rationem Odericus in Addendis ita reprehendit, ut ſuam ipſe ſententiam tenere ſe dicat, nec novis eam argumentis firmet. Una ejus opportuna est reprehenſio, qua contendit in Acharnenſium argumento interpretando, quum festa duobus menſibus disjuncta in unam fabulam conjungantur, contra Dramaticas leges peccari, quae uno Solis ambitu actionem contineri velint. Sed hoc facile diluitur. Nam veteres Comici adeo his legibus non ſervierunt, ut eas ſaepius migrarent: quam in rem ſatis est conſuluisſe Bentlejum Reſp. ad Boyl. p. 68. Ceterum eandem Ariſtophanis interpretationem

tionem poſtea propoſuit Barthelemius V. Cl, Mem. Acad. Inſcr. T. XXXIX. p. 176: qui cum Ruhnkenii Disputationem non memoret, nos hoc ſilentium ita accipimus, ut obſervatio, in quam ille ſuo ipſe incidit ingenio, ſua ſe ſimplicitate ac veritate attente legentibus facile offerat & commendet.

Maneat igitur, tria fuisſe feſta Bacchi: *Ruſtica*, menſe *Poſideone*: *Lenaea*, *Antheſterione*: *Urbana*, ſeu *magna* & per excellentiam dicta *Dionyſia*, *Elaphebolione*. Ante inductos in urbem ludos, *Ruſtica* & *Lenaea* eadem fuisſe & plauſtris acta videntur: ut est apud Suidam V. Ἐξ ἁμάξης, & Τὰ ἐξ ἁμαξῶν: & apud Horatium de Thespide A. P. 276. Inducta in urbem, exhibebantur in tabulatis, ut eſt apud Heſychium V. Ἴκρια: quo pertinet illud Horatii, de Aeſchylo, A. P. 279, *modicis inſtravit pulpita tignis*: *Lenaeorum* nomen & retinebant, & communicabant cum Limnis, ubi agebantur. Hoc igitur *Antiquius* est *Bacchi feſtum* a Thucydide dictum, ratione *Urbani*, quod poſtea inſtitutum est. Porro, in urbe actum fuisſe, cum patet ex iis, quae ſupra expoſita ſunt, tum ex Didascalia Vesparum p. 279. A. ἐδιδάχθη ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀμυνίου διὰ Φιλωνίδου ἐν τῇ πόλει εἰς Λήναια: quod male habuit Palmerium, qui *Lenaea* & *Ruſtica* pro iisdem acceperat.

Est omnino hoc argumentum in paucis ex *Anti*-

quitate

quitate Attica difficillimum; propterea quod Grammaticorum peculiares de eo libri ac Didascaliae perierunt, nec fere notitia ejus exſtat, niſi in locis quibus breviter & aliud agendo ejus fit mentio. Quos quidem locos viri, qui de hoc argumento prodiderunt recentiore aetate, veluti Scaliger, Seldenus, Palmerius, Petitus, Spanhemius, Corſinus, plerosque omnes collegerant; ut materia fere parata unam, veluti opificem, juſtam Grammaticam interpretationem requireret. Hanc, expromta quoque nonnulla novae materiae parte, ita huic quaeſtioni adhibuit Ruhnkenius, ut, noſtro quidem judicio, eam explicuisſe videatur. Aliquanto minus inſtructus fuit hac duplici dote Odericus: qui licet falſam, ut nobis videtur, ſententiam propugnaverit, cum magnis viris erravit, ac disſerendi ſubtilitatem cum Antiquitatis cognitione haud vulgari ostendit.

III.

Faſtorum anni Romani a VERRIO FLACCO *ordinatorum reliquiae, ex marmorearum Tabularum fragmentis, Praeneſte nuper effosſis, collectae & illuſtratae. Accedunt Verrii Flacci Operum fragmenta omnia, quae exſtant, ac Faſti Romani ſingulorum menſium ex hactenus repertis Calendariis marmoreis inter ſe collatis expresſi, cura & ſtudio* P. F. F. *Romae Anno Sal.* MDCCLXXIX. *forma maxima.*

Ea profecto est ſeculi noſtri felicitas, ut plurima Antiquitatis monumenta, quae cum hominum animos pulcritudinis gustu imbuant, tum ad Scriptorum veterum, Graecorum & Latinorum, intelligentiam adducendo eruditionem omnem amplificent, e terra protrahantur. Qua quidem re ſuavitatis commendationem, quam Antiquitas erudita habet, plurimum adjuvari, atque adeo voluptatem, quam nemo ingenuus in vetuſti aevi reliquiis ad antiquarum rerum ſcientiam referendis ſentire nolit, inprimis incendi, quis ad haec ſtudia tam durus est, ut non intelligat?

Atqui, ſi verum fateri velimus, agnoſcamus oportet,

pet, nullam aliam gentem eſſe, quae hac laude antecellat Italis, qui; ut ſuperiori hujus Bibliothecae parte jam dictum est, ad bene de Antiquitate merendum ipſius ſoli opportunitate invitantur, & prae aliis populis in hoc genere & ſtudioſe & conſtanter elaborant.

Ex illorum numero ante hoſce duo annos ingenti nos beneficio affecit Petrus Franciscus Fogginius, V. Cl., qui Verrium Flaccum, cujus quidem fragmenta quaedam, ex ejus operibus hic illic cuſtodita, noveramus, Fastos vero Praenestinos omnino ignorabamus, e ſepulcro quaſi in lucem & vitam revocavit, eoque cum hiſtoriae antiquae, tum vero rei Literariae in univerſum egregie conſuluit.

Quapropter nos quidem committere noluimus, quin praeſtantisſimum Antiquitatis monumentum, quod per tot ſecula latuit, jamque ab aliquo tempore in magna est eruditorum exſpectatione, hac ſcriptione nostra quam primum ad hominum nostrorum notitiam perveniat.

Scilicet nobilisſimum Grammaticum, Verrium Flaccum, cum docendi ratione ſibi nomen paraſſet, & ab Augusto Caeſaribus esſet datus praeceptor, in Palatium cum tota ſchola tranſiisſe, ſtatuamque habuisſe *Praeneste in inferiore fori parte contra hemicyclum, in quo Fastos a ſe ordinatos & marmoreo parieti* (vel ut est in aliis: *marmore perite*) *inciſos publicarat*, e Suetonio in vita Verriana viri

eruditi cognorant. At latebat ſtatua, latebant ipſi Faſti. Ecce vero posteaquam Romae inter rudera veteris Fori repertae erant marmoreae illae tabulae, quae Faſtos Civiles Pop. Rom. continent, & vulgo appellantur Faſti Conſulares Capitolini, mox puduit plures fateri, ignorare ſe, a quo esſent, & continuo Verrium Flaccum pro auctore habentes, Suetonii teſtimonium ad opinionem ſuam ſtabiliendam audacter perverterunt. Hic pro *Praeneſte* legendum edicebat *pro Veſtae*: ille *prope Veſtae*, nempe templum, quod erat regione octava, ubi etiam forum: quidam *pura veſte*: nonnemo *pedeſtrem*. Atqui haec & ſimilia vix ſeria animadverſione digna viderentur, niſi praeſtantisſimum illud ad quasvis doctrinas bene tractandas adjumentum, Critica, tali hominum ſive temeritate ſive audacia, qua, ut levisſimis ſuſpicionibus colorem quendam concilient, e quolibet quidlibet fingant, in hoc diſcrimen adduceretur, ut apud bonos ſuſpecta, imperitos autem propemodum infamis reddita, ſi non de ſalute, at dignitate ſua jam dimicare cogatur.

Igitur ut appareat, quam falſi fuerint homines iſti ingenio abutentes, en! ipſe nuper Praeneſte detectus eſt hemicyclus, cujus Suetonius meminit, & circa illum pars quaedam effosſa eſt marmorearum tabularum, in quibus perite inciſi leguntur Faſti, a Verrio Flacco ordinati.

Jam vero, qualis ſit ille Antiquitatis theſaurus, &

& quaenam Fogginii in eo, cum e terra eruendo, tum vero etiam illuſtrando, partes fuerint, age, paulo accuratius exponamus.

Et primum quidem, cum Praeneste prope forum nobilisſimae Romanorum coloniae, ipſumque Palatium Caeſareum, ubi Augustus & Tiberius rusticari ſolebant, & quorum ſuperſunt quaedam reliquiae, cum ergo frusta aliqua marmorearum tabularum in agro Praenestino caſu quodam in lucem prodierant, mox in hanc ſpem venit Cl. Editor, tandem aliquando detectum esſe locum, quo Fasti a Verrio Flacco olim editi deliteſcerent. Nec jam ſpes, ſed certa res erat, cum illae marmorum particulae juxta reliquias cujusdam aedificii, figuram ſemicircularem referentis, repertae esſent. Enimvero hoc esſe hemicyclum a Suetonio deſignatum, quis non crederet? Hinc operariis a Joanne Francisco Stuppanio, Viro Eminentisſimo, amici ſtudium & diligentiam adjuvante, admotis, mox effodiuntur marmoreae Faſtorum Verrii tabulae quatuor, Januarium, Martium, Aprilem, & Decembrem referentes, nec illae tamen, quod maxime dolendum, integrae, ſed interciſae, corroſae, & in frusta, cum a vetustate, tum ruina, diffractae. Quid ergo Fogginius? Singula digerere in animum inducens, minutiora quaeque frusta in quatuor ligneis capſis, ejus altitudinis ac latitudinis, cujus veteres fuiſſe marmoreas tabulas ex ipſis ſuperſti-

tibus

tibus fragmentis collegerat, diſpoſuit, firmavit, & vero lacunas, gypſo impletas, plastica ratione ita compoſuit ac complanavit, ut fracturarum vestigia apparerent, & tamen hae tabulae illarum veterum marmorearum referrent ſpeciem.

Forma tabularum ita erat elaborata, ut in concavo hemicycli ſpatio aptari posſent, cum aliarum ſuperficies ſit plana, contra nonnullarum concava. Literae nundinales, & quae variam dierum rationem distinguunt, maximae ſunt, ſcalptaeque omnes elegantisſime. Elegantes etiam ſunt minores literae, quibus ſacra, eorumque causſa & ratio, & res historicae notantur, ſed variis modis formatae ob majorem minoremve ſeu notarum brevitatem, ſeu loci amplitudinem, & fortasſe etiam ob ſcalptorum diverſitatem Nullae tamen ſunt implexae, ut Romanarum literarum formam amittant. Plures non ſunt quadratae, multaeque minutae, tenues, vacillantes. Utriusque generis literarum ſpecimen in tabula exhibet Editor.

Nec temere ſtatuas, hemicyclum aliis ornamentis fuisſe inſignitum; quoniam circum ejus reliquias plurium columnarum reperta ſunt fragmenta cum quarumdam marmorearum tabularum frustis, in quibus nonnullorum ipſius coloniae Magistratuum, forſan etiam alicujus collegii nomina ſcripta leguntur. Etenim illuſtrium ac bene de Rep. merentium virorum ſtatuas in foro ponere conſuevisſe Magi-

ſtratus

ſtratus Praeneſtinos, cum Livius teſtatur XXIII, 19, tum plures comprobant tituli, ex baſibus ibidem repertis deſcripti. Has inter numeretur Verrii ipſius ſtatua, contra hemicyclum poſita; quaſi Verrius ſculptos faſtos, ibi a ſe ordinatos, contemplari videretur.

Quid? quod ipſius loci ſplendor talibus ornamentis non parum augebatur. Namque Praeneſte elegantium hominum multitudine celebratum eſſe conſtat, cum aeſtivas ſuas delicias haberent Romani; ipſisque Caeſaribus placeret ibi ruſticari; unde facile eſt ad intelligendum, cujuſcumque generis operibus cum ad uſum, tum ad ſplendorem & voluptatem, auctum eſſe & ornatum.

Porro, ut ipſa Faſtorum Verrianorum ratio cognoſcatur, tenendum eſt, eos non ſecus ac Faſtorum libros, ab Ovidio ſcriptos, complexos eſſe:

Tempora cum cauſſis Latium digeſta per annum:
& . . . . *Sacra annalibus eruta priſcis,*
Et quo ſit merito quaeque notata dies.

Praeterea inciſa illis erant Auguſtae domus tum *feſta domeſtica*, tum *praemia*, *faſtos ſignantia*: (Ovid. *Faſt.* I. 9. *ſeqq.*): quae Julio Caeſari, Auguſto, & Tiberio, Patrum cura & Quiritium favor detulerant. Sunt igitur Faſti Verriani ex eorum genere, qui vel Sacri vel Calendares dicuntur, utpote

pote Sacra & Ferias ſtatas, quae a Calendis ad Calendas ſingulis anni menſibus celebrabantur, deſignantes.

Jam vero, ab anno Numae quarto ad A. U. C. 550. penes Pontifices fuisſe omnis cum ſacri tum humani juris ſcientiam; eo autem tempore C. Flavium, Appii Coeci, Pont. Max., ſcribam dierum diſcrimina ex occultis Pontificum tabulis evulgasſe, Fastosque in albo propoſuisſe, ut, quando lege agi posſet, ſciretur, quis est, qui neſciat. In eo albo primum quidem Sacra tantummodo & Feriae ſunt indicatae: deinceps tamen Pontificii juris periti de eorumdem Sacrorum ac Feriarum ratione plura addiderunt. Adjecta etiam ſunt nomina & facta hominum, cum ambitione Principum, tum asſentatorum perverſitate. Res inde a M. Antonio in exemplum abiit: Cic. Philipp. II. 34. Enimvero Ciceronem, quod in Antonio vehementer exagitarat, ipſum commiſisſe, nos etiam cum Fogginio crederemus, ex *Ep.* 15. ad *Brutum*, niſi illae ad Brutum Epistolae ante hos aliquot annos ab eruditis Anglis tamquam ſpuriae, barbarae & ineptae esſent exploſae; quod fecerunt merito & nobis plaudentibus.

Iſta autem licentia, de qua dicere incipiebamus, in immenſum crevit, occupata republica ab Imperatoribus, unde *faſtos adulatione temporum foedatos* memorat Tacitus *Hist.* IV. 10. Igitur, quod dudum

&

& Fastis Ovidianis, & aliorum veterum Calendariorum fragmentis probatum erat, id ipſum inprimis teſtantur fragmenta Fastorum, de quibus ſententiam dicimus.

Etenim in his Verrius non modo Feriarum, Sacrorumque dies indicat, eorumdemque Sacrorum aut causſam, aut rationem docet: ſed praeterea quoque notat cum dies, tum annos rerum, a Julio Caeſare, Augusto, & Tiberio, geſtorum, honorum denique, quos iisdem Principibus Senatus Populusque Rom. decrevit.

Quae cum ita ſe habeant, & in paucis, quae nunc in lucem prodeunt, eorum fragmentis plura, quae adhuc ignorabantur, ſint notata, quis tam invenustus & tam alienus a priſca doctrina est, quin vehementer doleat, hos Fastos repertos esſe laceros, mutilos & quaſi decurtatos? Imprimis ſi animo obverſetur gravisſima Verrii auctoritas, qui Grammatici nomen ſuo merito obtinuit, non quia Scholastico pulvere ſorderet ſyllabarum minutias aucupans quales hodie fere cenſentur ab imperitis Viri, olim Literati, i. e., rerum divinarum humanarumque ſcientisſimi; ſed quia inter illustres aetatis ſuae viros doctos, atque accurata eruditione excellentes, in ea Grammaticorum Schola floreret, quae *glorioſa mater facundiae* dicta est a Casſiodoro.

Ceterum non ſine probabilitatis ſpecie disputat Fog-

Fogginius, Ovidium *Faſt.* VI. 57 hos Verrii Faſtos reſpexiſſe:

Nec tamen hunc nobis tantummodo praeſtat honorem
Roma: ſuburbani dant mihi munus idem.
Inſpice, quos habeant nemoralis Aricia Faſtos,
Et populus Laurens, Lanuviumque meum:
Eſt illic menſis Junonius. Inſpice Tibur
Et Praeneſtinae moenia ſacra Deae.

Ubi loci Suetoniani, in Verrii vita, corrigendi dicam? an corrumpendi libidinem recte caſtigat Neapolis. Porro Faſtos Praeneſtinos Auguſto imperante eſſe vulgatos, atque in hemicyclo fuiſſe conſpecuos certe ad Theodoſium M., cujus tempore Macrobius multam eorum mentionem faciens, Saturnaliorum libros ſcripſit. Denique a quarto inde ſaeculo tabulas per nimiam ſuperſtitionis licentiam diſtractas, dirutoque tandem ipſo, quo continebantur, hemicyclo, ruinis eſſe ſepultas.

Haec de Faſtorum Verrianorum ratione locoque, quo reperti ſunt, dixiſſe ſuffecerit.

Operi autem, in hominum literatorum commodum, praemiſit Cl. Editor Verrii Flacci vitam, a Suetonio deſcriptam, pluribusque animadverſionibus illuſtravit: deinde vero ſubjecit omnes ex deperditis Verrii libris excerptas ſententias, a vetuſtis Scriptoribus laudatas, ita ut uno volumine omnia, quae exſtant,

Verrii

Verrii Flacci opera concludantur: praeterea ad calcem libri eadem Faſtorum noſtrorum fragmenta, cum fragmentis aliorum Fastorum, qui ſimiliter in marmore ſcripti cum Romae, tum aliis in locis, reperti ſunt, collata adjecit, ex quo complexu & collatione exoritur integrum, &, quoad ejus fieri potuit, perfectum Calendarium Romanum, quod in uſu fuit ab initio annorum, qui Juliani appellantur, usque ad Claudii imperium.

His de operis ratione praemiſſis, nunc age, nonnullos Fastorum locos excitemus, videamusque, quam doctrinam & Criticam facultatem in iis explicuerit Fogginius.

Singulorum menſium Faſtis praefixit Verrius cum appellationem, tum hujus rationem. Huc referantur duo menſis Januarii fragmenta:

VR. IN. LATIO
& . . . T. LIBO. QUOD

Supplet Fogginius illud: *appellabatur* in Latio. Hoc autem: *Faciunt libo, quod Janual appellatur.* Cenſorinus de D. N. C. 22, ex Varrone docet Romanos a Latinis nomina menſium accepiſſe, & Januarium a Jano, cui attributus, nomen traxiſſe. Porro *Janual*, ut testatur Festus, Verrii compilator, est *libi genus, quod Jano tantummodo libatur.* Meminit ejus Ovid. Fast. I. 127.

Ad Kal. . . . LAPIO. VEDIOVI. IN. INSULA. Supple fragmentum: *Feriae. Aeſculapio. Vediovi. in. inſula*, nempe *Tiberina*: & vide Ovid. Met. XII. 739. Fast. I. 289. Per hanc occaſionem disputatur de vera ſcriptura vocabuli *Vediovis*, quam hujus marmoris auctoritas confirmat. In aliis reperias *Veiovis*, *Vedeiovis*, *Vediiovis*. Convenit menſis Martii fragmentum a. d. VII. . . . OVI. ARTIS. VEDIOVIS. INTER. DUO. . . VCOS, id est, *Feriae Jovi*, ſive *Vediovis*. *Arcis. Vediovis. inter. duos*, (vel, quod idem est, *duo*.) *lucos*. Locus itaque, ubi aedes Vediovis ſita esſet, vel potius aedes ipſa appellata ſtatuatur *Arx Vediovis*, ut poëtria Sulpicia v. 51. aedem Junonis Monetae dixit *arcem Monetae*.

. . . . . . IS NO. . . . .

Vere Cl. Editor ſupplere videtur, *Annus novus incipit*. Ovid. Fast. I. 149. ad Janum:

Dic, age, frigoribus quare novus incipit annus.

. . . QUIA. EO. DIE. MAG. IN. EUNT. QUOD. COEPIT . . . . . C. . . . . A. . . BCI. . . . .

En! cauſſam, cur novus annus a Kal. Januariis inciperet. Conſules *eo die Magiſtratum inibant, quo coepit Urbis conditae Anno* DCI. Pro diverſis temporibus menſium Kalendas, & Idus, novis Coſſ.

A auſpicia

auſpicia praebuiſse, res e Livio est nota. Jam vero ex Verrio conſtat, quando certus dies Magiſtratui ineundo ſit conſtitutus.

Ad. d. 2 Jan.

... TRIDIE. OMNIS. CALENDAS. QUOD. IIS.

. . . .

Haec ita ſupplentur,

Postridie. omnis. Calendas. quod. iis.
Res. publica. male. geſta. est.

Annotatum nempe a Verrio ſtatuatur, diem, qui ſequitnr Kalendas, fuisſe *atrum.* Firmatur Foggi-nii opinio ab A. Gellio N. A. V. 17. &, qui Verrium exſcripſit, Feſto. V. *Nonarum postridie.*

Ad d. 7 Jan.

IMP. CAESAR. AUGUST...
HIRTIO. ET. PANSA.
VII. VIR. EPUL. CREATUS.

Ac primum quidem lacunas ſagacisſime ſupplet Fog-ginius, partim ex antiquo marmore Narbonenſi apud Gruterum p. 229. *Imp. Caeſar. Augustus. Imperium. Orbis. Auſpicatur. Hirtio. et. Panſa. Coſſ. Ti. Caeſar. Septemvir. Epulonum. Creatus.* Hoc enim Sacerdotium in aliis etiam antiquis lapidibus Tiberio tribui-

 tur.

tur. v. Gruter. p 235, 10: Murator. p. 223, 6. Illi ante adſcriptus fuerat Auguſtus: vid. idem Murat. p. 220. Porro, quod ad Vell. Paterc. II. 61, *Eum..... Senatus pro praetore una cum Coſſ. deſignatis Hirtio & Panſa, bellum cum Antonio gerere juſſit:* monuit Ruhnkenius, id factum, magiſtratum gerentibus, ut demonſtrarant Manut. ad Cic. Phil. V. 15, & Chishullus, ad Monim. Ancyr. p. 182. hoc ergo a Verrio confirmatum vides. Ceterum hic locus ſit argumento, Faſtos Verrianos, poſtquam ad imperium eſſet admotus Auguſtus, eſſe ordinatos. Ubique in his Octavianus dicitur *Imperator* & *Auguſtus*, quod prudens fecit Verrius, cum nullum aliud illi nomen magis placuerit. Quid? quod jam cognoſcimus diem ipſum, quo ille *Auguſti* titulus in Imp. ſit collatus, ex iis, quae a. d. XVII. Kal. Febr. annotavit Verrius. IMP. CAESAR. . . . . . PPELL . . . US. IPSO. VII. ET AGRIP. . . . id est: *Imp. Caeſar. Auguſtus. est. appellatus. ipſo. VII. et. Agrippa. Coſſ.* ad quem locum Ovidium, Dionem, & Cenſorinum, e quibus diverſas diei rationes conficias, in concordiam redegit Fogginius, paucula quoque de annis *Auguſtorum*, ſive *Auguſtanis*, ſubjungens.

Ad d. 11 Jan.

AB. ROMULO. ET. JANUM. . . .
AUGUSTUS.

Sup-

Supplet Fogginius: *Janum Geminum., ab. Romulo. et. Janum. Quirinum. appellatum. claudit. Auguſtus.* Ex Dione nempe, LI, 20, novimus, cum Aegyptum in poteſtatem P. R. redegisſet Auguſtus menſe Sextili, & ſequentis anni menſe Januario esſet nunciatum de rebus Parthicis, Senatum ergo pluribus Auguſto decretis honoribus, hoc addidisſe, ut portae Jani clauderentur, quaſi omnibus bellis confectis. Jam vero, quo die illud acciderit, nunc primum e Verrio conſtat, cum ſuperſtites literae EP. JANUM. AUGUSTUS hoc indicare videantur. Nec mirum, quod Verrius diem annotavit, quo Janus poſt urbem conditam tertio clauſus certae pacis argumentum dedit, ſive, ut ſagaciter glosſema odoratus, Ruhnken. apud Vell. II, 38. p. 203. legit: *immane bellicae civitatis argumentum, tertio Auguſto Principe, Janus Geminus clauſus dedit.* Ceterum per occaſionem notae Verrianae ad hunc ipſum diem, de Dea *Carmenta*, expromit conjecturam Fogginius, qua apud Feſtum legit: *mortuae pecudis corio calceos, aut ſoleas, fieri Flaminicis nefas habetur, ſed aut occiſae alioqui, aut immolatae, quoniam ſua morte extincta omina funeſta ſunt.* In editis eſt: *omnia funeſta ſunt.*

Ad d. 14 Jan.

CORONA. QUER.......
AUGUSTI. ONER.....
P. R. RES.............

 Quid

Quid a Verrio ad hunc diem ſit notatum, quivis, niſi qui rerum Romanarum ignarus ne fando quidem audiverit provinciarum diviſionem ab Auguſto inſtitutam, facile asſequatur. Etenim *Corona querna* ex Scto impoſita eſt aedibus Imp. *Auguſti, ob eas cauſas* quod eo die receperit provincias, & *pacatas populo Romano reſtituerit.* Conf. Ovid. Faſt. I. 389,

Redditaque eſt omnis populo provincia noſtro.

& v. 614.

Protegat & veſtras querna corona fores.

Huc ſpectant nummi Auguſtei cum corona, & his verbis: *ob cives ſervatos:* quae in ipſo etiam Palatii Caeſarei faſtigio videntur ſcriptae, ob Ovidii locum Triſt. III 1. 47.

Cauſa, ſuperpoſitae ſcripto teſtata coronae,
Servatos cives indicat hujus ope.

Ad d. 16 Jan.

CONCORDIAE. AU...... AEST. P. DOLABELLA. C.
SILANO. COS...

Fogginius legit: *Concordiae Auguſtae aedes dedicata eſt, P. Dolabella & Silano Coſ.* Ovidius hujus quoque dedicationis meminit Faſt. I, 639. Jam vero ex hoc marmore annus etiam, quo dedicata eſt, cogno-

cognoſcitur. P. Corn. Dolabella & C. Junius Silanus A. v. 762. conſulatum gesſerunt. In annum ſequentem refert Dio, forſan, ne erroris accuſetur, quod ſub ſequentibus Cosſ. inſcripta ſint aedi Concordiae nomina Tiberii & Druſi: vid. L. 56: 125. Cum autem plura esſent in Urbe Concordiae templa, *Concordiae Auguſtae* nomen huic aedi inditum est, tum quod inſcripta esſent Caeſarum nomina ad concordiam eorum declarandam, tum quod Tiberius una cum Livia Augusta eam inſtauravit. Etenim nobis quidem recte videtur legi Faſt. I, 640.

Nunc bene proſpicies Latiam, Concordia, turbam;
Nunc te ſacratae reſtituere manus.

Ad eundem diem.

TI CAESAR. EX PA.......AVIT.

Supple cum Fogginio: *Ti. Caeſar ex Pannoniis triumphavit.* Ecce diem adhuc ignotum, quo Tiberius in Urbem reverſus *jam pridem debitum, ſed continuatione bellorum dilatum ex Pannoniis Dalmatisque egit triumphum*, ut loquitur Vell. II, 121. Anno nempe 762 Tiberio decretus erat triumphus, qui tamen, propter adverſum ex Germania nuncium, Varianamque cladem, per biennium dilatus anno, demum 764 est actus, quem annum noveramus e Faſtis Capitolinis. Conf. Suet *Tib.* XVII. & XX.

Ceterum, quid nota a. d. 17 Jan. velit, incertum:

PONTIFICES. A.......VIR. EPULONUM.
VICTUMAS. IN.....NT.

Narrat Dio LIII, 20, cum Auguſti cognomen accepiſſet Caeſar, Sex. Pacuvium, Trib. plebis, ut prae aliis Caeſari gratificaretur, ſe illi in Senatu devoviſſe, eumque ſe foras proripuiſſet, alios, ut idem facerent, adegiſſe. Num ergo ob hanc cauſſam deinceps quoque hoc die victimas immolare conſueverunt ſumma quatuor collegia, Pontificum, Augurum, XV Vir. & VII Vir. Epulonum?

Inexſpectata etiam haec nota ad d. 29 Jan.

FERIAE . . . . . IMP. CAES. . . . .
MA . . . .
MARINA . . . .

Dies certe notatur ob rem aliquam ab Auguſto bene geſtam inſignis, quem tamen nec Ovidius, nec quodlibet aliud Calendarium, indicat. Fogginius, conſiderans ſuperſtites in marmore literas MA . . . MARINA, in hanc ſuſpicionem venit, Verrium forte annotaſſe, quam Augustus, Coſ XIV., exhibuit in Campo MA*rtio*, naumachiam, quando plurimae tam fluviales quam MARINA*e* naves conflixerunt: vel potius, aliud quoddam Neptuno dicatum ſeu ſacrificium, ſeu ſpectaculum in Campo Martio, quod Augustus mare pacavit a praedonibus. De utroque Augustus gloriatur in tabulis Ancyranis.

Ad

Ad d. 29 Jan.

DIVUS. CAESAR. ADI....AUGERETUR. A....

Nos quidem cum Fogginio legimus: *Divus Caeſar addidit hunc & posterum diem, ut augeretur annus.* Annum ad curſum Solis accommodatum esſe, notum est e Suetonio & Cenſorino, inprimis Macrobio, Sat. I. 14; ex quo hoc obſerves; Caeſarem *adjectos a ſe dies Fastos notasſe, ut majorem daret actionibus libertatem, & non ſolum nullum nefastum ſed ne comitialem quemquam inſtituisſe, ne ambitionem Magiſtratuum augeret adjectio.* Jam vero hoc non diu obtinuisſe, patet cum ex Calendario Maffejorum, tum nostro Verriano. In illo, a. d. 3 Kal. appoſita est litera N, in hoc autem nota, N^P, quae ſignificat *ex parte nefastum.* Praeterea Verrius Prid. Kal. Febr. notavit diem Comitialem. Ultima hujus tabulae nota haec est: a. d. 29.

FERIAE EX S. C. QUO....DIE. ARA. PACIS. AUGUSTA....
MARTIC.. DIDICATA... ST. DRUSO. ET. CRISPINO. C.....

Lege cum Fogginio: *Feriae ex Scto, quod eo die ara pacis Auguſtae in Campo Martio dedicata est, Druſo & Crispino Cosſ.* Quo loco, & anno, haec ara, quam memoravit Ovid. Fast. I. 709, dedicata ſit, nunc primum ex Verrio, qui Cosſ. A. 744. addidit, intelligimus.

Plus ſemel autem Senatus decrevit, aram *Pacis Auguſtae*, propter felicem expeditionem, dedicandam, unde in Calendario Amiternino, a. d. IV Non. Jul. haec nota: FER. EX. S. C. Q. E. D. ARA. PACIS. AUG. IN. CAMP. MAR. CONSTITUTA EST NERONE ET VARO COS, qui quatuor annos ante fuerunt Conſules. At vero ubi reverſus est, C. Sentio & Q. Lucretio Coſſ., A U. C. 734, ut domeſticos in Urbe motus compeſceret, *Ara Fortunae reduci*, conſecrata est, non Paci. Quod vero Dio narrat, LIV, 10, Auguſtum honorem arae pacis ſibi conſecrandae a Senatu decretum rejeciſſe, pertinet tantum ad locum. Senatus decreverat dedicationem in Curia. Hoc detrectavit Auguſtus, quando, ut conſtat e Calendario Amiternino, dedicatio facta est in Campo Martio, quod deinceps in exemplum abiit.

Ex his etſi Historiae antiquae ſtudioſi, quantum bonae frugis Faſtis Praeneſtinis, & vero Cl. Editoris animadverſionibus, inſit, intelligere posſunt, tamen, cum libri egregii exempla in paucorum manus pervenerint, majorem gratiam nos ab iis, qui Romanae Antiquitatis ſtudio delectantur, inituros ſperamus, ſi de reliquis etiam tabulis, & Fogginianis in eas Commentariis, alia Bibliothecae parte, ſententiam noſtram dicamus.

I. R.

RE-

RELATIONES BREVIORES.

I. *Rutgeri Ouwens Noctes Haganae, ſive Obſervationum Libri tres. In quibus multi Veterum Scriptorum loci explicantur, vindicantur, vel emendantur.* 4. *pagg.* 637. *Franequerae* 1780. Libro nomen ex re & vero additum est. Auctor, Scholae Haganae Rector, vir in Literis Humanioribus accurate doctus, nervorum morbo vexatus, qui non quidem dolores adferret, ſed ſomnum auferret, unum reperiebat mali levamentum, Laudanum Sydenhami. Hoc ſumto, motus quidem & ſpasmi corporis cesſabant, ceterum nox fere inſomnis transigebatur, multiplices animum agitabant cogitationes, meditabatur diurna vel ſolemnia muneris officia, quidquid olim in Veterum ſcriptis legisſet, recolebat ac tractabat. Quae quidem omnia ſomno vel levisſimo ita ex animo abſtergebantur, ut revocari cogitando non posſent; licet quaedam non inepte a ſe excogitata fuisſe crederet. Ergo, ut ex hac aerumna aliquem ingenii fructum caperet, inſtituit lucernam lecto apponere, &, ſi quae memoratu digna in mentem venirent, ea ſcripto notare. Haec relegens mane, ſumma cum admiratione cognovit, ſe numquam bono ac tranquillo corporis ſtatu quidquam

quam aptius accuratiusque excogitaſſe. Igitur retinuit hanc notandi conſuetudinem, ac, tranſactâ per meditationem nocte, ſub lucem obdormiſcebat, & exiguo ſomno recreabatur. Hinc natus est hic liber, quem Auctor extremâ ſenectute, propior jam nonagenario quam octogenario, edere aggreſſus est, hortatore praestantiſſimo viro, Jano Grotio, ICto peritiſſimo, cauſſarum apud Haganos patrono celeberrimo atque acerrimo, nulli hujus aevi poetarum Latinorum ſecundo: qui & ſuaſor exſtitit, ut liber ex re ipſa Noctes Haganae inſcriberetur. Acceſſit operae adjutor, Hermannus Cannegieterus, ICtus & Anteceſſor in Academia Franequerana Celeberrimus, vir omnis melioris literaturae peritiſſimus; qui Auctori & ſententiam exquirenti reſpondit, & libros requirenti benigne gratificatus est. Ceterum, quum inter conceptos animo, primis adoleſcentiae temporibus, & editas has obſervationes, anni interceſſerint amplius ſexaginta: per quos prodierunt vel novae Auctorum veterum editiones, vel Criticorum animadverſiones: has quidem ſenex, quoad ejus per ingraveſcentem imbecillitatem fieri poterat, conſuluit: ſed vel ſic quaedam retinuit occupata jam in aliis ex hoc genere noviſſimis libris. Atque haec quidem Auctor ipſe narrat in Praefatione Anno 1779 ſcripta: eoque non ita multo post mortuo, libri editio ut abſolveretur idem effecit H. Cannegieterus V. Cl. Difficile est in relationis bre-

brevitate ſpecimina obſervationum ex tanta copia proferre: quod alio fortasſe tempore faciemus. Univerſe materiam ac rationem operis ſignificemus. Argumentum continetur fere parte Latinarum literarum eâ, quae cum Scholaſtica inſtitutione conjuncta est. Igitur nonnulli Antiquitatis Romanae loci exponuntur, veluti de rebus Civilibus, Moribus, Legibus: de Verborum Dictorumque quorumdam Latinitate disputatur: loci etiam Scriptorum tractantur, veluti Ciceronis, Nepotis, Salluſtii, Virgilii, Horatii, Propertii, Ovidii, Phaedri, Flori, Lucani, Juvenalis, Suetonii. Graeca, quae tractantur, perpauca ſunt, eaque perquam vitioſe a Chalcographis expresſa, ut nonnumquam vix ſententia verborum appareat. Doctrinae modus hic est, qui Latinorum Auctorum, non omnium, ſed tamen optimorum, cognitione contineatur. Ratio critica ejusmodi est, ut magis in vindicanda vulgata lectione, & confirmandis priorum Interpretum ſententiis, quam proferendis novis correctionibus, verſetur: &, ut magis expoſitione locorum disceptatione que argumenetorum in utramque partem conſumatur, quam acuta brevitate abſolvatur. Huc quum ſenilis garrulitas accederet, factum est, ut quaedam obſervationes juſto longiores fierent, & liber ad hanc magnitudinem excreſceret Quare, libri laus aestimanda est non tam inventione novarum rerum, quam rerum ab aliis inventarum judicio, docto, diligenti, modesto.

II.

II. *Chriſtophori Saxi Onomaſticon Literarium; ſive, nomenclator Hiſtorico-Criticus praeſtantiſſimorum omnis aetatis, populi, artiumque formulae Scriptorum: item Monumentorum maxime illuſtrium, ab Orbe condito usque ad Saeculi, quod vivimus, tempora digeſtus, & veriſimilibus, quantum fieri potuit, annorum notis accommodatus* 8. *pagg.* 659. *Pars Quarta. Trajecti ad Rhenum.* 1782. Valde nobis jucundum accidit utiliſſimi operis volumen quartum, quod ab *A. C.* 1586 ad 1652 pertinet, & iisdem, quibus priora volumina, commendatur dotibus, diligentia, brevitate, delectu, in notandis Scriptorum aetate, genere, laude, & memorandis notitiae fontibus. Igitur vehementer optamus, ut egregius Auctor reliqua deinceps volumina eadem ratione & alacritate abſolvat.

III. *Jo. Ad. Nodell Criticarum Obſervationum Libellus.* 8. *pagg.* 82 *Campis.* 1781. Opuſculum est alumni disciplinae Schraderianae, & habet ſpecimina Criticae facultatis in corrigendis Latinorum, praeſertim Poëtarum, corruptis locis haudquaquam contemnenda. Nam correctiones, licet fere non in gravisſimo corruptelarum genere verſentur, tamen acumine, elegantiae ſenſu, & lenitate remedii, commendantur. Complures verae, paucae nobis videntur falſae: mediae quoque, quas nec probamus nec repudiamus, habent quod placeat. Septem ſunt Libelli capita: primum verſatur in Propertio: ſecundum

cundum in Ovidio: tertium in Lucano; quartum in Petronii Pharſalico carmine, & Valerio Flacco: quintum in Claudiano: ſextum in Anthologia Latina: ſeptimum in quibusdam ſolutae orationis Scriptoribus. Igitur ex iis, quas veras aut veri ſimiles judicamus, hae ſunt. Propert. III, 4, 22: *Ille poteſt nullo miſeram me linquere facto, Ac qualem nulla dicere habere domo*: minor verſus ita conſtituitur: *Ac, qualem nullus, dicere habere domi.* Nec tamen erat quod notisſimum illud, *habere puellam*, copioſius confirmaretur. Ovid. Her. VIII, 47: *Tu quoque habes proavos Pelopem, Pelopisque parentem: Si melius numeres, a Jove quintus eris*: pro *melius* reponitur *medios*. Ib. XX, 178: *Et tu continuo, certe ego ſalvus ero*: ſententia reſtituitur, legendo *per te* pro *certe*. Claudian. Conſ. Prob. & Olybr. 37: *— vel calido ſi quis conjunctus in axe Naſcentem te, Nile, bibit*: corrigitur: *— ſi quis conjunctior axi —*. Id. Conſ. Honor. 199: *equos, qui ſumma freti per caerula posſint, ferre viam, ſegetemque levi percurrere motu, Neſciat ut ſpumas, nec proterat ungula culmos*: conjicitur, *nec cieat ſpumas*, & comparatur exemplum imitationis Virgilianum, Aen. VII, 801. Anthol. Lat. L. V, Ep. 205: *Qua te cunque moves, oſculum porrigis ultro, Nam turpes foetore gravi, ſi forte loquaris*: ingenioſa est conjectura, quâ ita refingitur locus: *Qua tu cunque moves os, culum porrigis ultro; Nam torpes foetore gravi, ſi forte loquaris.*

Cicero

Cicero de Divin. II, 20: ſententia reſtituitur, addita particula negandi: *Quaſi ego aut fieri non concederem; aut eſſet Philoſophi, cauſſas, cur quidque fieret, non quaerere.* Tacitus Ann. XIV, 21: item laboranti ſenſui ſuccurritur leni mutatione, qua pro *ſtrueretur* legitur *deſtrueretur*: *Sed & conſultum parcimoniae, quod perpetua ſedes theatro locata ſit potius, quam immenſo ſumtu ſingulos per annos conſurgeret ac deſtrueretur*: ceterum in Nodelliano libello prave ab operis expreſſum est *locatus* pro *locata.* Auctor Dialogi De Cauſſ. Corrupt. Eloqu. Cap. VII. *Tum mihi ſupra tribunatus & praeturas & conſulatus adſcendere videor, tum abire: quod ſi non in alio oritur, nec codicillis datur.* Pro corrupto *abire* a Mureto ſumitur *habere*, & locus ita conſtituitur: — *habere quod non in aula oritur*, cet. Sed memoratis bonis, omiſſis mediis conjecturis, moneamus de duabus ex iis quae falſae nobis videntur. Altera est, Claudian. Conſ. Mall. 300: *Perfoſſique ruant, populo pallente, leones*: malit *populo plaudente*: quod nobis quidem contra Poetae mentem eſſe videtur; quamquam dictionis exempla multa proferuntur; quare tuemur Geſneri explicationem. Altera est, Ciceron. Tusc. I, 48: *Iphigenia Aulide duci ſe immolandam jubet.* Locus, ſi quis, ſanus est. Tantum abest, ut, quod ait Nodellus, grave in eo lateat mendum a nemine animadverſum, ita corrigendum, ut pro *Aulide* legatur *Aulidem*; eo enim puellam Mycenis

Mycenis ductam esſe. Atqui Iphigenia cum Clytaemneſtra matre Aulidem arcesſebantur praetextu nuptiarum, inſciae futuri. Primum reluctabatur, mox lubens mortem oppetiit, jusſitque ſe duci mactandam: vid. Eurip. 1368-1400: in quo hanc Iphigeniae anomaliam reprehendit Aristoteles A. P. XV. Ceterum quo magis haec ſpecimina probamus, eo magis optamus ut Auctor facultatem ſuam continuo exercitio ac lectione augeat, eoque jucundior nobis fuit nuncius delati in eum apud Campenſes muneris Profesſorii.

IV. *Muſeum Turicenſe, aperuit Jo. Jacobus Hottingerus.* 8. *Turici* 1782. *Voluminis Primi Tomus Prior, pagg.* 206. *Tomus Poſterior*, a 206-363. Pergit Cl. Hottingerus, vir in paucis eleganti doctrina excultus, operam in eo collocare, ut Antiquas Literas illuſtret, earumque ſtudia apud Helvetios, in primis Turicenſes ſuos, vel inſtauret, vel inſtaurata confirmet. Conſilium hujus ſcriptionis referamus ipſius verbis in fine Praefationis poſitis: „ Itaque videbo" inquit „ num aetas nostra ab „ errore, quo Literas humaniores, quae labore mul„ taque rerum doctrina conſtant, prae domesticis „ nescio quibus deliciis paulo ante aſpernabatur, ad „ veram Graecorum Romanorumque Auctorum „ aestimationem paulatim redire viſa, libri & ad „ reconditiorem doctrinam pertinentis & Latine „ ſcripti ferre posſit lectionem. Qua ſpe ſi me non „ destitui & redemtori impenſae rationem conſtare

„ intellexero, quamvis, ne certis ſtatisque temporibus „ aliquid polliceri queam, incerta rerum mearum ratio „ obſtat, tamen utcunque potero, plura volumina „ addere pergam." Materiae praecipua pars erunt lucubrationes ineditae, Hagenbuchii, Zimmermanni, Breitingeri, Turicenſis quondam Academiae, & vero totius Helvetiae, luminum. Accedent epiſtolae quaedam, ex ingenti numero, a viris doctis ad Jacobum Hottingerum, Henrici filium, Editoris abavum, ſcriptae. Adjicientur etiam melioris quidem notae diſputationes editae ſingulares, quae facile diſtrahi & ex hominum notitia evanescere ſolent. Nec vero tantum vetera & typis vulgata dabuntur. Nam, & Steinbrychelius, vir doctisſimus, hoc Volumen ornavit Epiſtolâ ad Villoiſonum ſcriptâ, ac libello animadverſionum ad Euripidis Hecubam, reliqua etiam Volumina ornabit obſervationibus longo annorum uſu ad Scriptores Graecos, in primis Sophoclem, congeſtis: & ipſe Hottingerus ex ſuis adverſariis expromet, quod jam nunc fecit, vel obſervationes ad Latinos Auctores, vel alia quae ab hoc inſtituto non abhorrere videantur. Denique homines eruditi, harum Literarum ſtudioſi, ad operae ſocietatem invitantur: quibus aperitur hic liber, veluti portus, cui committant quidquid ſuarum lucubrationum perire nolint; hac tamen lege, ut Editori integrum ſit, ea modo recipere, quae & luce digna, nec a conſilii ſui ratione aliena, judica-

verit,

verit. „ Quaecunque", inquit Praef. p. 9, „ Phi-
„ lologiam & Critica tum ſacra tum profana ſpe-
„ ctant, aut aliquo modo cum illis ſunt conjuncta,
„ ut virorum doctorum de ſingulis non modo libris
„ ſed etiam locis judicia, obſervationes, emenda-
„ tionesque, quidquid porro ad Philoſophiae inpri-
„ mis Antiquae & omnino Literarum hiſtoriam per-
„ tinet, denique ſi quae hominum memorabilium
„ vitam, ſcripta, perfectasque ab illis in Literis aut
„ Religione converſiones illuſtrant, his igitur &
„ ſimilibus aliquis in Muſeo noſtro locus concede-
„ tur. Qua in re ita varietati quidem ſtudebimus;
„ ut nihil tamen a nobis proferatur, quod non e re
„ ſua exiſtimare posſint illi, qui Literarum huma-
„ niorum ſtudium profiteantur." Referamus jam argumenta ſingularum deinceps libri partium. TOM. PRIOR. I. *Hagenbuchii Epiſtola.* Conſilium ſcriptionis fuit, ut gratias ageret Societati Columbariae Florentinae, quae ipſum ſocium adſciverat A. 1748. Argumentum verſatur in explicatione duarum Inſcriptionum, in Commentariis illius Societatis editarum, Apparet Hagenbuchii inſignis illa rei Epigraphicae veteris ſcientia. Ejus in hoc genere magnus epistolarum numerus, quum ipſe minimam earum partem edidisſet, ſervatur apud generum, Steinbrychelium; qui profecto iis huic Muſeo adjiciendis magnam a doctis hominibus gratiam inibit. II. *Jo. Jacobi Steinbrychelii Epiſtola ad Villoiſonum. V. Cl.* Argu-

mentum est de vexato illo Sophoclis loco Antig. 793: Ἔρως, ὃς ἐν κλήμασι πίπτεις: cujus primum correctiones ponuntur duae: altera, ὅτ' εἰν ἥμασι πίπτεις, i. e. *quando per tela ruis*: altera, ὃς ἐν λήμασι πίπτεις, i. e. *qui altos ſpiritus invadis*: deinde, relicta emendatione, ab interpretatione auxilium repetitur, & vulgata ſic redditur, *qui opibus inſultas.* Nobis videtur, altius huic loco inhaerere mendum, quam quod adhuc virorum doctorum conjecturis ſanari potuerit. Quare medicinam exſpectamus vel ab integriori codice, vel a vetere Scriptore, aut Grammatico, qui veram lectionem ſervaverit. III. *Diſſertatio Critico-Theologica de Chriſti Deitate, quam ſub praeſidio Jacobi Verneti, V. C. palam tuitus est Joannes Le Coinie, Genevenſis.* IV. *Epiſtola Breitingeri ad Quirinum Cardinalem ſcripta* 1737. Narrat, ſe conſtituiſſe Quirino epiſtolam inſcribere, quâ codicis Graeci Pſalmorum antiquiſſimi Turicenſis, literis argenteis, titulis aureis, ſcripti, rationem omnem ac notitiam operoſâ diligentia perſequeretur, ſuas obſervationes interponeret, & conſilium communicaret de Editione Graeci V. T. Turicenſi, quinto volumine locupletandâ: quâ de cauſſâ Quirini praeſidium implorat, quem in hoc genere multum operae poſuiſſe appareat, cum ex ſpecimine Vaticani codicis ad ſe miſſo, tum ex duabus epiſtolis ad Mazochium ſcriptis de libro Prophetarum Chiſiano. Porro de Quirini cum

Kieſ-

Kieslingio lite libere & prudenter ſtatuit. Denique profitetur, ſe cantilenas, vetere Teutonicâ lingua ſcriptas, ex codice regio Pariſienſi, quo antea in Paraeneticorum editione uſus fuisſet Goldastus, editurum, adjecto Elencho ſummorum virorum 139, qui haec carmina modulati esſent. De hoc libro Cantilenarum notam ſubjecit Editor: „ Praeſtiterunt „ hoc ſummi viri (Breitingerus & Bodmerus) A. „ 1758, dum eum codicem duobus voluminibus in „ 4:o literis Orellianis ediderunt. Sed non reſpondit „ justisſimae exſpectationi exitus. Adeo enim non „ fuit ea opera ad palatum Germanorum, qui ele- „ gantes videri volebant, ut paucisſima exemplaria „ emtores invenerint adhuc, nec illi ipſi antiqua „ haec carmina nosſe videantur, qui Antiquitates „ Germanicas ubique crepant." V. *Oratio, Profesſionis Eloquentiae adeundae causſâ, dicta ab. J. Jac. Hottingero, A.* 1774. Argumentum eſt de causſis & recta ratione eloquentiae: explicatio ejusmodi est, ut dubitemus utrum ab eloquentiae magis ſcientiâ an facultate, Auctorem laudemus. VI. *Epistola de rebus ad Labadiam pertinentibus, ad Jo. Henricum Heideggerum, S. Theol. D. & in Gymnaſio Turicenſi ejusdem olim Prof. ex Schedis Hottingerianis deſcripta.* Scriptoris nomen ſubjectum est: P. Hachenberg. Osnabrugae 1671. Scriptio non est contemnenda, ut probabili orationis bonitate, ita festivitate argumenti, quod est de Labadiae commoratione apud

Eliſabetham Hervordenſem Abbatisſam. VII. *Obſervationes ad Euripidis Hecubam.* Auctor est Steinbrychelius, V. Cl, Graecarum Literarum apud Turicenſes Profesſor, cujus in hoc genere ſcientia jam ante complures annos cognita est ex verſione Germanica quarumdam Odarum Pindari & Tragoediarum Sophoclis. Ratio harum Obſervationum ejusmodi est, non ut paucis locis emendatio expromatur, ſed ut multis deinceps ea Criſis adhibeatur, qua vel ſcriptura conſtituatur delectu variarum lectionum & Animadverſionum a prioribus Interpretibus proditarum, vel ſententia aperiatur ex Graecae Linguae rationibus, uſu Tragicorum & Grammatica ſubtilitate; ut libellus utilis ſit, cum doctioribus ad cognoſcendum, tum minus doctis ad perpetuam Fabulae lectionem. Quod vero diximus de Critica ratione, quae magis in explicando quam emendando verſetur, ejus & alia deprehendimus ſpecimina, & in duobus locis, v. 799, & 807, quorum difficultatem interpretando expedire conatus est Steinbrychelius: quos quidem locos nos ſemper pro corruptis habuimus & emendare ſtuduiduimus Vol. I. P. IV. p. 35, 36. TOM. POSTER. I. *Hagenbuchii Epistola ad Rich. Pocockium; ſcripta* 1753, qua ei gratias agit misſi ad ſe operis Inſcriptionum ab eo editi, & quosdam ejus locos corrigit. II. *Ejusdem Epistola ad Celeberr. Arnhemienſium Doctorem Henr. Cannegieterum, ſcripta* 1753.

Argu-

Argumenti eſt Epigraphici, in primis de Trajania gente: habet quoque ineditam Inſcriptionem de Julia Clementiana. III. *Henr. Cannegieteri Epiſtola ad Hagenbuchium, ſcripta* 1754. Continetur reſponſione ad ſuperiorem, & confirmatione correctionis Hagenbuchianae, quâ in Lapide Camdeniano reſtituuntur nomina Pompejani & Lolliani, qui Coſſ. fuerunt A. C. 209. Subjicitur Criſis duorum Lapidum Helveticorum a Bochato editorum, quorum alter ad Lauſonnenſes pertinet, alter Aventicenſibus vindicatur. IV. *Ejusdem Epiſtola ad Hagenbuchium, ſcripta eodem Anno:* verſatur in emendandis Inſcriptionibus nonnullis Helveticis, a Bochato & Schelhornio editis. V. *Jo. Jacobi Zimmermanni Vindiciae Anaximandri & Anaximenis: pars operis, de Atheismo viris eruditis impacto.* Doctae & modeſtae disputatiunculae haec eſt concluſio, ut Auctor fateatur ſe quaeſtionem in medio relinquere, nec ſatis reperire argumentorum, quibus Anaximandrum & Anaximenem vel abſolvat vel condemnet Atheismi crimine. Hujus libri inediti locos ſe in hoc Muſeo ſubinde proditurum pollicetur Editor. VI. *Jo. Jacobi Hottingeri Schola Grammatica ſuper nobili illa Virgiliana forma, Vina coronare.* Elegans eruditaque commentatio huc redit, ut conficiatur, Virgilianam dictionem non ex Homerica illa κρητῆρας ἐπιστέψαντο ποτοῖο, ſed ex more Veterum *pocula coronandi*, accipiendam eſſe. VII. *Continuatio*

tinuatio Obſervationum ad Euripidis Hecubam. VIII. *Leibnitii Epiſtola ad Jablonskium, ex Schedis Hottingerianis deſcripta.* Forma & materia ſcriptionis manifeſta habent indicia ingenii Leibnitiani: utrum antea edita fuerit nec ne, non ſtatuimus. Ceterum, videtur ad alium potius quam Jablonskium ſcripta esſe; nam hujus ita mentionem facit Leibnitius, ut de eo, non ut ad eum, ſcribat. Argumentum est varium; de Sinenſium ſcriptura: comparatio characterum Fohianorum cum Arithmetica Binaria, in qua latere judicat pulcherrimam imaginem Creationis ex Nihilo per potentiam ſummae Unitatis, id est, Dei: de opinione eorum, qui Deum cum materia confundunt: de Spinozae errore, ex Cabbala & Carteſiana doctrina orto: de Literarum forma univerſali, quâ notiones, veluti calculis ineundis, inveniantur: de Alphabetis vetuſtisſimarum gentium: de Chalcographiae apud Sinenſes & Europaeos inventione: cet. IX. *Jo. Jacobi Hottingeri ſpecimen Obſervationum Criticarum ad Vellejum Paterculum.* Quum Hottingerus ante quatuor annos Salluſtium edidisſet, de quo retulimus Vol. I. P IV. p. 127; conſtituit, ad eandem fere rationem, edere Vellejum, ejusque ſcripturam ex copiis priorum Editorum, in primis Ruhnkenii, ita conſtituere, ut ſuo tamen ipſe judicio uteretur in locis affectis; cujus operae ſpecimina per hanc ſcriptiunculam proferuntur.

V.

V. *Etwas über die neuſten Überſetzerfabriken der Griechen und Römer in Deutschland, insbeſondere über den Bahrdtſchen Tacitus.* 8. 1782. i. e. *De recentisſimis officinis verſionum Germanicarum, ex Graecis Latinisque Scriptoribus factarum, in primis de Tacito Bahrdtiano. pagg.* 141. Libelli Auctor idem est Hottingerus: conſilium idem, quippe refertur ad accuratae doctrinae ſtudium. Nam quum, ut ſaepe alias gentes, ita nunc Germanos veluti libido quaedam incesſerit Graecos Latinosque Auctores in patriam linguam vertendi, fueritque adeo qui profiteretur, ſe illos deinceps omnes Germanice editurum; recte ac prudenter fecit Hottingerus, quum per hanc ſcriptionem expoſuit, quanta in hac profesſione vanitas verſetur, quam difficile ſit bene vertere, quibusque numeris cenſeri debeat bona verſio, id est ejusmodi, quae ad proferendum & ingeniorum & linguarum recentiorum cultum valeat. Bahrdtium vero, de quo in primis diceret, ſumſit, cum quod is hanc profesſionem ſuſcepisſet, tum quod idem reliquis verſionum opificibus praeſtaret ingenii doctrinaeque elegantia; ut, notatis ejus in vertendo Tacito erroribus, existimari posſet de aliis, qui minus etiam ipſo valerent in hoc genere. Est quoque diligens admonitio de finibus, quibus continenda est interpretatio ea, quam novitii Aeſtheticam vocant, quae ad artificium Scriptoris & judicium ſenſumque pulcri referuntur: quibus fini-

bus migrandis quam ineptae ac ridiculae exſtiterint commentatiunculae, quorumdam exemplis oſtenditur. Appendicis duae ſunt partes. Altera habet accuratam diſputationem de pervulgata illa verſionum lege, qua ita volunt Veterem Auctorem verti, ut ipſe ſcripſiſſet, ſi v. c. Germanus fuiſſet. Altera continetur libello Alembertiano, *de Arte vertendi*, Germanice reddito, & animadverſionibus illuſtrato.

VI. *Johannis Baptistae Caſparis D'Anſſe de Villoiſon, de quibusdam Hippocratis, Sophoclis, & Theocriti, locis, Epiſtola ad Clariſſimum Virum Lorry, Pariſienſem Medicum*, 4. *pagg.* 20. Schedula, ſcripta V. Cal. 1781 Venetiis, ubi eo tempore degebat Villoiſonus, vim habet munuſculi & gratulationis. Initium fit a laudibus Lorryi, viri incomparabilis, medici hac aetate primarii, & cum humanitate tum Antiquarum Literarum ſcientiâ egregii. Quas nos Viri laudes eo lubentius commemoramus, quo majori voluptate fructuque a nobis praeſentibus cognitae ſunt. Locus Hippocratis exſtat in Ed. Foeſ. p. 293: ubi dicitur de ancillis: οὐ γὰρ φθάνουσι παρὰ ἄνδρα ἀφικνεύμεναι, καὶ ἐν γαστρὶ ἴσχουσι: a cujus vera ſententia, mirabile dictu eſt, ut interpretes Latini omnes aberraverint; quum frequens ſit uſus verbi φθάνειν. Recte Villoiſonus reddit: *vix cum viro rem habuerunt, quum ſtatim concipiunt.* Sequitur criſis de loco Theocriteo Id. XXI, 37: τὸ δὲ λύχνιον ἐν πρυτανείῳ, φαντὶ γὰρ αἰὲν ἀγρυπνεῦντ' ἔχειν: quâ hanc in ſententiam

expo-

exponitur: „immo non magis ſopiri posſumus, quam „ illa ſemper vigil noſtri Prytanei Syracuſani lu- „ cerna, quae ſemper, quod famâ accepi, ἄγραν ἔχει, „ id est, perpetuo alimento, oleo ſemper inſtillato, „ ſuscitatur.” Nobis aliud vitium ſubesſe videtur. Et fortasſe verior est altera Villoiſoni ratio, qui ſuſpicatur, excidisſe, ante haec verba, initium hujus & finem praecedentis verſus. Ultima est Criſis de vexato illo Sophoclis dicto Antig. 793: Ἔρως, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις: cujus lectionem Villoiſonus triplici ratione tentat; ut legatur, vel, ὅσα πήματα τίκτεις, *quanta mala gignis*: vel, ὃς ἐν πήμασι πίπτεις, *qui cum malis irruis*, *qui irruendo mala tecum affers*, *qui incidis in mala*: vel, ὃς ἐν τ' (vel ὃς εἰν) ἥπασι πίπτεις, *qui in cor*, *ſ. hepar*, *irruis*. Nos noſtram tenemus ſententiam, ſupra p. 100. memoratam, ut gravius quoddam loco mendum ineſſe judicemus; quamquam doctrinam & acumen Villoiſoni agnoſcimus.

VII. *ARISTOPHANIS Comoediae, in Latinum ſermonem converſae, T. I. II. III. Argentorati.* 8. 1781. Ergo non vana fuit ſpes, quam de Brunckiana Aristophanis editione conceperamus. Jam enim deſcripta est ea operis pars, quae Latina verſione continetur: ac tam externo cultu, quam interna bonitate, operae pretium factum est. Nam orationis Aristophanicae elegantia, venustas, & acumen,

men, ita reddita ſunt, ut jam ex Latina verſione cognoſci poſſint, & ut haud pauci loci verius expreſſi ſint, ſive ex melioribus lectionibus, ſive ex ipſius Brunckii ſollertiâ. Sed hoc quale ſit uberius exponemus, quum Graeca prodierit pars. Nunc lectores hujus Bibliothecae ignorare noluimus, quantum jam operis abſolutum ſit.

VIII. *M. TULLII CICERONIS Hiſtoria Philoſophiae Antiquae. Ex omnibus illius ſcriptis collegit, diſpoſuit, aliorumque Auctorum cum Latinorum, tum Graecorum, locis & illuſtravit, & amplificavit Fridericus Gedike, Director Gymnaſii Fridericiani Berolinenſis.* 8. *pagg.* 364. *Berolini* 1782. Zedlizii Gedikiique judicium de recta Literarum inſtitutione & ſuperiore anno laudavimus, & nunc laudabimus ex edito libello utilisſimo, qualis ut ederetur nos dudum optaveramus. Nam, ut alia prudenter vidit Zedlizius, V. Ill., ita verisſime judicavit, „ Antiquae Philoſophiae notitiam pernecesſariam esſe adoleſcentibus, nec ſine ea ipſam veterum Scriptorum lectionem feliciter ſatis procedere; ipſius adeo Philoſophiae ſtudium ab hac historica cognitione ordiendum esſe, quo facilius, primis & veritatis & erroris fontibus cognitis, a partium ſtudio averteretur juventus." Hoc igitur exteri intelligunt, cum omnes docti, tum vir auctoritate ac rerum ſcientia praecipuus, cui prudentisſimus doctisſimusque noſtra aetate rex, Fredericus Borusſicus, curam

ram Scholarum Academiarumque commiſit: noſtrates plerique, in tanta Literarum luce, nondum intelligere videntur. Ceterum, Zedlizius quum illud ſpectaret, ut cognitio Antiquae Philoſophiae ab alumnis Scholasticae disciplinae cum ipſa veterum Auctorum lectione conjungeretur, Gedikio provinciam mandavit colligendorum, qui ad hoc argumentum pertinerent, locorum Ciceronis, optimi profecto Auctoris, non ſolum oratione ſed copiâ & ratione. Itaque Gedikius provinciam ita adminiſtravit, ut, lecto Cicerone, materiam congereret, ſecundum temporis ſectarumque ordinem in certa capita digereret, & adjectis aliorum Graecorum Latinorumque Auctorum locis augeret. Continet ergo hic liber ipſis Veterum verbis eam Historiae Philoſophicae aetatem, quae est ab initio ad Ciceronem: nec eam abſolutam & plenam, quod nec fieri potuit pro inſtituti ratione & brevitatis conſilio: ſed praecipuam tamen materiae partem, cum jucunda & accommodata juvenilibus ſtudiis varietate. In locis aliorum Auctorum colligendis Bruckerum & Daviſii Animadverſiones Ciceronianas ſecutus videtur Editor. Ceterum, quum ante hunc librum nullus, quod ſciamus, in hoc genere prodierit; non est mirandum, minus etiam reprehendendum, ſi quid forte in delectu materiae deſideretur: potius grata mente interpretandum Gedikii ſtudium, qui primus utiliſſimae operae exemplum prodidit.

IX. *SOPHOCLIS Philoctetes, Graece, cum notis Friderici Gedike, Directoris Gymnaſii Fridericiani Berolinenſis.* 8. pagg. 200. *Berolini.* 1781. Liber inſcriptus est Zedlizio, & aliis viris honoratisſimis; qui Gedikium hanc Tragoediam interpretantem audire dignati ſunt. Is enim est Illustrisſimus Zedlizius, qui Antiquas Literas non ſolum auctoritate tueatur, ſed & ipſe colat, & aliorum ſtudia ſuo exemplo incendat. Itaque minime alienum a ſua perſonâ judicavit, Gedikianas Scholas frequentare & praeſentiâ ſuâ ornare. Ceterum, tractatis quibusdam Theocriti Idylliis, & Ariſtophanis Nubibus, placuit ad Sophoclis Philoctetem accedere: cujus quum deesſent exempla, ea ipſe novâ editione frequentare conſtituit Gedikius. Quod quidem conſilium ita perfecit, ut non ſolum exemplorum numerum augeret, ſed ex Critico uſu & apparatu haud contemnenda intelligentiae ſubſidia adjungeret. Fabula, ex Brumoji inſtituto, in quinque Actus distributa est. Locis iis, ubi ipſa actio aliquid demonſtrationis habet, quod ſola oratione non primo obtutu intelligatur, interjectae ſunt ejus rei admonitiones. Sequuntur Animadverſiones, inde a p. 81 ad p. 200, in quibus ea est ratio & doctrina, ut & tironibus in primis conſulatur, & doctiores habeant quod cum fructu legant. Nam, cum interpretatio ſententiae opportune expromitur, tum locis corruptis & impeditis vera ſcriptura exquiritur, vel collatione qua-

rumdam

rundam veterum recentisſimarumque editionum, vel ex novisſimorum Criticorum obſervatis, veluti Valkenarii, Pierſoni, Heathii, Toupii, Musgravii, Brunckii, Reiskii, aliorum. Est quoque ubi ſuo ipſe ingenio conjecturam probabilem protulit Gedikius. Veluti v. 55. ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψῃς λέγων: malit, δόλοισιν ἐ. λ. V. 65. λέγ' οὖν pro λέγων. V. 231. κακούμενον pro καλούμενον. V. 421. οὐ 'μπολητὸς mutatur in οὐ 'μβολητός. V. 724. loco vulgati στατὸν corrigit ποτὸν, quam correctionem in contextum adeo recepit, & locum ita exhibuit: — ὅπου γνοίη ποτὸν, εἰς ὕδωρ ἀεὶ προσνώμα. V. 995. ſententiae laboranti ſuccurritur transponendo verſu ſequente, οὐκ εἶ μεθεὶς, hunc in locum, & Philoctetis orationi adjiciendo. V. 1120. Harpyarum nomen Πλωτάδες restituitur pro vulgato Πτωκάδες. Sunt quoque aliae conjecturae. Nos ſatis habuimus probabiliores commemoraſſe.

X. *Ricardi Dawes Miſcellanea Critica, iterum edita. Curavit & Appendicem Adnotationis addidit Thomas Burgeſs. A. B. e. C. C. C.* 8. *pagg.* 529. *Oxonii*, 1781. Editor, cujus ingenium & doctrinam cognovimus & probavimus ex Animadverſionibus Burtonianae Pentalogiae adjectis, de qua retulimus Vol. II. P. I. p. 119, noſtram de eo ſpem opinionemque novo hoc ſpecimine confirmat. Ac de Daweſiano quidem libro non est quod dicamus, cuju

cujus dotes in primis in ſubtiliori ratione rei Grammaticae & Metricae Graecorum poſitas esſe, notunt omnes ab his Literis non alieni. Hic igitur liber ut ex ineditis Auctoris ſcriptis augeretur, prima fuit cura Editoris: cui quidem curae eventus non ſatis reſpondit. Nam autographum, ex quo expresſus est Daweſianus liber, communicatum cum Editore a Farmero V. Cl., *Collegii Emanuelenſis*, cujus olim ſocius fuit Daweſius, Praeſide, *nil habuit novi*. Et quae a Saltero, doctisſimo viro, allatae ſunt Daweſii correctiones Miſcellaneorum, quamvis acceptisſimae, tamen paucae fuerunt. Alia ſcripta ſervantur in reliquiis Askewii, qui quondam Daweſii librariam ſupellectilem pretio redemerat. Ceterum, ut novae editioni plurimum, quoad ejus fieri posſet, commendationis accederet, non tantum ſuas ipſe copioſas annotationes adjecit Burgesſius, ſed aliorum quoque obſervationes addidit. Ergo Sanctamandi amplisſimos in Aristophanem Commentarios, qui in Bodlejana Bibliotheca ſervantur, excusſit, ex iisque eas animadverſiones asſumſit, quibus iidem, qui a Daweſio, tractantur loci. Porro, ex eadem Bibliotheca, duos codices ſcriptos Aristophanis, quorum nonnullas varias lectiones jam Daweſius memoraverat, ad locos ab eodem tractatos contulit, eorumque lectiones prodidit. Praecipuam vero haec nova editio laudem habet a Tyrwhitti, cui inſcripta est, notis, paucis quidem illis, ſed dignis

dignis egregii viri doctrinâ & acumine. Notitiam quoque vitae ac rerum Daweſii exhibere voluit Editor: eaque de causſa virum reverendum & Biographiae Britannicae conſultisſimum, Andream Kippis, adiit; qui cum eo, quidquid de Daweſio vel ex libris vel ex amicis cognoverat, benivole communicavit: quae quominus omnia nunc proderentur, praefationis ratio vetuit. Nos non ingratum harum literarum ſtudioſis facturos arbitramur, ſi vel pauca illa ex Burgesſii praefatione referamus. „ Ricardus Dawes natus est A. 1708. Praeceptorem nactus est eruditum, virum de ſacris literis optime meritum, Antonium Blackwall; e cujus diſciplina in Academiam Cantabrigienſem tanſiit A. 1725, ubi in Collegium Emanuelenſe cooptatus est. Undecimo post hunc anno ſententiam eruditorum de Paradiſi Amisſi Miltoniani libro primo Graeca verſione donato, una cum Annotationibus a ſe edendo, tentavit, ſpecimine publice propoſito: quod Specimen repetiit, & de eo ipſe ingenue judicium tulit in praefatione Miſcellaneorum Criticorum. Anno 1745 Miſcellanea Critica edidit. Et diem ſupremum obiit 1766. Daweſius videtur Cantabrigiae commoratus esſe cum partium ſtudia contra Bentlejum maxime arderent; & ipſe etiam ex iis fuisſe partibus. Huc enim referre ſoleo, quod in Miſcellaneis Criticis occaſionem qualemcunque arripiat de laudibus Bentlejanis detrahendi, atque ita

etiam ut affirmet, Bentlejum, illum etiam Diſſertationis Phalarideae auctorem, nihil in Graecis cognoviſſe, niſi ex Indicibus petitum, cet. „ Cujus quidem criminis vanitatem, & recte arguit Editor, & quisque in his literis non peregrinus intelligit. Ceterum Burgeſſii Animadverſiones paginis conſtant circiter 180, & habent in juvenili redundantia magnam commendationem ingenii, eruditionis, & elegantiae; ut minime dubitemus, eum, ſi progreſſu aetatis ratio & delectus ad reliqua doctrinae bona accesſerit, aliquando in praecipuis harum Literarum doctoribus numeratum iri. Et, quandoquidem copia & varietas doctrinae ineſt huic libro, nos eum in iis reponimus ex quibus ſpecimina alio tempore expromamus.

XI. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ περὶ Ποιητικῆς. *ARISTOTELIS de Poëtica Liber, ex verſione Theodori Goulſtoni. Lectionis varietatem e Codd. IV Bibliothecae Mediceae, Verborum Indicem & Obſervationes ſuas adjunxit T. Winſtanley A. M. Coll. Hert. Soc. 8. pagg.* 314. *Oxonii.* 1780. Quum illud ſit noſtrae aetatis ingenium, ut Ariſtotelis ſcripta nec a Philoſophis nec a Literatis magnopere legantur, libellus tamen de Arte Poëtica venuſtiorum hominum ſtudia tenet, ac, niſi intelligitur, certe cognoſcitur, venditur, & editionibus frequentatur. Nec enim de nihilo aut ex opinionis temeritate haec libello auctoritas venit: ſed eâ commendatur doctri-

doctrinae praeſtantiâ, eâ rationis ſubtilitate, ut qui nunc de hoc argumento philoſophantur, & profecti ſint ab Ariſtotele, & ita quisque maxime probetur, ut illius veſtigia diligentisſime perſecutus fuerit. Ceterum ejus intelligentia multas habet difficultates: cum a fortunae iniquitate, quae tanta libello vulnera inflixit, ut plurimae partes ejus corruptae ſint, quaedam penitus interierint: tum ab orationis brevitate, rationisque ſubtilitate, quam pauci legentium ſatis asſequuntur. Interpretes adeo pauci fuerunt accurata Graecae Antiquitatis & orationis ſcientia inſtructi: pauciores, nec fere niſi P Victorius, Fred. Sylburgius. & Dan. Heinſius, in Ariſtotelis lectione probe verſati: plerique, ſi quid acumine ac doctrina valerent, rudes erant Ariſtotelicae conſuetudinis, & ex Philoſophi libris hunc vel unum vel cum paucis legerant. Igitur ad bene de Literis merendum magna est in libello materia, ſive illuſtrandae doctrinae, ſive emendandae orationis; ut minime actum agere videatur qui operam in eo poſuerit. Et de Winſtanleyo quidem haud exiguam opinionem conceperamus; quod cognoveramus, eum diligenter undique ſubſidia ornandae editionis contrahere. Neque etiam nos prorſus fefellit opinio. Nam varietatem codicum Florentinorum, parum quidem illam fructuoſam ad ſanandas inveteratas labes, exhibuit tamen & orationi Graecae ſubjecit. Varietati ſubjunctae ſunt Animadverſiones Uptonianae

tempus quidem non defuerit. In deſcriptione est diligentia, quâ Erneſtinae diſciplinae vis & ratio exponatur, quique verus ſit ejus vel alumnus vel ſtudioſus dignoscatur: est quoque orationis Latinitas: in totâ tractatione vellemus plus operae datum eſſet delectui, ſuavitati, perſpicuitati. Sequitur Index librorum ab Ernesto cum ſcriptorum, tum editorum, paginis decem. Elogium publice ſcriptum, id est, nomine Academiae ab Eloquentiae Profesſore, qui est mos in Germanorum Academiis: hoc igitur auctorem habet Augustum Guilielmum Ernestum. Et est illud quidem in eam brevitatem coarctatum, quâ tota Viri cognitio explicari non potuerit: ceterum nobis magnopere placuit, cum narratione vitae, tum ſcriptionis bonitate & prudentiâ, tum quod intelleximus auctorem adhuc valere Latinae orationis facultate, quam cum Joanne Augusto exſtinctum iri, quidam malevoli dicere ſolebant. Et, quandoquidem exteri J. A. Ernestum fere doctrinae famâ & ex libris editis duntaxat cognoverunt, putamus nos utile atque gratum facturos noſtratibus, ſi libelli locos, qui partes vitae privatae publicaeque minus vulgo notas contineant, in quemdam ordinem redactos exhibeamus. „Natus est Tennſtadii, in Thuringis A. 1707. d. IV. Aug., patre Jo. Christophoro, S. Theol. Doctore, Eccleſiae Tennſtadienſis Antistite, & eccleſiarum ſcholarumque ephoro, matre Catharinâ Sophiâ

eſſet, hoc reſponſum tulit: intelligo te ſapere. Nempe queſtus erat is, cujus commilitonibus tantum non omnibus libri N. T., pro ea, quae tum erat, vulgi opinione, facillimi eſſe videbantur. Horum noſtri commilitonum vix quisquam tantam veri acute videndi recteque interpretandi facultatem philoſophando & Mathematicas disciplinas tractando erat adſequutus, & ad cognoſcendos libros ſacros attulerat, quantam ipſe, qui etiam bonarum Literarum praeſidiis eſſet inſtructus: adeo ille jam tum inter ceteros eminebat! Habuerat autem in Philoſophiâ ducem Schlosſerum, formulae Wolfianae philoſophum, ſed praeter caeteros elegantem: e cujus ſcholis tantum Philoſophiae amorem imbiberat, ut, Lipſiam delatus, cum Gesnero in privata conſuetudine propemodum nil aliud quam philoſopharetur. Qui quum cognovisſet & ſubtilitatem noſtri & elegantiam, hortatus est eum atque impulit, ut Matheſeos & Philoſophiae Initia Latinitate donaret. Hauſerat autem rerum Mathematicarum ſcientiam non Vitembergae tantum & Scholis Haſii, excellentisſimi Geometrae, ſed etiam ex Hauſenii noſtratis: (quem vel ipſe Kaestnerus ille praeceptorem ſibi contigisſe laetari ſolet). Ejus frequentavit praelectiones de Matheſi ſublimiori, cum duobus tribusve commilitonibus, in quibus Hermannus erat, nunc in aulâ Dresdenſi concionator primarius, venerandus ſenex, quum caeteri ſodales, qui ab initio

ordinem Literas humaniores juventutem Academicam publice docere, cui privatis praelectionibus, tum philoſophicis, tum antiquariis, tum denique philologicis, jam per aliquot annos egregie profuisſet. Tum vero major indies ad eum multitudo confluere, ſive Historiam Catholicam Romanasque Antiquitates enarraret, ſive Graecos Latinosque Auctores interpretaretur, novâ quidem hos ratione, id est, eâ, quae accommodata esſet ad ostendendam & exponendam cogitandi ſubtilitatem, ad excitandum ſenſum univerſae elegantiae, ad mentem rerum cognitione ditandam, ad animum denique virtutis amore imbuendum, postremo ad verum uſum docendum legitimae interpretationis Sacrarum Literarum, quin & *Legum civilium*, aliorumque librorum, quorum vera cognitio, *verus uſus*, vertetur in ſubtilitate interpretandi. — Igitur mox Eloquentiae Profesſio in eum delata est, deinde locus datus inter Profesſores Theologos. Illam, per quatuordecim annos administratam, conjunctam ſustinens cum Profesſione Theologica, quaſi duplici perſonae non amplius ſufficeret, in manus indulgentisſimi Principis ſponte reddidit. In Theologorum autem ordine ad primam uſque cathedram deinceps evectus est, fuitque Primarii Profesſoris nomen in eo non fortuiti ordinis velut fatale beneficium, ſed verae ac propriae dignitatis inſigne." P. 133. „Sed habuit & alia laborum ſuorum vel adjumenta vel adle-

adlevamenta, in primis a matrimonio, quod ſeptem & triginta annos natus inierat cum Rahele Friderica Amalia Dathia, venerandi Dathii noſtri ſorore natu majori, virgine ornatisſima bonis omnibus ſui ſexus, quacum laeta ei concordia viguit. Quamquam parum diurturna haec ei felicitas fuit, ut quae primo uxoris puerperio abrupta finiretur. Eo diuturnior ei fuit laetitia e prole inde ſuſcepta. Hanc ille filiam, Sophiam Fridericam, utriusque parentis veram imaginem, adeo diligenter educavit, ut deſiderium ſuavisſimae conjugis indies ipſi magis minueretur, haberetque illam mature ſociam vitae alteram. Hanc neque ad juſtae doctrinae formulam plane fingi atque excoli, neque indoctam utique torpere voluerat, maximeque ad obeunda munera illi ſexui adſignata & propria adſuefaciendam curaverat. In quo certe utrique maxime conſultum fuit. Pater enim habebat, cui adminiſtratio rei domeſticae rectisſime committeretur. Filia autem, pro pietate in patrem indulgentem ſingulari, & ipſa habebat in quo ſibi maxime placeret, quum & levaret ejus curas, & conſuetudine ſuâ atque adloquio eum exhilararet. Sed tamen neque ſe tali filiâ ſatis beatum, neque illam patre Theologo dignam, exiſtimabat, niſi etiam, quos tenellae adhuc informaverat, ſenſus verae religionis, ii denique in pietatem adverſus Deum veram & non fucatam evaluisſent: id quod ſummo cum gaudio factum animadvertebat.

Ta-

Talem enim & ſibimet ipſi olim hereditatem unam, ſed longe ampliſſimam, & omnis hereditatis inſtar, ab utroque parente veniſſe ſaepenumero praedicabat, eoque nomine ipſi memoriam illorum ſanctiſſimam eſſe, ut verbis non adfirmaret, lacrymae obortae diſertius comprobabant. Felicem vero etiam nunc Erneſtium noſtrum tali educatione & acceptâ & datâ! Datae fructum uberrimum hunc quoque tulit, utut magnam partem inſcius, quod inter preces & amplexus filiae Deo carae ipſe Deo cariſſimus exſpiravit." P. 121. „ Et ingenio quidem utebatur ille non fervido aut vehementiori, ne magnopere quidem alacri, ſed leniori, ſedatiori, manſuetiori, faciliori, eleganti tamen & acuto eodem, utque uno verbo defungar, Ciceronis quam Demosthenis ſimiliori: quod aptum eſſet ſolidiori doctrinae vel percipiendae, vel ediſſerendae atque illuſtrandae, literis vel maxime abſtruſis & reconditis excutiendis ac rimandis, optimis artibus cognoſcendis & exercendis, orationis denique flumini puro & leni fundendo, ſed eidem ubertate copioſo & amoenitatum pleniſſimo. Judicio autem valebat peracri, ſed ſedato & recto, quod aberrare illum a vero non facile pateretur, ut qui volvendo verſandoque, quid ineſſet cuique rei, quid in ea ambiguum atque impeditum, quid cuique cauſſae proprium aut rurſus ab ea alienum, cui quidque prodeſſet uſui, acute celeriterque intelligeret; cum praeſertim ſubegiſſet ingenium infinita lectione,

tie, non intemperanti & cruda illa atque indigeſta, ſed quam compoſuiſſet, finxiſſet, ac regeret cogitatione adſidua, plurimo rerum uſu, docendi denique ac ſcribendi perpetua exercitatione; memoriam autem, cujus vigeret & tenacitate & facilitate ac celeritate egregia, adeo fidam ſibi & officioſam, ac velut dicto audientem ac promtam reddidiſſet, ut ab ea non temere deſtitueretur, eſſetque illa ei plurimorum inſtar theſaurorum, quales alii per otii abundantiam colligere, ſcriniiſque ſuis, unde ſapiant, inſerere conſueverunt: nimirum quia omnia legebat cum ſenſu, notatione, & uſus varii deſtinatione ac velut repraeſentatione. Animo denique ejus nihil generoſius, nihil ſanctius, innocentius nihil erat. Contemtis voluptatibus ſapere auſus fuerat, laborare didicerat, laborando prodeſſe publice privatimque concupierat; nec vero id ad famam laudemque referebat, ſed ad conſcientiam recti, quem verum Dei cultum putaret. Senſus de religione, quos vel innatos vel informatos educationis beneficio concepiſſet, ratione duce, coeleſtis veritatis adjumento, inductione denique & adſuetudine, ita auxerat, emendarat, corroborarat, ut pietate in Deum, rerum divinarum ſtudio, virtutis omnis amore & cura fideli ac ſimplici, omnia metiretur. Huic animo tam excelſo idoneum natura domicilium dederat, corpus non exile illud & viribus debile, ſed in juſta ſtatura eximiaque dignitate, firmum,

firmum, vegetum, valetudine proſperâ ac fere inoffenſa, quam ad ſeptuageſimum usque annum mirâ diligentiâ ac temperantiâ conſervavit. In primis fronte, quae mixtam hilaritate ſeveritatem ac paene auſteritatem referret, animus patebat ſeriorum amans, amabilis ipſe, ſed multo amabilior propter humanitatem, facilitatem, etiam festivitatem ac ſales vere Tullianos, numquam a modestiâ ac prudentiâ alienos: quibus rebus effecit, ut ſummis, infimis, qui quidem ſaperent, gratisſimus esſet atque deſideratisſimus." P. 137. „In docendi munere ſummam diligentiam, breviter & perſpicue omnia explanandi, nemini non probabat; ſaepe profesſus inter ſuos, numquam ſe, niſi commentatum, in cathedram escendere: in qua concionari, declamitare, & vociferari non ſolerent; *niſi qui* aut ſibi placerent, aut inopiam doctrinae ſtuderent utcumque velare. Illud etiam conſtanter ſervabat, ut temporis angustiis, hoc est, ſingulis binisve ſemestribus ſe ſuasque lectiones coerceri non pateretur, immo auditoribus esſe plane ſatisfaciendum pronunciabat, & eorum, qui praelectiones & ſcholas properando abſolverent, aut bene docendo vel in dimidia earum parte ſubſiſtere cogerentur, hos excuſatius peccare dicebat. Nec vero eamdem quaſi cantilenam usque ingerebat, ſed, quae aut legisſet interea, aut notasſet ſubtilius, aut etiam rectius vidisſet, lubenter ac ſimpliciter ac benigne cum auditoribus com-

communicabat. In concionando quantam ſubtilitatem popularitate & gravitate temperatam, quantam & rerum & verborum copiam argumento cuique accommodatam, exſeruerit; alienum ſit pluribus commemorare. Illud diſſimulare non licet; plus temporis eum in commentando abſumſisſe, quam, pro istis eloquentiae praeſidiis, ab eo requiri videretur; in hoc etiam ſimilis magno Clarkio, cui non ſuffecisſe conſtat unius hebdomadis ſpatium ad conficiendam unam orationem eccleſiasticam; neque enim juvari quemquam, edoceri, firmari, incitari, erigi, noster existimabat recitandis iis, quae unicuique a teneris innotuisſent; facile vero effundi tales ſermones, ſed magno cum auditorum damno; qui officiorum non ſatis admonerentur, certe non edocerentur, quid esſet verum in rebus ſummis, quid tenendum & cur tenendum esſet, quâ viâ & ratione in religionis cognitione, adultis quidem hominibus dignâ, quibusque vitae inſtitutis in virtutis Christianae ſtudio, uſuque continuo, proficiendum esſet: quam quidem inſtitutionem disciplinamque optime ex ſuo ipſius uſu promebat. Qui unam ejus concionem audisſet, quin animo uteretur noster vere Christiano planeque Theologico, dubitare non poterat; quod idem omnis ejus vita clamaret. Moribundis amicis lubenter aderat, ejusque alloquium in eâ cauſsâ a nonnullis expetitum est. Stiglitius nominatim, quem & ipſum adjuvit moribundum,

quum

quum diu ante cum noſtro de morte ſermones aliquando ſeruisſet, bonum factum! inquit: ergo tibi debeo, quae, quum aliis, pro eo ac par erat, debere vellem, fruſtra quaeſivi. Viduis & orbis promtus auxilium praebebat, ex occulto ille quidem, nec conſilio tantum, ſed re quoque & operâ; etiam adverſus alios liberalis, quibus vere conſuli beneficentiâ poſſe videretur. Sed praecipue, quotieſcumque uſus publicus aliquid ſuae opis deſideraret, liberalis erat, dando, commodando, laborando, defendendo. Amicis, qui calamitate aliquâ oppresſi non ſatis expeditas rationes haberent, ultro largam ferebat opem, in eoque ſibi mirifice placebat. In ſe, contra, ſuosque minus liberalis, minus benignus & *quaſi adſtrictior* erat: ſed enim ſibi ipſi ſeverus quum esſet, erga *ſuos videri non* poterat malignior. Cognatos non de alieno, ſed de ſuo, ſuſtentabat, non obtrudebat muneribus, aut ambitioſis precibus commoda iis expugnabat, ſed non immeritos excludi a muneribus nolebat. In diſciplinâ domeſticâ referebat ad honeſtatem, elegantiam, mediocritatem, omnia: temperantiae & rite adhibendi temporis ſtudio metiebatur omnium rerum ordinem. Ita factum eſt, ut in occupatisſimâ vitâ tranquille tamen & hilariter ageret. Quae quidem res ei causſa fuit & robur vitae longioris, quam in remisſiori minusque frugali vivendi genere attingere datum non fuisſet. Defectus virium ante ſeptuageſimum

geſimum ejus annum non magnopere comparuit. Etenim ad hoc usque tempus omnia ille munera ſtrenue obire, alacriter etiam incedere adhuc poterat, ut qui ſenilis infirmitatis genere laboraret prorſus nullo. Enimvero ſenſim ab eo termino vitae humanae, hoc eſt, vigoris ſenilis, gradus ejus retardari, incurvus ipſe deinceps trahere magis pedes quam proferre. Ille vero difficultates & impedimenta omnia omnis generis ſuperare ſolitus, etiam huic malo reſiſtebat, non cedendo nec ſuccumbendo, ſed, quum ceteroquin non langueret, intendendo vires, & deambulationibus excitando, eâque pertinaciâ certe hoc effecit, ut ſerius aliquanto ad prodeundum plane deficeret. Sed moram ingraveſcenti malo injecit etiam uſus aquarum Lauchſtadienſium aliquoties repetitus praeſertim quum antea thermas quoque Carolinas ſemel iterumque adiiſſet. Enimvero vitam tantum illa remedia, non item virium robur, aut conſervare aut excitare potuerunt. Ad ſcribendi etiam negotium tardior factus; manus enim, quas per omnem vitam tanto exercuerat magis, quanto pedes minus, idem diverſa de cauſſâ negabant. Interea tamen ſcholas habere, colloquiis tentare miniſterii ſacri candidatos, pergebat, & id genus alia pro more facere. Sed paene obmutuiſſe, recordantibus oris ejus facilitatem flumenque orationis priſtinum, videbatur, memoriâ item omnique vi ingenii minus valere:

idque magis magisque apparebat. Ipſe autem, quum non posſet ſibi non conſcius esſe quantopere a ſemet ipſo deſcivisſet; tamen quidquid reſiduum erat virium id omne Eccleſiae Bonisque Literis inſerviendo, conſumere cupiebat; quoad lectulo non adfigeretur, agere tantum quantum posſet, destinabat, Profesſorem ratus docentem mori debere. Ita utrimque vires plane confici; ut ad extremum, praeter id quod mortale habuerat vir immortalis, propemodum nil ejus reſtare videretur. — „ Ipſi quoque tam lentus ac mollis exitus ſingulari beneficio divino contigit. Nam quum esſent ei antea ſenſus acerrimi, ne malis & incommodis ſuis ipſius domesticis, alienis magnopere moveri ſolitus, adficeretur, isto torpore optime proviſum fuit. Ad extremum nihil omnino ei molestum erat, ne remedia quidem corpus alias vel fatigantia vel torquentia. Et requiem talem a laboribus indefesſae induſtriae viro destinarat ſumma Dei benignitas, quae omnes dolores corporis ab eo prohibuisſet, nec niſi ſenectutem ipſam ei morbum esſe vellet: ipſe autem, ne olim ad Dei ſolium tranſiens ullis animi doloribus perturbaretur, diligentisſime per omnem vitam curarat. Quum denique paucis ante mortem hebdomadibus reſolutionem ſinistri latus expertus esſet; plane ſuarum rerum negligens totus in ſe convertebatur. Illud quidem e ſermonibus, ſubinde ab eo certe inchoatis, intelligebatur; de amicis mortuis eum, nomi-

[illegible] natim.

ſtatim de conjuge, cogitare, quibuscum una eſſe, in quorum habitationibus degere cuperet. Neque tamen poſteaquam ab illa reſolutione ſiniſtrum latus ſollertiſſimâ cura revocarant medici, nulla ſpes reſtabat ſuis, fatum imminens ad tempus revocatum iri. Sed pectus pituitâ oppletum timere jubebat, ne ſuffocatione aliquâ omnis vis vitalis opprimeretur, ipſeque extingueretur; id quod accidit Quum enim die undecimo Septembris (1781), ad ſextam usque horam matutinam, placide ſomnum carpſiſſet repente per inſolitos ronchos ſpiritum difficilius duci animadvertebatur. Tum vero periculum adesſe videbatur ei qui cubantis lectulo adſidebat. Acciti medici, quod diu timuisſent, id plane eveniſſe, dicere, remediis nullum amplius locum esſe, ſuffocatione & apoplexiâ paucis post horis animam exhalatum iri: isque vitae finis horâ ſeptima veſpertinâ conſecutus eſt, iis, qui aderant, have ſancta anima! pie adclamantibus."

XIII. *PLATONIS Dialogus Jo, ſive de Furore Poetarum: ad fidem Codicis Venetiani veterumque Editionum revocatus, una cum Serrani Interpretatione editus, & Animadverſionibus illuſtratus a Marco Guilielmo Muller, Illuſtris Gymnaſii Altonani Subrectore.* 8 *min. pagg.* 127. *Hamburgi* 1782. In Platonis Dialogis iis, qui, propter conjunctam cum facilitate ac brevitate venuſtatem, captui tironum conveniant, numerandum esſe Jonem, nemo in

 Phi-

Philoſophi lectione non omnino hospes ignorat. Igitur vel ex hoc delectu quis bene de judicio elegantiaque Editoris opinetur. Quae quidem opinio confirmatur perlegendo libello. Animadverſiones ſunt eo numero, ut nullus ab iis vacet locus qui juvenilem intelligentiam morari queat. Nam & res ex Historia & Antiquitate illuſtrantur: & verba eorumque conſtructio ratione Grammaticâ explicantur: & priorum Editorum errores ſubinde corriguntur. Doctrinae copia est ea, quae ex probabili Graecae Linguae & Antiquitatis cognitione, & ex diligenti praecipuorum Socraticorum Dialogorum lectione contracta ſit, quâque intelligentiae, non tironum duntaxat, ſed doctiorum etiam conſulatur. Praeter ſubſidia Editionum Graecarum uſus est Obſervationibus Interpretum recentiorum, *Sydenhami* Britannici, & Arnaldi Gallici: quorum, ille probatur a doctrinâ, hic notatur tamquam illius compilator. Codex Venetus, qui ad Seculum XII refertur, accurate ſcriptus, bonas quidem praebuit lectiones, nec tamen vulgatis multo meliores aut praecipuas momento. Neque vero est hic Dialogus gravibus inveteratisque vulneribus affectus, quae ſingularem a Critica arte medicinam exſpectarent. Denique in Praefatione ac tota ratione, est bonitas orationis, judicii ſubtilitas cum prudentiâ & modestia: ut nobis quidem Editor altiore, quam Subrectoris, loco dignus videatur, & vere habeatur eo numero

qui

qui proximus ſit Gedikio, Gottlebero, & ſimilibus viris, qui nuperrime in Germania Platonis exempla frequentarunt. Bonorum librorum, in primis recentiorum Criticorum ei copia defuit; unde factum est ut ſaepius leves atque exigui momenti auctores & ſequeretur & laudaret. Quare, ſi ad eas, quae nunc ſunt, facultates, optimorum Veterum recentiorumque Scriptorum uſus & diligens lectio accesſerint, haud temere auguramur, Mullerum aliis Graecorum libris edendis operam ſuam doctisſimis etiam viris probaturum.

XIV. Est hic in Germanorum Academiis mos, ut ſolemnitates publicae indicantur, ad easque celebrandas invitentur cives doctrinarum ſtudioſi Programmate, nomine quidem Rectoris vel Prorectoris, ſed ſcripto ab Eloquentiae Profesſore. Ipſa invitatio paucis plerumque verbis abſolvitur, reliqua Programmatis pars continetur disputatione de argumento quodam cum Literarum ſtudiis conjuncto. Quae ſcriptiunculae ſi auctores habeant vulgares ac doctrinâ eloquentiâque mediocres, aequo eas animo perire patimur: quod ſi autem profectae fuerint ab Heynio, ſimillimisque ei rerum ſcientiâ & orationis facultate viris, has vero nos omni modo ab oblivionis injuriâ vindicandas eſſe arbitramur. Et quandoquidem illarum ea est forma & brevitas, ut facile pereant, & ex hominum notitia abeant; ſperamus, certe optamus, ut Heynia-

Philoſophi lectione non omnino hoſpes ignorat. Igitur vel ex hoc delectu quis bene de judicio elegantiaque Editoris opinetur. Quae quidem opinio confirmatur perlegendo libello. Animadverſiones ſunt eo numero, ut nullus ab iis vacet locus qui juvenilem intelligentiam morari queat. Nam & res ex Historia & Antiquitate illuſtrantur: & verba eorumque conſtructio ratione Grammaticâ explicantur: & priorum Editorum errores ſubinde corriguntur. Doctrinae copia est ea, quae ex probabili Graecae Linguae & Antiquitatis cognitione, & ex diligenti praecipuorum Socraticorum Dialogorum lectione contracta ſit, quâque intelligentiae, non tironum duntaxat, ſed doctiorum etiam conſulatur. Praeter ſubſidia Editionum Graecarum uſus est Obſervationibus Interpretum recentiorum, *Sydenhami* Britannici, & *Arnaldi* Gallici: quorum, ille probatur a doctrinâ, hic notatur tamquam illius compilator. Codex Venetus, qui ad Seculum XII refertur, accurate ſcriptus, bonas quidem praebuit lectiones, nec tamen vulgatis multo meliores aut praecipuas momento. Neque vero est hic Dialogus gravibus inveteratisque vulneribus affectus, quae ſingularem a Critica arte medicinam exſpectarent. Denique in Praefatione ac tota ratione, est bonitas orationis, judicii ſubtilitas cum prudentiâ & modestia: ut nobis quidem Editor altiore, quam Subrectoris, loco dignus videatur, & vere habeatur eo numero qui

qui proximus ſit Gedikio, Gottlebero, & ſimilibus viris, qui nuperrime in Germania Platonis exempla frequentarunt. Bonorum librorum, in primis recentiorum Criticorum ei copia defuit; unde factum est ut ſaepius leves atque exigui momenti auctores & ſequeretur & laudaret. Quare, ſi ad eas, quae nunc ſunt, facultates, optimorum Veterum recentiorumque Scriptorum uſus & diligens lectio accesſerint, haud temere auguramur, Mullerum aliis Graecorum libris edendis operam ſuam doctisſimis etiam viris probaturum.

XIV. Est hic in Germanorum Academiis mos, ut ſolemnitates publicae indicantur, ad easque celebrandas invitentur cives doctrinarum ſtudioſi Programmate, nomine quidem Rectoris vel Prorectoris, ſed ſcripto ab Eloquentiae Profesſore. Ipſa invitatio paucis plerumque verbis abſolvitur, reliqua Programmatis pars continetur disputatione de argumento quodam cum Literarum ſtudiis conjuncto. Quae ſcriptiunculae ſi auctores habeant vulgares ac doctrinâ eloquentiâque mediocres, aequo eas animo perire patimur: quod ſi autem profectae fuerint ab Heynio, ſimillimisque ei rerum ſcientiâ & orationis facultate viris, has vero nos omni modo ab oblivionis injuriâ vindicandas eſſe arbitramur. Et quandoquidem illarum ea est forma & brevitas, ut facile pereant, & ex hominum notitia abeant; ſperamus, certe optamus, ut Heynia-

nae quidem peculiari volumine colligantur ac vulgentur. Interea nos committere noluimus, quin de recentisſimis quibusdam ad nos delatis referremus. Prima est 1781 a. d. 2 Jul quum Proreĉtor ſucceſſorem civibus commendaret: Argumentum est, *De Romanorum prudentia in Coloniis regendis.* Summa ejus haec fere est: „Cum ad retinendas in officio ac fide Colonias duae maxime viae & rationes ſint, ut, aut pari cum Metropoli jure conſtituantur, aut deteriore ſint: alterum, magis conſentaneum humanitati, conſilio & prudentiâ indiget ſummâ: alterum exiguâ perficitur ſapientia. Romani quidem alteram hanc viam ingresſi ſunt, & Colonias juris aequalitate privatas, fide ad ſpeciem, verius metu, continere *maluerunt. Etſi* enim non armis magis ac virtute, quam *conſilio & prudentiâ*, Romani excelluiſſe videri debent; in hac tamen prudentiâ multa continentur. quae cum justitiâ, humanitate, moderatione, parum ſunt conjunĉta: omne fere jus ad Reip. utilitatem, ſeu veram ſeu falſam, revocabant; ſe ſuperesſe, res gerere, opes & copias habere, cum totius generis humani ſervitute, &, ſi ferre jugum nollet, excidio, dignum & aequum habebant. Et primum quidem iis ea felicitas contigit, ut mature Coloniarum ſortem & conditionem certa lege conſtituerent, nec, quod Europae populi admiſere fere omnes, cum non conſilio certo, ſed partim temerario nonnullorum priva-

privatorum auſu, partim avaritia, partim odiis civilibus ac religioſis ſuſciperentur Coloniae, caſſui rerumque fortunae eam committerent. Jus civitatis verbo quidem ac nomine retinebant Coloniae, re amittebant, ſaltem non niſi admodum imminutum habebant. Nam jure ſuffragii in Urbe ferendi excidebant, qui in Coloniam deducendam adſcripti erant cives Romani: nec iis cenſus Romae erat; nec honorum petendorum jus niſi in Colonia. Tributa imperabantur a Senatu; ut & milites, & in Coloniis maritimis copiae navales. Nec ipſis arma ſumere licebat, ne laceſſitis quidem hoſtili impetu. At ſuis rebus ipſi ſuperesſe poterant, leges ſibi & jura ſcribere, ſuis legibus in nocentes animadvertere; modo ne Coloniae lex intercederet. Nam in SCto, ſeu Populi lege, quâ deducebatur Colonia, ejus conſtituendae & deducendae formula erat propoſita. Ceterum relinquebatur facies Reip. Romanae & forma; erat Senatus, Decurionum nomine, cum magiſtratibus, Duumviris, Aedilibus, Cenſoribus, (Gell. XVI, 13.). Interdum Coloniae deſcriptae ſunt in formulam Iuris Latinorum & Italici; in his jura quoque privata Quiritium amittebant cives Romani nomina in iis deducendis profesſi: ut adeo vix, niſi pauperes & egeni, qui domi civitatis fructum ſibi aut exiguum aut nullum esſe videbant, nomina dare voluisſe videantur. Factum quoque interdum, ut jam adſcripti in Colonias aut ſorte ducti recuſarent in Colonias ire. Sic V. C. 260,

cum *Volſcis* devictis ager Veliternus esſet ademtus, Velitras *Coloni* ab *Urbe* misſi & Colonia deducta: ſed non niſi gravisſima & inexorabili poena propoſita exiere, qui ſorte ducti exire detrectaverant: (Dion. Hal. VII, 13: Liv. II, 31.). Cum pauca de iis, quae ad Ius Publicum Romanorum ſpectent, in Scriptoribus Romanis occurrant, probabili opinione pleraque ſunt conſtituenda. Manifestum autem fit, tempora & res ipſas potius, quam exquiſitam aliquam prudentiam, principio ſaltem, morem & inſtitutum hoc in Remp. intulisſe. Necesſitatem Coloniarum deducendarum Romanis fecit quoque immane, quod tum erat, jus belli, cum, omni pube caeſa aut ſub corona vendita, vastitiem agrorum facerent. *Ager* captus, ut adferret utilitatem, frequentandus erat *Colonis*: nec minus tum, cum mitiore conſilio ad augendum civium numerum victi & capti Romam traducerentur. Coloni longinquitate urbis prohibebantur, quominus ad ſuffragium ferendum Romam venirent; igitur in beneficio poſuerunt, ſi ſuis rebus ſine interpellatione vacare liceret. Hoc in morem, mox in jus abiit, & Juris Quiritium caput conſtituere coepit praecipuum. Ademto jure ſuffragii, reliquis omnibus Quiritium juribus, quae quidem ad ſtatum publicum, ut nunc loquimur, pertinent, excidere Colonos necesſe erat. Ceterum rationes continendarum Coloniarum omnes non ipſi primum Romani, excogitasſe videntur: ſed ipſe ſtatus, qui tum erat, Italiae

Italiae eas animis ſubjicere & potuit & debuit; quippe quae habitabatur ab omni inde memoria Coloniis Auſonum, Etruſcorum, Pelasgorum, & Graecorum: Latium XXX Coloniis Albae Longae erat frequentatum; erat in iis ipſa Roma. Fuerunt quoque cauſsae, quae difficultates, quibus nostra aetas in conſtituendis Coloniis premitur, tollerent. Nihil enim illo tempore de Mercatu & Navigatione, operarum & rerum commerciis, interceptione & occupatione, erat ſtatuendum. Liberum erat merces petere aut mittere, unde & quo quisque vellet; nihil haec Reip. ab omni commerciorum uſu alienae intererant: ſi interfuisſent, ipſa res docuisſet, Coloniarum jura in his quoque circumſcribere. Nam in utilitate ſuâ perſpiciendâ acute quisque facile videt; caecutimus fere in ea cum aliorum utilitate ad aequitatem comparanda. Numerus Colonorum primis ſeculis admodum erat exiguus, & agri jugera pauca ſingulis adſignata: hujus generis Colonias in obſequio retinere, non adeo difficile esſe potuit, cum intra Italiae fines haberentur omnes. Ex quo vero validiores, & numero civium & jugerum frequentiores Colonias educere placuit, ſatis firmae jam tum erant res Romanae. Mox Senatus alienior ab hoc inſtituto viſus: nec immerito; non enim ſuppetebat ager in Italia, niſi publicus ac vectigalis: quo per Leges Agrarias Gracchorum, Druſi, Caeſaris, Remp. privari aegre ferebat. Extra Italiam Colonias deducere, ſi Aquas Sextias V. C.

629, & Narbonem Marcium V C 634, excipias, conſultum haud viſum; exemplo Carthaginis, Syracuſarum, & aliarum urbium, diſcere in promtu erat, potentiâ & opibus Coloniarum premi poſſe urbem, ex qua exierant. At, metu omni mox ſublato, Caeſar & Auguſtus per Hiſpanias, Gallias, Macedoniam, Aſiam & Syriam, aliasque provincias magnum Coloniarum numerum conſtituerunt: omninoque tanta rerum converſio ſucceſſit, ut nomen adeo & jura Coloniarum peterent & acciperent urbes in provinciis. Verum & haec notiora ſunt, quam ut copioſius exponenda eſſent: & Coloniae militares non ad hanc diſputationem pertinuerunt. Imperio igitur & metu Coloniae retinebantur in obſequio: quod multo magis intellectum eſt adverſis Reip. temporibus. Nam Coloniarum defectiones cum ceteris Latii & Italiae ſociis memorantur plures: quibus ad ignoſcendum non ſe faciles praebuerunt Romani, verum in noxios ac ſuſpectos poenis ac ſuppliciis ſaevierunt: ita factum adverſus Fidenas, Velitras, Antium, ut ex compluribus Livii locis conſtat. Et per ea tempora eveniſſe videtur, ut tot Coloniarum, quae per Italiam fuerunt, jam ſub Punicorum bellorum tempora non niſi nomina extarent. Conditio Coloniarum, ut ſociorum, maxime dura & interdum vix toleranda videri poterat, in primis hac de cauſſâ, quod, per continua Romanorum bella, ſtipendia & milites imperabantur. Ita opibus & viris eas exhauriri neceſſe

eſſe erat: in iisdem bellis haud raro ab hoſtibus Romani nominis oppugnatae ipſae, ager incurſu hoſtili direptus & vaſtatus. Bello Punico II, anno decimo, V. C. 545, ex XXX, quae tum erant Populi Romani Coloniae, negaverunt XII, eſſe unde milites pecuniamque darent: deteſtabile viſum conſilium Conſulibus, a quo Colonias caſtigando increpandoque potius quam leniter agendo deducere placuit: (Liv. XXVII, 9.). Quarto fere inde anno, memoriâ rei Patribus renovata, memorabili cum ſeveritate decernitur, ut XII illae Coloniae militum numerum duplicatum darent ſtipendiumque in millia aeris aſſes ſingulos, cenſuſque quotannis ageretur e formulâ a Romanis Cenſoribus datâ: (Liv XXIX, 15.). Pari modo Coloniae maritimae, exhauſtae ſociis in claſſes datis, fruſtra vacationem petierunt: nec vacatio quidem a militibus dandis a legibus ſacratis impetrata: (Id. XXXVII, 3: & XXVII, 38.). An vero harum Coloniarum conditio ab hoc inde tempore ſatis proſpera reſque florentes fuerint, Livius narratione ſua non adjecit. Tandem in Bello Sociali magna pars Coloniarum adverſus Romam conſpiravit; unde etiam civitas, Lege Julia Sociis data, Coloniis nonnullis, quae mox inter municipia cenſentur, impertita eſſe videtur. Qua quidem Lege, tantâ hominum omnis generis colluvie in civitatem receptâ, ſuffragiis comitiorum turbatis, ut Reſpublica paulo poſt eſſet nulla effectum eſt."

XV.

XV. Altera Heyniana ſcriptio, prodita indicendo anniverſario Inaugurationis feſto a. d. 17 Sept. 1781, eſt *de Animabus ſiccis, ex Heracliteo placito, optime ad ſapientiam & virtutem inſtructis.* Dicti Heraclitei „ αὔη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίϛη" docta exſtat explicatio P. Weſſelingii, in Obſ. Miſc. Crit. Vol. V. Tom. III. p. 12. Neque tamen actum egit Heynius, qui in ejus interiore vi & ſententia interpretanda verſatus eſt. Et primo quidem prudenter monuit, ad Placita Philoſophorum recte intelligenda plurimum valere accurate ſecernere ſenſum Auctoris a ſenſu poſteriorum Scriptorum, qui ejus placiti formulam ipſi ad ſententiam orationemque ſuam converterunt: eamque diligentiam magis etiam Heracliti *dictis* esſe adhibendam, quod is ex primis fuit Philoſophis, qui *Philoſophiam* a carmine & oratione vinctâ ad ſolutam proſamque deducerent: quique adeo laboraret luctareturque in verbis, quae non niſi invita ſententiam ſequebantur: ut in omnibus ejus aetatis ad Platonem usque Philoſophis multa veteris ſymbolicae orationis per mythos & apologos grasſantis veſtigia. tropis & allegoriis variata, deprehendimus. Et poſteriores quidem Scriptores dictum illud Heracliti ad varias ſententias accommodarunt. Muſonius ap. Stob. S. XVII. p. 160 hoc ad temperantiam cibi ac potus retulit, quippe qui, male concocti, vaporibus impuris mentis aciem retundant. Haud disſimiliter Plutarchus in libro De Eſu Carnis, T. II. p. 995. *E:* qui tamen

alio loco, De Orac. Defectu, T. II. p. 432. F, a adhibuit Divinationi, cujus vim ſiccitate Ani- intendi. Philo Judaeus ap. Euſeb. P. E. VIII. 599. A, & Galenus Ed. Baſ. T. I. p. 346, ab em dicto auctoritatem repetiverunt ſuo ipſi pla- , quo ſtatuerunt, Mentis ſolertiam tenuitate qui- a coeli juvari, craſſitia vero ejus impediri. Stoici, plura Heraclitea rationibus ſuis accommodarunt, hoc de Animabus ſiccis. Nam & Ignem rerum incipium faciebant, & Animam dicebant eſſe ex- lationem, ἀναθυμίασιν: quorum utrumque ab eraclito est: licet, quam notionem Igni adjunxe- :, nemo indubitanter aſſeverare auſit. Summa ta- en Heraclitei loci huc redit: materiam illam ſubti- ſſimam igneam, quae craſſiore materia ſoluta in- tum evolat, eſſe aetherem qui nos ambit: eandem ateriam, quia Mentem ac Senſum conſtituit, ipſam abere Mentem ac Senſum. Quo ipſo fit, ut natura uoque divina ad eandem illam materiam ſubtiliſſi- nam referenda ſit. Quod ſi animas nunc ab igneis, alias ab humidis ducit exhalationibus Heraclitus, non tam inconſtantiâ aliquâ haec dixiſſe videri debet, quam eâ ratione, quâ & Stoici igneum vaporem modo ignem modo humidum appellant; colligitur enim ignis ex iisdem corporibus humidis tamquam per vaporem. Porro, ex Heracliti ſententiâ, Anima tanto divinior habenda est, quanto magis ab humore pura ſit; nam in corpus delatis tribuit humorem, quo hanc ipſam

XV. Altera Heyniana ſcriptio, prodita indicendo anniverſario Inaugurationis festo a. d. 17 Sept. 1781, eſt *de Animabus ſiccis, ex Heracliteo placito, optime ad ſapientiam & virtutem inſtructis.* Dicti Heraclitei „ αὔη ψυχὴ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη" docta exſtat explicatio P. Wesſelingii, in Obſ. Miſc. Crit. Vol. V. Tom. III. p. 12. Neque tamen actum egit Heynius, qui in ejus interiore vi & ſententia interpretanda verſatus est. Et primo quidem prudenter monuit, ad Placita Philoſophorum recte intelligenda plurimum valere accurate ſecernere ſenſum Auctoris a ſenſu posteriorum Scriptorum, qui ejus placiti formulam ipſi ad ſententiam orationemque ſuam converterunt: eamque diligentiam magis etiam Heracliti dictis esſe adhibendam, quod is ex primis fuit Philoſophis, qui *Philoſophiam* a carmine & oratione vinctâ ad ſolutam proſamque deducerent: quique adeo laboraret luctareturque in verbis, quae non niſi invita ſententiam ſequebantur: ut in omnibus ejus aetatis ad Platonem usque Philoſophis multa veteris ſymbolicae orationis per mythos & apologos grasſantis vestigia. tropis & allegoriis variata, deprehendimus. Et posteriores quidem Scriptores dictum illud Heracliti ad varias ſententias accommodarunt. Muſonius ap. Stob. S. XVII. p. 160 hoc ad temperantiam cibi ac potus retulit, quippe qui, male concocti, vaporibus impuris mentis aciem retundant. Haud disſimiliter Plutarchus in libro De Eſu Carnis, T. II. p. 995. E: qui tamen

men alio loco, De Orac. Defectu, T. II. p. 432. F, idem adhibuit Divinationi, cujus vim ſiccitate Animae intendi. Philo Judaeus ap. Euſeb. P. E. VIII. p. 399. A, & Galenus Ed. Baſ. T. I. p. 346, ab eodem dicto auctoritatem repetiverunt ſuo ipſi placito, quo ſtatuerunt, Mentis ſolertiam tenuitate quidem coeli juvari, craſſitia vero ejus impediri. Stoici, ut plura Heraclitea rationibus ſuis accommodarunt, ita hoc de Animabus ſiccis. Nam & Ignem rerum principium faciebant, & Animam dicebant eſſe exhalationem, ἀναθυμίασιν: quorum utrumque ab Heraclito eſt: licet, quam notionem Igni adjunxerit, nemo indubitanter asſeverare auſit. Summa tamen Heraclitei loci huc redit: materiam illam ſubtilisſimam igneam, quae craſſiore materia ſoluta in altum evolat, eſſe aetherem qui nos ambit: eandem materiam, quia Mentem ac Senſum conſtituit, ipſam habere Mentem ac Senſum. Quo ipſo fit, ut natura quoque divina ad eandem illam materiam ſubtilisſimam referenda ſit. Quod ſi animas nunc ab igneis, alias ab humidis ducit exhalationibus Heraclitus; non tam inconſtantiâ aliquâ haec dixiſſe videri debet, quam eâ ratione, quâ & Stoici igneum vaporem modo ignem modo humidum appellant; colligitur enim ignis ex iisdem corporibus humidis tamquam per vaporem. Porro, ex Heracliti ſententiâ, Anima tanto divinior habenda eſt, quanto magis ab humore pura ſit; nam in corpus delatis tribuit humorem, quo hanc ipſam

opinio: Animas humano cor
Animam communem, hoc e
aetherem, qui igneas illas pa
cipit & continet. Et haec
Placiti. quae ducitur ex ejus c
ſeu Systemate Heraclitco, co
vero ei repugnat interpretatio e
connexione dicti cum reliquâ
Heraclitus illud proluderat. H
quia exſtat apud Stobaeum S. V.
μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸς
μενος, οὐκ ἐπαΐων ὅκη βαίη,
ἔχων αὔη ψυχὴ σοφωτάτη κα
hile igitur fit, ipſum Heraclitum
hoc revocaſſe, ut humidum illud
vinoque ſe ingurgitantium corpus c
ſiccam Animae extinguat, calorem
electricem interimat. Haec est ſ
doctae & elegantis

BIBLIOTHECA

CRITICA.

PARS OCTAVA.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXIII.

. . . Animas humano co
Animam communem, hoc
aetherem, qui igneas illas p
cipit & continet. Et haec
Placiti, quae ducitur ex ejus
ſeu Systemate Heracliteo, c
vero ei repugnat interpretatio
connexione dicti cum reliquâ
Heraclitus illud prodiderat. H
quia exſtat apud Stobaeum S. V.
μεθυσθῇ, ἄγεται ὑπὸ παιδὸ
νος, οὐκ ἐπαΐων ὅκη βαίνῃ,
ἔχων αὔη ψυχὴ σοφωτάτη κ
hinc igitur fit, ipſum Heraclitu
hoc revocaſſe, ut humidum illud
vinoque ſe ingurgitantium corpus
dentes Animae extinguat, calore
motricem . . .

[redacted]

BIBLIOTHECA

CRITICA.

PARS OCTAVA.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXIII.

BIBLIOTHECAE CRITICAE

PARS OCTAVA.

I.

HOMERI *Hymnus in Cererem, nunc primum editus à* DAVIDE RUHNKENIO. *Accedunt* DUAE EPISTOLAE CRITICAE, *ex editione altera, multis partibus locupletiores. Lugduni Batavorum, apud Samuel. & Joann. Luchtmans.* 1782. 8.

In antiquis ingeniorum monumentis, quae noſtrâ patrumve memoriâ e tenebris in lucem prolata ſunt, nullum facile reperiamus quod tantâ doctorum hominum exſpectatione & comprobatione exciperetur, quantâ is, de quo dicere conſtituimus, Hymnus Homericus. Neque id profecto temere aut vanâ opinione factum est. Habuit enim hic Hymnus univerſa ea, quae ſingula ſatis eſſent ad peritiſſimi cujusque ſpem quamvis magnam cum excitandam tum explendam. Et primum quidem, ſi ſpectemus

novitatem, quae una plurimum habet gratiae; monumentum eſt, quod adhuc in omnium ignoratione & in receſſu Bibliothecae Moſcuenſis latuerat. Si antiquitatem; quid prius eſt antiquiusque Homero, in quo Graecarum literarum & omnis elegantioris humanitatis fons eſt atque principium? Si auctoritatem; quid gravius uberiusque eodem, a quo, *ceu fonte perenni, Vatum Pieriis ora rigantur aquis?* Si denique Editorem ſpectemus; ne aliud dicamus, certe is eſt Ruhnkenius, qui nec librum niſi egregium in tutelam reciperet, nec receptum niſi egregie ornatum in publicam lucem emitteret. Ergo ſint fortaſſe qui nos tarditatis accuſent, quod nunc demum de libello dicamus poſteaquam apud Exteros dudum cognitus eorumque Ephemeridibus celebratus eſſet. Nos vero, quum tertiâ primi voluminis parte de reperto edendoque Hymno retuliſſemus, videbamur nobis ejus cenſuram ſatis mature acturi illo tempore, quo justâ editione cum auctis repetitisque Epistolis Criticis conjungeretur; praeſertim quum ipſe ita judicaret Editor, nec more hominum novorum gloriolaeque indigentium impatienter laudem operae ſuae praecipere cuperet. Nam quod jam antea & ſeparatim typis expreſſus Hymnus in hominum manus venit, factum est eruditorum feſtinatione & flagitatione, quorum honeſtiſſimis deſideriis ut ſatisfieret, Ruhnkenii humanitas repugnare noluerat. Sed quandoquidem bipertitum

titum est Volumen, dicamus primum de Hymno; tum de Epiſtolis Criticis.

Igitur Ruhnkenius Hymni exemplum, a Matthaeo acceptum, biennio poſtea ita ornatum illuſtratumque edidit, ut editionis celeritatem mirarentur omnes; qui eam non tantum temporis brevitate quantum interpretationis diligentiâ aestimarent. Haud ita multo post deprehenſum est, in exemplo deſcripto & vulgato deesſe verſus duobus locis, altero viginti, altero unum, qui in veteri Codice Moscuenſi exſtarent. Quod ne fraudi esſet hominibus doctis, nil prius habuit Ruhnkenius niſi ut abolitâ priore editione novam adornaret omnibus numeris expletam. Nam, & Cl. Matthaei humanitas hoc conſilium adjuvit, non ſolum verſibus qui deesſent ſupplendis, ſed ſingulis etiam literarum apicibus, quos vetus Codex haberet, iterum anxiâ diligentiâ rimandis: & novae quaedam animadverſiones interea factae acceſſerunt. Cumque esſent permulti, qui dicerent, ſeſe, etiamſi carminis Graeci venustatem ſentire non posſent, velle tamen ejus argumentum, tractationem, in primis ea quae ad historiam ſive veram ſive fabuloſam pertinerent, ex verſione cognoscere, his ſatisfactum est verſione, quae ſolutâ oratione verbum verbo redderet, quam Ruhnkenii rogatu confecit Jo. Henr. Voſſius, tunc Otterndorpianae, nunc Eutinenſis, in Holſatia Scholae Rector, vir humaniorum literarum peritisſimus, idemque dignis-

ſimus cujus doctrina majore in theatro ſpectetur.

Jam auctoritate & antiquitate huic Hymno fere convenire cum reliquis, qui Homeri nomine feruntur, Hymnis, non est quod dubitemus. Cujus quidem judicii rationes malumus Editoris quam noſtris reddere verbis: „ Homerum", inquit, „Hymni auctorem edit teſtis idoneus, Pauſanias, nec ſemel & quaſi praetereundo, ſed quatuor locis & conſtanter, Attic 38 bis, Meſſen. 30, Corinth. 14. Ne tertio quidem loco, Meſſen. 30, ubi Τύχης nomen, quo nusquam Homerus uſus est, rem ſuſpectam facere potuiſſet, quicquam dubitationis oſtendit. Igitur, ſi Pauſaniae ſtandum est judicio, rem confectam habem . Ego tamen ingenue fateor, non unam mihi injectam eſſe dubitationem. Primum, Scholiastes Nicandri ad Alexiph. 130. ita loquitur, ut hunc Hymnum pro ſuppoſititio habuiſſe videatur. Sed multo certius argumentum, quo Hymni, ut ita dicam, germanitas dubia reddatur, ex ipſo duci carmine poteſt: in quo, etſi pulcherrimo, tamen nervos, ſanguinem, ſpiritum, quibus Homeri praestantia maxime cenſetur, ſaepe deſideramus. Quam jacent, ut alia taceam, illae nihil proficientes Iridis, Hecatae, & Rheae legationes! Nec aliter de Homericis Hymnis in univerſum judicavit Grammaticus vetus apud Allatium de Patriâ Homeri cap. 15. Forma dicendi, fateor, tota est Homerica. Quamquam ſic quoque Homeri ſtudioſus pauca

quae-

quaedam, quae vix pro Homericis agnoſcat, repestart: v. c. verſu 9, Πολυδέκτης, & alibi Πολυδέγμων pro *Plutone*: 12, κάϱα pro κάϱατα: 208, ἄλφι pro ἄλφιτα: 229, ἀντίτομον: 250, ἐρυσμὸς: 241, προθαλὴς; 283, ἐλεινὴν pro ἐλεεινὴν, cet. His fere rationibus moveor, ut hunc partum Homero ſubditum credam, nec tamen ab auctore ipſo, cujus aetas talem fraudem ignorabat, ſed a notis illis falſariis, qui, ut regibus Alexandriae & Pergami libros carius venderent, operum titulos mutabant, nobilius nomen, velut Homeri, minus claro ſubſtituentes. Jam ad Pauſaniam quod attinet, nolim dicere cum Fulvio Urſino ad Virgil. Ecl. IV, 59, eum parum intelligentem eſſe talium rerum exiſtimatorem. Nam Criticum egregium ſe oſtendit in judicio de Orphei & Muſaei carminibus, Attic. 14: de Homeri Thebaide, Boeot. 9: de Heſiodi Theogoniâ, ibidem 27. Verum tamen, cum etiam Phocic. 37, Hymnum in Apollinem, & Boeot. 30, omnes adeo Hymnos, qui ſub Homeri nomine feruntur, pro veris ac germanis habuerit: quod ne Leoni quidem Allatio l. c. & Steph. Berglero Praef. ad Odyſſ. p. 16, quibus nemo de his Hymnis magnificentius ſenſit, probatur: cum igitur Pauſanias tam facilis fuerit in iis Homero tribuendis, ſuſpicor, illorum ſplendorem ita ejus oculos praeſtrinxiſſe, ut ad manifeſta indicia, quibus alius Homero ſcriptor proderetur, conniveret. Nec tamen cuiquam

 auctor

auctor ſim, ut ingenio atque otio abutatur, ad Hymni antiquitatem convellendam. Nam, ne dicam, Pauſaniae judicium certe in hanc partem valere, ut, quod carmen ab ipſo pro Homerico habitum ſit, ab omnibus longe antiquisſimum ſit habendum; talis in ſingulis verſibus viget χνοῦς ἀρχαιότητος, *robigo vetuſtatis*, ut a Poëta, qui vel ſtatim post Homerum, vel Heſiodi aetate vixerit, ſcriptum videatur. Hoc a peritis ſentiri poteſt, imperitis, quid ſit, explicari non poteſt. Quid? an Apollonii Rhodii & alterius Poëtae, qui carmen inter Theocritea XXV. ſcripſit, auctoritas parvi eſt facienda? qui, cum Hymni locos exquiſitiores ad imitationem vocarint, quantam jam tum vetuſtatis opinionem habuerit, manifeſto declarant." Haec Ruhnkenius.

Nos committere non posſumus, quin hoc loco commemoremus opinionem Nicolai Ignarrae, viri doctisſimi, proditam peculiari de hoc Hymno ſcriptiunculâ, cujus uberiorem in Relationibus Brevioribus mentionem faciemus. Igitur ita judicat vir doctisſimus: „ Hymnum hunc non esſe eum quem Pauſanias habuerit, ſed ipſo Pauſania recentiorem, conſarcinatum eo tempore, quum jam periisſet vetus ille Hymnus, ex ipſius fragmentis quae cum Pauſanias tum alii perditi Grammatici prodidisſent, praeterea ex reliquis Homeri operibus & Pamphi Hymno deperdito in Cererem, praeſertim eo loco quo

quo de Narciſſo flore refertur; neque etiam unius aevi & artificis eſſe novum Hymnum, ſed ex variis, nec concoloribus, deinceps asſutis fruſtis contextum". Hujus vero ſententiae rationem hanc potisſimum ſecutus eſt, quòd Pauſanias IX, 31, ubi Proſerpinam amore Narcisſi floris deceptam ſcribit, Pamphum teſtem laudat, non Homerum, quem non omisſurus fuisſe videatur, ſi quid de Narciſſo repeꝛisſet in illo Hymno cujus teſtimonium quater excitet, ac ſemel ita ut ejusdem cum Pampho conſenſum notet. Poterat vir doctisſimus huic argumentationi alterum tantum roboris addere, proferendo altero loco, qui eum haec ſcribentem fugiebat, Pauſaniae I, 39, p. 94, ubi e Pamphi carmine ſolo memoratur Cereris in Metanirae domum adventus & multa alia facta, quae omnia ſunt in hoc Hymno 95, ſequ. Neque tamen haec accesſio apud nos quid valeat, quo minus totam illam argumentationem ſubtiliorem quam veriorem judicemus, neque ſatis convenire cum illâ judicandi dexteritate, quam in aliis Ignarrae ſcriptis agnovimus. Nam ad ſummum eo valere poteſt, ut aliquam dubitationem injiciat: ut totum Hymnum poſt Pauſaniae tempora confictum ſtatuamus, efficere non poteſt. Et primum quidem, ſecundum veriſimilitudinis atque adeo Criticae legem, auctoritas quatuor locorum, quibus memoratur Hymnus, tanto eſt major auctoritate duorum, quibus reticetur, locorum, quanto

 qua-

quatuor ſuperant duo: immo infinitis partibus major etiam, ſi quidem reputemus, in Narcisſi ac Cereris mentione ſatis fuisſe unum memorasſe teſtem. Neque enim cauſa aderat, quare plures uno advocaret testes; igitur antiquiorem laudavit: neque etiam aut dicit aut obſcuris vestigiis ſignificat, ab uno Pampho duarum illarum rerum factam esſe mentionem. Quod ſi ita esſet, haberet ſane quo ſe tueretur Ignarra. Quid igitur impedit quo minus ſtatuamus, illas Cereris & Narcisſi mentiones ab Homerici Hymni auctore e Pamphi carmine ſumtas esſe? Ergo Pauſanias hoc loco testimonium Hymni Homerici vel ſciens vel oblitus omittere potuit. Deinde, ſi dicamus, Hymnum, ut nunc est, é fragmentis apud Pauſaniam aliosque deperditos Scriptores ſervatis conflatum; videndum est, ne ista ratio latius ſerpat, atque januam aperiat temeritati & ἀκρισίᾳ eorum, qui omnem antiquorum monumentorum auctoritatem & historiae fidem labefactare cupiunt. Porro, ipſa Carminis ratio & oratio & antiquitatem & unius Auctoris manum refert: quod, quin Ruhnkenio affirmanti credamus, nulla est ratio: & ita quisque maxime ſentit, ut maxime, ſicut ille, tritas habet aures notandis Poëtarum generibus. Denique nec Scholiastes Nicandri nullam habet auctoritatem, qui quum hunc Hymnum in iis ponat, *qui Homero tribuantur*, eum certe eodem loco habuit ac reliquos Hymnos Homericos.

Per-

Pergamus ad Voluminis partes deinceps recenſendas. Proximum praefationi est Fragmentum Hymni in Bacchum, verſuum duodecim: quod in eodem Codice Moscuenſi Hymnorum Homericorum ſubjectum est Hymno XVI, qui est ultimus. Novem ex eodem deperdito Hymno verſus, a Diodoro Siculo ſervatos, opportune in notâ ſubjectâ exhibuit Editor. Ceterum eandem interpretandi rationem tenuit atque in Hymno Cereris, ut eum compararet cum aliis Homeri carminibus, tum alias ob cauſſas, tum in primis, ut, ſuus ne ſit Poëta an aliunde pendeat, conſtaret: ut in locis vitioſis, cum non alius Codex, qui opem ferret, ſuperesſet, ad ingenium, Codicis vicarium, confugeret: ut obſcuriora breviter ſed diligenter ex interiore ſcientiâ cum orationis tum antiquitatis explicaret: ut frequenter posteriorum Poëtarum cum Graecorum tum Latinorum imitationes notaret.

Jam, ut nil ab omni parte perfectum est, ita nec illa reperti Hymni felicitas omni calamitate vacat. Conſtat ille quingentis verſibus, integro initio, fine, & reliquis fere partibus, exceptis duabus; altera, a verſu 387 ad 410, altera, a verſu 462 ad 476: quae ita male habitae ſunt, ut duo verſus penitus interciderint, reliquorum non niſi pauca verba ſervata ſint. Nam, ut Matthaeus, V. Cl., notavit, ex uno folio media pars prioris & vetustioris chartae interiit. Igitur quum ſingula folia binas habe-

rent columnas, accidit ut in alterâ paginâ exciderent postrema verſuum verba, in alterâ priora. Lacuna folii chartâ recentiore refarcita eſt, quae a Graeculo item recentiore compluribus in verſibus ſupplementa habet verborum quae exciderunt. Ceterum ex eâ parte verborum, quae ſervata eſt, continuitas tamen ſententiae haud incertis veſtigiis colligi poteſt. Sed, quandoquidem noſtra cenſura eo comparata eſt, ut ex eâ alii non minus de Editoris operâ quam de Poëtae Carmine exiſtimare poſſint, facere non poſſumus, quin argumentum Hymni brevi ſaltem ſummâ ſignificemus.

Ratio ac distributio carminis ea fere eſt quae in aliis Hymnis Homericis. Initio conſilium ſuum profitetur Poëta, Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὰν, ἄρχομ' ἀείδειν, Αὐτὴν ἠδὲ θύγατρα τανύσφυρον: Dearum ſibi numen propitium precatur, formulâ alibi quoque frequentatâ, Πρόφρονες ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε. Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς. Reliqua omnis pars narratione continetur; quae huc redit. „ Proſerpina in campo Nyſaeo cum Oceani filiabus aliisque Deabus ludens ac flores legens, dum eximiae pulchritudinis Narciſſum decerpit, rapitur a Plutone, qui patefacto terrae hiatu proſilit, eamque in currum imponit atque abducit. Raptae clamor montes quidem & maria replet, nec tamen niſi ab Hecate, Sole, & matre Cerere auditur. Haec excitata filiam quaerit; arden-

ardentibus manu facibus terram oberrans per novem dies: decimo ei occurrit Hecate, eamque ad Solem de filiâ ſciſcitatum deducit. Sol eam docet, filiae raptum conſilio Jovis a Plutone perpetratum eſſe, ceterum moerentem conſolari ſtudet laudibus honorificae affinitatis. Illa vero acerbiorem etiam animo dolorem, ſimul iram adverſus Jovem, concipit, ac, relicto coelo Deorumque concilio, hominum urbes agroſque ſqualido oberrat habitu: tandem, vetulae ſimilis, prope Eleuſinem, ad fontem Parthenium conſedit". Hactenus Carmen, quamquam rebus varium, tamen, neſcio quomodo, languet. Proxima pars, quae eſt a verſu 90 ad 290, magis jam movetur vigetque actione & imaginum veritate ac ſuavitate. Nam dum ita, vetulae formâ asſumtâ, ad Parthenium fontem ſedet, accidit ut eo aquatum veniant quatuor Celei regis filiae, quae ad ejus aetatem ac ſolitudinem & in ipſo illo ſqualore indicia honeſtatis commotae, eam humaniter compellant, & in urbem ad hominum ſocietatem vocant. His quaerentibus, quae & unde esſet, reſpondet, ſe, Cretâ a piratis raptam ac Thoricum advectam, clam huc confugisſe: ſimul earum auxilium implorat, donec in honeſtâ familiâ ancillae aut nutricis locum inveniſſet. Puellae benigna omnia ei pollicentur, & enumeratis praecipuis Eleuſiniorum familiis, affirmant gratisſimum ſibi fore ſi in paternam domum nutrix parvuli fratris recipiatur, ſe hunc illi locum

a

a Metanirâ matre confecturas. Repletis aquâ urnis, alacres domum abeunt, & vetulae laudatione rem facile matri perſuadent: alacres itém ad vetulam redeunt, eamque domum deducunt. Ejus adventu domus divino quodam ſplendore repletur; quo Metanira tacta omine, eam cum reverentiâ accipit. Ceterum, tristitiam Deae exhilarat Jambe, Metanirae famula, dicacitate & officiis. Deinceps nutrix datur parvulo Demophoonti; quem divinâ ratione tractat, ambroſiâ ungens, & noctu veluti fomitem igne abſcondens. Incredibile est dictu quantum brevi infans ad magnitudinem & pulchritudinem creverit. Igitur matrem cupido inceſſit cognoscendi, quid puerulo faciat nutrix: eam noctu clam obſervat: videt puerulum in igne jacere; clamores continuo & ejulatus edit. Dea commota hanc Metanirae curioſitatem graviter reprehendit, ſignificat ſe Deam Cererem eſſe, atque illud egiſſe, ut Demophoontem immortalem redderet: jam ſe hoc incepto deſiſtere, magno tamen in honore futurum illum, & hunc ſaltem fructum divinae nutritionis percepturum; praecipit, ſibi ad Callichorum fontem agri Eleuſinii templum extrui, cujus caerimonias & cultum ipſam conſtituturam. His dictis, divinam formae majestatem aſſumit, domum ſplendore & odore divino replet, discedit. Interea parvulus humi jacebat, neglectus a matre perculſâ & attonitâ. Illius ejulatu excitatae ſorores advolant, eum tollunt, &, ut poſſunt, curant, nec tamen ei

ei ſatisfaciunt asſueto divinis manibus." Haec est venustior carminis pars, cujus ultimum locum, ſpeciminis causſâ, Graece juvat referre:

Τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
Δηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χρόνον, οὐδέ τι παιδὸς
Μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ δαπέδυ ἀνελέσθαι.
Τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐσάκυσαν ἐλεινὴν,
Κὰδ δ' ἄῤ ἀπ' εὐστρώτων λεχέων θόρον· ἡ μὲν ἔπειτα,
Παῖδ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
Ἡ δ' ἄρα πῦῤ ἀνέκαι'· ἡ δ' ἔσσυτο πόσσ' ἁπαλοῖσι,
Μητέῤ ἀναστήσυσα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο.
Ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλούεον ἀσπαίροντα,
Ἀμφαγαπαζόμεναι. Τοῦ δ' οὐ μειλίσσετο θυμός,
Χειρότεραι γὰῤ δή μιν ἔχον τροφοὶ ἠδὲ τιθῆναι.

Reliqua pars fere languet, cum ipſa per ſe, tum verſuum complurium jacturâ. „ Metanira omnem rem & Deae mandata exponit Celeo: exſtruitur templum, in quod habitatum concedit Dea: quae tamen negligit fruges moerens deſiderio filiae. Sequitur annus calamitoſisſimus: nullas terra fert fruges, omnis aratorum labor irritus est, parum abest quin humanum genus fame pereat, atque ita Dii etiam ſacrificiis priventur. Hoc Jupiter animadvertens, Irin demittit coelo, quae Cererem ad concilium Deorum revocet. Iris re infectâ redit. Jam omnes deinceps Deos Jupiter ablegat ad Cererem, qui eam orarent

tentarent & donis ſollicitarent. Illa nihilo minus recuſare pergit, negans antea ſe aut fruges edituram aut in coelum redituram, quam filiam vidiſſet. Igitur Mercurium ad Plutonem mittit Jupiter rogatum, ut Proſerpinam dimittat, atque ita illam Diis hominibusque perniciosam Cereris iram ſedet. Obtemperat Pluto, Proſerpinam dimittit: prius tamen ei pyri nucleum edendum dat, cujus ea erat vis ut puella ne apud ſuperos maneret, ſed rediret ad ipſum. Filia in matris conſpectum & amplexum venit, narrat ei & raptum ſuum & reliqua. Supervenit iis Hecate, ut antea doloris ita nunc laetitiae ſocia. Mox Rhea, Jovis miſſu, advenit, & Cereri conditionem reditus ad ſuperos offert eam, ut filia tertiam cujusque anni partem apud Plutonem degat, duas reliquas cum ipſâ in coelo. Hac Ceres conditione acceptâ, agris ubertatem reddit. Mox Eleuſiniorum principes Myſteria docet: quorum vim ac praeſtantiam Poëta religioſâ quadam orationis obſcuritate ſignificat & laudat. His factis Dea cum filiâ in coelum redit."

Hinc apparet, quantum & rebus & ratione differat hoc Carmen ab aliis, quae exſtant, Carminibus Veterum Poëtarum, qui idem tractarunt argumentum, veluti Callimachi, Ovidii, Claudiani.

Proximum eſt, ut de Animadverſionibus Editoris dicamus: e quibus emendationes quasdam commemoraſſe contenti erimus, quandoquidem uni-

univerſe. interpretandi rationem ſupra ſignificavimus.

Verſ. 205. est de Jambe:

Ἤδη οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον ἔβαδεν ὀργαῖς.

Corrigitur:

Ἣ δὴ οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὔαδεν ὀργαῖς.

i. e. *Jambe etiam in posterum ei placuit moribus ſuis.*

Verſ. 219:

Παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε, τὸν ὀψίγονον καὶ ἄελπτον
Ὦπασαν ἀθάνατοι· πολυάρητος δέ μοι ἐστίν.

Secundo verſu recepta est conjectura pro vitioſâ Codicis ſcripturâ πολυήρατος.

Verſ. 283:

Τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐσάκουσαν ἐλεινήν.

Pro Codicis ſcripturâ ἐλεεινὴν, ut verſui laboranti ſuccurreretur, repoſita est rarior forma, eademque in notis docte confirmatur.

Verſ. 286:

Ἡ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι· ἡ δ' ἔσσυτο πόσσ' ἁπαλοῖσι.

Item ex ingenio restitutum & correctum e pravâ Codicis lectione πυρὰν ἔκαι·

Verſ.

Verſ. 450:

Εἰς δ' ἄρα ῥίον ἷξε, φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης.

Haec quidem codicis ſcriptura ſervata est in editis exemplis; ceterum palmariâ emendatione corrigitur: Εἰς δ' ἂρ Ῥάριον ἷξε: per eamque opportunitatem exquiſita expromitur animadverſio de campo *Rhario* & viro Eleuſinio *Rharo*, cujus nomen restituitur Aristidi Panath. p. 91. pro Ἅδυ, & Servio ad Virg. Georg. I, 19, ubi falſo est *Icari*.

Subinde memorantur aliorum virorum doctorum Emendationes; veluti verisſima illa Fonteinii, V. Cl., in contextum etiam recepta est, verſ. 442:

Ταῖς δὲ μετ' ἄγγελον ἧκε βαρύκτυπος εὐρύοπα
Ζεὺς
Ῥείην, ἠΰκομον, Δημήτερα κυανόπεπλον
Ἀξέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν.

In ſcripto pro Δημήτερα perperam legitur ἣν μητέρα.

Vosſii quoque acumen apparet aliquoties: veluti Verſ. 144:

καί κ' ἔργα διαθήσαιμι γυναικός.

quod ita corrigitur:

καί κ' ἔργα διδασκήσαιμι γυναῖκας.

& confirmatur locis ſimilibus, Homeri Od. X, 421, & Heſiodi Op. & D. 64.

Idem

Idem verſu 211, mutato ἕνεκεν in ἐπέβη, veram Poëtae manum reſtituit,

Δεξαμένη δ᾽ ὁσίης ἐπέβη πολυπότνια Δηώ.

ut ſenſus ſit, *Ceres, potionem accipiens, ſacri honoris compos eſt facta*: dictionis auctoritatem vindicat locis Homeri Hymn. Merc. 173, & Heſiodi Theog. 396. Myſticam illam potionem in ſacris Eleuſiniis celebratam, Ruhnkenius ex Antiquitatis ſcientiâ illuſtrat.

Veniamus ad alteram voluminis partem, quae continetur *Epiſtolis Criticis*. Hae ut multis & egregiis locis auctae ornataeque ſunt, ita peculiarem etiam jucunditatem habent ei qui eas cum priore editione comparet, & ingenii Ruhnkeniani progreſſum obſervet. Nam quum ante hos triginta annos in his Epiſtolis ita tirocinium Criticae Artis poſuiſſet Ruhnkenius, ut principibus etiam Veteranis comparandus videretur, & poſtea fere, quae conjuncta cum illarum argumentis ipſi in mentem venirent, notaret; facile eſt ad exiſtimandum, quantum acceſſionis factum ſit, tanto temporis ſpatio, tanto harum literarum uſu ac ſtudio. Nos ita de iis referamus, ut, miſſis veteribus, nova perſequamur.

EPISTOLA I., quae eſt ad Valckenarium, in *Homeridarum Hymnos & Heſiodum*, multas magnasque in utroque argumento habuit acceſſiones. Et

ad *Hymnos* quidem emendandos, praeter ingenium ac doctrinam, praesto fuerunt codices ſcripti, duo regii Pariſini, & praestantiſſimus Moscuenſis; ut adeo ad eos perſanandos nullum non Criticae Artis inſtrumentum adhibitum ſit. Sed videamus jam ſpecimina.

P. 21. H. in Apoll. 361.

Πυκνὰ μάλ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖβε δὲ
Φοινὸν,
Θυμὸν ἀποπνείουσ᾽.

Ita ex ingenio reſtituitur lectio Homerica, cujus loco perperam exſtat — λεῖπε δὲ θυμὸν, Φοινὸν ἀποπνείουσ᾽. Comparantur Homer. Il. Δ, 524, & Heſiod. Aſp. 174. Poterat quoque addi Apoll. Rhod. IV, 473.

P. 25. Ibid. 496. pro Δέλφειος reponitur ex codice Moscuenſi, ut proxime antecedente verſu, Δελφίνιος: quae quidem cum antepenultinam conſtanter producat, praestat vulgatam ſervare.

P 26 Ibid. 516. Item e libro Moscuenſi veriſſima revocatur ſcriptura, ῥήσσοντες, in locum vulgatae Φρίσσοντε,, *tripudiandi* notione, quae docte illuſtratur; ut ſit:

οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθῶ, καὶ Ἰηπαιήον᾽ ἄειδον.

P.

P. 31. H. in Mercur. 87.

Τόνδε γέρων ἐνόησε δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωήν.

Haec est item libri Moscuenſis lectio: quae probatur & diligenter confirmatur. Senſus est: *Hunc vero animadvertit ſenex viridem ſaepem ſtruens.* Vulgo legitur —— δομᾶν αἴθουσαν ἀλωήν.

P. 41. Ibid. 322. Liber Moscuenſis lectionem habet, ut exquiſitam, ita verisſimam:

Αἶψα δὲ τέρθρον ἵκοντο θυώδεος Οὐλύμποιο.

vulgata Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θ. Οὐλ. confecta est ab imperito librario ex Il. A. 44. Vox τέρθρον, *ſummitas*, cum alias habet auctoritates, quas Ruhnkenii doctrina advocavit, tum Empedoclis apud Ariſtot. Respir. Cap. VII. p. 448.

P. 45. Ibid. 420. Locus integritati restituitur adjecto tertio eoque pulcherrimo verſu, quem codex Moscuenſis habet:

γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ
Θεσπεσίης ἐνοπῆς· καί μιν γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
Θυμῷ ἀκουάζοντα.

P. 46. Ibid. 455, 456. Inter hos medii fuerunt verſus, qui nunc in omnibus libris deſiderantur,

 excepto

excepto Moscuenſi: quibus revocatis & ſequente verſu leviter mutato, locus ita conſtituitur:

> Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν ὀλίγος περ ἐὼν κλυτὰ μήδεα οἶσθα,
> Ἵζε, πέπον, καὶ θυμὸν ἐπαίνει πρεσβυτέροισι.
> Νῦν γάρ τοι κλέος ἔςαι ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
> Σοί τ' αὐτῷ καὶ μητρί· τόδ' ἀτρεκέως ἀγορεύω.

P. 59. H. in Vener. 230.

> Καλῆς ἐκ κεφαλῆς καὶ εὐγενέος γενείυ.

Codex Moscuenſis habet K. ἐκ κεφαλῆς εὐηγενέος γενείυ. Sed nec hanc nec vulgatam lectionem probabat Ruhnkenius, ſuſpicans aliud quid latere. Non poſſumus ſilentio praeterire, illud poſtea repertum eſſe ab Eldikio, qui corrigit, εὐηπελέος τε γενείυ. Vocem ornavit Valckenarius Diatr. in Eurip. Fragm. p. 283.

P. 67. Hymn. XVI, 18.

> Ὄρνις ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
> Θρῆνον ἐπιπροχέυσ' ἰαχεῖ. μελίγηρυν ἀοιδήν.

Ita ex ingenio corrigit Ruhnkenius vulgatum —— ἐπιπροχέυσα χέει μ. ἀ.: & opportune adfert locum, qui hinc adumbratus videtur, Pamphili Anthol. III, 24. p. 385: Οὐκ ἔτι δὴ χλωροῖσιν ἐφεζόμενος πετάλοισιν, Ἡδεῖαν μέλπων ἐκπροχέεις ἰαχάν.

P. 77. Hymn. XXV, 9, 10:

μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
Δεινὸν ὑπὸ βρίμῃ γλαυκώπιδος· —

Item ex ingenio restituitur in locum vulgati ὑπ' ὀμβρίμης, & erudite confirmatur. Cognata vox βρίμημα redditur etiam Gemino Anthol. IV, 8. p. 450, pro vulgato μίμημα.

Sequuntur *Heſiodea* p. 80, quibus etiam nova multa acceſſerunt, praeſertim ex eo genere quod ad Fragmenta refertur.

P. 100. Adfertur longum Fragmentum e Galeno Hippocr. & Platon. Dogm. L. III p. 273. Hoc quamquam adulterinum, quippe quo interpolatur Metidis narratio Theog. 927, tamen ob vetustatem dignum judicavit Ruhnkenius quod a mendis purgaret. Igitur complures expromtae ſunt conjecturae cum veriſſimae tum acutiſſimae; quas quia longum est referre, ad alia pergamus. Igitur Epistolae reliqua pars usque ad pag. 115, in Heſiodeis verſatur cum locis integrorum Carminum, tum Fragmentorum eorumque non tantum editorum, ſed quorumdam etiam nunc primum ex ineditis Grammaticis depromtorum. Ex totâ hac copiâ duobus defungemur ſpeciminibus.

P. 108. Ex Etymologo MS. Bibliothecae Pariſinae profertur inſigne fragmentum, quo Ajacis

minoris pater non Ὀϊλεὺς ſed Ἰλεὺς nominatur:

> Ἰλέα, τὸν ῥ᾽ ἐφίλησεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων,
> Καί οἱ τοῦτ᾽ ὀνόμηῃν ὄνομ᾽ ἔμμεναι, οὕνεκα νύμφην
> Εὑράμενος ἵλεων ὄχθῃ ἐρατεινὴ φιλότητα,
> Ἤματι τῷ, ὅτε τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος
> Ὑψηλὸν ποίησε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Fragmentum hoc aliis etiam veſtigiis, quae apud varios Grammaticos exſtant, Heſiodo vindicatur & ad ejus *Genealogiam Heroicam* refertur. Tertius verſus ita corrigitur ex Euſtathio Il. Z. p. 650. Εὑράμενος ἵλεων, μίχθη ἐρατῇ φιλότητι.

P. 112. Tractatur nobilis locus Heſiodi de variis variorum animalium, homine longaeviorum, aetate, ſervatus a Plutarcho De Orac. Def. T. II. p. 415. C. Quinque omnino ſunt verſus, quorum quisque, excitatis mentionibus posteriorum auctorum, conſtituitur & explicatur. Sequuntur usque ad finem Epiſtolae p. 122. animadverſiones Epigrammatum Graecorum e priore Editione repetitae, quibusdam tamen partibus auctae.

EPISTOLA II, quae est ad Ernestum, *de Callimacho & Apollonio Rhodio*, plurimas ipſa quoque acceſſiones habet ab omni genere Criticae facultatis. Et primum quidem Callimachus corrigitur e duobus codicibus, quorum lectiones nondum vulga-

tae

tae erant, Veneto & Ruhnkeniano: tum frequentes imitationes Dionyſii Periegetae & Nonni notantur.

P. 126. H. in Jov. 22.

Ἦ πολλὰς ἐφύπερθε σαρωνίδας ὑγρὸς Ἰάων
Ἥειρεν, πολλὰς δὲ Μέλας ὤχησεν ἀμάξας.

Memoratur imitatio Dionyſiii Per. 414. porro e codicibus exquiſita forma ὤκχησεν reponitur, & erudite vindicatur.

P. 143. H. in Dian. 61.

ἐπεὶ μέγα μοχθήσειαν.

Viri docti ἐπὶ μέγα repoſuerunt in eoque acquieverunt. Forte tamen verius est ἀτειρέα, quod Codex Ruhnkenianus habet.

P. 146. Ibid. 159:

Οὐ γὰρ ὅγε Φρυγίης περ ἐπ' ὀφρύσι γυῖα θεωθεὶς
Παύσατ' ἀδηφαγίης.

Sic e verisſimâ conjecturâ emendatur corrupta vulgata lectio —— Φρυγίῃ περ ὑπὸ δρυΐ γ. θ. *Phrygia* est Oëtae montis locus, dictus a φρύγειν, quod ibi Hercules crematus est.

P. 149. H. in Del. 11.

Κείνη δ' ἠνεμόεσσα καὶ ἄτροπος, οἷά θ' ἁλιπλήξ.

Vulgatum ἄτροπος, quod nihili est, ex ingenio in ἄσπορος mutatur, quod ipſa loci ſententia poscit.

Sequitur pars ea quae est de Apollonio Rhodio, inde a p. 189 ad 228. Atque loco illo, quo de duplici hujus Carminis editione disputatur, proferuntur quinque verſus novi iique elegantisſimi ex Etymologico MS. bibliothecae Pariſinae, quorum quartum landans Tzetzes ad Lycophr. 1285, auctorem edit Apollonium: reliqui ex aliis Grammaticis conſtituuntur & illustrantur. Ceterum juvat eos referre, prouti a Ruhnkenio emendantur:

Οὐδ' ἵπποι ὀρθριναὶ κατὰ κλισίας χρεμέθεσκον,
Ἀλλὰ βόες πλήρεσσι κατευνάζουσι κάπησι·
Νηυσὶ δὲ πρηκτὰ κέλευθα Χελιδονίης ἀπὸ πέτρης
Πληγάδας ἀξείνους καὶ ὅπου Φινήϊα δόρπα
Ἅρπυιαι ἄτλητον ἐπὶ ψῶαν πνείεσκον.

P. 197. Lib. I, 729, corrigitur e conjecturâ:

ἐν δ' ἄρ' ἑκάστῳ
Τέρματι δαίδαλα πολλὰ διακριδὸν εὖ ἐπέπαστο.

Verisſime! Nam ita Homerus, e quo hunc locum adumbravit Apollonius, πάσσειν dixit de figuris quae intexuntur vestibus, Il. Γ, 125, & X, 440. Vulgatur ἐκέκαστο.

P. 199.

P. 199--201. Est brevis, ſed accurata & omnino egregia disputatio, de *Varronis Atacini* vitâ & ſcriptis: cui eo magis in hac Epistolâ locus erat, quod ejus diſperſa fragmenta Ruhnkenius diligenter collegerat, & ea in primis, quae ex Argonauticorum Apollonii verſione exſtant, ad ſuum quodque locum revocaverat.

P. 201. L. I, 1135.

Σκαίροντες βηταρμὸν ἐνόπλιον εἱλίσσοιντο.

Postrema vox revocata est ex Etymol. M. qui hunc locum ita memorat p. 197. l. 2. Quod nunc vulgatum est, ὠρχήσαντο, illius est gloſſa. Poterat confirmandae melioris lectionis cauſâ addi Ap. Rhod. IV, 1197.

P. 203. Item expromitur eruditisſima animadverſio, quâ incognitum adhuc illud Apollonii cognomen, Ἥλιος, e Veterum Grammaticorum receſſibus excitur & confirmatur.

P. 221. III, 1371. Quum hic & ſequentes verſus, teste Scholiastâ, ducti ſint ab Eumelo, veterrimo poëtâ historico, qui in *Corinthiacis* historiam Aeetae, Medeae, Argonautarum enarraverat; per hanc opportunitatem octo ex illo carmine verſus, jam a Salmaſio tractati Exc. Plin. p. 602, emendatius exhibentur, alia quaedam nova de Eumelo proferuntur, ejusque nomen haud paucis veterum locis restituitur.

Proxima pars Epiſtolae, inde a p. 228. usque ad finem p. 282, in Orphicis Carminibus verſatur, *Argonauticis* nimirum & *Hymnis*; nam illud *de Lapidibus* poëma quin ex aetate multo recentiore ſit, dubitari nequit. Et primum quidem eorum Antiquitas vindicatur accuratâ & plenâ exquiſitae doctrinae disputatione, ac reprehenditur vir quidam doctus, qui nuper in Germaniâ horum Carminum auctorem *recentiorem Graeculum barbarum ac ſemilatinum verſificatorem* appellaverat. Ergo orationi bonitas & vetustas vindicatur, cum univerſâ quadam notatione, tum deinceps pertractando Carmine ac melioribus lectionibus reponendis e duobus optimis codicibus, Ruhnkeniano & Vindobonenſi. Porro historicae rationes adferuntur. Nam, licet rarisſime horum Carminum mentionem faciant Veteres, & ne Scholiastes quidem Apollonii ea memoret; quamquam ita viſum est Jo. Toupio Em. Suid. III. p. 75, qui putat auctorem Argonauticorum ab illo Scholiaste ſub Cleonis Curienſis nomine laudari; haec igitur licet ita ſe habeant, non tamen deſunt certiora testimonia. Et Argonautica quidem a duobus memorantur veteribus Grammaticis, *Oro* apud Etym. M. p 787, & *Dracone Stratonicenſi* MS: quorum aetatem quamquam Suidas, utriusque ſcripta recenſens, non addit, tamen ad antiquiora tempora referendam eſse, facile rationibus a Ruhnkenio allatis perſuadebitur iis qui vete-

rum

rum Grammaticorum uſum habent. Jam vero meliores illi antiquioresque Grammatici, è quorum numero fuerunt *Orus* & *Draco*, poetam Euphorione & Parthenio recentiorem laudare ſolent nullum. De *Hymnis* vero expeditior est res; quippe qui deſerte memorantur a duobus antiquis Scriptoribus, veluti LXI. ſub Orphei nomine a Demosthene Orat. I. in Aristogit. p. 468; & LIX. ſub Onomacriti nomine a Pauſania Boeot. 35. Atque talibus tantisque argumentis antiquitas Hymnorum Orphicorum ita demonſtrata est, ut nullus dubitationi locus relictus videatur. Nec eos, qui disſentiant, aliam errori ſuo latebram quaeſituros opinamur, niſi ut forte inaniter argutando fingant, vetustos verſus Orphicos in recentiores traduci potuisſe. Hoc loco non posſumus committere quin moneamus, nos hujus Bibliothecae Vol. I. P. III. p. 94, minus recte ſignificàsſe nostram ſententiam, quum in relatione Analectorum Criticorum Schneideri ſcribebamus, *Argonautica antiquiora esſe quam Hymnos & Carmina de Lapidibus*, quum ita ſcribendum fuisſet. *Argonautica & Hymnos antiquiores esſe quam Carmina de Lapidibus*. Sed age videamus correctionum ſpecimina.

P. 235. Argon. 101, 102: ultima vox ἄλλον mutatur in ἁμόν *nostrum*:

Καί με ἀλητείης τε καὶ ἐξ οἴστρυ ἐσάωσε
Μήτηρ ἡμετέρη καὶ ῥ' εἰς δόμον ἤγαγεν ἁμόν.

P. 245.

P. 245. Argon, 500:

Ὃς Δολόπων ἤνασσε περικλιόνων ἀνθρώπων.

Hunc verſum corruptum eſſe intelligitur, cum hinc, quod *Doliones*, non *Dolopes*, nominandi fuerant: tum inde, quod a librariis e verſu 129. confectus eſſe videtur. Igitur vere corrigitur:

Ὅς ῥα Δολιονίοισι περικλιόνεσσιν ἄνασσεν.

Quod in edito exemplo legitur ἑα pro ῥα, operarum vitio debetur.

P. 248. Argon. 601, elegans est conjectura, quâ εὐοινίστοις mutatur in οἰνοσπείστοις, atque ita conſtituitur verſus:

Ὄφρα κε μειλίξαιντ᾽ οἰνοσπείστοις ἐπιλοιβαῖς
Ῥείην πρεσβυγενῆ ——.

P. 250. Argon. 645, item veriſſimâ correctione κοῦρον ἔτ᾽ ἠίθεον ſubſtituitur in locum vulgati κοῦρον ἔτ᾽ ἀντίθεον:

αἱ δέ σφιν ἐσαθρήσασαι ἰόντα
Κοῦρον ἔτ᾽ ἠίθεον.

P. 254. Argon. 742:

Ἧιχι τε Μαῦροι ἔσαν Μαριανδύροισιν ὅμουροι.

Labes

Labes eluuntur partim ex ingenio, partim e libris ſcriptis, ut legatur:

Ἠιχί τε Μάκρωνες, Μαριανδύνοισιν ὅμυροι.

P. 255. Argon. 749 — 755. Loco impedito, populorum regionumque nomina corriguntur, lacuna notatur, tum verſu penultimo vulgatum ναέτας e codice Voſſiano mutatur in gentis nomen Ναπάτας:

Καὶ Φίλυρας, Ναπάτας τε, καὶ ἄστεα πυκνὰ
Σαπείρων.

Correctiones Hymnorum novae continentur in primis obſervatione verſuum temere ex alio in alium Hymnum translatorum. Ita H. XXXI. verſus 3, 4, 5, e deperdito Hymno, in Dianam aut Rheam ſcripto, immigrâſſe judicantur. Et H. LXVIII. 10, 11, 12, 13, rejiciuntur ad Hymnum LIX, unde huc invecti ſunt.

Adjectae ſunt, appendicis loco, duae Elegiae Graecae, quibus, in tantâ veterum Elegiarum jacturâ, vix quidquam ex hoc genere praestantius habemus. Altera est *Hermeſianactis* ap. Athen. XIII. p. 597, verſuum fere centum, miſere foedata; quae in priore editione hujus Epistolae per digreſſionem tractata fuerat. Altera est *Phanoclis*, apud Stob. LXII. p. 399, verſuum viginti & ſeptem, in-

integrior ac limatior. De utriusque poëtae rebus & ſcriptis praemittitur Obſervatio: quarum omnino ea, quae ad Hermeſianactem pertinet, de quo nondum ab recentioribus Scriptoribus proditum erat, cum accuratae doctrinae laude commendationem novitatis habet. Ad hujus igitur Elegiam emendandam non modo ingenii doctrinaeque inſtrumenta, ſed duorum etiam optimorum Codicum, Veneti & Medicei, lectiones adhibitae ſunt, & compluribus locis medicina facta est. Sed vel ſic univerſe tanta est orationis labes & obſcuritas, ut plurimis locis ſententia non e diſertâ ſcripturâ intelligi poſſit, ſed per conjecturam colligi debeat.

Difficile est modum tenere proferendorum ſpeciminum, e tantâ copiâ exquiſitisſimarum animadverſionum. Finem tamen facimus hujus cenſurae; tum, quod hac ejus vel brevitate vel longitudine noſtrae provinciae ſatisfeciſſe videmur: tum, quod ea est libri praestantia & ubertas, ut ab iis, qui harum literarum recto ſtudio ducuntur, potius ipſe legendus atque ediscendus, quam ex aliorum relatione cognoscendus ſit.

II.

ARISTOPHANIS COMOEDIAE, *ex optimis exemplaribus emendatae*, *ſtudio* RICH. FRANC. PHIL. BRUNCK *Argentoratenſis. IV. Voll.* 8 *Maj.* 1783.

Si, quod nemo dubitat, tam ingeniorum quam corporum vires cenſendae ſunt duobus momentis, rerum effectarum magnitudine & efficiendi celeritate; dubitari nequit quin Brunckii ingenium praecipuo quodam loco habendum ſit. Pauci ſunt anni quod ab eo edita ſunt Analecta Graecorum Poëtarum, opus varium multâque politum arte. Mox ſecutus est Anacreon, minoris quidem ille molis, nec tamen minoris diligentiae Hunc deinceps exceperunt frequentia Tragoediarum volumina, Aeſchyli, Sophoclis, Euripidis, eodem cultu commendata. Interea novam, eamque ſuis numeris expletam, Sophoclis editionem inſtituit, in quâ ornandâ expoliendâque dum verſatur, ecce! quaſi per laboris intermisſionem ac requiem duo alia opera conficit emendando vulgandoque Apollonio & Ariſtophane. Qui ergo ad requiescendum non otium ſibi, ſed negotium, ſumit: qui πάρεργον ita tractat, ut

ἔργον

ἔργῳ tractâſſe videatur; qui pro paginarum multitudine feſtinationis quidem indicia pauca prodit, plurima vero ſpecimina doctrinae, acuminis, diligentiae; nae is ab omnibus harum literarum ſtudioſis magnopere laudandus, &, ubi quid ei humani accidit, humaniter item comiterque habendus est.

Sed ſtudii Brunckiani efficacia eo magis apparet in hac Aristophanis editione, quo major ejus operae pars fuit ex eo genere, quod vulgo aerumnoſum ac molestum habetur. Nam quum inſtituisſet Graecam orationem ita reddere, ut ejus correctiones inſcriberet editionis Bergleriianae exemplo, quod typographo desſcribendum traderet, brevi cognovit marginem quamvis amplum tamen angustum esſe pro correctionum multitudine. Igitur Fabulas ipſe omnes ita deſcripſit prouti eas exhibendas judicavit. Hoc exantlato labore, exemplum descriptum relegens & comparans cum vetustis codicibus, quos antea non habuerat, deprehendit, multa in eo esſe nondum ſatis curata & emendata, quibus ad meliorem formam revocandis verendum fore ne tot lituris obſcuraretur ſcriptura, ut ex eâ typographus expedire ſe non posſet. Quid igitur? Eumdem denuo laborem ſuscepit, et exemplum deſcripſit novum, e quo haec editio expreſſa est. Ceterum & ipſe cogitavit Brunckius, & alii etiam cogitent, ne forte iteratâ deſcriptione vitia ſcripturae aucta ſint; quum fieri ſoleat, ut in longo opere oſcitantia ſubinde

ſubinde obrepat: praeſertim, quum maximam harum Fabularum partem iterum deſcriberet dum, ut ipſe profitetur, apud eum in muſeo ludebat vel filius, quo nil magis ipſius animum advertit oblectatque, vel confabulabantur boni quidam viri, qui quot fere diebus horisque matutinis ad ipſum ventitare ſolent. Enimvero, retractando ſaepius exemplo, non ſine voluptate cognovit, haec vitia pauciora longe & leviora eſſe opinione. Sed quaecumque aut ipſius aut typographi errore eſſent admiſſa vitia, de iis ſedulo monuit in Notis.

Erat omnino & opus digniſſimum, quod frequentandis exemplis ad plurimorum cognitionem proferretur, & materia ampla, in quâ Critici facultas expromeretur. Nam ex ingenti numero Comoediarum, cum ab Ariſtophane, tum plurimis aliis, proditarum, quibus Attica illa venuſtas, feſtivitas, dicacitas, vitae morumque conſuetudo, expreſſae erant, non niſi hae undecim illius Fabulae ad noſtram aetatem ſervatae ſunt. Porro conſtat, qui his Fabulis univerſis criticam emendandi & interpretandi operam praeſtaret, poſt renatas literas neminem fuiſſe praeter Kuſterum & Berglerum, ab iisque hanc provinciam magis affectam quam perfectam eſſe. Hos igitur viros, & alios nonnullos his minime inferiores ſingularum Fabularum Editores ſaepe acerbius reprehendit Brunckius quam hujus temporis fert humanitas. In quâ reprehenſione nequaquam

nos approbantes habet. Sit ita: libros antiquos non diligenter conſuluerint, rem metricam neglexerint, multa in Comici oratione vitia reliquerint. At plurimis locis rem egregie gesſerunt: cum animadverſionis eruditione ac meliorum lectionum restitutione Kusterus, tum Atticae venustatis obſervatione ac ſenſibus alluſionibusque Poetae aperiendis Berglerus: uterque brevitate, perſpicuitate, elegantiâ, opportunitate; ut nos quidem non meminerimus aliorum virorum doctorum notas majori cum voluptate legere. Et vero Berglerus, ipſo judice Brunckio, complura retractaturus fuisſe videtur errata, ſi ipſe deſcribendae editioni praefuisſet. Quare arbitramur, Brunckio pleraque acerbe dicta festinanti excidisſe, eumque, ut ejus est humanitas, clementius ſenſisſe quam ſcripſisſe.

Continetur haec editio Voluminibus quatuor: quorum per tria priora distributae ſunt Comoediae cum Brunckii Animadverſionibus; ordine non quidem vulgato, nec tamen deteriore, ut ita quaeque prior exhiberetur, prouti primum ad editionem expolita fuisſet. Igitur primo Volumine exſtant Lyſistrata, Thesmophoriazuſae, Ranae, Plutus, usque ad paginam 295: ſubjectae ſunt Notae ad quatuor illas Fabulas, paginis 291. Secundo Volumine ſunt Eccleſiazuſae, Nubes, Aves, Vespae, paginis 310, tum Notae ad eas paginarum 257. Tertio ſunt Equites, Acharnenſes, Pax, Fragmenta, multo

nunc

nunc auctiora & emendatiora, paginis 291: tum Notae ad tres illas Fabulas, ac deinceps Addenda ad has Notas & Fragmenta, paginis 172: porro Supplementum Emendationum in Omnes Aristophanis Reliquias, cum variis lectionibus e MS. Cod. bibliothecae regiae, qui antea collatus non fuerat; in Ranas, Plutum, & Nubes, inde usque ad pag. 228: denique Index nominum verborumque Graecorum copioſiſſimus, Kusteriano multis partibus aucto & ad numeros verſuum hujus Editionis accommodato, opus, ut laborioſiſſimum Editori, ita harum literarum ſtudioſis longe jucundiſſimum atque utiliſſimum. Quarto Volumine eſt Latina verſio Comoediarum, quam non quidem ſuo judicio, ſed bibliopolae voluntati obſecutus, adjecit Editor. Nec tamen induci potuit, ut verſionem Berglerianam repeteret: potius hunc etiam laborem ſuſcipere maluit, ut illam ita corrigeret & ad rationem Graecae orationis ab ipſo nunc emendatae componeret, & ſolutâ oratione exhiberet, ut fere nova haberi debeat, & jam Comici ſententia & venustas ex eâ intelligi percipique poſſit. Index in Notas nullus est. Animadverſiones porro virorum doctorum Exempli Kusteriani & Bergleriani, & Scholia Graeca, nec voluit repetere Editor, nec potuit per brevitatis conſilium. Platonii tamen Introductionem de Differentiâ Comoediarum, & Graeca Argumenta, exhibuit; adjecit quoque chronologicam tabulam

earum quae ſuperſunt, ac perditarum ex eodem temporis ſpatio, Aristophanis Fabularum.

Rationem criticam eandem ſecutus est, quam in aliis Graecorum Poëtarum editionibus: de quâ, quia ſuperioribus hujus Bibliothecae partibus ſubinde à nobis dictum est, nil attinet hoc loco univerſe exponere. Illa potius videamus, quae peculiariter ad Aristophanem pertinent. Igitur ad Graecam orationem emendandam adhibuit libros, tum ſcriptos, tum editos: ſcriptos quidem complures bibliothecae regiae Pariſinae, unum ſuum, unum Augustanum; quorum alius alias continet Fabulas: editos vero & veteres principes, & novitios praecipuos. Porro animadverſiones correctionesque recentiorum Criticorum, Daweſii, Toupii, Valckenarii, aliorum, ac priorum Interpretum Editorumque, veluti *Kusteri*, Hemſterhuſii, Bentleji, Bergleri, ad partes vocavit. Tum ſuo ipſe uſu ingenioque plurimas protulit emendationes. Atque ex hac tantâ variarum lectionum & conjecturarum multitudine, delectu habito, ita multas in Graecam orationem intulit, ſi eas veriores, elegantiores, concinnioresque vulgatis judicaret. Non videamur procul a vero aberrare, ſi numerum lectionum mutatarum ita definiamus, ut dicamus, octavam fere partem verſuum aliquid mutationis ſubiisſe. Quâ libertate veremur ne quorumdam reprehenſiones ſibi paraverit. De quibus nos quidem tenemus nostram ſententiam, proditam

Parte

Parte ſecundâ hujus Voluminis, in cenſurâ Apollonii.

Illud reticere non posſumus, omnino Brunckium operae pretiùm fecisſe hac editione, quâ Comici Fabulae ita exhibentur, ut multis partibus emendatiores ſint & jam facilius intelligi posſint: quod quidem triplici maxime ratione effectum est, quâ hujus editionis laudem cenſemus: primâ, proferendis melioribus lectionibus, magisque accommodatis ad ſententiae veritatem: ſecundâ, distinguendis perſonis: tertiâ, conſtituendâ parte metricâ. Atque his tribus rationibus multum lucis ac medelae allatum est non modo reliquis Fabulis, quae nondum ſeparatim editae peculiarem praecipui Critici curam expertae esſent, ſed in Pluto adeo, quo ſummi illi duumviri, Bentlejus & Hemſterhuſius, ingenium doctrinamque contulerant. Sed quandoquidem longius est quam pro unius cenſurae finibus, undecim omnes Fabulas recenſere, nunc quidem priores quinque producamus, Lyſistratam, Thesmophoriazuſas, Ranas, Plutum, Eccleſiazuſas, ex iisque tantum in omni genere promamus ſpeciminum, quantum ſatis ſit ad hujus Editionis vim ac praestantiam intelligendam.

Jam illud genus quod in perſonarum distinctione verſatur, quamquam plurimum valet ad Fabulae intelligentiam, tamen ſatis est a nobis numero verſuum notari; quippe vis ac ratio cujusque novae

diſtinctionis cognoſci nequit, niſi ſi comparetur cum proximis, & antecedentibus & conſequentibus, locis; quos referre infinitum eſt, legere in ſuo exemplo facile cuique eſt. Videant igitur lectores, Lyſiſtr. 88, 100, 122, 146, 529, 836, 884, 1115: Theſmophor. 31, 96, 252, 263, 623, 644, 652, 726, 928: Ran. 51, 195, 294, 311, & ſequ., 565, 570, 644, 947, 1018: Plut. 81, 170, 476, 824, 854, 868, 889 ſeq., 955, 959, 1172, ſeq.: Eccleſ. 41, ſeq., 350, 564, 687, 855, 1068, 1077.

Ergo peculiarius videamus de altero genere, vario illo & late patente, quod in oratione ac ſententiâ reſtituendâ cernitur. Ac primum quidem verſus perditi revocantur e libris ſcriptis. Veluti Lyſiſtr. 499. ſic reddidit Brunckius:

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

Ἡμεῖς ὑμᾶς σώσομεν.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ.

ὑμεῖς;

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

ἡμεῖς μέντοι.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ.

σχέτλιόν γε.

ΛΥ-

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

Ὡς σαθήσει, κἂν μὴ βούλῃ.

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ.

δεινόν γε λέγεις.

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ.

ἀγανακτεῖς;

Ἀλλὰ ποιητέα ταῦτ᾽ ἐστὶν ὅμως.

Totus ille verſus in editis libris deſideratur: in tribus vero ſcriptis Pariſinis ſic exſtat: ὡς σαθήσει, κἂν μὴ βούλῃ —— δεινὸν λέγεις —— ἀγανακτεῖς. unde illum, adjectâ particulâ γε, in contextum recepit Brunckius. Mox ποιητέα ſumſit ex iisdem libris ſcriptis in locum vulgati ἀποδεκτέα, quod non quidem ineptum est, ſed tamen a correctore corruptae lectionis ἀποκτέα in priorem Venetam editionem invectum, ex eâque in posteriores propagatum videtur.

Ibid. 901. ita vulgatum est:

Cineſ. —— —— —— —— οὐ βαδιεῖ πάλιν;
Myrrh. Μὰ Δί᾽ οὐκ ἔγωγ᾽, ἢν μὴ διαλλαχθῆτέ γε
Καὶ τοῦ πολέμου παύσησθε. Cineſ. Τοι γὰρ ἂν δοκῇ
Κἄγωγ᾽ ἄπειμ᾽ ἐκεῖσε. Myrrh. Νῦν δ᾽ ἀπομώμοκα.

Medius inter ultimum & penultimum verſus magnâ ſententiae jacturâ excidit, quem revocatum e tribus codicibus ſcriptis ita exhibet Brunckius:

KINHΣIAΣ.

τοιγὰρ ἂν δοκῇ,
Ποιήσομεν καὶ ταῦτα.

MYPPINH.

τοιγὰρ ἂν δοκῇ,
Κἄγωγ' ἄπειμ' ἐκεῖσε. νῦν δ' ἀπομώμοκα.

Ex eodem erroris fonte vitium manavit in Eccleſ. verſum, qui in editione hac est 621, in vulgatis 617. Nam quum eadem perſona bis uteretur eâdem formulâ loquendi, factum est, ut eam librarius altero loco omitteret; unde obſcuritas & lacuna exſtitit. Brunckius ita exhibuit ſaniorem lectionem:

BΛEΠYPOΣ.

Καὶ πῶς ἡμᾶς τοὺς πρεσβύτας, ἢν ταῖς αἰσχραῖσι
συνῶμεν,
Οὐκ ἐπιλείψει τὸ πέος πρότερον, πρὶν ἐκεῖσ', οἷ
φὴς, ἀφικέσθαι;

ΠPAΞAΓOPA.

Οὐχὶ μαχοῦνται.

BΛE.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ.

περὶ τοῦ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ.

θάῤῥει, μὴ δείσῃς, οὐχὶ μαχοῦνται.

ΒΛΕΠΥΡΟΣ.

Περὶ τοῦ;

ΠΡΑΞΑΓΟΡΑ.

τοῦ μὴ ξυγκαταδαρθεῖν. καὶ σοὶ τοιοῦτον ὑπάρχει.

Haec igitur minora commata in editis libris partim turbata partim omiſſa erant. Codex vero Pariſinus ita habet;

Οὐχὶ μαχοῦνται περί σου θάῤῥει. μὴ δείσῃς, οὐχὶ μαχοῦνται.
Περὶ τοῦ; — τοῦ μὴ ξυγκαταδαρθεῖν. καὶ σοὶ τοιοῦτον ὑπάρχει.

Atque cum ex hac tum vulgatâ lectionem Brunckius eam confecit & recepit, quam memoravimus.

Deinde ſpurii loci notantur atque ejiciuntur, veluti, ubi annotatio Grammatici olim in margine ſcripta, tandem in Comici orationem illata est. Hujus judicii exempla ſunt Thesmophor. 136 editionis vulgatae, 129 editionis Brunckianae, 'Ολο-

λύζεις γέρων deletur, tamquam e gloſſâ marginis, ὀλολύζει ὁ γέρων, in Fabulam invectum, ut infra 283 Ed. vulg.

Ran. 1478. Editionis vulgatae, 1431. Brunckianae, Aeſchyli effatum exſtat de Alcibiade:

Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν,
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Medium verſum, ut inepte repetitum e proximo, repudiat atque delet Brunckius, obſecutus cum ſententiae, tum auctoritati trium librorum ſcriptorum, & Plutarchi Alcibiad. p. 199. A. Asſentimur Brunckio alterum e duobus prioribus verſibus esſe delendum: nos quidem ſecundum retinere *mallemus*, & quia exquiſitior altero videtur, & quod Plutarchus eum habet. Fuit omnino antiquitus duplex librorum ſcriptura, aliis primum, aliis ſecundum exhibentibus: ex horum numero fuit exemplum, quo Plutarchus uſus est: ex illorum exempla, e quibus Codices Pariſini fluxerunt.

Porro, nec illud Criticae munus neglectnm est, quod verſatur in transpoſitione, quâ verſus e ſuâ in alienam ſedem pulſi, in verum ordinem revocantur. Veluti Lyſiſtr. 319, 320, praepoſtere poſiti in vulgatis libris, in ſuas restituuntur ſedes, auctoritate duorum librorum ſcriptorum:

ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Αιγνὺν δοκῶ μοι καθορᾷν καὶ καπνὸν, ὦ γυναῖκες,
Ὥσπερ πυρὸς καομένυ· σπευςέον ἐςὶ θᾶττον.

Sed longe plurima ſunt exempla Criticae feliciter tractatae in eo genere, quod in ſingulorum verborum mendis corrigendis cernitur. Horum e magnâ copiâ tantum promamus, quantum ſpeciminis cauſſâ ſatis ſit.

Lyſistr. 291. vulgatum ἐξεπιώκατον, quamquam a Suida memoratum, & librorum ſcriptorum auctoritate confirmatum, e conjecturâ mutatur in verius exquiſitiusque ἐξιπώκατον, cujus ſimplex ἰπόω alibi occurrit, & a T. Hemſterhuſio illuſtratum est ad Plut. 279.

Ibid. 599:

Σὺ δὲ δὴ τί μαθὼν οὐκ ἀποθνήσκεις;
Καίριος ἐσσί γε· σορὸν ὠνήσει.

Ita ſecundum verſum corrigit Editor, pro vulgato Χωρίον ἐςί· σορὸν ὠνήσει. Illud ſumſit e lectione Venetarum editionum καίριον: hoc flagitante ſenſu, & formae auctore Euripide Hel. 1250. E corrupto hoc loco Χωρίον pro *ſepulchro* acceperunt Interpretes ad Act. Ap. I, 18. Ceterum mallemus Ὥριος quam Καίριος.

Ib.

Ib. 644. Ἀρχηγέτι in Dativo recepit e Scholiis & codicibus pro Ἀρχηγέτις. Verſu proximo, pro κατέχουσα, e veſtigiis veterum editionum & codice Auguſtano, καταχέουσα, ut ſit, *laxam ac fluentem crocotam gerens.* Venit nobis in mentem Sophoclis ap. Dionyſ. Hal. A. R. I. p. 38. ubi fere ſimiliter vocat Anchiſem, Νώτου καταστάζοντα βύσσινον φάρος.

Ibid. 996. ſic exhibetur a Brunckio e conjecturâ:

ΠΡΟΒΟΥΛΟΣ.

Ἀπὸ τοῦ δὲ τουτὶ τὸ κακὸν ὑμῖν ἐνέπεσεν,
Ἀπὸ Πανός;

ΚΗΡΥΞ.

οὐχ· ἀρχὰ μὲν οἴα Λαμπιτώ.

Verſus ultimi haec est ſententia: *Non: principium quidem ſola est Lampito.* Vulgo, contra Metricam rationem ac ſenſum, est: οὐκ, ἀλλ' ἀρχὰ μὲν οἴω Λαμπιτώ: *non; ſed principium quidem, ut puto, est Lampito.*

Theſmoph. 134. Scaligeri lectio, confirmata conſenſu codicis Auguſtani, recipitur: Ὧν χάριν ἄνακτ' ἀγάλλε Φοῖβον τιμᾷ. i. e. *cujus rei cauſſâ cole Phoebum regem honore.* Vulgo, loco ἀγάλλε, legitur ἀλλά. Poterat laudari animadverſio T. Hemſterhuſii ad Thom. Mag. p. 4.

Ibid.

Ibid. 383. —— ἣν ἅλις ἐσθ᾽ ἡμῖν σχολή, mutatur maximo ſententiae fructu, auctoritate codicis ſcripti, in ᾗ μάλισθ᾽ ἡμῖν σχολή.

Ibid. 548. e ſcripto codice receptum est: χἀξὸν λέγειν ὅσαι πάρεσμεν ἀςαί, *cumque liceat dicere omnibus nobis, quae adſumus, civibus.* In editis prioribus est, loco ultimae vocis, αὐταί, quod plane friget.

Ibid. 1024. Oratio Euripidis, qui tragico habitu ad Mneſilochum a Scythâ custoditum cupiebat accedere, prouti Perſeus ad Andromedam, restituitur ſententiae, e conjecturâ mutato λάβοιμι in λάθοιμι, & ἀπέλθοιμι in ἐπέλθοιμι:

Φίλαι παρθένοι, Φίλαι,
Πῶς ἂν ἐπέλθοιμι καὶ
Τὸν Σκύθην λάθοιμι;

Videtur esſe parodia verſuum in Andromedâ fabulâ. Forma Euripidea est eadem in fragmento ex Inone apud Plut. II. p. 556. A. Φίλαι γυναῖκες, πῶς ἂν ἐξ ἀρχῆς δόμους Ἀθάμαντος οἰκήσαιμι; —— Videatur Valckenarius Diatrib. Fr. Eur. p. 178 & ad Hippol. 208.

Ran. 1488 vulgatae, Br. 1440, ex optimâ, & Kustero Bergleroque incognitâ, editione Bernardi Juntae, verior ſcriptura restituta est:

Εἰ

Εἰ ναυμαχοῖεν, κᾆτ' ἔχοντες ὀξίδας
Ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.

Vulgo priori verſu legebatur minus eleganter, Εἰ ναυμαχοῖεν ἂν κατέχοντές τ' ὀξίδας.

Plut. 119. Impeditus est locus, in reſponſione Pluti, qui nolebat viſum recipere, ne propterea Jovi poenas daret: Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν εἰδὼς τὰ τούτων μῶρ' ἔμ' εἰ Πύθοιτ' ἂν ἐπιτρίψειε. Brunckius, repertâ in margine vetustisſimi ſui codicis verâ lectione, οἶδ' ὡς pro εἰδὼς, locum ita exhibuit:

Ὁ Ζεὺς μὲν οὖν οἶδ' ὡς, τὰ τούτων μῶρ' ἐπεὶ
Πύθοιτ' ἂν, ἐπιτρίψει με.

Ib. 824. Verior perſonarum distinctio, ab Hemſterhuſio prodita, e ſcriptis codicibus confirmatur & recipitur.

Eccleſ. 364. Lenisſimâ correctione ſanitas restituitur loco, dividendo nomine καταπρώκλων. Jam convenit dictio homini, qui difficulter & nitendo alvum exonerat:

Τίς ἂν οὖν ἰατρόν μοι μετέλθοι, καὶ τίνα;
Τίς τῶν κατὰ πρωκλὸν δεινός ἐστι τὴν τέχνην;

Ib 998. Dictum est juvenis ad vetulam, quae illum e formulâ populiſciti cogere ſtudet, ut ſecum concumbat. Hujus dicti vis & venustas restituitur lenis-

lenisſimâ correctione a Thoma Tyrwhitto factâ, ab eoque per literas cum Brunckio communicatâ, quâ ἐμῶν mutatur in ἐτῶν:

Ἀλλ᾽ οὐκ ἀνάγκη μοί ϛἰν, εἰ μὴ τῶν ἐτῶν
Τὴν πεντακοσιοϛὴν κατέθηκας τῇ πόλει.

Non quidem, ut fere ſolet, veriſſimam hanc emendationem in contextum recepit Editor; de ſuo tamen pro μοὐϛὶν reddidit μοί ϛὶν. Ceterum ita vertit: *At enim mihi neceſſe non est, niſi quingenteſimam annorum tuorum reipublicae ſolvisti.*

Ibid. 1027. Item Comici manus restituitur e codice ſcripto. Juvenis victus, dum abducitur a vetulâ in lectum, eam illudit tamquam ab eâ ſepeliendus eſſet. Quam diverbii partem ita exhibet Brunckius:

ΓΡΑΥΣ. Β.

Ἦ μὴν ἔτ᾽ ὠνήσει σὺ καὶ ϛεφάνην ἐμοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ.

Νὴ τὸν Δί᾽, ἢν περιῇς γε πυ τῶν κηρίων.
Οἶμαι γὰρ ἔνδον διαπεσεῖσθαι σ᾽αὐτίκα.

Atque ita vertendo expreſſit: ANUS II. *Immo etiam coronam adhuc emes mihi.* ADOLESCENS. *Ita, per Jovem, ſi modo conſumtis cereis forte ſuperes; arbitror enim, te, ſtatim atque intro ingreſſa fueris, mori-*

morituram. Vulgo perperam & nullo ſenſu legebatur: Νὴ τὸν Δί' ἦν περί γε ποῦ τῶν κηρίων.

Ib. 1085. Ed. Vulg. Juvenis a duabus vetulis agitatus, quarum utraque eum ſibi vindicat, alteri dicenti, Δευρὶ μὲν οὖν ἴθ' ὡς ἐμέ, reſpondet, Ἦν γ' ἡδέ μ' ἀφῇ. Ita Brunckius reſponſum juvenis acutâ emendatione reſtituit; quod plane obliteratum in hanc labem abierat: Ἦν νὴ Δία γ' ἀφῇ.

Frequentes quoque ſunt correctiones, iisque additae obſervationes in genere Metrico. Ejus tres fere ſunt formae. Prima eſt in Syſtematibus, ſeu plurium verſuum ſummâ & conſtitutione: veluti, Lyſiſtr. 274, 277, 349, 598, 1056, 1068, 1316. Theſm. 1001. Ran. 344, 534, 541. Altera in ſingularibus verſibus, & pedum varietate, numero, loco: cujusmodi eſt Plut. 178, 325, 886: & alibi. Tertia in ſingularum ſyllabarum quantitate cernitur: veluti Lyſistr. 118. & aliis omnibus locis ποιεῖν reſtituit primâ brevi pro ποεῖν, quod librariorum ignorantiae debetur: 157, reſtituitur ex eâ obſervatione, quâ in verbo ἵημι & ejus compoſitis prima producitur: ἐπεὶ οὐ Jambum eſſe docetur: Theſm. 324. revocatur οἰστροδόνητος pro οἰστροδίνητος, quod ῑ longum habet. Plut. 98, verbo ἑώρακα quatuor ſyllabae vindicantur; quod contra voluerat Daweſius: idem contra Dorvillium defenditur in eâ ſententiâ, quâ ſtatuerat, ſyllabam κα ſequente voce

χρόνῳ

χρόνῳ non produci; huc pertinent aliae aliis locis obſervationes, 147 de primâ in μικρὸς brevi, & ſimiles in eodem genere 166, 306. De craſi, cujus ſcribendae conſtantem tenuit rationem: in Lyſiſtr. 945, ἔα᾽ ὔτ᾽ ᾧ δαιμονία, pro ἔα αὔτ᾽ ᾦ δ. Ibidem, 152, 514, pro ὁ ἀνὴρ ſcripſit ὡ᾽νὴρ: adjungatur his Theſm. 403.

Et univerſe quidem correctionibus Brunckianis, quamvis audacioribus & frequentioribus, laus facilitatis & concinnitatis tribuenda eſt. Neque enim, quod ſaepius fit ab aliis emendatoribus, inferciendis temere particulis menſuram explet, ut quaſi difficili labore monſtrum pariatur; ſed cum ſuavitati veritatique modorum conſulit, tum rationem habet Atticae orationis & elegantiae.

Eſt quoque, ubi ſententiae obſcuritatem interpretando aperit. Quo in genere, etſi rara ſunt exempla, tamen paucitas eorum compenſatur acumine & venuſtate. Veluti Ran. 94 in illa malorum poëtarum reprehenſione:

> Ἁ φροῦδα θᾶττον, ἢν μόνον χορὸν λάβῃ
> Ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ τραγῳδίᾳ.

Ita vulgo acceptum ac redditum eſt: *Statim evanidi, ubi unum chorum adepti ſunt, qui placeat in Tragoedia*: vel, *Qui gaudio mox emoriuntur, ſi cho-*

rus tantum ſemel ſecunda utatur fortuna in Tragoedia. Error exſtitit e non intellectâ vi verbi προσȣρεῖν: cujus falſam interpretationem *ſecundo vento utor*, e Scholiasta in Theſaurum retulit H. Stephanus, atque ita per alia Lexica propagavit. Cujus erroris nos quoque exemplum notavimus Vol. II. P. II. p. 103. προσȣρέω eſt *admingo, immingo.* Igitur veriſſime vertit Brunckius: *Viribus exhauſti protinus evaneſcunt, ſi modo chorum acceperint & ſemel tantum in Tragoediam minxerint.*

Neque vero deſunt Animadverſiones Grammaticae, de vocum formâ & conſtructione: quarum quidem ſpecimina referre longum est, notasſe ſufficit. Igitur adeant harum rerum ſtudioſi, Lyſistr. 557, ubi λάχανα de *foro olerum* exponitur: 601, de ſcripturâ nominis μελιτȣ̃ττα: 895, de antiquâ formâ τιθέω: Ran. 298, de Futuris, quae habent formam Praeſentis: Plut. 1037, de conſtructione Optativi: Eccleſ. 162, δέ εἰ cum Futuro: 255, de ὅπως cum Futuro Indicativi: 384, de distinguendis Adverbiis vulgo confuſis οὐδέποτε & οὐδεπώποτε.

Ceterum, esſe quoque operae Brunckianae partes, quae nobis minus probentur, & quivis ipſe facile intelligat, nec fieri aliter in tam longo opere posſit. Quod quidem univerſe monuisſe ſatis est.

Nam,

Nam, ea quae nobis probatur pars, cujus non niſi pauca excitavimus ſpecimina, talis tantaque est; ut non dubitemus hanc editionem commendare omnibus Atticae venustatis amantibus, cum ab externi cultus habitusque elegantiâ, tum in primis ab emendatâ expolitâque ad faciliorem intelligentiam oratione.

III.

M. TULLII CICERONIS DE OFFICIIS LIBRI TRES. *Ad ſolam priscorum Exemplarium fidem recenſuit, adjectisque* JO. MICHAELIS HEUSINGERI *& ſuis Adnotationibus, explicatiores editurus erat* IACOBUS FRIDERICUS HEUSINGER. 8 *Maj. pagg.* 812. *Proſtant Brunsvigae in Orphanotrophei Ducalis Bibliopolio.* 1783.

Athenis aliquando reus orationem, quam in judicio haberet, a Lyſia nobilisſimo oratore acceptam, domum abiens ediscere coepit: mox ad Lyſiam rediit moestus, dicens, orationem ſibi primum quidem legenti viſam esſe plane egregiam, ſecundum vero ac tertium relegenti infirmam omnino & frigidam apparuisſe. Tum Lyſias ridens, Ergone, inquit, tu eandem orationem ter apud judices habiturus eras? Quin tu eam ſemel habebis, & cognosces quanta in me vis perſuadendi ſit. Admonitio eo valebat, huic eloquentiae generi non verum, ſed veri ſpeciem, nec ſcientiae perpetuitatem, ſed opinionis brevitatem, propoſitam esſe. Quamquam ſi quis optimorum Veterum, cum Lyſiae tum

tum aliorum, orationes ita legat, ut videat non quam ſint verae, ſed quam ad perſuadendum accommodatae, is quo ſaepius quamque relegat, eo plus continuo ſuavitatis perſpiciendo interius artificio capiet. Atqui ſi haec est dos earum ſcriptionum, quarum effectus exigui temporis opinione cernitur, quanto magis eandem dotem adesſe par est illis ſcriptionibus, quibus certus ac permanſurus doctrinae fructus continetur. Nam, ſi ratio & oratio errori veritatis ſpeciem adjungere potest, ipſi profecto veritati efficaciam ac lumen adjungere poterit; ut minime verendum ſit, ne lectione quamvis ſaepe repetitâ talium librorum vis ac ſuavitas minuatur.

Quod cum alias nobis ſaepe in Ciceronianis ſcriptis, tum nuper in Officiis, uſu venit: quibus denuo legendis recentem voluptatem percepimus, nova nec ante animadverſa bona deprehendimus. Quorum quidem librorum laus ac praestantia quominus vulgo intelligatur, duae ſunt causſae: una, quam ſuperiore quadam cenſurâ memoravimus, quod plerique nostrâ aetate homines compendiorum jejunitati adſueti & a Veterum uſu rudes ſunt; altera, quod illorum captui nulla ſatis accommodata exſtat editio, quâ Philoſophia Moralis apte ac perſpicue explicetur. Neque hoc ita dicimus, ac ſi eam operam, quae in emendandâ conſtituendâque ſcripturâ verſatur, contemnamus. Immo, nil magis a nostro ſenſu judicioque alienum est, qui eam ne nunc qui-

 dem

dem in his libris ſupervacaneam esſe ſtatuimus, eique omnino tantum tribuimus, ut, niſi praecesſerit, omnem doctrinae interpretationem vanam & jejunam judicemus. Sed tamen, ut nunc est, hominum ignorantia talem editionem requirere videtur. Nam, ne dicamus de prioribus illis, quorum e numero Erasmus, Amerbachius, Melanchthon, & in primis Betulejus, Philoſophiae explicationem non neglexerunt: ex iis, qui huic aetati propiores ſunt, Graevius, frequenter in Notis loca Philoſophorum attulit, neque tamen ut ratione ac viâ ageret, & oſtenderet quo quidque pertineret. Mox Rachelius, Helmſtadienſis Profesſor, editis his libris, ut est inſcriptio, *cum Commentario Philoſophico Juridico & Prolegomenis, quibus natura honesti aliaque ad Jus Naturae ſpectantia explicantur*, quamquam nec doctrinae nec literarum ſcientiâ magnopere inſtructus, tamen utilisſimo illius Academiae inſtituto ſatisfecit editione ad Ethicas Scholas comparatâ, praeceptis etiam ſubinde ac ſententiis e doctrinae obſervatione illuſtratis. Tum Facciolatus, vir egregius, huic parti interpretationis aliquantum operae navavit, brevibus ſuavisſimisque animadverſionibus, quibus hos libros ornatos vulgavit Venetiis anno hujus ſeculi ſeptimo quadrageſimo: ſed hanc provinciam, quippe ad ſenectutis requiem ac levamentum ſusceptam, parcius tractavit quam postularet opus, ipſo judice, ejusmodi, ut vix exercitati, nedum parum exer-

citati

citati totam doctrinam, non ſane de medio ſumtam, partesque ejus ſingulas, earumque ordinem & contextum, ſine adjutore percipere posſint. Jam Ernestus unam Criticae rationem ſecutus est quae in verâ ſcripturâ restituendâ cernitur, ſed hanc ipſam paucisſimis horum librorum locis adhibuit. Denique Heuſingeriana editio, quae in eodem genere omnes omnium ſuperiorum editionum laudes ſuperat & multis praeterea interpretationis partibus commendatur, a doctrinae explicatione vacat, ad eamque intelligendam lectores postulat Veteris Philoſophiae peritos. Quae cum ita ſint, minime nos poenitet conſilii, quod dudum cepimus, edendorum aliquando horum librorum ad eam rationem, ut emendatae lectioni ſuperſtruatur doctrinae interpretatio accuratior, ducta e fontibus Veterum Philoſophorum, cum univerſorum, tum eorum, quos Cicero ſecutus est, Stoicorum, in primis Panaetii, Hecatonis, Poſidonii, ac ſimilium. Sed haec alias, nunc in rem praeſentem veniamus.

Ergo Heuſingeris cumulatius uberiusque tribuenda est laus ea, quam ante hos ducentos annos Carolus Langius, cui ſine dubio multum debent hi libri, ſibi vindicavit, quum in editionis a ſe factae titulo poneret, *eos ita ad optima & vetustisſima exemplaria recognitos esſe, ut nunc demum editi videri queant.* Neminem facile fugiat, quanta fuerit Heuſingerorum in his literis ſcientia & diligentia, quan-

 tum

tum ſtudium & acumen. Et patruus quidem Joannes Michael, qui novae editionis ſpecimen vulgavit Iſenaci Anno 1749, uſus est codicibus ſcriptis duobus Gothano & Vinarienſi, editis vero libris vetuſtioribus octo, Romano primo Anni 1471, Venetis quatuor Annorum 1470, 1484 1506, 1554, Lipſienſi 1500, Argentoratenſi 1510, Aldino 1561, Colonienſi Francisci Fabricii 1581. Recentiores ab eo non esſe neglectas editiones, verbo monuisſe ſatis est. Adhibuit porro Auctores, qui Ciceronis locos vel retulerunt vel imitati ſunt, Nonium Marcellum, Servium, Lactantium, Ambroſium, e medio etiam aevo Vincentium Bellovacenſem. Ex his fontibus & ſuâ ipſe Latinitatis ſcientiâ, quâ plane egregiâ valebat, multis locis orationem expolivit atque emendavit. Porro interpretationi conſuluit, ut & rebus historicis illustrationem ex Antiquitatis cognitione, & verbis conſtructionique explicationem e Grammaticâ ratione adferret: utrumque frequenter, breviter, perſpicue. Ceterum, biennio post editum ſpecimen, mors eum occupavit.

Igitur ejus diſciplinae alumnus, fratris filius, Jacobus Fridericus, relicti operis tutelam ſuscepit atque ita gesſit, ut operae praestantiâ Patruo minime cederet, & haud ſcio an praestaret. Nam plurimos alios in ſubſidium vocavit veteres libros bibliothecae inſtructisſimae Wolfenbuttelanae, cujus urbis ſcholam regebat. In his ſunt ſcripti quinque &

boni

boni & antiqui; Scholiastes e medio aevo, nullius ille quidem ad doctrinam pretii, nec tamen inutilis ad lectionem conſtituendum; porro editiones optimae & antiquisſimae, Moguntina Anni 1465, alia ſine loci & anni indicio, Veneta 1498, Lipſienſes duae 1507 & 1513, Hervagiana 1534, Victoriana 1537, Camerariana 1540, Gryphiana ejusdem anni, Anemoeciana 1541, Aldina 1561, Langiana 1563, Lambiniana 1566, Hieronymi Wolſii 1569, Francisci Fabricii 1581, Henrici Saganenſis Vitenbergae 1582, Gothofredi 1596: tum recentiorum copiae, Gruteri, Graevii, Gronovii, Cockmanni, Pearcii, Oliveti, Ernesti, de quibus non est quod peculariter dicatur. Denique non neglexit eos, qui Ciceronis locos in ſuos libros transtulerunt, e quorum genere excitavit Bedam, Joannem Sarisberienſem, Albertum de Eyb: Nonium vero Marcellum cum duobus contulit codicibus ſcriptis ejusdem bibliothecae, altero recentiore, altero optimo & antiquisſimo.

Ad tantas copias quum non minorem diligentiam & religionem adferret Heuſingerus, non miramur, eum novam recenſionem dare, quam Ernestinam ſequi, maluisſe. Huc accedebat, quod Ernestus, praeſertim in Philoſophicis operibus Ciceronis, nimium festinasſet, & in conſtituendâ oratione rationem tenuisſet eam, quam Heuſingerus non probaret. Improbatae rationis duo ſunt capita, quae docte accu-

rateque exponuntur: alterum de aliis locis, alterum de Temporum Modorumque conſecutione. Prioris capitis haec proferuntur exempla, Philipp. III, 10, *in illo ipſo die*, ubi Erneſtus *in* repudiaverat & ejecerat. Philipp. IV, init. *frequentia veſtrum*, vindicatur pro *f. veſtra*: item Orat. 46, *ſtlitibus* pro *litibus*: de Or. III, 58, *tetulit* pro *detulit*: Ep. Div. VII, 1, *aliqui* pro *aliquis*: Ib. XV, 2, *Parthos — iter eos per Cappadociam — eſſe facturos*, vindicatur *eos*: Brut. 57, *ut ſibi ipſe non conveniat*, Erneſtus maluerat, *ut tibi ipſe non convenias*, ſed ita tertiam quoque perſonam infinite poni, frequens Ciceroni eſſe oſtenditur: Ib. 72, in verbis Caeſaris, *ſi cogitata praeclare eloqui posſent, nonnulli ſtudio & uſu elaboraverunt*, Erneſtus inſeruit *ut* de ſuo, *eloqui ut posſent*, omnibus, ut putat, approbantibus; at veriſſime oſtendit Heuſingerus bonam eſſe veterem lectionem: Ib. 75, *omni ornatu orationis tamquam veſte detracta*, item defenditur ac probatur prae *detracto*, quod Erneſtus receperat. Quo quidem in loco non audemus asſentiri Heuſingero; quandoquidem exempla non ſatis ſimilia allata ſunt vel a Patruo ad Nep vel a Cortio ad Salluſt. Cat. 55. p. 354.

Poſterius caput magnum locorum numerum complectitur, quos Erneſtus mutaverat obſecutus legibus ab ipſo informatis de Temporum Modorumque conſecutione. Igitur oſtendit Heuſingerus, eſſe ubi

ubi recte dicatur, *ſunt qui dicunt*, pro *dicant: non habeo quid ſcribam*, pro *quod ſcribam: ſi potuero*, pro *ſi potero*: recte item Indicativum in oratione ſuspenſâ poni, veluti de Or. I, 5, *hortemurque potius liberos nostros, ne — ſe id quod expetunt, conſequi posſe confidant.* Talia & plurima alia praecepta traduntur, quae omnia recenſere longum est. Et ne quis dicat, locos, quorum auctoritate utitur Heuſingerus, a librariis esſe corruptos & emendandos ad leges Ernestinas: optimorum & antiquisſimorum codicum fidem ſecutus est Heuſingerus, rationes etiam e Grammaticâ ſubtilitate explicuit. Quare nos omnibus accuratae orationis ſtudioſis hoc caput commendamus; ſi forte ejus cum Ernestinis ac Schelleriani praeceptis contentione probabilem formulam hujus loci conſtituere posſint.

Ceterum ipſe Jacobus Fridericus Heuſingerus, antequam edendi operis initium faceret, mortuus est anno hujus ſeculi octavo ſeptuageſimo. Ergo hoc munus, veluti hereditarium, ad ejus filium Conradum pervenit: qui illud ita administravit, ut ſtudium ſuum omnibus aequis doctisque judicibus probaret, ſeque haud indignum domesticarum laudum ſuccesſorem ac paternae disciplinae alumnum praeſtaret. Primum, operam navavit libro accurate deſcribendo: tum indices ſubjecit diligentisſime confectos: denique praefationem adjecit docte prudenterque ſcriptam. Nam, cum univerſe rectum

de

de his literis judicium prodidit: tum de quorumdam veterum librorum vi & momento erudite expoſuit: qua quidem in parte utiliſſimo uſus est conſilio Langeri, praefecti bibliothecae Wolfenbuttelanae, viri doctisſimi & rei bibliographicae peritisſimi.

Sed, age, peculiarius, quoad ejus fieri potest, Heuſingerianae operae modum ac rationem deſcribamus. Praeter indices & praefationem, voluminis paginae ſunt 812: quarum ſuperior pars, ut ſolet, Opus Auctoris, inferior utriusque Heuſingeri Notas continet. Et Joannis quidem Michaëlis Notae non ſolum ad orationis emendationem pertinent; ſed interpretationem quoque habent, cum rerum historicarum, tum verborum ſententiarumque obſcuriorum, non quidem eam e reconditae doctrinae copiis depromtam, quippe quae nec pervulgata nonnumquam omittat, ſed tamen doctam, acutam, opportunam, perſpicuam item ac brevem, utilemque non tironibus modo ſed eruditis etiam. Jacobus autem Fridericus, rerum interpretationem, quippe praeceptam a Patruo, raro attigit: ceterum ſummam in emendandâ conſtituendâque oratione curam poſuit: & in hac parte, nostro quidem judicio, Patruum adeo ſuperavit. Sed ut certius etiam intelligatur, quid, quâ ratione, quô modo, uterque egerit; primum unius cujusdam particulae animadverſiones notabimus, deinde ſpecimina e reliquo toto opere proferemus. Videamus igitur ipſam pri-

mam

mam periodum, quae cum titulo & Notis paginas explet quatuor & dimidiam. Notas ipſis Interpretum verbis referemus, nec vero Auctorum locos omnes reponemus, ſed tamen eos numero ſignificabimus. Illud etiam monendum est, Jacobi Friderici Notas aſterisco inſignitas eſſe.

M. Tullii Ciceronis, de Officiis ad Marcum filium Liber Primus. Quamquam te, Marce fili, annum jam audientem Cratippum, idque Athenis, abundare oportet praeceptis inſtitutisque Philoſophiae, propter ſummam & doctoris auctoritatem, & urbis; quorum alter te ſcientia augere potest, altera exemplis: tamen, ut ipſe ad meam utilitatem ſemper cum Graecis Latina conjunxi, neque id in Philoſophia ſolum, ſed etiam in dicendi exercitatione feci, id tibi cenſeo faciundum, ut par ſis in utriusque orationis facultate.

„ *De Officiis.* Goth. & Vinar. cum pluribus aliis *Officiorum.* Sed ipſe Cicero *de Officiis* praeſcripſit, idque Attic. XVI, 11, testatum reliquit. Nec aliter Plinius N. H. praef. Gell. XIII, 27; Lactant. VI, 2: Festus, Nonius, aliique Grammatici. Unde & Ambroſius, Ciceronem imitatus, *de Officiis* opus ſuum inſcripſit. *Officium* autem nominatur neque κατ' ἀντίφρασιν, quaſi *minime officiat*, i. e. noceat; neque ab *efficiendo*, ut veteres putabant; neque ex opificio contrahitur: ſed ab *obficere* est, quod ſignificat, apte, accommodate, decenter, facere; ut *occa-*

ſio

ſio quae opportune accidit, ut *obedio*, *oblecto*, *obſequor*, *obtempero*, aliaque, quae ſimplicium verborum actionem commodam, & ad aliquid attemperatam, exprimunt. Hinc fit ut *Officium* ſaepe pro beneficio dicatur."

* „ *De Officiis*. Hanc ſcripturam ſiſtunt MSS. Guelpherbytani omnes, praeter quartum. Is vero dedit *Officiorum*, quod primi editores, codicum recentisſimorum adſeclae, arripuerunt. Ciceroni probatam inſcriptionem retinet etiam Sueton. Caeſ. c. 30. & Lamprid. Alex. Sev. c. 30."

Ad Marcum f. „ Qui tum annum agebat XXI, natus L. Julio Caeſare, C. Marcello Figulo Coſſ. ab V. C. anno ƆƆCLXXXVIIII."

Annum jam „ Scribere coepit Cicero, L. Julio Caeſare quintum, M. Antonio Coſſ., ineunte aeſtate, Caeſare jam interfecto: perfecit vero extremis ejusdem anni menſibus. Vide Attic. V, 13, XVI, 11 & 14. Filium Athenas miſerat circa Calendas April. ſuperioris anni, ut ex Attic. XV, 15, & XVI, 1, cognoſcitur: quod qui Caeſare jam e medio ſublato factum putant, multum errant."

Cratippum „ Philoſophum Peripateticum, ſuae aetatis principem, Mytilenis oriundum, ubi Pompejum ex acie Pharſalica fugientem conſolatus est: Plutarch. Pompej. p. 659. Ciceroni in Ciliciam eunti primum viſus est Epheſi, quo ejus ſalutandi cauſa venerat: Cicer. de Univ. c. 1. Postea ab

eodem

eodem Cicerone adjutus, civitatem Romanam a Caeſare impetravit. Athenas veniens, adnitente Cicerone, ab Areopagitis rogatus eſt, ut, quoniam civitati ornamento futurus eſſet, inſtituendae juventutis cauſſa ibi maneret: quod & fecit: Plutarch. Cic. p. 873, Brut. p. 994. Scripſit de Divinatione Somniorumque Interpretatione: Cicero Divin. I, 3: II, 48. ſeq. Tertullian. de An. 46. Adde Cicer. Off. II, 2 III, 2. Brut. 61. Cicero Fil. Ep. XVI, 21. Ceterum nomen hujus philoſophi analogiam non ſequitur, qua ſcribendum eſſet Crathippus: vel quod Aeolicum eſt; (Mytilene enim Lesbi urbs, Lesbus vero ab Aeolibus habitata fuit) vel quod in compoſitis ex ἵππος ſpiritus aſperi ratio non ſemper habita eſt. Nam & *Alcippus*, *Aristippus*, *Leucippus*, *Lycippus*, tenuem literam retinent."

Abundare „ Non ſolum abunde audire praecepta philoſophiae, ſed etiam frequenter & quotidie quaſi exemplum aliquod vivendi in aliis intueri. *Abundare praeceptis* non eſt eruditum eſſe, ſed copia praeceptorum circumfluere."

* *Abundare oportet* „ Gu ſec. ſed ſolus, & hoc loco parum commode, *abundare oporteat*. Conjunctivum facilius admittam cap. 2, 7."

Praeceptis inſtitutisque philoſophiae. „ *Praecepta* ſunt, quae vera, recta & honeſta monſtrant: *inſtituta* animum moresque ad praecepta conformant.

Haec

Haec quidem non auribus magis a magiſtro, quam oculis ingerebantur ab iis, qui tum Athenis recte vivendi exemplum praeibant. Filium igitur non doctiorem modo esſe vult; ſed multo etiam meliorem, qui ſciat non magis, quam probet ac ſequatur optima."

Auctoritatem. „Quia & praeceptorem habes, & in ea urbe agis, cujus ſumma est auctoritas. Est vero *auctoritas* vis ad agendum vel ſine ratione impellens. Hanc urbi quoque tribuit, quae viros ferebat unicuique adoleſcenti imitandos."

Augere „Ad te doctrina & moribus ornandum plurimum conferre. Doctoris enim ſcientia, urbis exempla, plurimum ad tuum profectum conferre posſunt."

* *Altera exemplis.* „Gu. 7. *alter exemplis:* quod ſimile foret illi Virgil. Ecl. III, 34, *alter & haedos.*"

* *Ad meam utilitatem.* „Erneſtus, V. C. haec verba, quae in libro quodam ſuo omisſa videbat, languere, eoque merito abesſe, judicabat. Equidem crediderim, praepoſitionem *ad* h. l. eventum magis quam ſcopum ſignificare. Nec leve pondus accedebat adhortationi Ciceronis, quum adjiceret, quod filium ſuo exemplo facere juberet, id ſe non ſine fructu atque emolumento ſuo fecisſe."

Cum Graecis Latina conjunxi. „Cum Graecis Latina, cum Latinis Graeca conjunxi. Non ſolum enim in philoſophia, Graece a magiſtris tradita Latine

Latine interpretatus ſum, ut, quae Latine dici poſſe nemo antea putarat, noſtro ſermone explicatem: ſed & in dicendi exercitatione, quae Latina lingua contenta eſſe poterat, Graecos magiſtros adhibui, apud eos Graece declamavi; Graecos oratores imitatus, eorumque virtutes exprimere conatus ſum. Vide Sueton. de Clar. Rhetor. c. 1. & 2. Cicer. Brut. 90: de Orat. I, 34."

In dicendi exercitatione feci. „Verbum *feci*, quod in ſuo codice non reperit Graevius, ideoque ſuſpectum habuit, nuper ejectum video a celeberrimo viro, Jac. Facciolato. Non auſus ſum ejus exemplum ſequi, quod id in ceteris codicibus omnibus, & in noſtris quoque eſt, locumque ſuum tueri poteſt. Sic illud etiam abundare videtur Tusc. V, 32: *An Scythes Anacharſis potuit pro nihilo pecuniam ducere: noſtrates philoſophi facere non potuerunt?* Infra II, 1, 7. Corn. Nep. Chabr. III, 3."

* *Sed etiam in dicendi exercitatione feci.* „Gu. quart. *etiam* omittit. Eleganter id atque ex more Ciceronis abeſſe poſſe docet patruus meus ad Cap. 3, 4. Hic tamen contra meliorum librorum auctoritatem nil mutandum videtur. Verbum *feci* tuentur omnes & ſcripti libri & veteres impreſſi, quos mihi inſpicere contigit. Memoria igitur vacillavit Erneſtus V. C. quum ſcriberet, *feci* in impreſſo Magontino omiſſum eſſe."

Idem tibi cenſeo faciundum. „Cum Latinorum; quod

quod ſciam, nemo dicat, *ut feci, idem tibi cenſeo faciendum*; ſed vel *quod, idem*, vel *ut, item, ut, itidem*. Etſi enim apud Graecos τῷ ὥσπερ, ταυτὸν vel αὐτὸ τοῦτο reſpondet: id tamen alia plane ratione dictum est pro κατὰ ταυτόν. Itaque & Guilielmius hic malebat, *itidem*, idque in aliquot ejus libris exſtabat: in Goth. Oxonienſibus aliisque est *identidem*, ex *itidem*, ac potius ex duplici lectione *idem* & *item* natum. Quam ob rem cum Lambino *item* restituo, quod a Cicerone frequentius uſurpatum, eique infra etiam cap. 32, 11, redditum reperio. Lib. II, c. 14, *Non tamen, ut hoc fugiendum, item habendum est religioni nocentem aliquando defendere*. Ep. V, 12: Pro Cluent. c. 24. Pro Guilielmio facit Plaut. Amph. III, 4, 9, *Ut filium bonum patri esſe oportet, itidem ego ſum patri.* Idem Capt. II, 2, 11. Terent. Phorm. III, 1, 12. Lucret. III, 11."

1* *Idem tibi cenſeo faciendum.* „Gu. quart. mutato ordine *idem cenſeo tibi*: impr. Lipſ. 1513 *ita idem tibi.* Et elegans est, & magniloquentiae invidia Ciceronem levat, quod ex MS. Vinar. uno Oxon. Cockmanni & impr. Magont. revocavi, *id tibi c. f.* Saepe veteres post *ut* particulam *ita* vel *ſic* ſubintelligendam omittunt. Cicero Leg. II, 6. *Sed, ut vir doctisſimus fecit Plato, atque idem gravisſimus philoſophorum omnium, qui princeps de republica conſcripſit, idemque ſeparatim de legibus, id mihi credo esſe*

esſe faciendum, ut prius quam ipſam legem recitem, de ejus legis laude dicam. Infra cap. 2, 9. Vide Cortium ad Salluſt. Jug. II, 3. Adde Duker. ad Suet. Domit. 12. Pro *faciendum* reſcripſi *faciundum*, obſecutus rationibus Jac. Gronovii Gruterum hoc loco graviter reprehendentis. Conf. patrui adnot. infra ad cap. 6, 6."

In utriusque orationis facultate. „ Ambiguum, quo *utriusque orationis facultas* referenda ſit; utrum ad Graecam & Latinam, an ad forenſem & philoſophicam. Huc quidem illud me ducit, quod ſequitur, *quam quidem ad rem nos magnum attulimus adjumentum hominibus nostris:* quod non de Graeca & Latina lingua, ſed de utraque & in foro dicendi, & de philoſophia disputandi facultate capiendum esſe apparet."

Ex hoc igitur ſpecimine apparet Animadverſionis cum frequentia, tum accurata ratio & docta diligentia. De Cratippo forte plura dici poterant. Sed, ut in reliquâ criſi, ita in interpretatione, modum Heuſingerus patruus eum tenuit, qui definiretur intelligentiâ locorum Auctoris.

Jam videamus alios locos, eos etiam, qui a nobis in cenſurâ editionis Ernestinae tractati ſunt.

Lib. I. Cap. I. *Sed tamen nostra legens, non multum a Peripateticis disſidentia, quoniam utrique & Socratici & Platonici esſe volumus, de rebus ipſis utere tuo judicio.* Agnoſcimus rectum judicium Heu-

 ſingeri

ſingeri patrui, qui *utrique* accipit de Cicerone patre & Cratippo, ſeu, de Academicis & Peripateticis. Ita jam Eraſmus, Betulejus, Maturantius, Lambinus. Turnebus vero ad unum Ciceronem retulit: Gronovius igitur *utrumque* legendum ſtatuit: quem ſecutus Graevius longam orationem in eâ correctione adſtruendâ conſumſit, denique in aliam ipſe discesſit opinionem, ut *Stoici & Socratici* legere mallet. Et hi quidem, non ſatis attenti ad Philoſophiae *hiſtoriam* & Ciceronis conſuetudinem, viros tamen utriusque rei peritos, Daviſium in nota ad Fabri Commentarium in Academica p. 269, Facciolatum & Erneſtum, in vulgatae lectionis ſuſpicionem induxerunt, quibus *utique* e quibusdam libris praeferendum videbatur. Sed veram interpretationem Rachelius adeo agnovit, & accurate defendit Pearcius. Erroris cauſſa fuit repetita particula *&*, quae priore loco forte ne a Cicerone quidem est; neque exſtat in quatuor codicibus Guelferbytanis, quibusdam veteribus editionibus, & codicibus Duisburgenſi & Groningano, quorum nos varias lectiones habemus.

I, 3. Hoc caput duos in primis difficiles habet locos. Primus est in principio, ubi quis definitionem *Officii* exſpectet. Recte Jo. Michael Heuſingerus, post Facciolatum & alios, Ciceronem a negligentiae crimine liberat, quum dicit, eum ita definiſſe *Officium*, ut ejus generis formas antea exponeret.

ſeret. Multo gravior difficultas eſt altero loco, qui definitiones *Officii* habet: *Atque etiam alia diviſio eſt Officii. Nam & medium quoddam Officium dicitur & perfectum. Perfectum Officium rectum opinor vocemus, quod Graeci* κατόρθωμα, *hoc autem commune Officium vocant. Atque ea ſic definiunt, ut rectum quod ſit, id perfectum eſſe Officium definiant; medium autem Officium id eſſe dicant, quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi queat.* Ita quidem oratio conſtituta eſt a Jac. Frid. Heuſingero: qui obſecutus veteribus libris, *hoc autem commune Officium vocant*, reſtituit pro vulgato, *hoc autem commune* καθῆκον *vocant:* porro, haec verba ita interpretatus eſt, *Perfectum Officium, puto, vocare mihi licebit illud, quod a Stoicis rectum, Graece* κατόρθωμα *dicitur: illud vero medii Officii nomen communi Officio ponunt.* Docte quoque demonſtrat, *hoc* nonnumquam ad remotius referri: *appellari hoc* non infrequens eſſe ea ſignificatione ut ſit, *hoc nomine appellari.* Quod vero affirmat, Stoicos numquam καθῆκον abſolute dixiſſe pro *Medio Officio*, in eo adverſantem habet orationem Catonis Fin. III, 17, 18, qui Stoicorum conſuetudinem ſecutus videtur, cum *Officium* abſolute pro *Medio Officio* poſuit. Sed ſit ita: non tamen intelligimus, quomodo bis idem dicere potuerit Cicero: primum, *Perfectum Officium rectum, opinor, vocemus:* mox, his ipſis verbis definiri dicat *Officium perfectum* a Stoicis, ut illud *rectum*

eſſe dicant. Quare nobis probabilis videtur Facciolati ſuſpicio, haec verba, *Perfectum Officium — vocant*, inſititia judicantis, & initio proximae periodi *Eaque* ſubſtituentis pro *Atque*. *Perfectum Officium* non niſi in ſapientem cadit, qui ſcientiam tenet: *Medium Officium* in vulgares etiam, qui opinione & probabilitate reguntur. Itaque hujus est definitio, ὃ πραχθὲν εὔλογον ἀπολογίαν ἔχει, apud Diog. Laërt. VII 107, Stob. Ecl. *II.* p. 174; qui ceterum non ſatis conſentiunt cum Cicerone, tum hoc loco, tum aliis praecipuis locis, Off. III, 3, Fin. IV, 18, Acad. I, 10: quod alias oſtendemus. In Stoicorum doctrinâ de Officiis non est ſpinoſior locus quam de Officii definitione ac diviſione, ita deſcriptus a Zenone, ut media Officia in rebus indifferentibus ponerentur. Quam quidem rationem elegantiores postea Stoici deſeruiſſe videntur. Nec reprehendendus videtur Panaetius, qui maluerit populariter agere ac notione communi uti, quam obſcuram definiendi diligentiam attingere: quique, ut ipſe prodit Cicero Fin. IV, 28, *Stoicorum triſtitiam atque aſperitatem fugiens, nec acerbitatem ſententiarum nec diſſerendi ſpinas probavit.*

Ibid. *Atque ea ſic definiunt, ut rectum quod ſit, id perfectum Officium eſſe definiant; medium autem Officium id eſſe dicant, quod* cet. Priori cenſurâ aſſentiebamur Pearcio *definiant* delenti. Facciolatus maluerat *velint*, atque ita edidit. Perſuaſit nobis

Jac.

Jac. Fr. Heuſingerus nil mutandum eſſe. Ita Cicero de Or. III, 10. *Sed uſitatis ita poterit uti, lectiſſimis ut utatur.* Salluſt. Catil. LII, 23. Patruum etiam laudat ad Off. III, 3, fin. plura exempla proferentem.

I, 7. *Credamusque, quia fit quod dictum est, appellatam fidem.* Ita e codicibus *fit* pro *fiat* revocavit Jac. Fred. Heuſingerus: & multis exemplis evincit, Indicativum frequentem eſſe in oratione ſuspenſâ. Groning. quoque habet *fit.*

I, 9. *Nam alterum justitiae genus aſſequuntur, in inferunda ne cui noceant injuria: in alterum incidunt. Discendi enim ſtudio impediti, quos tueri debent, deſerunt.* Sic locum conſtituit Jac. Fridericus, qui *justitiae genus* tuetur, & *incidunt* accipit pro *offendunt, violant.* Magis nobis probatur patrui Heuſingeri ratio, *justitiae genus* ejicientis. Nec tamen minus placet nobis Facciolati lectio, quae in uno Langii libro est & conſenſu codicis Duisburgenſis confirmatur: *Nam dum alterum justitiae genus aſſequuntur, in alterum incidunt injustitiae.* Ceterum eodem capite vidimus noſtram Criſin confirmari, qua Indicativum vindicavimus, & pro *putant* conjecimus *putat* ſc. *Plato.* Hoc & in aliis libris Heuſingerianis est, cum quibus conſentit Groninganus.

I, 14. *Nam & qui gratificantur cuipiam, quod obſit illi cui prodeſſe videantur, non benefici neque libe-*

liberales, ſed pernicioſi aſſentatores judicandi ſunt. Patruus Heuſingerus pro *cuipiam* conjecit *quidpiam:* quod jam Facciolato in mentem venerat. De hoc nil monet Jacobus Fridericus, ceterum, obſecutus duobus codicibus ſcriptis & uni edito, *velle* delevit, quod in omnibus eſt reliquis libris, & Duisburgenſi, Groningano, & tertio, quo utimur, Huydekooperiano, qui nunc eſt Hieronymi Boſchii, viri doctisſimi nobisque amicisſimi. Nos quidem *velle* & ad ſententiam necesſarium, & ad elegantiam accommodatum judicamus. Ita enim additur Infinitivis aliis. Infra I, 31, *expendere opportebit, quid quisque habeat ſui, eaque moderari, nec velle experiri, quam ſe aliena deceant.* III, 12, *dicere vitia oportere, cetera ſine inſidiis agere, & quoniam vendat, quam optime velle vendere.* Ib. 23, *Alexandriam ſe proficisci velle dixit:* ubi *velle* item delevit Jac. Frid. Heuſingerus. Tres adeo Infinitivi ſunt in dicto Crasſi apud Cic. de Or. II, 11, *vinci posſe pati*, id eſt *pati, ut posſis vinci.* Neſcio an perperam ejecerit Erneſtus *facere* ex Verr. Act. I, 8, *ſe omnia mea causſa facere debere arbitrabatur.* Or. pro Quinct. 4, *auctionem velle facere deſiſtit.* Fin. III, 17.

I, 15. *Multi enim faciunt multa temeritate quadam, ſine judicio vel modo in omnes, vel repentino quodam, quaſi vento, impetu animi incitati.* Ita hunc locum edidit Heuſingerus, obſecutus plurimis Editoribus & libris, cum quibus faciunt etiam tres,

quorum

quorum lectionibus nos utimur. Alii, quos Graevius ſecutus eſt, pro *modo* habent *morbo*: quod egregie confirmavit J. F. Gronovius ad Senec. Benef. I, 13, multis exemplis allatis, ubi *judicium* & *morbus* opponuntur. Sed duo reſtant explananda. Primum utramque ſcripturam tangit. Nam ut disjunctio appareat, prius *vel* in ſuum locum reſtituendum, ſi *modo* retineamus; ut ſit, *vel ſine judicio & modo in omnes, vel repentino* cet: aut *morbo* revocato, ita distinguendum, — *temeritate quadam ſine judicio*, *vel morbo in omnes*, *vel repentino* cet. Cicero enim eorum, qui temeritate & ſine judicio agunt, tamquam generis duas facit formas: alteram eorum, qui *univerſe in omnes* quodam quaſi morbo liberalitatis feruntur: alteram eorum, qui *peculiariter in quosdam* impetu incitantur: illa in diuturnitate & conſuetudine cernitur, haec in aliquo facto. Atque ita *morbus* in conſuetudine vitii poſitus eſt: vid. Tuſc. IV, 11. Secundum eſt, ut oſtendatur, *morbus in aliquem* dici poſſe pro *cupiditate alicujus hominis.* Cujus, apud Graecos quidem, uſus exempla haud ſunt infrequentia: Plato Phaedr. p. 337. C. νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκοὴν, i. e. *ei*, *qui vehementer cupit ſermones audire.* Plutarch. T. II. p. 867. D. ἀνθρώπυ φιλολίθυ καὶ περὶ σφραγίδια πολυτελῆ νοσοῦντος. p. 546. F. τοῖς περὶ δόξαν νοσοῦσι. Conferantur Interpretes ad I. Timoth. VI, 4. Ab hac formâ non

multum abest Cic. Tuſc. IV, 37, *ea res, ex qua animus aegrotat*. Forte quoque *morbo* ita poſſit referri ad ſequens *incitati*, ut verbum quoddam ſimile ſubintelligatur. Nam ſimpliciter dici *morbo incitari*, hujus loci ratio recuſare videtur.

I, 17. *Nihil autem est amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum.* Doctâ obſervatione *copulatius* contra aliorum *copulantius* tuetur Jac. Frid. Heuſingerus; cum docet, apud Graecos & Latinos, participia verborum paſſivorum facultatis ſignificationem habere, & vim ſuſtinere adjectivorum Latinorum in *bilis* exeuntium. *Copulatius* quoque noſtri habent codices.

I, 22. *Atque id in magnis animis ingeniisque plerumque contingit; eoque magis, ſi ſunt ad rem militarem apti & cupidi bellorum gerendorum.* Jac. Frid. Heuſingerus, admonitus aliquando a Ruhnkenio, in *cupidi* latere vocabulum quod *peritos* ſignificet, conjecit *callidi*.

Ibid. *Licet eadem de Pauſania Lyſandroque dicere, quorum rebus gestis quamquam imperium Lacedaemonis putatur, tamen ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus & diſciplinae conferendi ſunt.* Ita locum exhibuit Jac. Frid. Heuſingerus, ut post Gruterum, *dilatatum*, quod in nonnullis libris deest, ejiceret ex ea parte *imperium Lacedaemoniis dilatatum putatur*, atque ita interpretaretur, *imperium Lacedaemonis cenſetur, aestimatur.* Praeter locum

a Grutero allatum Verr. IV, 7, *Si denariis quadringentis Cupidinem illum putasſet*, ipſe excitat e Tacito Hist. III, 2, *Si numerus militum potius quam legionum putetur.* Nos de correctione non ſtatuimus: agnoſcimus Heuſingeri ſtudium revocandarum lectionum exquiſitarum: quod aliis etiam locis oſtendit. Ceterum erudite illuſtrat rationem hanc, *Pauſanias & Lyſander ne minima quidem ex parte Lycurgi legibus & diſciplinae conferendi ſunt*, multis ſimilibus locis: veluti de Orat. I, 44, *Si cum illorum Lycurgo, & Dracone, & Solone, noſtras leges conferre volueritis.*

I, 29. *Ludendi etiam eſt quidem modus retinendus: ut, ne mimis omnia profundamus, elatique voluptate in aliquam turpitudinem delabamur.* Quod recepit *mimis* pro *nimis* Jac. Frid. Heuſingerus, ipſe antea conjiciendo asſecutus eſt, quam vidit a Lambino ex uno antiquo codice memorari. Certe, in vulgatâ lectione turbatur, & *mimis* exquiſitius eſt. „ Quis neſcit" inquit „ plerique Romanorum quam inſano ſtudio mimis dediti fuerint. Nicolaus Damaſcenus quem adlegat Athenaeus VI, 17. Σύλλαν φησὶ τὸν Ῥωμαίων στρατηγὸν οὕτω χαίρειν μίμοις καὶ γελωτοποιοῖς, φιλόγελων γενόμενον, ὡς καὶ πολλὰ γῆς μέτρα αὐτοῖς δωρίζεσθαι. Notus ex Horatio I. Serm. II, 55. *Marſaeus, amator Originis, ille. Qui patrium mimae donat fundumque laremque.*" Mimorum in tali re frequens eſt mentio

mentio apud Auctores, qui fere celebrem illum Demosthenis locum imitati ſunt, Olynth. II. p. 8. B. Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον, καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων — ἀγαπᾷ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει.

I, 35. *Itaque nec aperta actio rerum illarum petulantia vacat, nec orationis obſcoenitas.* Hanc lectionem propter codicum conſenſum retinent Heuſingeri, & ita exponunt, *nec orationis obſcoenitas vacat petulantiâ.* Nobis, ut priori cenſurâ, ita nunc quoque placet, *nec oratio obſcoenitate.* Nam, ut actioni *petulantia*, ſic orationi peculiare quid, & quidem *obſcoenitas*, tribuendum videtur. Supra 29, *ſi rerum turpitudini adhibetur verborum obſcoenitas.* Hoc ipſo capite, *quodque facere turpe non est, id dicere obſcoenum est:* nostri tres libri in vulgatâ lectione conſentiunt. Infra, 45, *ita obſcoena, ut dictu quoque videantur turpia:* hoc loco vim habet, nec transponendum. Nam, quamquam *obſcoenitas* & *turpitudo* tam de rebus quam de verbis dicitur; tamen *turpitudo* & per ſe de re & conſilio magis dicitur, & in oppoſitione ejus *obſcoenitas* ad verba refertur. Hoc, ut aliunde, ita ex illâ ad Paetum elegantisſimâ epistolâ, Div. IX, 22, & Nonio p. 356, colligere licet. Igitur de Orat. II, 59, *verborum turpitudine & rerum obſcoenitate vitanda*: potius credamus a Cicerone esſe, *rerum turpitudine & verborum obſcoenitate vitanda.*

I, 37. *Nihil fuit in Catulis, ut eos exquiſito judicio*

dicio putares uti literarum : —— Sonus erat dulcis. Quum vulgatum fuiſſet *Nihil aliud fuit* cet. J. F. Heuſingerus ejecit *aliud*, obſecutus plurimis libris; cum quibus etiam conveniunt noſtri. Novam lectionem, ut ſolet, docte & ex uſu Ciceronis confirmat. Poterat addi Or. pro Roſc. Com. 7, *Qui quamobrem Roſcium ſimilem ſui in fraude & malitia existimat, nihil videtur: niſi forte quod praeclare hunc imitari ſe in perſona lenonis animadvertit.* Vulgatum tamen, aut quod alii pauci habent, *Quid fuit*, non abſurdum audemus pronunciare. Ceterum in verbis, quae proxime antecedunt: *in voce autem duo ſequamur, ut clara ſit, ut ſuavis: utrumque omnino a natura petendum est: verum, alterum exercitatio augebit, alterum imitatio preſſe loquentium & leniter:* in his igitur nobis ſemper placuit *a natura optandum est*, quamquam in nullo, quod ſciamus, libro repertum. Orat. 18, *Bonitas vocis optanda est, non est enim in nobis, ſed tractatio atque uſus in nobis.* Ita de Or. II, 84, *optanda* & *laudanda* opponuntur: illa ſunt fortunae vel naturae munera, hae virtutis dotes. N. D. III, 24, *Aut enim in nobiſmet inſunt ipſis, ut mens, ut fides, ut ſpes, ut virtus, ut concordia: aut optandae nobis ſunt, ut honos, ut ſalus, ut victoria.* Neque quem offendat *optare quid a quo*; est enim ſatis frequens.

I, 40. *Deinceps de ordine & de opportunitate temporum dicendum est. Haec autem ſcientia continentur*

ea

ea, quam Graeci εὐταξίαν *nominant: non hanc quam interpretamur modeſtiam, quo in verbo modus ineſt: ſed illa eſt* εὐταξία, *in qua intelligitur ordinis conſervatio. Itaque, ut eamdem nos modeſtiam appellemus, ſic definitur a Stoicis, ut modeſtia ſit ſcientia earum rerum, quae agentur aut dicentur loco ſuo collocandarum.* Verba illa ſpuria judicata a Facciolato, *non hanc* —— εὐταξία, Heuſingerus patruus vindicat auctoritate Nonii Marcelli p. 30. Jac. Fridericus vero locum ita conſtituit, ut eum exhibuimus, quum vulgo legeretur: —— *Hac autem ſcientia continetur ea q. G. ε. n. n. haec. q. i. m. cet.*, ut noſtri fere habent, niſi quod in Huydek. eſt *vocant* pro *nominant*, in Gron. & Duisb. *hanc* pro *hac*. Ceterum *hanc* ad *nominant* referri, durius nobis videtur: quare, ut ceteram partem correctionis Heuſingerianae retineamus, malimus *hac* pro *hanc* reponere, & proxima verba, *est* εὐταξία, inducere. Difficultas loci augetur etiam inde, quod ratio & nexus doctrinae Ciceronianae non ſatis animadvertitur, quodque penuria eum Latinae linguae ad *modeſtiae* vocabulum confugere coëgit. Capite 27, explicationem *Temperantiae* orditur, docens illam contineri *Decoro*, quod ipſum eſſe duplex: *generale*, quod ad totam honeſtatem pertinet: *peculiare*, quod hanc *Temperantiae* virtutem attingit, quodque exiſtit e quatuor perſonis, quas unicuique tribuit natura. Porro, capite

pite 35, *Temperantiae*, tamquam generi, tres ſubjicit formas, *Formoſitatem*, *Ordinem*, *Ornatum ad actionem aptum.* Non videntur in hac distributioue ad unam formulam conſenſisſe Stoici. Diogenes Laërtius VII, 126, duas facit *Temperantiae* formas εὐταξίαν & κοσμιότητα, *Ordinem* & *Ornatum*: Stobaeus Eclog. II. p. 167, 168, quatuor, duas illas, ac praeterea αἰδημοσύνην & ἐγκράτειαν. Forte Panaetius tres fecerat, ut duabus illis adjungeret εὐσχημοσύνην. Definitio εὐταξίας est apud Stobaeum: εὐταξίαν δὲ ἐπιστήμην τοῦ πότε πρακτέον, καὶ τί μετὰ τί, καὶ καθόλυ τῆς τάξεως τῶν πράξεων. Oppoſiti vitii nullum apud Graecos nomen esſe, ait e Caeſaris perſonâ Cicero de Or. II, 4. Atqui & fuit apud Stoicos ἀταξία, & apud alios ἀκαιρία. Vid. Iſ. Caſaub. ad Theophr. Char. XII.

I, 44, Loci difficultatem, quam nobis transponendo expedivisſe videmur, non memorarunt Heuſingeri. In vulgatâ ſcripturâ conſentiunt cum reliquis tres nostri libri.

Sed ne longius etiam ultra conſuetudinis nostrae fines excurrat cenſura, e reliquis libris non niſi unum aut alterum delibabimus locum.

II, 9. *Justis autem & fidis hominibus, id est bonis viris, ita fides habetur.* Recte Jac. Frid. Heuſ. revocavit *viris*, quod est in plurimis ſcriptis libris, quibus accedunt Huyd. & Duisb. Poterat, qui correctiones omnes docte firmaret, uſum Ciceroni-

num

ſuum notare in conjungendis vocabulis *viri* & *hominis*. Fin. II, 35. *Syronem dicis & Philodemum, cum optimos viros, tum doctisſimos homines.* Or. in Caecil. 7, *accuſandi voluntas ad viros fortes, ſpectatosque homines, translata ſit.* Verr. I, 26, *jactatur domi ſuae vir primus & homo honestisſimus.* Philipp. XIV, 3, *declaravit in Parmenſium calamitate, quos optimos viros honestisſimosque homines —— crudelisſimis exemplis interemit.* In his Officiorum libris *fere* justi dicuntur *boni*, nec *boni homines* ſed *boni viri.* Ita mox II, 10, *justitia ex qua una virtute viri boni appellantur*: & alibi frequenter. Idem Heuſingerus retinet *& fidis*, quod non offendere debebat Patruum, qui in eo ejiciendo rationem vel Facciolati vel Pearcii probabat; quum ipſe aliis locis recte tales repetitiones ex conſuetudine Ciceronis vindicasſet. Videantur quae ſupra notavimus ad I, 3.

II, 14. *Pro Sardis, pro M. Albucio Julius.* Jacobus Fridericus recte tuetur emendationem Pauli Manutii, *pro Sardis contra Albucium Julius*, eamque docte confirmat: nec in contextum recipit; quod in vulgatâ libri conſentiunt.

II, 17. *Dicebat idem Cotta, Curio.* Docta est ac ſubtilis diſputatio Jacobi Friderici restituentis hanc prope omnium librorum lectionem pro vulgata, *Dicebat idem C. Curio.* Illud quoque nostri confirmant: Groninganus diſerte, *D. i. Cotta, Curio*: Huyd. *D. i. Comta, Curio*: Duisb. *D. i. Coeta, Curio.*

III.

III, 6. *Etenim ut membra quaedam amputantur, ſi & ipſa ſanguine & tamquam ſpiritu carere coeperunt, & nocent reliquis partibus corporis: ſic in iſta figura hominis feritas & immanitas beluae a communi tamquam humanitatis corpore ſegreganda eſt.* Egregia eſt lectio, quam ex Vincentio Bellovacenſi profert Jo. Michael Heuſingerus: — *amputantur, ſi languent & tamquam ſpiritu carere coeperint, ne noceant reliquis partibus corporis.* Atque ita fere legimus in codice Huydek: *amputantur, ſi & ea languere & tamquam ſpiritu carere coeperint, & noceant reliquis corporis partibus.* Jacobus Fridericus tamen *ſanguine* tueri videtur & pro *vitâ* accipere, ut in illo Horatii Carm. I, 24, 15, *Num vanae redeat ſanguis imagini?*

III, 10. *Damonem & Phintiam, Pythagoreos, ferunt hoc animo inter ſe fuiſſe, ut, cum eorum alteri Dionyſius tyrannus diem necis destinaviſſet, & is, qui morti addictus eſſet, paucos ſibi dies commendandorum ſuorum cauſſa postulaviſſet; vas factus eſt alter ejus ſiſtendi.* Conſtructio paulo exquiſitior mendae ſuſpicionem injecerat Geſnero; qui primo *ut* delere, postea *factus ſit* corrigere tentavit. At vero Jac. Frid. Heuſingerus acute & erudite vulgatam ſcripturam tuetur ex interioris Latinitatis & conſuetudinis Ciceronianae obſervatione, qua oſtendit, *ut* exemplum ſignificans ſaepe poni eo loco, quo alium

abundare videatur. Huc accedit, quod omnes libri, tres etiam noſtri, hanc ſcripturam ſervant, & Nonius quoque qui hujus loci partes ſparſim excitavit p. 280, 484, 384.

III, 23. *Quid ſi una tabula ſit, duo naufragi, iique ſapientes? ſibi neuter rapiat?* Hac lectione ex optimis libris petitâ Jac. Frid. Heuſingerus ſenſum restituit loci, in quo mire turbarunt Editores.

Criſin noſtram prioris cenſurae in duobus etiam postremis libris fere confirmatam reperimus; exceptis his locis: II, 10, *maledicos* non repudiant, *maleficos* ex una editione memorant: illud omnes, noſtri quoque, habent libri. Ibidem *majores partes animi* tuentur, & est ita in noſtris libris. II, 12, particulam *quamquam*, aliter atque nos, accepit Jac. Frid. Heuſingerus: e noſtra ratione Cicero eandem alibi poſuit, veluti III, 22. III, 23, *iſque*, quod nobis in *itaque* mutandum videtur, omnes habent libri, nec Heuſingeri quid monuerunt. III, 10, *ut orandae litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet*, uterque Heuſingerus *litis*, quod tantum non omnes codices habent, probant; Jacobus Fridericus etiam ita interpretatur, ut *accommodet* ad *amicitiae* referat; *litis* & in Gron. & Huyd. exſtat. III, 13, *Quaero, ſi haec emtoribus venditor non dixerit — num injuste aut improbe fecerit;* Heuſingeri *aut*, pro *atque*, vel *an*, quod in aliis libris est, de-

de-

derunt: ita quoque tres nostri habent; praeterea Huyd. *juste*, quod nos eo ducit ut probemus, *num id juste an improbe fecerit*: ſic harum particularum vim etiam accepit Schwarzius ad Turſellin. Partic. p. 516.

Ceterum frequentiſſimae ſunt animadverſiones, de vi vocabulorum & ratione conſtructionis, ex interiore Latinitatis ſcientiâ depromtae: qua in parte Jacobus Fridericus tantâ uſus est diligentiâ ac religione, ut non modo Temporum Modorumque conſecutionem ex auctoritate codicum referret, ac leges Ernestinas corrigeret, ſed rationem quoque haberet collocationis verborum, veluti de formulâ *multo etiam magis*, quam vulgo in *multo magis etiam* mutarunt, & ſexcentis aliis formulis, ubi de verborum loco agitur. Eadem religio cernitur in vindicandis partibus iis, quas alii, in primis Facciolatus, tamquam inſititias, repudiaverant: quamquam veremur ut recte ubique illa Facciolati ratio reprehendatur. Illud unum forte non ſatis cum tantâ Heuſingeri religione convenire videatur, quod exquiſita quaeque ſtudioſius conſectatus est.

Igitur hac Heuſingerianâ operâ locus expletus est, qui adhuc in editionibus horum librorum vacabat: ut oratio Auctoris ad criticam rationem conſtitueretur, cum ex optimis codicibus, tum ex accuratâ cognitione Latinae linguae & conſuetudinis

Ciceronianae. Quod exemplum Heuſingerorum ſperamus aliquam vim habiturum apud cives eorum Germanos, quorum plerique jam in eo verſari videntur errore, ut putent ſe ſine illa diligenti verborum cognitione tamen idoneos rerum elegantiarumque interpretes habitum iri.

IV.

ΠΕΡΙ᾽ ΛΙ᾽ΘΩΝ. *De Lapidibus, Poëma Orpheo a quibusdam adſcriptum, Graece & Latine, ex editione* J. M. GESNERI. *Recenſuit Notasque adjecit* THOMAS TYRWHITT. *Simul prodit Auctarium Disſertationis de Babrio. Londini* 1781. 8.

Ex iis, qui nunc Critici in Britannia numerantur, dubito, an quisquam ullo ſit genere laudis Thomae Tyrwhitto anteponendus. Non enim vanis incertisque conjecturis lectorem ludit, aut ingenii oſtentatione laſcivit, ſed criticae diſciplinae ſeveritate uſus, ſententiam cujusque Scriptoris amplectitur, ex eaque in omnes partes verſata facile elicit, quod prius ſcriptum erat. Has autem tam felices emendationes non, qui multorum mos eſt, Thraſonico flatu jactat, ſed ſumma modeſtia viris eruditis judicandas proponit. Teſtes ſagacitatis & moderationis ſunt Euripides, Plutarchus, & Babrius, de quibus alias diximus. Teſtis iterum libellus, cujus titulum hic poſuimus. Unde natum ſit hujus Carminis denuo recenſendi conſilium, docta praefatione explicatur. Cum enim vulgo, librorum veterum auctoritate,

 Orpheo

Orpheo tribueretur, viri eruditi, in his jam olim Graeculus neſcio quis, Demetrius Moſchus, cujus argumentum libello praemittitur, temere ſibi perſuaſerunt, omnia, quae dicantur, ex Orphei perſona dici. Quod ubi ſemel pro vero ſumtum erat, incredibile dictu est, quanta totius Oeconomiae, quam vocant, conſecuta ſit perturbatio, & quantae tenebrae rebus alioqui claris & perſpicuis inductae. Gesnerus quidem, omnia ad istam opinionem interpretari conatus, quot ſe laqueis induit? quam miſere ſudavit, ut ſe inde expediret? At vero Tyrwhitti ſagacitas cum vidiſſet, nihil in hoc Carmine, ex Orphei perſona dictum eſſe, nihil omnino ad Orpheum referri, nullo negotio cum Carminis diſpoſitionem perſpexit, tum caliginem, quam aliorum error rebus offuderat, discuſſit. Scilicet *libelli* auctor lapidum vires enarrat, partim theurgicas, quibus Deorum benivolentia concilietur, partim medicas, quae adverſus ſerpentum ictus & venena valeant. Hanc narrationem Theodamanti cuidam tribuit, qui deinde Helenum, Priami filium, ad Philocteten loquentem inducit: plus auctoritatis, ratus, praecepta ſua habitura, ſi ſub tam clari vatis nomine proderentur. Orphei autem nomen carmini ἀδεσπότῳ inſcripſit imperitus aliquis, qui ſimiles ineptias ad Orpheum auctorem referri, alicunde audiviſſet. Nec alio errore vetus carmen περὶ καταρχῶν, Maximo, qui magiae crimine periit, adſcriptum

ſcriptum videtur. Sed praeclarae hujus diſputationis laus omnino communicanda est cum viro doctisſimo, Joanne Schradero Praef. ad Emend. p. 11. ubi carminis Oeconomia brevius quidem, ſed iisdem rationibus, explicatur. Ac neſcio, an utroque prior rem vi lerit Gisb. Koenius ad Gregor. de Dialect. p. 124: certe eum vſ. 388. verisſime emendantem Πριαμίδαο pro Παλαμήδαο, vix poterant reliqua latere. Tyrwhitto Carmen ſcriptum videtur post A. C. 357. hoc est, post Imp. Conſtantii Legem in Cod. Theodoſ. IX. Tit. 16. 4. qua Magi, ſive, qui tum fere pro Magis habebantur, Philoſophi, gladii poenam ſubibant. Ad quod ſupplicium a Poëta reſpicitur vſ. 73:

Καί κεν ὁ μὲν κονίαισιν ὑπ' ἄορι κρατὸς ἀμερθεὶς
Δευγαλέῳ θανάτῳ δῖος Φὼς ἐκτετάνυσται.

At cum jure dubitem, an Valentiniani & Valentis aetas carmen tam ſani coloris proferre potuerit, potius referam ad tempus Domitiani, qui, teste Dione Casſio LXVII p. 1111, philoſophos partim urbe & Italia ejecit, partim poena capitis affecit. Sub finem praefationis, quam Tyrwhittus libello praemiſit, velut in tranſitu, memorabilis & digna tali ingenio de Manethone animadverſio profertur. Primum multis indiciis, cum rerum, tum vocabulorum, demonſtratur, Apotelesmata non e Manethonis

Aegyptii, ſed ex incerti Poëtae, qui ſub occaſum imperii Romani vixerit, officina prodiiſſe. Deinde tam perſpicue, ut dubitari non poſſit, docetur, duos libros ex iis, qui Manethoni tribuuntur, nempe I. & V. non profectos a ſcriptore librorum reliquorum, II. III. IV. & VI. ſed ab alio verſificatore, interdum per turpe plagium, ex ipſius Manethonis verbis conflatos. Superest, ut ſpecimina quaedam egregiarum emendationum, quibus Carmen de Lapidibus reſtituitur, apponamus.

Vſ. 296. vulgo editur, nulla ſententia:

Ἐν γάρ σφιν μέγα δή τι φερέσβιος ἔμβαλε πνεῦμα
Ἥλιος, ῥοῖζον ἐριχυδέος αὐτίκα φωτὸς
Σεμνοτέρυς τ' ἰδέειν.

Hunc locum ſic conſtituit vir eruditiſſimus:

Ἐν γάρ σφιν μέγα δή τι φερέσβιος ἔμβαλε πνεῦμα
Ἥλιος, ῥίζον ἐριχυδέας αὐτίκα φῶτας,
Σεμνοτέρυς τ' ἰδέειν.

Vſ. 301, & 302. in vulgatis editionibus ſeparantur, & cum mendis ſic leguntur:

Τόλμα δ' ἀθανάτυς καὶ ἐνηέϊ μειλίσσεσθαι.
Μαγνήτην δ' ἔξοχ' ἐφίλησεν θούριος Ἄρης.

At

At utrumque Tyrwhittus conjungit, praeclare emendans:

> Τόλμα δ' ἀθανάτυς καὶ ἐνηέϊ μειλίσσεσθαι
> Μαγνήσσα· τὴν δ' ἔξοχ' ἐφίλατο θούριος Ἄρης.

Vſ. 356. in libris vulgatis est:

> τόν ῥα βροτοῖσιν
> Ἤνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἄψυχον ὀφείτην.

Nihil verius ejus correctione:

> τόν ῥα βροτοῖσιν
> Ἤνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἔμψυχον ὀρείτην.

Vſ. 521. edd. vett. & MS. Pariſin. habent:

> καὶ χερσὶν ἐνοκριθέντα τεῆσι
> Ἀμφαφάεις λίθον, ὃ πρὶν ἔχων ὑγρὸν δέμας ἦεν.

At vir praeſtantisſimus legi jubet:

> καὶ χερσὶν ἐν ὀκριόεντα τεῇσιν
> Ἀμφαφάεις λίθον, ὃ πρὶν ἔχων ὑγρὸν δέμας ἦεν.

In qua emendatione nemo acumen & elegantiam deſideret. Hom. Il. Θ. 327. Τῇ ῥ' ἐπί οἱ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι. Archias Analect. Brunck. T. II. p. 98. Καρπὸν ἀλεῖ Δηοῦς ὀκριόεντι λίθῳ.

Sed, quando de locis depravatis dicere coepimus,

liceat de nonnullis, quae vir doctiſſimus praeteriit, ſententiam noſtram expromere. Vſ. 13:

Ἀλλ' ἤτοι κείνους μὲν ἀμώμητοι Διὸς οἶκοι
Χαίροντας δέξαντο, θεηγενέων ὄχ' ἀρίστους.

Poëta ſcripſit χαίροντες.

Vſ. 38:

καὶ πόντοιο κυκωμένου οὐκ ἀλεγίζων,
Βήσει τ' ἐπὶ τραφερὴν ἀκυμάντοισι πόδεσσι.

Veriſſima nobis videtur correctio Dorvillii ad Charit. p. 260. ἐπὶ τραφερὴν χθόν', nec Tyrwhittus quaerere debebat: *quid mirum, ſi aliquis per terram incedat ſiccis pedibus?* Senſus enim hic eſt: *e mari ſalvus in terram redibit.* Infra vs. 578. καὶ πολιὸν Νηρῆα κυκώμενον ἐξυπαλύξαι.

Vſ. 68:

Ἐκ δ' οἵγε πτολίων τε καὶ ἀνδρῶν ἤλασαν ἐσθλὴν
Ἀ δειλοὶ, σοφίην.

Omnino legendum:

Ἐκ δ' οἵγε πτολίων τε καὶ ἀγρῶν ἤλασαν ἐσθλὴν,
Ἀ δειλοὶ, σοφίην.

Πόλεις & ἀγροὶ ſaepe conjunguntur. Phocylides, qui

qui dicitur, vs. 124: Ἀγροὺς καὶ πόλιας σοφίῃ καὶ νῆα κυβερνᾷ.

Vſ. 119:

Πρίν περ ἀναστήσαντος ἀπὸ χθονὸς αὐχένα δεινὴν
Ἐφρασάμην.

Etſi vulgatam lectionem damnare non auſim, ſuſpicor tamen, a Poëta ſcriptum eſſe:

Πρίν περ ἀνασχήσαντος ἀπὸ χθονὸς αὐχένα δεινὴν
Ἐφρασάμην.

ut ſit imitatio Callimachi Fragm. 438: Ὃς δ' ὥστ' ἐξ ὀχεῆς ὄφις αἰόλος αὐχέν' ἀνασχών. Vide Ruhnkenium Epist. Crit. II, p. 189.

Vſ. 246:

Πέτρῃ, ἀλλ' ἔμπης πέλεται κρατερή τε γε πέτρη.

Tyrwhitti V. C. conjectura non multum aberravit a vero. Scribendum:

Πέτρῃ, ἀλλ' ἔμπης πέλεται κρατερὴ στερεή τε.

Sic vſ. 562: ὥστε σε πάγχυ λίθον στερεὴν οἴσασθαι.

Vſ. 251:

εἰ γάρ μιν ἐλαίῳ
Τριβόμενον τρίβοις κροτάφους πάντ' ἤματα σεῖο.

Re-

Repone:

εἰ γάρ μιν ἐλαίῳ
Τριβόμενον χρίοις κροτάφοις πάντ᾽ ἤματα σεῖο.

Sic etiam legerunt Scholiaſt. Pariſin. & auctor Epitomes ap. Tyrwhittum p. 99.

V. 265:

Καὶ γλαφυρὸν κομίσας ἐαρόχροον αἶκεν Ἴασπιν.

Bene Tyrwhittus ἐαρόχροον accipit pro *viridi.* Quam explicationem confirmare potuiſſet ex Hemſterhuſio ad Lucian. Nigrin. p. 52.

V. 304:

Ἠΰτε παρθενικὴ γλαγόφρονι χερσὶν ἑλοῦσα
Ἠΐθεον.

Legendum videtur:

Ἠΰτε παρθενικὴ μαλακόφρων χερσὶν ἑλοῦσα
Ἠΐθεον.

Supra vſ. 35:

Καὶ μαλακὴ χρύσειον ἐπὶ λέχος αἰὲν ἐρύσσει
Ἄλληκτον κούρη.

Vſ. 349:

Τόν ῥα μεθ᾽ ὑσμίνην ἤκειν ποσὶν ἀτρεμέεσσιν.

Men-

Mendum manifeſtum, ἀτρεμέεσσιν pro ἀρτεμέεσσιν, tam diu ferri non debebat. Heſychium, easdem voces confundentem, caſtigavit Bentlej. Epiſt. ad Mill. p. 36.

Vſ. 423:

Καί σφισιν ἐξαπίνης ῥόθος ἵςαται, οὐδέ τι πρόσσω
Νήχεται.

Pro νήχεται ſcribendum ſuſpicor νίσσεται, quod de ſerpente est apud Nicandrum Theriac. 222: Νωθεῖ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ δρυμὰ νίσσεται ὁλκῷ. & vſ. 470: Οὔρεα μαιμώσσων ἐπινίσσεται ὀκριόεντα.

Vſ. 434:

οὔ ποτε νόσφι
Ἔσθενεν Εὐφόρβοιο φέρειν Ἱκετάονος υἱός.

Hic locus, una littera mutata, ſic expediendus est:

οὐ πόδε νόσφι
Ἔσθενεν Εὐφόρβοιο φέρειν Ἱκετάονος υἱός.

Vſ. 510:

Ψεῦδός κεν φαίη, τόδ' ἐτήτυμον αἶψα τετύχθαι.

E vestigiis MS. Paris. ἄρα τετύχθαι, ſcribendum:

Ψεῦδός κεν φαίη, τόδ' ἐτήτυμον ἦ ῥα τέτυκται.

Sic

Sic ſupra vſ. 342:

Ἦ ῥα ποτ' εἰναετῆ λαίβην ἀμενηνὸν ἔθηκας.

Vſ. 577:

Καὶ χόλον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊστήρων.

Lege, transpoſitis literis:

Καὶ λόχον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊστήρων.

Λόχος proprie dicitur de latronibus. Vide Cl. Valckenarium ad Bion. Carm. 15.

V.

Geſchichte des Urſprungs, Fortgangs, und Verfalls der Wiſſenſchaften in Griechenland und Rom, von CHRISTOPH MEINERS, *ordentlichem Lehrer der Weltweisheit in Göttingen.*

i. e.

Historia Doctrinarum, naſcentium, creſcentium, labentium, apud Graecos & Romanos; auctore CHRISTOPH. MEINERS. *Philoſophiae Profesſore ordinario Gottingenſi.* 8. *Lemgoviae. Vol. I.* 1781. *pagg.* 752. *Vol. II.* 1782. *pagg.* 808.

Qui hac aetate in Germaniâ Historiam veteris Philoſophiae ornant, duo in primis ſunt viri: alter, de quo nuper diximus, Tiedemannus: alter, de quo nunc dicere conſtituimus, Meinerſius: cum ſuis uterque laudibus tum hac communi probandus, quod ad hoc argumentum tractandum plus acuminis majoremque cognitionem Antiquitatis, quam antea ab eorum civibus factum esſet, attulerunt. Quare, quum in hoc libro ad auctoris commendationem accedat

cedat quoque materiae gravitas & ſpatii magnitudo, eo minus facere poſſumus, quin ei locum in majoribus cenſuris demus. Et conſilium quidem operis, quod ex inſcriptione *omnes Doctrinas* complecti videtur, in praefatione ita circumſcribitur ab auctore, ut ad *Philoſophiam*, *Oratoriam*, & *Hiſtoriam*, referatur, e Philoſophiae autem ambitu excludantur diſciplinae *Mathematicae* & quae nunc *Phyſica*, & *Hiſtoria Naturalis* dicuntur, nec attingantur, niſi quatenus a Graecis communi Philoſophiae nomine ac poteſtate comprehenſae fuerunt: poſteaquam vero auctae divelli a Philoſophiâ & peculiariter tractari coeperunt, earum Hiſtoriam doctioribus auctor relinquit viris. Hujus modeſtiae alia deprehendimus ſpecimina: veluti, ubi dicit, *ſe minime dubitare quin aliquando in hac ſcriptione erraverit, meliora ſine acerbitate docentibus gratiam ſe habiturum tantam quantam medico, qui ſe morbis liberasſet.* Digna, profecto, Philoſopho ſententia! Igitur ſperamus, eum & nos ab ipſo ſine acerbitate ſubinde disſentientes aequo animo laturum: & condonamus ejus candori & reliquis laudibus, ſi quando ei quid ab illâ modeſtiâ alienum excidit, veluti ubi (Praefat. p. 27 & 28.) de Critica ſuâ facultate, quam excutiendis monumentis Pythagoricae Hiſtoriae adhibuit, ita pronunciat: *videor mihi in illo loco ita verſatus esſe, ut pauca ſuperſint hujus altioris Criticae artis myſteria, quae non aperuerim & ad imitandum expoſuerim.*

Jam

Jam in formâ & ratione hujus ſcriptionis duo in primis laudanda ſunt: alterum, quod rerum externarum & civilium historia adjecta est, ſine qua doctrinarum origo & progresſus ſatis intelligi non posſunt: alterum, quod non modo argumentum jucunde ac perſpicue enarratur, ſed veterum monumentorum auctoritates etiam ſubinde aestimantur. In materiâ quidem est, quod nonnihil deſideremus. Hujus enim ſumendae quamquam liberum est cuique Scriptori judicium, tamen ſumtae delectus habendus est ejusmodi, qui maxime valeat ad conſilium propoſitumque operis explendnm. Igitur, & illae cum Philoſophiâ conjunctae diſciplinae, Mathematicae & Phyſicae, frequentius erant attingendae: & certe Poëtarum historia inde ab initio rerum Graecarum delibanda erat; quippe omnium antiquisſima fuit Poëtarum diſciplina, per eamque aditus ad Philoſophiam & reliquas doctrinas factus est. Sed, cum hoc totum, tum ipſius operis ratio & forma, ut e nostrâ relatione intelligatur, de tribus primis exponemus libris; ita quidem, ut rerum externarum partem ſummatim notemus, rerum internarum, ſeu philoſophicarum argumentum paulo uberius recenſeamus, animadverſiones vero nostras, ne forte deſcriptionis perpetuitatem turbent, paginae quamque ſuae ſubjiciamus.

Lib. I. *De ſtatu & conditione Graecorum antiquisſimis temporibus.* „ Artes ac diſciplinae Graecorum pri-

primum in Joniâ, tum in Siciliâ & Italiâ floruerunt; denique certam in Atticâ ſedem habuerunt. Externis quidem advenis nil debuerunt Graeci, niſi aliquam partem cultus Deorum, initia agriculturae, ſcriptionis rationem & quaedam verba. Coloniae Graecae maritimam Aſiae oram & Italiam paulatim occuparunt: e quibus Coloniis maxime Creta bonis legibus & inſtitutis floruit, auctore Minoë; cujus exemplum apud alios etiam Graecos valuit ad meliorem rationem civilem & bellicas vires. Everſo Ilio, multi hujus expeditionis ſocii in externas regiones conceſſerunt, vel errore in eas delati, vel domo excluſi. Hinc in ipſâ Graeciâ tyranni paulatim exſtiterunt; unde otium bellorum, ſed incrementorum retardatio. Nec potentiorum adeo civitatum, Spartae, Athenarum, Corinthi, ea erat conditio, ut artes ac diſciplinas proferrent. Deinceps

(a) Tota haec pars, quae est usque ad aetatem Sapientum, probabilis & jucunda est: in ſingulis ejus locis, quod aliquoties fieri poterat, nil reprehendimus. Illud univerſe monere debemus, eam nobis non ſatis accommodatam videri ad gradus incrementorum & progresſus ingeniorum explicandos: quod praecipuum est officium Philoſophi, a quo exſpectabatur, ut rem a fonte repeteret & per causſarum continuationem deduceret. Igitur, nostro quidem judicio, ab antiquisſimis hominibus ordiendum erat, vel fabuloſis illis Atlante, Prometheo, vel omnino a certioribus, Dardano, Cadmo, Amphione: tum dicendum de Delphico Oraculo, ibique conſtituto Muſico

ceps aliae in Aſiam deductae Coloniae, Aeolienſium, Jonum, Dorum, civili libertate, ſoli ubertate, coeli clementiâ, locorum opportunitate, navigationis & mercaturae ſtudiis, brevi ad inſignem florem ac potentiam creverunt: in primis Jones: ex hisque magis, Colophon, Samus, Phocaea; maxime Miletus, mater ipſa octoginta coloniarum, quae prima Graecis Aegyptum aperuit. Tandem Aſiatici Graeci a Croeſo ſubacti ſunt. Hoc temporis ſpatio artes apud eos exſtiterunt, vel ipſorum ingeniis prolatae, vel rudes & inconditae a barbaris acceptae, ſed excultae paulatim & ad ſummum adductae: ex illo genere fuisſe videntur Marmoris Sculptura, Pictura, Architectura: ex hoc, Muſica, Metallorum Fabrica, Plastice. Certe paucisſima ſunt, quae barbaris debeantur (*a*). Ceterum in his florentisſimis Aſiae civitatibus, in primis apud Jones, plerique fuerunt eorum, qui vulgo Septem Sapientum numero celebrantur:

Muſico certamine a Philammone, de aliis Oraculis & Sibyllis, de Muſicis certaminibus pastorum; quae omnia magnam vim excolendae vitae rationisque humanae habuerunt: deinceps de Orpheo, Muſaeo, Mysteriis, & Poëtis ante Homerum cum ſacris tum civilibus: jam de Homero, & Heſiodo, in quorum carminibus plurima ſunt indicia, ex quibus illius aetatis conditio intelligatur: porro de variis paulatim naſcentibus carminis generibus, de Poëtis Cyclicis, aliis, Archilocho, Piſandro, de Elegiâ Epheſi a Callino prolata, & Colophone excultâ a Mimnermo, cet.

brantur: quorum ſapientia continebatur adminiſtratione & peritiâ rerum cum publicarum tum privatarum, reſpondendo de rebus dubiis; ut fere apud Romanos viri prudentiâ & auctoritate praecipui civibus copiam conſilii ſui facére ſolebant. Nam, quod apud Platonem ait Socrates (Hipp. maj.), pleroſque ante Anaxagoram ſapientes abſtinuiſſe a reip. tractatione, magis ad cavillationem Sophiſtae, quam e re & vero, dictum videtur. Praecepta eorum enunciabantur brevibus ſententiis & griphis: & ipſa, & eorum ad hominum notitiam conſecratio in templo Delphico, conveniunt illius aetatis ingenio. In his vero ſententiis a poſterioribus Scriptoribus turbatum eſt, ut, & novae iis ſupponerentur, & veteres aliae aliis tribuerentur, nec ſuam quisque poſſeſſionem retineret. Carmina vero unius videntur fuiſſe Solonis: reliquorum nulla: de quibus, quae dicun-

(b) Non idonea ratio, quare Diogenis & Athenaei teſtimonia repudientur; qui profecto non eo ſunt loco, ut in antiquiorum ſilentio nullam habeant auctoritatem. Hanc rationem ſi reliquis antiquis monumentis adhibeamus, maxima eorum pars repudianda ſit. Certior omnino erat res, ſi antiquiorum mentio accederet: ſin minus, non continuo falſa haberi debet. Sed ſolet fere V. Cl. abſolute pronunciare, nec gradus veriſimilitudinis ſatis ubique notare.

(c) Hoc item non ſatis certo documento colligitur e ſilentio Herodoti & Platonis. Nobis res ipſa non abhorrere videtur ab illius aetatis ingenio. Accedit teſtimonium antiqui & graviſſimi auctoris, Theophraſti ap. Plutarch. Solon. p. 80. E.

(d) Hoc

dicuntur a Diogene Laërtio & Atheneao, graviorum antiquiorumque Scriptorum, maxime Platonis & Aristotelis, ſilentio repudianda ſunt (*b*). Numerus Sapientum nec ipſorum aetate, nec postea, conſtanter definitus fuit: complures ferebantur, e quibus Plato primus ſeptem celebravit; alii Scriptores delectum alio modo fecerunt. Ad fabulas rejiciendae ſunt pervulgatae quamvis narratiunculae de Tripede (*c*), de Convivio & Conventu Sapientum (*d*): certe Plutarcho abjudicandus est libellus, qui perperam ejus nomine fertur, de Septem Sapientum Convivio (*e*). Huic aetati proximi fuerunt Gnomici, qui vitae praecepta carmine tradebant, Theognis, Phocylides, Mimnermus, Simonides, & qui in eodem argumento aliam, jam ab antiquioribus inchoatam, rationem Fabularum conſtituit Aeſopus, quae non ad ſolam oble-

(*d*) Hoc judicium minus etiam, quam priora, rationis habet; quippe Platoni, qui conventum Septem Sapientum Delphis memorat Protag. p. 206. G. opponitur ſilentium Herodoti & rei ipſius difficultas.

(*e*) Quin libellus Plutarchi ſit, non dubitamus; quamquam non omnes, qui ejus nomine feruntur, ad ejus auctoritatem referimus. Stilo & oratione paulum differt ab aliis ejusdem ſcriptis; ſed ita, ut Plutarchus tamen agnoſcatur. Diverſitas exſtitit ex argumenti & hominum colloquentium antiquitate: ad quam nonnihil accommodanda erat oratio. Sed ſuam ipſe ſententiam V. Cl. repudiabit forte, ut fecit in libello de Socrat's Genio, quem aliquando ſuppoſititium pronunciaverat, vid. p. 248.

oblectationem ſed vitae diſciplinam valeret, & veriſimilitudinem haberet ab *antiquisſimi* ſeculi opinione nondum illâ tum exſtinctâ, quâ bruta cum rudibus hominibus conſuetudine ac ſocietate copulata fuisſent (*f*). Mirum forte videatur, ſimplici illo necdum luxuriâ corrupto aevo, laſcivisſimorum carminum Poëtas exſtitisſe, Alcmanem, Alcaeum, Sapphum, Anacreontem, Ibycum, nec ſeveriores adeo & Gnomicos ubique ab illâ *orationis licentiâ* abſtinuisſe. At vero, est hoc ipſum ingenio illius ſimplicitatis accommodatum: quod apud Romanos optimis temporibus in Saturnalibus ac Feſcenninis carminibus fuisſe conſtat. Neque etiam, praeſertim in Poëtis, qui verbis laſcivus est, idem re ac moribus disſolutus est. Porro apud Graecos & Romanos viri & graves & optimâ laude florentes, *in joco* tamen & luſu liberiores ac ſolutiores fuerunt. Est quoque illud animadvertendum, plerosque illos Poëtas

(*f*) Elegans obſervatio, quam cum reliquis, quae de Aeſopo traduntur, in melioribus hujus Capitis partibus cenſemus.

(*g*) Haec item pars docte & acute explicita est. Ceterum exſpectari poterat accuratior explicatio cauſſarum, quae valuerunt ad incrementa diſciplinarum artiumque in hac & ſequente aetate: igitur de ingeniis & operibus Poëtarum uberius dicendum erat: item exponendum de rebus externis & *inſtitutis* civilibus, quibus literarum ſtudia aucta ſunt, veluti, Solonis, Piſiſtrati, aliorum ſapientum, qui principes auctoritate in civitatibus ſuis fuerunt: tum, quid regibus quibusdam & tyrannis debeatur, Croeſo, Polycrati, Geloni, Hieroni, aliis.

(*h*) Ita

tas verſatos esſe vel in aulâ Polycratis Samii, hominis voluptatibus dediti, vel certe ex Aſiaticis Graecis fuisſe, ad quos luxuriae ac mollitiei contagio a vicinis Lydis manavit" (g).

Lib. II. *De Jonicâ Philoſophiâ.* „Ex his Graeciae Sapientibus unus, & e reliquis primus, fuit Thales Mileſius (*h*), qui inquireret de rerum ortu, magnitudine & motu Siderum, Animo humano, & fundamenta jaceret Geometriae. Harum rerum cognitionem per colloquium & conſuetudinem cum amicis communicavit, quorum praecipuus fuit Anaximander. Nec enim ſcholam habuit, quod a Sophistis demum factitatum. Nec libros ſcriptos reliquit: quod colligitur cum ex Aristotele, ita ejus placita memorante, ut quae non ex ipſius ſcriptis, ſed ex memoriae traditione, repetantur: tum e Plutarcho T. II. p. 402. qui primus mentionem fecit libri Thaletis, ſed ita, ut eum ſpurium judicasſe videatur (*i*). Nec,

Anaxi-

(*h*) Ita quidem pervulgata ſententia: quae ita accipienda, non ut primus omnium fuerit, ſed ut ſuperiorum famam obſcuraverit. Vid. idem prudentisſimus ſcriptor Theophrastus ap. Simplic. in Arist. Phyſ. p. 6.

(*i*) Recte ex Aristotele argumentum ducitur. Ceterum illa Thaleti adſignata ſcripta accuratius distinguenda ſunt: nam Carmen de *Nauticâ Aſtrologiâ* a pluribus lectum erat: librum ſecundum *de Principiis* laudat, & locum ſolutâ oratione ex eo refert, auctor in primis κριτικὸς, Galenus, T. VIII. p. 513: de cujus auctoritate nunc non ſtatuimus. Satis multa de Thaletis ſcriptis Menag. ad D. L. I, 27. & Fabric. B. G. I.

 p.

Anaximandri aliquod ſcriptum fuiſſe, affirmare licet; niſi forte illud Compendium Placitorum ſuorum, de quo monuit Apollodorus ap. Diog. L. II, 2. Anaximenis vero, qui hunc audivit, liber memoratus ab eodem Laërtio, II, 3, ſuppoſititius cenſendus est, ſi quidem ejus oratio fuit ſimplex ac ſine imaginibus (*l*): ceterum, ejus nativitas, non cum Apollodoro, l. l., in Ol. 63, ſed ante 56 vel 58 ponenda est, quo tempore, ſecundum Euſebium & Pſeudo-Origènem, jam floruit. Et hi quidem tres ſoli numerandi ſunt Veteres Jonici: primi nativitas incidit in Ol. 38, ſecundi in 42. Anaxagoras, natus Ol. 70, Anaximenem audire non potuit (*m*), & ab Ariſtotele non hujus, ſed Hermotimi Clazomenii, diſcipulus nominatur (*n*). Philoſophiam tam multis post Homerum ſeculis proditam eſſe, non est quod incredibile

p. 239: Iis, qui eum nil ſcripſiſſe ſtatuunt, addendus Alexander Aphrod. in Ariſt. Metaph. p. 12.

(*l*) Utrum hoc de libro quodam ejus, an de Epiſtolis, dicat Laërtius, non ſatis liquet. Quod vero ait, eum uſum eſſe γλώσσῃ Ἰάδι ἁπλῇ καὶ ἀπερίττῳ, nil aliud est niſi, *Jonicâ Dialecto, ſimplici & non elaboratâ, ſine ornamentis.*

(*m*) Non omnino abhorret a veriſimilitudine haec ſententia. Mire turbatae ſunt rationes temporum, nec ſatis conciliari inter ſe poſſunt, ſi tenendum ſit, in quo Antiqui conſentiunt, Anaximenem fuiſſe diſcipulum Anaximandri & magiſtrum Anaxagorae. Prius repudiandum est, ſi Apollodorum ſequamur, qui apud Diog. L. II, 2, 3, prodidit Anaximandrum non multo post Ol. 58. mortuum, Anaximenem vero Ol. 63. natum

dibile videatur; ſi quidem reputemus, eundem ingeniorum progresſum fuisſe apud Romanos, Arabes, & recentiores Europae populos, quippe apud quos Poëſis diu ante alias doctrinas floruit. Illud magis mirabile videatur, primos illos Graecorum Philoſophos non argumentum in promtu poſitum & cum communis vitae necesſitate & utilitate conjunctum tractasſe, ſed abditum potius & impervium humano ingenio, de rerum ortu, Deorum generibus & naturâ, Animorum vi & ratione, Siderum magnitudine ac motu. Sed idem aliis gentibus accidisſe conſtat, cum creſcentibus ad ingenii cultum, tum labentibus rurſus, tum ſubactis a politiore gente in ejusque ſtudia traductis. Atqui Graeci doctrinas quibus praeſtiterunt, ſuis ipſi pepererunt ingeniis, non aliunde acce-

natum esſe. Sed posterior Apollodori locus manifesto corruptus est: quem alii aliter corrigere tentarunt, ut vel ex Interpretibus intelligitur. Aliam viam tentavit Corſinius Fast. Att. T. III. p. 112, qui ſtatuit, Laërtium in deſcribendo Apollodori loco turbasſe, cujus vera mens & ſcriptura haec fuerit, *Anaximandrum obiisſe Ol. 63, Anaximenem vero natum esſe quo tempore Sardes captae ſunt, id est, Ol. 59.* Sed hoc ipſum priori, eique diſerto, loco Apollodori repugnat. Hujus quidem auctoritas, modo ſcriptura ſit ſana, omnibus anteferenda ſit, & Euſebio, & Origeni. Suidas & Eudocia, qui Laërtium deſcripſerunt, nil adjumenti praeſtant: niſi quod ex illius varietate colligitur, in numero turbatum fuisſe.

(n) In hujus rei documentum diſerta Aristotelis loca excitanda erant.

acceperunt, quod vulgo creditum est, vel a Phoenicibus, vel Aegyptiis, qui minus etiam illis in hac parte profecerant (o). Jonica Philoſophia multis locis conſentiebat cum Poëtarum fabulis & Theogoniis, unde profecta erat. Heſiodus, peculiarius quam Homerus, non modo Deorum generationes, ſed ortum variarum Naturae partium, cecinerat: Philoſophi, peculiarius etiam, de ortu omnium rerum, materiâ, & vi efficiente, quaerebant. *Heſiodus* Chaos pro rerum principio habuerat: ita Philoſophi principium quisque informabat infinitum ac divinum; initii interitusque expers: Thales Aquam, Anaximander mediam quandam Aëris & Aquae naturam, Anaximenes Aërem. Cauſſam efficientem, quae ex illo aeterno materiae principio cuncta creaſſet, Tha-

(o) Locus eleganter tractatus. Illud tamen animadvertendum erat, alias cum vitae utilitate conjunctiores diſciplinas jam ante Thaletem tractatas fuiſſe: rationem morum & vitae praecepta, a poëtis, Homero & Heſiodo: civilem prudentiam factitatam a Minöe, Lycurgo, aliis: utrumque a Sapientibus, qui ſeptem dicuntur: Arithmeticam a Palamede: Medicinam ab aliis. Porro, quaestio de Deorum & Animorum naturâ ita hominum animos attingit & ſollicitat, ut prima fere habenda ſit, quae illos ad philoſophicam contemplationem invitaverit, & minime ad ſubtiles nugas referri debeat.

(p) Thales vim illam efficientem potius *cum materiâ complicatam*, quam *per ſe ſubſistentem*, informavit; quod, ut ex reliquis hujus loci monumentis apparet, tum ex eo, quod diſtinctio Mentis efficientis a materiâ, omnium conſenſu, Anaxagorae auctori tribuitur. Nec vero Thales animam ſenſu & cogi-

Thales inducebat vim moventem per ſe ſubſiſtentem, quam Animam vocasſe videtur: Anaximander duas contrarias vires Caloris & Frigoris, illam e quâ omnia orirentur, hanc in quam ſolverentur: nec ab eo disſenſisſe videtur Anaximenes. Thales, omnia Diis plena, quos ortos esſe, Anaximander eosdem mortales etiam, pronunciabat. Thales Mundum animatum ſtatuebat, Animamque ipſam vim non niſi moventem (*p*) & eam per omnia, homines, bruta, plantas, lapides, fuſam: Anaximander & Anaximenes quid de Animâ ſenſerint, non conſtat (*q*). Talium igitur opinionum auctores & patronos ad cognitionem Dei ſapientisſimi ac potentisſimi, omnium rerum creatoris ac moderatoris, non pervenisſe, facile est ad existimandum (*r*). Pherecydes de Diis eodem fere modo

cogitatione privavit, eique ſolam vim movendi reliquit. Nam ab eâ omnia animari, & mundum plenum Deorum esſe, ſtatuit: vid. Aristot. de Anim. I, 5; qui eum etiam in iis ponit, qui animae naturam tribus definiverunt attributis: κινήσει, αἰσθήσει, ἀσωμάτῳ: ib. I. 2. Ceterum, hunc locum uberius & accuratius tractavit Tiedemannus, De Primis Graec. Philoſ. p. 136. ſeq.

(*q*) Recte. Nil enim, quod & nos ſciamus, proditum de eorum ſententiâ. Videntur tamen, aut nil, aut parum, a Thalete disſenſisſe. Nam Scriptores antiqui, ut fere aliorum, ita horum, ea praecipue memorarunt placita, quibus a magistris disſenſerant.

(*r*) Non ſatis definite pronunciatum. Deum a materiâ non disjunxerunt, nec tamen actione & gubernatione ſpoliarunt: hoc & ex antiquisſimis Scriptoribus colligitur, nec pugnat cum

modo atque Homerus & Heſiodus finxit, niſi quod Jovem cum Crono & Terrâ aeternum ſtatuit. Idem primus fertur Animorum immortalitatem docuiſſe: quod potius de Metempſychoſi accipiendum; quippe immortalitas diu ante illa tempora populari religione, ſacris fabulis, & Myſteriis, tradi coepta erat (r). Porro illorum inventa de rebus Mathematicis & Aſtronomicis, quamquam ita varie prodita ſunt in hiſtoricis monumentis, ut difficile ſit ſuum cuique vindicare nec aliena tribuere, tamen ea, de quibus conſtat, in principiis harum doctrinarum & eâ mediocritate verſantur, ut ab Aegyptiis Phoeniciiſque nil didiciſſe videantur. Et Thales quidem primus in Graeciâ Lunae defectus praedixit, & Aegyptiorum ſacerdotes rationem metiendae altitudinis pyramidum docuit" (s).

Lib.

cum reliquis Thaletis opinionibus: vid. Tiedem. p. 139. Igitur non κριτικῶς agunt, qui recentiorum veluti Plutarchi ac Stobaei, & aequalium, auctoritatem repudiant, ubi cum antiquioribus conciliari poteſt. Porro, notari poterat progreſſus & iter rationis humanae. Poëtae, corporeae naturae & phantaſiae ſervientes, informabant Deos ut perſonas quaſdam & naturas ſimiles hominibus ſed excelſiores, iiſque & vitae actionem & humanarum rerum imperium adjungebant. His proximi Theologi in explicatione naturae ſolam vim efficientem conſectabantur, & Jovem ex machinâ inducebant: quorum errorem deinde fugientes Phyſici in contrarium abierunt, & in ſolâ materiâ abditas & primas rerum cauſſas poſuerunt. Luculentus eſt de hac re locus Plutarchi. T. II. p. 436.

(s) De

Lib. III. *De Sectâ Pythagoricâ.* Cap. I, *De Scriptoribus vitae ac rerum Pythagorae ejusque Scholae & Philoſophiae.* „ Haec una ex omnibus Historiae Philoſophicae partibus maxime est turbata Scriptorum vario disſenſu, fingendi licentiâ, temeritate; ut probabiliter conſtitui nequeat, niſi Scriptorum, quorum vel libri vel fragmenta & mentiones de hoc argumento exſtant, auctoritas & fides accurate ponderentur. Igitur in quinque fere claſſes redigendi ſunt (*u*).

„ Prima est eorum, qui ante Aristotelem fuerunt, nec uberiori deſcriptione cenſendi ſunt, quippe qui non niſi obiter aliquam hujus argumenti partem memorarunt: *Herodotus*, *Anaximander*, *Andron Epheſius*, *Iſocrates*, *Plato*, *Jon Chius*, Comici, *Aristophanes*, *Aristophon*, *Antiphanes*, porro *Theopompus*, *Metrodorus* Epi-

(*s*) De Pherecyde item diligentius Tiedemannus l. l. Ciceronis verba Tuſc. I, 16, ita ſunt accipienda, ut hic primus fuerit, qui hanc ſententiam diſerte literis conſignaret.

(*t*) Elegans & ingenioſa explicatio.

(*u*) Hujus cenſurae utilitatem quidem intellexit V. Cl. nec tamen illâ reliqui Historiae Philoſophicae loci carere posſunt. Et, ut recte aestimetur Scriptorum fides, non tantum videndum quomodo in uno hoc loco, ſed etiam quomodo in aliis, quos tractarunt, locis verſati ſint. In hoc vero loco, quamquam non unâ parte disſentimus, tamen inchoati operis laus debetur Viro Cl. Nos fere retulimus novas ejus partes, id est, *judicia*: reliqua, dudum prodita in libris eruditisſimorum

Epicharmi filius, *Eudoxus* denique, cujus negligentia ut a Strabone notatur, ita apparet e duobus ipſius dictis apud Porphyrium & Jamblichum" (x).

In ſecunda claſſe ſunt *Ariſtoteles*, cui ſumma tribuenda est auctoritas, cum intelligentiae tum fidei, quam perperam complures recentiorum labefactare ſtuduerunt (y): in ejus, quae ſervata ſunt, ſcriptis haud infrequens est mentio Pythagoreorum; ſed de iisdem peculiares ejus libri perierunt, & a posterioribus hujus argumenti Scriptoribus fere neglecti ſunt. *Heraclidem Ponticum*, & vita ejus apud Laërtium, & dicta ad nostram notitiam ſervata, declarant fuiſſe [illegible] homi-

morum virorum, Voſſii, Fabricii, &, quem praecipue ſecutus videtur V. Cl., Jonſii, noluimus repetere.

(x) His addi poterat *Epimenides* & *Xenocrates* ap. Jamblichum V. P. 7: e quibus illius mentio non ſatis est expedita: vid. Fabric. B. G. T. I. p. 501. Porro *Democritus* e Diog. Laërt. IX, 46. Item *Speuſippus*; vid. Fabric. ib. p. 520. *Eudoxi* vero auctoritatem ita levibus ratiunculis repudiari, mirum nobis accidit. Nam Strabo & aliis multis locis ſummam ei tribuit auctoritatem, nec eum credulitatis & negligentiae accuſat iis locis, quos Vir. Cl. notavit: qui loci nil habent, quod cum reliqua Strabonis de Eudoxo existimatione conciliari nequeat. Porro apud Jamblichum V. P. 7., ponitur in iis, qui Pythagorae patrem fecerunt Apollinem: apud Porphyrium 7, prodidit, Pythagoram non ſolum abſtinuiſſe animalium eſu, ſed ne venatoribus quidem & coquis, id est *laniis*, appropinquaſſe. Prioris loci, ſi certa est fides, haec est ſententia, ut hoc Eudoxus non e ſuo judicio ſed ex opinione vulgari referat. Posterior nil habet abſurdi. Sed ſolet fere

hominem fabularum ſtudioſum, vanum, ſuperſtitioſum; ut in reliquorum ſilentio nulla ejus habenda ſit ratio. Non minus fuit credulitatis ac temeritatis in *Clearcho*, quoad colligitur ex ipſius de Pythagorâ dictis apud Gellium & Laërtium (z): fragmentis vero ab Athenaeo ſervatis non est neganda fides, quippe rei veriſimilitudine & idoneorum Scriptorum aſsenſu commendantur. *Aristoxenus*, in quo fuerunt omnes egregii Scriptoris dotes, proximus habendus est Aristoteli; nec derogat ejus aut intelligentiae communis de Lyſide error, aut fidei maledicentia, quam in Socrate & Aristotele ostendiſſe dicitur (a). *Di-*

fere V. Cl., unâ ſententiâ condemnare Scriptores, ſi quid prodiderunt, quod ipſe non probat.

(y) Placuit nobis haec Aristotelis defenſio: attigit eam quoque Tiedemannus V. Cl. lib. I. p. 126. ſeq.

(z) Apud Gell, IV, 11, e Clearcho & Dicaearcho refertur Pythagorae commentum, quo ſe ante hanc vitam in aliis aliorum corporibus fuisſe perhibebat. Atque hoc, ut ipſe vidit V. Cl., ita poteſt accipi, non ut ab ipſis creditum, ſed ut vulgo celebratum, ſit. Apud Diog. L. I, 9, Clearcho tribuitur opinio, *Gymnoſophistas e Magorum genere profectos, eſſe.* Haec igitur opinio tantamne habet vim, ut ejus patronus, *credulitate & temeritate*, cum Heraclide conjungatur?

(a) Ut erga alios ſeverum nimis ita erga hunc indulgentem ſe praebet V. C. Fuit omnino magnus vir Aristoxenus; quamquam de Lyſide, quem eundem, ex incendio Cyloneo fugisſe & Epaminondam inſtituisſe, prodiderat, negligenter erravit; quum ipſe ejus pater Spintharus cum Epaminondâ fuisſet: vid. Plut. Gen. Socr. p. 592. Poterat alia erroris nomine

adjun-

Dicaearchus negligentiae accuſatur a Polybio: narrat quoque de Pythagorâ quaedam incredibilia (*b*): ſed haec non ſuo ipſum aſſenſu, ſed aliorum fide, retuliſſe, cum aliis indiciis colligitur, tum ex ipſius ingenio & aliis placitis, quae quidvis potius quam ſuper-

adjungere V. Cl. ap. Diog. L. VIII, 8, 21, & 14; *Pythagoram praecepta moralia ſumſiſſe a Themiſtoclea, vel ſorore vel Delphicâ: & primum apud Graecos menſuras & pondera inſtituiſſe.* Item e Grammaticâ quidem ratione Ariſtoxeno tribuenda ſunt 16, *diſcipulos Pythagorae fuiſſe Charondam & Zaleucum.* Quid igitur cauſſae est, quod hunc Scriptorem non ut reliquos judicat, ad quos condemnandos ſatis est rationis in tribus erroribus? E libro quarto Aristoxeni *Sententiarum Pythagoricarum* locum exſtare apud Stob. p. 457, ſcribit Jonſius I, 14, 5, quem ſequitur Fabricius B. G. T. II. p. 275. Atqui est locus Platonis, cujus nomen excidit, e libro IV de Legibus. Ceterum a crimine maledicentiae quidem in Aristotelem ſatis liberatur, non item in Socratem & alios. Jamblichus complures locos Aristoxeni, ſuppresſo ejus nomine, in librum de Vit. Pythag. transtulit. De quibusdam ſuſpicatus est V. Cl: de aliis etiam nostra est conjectura, quam infra in illius libri cenſurâ explicabimus. Nunc quaedam notemus, quae manifestis indiciis deprehendimus. Sect. 176, ſententia ex Aristoxeno refertur a Stobaeo Serm. LXXVII. p 457 Item Sect. 183: τὰς μαθήσεις τὰς ὀρθῶς γινομένας, ἑκουσίως δεῖν εἴασαν (l. ἔφασαν) γίνεσθαι, ἀμφοτέρων βουλομένων, τοῦ τε διδάσκοντος καὶ τοῦ μανθάνοντος· ἀντιτείνοντος γὰρ ὁποτέρου δήποτε τῶν εἰρημένων, οὐκ ἂν ἐπιτελεσθῆναι κατὰ τρόπον τὸ προκείμενον ἔργον. Stobaeus Tit. Inedit. περὶ παιδείας in Jo. Damaſceni Parallelis MS. Florent: Ἐκ τῶν Ἀριστοξένου Πυθαγορικοῦ ἀποφάσεων· Ἔφασκον δὲ καὶ τὰς μαθήσεις πάσας, τῶν τε ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, τὰς μὲν ἑκουσίους ὀρθάς τε εἶναι, καὶ εἰς τέλος ἀφικνεῖσθαι· τὰς δὲ ἀκουσίους φαύ-

ſuperſtitionem produnt. His addendi ſunt *Cleanthes Stoicus*, & *Duris Samius* magnae quidem hic apud Veteres auctoritatis, nec tamen ab erroribus immunis: uterque de patriâ & gente Pythagorae mentionem fecit (*c*)."

„In

φαύλους τε καὶ ἀτελεῖς γίνεσθαι. Sect. 197, ſeq.; de Archyta & aliis, ex ejus vitâ ab Ariſtoxeno ſcriptâ ſumtum videtur; quippe Spintharus, hujus pater, memoratur. Sect. 205 exſtat item apud Stob. Serm. X. p. 132. Porro, Sect. 209 magnam partem retulit Stob. Serm. XCIX. p. 542. Deinceps omnia ad Sect. 214 continuantur; ut appareat ea ex eodem eſſe Ariſtoxeno: qui ut alia pleraque ſumſit e Pythagoreorum ſcriptis, ita haec ex Ocello Lucano, Cap. IV. usque ad finem Ed. Gal. p. 534—537. Unde colligitur, Ocelli opuſculum antiquius eſſe Ariſtoxeno. Niſi forte V. Cl. contendat, Ocelli ſcriptum e libris Ariſtoxeni compilatum eſſe; ut nimirum ſententiam ſuam alibi proditam obtineat, quâ & hoc & Timaei opuſculum & reliqua Pythagoreorum fragmenta, ſpuria eſſe pronunciavit.

(*b*) *Dicaearchus* a Polybio & Strabone erroris arguitur. Ergo illius auctoritas nulla eſt? Quis vero tam eſt eruditus ac certus auctor, ut nullo umquam loco aut reprehenſus aut reprehendendus fuerit. Mirum eſt quod de Peloponneſo dixit, *omnes ejus civitates maritimas fuiſſe*, ap. Cic. Att. VI, 2. At de antiquiſſimo tempore dixit, nec *urbes*, ſed *civitates*, i. e., *populos*: quorum nullus in Peloponneſo fuiſſet, quin aliquâ parte mare attigiſſet ac portum habuiſſet. Jam, quae de Pythagorae *obitu* & *commento* Metempſychoſeos prodidit, ejuſmodi ſunt, ut etiam ſi de iis aliorum opinionem probaſſet, non continuo negligens & credulus haberi deberet.

(*c*) De *Cleanthe* laudari poterat Voſſ. H. G. I, 16: & Fabric. B. G. T. II. p. 396. De *Duris Samii*, ut de aliorum, erroribus judicium mallemus non excidiſſet Viro Cl.

 Quis

„ In tertiâ claſſe ſunt, *Timaeus*, cujus negligentiam, & cum in laudando tum vituperando temeritatem, notarunt graviſſimi Auctores; ut, ubi rebus ab eo traditis non adſit veriſimilitudo aut aliorum Scriptorum conſenſus, fides ejus nulla ſit. *Hermippus*, laudatus quidem Joſepho propter honorificam Iudaeorum mentionem, e quorum doctrinâ Pythagoras quaedam hauſiſſet, nullius auctoritatis habendus, quum Pythagoram ſimul callide fraudulentum & ſtupide ſuperſtitioſum finxerit. *Neanthem* negligentiae accuſat Plutarchus, & arguunt haud pauca incredibilia de Pythagoricis prodita (*d*). Major longe est auctoritas *Alexandri Polyhistoris*; licet enim credulitatem in ſequendo Beroſo ac Manethone, & vanitatem in affectandâ peregrinâ doctrinâ, oſtendit, tamen in argumento de Pythagoricis veteres eorum & germanos libros adhibuiſſe videtur. *Diodorus Siculus*,

Quis enim ab erroribus immunis Scriptor? Sed qui ſunt iſti errores? Duo ſunt: alter, a Timaeo reprehenſus, de Charonda Locrorum Legislatore, ap. Cic. Att. VI, 1: alter, a nemine facile reprehendendus, de Socrate Athenis in Lapidarii officinâ ſerviente, ap. D. L. II, 19.

(*d*) De *Timaeo* & *Hermippo* conſentimus, ſed magis in judicio quam in rationibus: minus de *Neanthe*; nam & ejus narrata liberari poſſunt negligentiae ſuſpicione; nec Plutarchi locus diligenter excuſſus eum negligentiâ & credulitate notat: Strabo quidem eum contra Demetrium Scepſium tuetur, I, p. 45.

(*e*) *Alexandri* & *Diodori* ea est auctoritas, ut tam levibus argumentis labefactari nequeat.

(*f*) *Hi*-

Siculus, eodem cenſendus loco; nam ut in aliis rebus nec diligens ſatis & nimius rerum peregrinatum admirator fuit, ita pleraque de Pythagoricis ab eo tradita ad meliores Auctores veluti Ariſtoxenum &. Dicaearchum referenda ſunt (*e*). His addendi ſunt, qui obiter hoc argumentum attigerunt: *Hieronymus Peripateticus*, cujus una exſtat Pythagorae mentio, ſed ea minime veriſimilis: eum narraſſe, ſe apud inferos Heſiodi animam cruciari vidiſſe: quae narratio cum ab reliquo Pythagorae ingenio abhorret, tum ab ejus admiratione & ſtudio Heſiodi & aliorum Poëtarum. *Lycus* imperitiam ſuam oſtendit, cum dixit, Pythagorae patriam propter Auctorum diſſenſum definiri non poſſe (*f*). Nec *Sotion* gravis Auctor habendus; quippe haud pauca prodidit, in quibus acumen & diligentia deſideretur (*g*); igitur non audiendus, cum Pythagorae duo

(*f*) *Hieronymi* dictum non adeo abhorret a Pythagorae ingenio. *Lyci* potius modeſtia laudanda, quam ignorantia vituperanda, qui in tanto Scriptorum diſſenſu pronunciare noluerit.

(*g*) Hujus reprehenſionis tria teſtimonia profert V. Cl. Primum, quod dixerit, *Magos fas putare cum matribus & filiabus rem habere*, ap. Diog. L. Proëm. 7. Atqui conſentiunt idonei Auctores laudati a Menagio. Alterum, quod, contra totius Antiquitatis conſenſum, *Eudoxum Platonis diſcipulum nominaverit*, ap. Diog. L. VIII, 86. Atqui in hoc omnis conſentit Antiquitas: Cicero Div. II, 42. Strabo XIV. p. 656. & multi alii, quos laudant Interpretes ad Diog. L. l. l.

 Ter-

duo ſcripta tribuit, alterum, *de Natura Univerſi*, alterum, *Sacrum ſermonem* (*h*). Sequuntur *Eratoſthenes*, *Ariſtarchus*, *Philochorus*; e quibus prior, quamquam ſaepius a Strabone reprehenſus, ſummam apud Veteres auctoritatem habuit: alter Pythagoram gente Tyrrhenum fecit: tertius de mulieribus claris Pythagoricis librum conſcripſit, e quo illarum fortia facta a Jamblicho repetita eſſe credibile est. In *Ciceronis* (*i*) locis ii ſunt praecipui, ubi de aetate Pythagorae dicitur. In eadem fere tempora incidunt duo Pythagorei, *Didymus* (*l*) & *Philo*: illius fragmenta non ſunt tanta numero & momento, ut peculiariter de iis diſceptetur: hic admirator ſapientiae Judaicae, multis indiciis credulitatem temeritatemque prodidit. *Strabo* denique eruditiſſimus & acutiſſimus Scriptor, idemque veri indagator & errorum reprehenſor acerrimus, tamen nonnumquam adeo

Tertium, quod perhibuerit, *Xenophanem primum ſtatuiſſe, nil comprehendi poſſe*: in quo ſi erravit, ut quidem vult Diog. L. IX, 20, hoc ejusmodi est, ut hic error non niſi e falſa interpretatione dicti exiſtere poſſit. Igitur putamus, hanc Sotionis reprehenſionem Viro Cl. aliud agenti excidiſſe.

(*h*) Hos libros alii quoque memorarunt Scriptores, de quibus videatur Menag. ad Diog. L. VIII, 7. & Fabric. B. G. T. I. p. 462. An germana fuerint Pythagorae ſcripta, non definimus: nec tamen veriſimile est, eum nil ſcriptum reliquiſſe. Certe ex Heracliti dicto ap. Diog. L. I. I, 6. item ex Jonis Chii mentione ib. 8, colligitur, fuiſſe haud pauca Pythagorae ſcripta. Conf. Cl. Tiedemannus p. 342.

(*i*) De

adeo incogitanter pronunciavit, ut & ingenium ejus & doctrina deſideretur: veluti de victu & moribus Getarum & laudibus Zamolxidis, de doctrinâ Aegyptiorum & Chaldaeorum, de peregrinationibus Pythagorae ad Orientales populos, & aliis rebus. (*m*)."

„ In quartam claſſem conferuntur Scriptores incertae aetatis. *Antiphon* in ſumme credulis & negligentibus habendus est, ob ea, quae parum veriſimilia & a melioribus Auctoribus disſentientia prodidit de ſcholâ Pythagorae Samiâ, & ſpeluncâ in qua cum amicis degisſet, item de literis quibus eum Polycrates Amaſidi commendasſet. Nec multo melioris notae eſt *Soſicrates*; quippe, Heraclidem ſecutus, inventionem nominis *Philoſophiae* ad Pythagoram retulit, Chilonem primum Ephorum ſtatuit, & Ariſtippum quidquam ſcripſisſe negavit (*n*). Denique *Lycon*,

(*i*) De *Cicerone* uberiorem exſpectabamus disputationem.

(*l*) Potius *Academicus* fuisſe videtur, ut probabiliter oſtendit Joaſ. l. l. III, 1, 3.

(*m*) Judicium nimis durum, in quo & modeſtiam & diligentiam deſideremus. Tanti quidem viri non ita continuo accuſandi, ſi quid dixerunt, quod nobis non veriſimile videatur. Facile est Strabonem vindicare; ſed longius pro noſtris finibus.

(*n*) Nec de *Antiphonte* omnino asſentimur, & de *Soſicrate* disſentimus. De primo Spartae Ephoro, minime conſentiebant Veteres; & πρῶτος ἔφορος ex veriſimillimâ interpretatione Palmerii, non est *primus tempore Ephorus*, ſed *primus dignitate eorum, qui cum eo fuerunt Ephori*: vid. Menag. ad Diog. L. I, 68. *Ariſtippum nil ſcripſisſe*, non in negligentiae erro-

ribus

Lycon, *Dionyſiphanes*, *Hippobotus*, *Androcydes*, *Apollodorus Arithmeticus**, paucisſima prodiderunt de hoc argumento: quae ipſa pleraque fere ejusmodi ſunt, ut

ribus debet poni; nam nec ille unus hoc dixerat, & Sotion ac Panaetius complures, qui Ariſtippi nomine ferebantur, libros ſuppoſititios judicaverant: vid. Diog. L. II, 85. Hic etiam plerorumque Socraticorum Dialogos ſpurios pronunciaverat, ib. 64: qui duo loci quomodo conciliandi ſint, nunc non diſputamus. Quod vero, Heraclidem *ſecutus*, *Soſicrates* Pythagoram auctorem nominis *Philoſophiae* fecit, nemo reprehendet niſi is, qui conſtantem Antiquitatis conſenſum repudiare audeat. Est haec nova & inaudita Viri Cl. opinio, *non Pythagoram, ſed Socratem fuisſe auctorem hujus nominis*, p. 1181. Quae opinio, ut breviter dicamus, nobis non probatur. Si Socrates fuisſet auctor, profecto, ejus rei mentio exſtaret, vel apud Ariſtophanem in Nubibus, aut certe apud Xenophontem & Platonem. Nam hic quidem in fine Phaedri minime hoc ſignificat, Socratem fuisſe primum, *qui loco* σοφοῦ nomen φιλοσόφου induceret. Porro & hic & Xenophon ita in Dialogis colloquentes faciunt eos, qui nomine *Philoſophiae* utuntur, ut illud non pro novo, ſed pro pervulgato, habuerint. Nec in perditis Socraticorum ſcriptis nominis inventio ad Socratem relata fuit; neque enim nulla ejus rei prodita esſet memoria; nec Cicero, ut nil aliud dicamus, vir doctus & prudens, & qui Socraticorum ſcripta haberet, Tuſc. V, 3, originem nominis ad Pythagoram retulisſet, Heraclidem ſecutus: quem non ab omni parte contemnendum esſe, vel ex Ciceronis de eo exiſtimatione colligitur. Atqui aliis locis ſibi conſtat; v. c. de Orator. III, 16, ubi ſignificat, Socratem nominis poteſtatem mutasſe: *Is* —— *iis, qui haec, quae nos nunc quaerimus, tractarent, agerent, docerent, cum nomine appellarentur uno, quod omnis rerum optimarum cognitio atque in iis exercitatio* PHILOSOPHIA *nominaretur, hoc commune nomen eripuit*,

ut ſuperſtitionis vel negligentiae indicia habeant. De *Eudoro* postea dicetur, & eum poſt Nicomachum fuiſſe oſtendetur."

In

puit, ſapienterque ſentiendi & ornate dicendi ſcientiam, re cohaerentes, disputationibus ſuis ſeparavit.' In Graeciâ reliquâ & Joniâ nomen *Philoſophiae* ante adventum profugorum Pythagoreorum non videtur fuiſſe frequentatum ſolemniter illâ quidem poſt vulgatâ ſignificatione: ſed tamen fuiſſe, nec a conſuetudine abhorruiſſe, oſtendit analogia, quâ ſimiliter innumerabilia compoſita erant vocabula, φιλαρχία, φιλεταιρία, φιλογυμναστία, cet. Praeter Herodotum, quem laudat V. Cl., verbo φιλοσοφεῖν utuntur Thucydid. II, 40, Lyſias Or. VIII, p. 113, XXIV, p. 169. Apud Jamblichum V. P. 44. proditur, Pythagoram ſe loco σοφοῦ appellaſſe φιλόσοφον: atqui hic locus, ſecundum quidem criſin ipſius Viri Cl., ſumtus eſt e Dicaearcho, graviſſimo Scriptore. In Fragmentis Pythagoreorum ſatis eſt frequens nomen: veluti Lyſidis Epiſt. ap. Jamblich. V. P. 75, 76. Hipparch. p. 376, & alibi. Sed haec omnia Fragmenta, cum ipſis Ocelli & Timaei libelli, ſpuria pronunciat V. Cl: cujus rationes nobis quidem minime ſatisfaciunt, & leviores pro argumenti gravitate videntur. Sed, quandoquidem nunc non in illo libri loco cenſura noſtra verſatur, de unâ orationis formâ dicamus, quae ejusmodi eſt, ut Grammaticus, id eſt, homo qui uſu & ſcientiâ Linguae Graecae valeat, tritasque habeat aures notandis orationis generibus, facile agnoſcat varietatem Auctorum & eum Antiquitatis colorem, quem poſteriores imitando exprimere non poſſent. Praeiverant hac in opinione Viro Cl. alii, quorum princeps eſt Conringius, eruditiſſimus quidem ille vir, ſed idem interiore Grammaticâ ratione non ſatis ſubactus. Modeſtius certiusque hoc in loco verſatus eſt Cl. Tiedemannus l. l. p. 191—211.

„ In quintâ ponuntur claſſi, qui poſt Chriſtum natum fuerunt: hi vel mentionem tantum injecerunt hujus argumenti, veluti *Plinius*, *Plutarchus*, *Apulejus*, *Lucianus*, *Philoſtratus*; quibus longe minoris auctoritatis ſunt Platonici e ſeculo quinto & ſexto, & Patres Eccleſiaſtici: vel ex inſtituto de hac re expoſuerunt, ut nobis quoque peculiarius de iis dicendum ſit."

„ Primus eſt *Apollonius Tyaneus*; hujus enim nec alius cujusdam Apollonii eſſe locos apud Porphyrium & Jamblichum, intelligitur multis argumentis; primum per excellentiam & ſimpliciter Apollonius appellatur, ut apud Apulejum: deinde conſtat e Suida, Tyaneum ſcripſiſſe vitam Pythagorae, quod testimonium ſi quis Philoſtrati ſilentio labefactare velit, is cogitet Philoſtratum ſcripta Apollonii non ex inſtituto recenſuisſe, ſed tantum datâ occaſione memo-

(*o*) Locos illos apud Porph. & Jambl. e libro Apollonii *Tyanei* esſe, ſuſpicatus jam erat Jonſius, III, 5, 4: quem ſecutus videtur Fabric. B. G. T. I. p. 492, nec tamen repetiit ſententiam ſuo loco T. IV. p. 60. Sed hoc totum nobis minime perſuadent rationes a Viro Cl. allatae. Eum ſimpliciter *Apollonium* vocari, nil efficit pro ſententiâ Viri Cl: potius contra eam valet. Nam ſi Tyaneus foret, aliquam ejus rei mentionem fecisſent Porph. & Jambl: aut certe ejus auctoritatem prae reliquorum auctoritate extulisſent, & plura ex eo libro attulisſent. Nunc *Apollonius* vocatur, ut unus e reliquis. Apulejus Tyaneum ſimpliciter *Apollonium* nominare poterat, ut in recenti ejus memoriâ & enumeratione Magorum.

moraſſe: porro in illis fragmentis ita inducitur Pythagoras, ut eum ipſe informaverat & ſimilitudine vitae exprimere ſtuduerat Apollonius; in qua ſimilitudine ſi deſideratur Pythagorae Indica peregrinatio, animadvertendum est, Philostrati Apollonium non ſtatuiſſe Pythagoram apud Indos fuiſſe, ſed ſapientiam Aegyptiorum, apud quos fuiſſet Pythagoras, ab Indis profectam eſſe (*o*). Proximus est *Moderatus Gaditanus*, qui contendit, Platonem, Aristotelem, Xenocratem, Aristoxenum, omnia bona a Pythagoreis ſumſiſſe, nec iis reliquiſſe niſi nugas & res ad reprehendendum expoſitas: idem primus Arithmeticam eorum ad Idearum ſignificationem traduxit: quorum utrumque inſignem Antiquitatis ignorantiam oſtendit: tamen in Arithmeticâ explicatione eum ſecutus est Plutarchus; hunc item recentiores Platonici

Magorum. Porro ratio & oratio illorum locorum apud Porph. & Jambl. habet ſimplicitatem, elegantiam, doctrinam, nec notas fanatici ingenii, quo Tyaneus cenſetur: niſi forte de Pythagorae e monte Carmelo deſcenſu & navigatione: quae tamen ejusmodi ſunt, ut ab alio quovis non imprudente nec contemnendo Platonico dici potuerint. Quid? quod eos reprehendit, qui Pythagoram a Pythaide matre ex Apolline conceptum prodiderant: ap. Jambl. 7. *Tyanei* Vitam Pythagorae unus memorat Suidas: cujus error forte inde ortus est, quod Δόξας Πυθαγόρου ap. Philostrat. VIII, 19, cum *Vitâ Pythagorae* ab alio Apollonio ſcriptâ confudit. Ceterum Apollonius ὁ Μῦς, quem e Strabone memorat V. Cl., longe alius & ab hoc loco alienus est.

tonici & Patres Eccleſiaſtici (p). Moderati rationem tenuit *Nicomachus*, multa etiam fabuloſa de Pythagora memoravit, ut nullam in explicatione hujus argumenti habere poſſit auctoritatem. Nec fides habenda est *Diogeni* illi, e cujus opere *de Incredibilibus ultra Thulen* locum protulit Porphyrius, addens, eum accurate de Pythagora prodidiſſe: ceterum, eum non ante tertium, poſt Christum, ſeculum floruiſſe, apparet inde, quod in hoc argumento cum alios, tum Moderatum & Nicomachum, ſecutus est

(p) Horum nil probare poſſumus. Primum; ſi *Moderati* ſint verba apud Porph. V. p. 53, poſſit in eo defendi, multa Platonem, Ariſtotelem, & reliquos a Pythagoreis ſumſiſſe. Deinde, dudum ante Moderatum ab ipſis Pythagoricis numeros ad Idearum ſignificationem *relatos* fuiſſe, apparet ex Ariſtotele, Cicerone, tum Alexandro ap. D. Laërtium, & Sexto Empirico, qui ex Veteribus hauſerunt Pythagoricis: ne dicamus de Timaeo & Fragmentis Pythagoreorum. De Plutarcho novum est nec ullo argumento confirmatum. Sed forte hoc loco major etiam, quam in reliquis, feſtinatio Viri Cl. fuit. Narrat, Aldobrandinum ad Diog. L. VIII, 25, locum proferre è Moderati libro, qui tunc nondum intercidiſſet. Nos, ad rei novitatem inſpecto loco, deprehendimus, Aldobrandinum de Porphyrii libro de V. P., tum nondum edito, loqui, & hunc ipſum locum proferre, quem ipſe V. Cl. e Porphyrii editione refert. Ceterum inſtituti ratio postulabat, ut de Plinio, Plutarcho, Luciano, & omnino iis, qui exſtant, Scriptoribus, accuratius exponeretur. Ne Aelianus quidem omittendus erat. E perditis autem addendi erant Anticlides ap. Diog. L. VIII, 11, & Phavorinus ib. 12, 15.

eſt (*q*). *Numenius*, aequalis Plotini, & in ſcholâ Athenienſi doctor (*r*), Platonica item cum Pythagoricis conjunxit: Platonem multa Judaeis debere contendebat & Moyſis Attici nomine condecorabat, Magorum quoque Aegyptiorum non minus quam Moyſis miracula praedicabat; ut facile intelligatur, Pythagoram quoque ab eo in ſimili genere habitum fuisſe (*s*). *Diogenes Laërtius*, cujus totus octavus liber eſt de Pythagoricâ ſectâ, ceterum nullo compilator judicio, tamen a fraudis ſuſpicione vacat: duas quidem hujus libri partes e bonis fontibus

(*q*) Recte hujus Diogenis repudiatur fides, quae nulla esſe poteſt propter argumentum libri fabuloſum. Quod a Porphyrio dicitur, *ἀκριβῶς de Pythagora tradidisſe*, non de hiſtoricâ diligentiâ, ſed de rerum ſingularium continuitate & copiâ, accipiendum. Eum non diu poſt Alexandrum M. fuisſe, auctor eſt Photius, cujus rationes forte confirmari posſint: vid. quos laudat Fabric. B. G. T. IV. 810. Conjectura quidem Viri Cl., *Diogenem apud Jamblichum multa e Moderato & Nicomacho ſumſisſe*, adeo levis eſt, ut ratio ejus haberi nulla posſit.

(*r*) In notâ ſubjectâ excitatur *Porphyr. in Vita Plot.*, non diſerte ſignificato loco libri. Atqui nil eſt in toto libello, unde intelligatur Numenium aequalem Plotini & in Athenienſi ſcholâ doctorem fuisſe. Veriſimili ratione in Antonini Pii aetatem retulit eum Jonſius, III, 10, 4.

(*s*) Haec reliquis viri laudibus non obesſe debent. Doctrinae & orationis praeſtantiâ commendantur ejus fragmenta; in quibus etiam ſunt, ubi partes Hiſtoriae Philoſophicae diligenter explicantur.

tibus duxit; nam ſodalitium & inſtituta Pythagoreorum ab Ariſtoxeno, doctrinae explicationem ab Ariſtotele & Alexandro ſumſiſſe videtur. *Sextus Empiricus*, in cujus decimo libro longus est locus de Arithmeticâ Pythagoreorum, cum Diogene in praecipuis doctrinae placitis tantum conſentit, quantum uterque a Moderato & Nicomacho diſſentit (*t*)."

Jam nostra cenſura ad eum venit modum, ut locum de Porphyrio & Jamblicho, & reliqua libri tertii capita, in aliud, ſi quod erit, tempus reponere cogamur. Est omnino judicium de auctoritate Veterum Scriptorum una difficillima pars Criticae Artis; quippe quae continetur longo eoque Grammatico & accurato uſu Veteris Historiae, cum Philoſophicae, tum univerſae, ac totius eruditae Antiquitatis: postulat quoque justam & prudentem existimationem ingenii humani, ne forte eo inducamur, ut paucorum errorum cauſſâ, qui ſaepe ne ſint quidem ſed videantur tantum nobis errores, graviſſimorum Auctorum fidem repudiemus. Quam rationem ſi nos Viro Cl. adhibuiſſemus, qui pluribus ab eo locis, nec forte ſine idoneis argumentis, diſ-

(*t*) Nimis vage pronunciatum. *Sextus* de recentioribus Physicis Pythagoreis agit, eosque distinguit ab antiquioribus, qui rerum principia in *numeris* poſuerunt: non igitur dici potest repugnare *Moderato* & ſimilibus.

disſenſimus, facile est ad existimandum, quem in locum numerumque ejus auctoritas ponenda fuiſſet. Nos vero ab. istâ ratione longe remoti ſumus, Viri Cl. ingenium doctrinamque agnoſcimus, & vehementer optamus, ut brevi nobis abſolvat atque impertiat reliquam partem Operis, quod Volumine ſecundo jam locum de Sophistis, Socrate, ejusque diſcipulis, & Platone, complectitur.

RELA-

RELATIONES BREVIORES.

I. *Diſſertatio Philoſophico-Critica de Philoſophiae Ciceronianae loco, qui est de Divinâ Naturâ, quam, Quod Deus Bene Vertat, Praeſide V. Cl., Daniele Wyttenbachio, Philoſophiae Profesſore, ad publicam diſceptationem proponit B. P. van Weſele Scholten, Amſtelaedamo-Batavus. A. D. VII. Aprilis MDCCLXXXIII. Amſtelaedami.* 4. *pagg.* 80. Hujus & proximae Disputationis ut mentionem faceremus, non tantum apud nos valuit Auctorum vitâ nobis ac diſciplinâ cognitorum (quamvis magna commendatio), quantum & ipſum argumentum, & in primis doctrina, quae ejusmodi est, ut non modo in hac juventute, ſed in viris adeo, haud mediocrem laudem, habere posſit. Quaestio de Cicerone ut est illuſtris, ita disſenſionibus doctorum hominum agitata. Nam quum vulgo ejus fons habeatur opus de Natura Deorum, in quo ſub Academici Cottae perſonâ ita disputavit Cicero, ut magis Epicureorum & Stoicorum rationes reprehenderet, quam ſuam ipſe ſententiam aperiret; fuerunt, qui continuo in illud Academici nomen involarent, & Ciceronem de toto hoc loco dubitasſe contenderent. Cujus erroris confu-

tationem

futationem hac Diſputatione ſuſcepit Auctor. Primum, ex accuratâ omnium librorum Ciceronianorum lectione locos hujus argumenti collegit: deindè juſtam iis adhibuit interpretationem, cum e Grammaticâ doctrinâ, tum ex obſervatione conſilii & propoſiti variorum Ciceronis librorum; ut appareret, quó quisque locus valeret, utrum e populari opinione an philoſophicâ doctrinâ, utrum e propriâ an alienâ ſententiâ, prolatus esſet: denique totam illam materiam viâ & ratione digesſit & in capita deſcripſit. Exordium est de Academicis, quorum varia dubitandi ratio & ſucceſſio inde a Socrate ac Platone uſque ad Philonem & Ciceronem deducitur, ut intelligatur, quibus in rebus, quomodo, & quatenus, hic dubitationem ſecutus ſit. Ipſum argumentum, more Veterum, in quatuor diſtributum est Capita. Primum est, *an ſit aliquod Numen Divinum*, de rationibus, quibus Cicero hanc quaestionem confirmaverit: ubi etiam oſtenditur conſilium operis de Natura Deorum, & quid Cicero e diſputationibus Velleji, Balbi, & Cottae, probaverit. Secundò exponitur, *quale ſit Numen*: ſummum quidem unicum eſſe: quae ſit ejus natura, quae virtutes, cum intelligentiae, tum voluntatis. Tertium est de *operibus Divinis*, Creatione, Providentiâ, cui ſubjunguntur quaestiones tres, de Divinatione, Fato, & Animi immortalitate. Quarto agitur de *Cultu Divino*, qui diſtribuitur in internum & externum. Jam Ciceronis

ronis de ſingulis bujus quaeſtionis partibus ſententiam referre, majus eſt quam pro inſtituti noſtri finibus. Satis eſt univerſe dixiſſe, argumento huic multum lucis allatum eſſe ab Auctore, cum e diligenti materiae deſcriptione & interpretatione, de quâ modo diximus, tum e Philoſophiae in primis Antiquae cognitione ductâ ab ipſis fontibus & Latinis & Graecis.

II. *Diſſertatio Philoſophico-Critica de Muſonio Rufo, Philoſopho Stoico, quam, Quod Deus Bene Vertat; Praeſide V. Cl., Daniele Wyttenbachio, Philoſophiae Profeſſore; ad publicam diſceptationem proponit Petrus Nieuwland, Amſtelaedamo-Batavus: A. D. XIV. Aprilis MDCCLXXXIII. Amſtelaedami.* 4. *pagg.* 50. Muſonii nomen, quo minus vulgo auditur, eo magis dignum eſt, quod ad plurimorum cognitionem celebretur. Fuit enim hic vir clarus Neronis aetate in compluribus graviſſimisque e Stoicâ ſectâ Philoſophis: ejusque Diſputationes haud paucae in Stobaei opere ad noſtram aetatem ſervatae ſunt, quae, cum aliis multis laudibus, tum hac propriâ, commendantur, quod ſolae ex omnibus Stoicae doctrinae reliquiis ad Socraticam rationem elegantiamque compoſitae ſunt. Hac igitur ſuavitate invitatus Auctor conſtituit illas aliquando peculiari editione frequentare, & nunc ſibi de Vitâ & Placitis Muſonii argumentum ſumſit, in quo explicando progreſſuum in hoc genere ſuorum ſpecimen proderet.

proderet. Igitur duae ſunt libelli partes: altera de Vitâ & Scriptis Viri, altera de Placitis. Illius ſumma huc redit. Muſonius Rufus, Capitonis F. Tyrrhenus, natus Volſiniae extremis Augusti vel primis Tiberii annis, equestris fuit ordinis, ſub Nerone juvenibus inſtituendis operam dedit, floruitque clarisſimorum eo tempore virorum amicitiis, Thraſeae Paeti, Bareae Sorani, Rubellii Plauti. A Nerone in Gyarum inſulam relegatus, non vero, quod alii volunt, interfectus est. Redux, ſub Vitellio, legationem ad Flavianos obiit: mox, initio imperii Flaviani, Egnatium Celerem, Bareae delatorem, accuſavit, & ut condemnaretur effecit. Vespaſianus, in urbem reverſus, quum omnes Philoſophos urbe expelleret, ab hujus decreti ſeveritate unum excepit Muſonium: qui postea etiam apud Titum gratioſus fuit. De reliquâ Viri vitâ & obitu nil conſtat. Duo in illâ loci, virorum doctorum disſenſionibus agitati, probabiliter conſtituuntur. Alter est, ubi ostenditur, hunc Muſonium eundem eſſe qui a Philostrato memoratur, e quo & Eunapio viri quidam docti alium Muſonium, Cynicum, eadem aetate Romae florentem, item a Nerone vexatum & in exilium relegatum, finxerunt. Altero docetur, eum diverſum eſſe a Turano Rufo, qui aratrum dirutis Hieroſolymis impresſiſſe perhibetur in Talmude: cujus mentionem potius accipiendam eſſe de Terentio Rufo, quem cum praeſidio in Ju-

daeâ manſiſſe prodit Joſephus. Jam Diſputationes, quae ſunt apud Stobaeum, ductae videntur ex opere Ἀπομνημονευμάτων Μȣσωνίȣ, quod Pollio conſcripſit ad Xenophonteum exemplum, ut fere postea ſimilem rationem ſecutus est Arrianus in *Epicteti* Scholis conſcribendis. Atque Pollio hic distinguitur a Valerio Pollione Alexandrino Grammatico, & a Pollione Tralliano Sophista: potius idem habendus qui Claudius Pollio, memoratus Plinio *Ep. VII, 31*. Porro notantur argumenta Diſputationum: in quibus etiam ſunt quatuor ineditae in Jo. Damaſceni Parallelis Sacr. MS. Florent., & una in Obſ. Miſc. Vol. VII. e duobus codicibus, Lugduno-Batavo & Augustano, prodita a Wolfio. Secundâ Parte recenſentur Placita Muſonii, ex illis Diſputationibus collecta, in ſuos locos digesta, docte ac perſpicue illustrata, cum univerſe, tum ex accuratâ Stoicae rationis cognitione. Quas igitur Ciceronianae Diſputationi tribuimus laudes accuratae diligentiae, elegantis doctrinae, critici acuminis, eas omnes cum hac diſputatione & libenter & veriſſime communicamus.

III. *Christophori Saxi Tabulae Genealogicae, ſive Stemmata Deorum, Regum, Principum, Virorum illustrium, qui per id tempus, quod Varroni Mythicum dicitur, vel vixisſe, vel populis, a ſe nominatis, ortum dedisſe vulgo creduntur, ad fidem Heſiodi, Apollodori, Hygini, & aliorum ſic contexta, ut pervetus rerum* memo-

memoria, civitatum diverſarum, imprimis Graecarum; propagines, Scriptorumque Annales, & Poëtarum carmina probabiliter intelligi poſſint. Trajecti ad Rhenum. fol. 1783. Dum in eo verſatur egregius Auctor, ut Onomasticon Literarium nobis abſolvat, novo interea nos afficit munere, edendo hoc libro, item profecto ex accuratâ Historiae doctrinâ, ad ejusque ſtudium proferendum in primis accommodato. Conſilium ex inſcriptione ſatis intelligitur. Tabulae non ſunt ex aliorum ſcriptis repetitae, ſed ex antiquis Scriptoribus diligenti obſervatione collectae & denuo quaſi ordinatae. Nam ipſe fatetur Saxius „ ante ducentos circiter annos ſimilem texuiſſe telam Reinerum Reineccium in praeclaro *de Familiis, quae in Monarchiis tribus prioribus rerum potitae ſunt, Syntagmate:* ejusque ſolertiam in non paucis argumentorum punctis ſibi profuiſſe: ſe tamen utilius judicaſſe, fontes ipſos ſalutare, quam hunc, licet ſine multis ſalebris manantem, rivulum conſectari:" Porro Nomina Propria non ita nude poſita ſunt, ſed ſubinde adjunctam habent paucis verbis notationem factorum praecipuorum cum Veterum Scriptorum testimonio; ut, quoad ejus in hac brevitate fieri potuit, ſimul Compendii Historici munus expleatur. Denique adjectus est Index Elementarius Nominum, conſilio eo magis laudando, quo est moleſtior haec opera ſcribenti, quôque fructuoſior legentibus. Haec de formâ. Materiae

P... Tr... S...phista: potius qui Claudius Pollio, memoratus Plinio. Porro notantur argumenta Disputatio... bus etiam ſunt quatuor ineditae in Parallelis Sacr. MS. Florent., & una Vol. VII. e duobus codicibus, L. & Auguſtano, prodita a Wolſio. recenſentur Placita Muſonii, ex i... bus collecta, in ſuos locos digest... ſpicue illustrata, cum univerſe, Stoicae rationis cognitione. Qu... nae Disputationi tribuimus l... gentiae, elegantis doctrinae, omnes cum hac disputatione c... communicamus.

III. *Christophori Saxi Ta... Stemmata Deorum, Regum, ... lustrium, qui per id tempus*

…rum omnibus accuratioris Veteris Historiae

…*idonis Ferrarii, de inſigni ſingularique Si-*
…Narratio. pagg. 16. 4. Libelli mentionem
… non argumenti, ſed orationis cauſâ, quae
…gulares habet dotes, ac, paucis exceptis lo-
…univerſo quidem habitu colorem Antiquitatis
… Veluti continuo, exordium, & ſimplex &
compoſitum videtur ad Veterum, in primis
…o Taciti rationem: *Gothardus, Pittaluga*
… & agnomine Genuenſis, Intracii in lacu Ver-
…tus. De hoc, qui infamia tantummodo cla-
…hos annos, me ſcribere, non pigebit legentes:
…int enim quanti ad ſalutem publicam interſit
…n excoli a pueritia, quantaque noſtris tributa
…inis vis ad bene merendum de Republica,
… huic tanta ad male merendum fuit. Is ro-
…orporis, multo magis animi valuit, quem
… inedia, vigiliae, adverſae tempeſtates, peri-
… numquam fregerunt, aut intrepidum minus
…runt. Videri potuit ad magna factus: at ſine
…u, nulliſque bonis artibus imbuta mens, per pe-
…ntiam egit pueritiam, & per ferocitatem inva-
…it vehemens per ſe pronaque in iracundiam natura."
Porro in ſignificandis moribus vim, brevitatem,
ac perſpicuitatem habet hic locus: „ *Quamquam,*
…t, quod a multis accepi, non disſimulem, non pauca
… illo erant, quae videbantur ſingularia, neque ſine

 admi-

magnitudo ut cognoſcatur, Tabularum deinceps argumenta memoranda ſunt. Tres priores continent *Genealogias Deorum*. Proximae ſunt de Antiquisſimis Regnis. *Regni Theſſalici* prima, Japeti Stemma: ſecunda, Hellenis, Aeoli, & Crethei genus; tertia, Aeolidarum ſtirps, Siſyphi, Athamantis, Salmonei: quarta, Aeolidarum, nominatim Deionis: quinta Aeolidarum, nominatim Magnetis & Perieris. *Regni Argivi* prima, ſtirps Inachidarum: *ſecunda*, Delidarum: tertia, Perſeidarum & Pelopidarum: quarta, Heraclidarum. *Regni Spartani* prima, Lelegidarum: ſecunda, Heraclidarum. *Regni Sicyonii & Mesſenii*, ſingularis. *Regni Arcadici*, ſingularis. *Regni Elidis*, *Piſaei*, *Corinthiaci*, ſingularis. *Regni Attici* prima, Cecropidarum & Erechthidarum: ſecunda, Theſeidarum, Melanthidarum, Medontidarum, Alcmaeonidarum; accedit *Regni Megarici* ſuccesſio. *Regni Thebani* ſingularis. *Regni Trojani* ſingularis. Hactenus pertinet Operis pars, cujus professio in titulo exſtat. Accedit *Mantisſa Stemmatum aliorumque Regum*: prima Tabula est *Regum Judaicorum & Iſraeliticorum*: ſecunda, *Regum Macedoniae ante & post Alex. M.*: tertia, *Regum Aegyptiorum post Alex. M.*, ſeu Ptolemaeorum: quarta, *Regum Syriacorum post Alex. M:*, ſeu Seleucidarum: quinta, *Principum Hasmonaeorum*, ſeu Maccabaeorum: ſexta, *Herodiadarum*. Ex hac igitur materiae ac formae deſcriptione apparet, utilisſimum esſe hunc

hunc librum omnibus accuratioris Veteris Historiae ſtudioſis.

IV. *Guidonis Ferrarii, de inſigni ſingularique Sicario, Narratio. pagg.* 16. 4. Libelli mentionem facimus, non argumenti, ſed orationis cauſâ, quae haud vulgares habet dotes, ac, paucis exceptis locis, univerſo quidem habitu colorem Antiquitatis refert. Veluti continuo, exordium, & ſimplex & grave, compoſitum videtur ad Veterum, in primis Sallustii ac Taciti rationem: *Gothardus, Pittaluga origine, & agnomine Genuenſis, Intracii in lacu Verbano natus. De hoc, qui infamia tantummodo claruit per hos annos, me ſcribere, non pigebit legentes: intelligent enim quanti ad ſalutem publicam interſit ingenia excoli a pueritia, quantaque noſtris tributa ſit animis vis ad bene merendum de Republica, quando huic tanta ad male merendum fuit. Is robore corporis, multo magis animi valuit, quem labos, inedia, vigiliae, adverſae tempestates, pericula numquam fregerunt, aut intrepidum minus fecerunt. Videri potuit ad magna factus; at ſine cultu, nulliſque bonis artibus imbuta mens, per petulantiam egit pueritiam, & per ferocitatem invaluit vehemens per ſe pronaque in iracundiam natura.*" Porro in ſignificandis moribus vim, brevitatem, ac perſpicuitatem habet hic locus: „ *Quamquam, ut, quod a multis accepi, non disſimulem, non pauca in illo erant, quae videbantur ſingularia, neque ſine*

admiratione commemorabantur. Erat enim praevalida optimaque compoſitione corporis; facie non indecora, potius ingenua, nec prodente violenti indicium animi: facili affatu: conſuetudine nihil ſubruſtica: & officiis comitatique non deerat erga nobili honeſtoque loco natos, & Religioni aut Sacerdotio addictos. Quibus vitam ademerat, eorum animis requiem precabatur Roſario. Sacro publice, profeſtis etiam aliquoties diebus, in omnium frequentia intererat. Amicis aequa dabat conſilia, & mendiculis ſtipem. Ceterum, ut initio dixi, cibi, potus, ſomni parcus: gratus animi, & memor a quibus beneficia habuiſſet: ſique imprudens metum incuſſiſſet haud inimico, injuriam temperabat officiis". Sunt plures loci in quibus Scriptoris facultas appareat, vel in explicandis animi receſſibus, vel in continuandâ per converſiones narratione, vel in ſingulis factis perſpicue narrandis ac veluti oculorum ſenſui ſubjiciendis. Quorum omnium ſpecimina excitare, ut longius est quam pro relationis brevitate; ita alienum a noſtro inſtituto, ipſius ſicarii uberiorem notitiam prodere. Scriptus est libellus initio ſuperioris anni ad Ant. P. Crevennam, virum praeſtantiſſimum, cujus non minus humanitas ac doctrina, quam inſtructiſſima bibliotheca, hanc urbem ornant.

V. In manus noſtras venit Conjecturarum in Strabonem libellus ſine titulo; quas ab homine eruditiſſimo & acutiſſimo profectas eſſe, intelligenti cuique

cuique ad primam lectionem manifestum est: a Tyrwhitto autem, egregio viro, esſe, ostendit ipſius Epistolium ad calcem adjectum, quod hic reponimus: „*Viro Amicisſimo Georgio Jubb. S. T. P. Aedis Christi Canonico &c. S. P. D. Thomas Tyrwhitt. Habes hic quas non ita pridem postulasti, neſcio an ſerio, conjecturas meas in Strabonem; & quidem typis deſcriptas, quo minus oculis negotium facesſant. Si quid invenies quod amico tuo, quem novam Scriptoris illius editionem parare dixisti, uſui fore judicabis, ut ei exemplaris copiam facias rogo. Vale & me ama. Londini.* 13. *Julii.* 1783." Non est dubitandum, quin has Conjecturas & Cl. Jubbius amico, & amicus ornandae editioni, necesſarias judicaturus ſit; ſi quidem uterque recte judicaverit. Loci Strabonis, qui tractantur, ſunt fere numero centum & quinquaginta: paginae libelli quadraginta & octo. Conjecturae ſunt breves, accutae, pleraeque omnes ita probabiles, ut peritum quemque percutiant quaſi veriſimilitudinis ſenſu. Editioni, quae jam inde a pluribus annis apud Oxonienſes paratur, & propter multa optimorum codicum adjumenta ſummam eruditorum hominum exſpectationem excitavit, praeesſe audivimus Cl. Fawkenerum, illus Univerſitatis ſocium.

VI. *Emendationes Hymni Homerici in Cererem, e MSto Codice Moſcovitico Bibliothecae S. Synodi exſcripti & Lugduni Batavorum anno MDCCLXXX.*

nondum est. Igitur
judicabamus, eruditisſi
ſuccedere in Historiis
verbis & oratione Ve
men nonnullae conjectu
rae, quae veri ſpecien
gantiaeque commendatic
Τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἐκ
φύωντ', ita ultima vo
δις τ'. V. 267: πόλει
ἐν ἀλλήλοισι συνάξωσι ἢ
συναύξωσι. Sed his qu
na facta est in Editione.
incidit conjecturas, quae
latae ſunt; v. c. 325: A
χαρας Ζεὺς αἰὲν ἐόντας.
ſunt. Reliquae, quarum
dam vulgatam referuntur.

mus tempus, quo ejus volumina, quae adhuc ſingula deinceps prodierant, omnia edita esſent. Ergo, quum hoc ipſo tempore ad nos perveniret quartum, quo editio abſolvitur, volumen, & uberiori cenſurae deesſet locus, non tamen committendum putavimus, quin vel brevi mentione materiam & argumentum cujusque voluminis ſignificaremus. Primo, paginis 284, formae 12, exſtat Graecum Apollodori opus ſine verſione. Secundo, paginis 520, Notae ad duos priores libros. Tertio, ab illa pagina ad 900, Notae ad tertium librum. Quarto, inde ad pag. 1408, varia continentur, Commentatio de Apollodori Bibliothecâ novâque ejus recenſione, ſimulque univerſe de Literaturâ Mythicâ: Index (isque criticus) Scriptorum ab Apollodoro in Bibliothecâ laudatorum: Tabulae Genealogicae: Fragmenta Apollodori ex perditis cum Bibliothecae libris tum reliquis ſcriptis: Index locupletisſimus Nominum & Fabularum: denique Index vocum Graecarum memorabilium. Jam nemo facile in Literis adeo est hospes, quin ab Heynio praeclara omnia exſpectet. Quam quidem exſpectationem abunde expletam esſe, nos proximo, ſi quod erit, hujus Bibliothecae tempore oſtendemus.

VIII. *AESCHYLI Tragoediae quae ſuperſunt, ac deperditarum Fragmenta. Recenſuit, varietate lectionis & Commentario perpetuo illustravit, Scholia Graeca, Apparatum Historicum, & Lexicon Aeſchy-*

leum adjecit Christianus Godofr. Schutz, Eloqu. & Poeſ. Prof. Publ. Ord. in Academia Jenenſi. 8. Halae Saxonum. 1782. Huic quoque libro majorem deſtinavimus locum. Editor nobis jam antea cognitus erat e ſcriptis nonnullis: veluti, Xenophonteis Memorabilibus Socratis adjectâ brevi animadverſione repetitis, Commentatione Academicâ de Aeſchylo, Fabulâ Prometheo peculiariter editâ. Atque in his ſpeciminibus eam oſtenderat doctrinam, *ut ad majus opus minime invitis Muſis acceſſurus videretur.* Quam ſpem non vanam fuiſſe, ex hoc libro apparet. Conſilium Editionis ſatis copioſe in titulo declaratur. Volumen primum, quod adhuc unum vidimus, duas continet Fabulas, Prometheum & Septem ad Thebas, paginis 176, ſine verſione Latinâ, ſubjectâ cuique paginae varietate *lectionis.* Accedunt Commentarii ad utramque Fabulam & Excurſus peculiares, paginis 412. Varietas lectionis cum vetus repetita eſt e ſuperioribus editionibus, tum nova prolata e *libris ſcriptis Guelferbytanis*, item e Moſcuenſibus & Vitebergenſibus. Haec igitur tota lectionum ſylva diligenter quidem nec putide relata, eum tamen habet modum, qui potius conveniat in extremas voluminis partes, quam in locum Graecae orationi ſubjectum, ubi legentium ſtudia quaerunt promtum paratumque intelligentiae ſubſidium vel ab emendatione vel ab interpretatione deſumtum. Porro, & ſuperiorum Editorum

torum, & aliorum virorum doctorum, qui aliis libris vel ex inſtituto vel obiter Aeſchyli locos tractarunt, obſervationes diligenter & cum delectu judicioque memorantur & ſubinde ipſis illorum verbis referuntur. Sunt vero Animadverſiones cum longae tum frequentes; quippe verſantur in omni genere interpretationis, oſtendendo ſententiae nexu, conſtructione ac ſignificatione verborum aperiundâ, artificio poëtico, Oeconomiâ dramatis, & fabulari ratione explicandâ. Doctrina ſi non abundans & recondita, certe eſt elegans & accurata, perſpicue, ſubinde tamen juſto verboſius, explicita ad intelligentiae facilitatem. Ad has dotes accedit Latinitatis bonitas, quae eſt ſupra vulgarem plerorumque Interpretum conſuetudinem. Quo minus neceſſe fuerat, quod Editor ſubinde fecit, ſententiam Latine bene redditam inſuper Germanice ſignificare. Frequentia & ratio Animadverſionum, qua voces & conſtructiones ſatis etiam pervulgatae exponuntur, magis convenire videatur in editionem Auctoris uſui tironum deſtinatam, quam in Aeſchylum: ad quem qui accedunt, aliorum Poëtarum lectione ſubacti vel ſunt vel eſſe debent. Sed nimirum Editor illud ſpectavit, ut hanc editionem omnium, quoad ejus fieri poſſet, uſibus accommodaret. Neque conſilio defuit ſucceſſus. Nam & acutae adſunt verborum correctiones ſententiarumque explicationes, quas doctiores cum fructu & voluptate legant: & minus

doctis

doctis conſulitur interpretationis frequentiâ, facilitate, perſpicuitate; ut ne verſionem quidem Latinam requirere posſint, quippe cujus omisſio in locis paulo etiam obſcurioribus compenſatur ipſâ interpretatione ſententiae. Igitur, ſubductis omnibus rationibus, hanc editionem omnium utilisſimam judicamus ad facilem accuratamque Tragici intelligentiam. Ceterum cognovimus novam item Aeſchyli editionem inſtitui Cantabrigiae a *Rich.* Porſono, V. Cl: de cujus acumine & doctrinâ bene nos ſperare jubent egregia quaedam ſpecimina, privatim nobis cognita, necdum in vulgus edita.

IX. *D. Johann Jacob Reiskens, von ihm ſelbst aufgeſezte Lebensbeſchreibung.* i. e. *Vita Doctoris Joannis Jacobi Reiskii, ab ipſo conſcripta.* 8. *Lipſiae* 1783. *pagg.* 816. Duae ſunt libri partes, utraque jucunda & perutilis cognitu doctrinae amantibus, ut omnibus, ita praecipue Batavis, apud quos Reiskius complures annos transegit. Prima pars continet Vitam Reiskii ab ipſo deductam usque ad *A.* 1771, & pertextam usque ad ejus obitum *A.* 1774, ab ejus viduâ, doctisſimâ foeminâ. In illa deſcriptione apparet nativum Reiskii ingenium, animi morumque ſimplicitas, ſingulare veri ſtudium, ut nec ſibi nec aliis blandiatur, omnia aperiat & ita dicat ut ipſi viſa ſunt, vitia non minus quam virtutes, nec ſua potius bene quam ſecus facta memoret. Igitur iis etiam, qui in genere doctrinae, in quo Reiskius ver-

verſatus eſt; peregrini ſunt, lectio libri commendanda eſt; quippe qui materiam praebet Philoſophiae ad ingenii humani rationes ac latebras aperiundas. Sunt quoque frequentes notationes, quibus vitae moresque adumbrantur eorum, cum quibus vel ipſe fuit vel per literas egit. Quo in loco e noſtratibus reperiuntur, Hemſterhuſius, A. Schultenſius, J. Alberti, Burmannus, Haverkampius, Dorvillius, Albinus, Abr. Gronovius, Bernardus, Abreſchius, alii: de quibus niſi vera omnia prodidit, tamen, quid prodiderit & quomodo ſenſerit, legiſſe juvabit. Habet item haec pars commemorationem librorum a Reiskio ſcriptorum, tam editorum quam ineditorum. Altera pars, eaque longe maxima, inde a p. 183. ad finem libri complectitur Epiſtolas virorum doctorum ad Reiskium, pleraſque frequentes obſervationibus & correctionibus veterum Auctorum; ut nemo facile eas negligere poſſit accuratae & criticae doctrinae ſtudioſus. Nobis hoc loco ſatis eſt nomina Scriptorum retuliſſe. Sunt ergo hi: Abreſchius, Geſnerus, Krebſius, Oefelius, Dorvillius, Reimarus, Trillerus, Wernsdorfius, Weſſelingius, & is, cujus plurimae doctiſſimaeque ſunt Epiſtolae, Jo. Steph. Bernardus, vir Graece doctiſſimus, Amſtelaedamenſis quondam Medicus. Quorum autem vel ſingulares ſunt vel pauciores Epiſtolae, hos reperimus: A. & J. J. Schultenſios, Nic. Guil. Schroederum, Schoepflinum, Ger. Meermannum,

mannum, Bruckerum, Kocherum, P. Bondam, Boſium, A. Gronovium, Fabrum, Hanckium, Heilmannum, Richterum.

X. *Zur Moral: aus dem Griechiſchen uberſetzt von Ernestine Christine Reiske*, i. e. *Opuſcula argumenti Moralis, e Graecis Germanica facta ab Ernestina Christina Reiskia.* 8. *Lipſiae. pagg.* 364. Ubi Reiskiae mentionem fecimus, non posſumus praeterire hunc librum ejus, quo continentur, *Luciani*, Imagines, De Imaginibus, Toxaris: *Libanii*, ex opere Declamationum, Oratio viri moroſi, Oratio boni fratris, Laus vitae rusticae, Comparatio ruris & urbis, item aliquot Epistolae: *Xenophontis* Hercules Prodicius: *Hippocratis* Epistola ad Damagetum: *Epicteti* Enchiridium: *Cebetis* Tabula: *Xenophontis Epheſii* Historia Amatoria, in compendium redacta. Haec omnia ita ſunt verſa, ut dubitemus magisne Graecae orationis intelligentiam an verſionis elegantiam miremur, quae dum accurate refert Auctorum ſententiam, nil tamen habet peregrini, nec verſionem redolet, ſed e Germanico ſolo nata videtur. Brevi eidem induſtriae debebimus Graeca opera Dionis Chryſostomi & Libanii, quae cum omnibus bonarum Literarum amantibus diu cupide exſpectavimus.

XI. Magnam Academia Franequerana & vero Elegantiores Literae jacturam fecerunt obitu Joannis Schraderi, Viri Clarisſimi. Nam per triginta quin-

quinque annos profeſſionem Eloquentiae, Poëtices, & Hiſtoriarum, ita ornaverat, ut accuratae doctrinae ſtudia proferret, cum exemplo, tum inſtitutionis diligentiâ, tum prodendis ingenii monumentis: cujus triplicis dotis conjunctio minime frequens eſſe ſolet in Doctoribus. Et inſtitutionis quidem fructus exſtant in compluribus, qui ex ejus diſciplinâ prodierunt, viris Antiquarum elegantiarum cognitione probe excultis; e quorum numero etiam ſunt, qui Literas in Gymnaſiis & Scholis cum laude doceant. Criticae vero Eruditionis maxime illius, quae in conſtituendâ Veterum Latinorum Poëtarum oratione cernitur, opera edidit duo praeſtantiſſima, alterum *Obſervationum*, alterum *Emendationum*. Graecae quoque doctrinae ſpecimen prodidit juvenis, ut in eâ aetate, laudandum Muſaeo animadverſionibus illuſtrando. Porro, ut erat interioris Latinitatis ſcientiſſimus, ita Carminis eâ valebat facultate quâ pauci recentiorum, cum terſo dictionis genere, tum modorum obſervatione. Jam ſibi expoliendum ſumſerat utrumque carmen Geographicum Avieni: & eo fere deducta erat res, ut initium operae facerent Chalcographi; quum nuncius nobis adfertur de Viri morte: quae non quidem e morbi impetu, ſed virium languore, profecta, eum noſtris Literis eripuit die ſexto vigeſimo Novembris, nondum expleto aetatis anno ſecundo & ſexageſimo. Sed laudibus

Schra-

Schraderi *publice* celebrandis, non defuturos ſperamus *diſertos* viros. Nos committere noluimus, quin libello jam ad finem perducto hanc mentionem adjiceremus, & triſtem nuncium cum eruditâ civitate communicaremus.

INDEX

INDEX

AUCTORUM,

Cum eorum, quorum editiones & ſcripta recenſentur, tum quorum loci a nobis illuſtrantur & corriguntur, in IV. Partibus Voluminis Secundi, Bibliothecae Criticae.

ADAMANTIUS. Phyſiognom. P. VI. 136.

AELIANUS. explicatur. P. VII. 56.

AESCHYLUS. Prometh. Perſ. Sept. ad Theb. ex edit. Brunckii. P. V. 116.

——— Sept. ad Theb. ex edit. Burtoni. ib. 119.

——— Tragoediae & Fragm. ex ed. Schutzii. P. VIII. 137.

——— ——— edendae a Porſono. ib. 140.

AMIPSIAS. ap. Suid. corrigitur. P. VI. 43.

ANONYMUS. de Vitâ Arati emend. ib. 104.

ANTHEMII. fragmentum ex ed. Dupuy. ib. 126.

——— ——— corrigitur. ib. 128.

APOLLODORUS. ex ed. Heynii. P. V. 119. VIII. 136.

APOLLONIUS RHOD. ex edit. Brunck. memoratur. P. V. 118.

——— recenſetur. P. VI. 26. ſeq.

——— Ejus Carminis ratio & forma. ibid.

——— tractatur a Ruhnkenio in Ep. Crit. II. P. VIII. 24.

APOLLONIUS. qui de Pythag. ſcripſit, an ſit *Tyaneus*. P. VIII. 120.

APPIANI. editio inſtituta à Schweighaeuſero. P. VI. 116.

ARISTOPHANES. ex ed. Brunckii memoratur. P. VII. 107.

——— recenſetur P. VIII. 31.

——— notat. & corrig. ib. 42, 43, 45.

ARISTOTELES. emend. P. V. Praef. 10.

ARISTOTELES. explicatur. P. VI. 87.
—— Phyſiognom. P. VI. 136.
—— Ars Poëtic. ed. Winſtanleyi P. VII. 114.
ARISTOXENUS. ei fragmenta quaedam vindicantur. P. VIII. 112. ſeq.
ARRIANUS. de Venat. ex ed. Zeunii. P. V. 128.
ARSENIUS. Violetum ejus edendum a Matthaeo. ib. 127.
ATHENAEUS. emendatur. P. V. 107. ſeq.
—— explicat. P. VII. 57.
BANGIUS. ejus Elogium D. Wyttenbachii, Th. D. P. VI. 138.
BAUERUS. Formula Diſciplinae Erneſt. P. VII. 116.
BIELIUS. Nov. Theſaur. Philol. P. V. 133.
BIESTER. ed. Platon. Dialog. P. VI. 120.
BIONIS. Idyllia cum Theocrit. & Moſcho: ex ed. Valckenarii. P. V. 1. ſeq.
BIPONTINORUM. edit. Tacit. P. VI. 56. ſeq.
BREITINGERI. Epiſt. ad Quirinium Card. P. VII. 100.
BRUNCKIUS. vid. *Aeſchylus*, *Sophocles*, *Euripides*, *Apollonius Rhod.* *Ariſtophanes.*
BURGESS. edit. Pentalogiae Burtonianae. P. V. 119.
—— Daweſii Miſc. Crit. P. VII. 111.
BURMANNUS SEC. edit. Propertii. P. VI. 1 ſeq.
—— memoratur. P. V. 133.
BURTONI. Pentalogia. P. V. 119.
CAESAR. ed. *Mori recenſetur.* P. VI. 69. ſeq.
CALLIMACHUS. emend. a Zedelio. P. V. 112.
CANNEGIETERI. Epiſt. P. VII. 103.
CAPPERONNERII. edit. Sophoclis. P. VI. 36. ſeq.
CICERO. emend. P. V. Praef. 8. ſeq.
—— de Officiis. ed. Heuſing. recenſetur. P. VIII. 52. ſeq.
—— —— tentatur & explicatur. ib.
—— ejus Doctrina de Nat. Div. ib. 126.
CLAUDIANUS. vindicatur. P. VII. 96.
CORNUTUS. expl. P. VII. 8, 9.
CROLLIUS. Bipont. Veterum Auctorum editor. P. VI. 56. ſeq.
DAMASCIUS. emend. P. VI. 88.
DAWESII. Miſc. Crit. ed. Burgeſſ. P. VII. 111.

DE-

DEMETRIUS. de Elocut. ed. Schneideri. P. VI. 93.
——— illustratur. ib. ſeq.
DEMOSTHENIS. Or. funebr. ed. Matthaei. P. V. 125.
DICAEARCHUS. ejus auctoritas vindicatur. P. VIII. 113.
DIOGENES LAERT. notatur. P. VII. 55. VIII. 104. ſeq.
DIOGENES. de Incred. ultra Thulen. P. VIII. 123.
DUPUY. edit Fragm. Anthemii. P. VI. 126.
DURIS SAMIUS. a reprehenſione liberatur. P. VIII. 113.
EDWARDS. ed. Theocriti quaedam Idyllia P. VI. 129.
ELDIKII. correctio in Hymno Hom. P. VIII. 20.
ENGEL. de Dialectica e Plat. Dial. diſcenda. P. VI. 122.
ERNESTI (I. A.) obitus. P. VI. 139.
——— ——— memoria P. VII. 116. ſeq.
——— (AUG. GUIL.) Elogium J. A. Erneſti. ib.
EUDOCIAE. Violetum ed. Villoiſoni recenſetur & illuſtratur. P. VII. 1. ſeq.
EUDOXUS. ejus auctoritas vindicatur. P. VIII. 110.
EURIPIDES. vindicatus. P. V. Praef. 11.
——— Ejus Medea ex edit. Brunck. & Muſgravii recenſetur, explicatur, emendatur. ib. 36. ſeq.
EURIPIDES. Ejus Electra ed. Brunck. P. V. 114.
——— ——— Oreſtes. ed. Brunck. ib. 115.
——— ——— Medea. ed. Brunck. ib. 116.
——— Hec. Phoen. Hipp. Bacch. ed. Brunck. ib. 117.
EUSTATHIUS. ad Dionyſ. Perieg. illustrat. P. VII. 17.
FASTI PRAENESTINI. ex ed. Fogginii. P. VI. 137. VII. 72.
FERRARII. de inſigni Sicario Narratio. P. VIII. 133.
FOGGINII. ed. Faſt. Praeneſt. P. VI. 137. VII. 72.
FONTEINII. conjectura de Propertio. P. VI. 15, 21.
GALENI. Protrept. ed. Koehleri recenſetur. P. VII. 98.
——— emendatur, illuſtratur. ib.
GEDIKII. Animadverſ. ad Platon. P. VI. 121.
——— Hiſt. Philoſ. Ciceronis. P. VII. 108.
——— edit. Philoctet. Sophocl. ib. 110.
GEOPONICI. edit. Niclaſii. P. VI. 135.
GIERIGII. edit. Plut. Apophthegm. P. V. 122.
HACHENBERGII. Ep. de Labbadia. P. VII. 101.

PHANOCLIS. Elegia edita a Ruhnkenio. P. VIII. 29.
PHILOSTRATUS. Ej. Imaginum libri II. antea in IV. distributi erant. P. V. 86.
PHYLARCHUS. ap. Athen. emend. expl. P. V. 107. ſeq.
PHYSIOGNOMICI. Gr. ed. Franzii. P. VI. 136.
PLATO. Ej. Meno, Crito, Alcib. duo, edit. Biesteri. P. VI. 120.
——— explicatur. P. VII. 45.
——— Ej. Ion. edit. a Mullero. ib. 131.
PLUTARCHUS. de Leg. Poët. ed. Krebſii. P. V. 120.
——— Inſtitut. & Apophthegm. Laced. ib. 122.
——— de Vitioſ. Pudore, & de Fortunâ, ed. Matthaei ib. 124.
——— de Superſtit. ed. Matth. ib. 125.
——— emendatur & explicatur. P. V. 105. VI. 54. VII. 53, 58. VIII. 114.
——— libellus de Sept. Sapient. Convivio ei vindicatur. P. VIII. 101.
POLEMO. Phyſiogn. P. VI. 136.
POSIDIPPUS. in Anthol. emend. P. VI. 6.
PROCLUS. ad Heſiod. emendatus. P. VII. 64.
PROPERTIUS. edit. Burm. memoratur. P. V. 133.
——— recenſetur P. VI. 1. ſeq.
——— tentatur & illuſtratur. ib.
PYTHAGORAS. an quid ſcriptum reliquerit. P. VIII. 116.
——— ſitne auctor nominis Philoſophiae. ib. 118.
PYTHAGORICORUM. Fragmenta ſintne omnia ſuppoſititia. ib. 119.
REINHARDUS. de Socraticâ docendi ratione. P. VI. 125.
REISKII. Vita & ad eum Epiſtolae VV. DD. P. VIII. 140.
REISKIAE. Verſio libellorum *Moralium e Gr. in Germ.* ib. 142.
RUHNKENII. editio Hymni Hom. in Cer. & Epist. Crit. II. P. VIII. 1. ſeq.
SANTENIUS. Propertium Burm. edit. P. VI. 1 ſeq.
SAXI. Onomaſticon Liter. P. V. 132. VII. 94.
——— Tabulae Genealogicae. P. VIII. 130.
SCHNEIDERI. editio Demetrii de Elocut. P. VI. 93 ſeq.
SCHOLTENI. Diſp. de loco Philoſophiae Cic. qui eſt de Nat. Divina. P. VIII. 126.
SCHRADERI. obitus. ib. 142.

SCHUT-

SCHUTZII. edit. Aeſchyl. ib. 137. ſeq.

SCHWARZII. opera Panegyricis Lat. navata. P. V. 14, 17, 23, 30.

SCHWEIGHAEUSERI. Specimen novae edit. Appiani. P. VI. 117.

SOPHOCLES. ex edit. Vauvillerii recenſetur. P. VI. 36. ſeq.

——— tentatur & illuſtratur. ib.

——— notatur. P. VII. 100.

——— Electra. ed. Brunckii. P. V. 114.

——— Oedip. Tyr. edit. Brunckii. ib. 115.

——— Antigone. ed. Brunckii. ib. 116.

——— Oedip. uterque & Antig. edit. Burtoni. 119.

SOSICRATES. a reprehenſione liberatur. P. VIII. 117.

SOTION. a reprehenſione liberatur. ib. 115.

STE CROIX. de Coloniis Veterum. P. VI. 116.

STEINBRÜCHELII. Epist. ad Villoiſon. P. VII. 99.

——— Obſerv. ad Eurip. Hecub. ib. p. 102, 104.

STEPHANUS BYZ. notatur. P. V. 79.

STRABONIS. Emendationes Tyrwhitti. P. VIII. 134.

TACITUS. edit. Bipont. recenſetur. P. VI. 56. ſeq.

——— tentatur & illuſtratur. ib.

THEOCRITUS edit. Valckenarii, recenſetur. P. V. 1. ſeq.

——— Ej. quaedam Idyllia edit. Edwards. P. VI. 129.

——— notatur. P. VII. 107.

TIEDEMANNI. Prof. Caſſell., liber de Vetuſtiſſ. Gr. Sap. recenſetur. P. VI. 77.

TYRWHITTI. editio Carm. Orph. de Lapid. P. VI. 134. VIII. 85.

——— Emendationes in Strabonem. P. VIII. 134.

VALCKENARII. editio Theocr. Bion & Moſchi. P. V. 1. ſeq.

——— Obſervatio de loco Phylarchi. ib. 107.

VAUVILLERIUS. edit Sophoclem. P. VI. 36.

VERRII FLACCI. Faſti Praeneſtini memorantur. P. VI. 137.

——— recenſentur. P. VII. 72. ſeq.

VILLOISONI. Anecdota Gr. P. VI. 132. Conf. *Eudocia*.

——— Epist. ad Lorryum. P. VII. 106.

WINSTANLEYI. editio Ariſtotelis de Art. Poët. P. VII. 114.

WYTTENBACHII. Praecepta Philoſ. Logicae. P. VI. 123.

XENO-

XENOPHON. Ej. Hist. Gr. ed. Mori recenſetur. P. V. 88. ſeq.
——— notatur & corrigitur. ibid.
——— Opuſc. Polit. Equeſtr. Venatica ex edit. Zeunii. P. V. 128. ſeq.
——— Inſtitutio Cyri M. ed. Zeunii. ib. 130.
——— Mem. Socr. edit. Zeunii. P. VI. 115.
XENOPHON. Oecon. emendatur. ib. 53.
ZEDELII. Emend. Callimach. P. V. 112.
ZEUNIUS. Vid. *Xenophon*.
——— reprehenſus ab Hoogeveenio. P. VI. 114.
ZIMMERMANNI. Vindiciae Anaximandri & Anaximenis, ex Opere inedito. P. VII. 103.

[redacted]

BIBLIOTHECA

CRITICA.

VOLUMEN SECUNDUM.

Ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις πολλῆς ἐστὶ πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.

LONGINUS.

AMSTELODAMI,
Apud PETRUM DEN HENGST,
MDCCLXXXIII.

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[redacted]

